

SUCCULENTA

ISSN 0039-4467

1 FEBRUARI 2001 - NUMMER 1

JAARGANG 80

ACHTER DE SCHERMEN

Wij zijn inmiddels alweer in ons 82ste verenigingsjaar. Het verenigingsbestuur is nu volledig vernieuwd. Nieuwe gezichten en ook nieuwe competenties met frisse ideeën zijn op dit moment binnengetreden. Dit zijn met name de elementen die we nodig hebben om de continuïteit van onze vereniging te waarborgen. Het huidige bestuur bestaat uit hardwerkende en de vereniging toegedane mensen met een positieve instelling.

Met name de continuïteit heeft onze hoogste prioriteit. Een van de speerpunten van ons beleid is zoveel als mogelijk aandacht besteden aan de promotie van onze vereniging en de externe relaties met de media. Tijdens onze 80-jarig jubileum zijn we de richting van persvoorlichting ingegaan en dat heeft al veel interviews opgeleverd in dag- en weekbladen. Verder hebben we inmiddels al vijf TV-opnames achter de rug. We hebben nog meer zaken in de planning. Allereerst gaan we een samenkomst met de promotiemensen van de afdelingen organiseren. Dat wordt gedaan in de vorm van een workshop, eigenlijk het uitwisselen van alle zaken die van belang zijn om meer bekendheid te geven aan onze vereniging met als uiteindelijk doel meer nieuwe leden aantrekken. Daarnaast hebben we een plan om een promotieuitgave van Succulenta het daglicht te doen zien als ondersteuning van onze ledenwerving.

Ook onze huidige leden vergeten we uiteraard niet. We hebben het afgelopen jaar weer twee algemene vergaderingen georganiseerd die naast het formele, statutair verplichte gedeelte met name gericht waren op het onderlinge contact tussen de leden. De opkomst was beide keren zeer goed. We hebben nog meer zaken in gedachte en willen komen tot een bijeenkomst voor alle leden. Dus niet alleen voor vergadertijgers. Dit jaar kijken we ook terug een geslaagde Engelandreis. Engeland is het succulentenland waar nog veel te leren valt. Op het gebied van kweken hebben we staaltjes van kweekkunst gezien die niet te evenaren zijn. Ons nieuw geselecteerde reisdoel voor het jaar 2002 is de Côte d'Azur waar we de drie belangrijkste tuinen gaan bezoeken: Jardin Exotique, Les Cèdres en de beroemde tuin vlak over de Italiaanse grens bij Menton. De directeur van de Jardin Exotique te Monaco zal zorgdragen voor het openen van de deuren van de tuinen en andere bezoekadressen.

Onze instellingen zijn de andere zaken die we moeten memoreren. De instellingen zijn de belangrijke kurken waarop de vereniging drijft. Hier wordt zonder overdrijven heel veel werk verzet op het gebied van: zaden, boeken, dia's, uitlenen van boeken, plantencentrale en de communicatie via Succulenta's website met de buitenwereld. Iedereen doet het met veel plezier en toewijding.

Het prachtige product dat u op dit moment in uw handen heeft is nog zo'n fenomeen. Wist u dat Succulenta en het Verenigingsnieuws geheel door onze leden wordt vervaardigd op het drukken en verzenden na. De inspanning om ons blad iedere twee maanden in uw brievenbus te bezorgen is niet gering.

Als laatste een woord aan onze verspreid wonende leden, bezoekt vooral eens een afdeling van uw keuze. Uw komst is meer dan welkom en aan uw hobby wordt een nieuwe dimensie toegevoegd: kennis en kennissen.

Vanaf deze plek wens ik alle leden een voorspoedig 2001 toe.

Rob van der Elst, voorzitter.

JONG GELEERD

ALWEER EEN NIEUW JAAR!

Johanna Smit-Reesink

Hebben jullie al plannen gemaakt hoe je nu verder gaat met onze hobby?

Je kunt natuurlijk gewoon doorgaan met het verzorgen van je planten en er af en toe iets bijkopen. Echter het is zo vreselijk leuk om zelf te zaaien en te zien hoe de zaden ontkiemen en die kleine groene bolletjes zich gaan ontwikkelen tot echte plantjes, dat ik het niet laten kan jullie daar ook iets uit eigen ervaring over te vertellen.

In dit nummer van Succulenta vind je op blz. 9 een artikel van Henk Verkouw over het zaaien van cactussen. Op blz. 15 staat een artikel van Ingo Breuer over haworthia's en de vermeerdering daarvan. In de 'Gids voor de verzorging van cactussen en vetplanten' van Ton Pullen vind je

Zaailingen van *Aeonium nobile*.
Foto Ton Pullen

ook een heleboel aanwijzingen. Verder is er een boek van onze oud-voorzitter de heer Bravenboer waarin je heel veel kunt vinden.

Voor het geval je wilt beginnen met het zaaien van een paar gemakkelijke soorten cactussen kun je bij ons clichéfonds zaden kopen van bv. *Gymnocalycium*, *Rebutia*, *Notocactus*, *Lobivia*, *Matucana* en *Thelocactus*.

Alle spullen die je bij het zaaien gebruikt moeten heel erg schoon zijn! Je begint eerst met alles klaar te zetten, net als bij het koken. Eerst maak je etiketten klaar, beschreven met zacht potlood. Dan potjes wassen, afdrogen, enz.

Je kunt heel goed wat cactusgrond van Asef zeven en dit in de schone potjes doen. Eerst losjes tot aan de bovenkant van het potje vullen, daarna met de onderkant van een volgend potje zachtjes aandrukken. Knip het zakje open, houd het op z'n kant en verspreid de zaadjes voorzichtig over het oppervlak van de aarde.

Dan het oppervlak met een heel klein laagje gewassen aquariumgrind afdekken en weer zachtjes aandrukken. Hierna het etiket erbij. Dan zet je het potje in een schaal met afgekoeld, gekookt water.

Niet "onder water" natuurlijk.

Op deze wijze maak je alles klaar tot de aarde is verzadigd met het water. Dan laat je alles een beetje tot rust komen en uitlekken (in de gootsteen bv.). Daarna maak je een oplossing van één Superol tablet in een kleine sproeier met water, dat is tegen algen groei en besproei het oppervlak

van de potjes daarmee. Dan komt het laatste bedrijf: je zet de potjes voorzichtig in plastic boterhamzakjes en bindt die van boven dicht met een stripje. De zaailingen houden van warme voetjes dus zet ze in de buurt van de verwarming, niet er bovenop hoor! Ze vinden het heerlijk om overdag warmte en 's nachts een lagere temperatuur te krijgen. Hoewel ze natuurlijk niet gebakken willen worden. Als de verwarming 's nacht uit gaat is dat helemaal niet erg, tenzij de omgevingstemperatuur daalt tot onder ongeveer 15 graden. Na een paar dagen kunnen er al wat zaadjes ontkiemen. Als je ziet dat er echte groene bolletjes ontstaan kun je geleidelijk aan het stripje gaan losmaken en er wat frisse lucht bij laten. Verder kun je ze langzaam aan wat meer aan het licht laten wennen. Dat is ook weer goed tegen algen. En de zaailingen worden zo wat sterker. Zijn ze lekker groen dan kun je ze uit het zakje nemen en bij elkaar bv. op een bakje met gebakken kleikorrels of aquariumgrind zetten. Ze moeten nog een beetje vochtig blijven. Dat kan dan van onderen af, maar denk erom, het zijn geen vijverplantjes! Ze mogen best dicht tegen elkaar aan groeien, dat belemmert de groei niet, ze vinden het zelfs gezellig! Later in de zomer gaan we aan het verspenen, maar dat verhaal komt later!

Nu nog even iets heel anders. Nadat het verhaaltje over Testudinaria's was gepubliceerd, kreeg ik een reactie van meneer Walet.

Hij vertelde dat Testudinaria's 'wintergroeiers' zijn. Bij mijzelf groeiden de Testudinaria's altijd in het zomerseizoen. De oudste, een dikkerd van wel 15 cm doorsnee, bloeit zelfs altijd 's zomers. De andere, die ongeveer 10 cm doorsnee meet en kleinere blaadjes heeft, groeide ook altijd 's zomers. Maar hij heeft vast mijn verhaaltje gelezen, want toen hij deze keer een rank had van ongeveer 50 cm, had hij er geen zin meer in en de rank ver-

Testudinaria elephantipes

welkte! In september begon hij weer uit te lopen en nu groeit hij als kool onder de plantenlamp in de gang! Ik denk dat dit toch te maken heeft met het feit, dat er Testudinaria's voorkomen op het zuidelijk halfrond en andere op het noordelijk halfrond. Wie er meer over weet kan bij mij terecht met zijn of haar verhaal!

Tot de volgende keer!

**Prins Willem Alexanderlaan 104,
6721 AE Bennekom
E-mail smitnre@worldonline.nl**

AANBEVOLEN SUCCULENTEN 8

Henk Krijnen

Coryphantha cornifera

Deze mooie plant is voorzien van knobbelvormige tepels, waarop een zware bedoorning met een lange zwarte midendoorn. Deze knobbels hebben aan de bovenzijde een groef, die loopt vanaf de doorns tot in de axillen. Deze groef is een kenmerk van het geslacht Coryphantha.

Uit deze groef komen, dicht bij de axillen, de bloemen. De axillen zijn bij deze plant rijkelijk voorzien van witte wol. Deze soort kan 10 cm groot worden en de bloemen hebben een doorsnede van 7 cm.

De bloei van coryphantha's is in de zomer: juli en augustus.

Coryphantha cornifera groeit in Mexico (Hidalgo).

Foto's van de schrijver

Bolivicereus samaipatanus

Deze leuke zuilplant kan ik ieder aanbevelen. Als jonge plant bloeit hij al. Deze plant wordt ook wel genoemd *Borzicactus samaipatanus*. Hij is genoemd naar de vindplaats Samaipata, Bolivia.

Oudere planten krijgen zijtakken, die gaan hangen. Men kan hem in de kas ook als hangplant kweken. De stammen zijn ongeveer 3 cm dik, de bedoorning is dicht maar kort, tot 2 cm lang. De bloemen zijn scheef, zeer apart, kleur bloedrood met een paarse stamper. En ieder bloemblaadje heeft fijne witte randjes. De bloei duurt maanden, van juni tot oktober, steeds komen er weer nieuwe knoppen aan de stammen. (Volgens de nieuwste inzichten is *Bolivicereus* samengevoegd onder *Cleistocactus*. Red.)

Crassula falcata

De plant is ook bekend als *Rochea falcata*. Het is een sterke plant met sikkelvormige, aan een stam vergroeide bladeren, 7 tot 10 cm lang en 3 tot 4 cm breed. De stam kan wel 1 m hoog worden, maar men kan hem ook klein houden door te snoeien. De stekken wortelen gemakkelijk. Er zijn ook diverse hybriden van *Crassula falcata* bekend. De bloei is prachtig: het mooie bloemscherm is levendig rood, het geel der meeldraden ligt er als een gouden gloed overheen.

Deze plant is afkomstig van Zuid-Afrika (Kaap de Goede Hoop).

Echinocereus stramineus

In 1993 had ik het voorrecht om de groeiplaatsen in Mexico te bezoeken en kon ik deze plantop 14 mei fotograferen in de buurt van Saltillo. U ziet: de planten groeien in de natuur totaal anders dan bij ons in de kas. En dat er daar schone lucht is, kunt u zien aan de korstmossen. Deze groeiplaats ligt op ongeveer 2000 m hoogte. Niet alle planten groeien in de natuur in een spleet tussen de stenen, er zijn ook andere plekjes.

Deze natuur moeten wij echter onberoerd laten. De liefhebbers die in de toekomst ook graag de groeiplaatsen bezoeken, moeten ook de kans hebben om dergelijke foto's te maken. Bovendien kunnen wij alle soorten zelf zaaien. Neem geen planten mee uit de natuur, gelukkig is het trouwens streng verboden.

Prof. Struijkenlaan 14, 3741 EZ Baarn

MAMMILLARIA MELALEUCA

Ton Pullen

Deze soort is al 150 jaar bekend. In 1850 beschrijft Dr. Wilhelm Karwinsky (1799-1855), een uit München afkomstige cactusverzamelaar, haar als nieuwe soort. Britton & Rose (1923) stellen een nieuw geslacht Dolichothele op, met *Dolichothele longimamma* als typesoort. Andere soorten zijn *D. sphaerica* en *D. uberiformis*. De plant, die het onderwerp van deze bijdrage vormt, wordt als synoniem onder *D. longimamma* gesteld. Britton & Rose vermelden ook nog de catalogusnamen *M. longimamma melaleuca* en *M. longimamma pseudo-melaleuca*, gebruikt door resp. Graessner en Haage.

Een volgende mijlpaal in de mammillaria-geschiedenis is het verschijnen van The Mammillaria Handbook, door R.T. Craig

(1945). Ook hij hanteert de naam *Dolichothele melaleuca* (Karwinsky) Britton & Rose. Backeberg (1977) hanteert dezelfde naam. Intussen wordt Dolichothele door diverse auteurs slechts als subgenus gebruikt. Zo ook Pilbeam (1981): *Mammillaria* (subg. *Dolichothele*) *melaleuca*.

Hunt (1999) erkent onze plant ook als een goede soort.

Melaleuca betekent zwart-wit. Deze benaming zal wel slaan op de kleur van de dorens, die met enige goede wil inderdaad licht van kleur, met soms een donkere top zijn. Erg geprononceerd vind ik dit kenmerk echter niet. Sommige dorens zijn bijna geheel grijsachtig wit, andere dorens donkerder, tot roodbruin.

Mammillaria melaleuca

Foto van de schrijver.

De plant vormt een platbolvormig, groen lichaam, soms spruitend. De tuberkels zijn geprononceerd, cilindervormig. Elke tuberkel draagt 6 - 9 randdorens en 0 - 1 middendoren.

De gele bloemen zijn voor een mammillaria vrij groot, 3 - 4 cm in diameter.

De meeldraden zijn geel, evenals de stempellobben.

Merkwaardig is, dat Backeberg in zijn beschrijving opmerkt, dat de bloem 'ziemlich gross' is, terwijl Pilbeam vindt, dat deze 'smallish for the subgenus' is.

Deze soort komt van nature voor in de Mexicaanse deelstaat Tamaulipas. De vindplaatsaanduiding Oaxaca, zoals Craig en Backeberg vermelden, schijnt op een misverstand te berusten.

Cultuur onder glas, zonnig en warm, in een goed drainerend grondmengsel of in lava, bij een matige watergift. Winterbe-

handeling als gebruikelijk: koel en droog. In het vroege voorjaar oppassen voor verbranding. Deze soort is gevoelig voor spint.

Literatuur

Backeberg, C. (1977): Das Kakteenlexikon. Stuttgart.

Britton, N.L. & Rose, J.N. (1923): The Cactaceae.

New York.

Craig, R.T. (1945): The Mammillaria Handbook. Pasadena.

Hunt, D. (1999): Cites Cactaceae Checklist, 2e ed.

Kew.

Karwinsky, W. (1850): in Salm-Dyck, Cact.Hort.

Dyck. p.108.

Pilbeam, J. (1981): Mammillaria, a collectors guide.

London.

Rinkslag 19, 7711 MX Nieuwleusen.

HET ZAAIEN VAN CACTUSSEN

Henk Verkouw

Inleiding

Het zaaien van cactussen is iets waar veel liefhebbers tegen opzien, maar dat is helemaal niet nodig, want door gebruik te maken van een aantal trucs kun je veel problemen heel eenvoudig voorkomen.

Bij de voorbereiding en op het moment van zaaien betekent dit wat extra werk, maar daarna gaat alles (bijna) vanzelf en hoef je er nauwelijks naar om te kijken.

Hoe alles in zijn werk gaat zal ik in de vorm van een soort gebruiksaanwijzing punt voor punt uitleggen.

Deze zaaimethode is een combinatie van eigen ervaring en trucs die ik heb geleerd van twee Engelse cactuskwekers: John Pilbeam (bekend van vele boeken en artikelen, onder meer in Succulenta) en Ken Burke.

Vorbereiding

De volgende materialen zijn nodig om alles goed te kunnen uitvoeren:

Cactuszaad (b.v. van het Succulenta Clichéfonds)

Cactusaarde

Fijn steengruis of grof brekerszand

Plastic (diepvries)zakjes

Superol-tabletten

Bleekwater

Een spuitfles (1/2 - 1 liter)

Een magnetron

Een flinke afwasbak

Een (steel)pannetje

Diepe bakken van glas of aardewerk

Een groot plat bord, bak of schaal

Lepeltjes en/of klein schepje (plastic of RVS)

Steeketiketten en een watervaste viltstift

Volgorde van werken

Omdat er in de lucht altijd sporen van allerhande ongewenste organismen kunnen rondzweven moet bij deze zaaimethode goed gepland en snel gewerkt worden!

Het heeft weinig zin om alles te steriliseren en daarna door niet zorgvuldig werken of te lang wachten de kans op besmetting onnodig te vergroten.

In een niet-steriele ruimte is 100% zekerheid onhaalbaar, maar door te zorgen dat alle attributen ongeveer op hetzelfde moment gebruiksklaar zijn en dan vlot door te werken (op een schone plek!) gaat het haast altijd goed.

Het mengen en steriliseren van de cactusaarde

Er zijn verschillende mogelijkheden bij het samenstellen van de cactusaarde. Deze kan zijn samengesteld uit aarde/turf en steengruis (circa 50/50, het recept volgens Ken Burke).

John Pilbeam gebruikt de in Nederland niet verkrijgbare John Innes-Compost, die veel meer minerale bestanddelen, zoals leem en klei en veel minder turf bevat (dus iets om zelf mee te experimenteren).

Probeer om te beginnen het volgende gemakkelijk te maken mengsel, waar ikzelf inmiddels goede ervaringen mee heb: een 50/50 mengsel van cactusaarde en fijn (ca 2-4 mm) steengruis.

Ook andere zaken zoals brekerszand, Argex-korreltjes, lava, etc. kunnen samen met of in plaats van het steengruis worden gebruikt. Belangrijk is dat de grond een losse open structuur krijgt, dit is niet alleen goed voor de zaailingen maar het maakt later het verpotten ook een stuk eenvoudiger.

De wat vochtige aarde en de steentjes goed mengen en grotere stukjes turf fijn maken of verwijderen.

De aarde moet nu niet kletsnat maar wel goed vochtig zijn, dus zonodig een weinig water toevoegen en goed mengen, anders kan de magnetron zijn werk niet doen!

Daarna kunt u dit mengsel in een magnetron-bestendige bak van glas of aardewerk in de magnetron plaatsen en 5-10 minuten op zo'n 600 à 750 Watt verhitten (wel erbij blijven!).

Steriliseren van het steengruis

Het steengruis of brekerszand dient ook voor het afdekken van de aarde na het zaaien.

De benodigde hoeveelheid in een pannetje met water circa 15 minuten laten koken. Daarna goed afgieten en laten drogen zodat het met een lepeltje gelijkmatig als afdeklaag over een zaaipotje kan worden verspreid.

Steriliseren van potjes, labels en lepels

Het is duidelijk dat nieuwe potjes de voorkeur verdienen, gebruikte potjes eerst zéér grondig afwassen.

De schone potjes, labels en lepels nu in warm water met een weinig afwasmiddel en een scheutje bleekwater voor tenminste 30 minuten wegzetten en de benodigde aantallen steeds pas vlak voor het zaaien afspoelen met kraanwater en eventueel afsproeien met superol-oplossing. Mensen met een gevoelige huid zullen rubberen handschoenen moeten gebruiken. Doordat handen of handschoenen ruim met bleekwater in aanraking komen zullen deze ook al grotendeels vrij zijn van ongewenste sporen en kiemen.

Wees voorzichtig met bleekwater!

Na het drogen de labels met watervaste inkt beschrijven.

De SUPEROL-oplossing

Superol is een ouderwets (gorgel)middel, dat bij de drogist kan worden gekocht. Het helpt om bacteriën en schimmels te voorkomen. De gele Superol-tabletten oplossen in gekookt (regen)water. Ikzelf heb goede ervaringen met één tablet per 0,5 liter, die ik direct oplos in een spuitfles van 0,5 liter.

Als men veel gaat zaaien is het handig hiervan een extra liter in voorraad te hebben.

Het zaaien

Neem een gesteriliseerd potje en vul het met behulp van een theelepeltje met de gesteriliseerde aarde. Een beetje aandrukken, vlak maken en daarna het zaad er voorzichtig op verdelen. Over de aarde en het zaad wordt nu een dun laagje fijn steengruis of grof brekerszand gebracht, zoveel dat we de aarde net niet meer kunnen zien. Om vergissingen te voorkomen meteen het steeketiket erin doen.

De op deze manier ingezaaide potjes worden op een bord of schaalte gezet en van onderen af verzadigd met de Superol-oplossing. Als circa 6 potjes (een vol bord) klaar zijn moeten ze zo snel mogelijk in de zakjes. Na er nog 10-15 keer met de spuitfles Superol in te hebben gespoten worden de zakjes onmiddellijk gesloten.

Het kiemen

De afgesloten zakjes worden nu weggezet op een warme plaats, eventueel in een bak met bodemverwarming. Het zal in het algemeen een dag of 3 duren voor de eerste kiemplantjes zich vertonen en na een maand zullen de meeste zaden wel ontkiemd zijn. Toch kan het gebeuren dat er na 6 maanden of zelfs later nog iets opkomt. Alles kan nu gewoon in de afgesloten zakjes blijven staan op een lichte of zelfs op een zonnige plaats, mits voldoende afgeschermd, met noppenfolie bijvoorbeeld. Op deze manier kunt u rustig in de zomer weken met vakantie gaan zonder de kans te lopen, dat uw zaipotjes uitdrogen. Niemand hoeft er naar om te kijken. Tenzij er iets mis is nooit de zakjes openen!

En tenslotte....

Het verloop van de ontkieming en de eerste groei is in de doorzichtige zakjes zeer goed te volgen.

Soms komt er wel eens niets op en een heel enkele keer verschijnen er algen of schimmels. Behalve nog een keer flink spuiten met Superol valt er verder weinig aan te doen, maar het komt gelukkig weinig voor.

Wanneer de plantjes groot genoeg zijn kunnen de zakjes worden geopend (bijvoorbeeld het volgende voorjaar!).

Om de plantjes te laten wennen aan de nieuwe situatie blijven de potjes eerst nog circa een week in het open zakje staan zodat de overgang van gespannen (vochtige) lucht naar droge lucht langzaam verloopt.

De plantjes kunnen als de aarde bijna droog is voorzichtig worden verspeend. Voorlopig oppassen dat de grond niet helemaal uitdroogt, in het begin eerst weer met een Superol-oplossing sproeien.

Literatuur

Vermeulen, N. 1998. Cactussen, REBO Productions (f 15,- in de Ramsj !)

Zaai-recepten op het Internet

<http://www.living-rocks.com/quail.htm> : - Slow growing Cacti from Seed (Schitterende Ariocarpus Site)

<http://www.fguenther.de/kakteen/aussaat/aussaat.htm> : - Anleitung zur Aussaat von Kakteen (Met plaatjes)

<http://www.cactuspro.com/arides/article0003.html> : - If you wish to have Aztekium

<http://space.tin.it/scienza/faccadia/inccc.htm> : - Closet Cactus Care (Last Peyotero Page, o.a. Lophophora)

<http://www.succulent-plant.com/seed.html> : - Raising Cacti and other succulents from seed

<http://www.mesagarden.com/germinat.html> : - Some basic germination tips (Mesa Garden, Sclerocactus etc.)

Brewer 2, 1625 AA Hoorn

e-mail: h.t.verkouw@multiweb.nl

Deuterocohnia longipetala, Sierra de Famatima

Foto's van de schrijver.

DEUTEROCOHNIA LONGIPETALA (BROMELIACEAE)

J.Lambert Ir. A.I.Gx.

Bromeliaceae blijken in 't algemeen nogal stiefmoederlijk behandeld door de succulentenliefhebbers. Indien men de voorbije nummers van Succulenta doorbladerd, vindt men in de loop der jaren slechts enkele sporadische contributies m.b.t. deze plantenfamilie. En wanneer men een naslagwerk raadpleegt, zoals dit van Rowley bijv., worden ze wel vermeld, doch verhaast de auteur zich te verwijzen naar "specialisten der epifyten"! Gans onlangs las ik ook nog, in het levensbericht van Prof. Rauh, dat zijn interesse ging naar cactussen en andere succulenten, alsook bromelia's!

Dit zou laten veronderstellen, dat onder de Bromeliaceae geen 'echte' succulenten thuishoren, en dat ze dus geen plaats in onze liefhebberij verdienen. Niets is echter minder waar, er bestaan een aantal geslachten, met talrijke soorten, die als terrestrisch groeiende xerofyten vast en zeker niet misstaan in een verzameling succu-

lenten. Men komt ze trouwens veelal tegen op cactusvindplaatsen, zodat ze onvermijdelijk de aandacht moeten trekken van de cactus-freaks, als deze tenminste geen oogkleppen voor hebben!

Gedurende onze trektochten door Argentinië konden we dus heel vaak de geslachten *Abromeitiella*, *Puya* en *Deuterocohnia* waarnemen, en in de provincie Misiones, - met weliswaar iets vochtiger klimaat-, zagen we zelfs *Bromelia serra* groeien aan de oever van een kleine arroyo.

Vandaag willen we het hebben over de wellicht meest voorkomende soort, nl. *Deuterocohnia longipetala* (Bak.) Mez, die men aantreft op hoogten tussen de 650 en 2100 meter, in de provincies Salta, Catamarca, La Rioja, Santiago del Estero, San Juan, Cordoba en Mendoza. (In de provincies Tucuman en Jujuy wordt de typische soort vervangen door de forma *uberrima*,

Bloempluim in de natuur

met grotere bloemen). Verder strekt het uitgebreide verspreidingsgebied zich uit tot Peru en zelfs Brazilië, langs de bovenloop van de Amazone (Marañon).

De planten groeien meestal langs de hellingen van heuvelachtige biotopen, en vormen dichte bosjes, die soms zeer welkom zijn als voetsteun bij het afdalen! We zeggen wel voetsteun, want met de handen blijft men er beter van af, gezien de venijnige weerhaakjes op de bladranden!

De originele rozetten gaan sterk spruiten en uitstoelen, en vormen soms metersbrede matten. Wanneer dan in het midden de oudere exemplaren afsterven, ontstaan er zogenaamde “heksenkringen”, te vergelijken met deze van sommige paddestoelen.

Individuele rozetten bestaan uit een onbepaald (groot) aantal bladeren, nauw verbonden met elkaar dankzij hun basale schede. In de natuur kunnen de bladeren een lengte van 40 cm en een breedte van

Bloeiende vertakking in de kas

4 cm bereiken; in de cultuur hangt het af van de omstandigheden; in volle grond zullen de planten wellicht deze dimensies evenaren, doch in potten blijven de afmetingen meer bescheiden. In een pot van 15 cm bijv. vormt een plant 5 tot 6 rozetten waarvan de grootste een diameter van 30 cm niet overschrijden.

De bladeren zijn grauwgroen aan de bovenzijde, en meer witachtig langs onder; ze zijn vlezig en taai, en specialisten geven ze soms wel de naam “fylloden”. Dit is o.i. toch een kenmerk van succulentie, zelfs indien deze planten niet 100% beantwoorden aan de anatomische en fysiologische vereisten om tot de “echte” succulenten gerekend te worden. Zoals reeds gezegd dragen de bladranden agressieve stekels, terwijl de lange eindstekel daarentegen niet prikt, en vaak uitgedroogd is.

De bloeiwijze is een paniculum, of bloempluim, bestaande uit een verlengde,

houtachtige hoofdas van 1,25 m lang, en talrijke vertakte zijassen. De bloemdragen- de takjes zijn naakt tot papilleus, en dragen talrijke bloemen, die 4 tot 12 mm van el- kaar verwijderd zijn.

De bloem, die gamopetaal (bloemblaad- jes vergroeid) en buisvormig is, heeft een lengte van 25 mm, en een diameter van 4 mm. De buitenste bloemdekbladen zijn geel met groene basis; de binnenste bloemdekbladen zijn zuiver geel, evenwel met een groen topje wanneer de bloem nog niet volledig ontloken is. De meel- draden zijn wit, met groene, langwerpige helmknoppen van 5-6 mm, die net tot op de hoogte der bloemdekbladen reiken.

Het vruchtbeginsel is subpiramidaal, driedelig, en meet ongeveer 7 mm. De stijl is wit en draadvormig, tot 20 mm lang, en de stempel is eveneens wit, met drie spiraalvormige, sterk papilleuze lobben, die boven de bloemdekbladen uitsteken.

De vrucht is een donkerbruine tot zwart- achtige, drie-lobbige capsule, d.w.z. een doosvrucht die in rijpe toestand open- springt en de zaden laat ontsnappen. De zaden zijn spoelvormig, donkerbruin, onge- veer 2 mm lang, en dragen langs de ene zijde, op gans de lengte een zweefvliesje.

3 jaar oude zaailing in potje van 6,5 cm

afgezonderde bloem

In tegenstelling tot de meeste Bromeli- aceae is deze soort niet monocarp, d.w.z. dat de plant niet afsterft na de bloei. Ze bloeit ieder jaar opnieuw, en wel op het bestaande paniculum, dat er na de bloei nochtans verdord en doods uitziet gedu- rende de gehele winter, doch opnieuw bloemen produceert in de lente. Echt een merkwaardig verschijnsel!

En tenslotte is de soort ook nog zelf- fertiel, zodat geogste zaden zonder de minste moeite gaan kiemen en zaailingen geven.

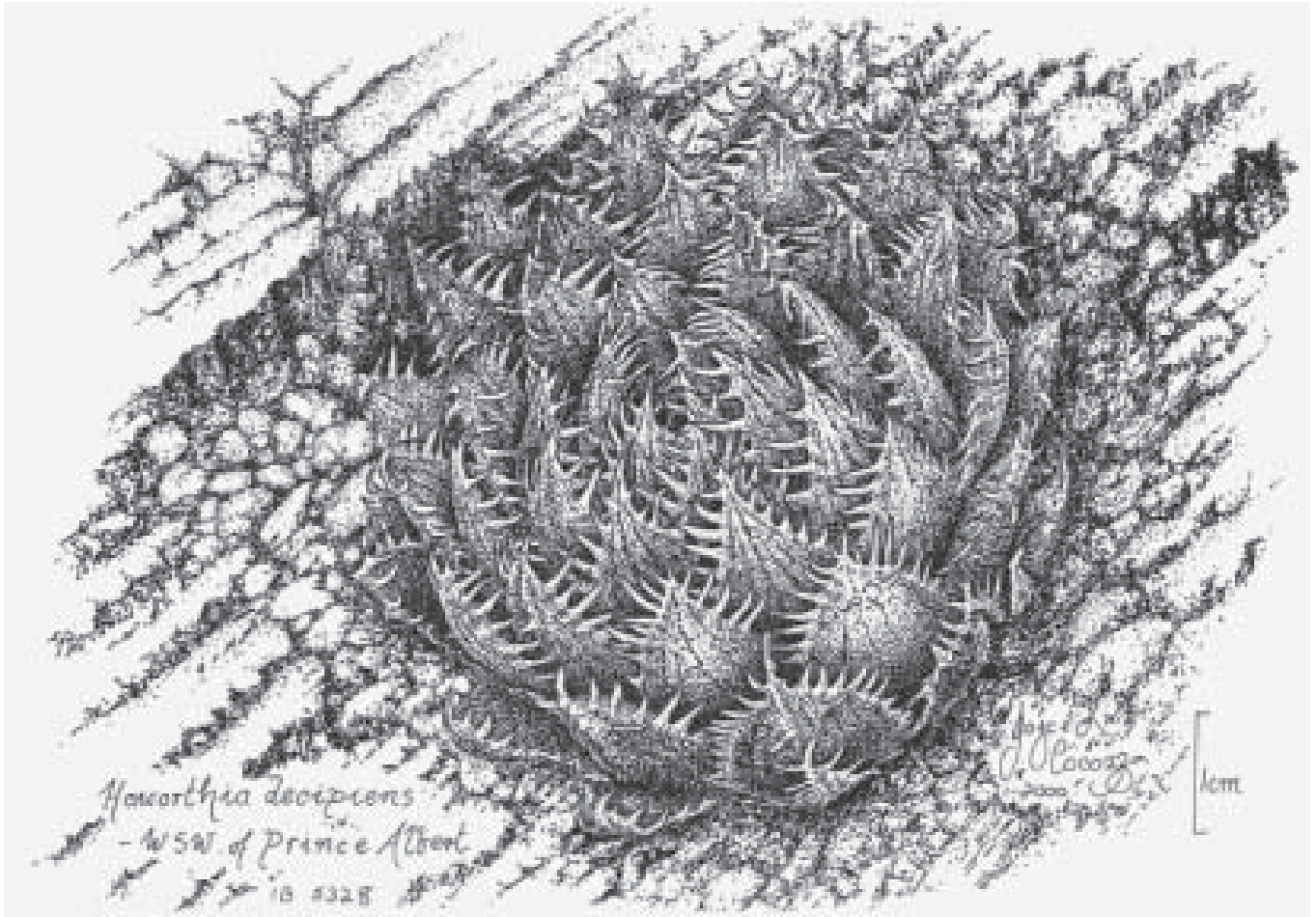
Wanneer de plant te fel gaat woekeren, kan men er anderzijds een rozet van afzon- deren en deze in een nieuwe pot uitzetten, wat na een paar jaren weer een bloeklaar exemplaar oplevert. Aldus is onze huidige moederplant nog steeds afkomstig van het eerste stekje, dat we in 1990 van de Sierra de Velasco meebrachten.

Samenvattend mogen wij besluiten, dat deuterocohnia's makkelijk te kweken plan- ten zijn, die rijkelijk bloeien en aldus een interessante aanwinst zijn voor de liefheb- ber die graag eens 'iets anders' in zijn kas wil houden.

Literatuur:

Castellanos, (1938). Gen. Bromeliaceae, 10-16.

Passendalestraat 84, B-8980 Passendale, België

H. decipiens IB5328, WSW van Prince Albert (3321BB).

Tekening Coccoza 2000

MOOIE EN INTERESSANTE HAWORTHIA'S VOOR DE VERZAMELAAR

DEEL 1

Ingo Breuer

Inleiding

Joyce L. Coccoza, een bekende kunstenaar en haworthia-verzamelaarster uit Leicester, Engeland, heeft prachtige tekeningen naar foto's van planten uit mijn verzameling gemaakt.

Ik wil graag deze tekeningen laten zien, tezamen met de foto's, voorzien van nuttige informatie en tips. De naamgeving, die ik hier gebruik is zoals Bayer die in "Haworthia revisited" (1999) gepubliceerd heeft. Dit betekent echter niet dat ik het daar in alle gevallen mee eens ben. Verschillende verzamelaars zijn actief in Zuid-

Afrika en van enige kwekerijen is bekend, dat de vraag naar haworthia's zeer groot is.

Door hun verscheidenheid in vorm, kleur, grootte en oppervlaktestructuur van de bladeren en de groeivorm van de planten, kunnen bijzonder mooie verzamelingen opgebouwd worden.

Cultuur

Een voordeel, vergeleken met andere succulenten, is hun vrij eenvoudige kweekwijze en hun aanpassingsvermogen aan plaatsen, die voor andere succulenten niet geschikt zijn.

Afgezien van een plaats in de volle zon, hoog bovenin de top van een kas of het gehele jaar door onbeschermd buiten, is zowat alles mogelijk. Ze groeien daarom ook goed op de vensterbank en van mei tot oktober buiten, op een tegen regen beschermde plek.

Wat betreft het grondmengsel zijn ze ook bescheiden, de aarde moet slechts los en luchtig zijn, dus geen zware klei of stenen als substraat gebruiken. Wie veel ruimte heeft en graag mooie zoden ziet, moet ze vrij uitgeplant en/of in grote platte bakken planten.

De meeste verzamelaars hebben echter niet veel plaats en daarom worden ze gewoonlijk in potten geplant. Naar mijn ervaring zijn diepe potten van zwart plastic het meest geschikt voor de vaak vlezige wortels. De groei vindt voornamelijk plaats tussen april en november, maar dan wel onderbroken door een zomerpauze van 6-8 weken, van begin juli tot midden augustus.

In deze pauze, waarin het bij ons (in de regel) zonnig en warm is, verandert er bovengronds niets. Maar ondergronds gebeurt iets, dat bij veel lelieachtigen, zoals de *Haworthia*'s, gebruikelijk is, namelijk een vernieuwing van de wortels. Daarvoor gebruiken ze de oude wortels als voedsel, vooral de vertegenwoordigers van de subgenus *Haworthia*. Dit betekent dat, in deze tijd, potgrond die een langere tijd vochtig blijft, tot verrotting leidt. Af en toe besproeien in deze rusttijd is goed en vooral veel frisse lucht is belangrijk. Daar we hier in West Europa jammer genoeg nooit 6 weken lang aan een stuk zomerweer hebben, moet men met het gieten zeer voorzichtig zijn.

Verder wordt normaal gegoten en gemest, zoals ook bij andere bladsucculenten. In de winter wordt af en toe gegoten en gesproeid, wat voornamelijk van de overwinteringstemperatuur afhangt, die het best ongeveer 10 graden C is. Kamertem-

peratuur is ook goed, evenals een temperatuur rond 5 graden C.

Ongedierte komt bij *haworthia*'s bijna niet voor, heel af en toe eens wortel- of wolluizen, die met de normale middelen bestreden kunnen worden. Ander ongedierte is mij niet bekend.

Vermeerdering

De vermeerdering van *haworthia*'s is niet moeilijk, ze laten zich uit stekjes, zaden, bladstekken en vlezige wortels vermeerderen.

Ook na het afsnijden van de bloemen, d.w.z. als 1-2 bloempjes open zijn, waarbij ca. 10 cm stengel moet blijven staan, vormen zich gewoonlijk uit de bovenste schutblaadjes nieuwe rozetten. Deze snijdt men later af en behandelt ze als stekjes. Het vermeerderen gebeurt onder dezelfde omstandigheden als gebruikelijk voor andere bladsucculenten. Het zaaien kan in elk seizoen gebeuren, het beste voor een noordvenster. Er moet alleen voor gezorgd worden, dat de zaaitemperatuur tussen de 15°C en 20°C ligt en beslist niet hoger. Bij te hoge temperatuur stopt namelijk het kiemingsproces. Pas als alles gekiemd is en de zaailingen aan de frisse lucht gewend zijn, worden ook kortstondig hogere temperaturen verdragen, niet eerder. Zaad dat ouder dan 1 jaar is kiemt gewoonlijk niet meer.

Literatuur

- Bayer, M.B. (1999). *Haworthia* revised. Revision of the genus. Umdauspress. Hatfield. South-Africa.
- Breuer, I. (1998). *The World of Haworthias 1*, Niederzier and, Homburg/Saar
- Breuer, I. (2000). *The World of Haworthia's 2*, Niederzier and, Homburg/Saar

Ik zal een selectie van mooie en interessante soorten aan u voorstellen, dwars door het gehele geslacht.

H. decipiens IB5328 WSW van Prince Albert (3321BB).
Foto Ingo Breuer.

Haworthia decipiens POELLN.

H. decipiens werd in 1930 door Poellnitz in Feddes Repertorium speciorum novarum regni vegetabilis 28 :103 beschreven. De naam “decipiens” betekent “wisselend” .

De type-vindplaats is Zuurberg bij Georgida (3323AD).

Deze plant groeit in de regel als enkele rozet. Hij heeft brede bladeren, die aan de rand min of meer scherpe tanden bezitten.

Bijzonder opvallend is ook de zeer stevige bloemsteel, die een groot aantal bloemen draagt. Nieuwere vondsten van andere groeiplaatsen hebben ook een kiel op de achterkant die met tanden is bezet en/of transparante bladspitsen. Een vorm met een blauw/groene bladkleur

heeft Bayer als var. *cyanea* beschreven. In de verzorging komt *H. decipiens* overeen met de andere haworthia's. Daar ze zelden spruiten moet men ze uit zaad vermeerderen.

Wordt vervolgd.

vertaling Johanna Smit-Reesink.

Kirchstrasse 36, D-52382 Niederzier, Duitsland
E-mail Ibreuer@t-online.de

VAN KNOP TOT KELK

(7) ECHINOPSIS SPACHIANA

Albert Pilot

Groot, stevig en robuust, dat zijn kenmerkende woorden voor *Echinopsis spachiana* (Lem.) Ricc. (vroeger: *Trichocereus spachianus*) in mijn kas. Het is een zwaar exemplaar geworden, dat je niet zomaar verplaatst, en al helemaal niet 'even' in de tuin zet voor een foto. Toch ben ik zeer op deze cactus gesteld. Indertijd, zo'n 8 jaar geleden, kocht ik deze plant, omdat ik ook wel eens een echt grote cactus wilde hebben en wilde zien uitgroeien. Niet zo'n teer, klein cactusje met van die leuke bloemetjes, nee, zo'n echte grote stevige die kracht en massa uitstraalt, die je doet denken aan die grote cactussen op de bekende foto's van de woestijnen van Mexico en Argentinië.

De groei verliep in al die jaren voorspoedig; deze spachiana voldeed geheel aan mijn verwachting. Hij groeide goed uit in de breedte, ging mooi evenwichtig de hoogte in en kreeg massa. Na enkele jaren moest je voorzichtig zijn met het verplaatsen en verpotten, want zo'n knaap kun

je niet even opvangen als die omvalt. Na een jaar of 5 begon aan de onderkant een spruit uit te groeien, en daarna werden het er zelfs drie, die met grote kracht de oorspronkelijke stam opzij drukten en omhoog kwamen. Inmiddels is deze cactus nu naar schatting 11 jaar oud, heeft een basisstam van 80 cm hoog en een diameter van 8 cm; er zijn drie uitlopers vanuit de basis.

In de boeken keek ik natuurlijk ook wel eens naar de bloemen die deze spachiana kan voortbrengen, maar ik ging er eigenlijk vanuit dat bij mij de kans op bloemen nihil zou zijn: daarvoor moest hij vast ouder en veel groter zijn; ook waren vast betere omstandigheden nodig om tot knopvorming te komen dan ik in mijn kas kan bieden.

Niet dus! Op 20 mei 2000 ontdekte ik bovenop de cactus, dicht bij de groeipunt, een klein knopje (foto 1). Dat kon alleen maar betekenen dat er kans was op een bloem aan deze spachiana. Het was een mooi, bruinzwart, harig knopje, dat al snel uitgroeide tot een geschubde knop, zo fors

1: de knop wordt zichtbaar.
Foto's van de schrijver

als passend is bij een dergelijke robuuste cactus: op 11 juni was de knop al 5 cm hoog en 2,5 cm doorsnede (foto 2). Zo kon ik enkele weken in mei-juni genieten van de ontwikkeling van die knop, want startend bij enkele millimeters groeide de knop in de loop van enkele weken uiteindelijk uit tot zo'n 20 cm: een prachtige, glanzende, veelbelovende knop (foto 3). Die knop was zo groot dat door die ene knop de cactus zelf veel kleiner leek. Toen de bloem ten slotte begin juli in de avonduren open ging, was het een ware jumbo van een bloem, zo'n 25 cm breed op een steel van 20 cm (zie foto 4). Jammer dat de bloei zelf maar zo kort duurde, een nacht en koele dag, maar het was de fantastische ontwikkeling van knop tot kelk, die gedurende vele weken de spanning erin hield.

Overigens ontwikkelde zich in de weken, die daarop volgden, de zaadbes tot een ware jumbo-bes. Het werd eigenlijk een ordinair groot en dik geval, maar door z'n grootte toch ook wel indrukwekkend, met uiteindelijk een diameter van ongeveer 5,5 cm. Omstreeks 10 september scheurden de zijanten open en werden de zaden zichtbaar (foto 5). En nu maar hopen dat het niet bij die ene keer blijft, maar dat dit de start is van vele jaren met steeds nieuwe knoppen.

Groei en bloei

De oorspronkelijke groeiplaats van de spachiana ligt tegen de droge oostelijke bergruggen van de Andes in het westen van Argentinië. Het vriest er geregeld en dus verdragen deze planten ook in onze verzamelingen vorst, mits ze droog gehouden worden (Vermeulen, 1998). Ze bloeien prachtig, zoals ik hierboven beschreef; het is dus de moeite waard eens een paar planten door te laten groeien. Een wintertemperatuur onder de 7°C bevordert de bloei (maar ook niet veel lager, want de plant kan niet tegen kou bij natte grond of hoge luchtvochtigheid).

2: na drie weken is de knop al 5 cm hoog.

De plant groeit snel, de groei kracht is zo groot dat er een risico is dat ze als onderstam het entstuk opblaast. Ze is zeer geschikt voor kamercultuur, en wordt daarom ook wel boeren- of studentencactus genoemd. Een zandige maar voedzame grond is gewenst met af en toe bemesting. Te veel stikstof leidt echter tot een te rijke productie van spruiten, die ten koste gaat van de bloei; dat geldt ook voor te warme overwintering. In het voorjaar moet spachiana geleidelijk wennen aan meer zon. 's Zomers beschutten voor te felle zon; de plant heeft dan veel frisse lucht nodig, waarbij een plaatsje buiten en rijkelijk begieten de voorkeur heeft. De bloeitijd start vanaf juni. Er bestaan ook prachtige, rijk bloeiende hybriden met rode bloemen.

3: de volgroeide knop: groot, glanzend en zwart behaard.

Als onderstam is deze plant erg waardevol gebleken, omdat ze goed en snel groeit, slechts zwakke ribben heeft, zodat er een groot snij- (en dus verbindings)vlak ontstaat. Bravenboer (1978) beschrijft uitvoerig hoe het beste gezaaid en geënt kan worden, maar waarschuwt ook voor gevoeligheid voor wortelluis en wortelaaltjes. Als onderstam is ze deels vervangen door *Echinopsis (Trichocereus) pachanoi* want de spachiana wordt nogal gemakkelijk uitgezogen, verkurkt snel, wordt lelijk, en is nogal stekelig. *E. pachanoi* verkurkt niet, gaat mee in groei qua dikte, neemt entingen gemakkelijk aan en is grotendeels doornloos. Maar belangrijker nog is dat entstammen verschillende effecten hebben op het uiterlijk en de bloeiwilligheid van de ent. In dit verband is de beschrijving interessant van Pullen (1981), die *Neoporteria laniceps* tegelijk entte op *Trichocereus spachianus* en *Eriocereus jusbertii*: de eerste gaf een woester uiterlijk, de laatste bevorderde de bloeiwilligheid, maar verminderde tegelijk de schoonheid van de geënte plant.

Een aardige soort voor kleine verzamelingen lijkt ook *Trichocereus strigosus* (SD.) Br. et R. Deze soort vormt grote kolonies van rechte of opstijgende, tot 60 cm hoge zuilen. De talrijke, dichtstaande naaldvor-

mige doorns variëren in kleur van zuiver wit, geelachtig-rose tot zwart. De bloemen zijn groot, tot 20 cm lang, wit tot zachtroze (Rauh, z.j.).

Historie en beschrijving

Britton & Rose (1937) schrijven dat de oorspronkelijke beschrijving dateert uit 1840, toen Charles Lemaire, hoogleraar botanie in Gent en Parijs (1801-1871) deze soort benoemde als *Cereus spachianus*, waarna in 1895 Rümpler de soort omdoopte tot *Echinocereus spachianus*. Spegazzini maakte er in 1905 *Cereus santiaguensis* van, waarna Riccobono, botanicus in de botanische tuin van Palermo, in 1909 tot *Trichocereus spachianus* kwam. Britton en Rose geven aan dat de bloemen een fusie met *Echinopsis* suggereren, maar dat ze niet akkoord kunnen gaan met het voorstel van Berger om de twee genera samen te voegen. Maar die samenvoeging heeft nu dan toch plaatsgevonden. De naam is afgeleid van het Griekse woord thrix of thricos, en verwijst naar de harige bloemareolen. De soort werd genoemd naar de Franse hoogleraar Edward Spach, die leefde van 1801 tot 1897. En bij *trichocereus* hoort de Latijnse vervoeging *spachianus*, bij *echinopsis* hoort de vervoeging *spachiana*.

4: de bloem, volledig geopend.

Kenmerkend voor de periode waarin deze cactussen werden gevonden en beschreven zijn de verhalen over de ontdekkingsreizen in de binnenlanden van Zuid-Amerika. Voor ons is de sfeer waarin deze ‘cactusjagers’ te werk gingen verbaazingwekkend en volstrekt strijdig met het streven naar bescherming van de cactussen en hun groeiplaatsen. Ter illustratie een citaat uit het boek ‘Cactusjacht’ van Backeberg (1932, pag. 112), waarin hij in de stijl van die jaren beschrijft hoe het daarbij toeging:

“En weer begroeten de hoogvlakten van Argentinië den huiswaarts keerende plantenjager.

In deze kale rotsdalen (in de uitlopers van de Andes, A.P.) is de verpakking voor den verzamelaar de grootste moeilijkheid en niet zelden is er gebrek aan kisten, zoodat men zijn toevlucht tot de cactussen zelve moet nemen: oude Pacasana-stam-

men, die daar overal als timmerhout gebruikt worden, zijn hol en licht; zij vormen groote cilinders, waarin reeds een aantal planten verpakt kan worden en men de kostbare plankjes slechts in kleine stukken tot afsluiting over de openingen heeft te spijkeren.

Zalig breiden de oude stammen van *Trichocereus terscheckii* hun doornige armen naar het hemelsche licht uit, dat haar leven en vruchtbaarheid schenkt en ‘t welk zij de volheid van haar bloemenpracht ten dankoffer brengen.”

Trichocereus was of is een geslacht van zuilcactussen van zeer verschillende grootte, variërend van zeer groot, zelfs boomvormig, terwijl andere soorten slechts lage groepen vormen. Ook de bedoorning is zeer verschillend. Kenmerkend is de trechterachtige vorm van de nachtbloemen, maar in vorm en beharing benaderen die sterk die van *Echinopsis*.

De stam van *Echinopsis spachiana* is rechtopgaand, eerst enkelvoudig, later uitlopend vanuit de basis (Britton & Rose, 1937). Uitlopers gaan parallel aan de hoofdstam omhoog tot 6-9 dm (Backeberg (1976) tot 2m), en zijn 5-6 cm in diameter, zuilvormig. Er zijn 10-15 ribben, stomp van boven, rond van vorm; de areolen staan ongeveer 1 cm uit elkaar, zijn groot en bedekt met gekrulde gele wol, die later wit wordt. Er zijn 8-10 randdoorns, die 6-10 mm lang zijn, uiteenstaan, stijf en scherp zijn en amber-geel tot bruin van kleur. De middendoorn is sterker en langer dan de

randdoorns. Alle doorns worden later grijs. Er kunnen verscheidene bloemen tegelijk in de kruin uitgroeien, die ongeveer 20 cm lang en 15 cm diameter worden, wijd opengaan, wit zijn en aan de buitenkant een groene kleur hebben met zwarte haren (zie foto 4). De zwart behaarde vrucht is groen van buiten met wit vruchtvlees en zwarte zaden (zie foto 5). De oorsprong ligt in West-Argentinië.

Al met al een verrassende ontwikkeling waarbij de robuuste spachiana een grootse bloem en bes voortbracht.

5: de opengesprongen zaadbes.

Literatuur

- Backeberg, C. (1976). Das Kakteenlexikon. Stuttgart: Gustav Fischer Verlag.
- Backeberg, C. (1932). Cactusjacht. Amsterdam: Kosmos.
- Bravenboer, S.K. (1978). Cactussen. Amsterdam: Elsevier.
- Britton, N.L. & J.N. Rose (1937).. The Cactaceae, volume II. Toronto: Dover (republication in 1963 of the second edition).
- Pullen, A.B. (1981). Over de invloed van de onderstam op het uiterlijk van *Neoporteria laniceps* Ritt. Succulenta 60 (11): 253-254.
- Rauh, W. (z.j.) Wondere wereld van cactussen en vetplanten. Zwolle: La Rivière & Voorhoeve.
- Vermeulen, N. (1998). Cactussen. Lisse: Rebo Productions.

Berkenlaan 13, 3707 BA Zeist
albert_pilot@hotmail.com

SUCCULENTENNIEUWTJES

Ton Pullen

Haseltonia, Yearbook of the Cactus and Succulent Society of America [7, 2000], bevat wederom 105 pagina's met meest wetenschappelijke artikelen over cactussen en vetplanten. Ik noem alleen die artikelen, die voor de liefhebbers van belang zijn. Forster behandelt de 'mierenplant' *Myrmecodia beccarii*. Crouch, Smith & Smith bespreken *Aptenia cordifolia*, mede als traditionele leverancier van medicijn voor de Zee-oes. Kiesling & Mauseth wijden een bijdrage aan *Neoraimondia herzogiana*. Vandamme & Vandeneynenden bespreken de succulente en xerofyten planten, die gebruikt werden door de oorspronkelijke bevolking van Namibië. De taxonomie van Eulychnia vormt het onderwerp van een bijdrage door Leuenberger & Eggli. Uhl behandelt de hybriden met *Cremnophila nutans*.

Internoto [21 - 4] bevat een bijdrage van Gerloff over de zuilvormige noto's. Over de bloemkleurvariëaties in notocactus-hybriden bericht Palmer. Hillmann bericht over zijn noto-vondsten bij Nova Palma. Henssen houdt zich bezig met de cultuur van Eriocactus.

Piante Grasse [20 - 2, 2000], het Italiaanse vetplantentijdschrift, brengt onder meer deel 2 van het astrophytum-artikel van Vinci. Hochstaetter publiceert deel 1 van zijn artikel over het geslacht Yucca.

Het Mitteilungsblatt des Arbeitskreises fuer Mammillarienfreunde [24 - 3, 2000] bevat een bijdrage van Lutz over de verspreiding van mammillaria's in het zuiden van de USA. De leden

van de Mammillaria Werkgroep Noord [bestaande uit de heren de Boer, ten Hoeve, Hofstee, Keizer, van Veen en Veenstra] publiceren een uitvoerig artikel over het Mammillaria-subgenus Cryptocarpa.

Het Mexicaanse tijdschrift Cactaceas y Suculentas Mexicanas [45 - 3, 2000] publiceert de nieuwbeschrijving van *Euphorbia gumaroi*, door Meyran.

Een andere nieuwe euphorbia wordt ons voorgesteld in het franstalige **Succulentes [23 - 4, 2000]**: *Euphorbia retrospina* Rauh & Gerold. In hetzelfde nummer treft U een artikel aan over succulente orchideeën van zuidelijk Afrika, door Kurzweil & Smith.

Het Duitse **Kakteen und andere Sukkulanten [51 - 11, nov.2000]** bevat een korte bijdrage van Braun over *Orthophytum eddie-estevessii*, die onlangs als nieuwe soort is gepubliceerd door Leme [J.Bromeliad Soc. 50 - 2, 2000].

Rauh & Gerold brengen de nieuwbeschrijving van *Aloe capmanambatoensis*.

Het volgende nummer van dit periodiek **[KuaS 51 - 12, dec.2000]** brengt de nieuwbeschrijving van *Gymnocalycium kroenleinii*, van de hand van Kiesling, Rausch & Ferrari. Doweld publiceert een nieuwe kijk op de taxonomie van Leuchtenbergia, onder meer gebaseerd op zaadkenmerken.

In Duitsland verscheen een boekje '**Lithops, Lebende Steine**', door B. Schloesser. Het omvat 85 pagina's tekst en 80 kleurenfoto's. Noch van de tekst, noch van de fotokwaliteit kan ik lang wakker liggen. Prijs DM 24,80. Te bestellen via de geëigende kanalen.

Escobaria zilziana

Foto van de schrijver

ESCOBARIA ZILZIANA

J.J.de Morree

Escobaria's zijn niet altijd betrouwbaar als krachtige groeiers met een rijke bloei. Ook de doorgewinterde kweker heeft moeite met de cultuur van deze planten. Taylor, een kenner van dit geslacht, schrijft in een artikel over escobaria's dat de geringe belangstelling deels te wijten is aan gebrek aan zaden (in 1983), maar ook aan de moeizame cultuur. Die zaden zijn inmiddels al jaren volop te krijgen bij ons gewaardeerde clichéfonds. De meeste escobaria's komen voor Mexico en in de zuidelijke staten van de USA. *E. zilziana* bijvoorbeeld groeit in Coahuila. Het is een

plant die zich op latere leeftijd verlengt tot ongeveer 10 cm en aan de voet spruit waardoor een klein groepje ontstaat. Zelf heb ik de plant al 15 jaar. De ruige be-doorning is een uitzondering in dit geslacht en in de tegenlichtopname komt deze nog eens extra duidelijk naar voren. De witte bloemen aan de getoonde plant hebben een vaalroze middenstreep, die aan de buitenzijde van de bloem bruin van kleur is. Ze ontstaan, in tegenstelling tot de bloemen bij de verwante mammillaria's, direct in de schedel en niet aan de zijkant van de plant. De bloemen hebben felroze meel-

draden met diepgeel stuifmeel, een groene stempel en gefranjerde bloembladeren. De bessen zijn roodpaars. In Die Cactaceae van Backeberg worden de bloemen beschreven met de kleuren geel tot olijfgroen. Zimmerman en Taylor noemen ook het voorkomen van roze bloemen bij deze soort.

Backeberg schrijft dat de planten zich samen met *Coryphantha* en *Neobesseyia* onderscheiden van *Mammillaria* door de groef die elke tepel aan de bovenzijde heeft. Ze loopt van het areool tot aan het plantlichaam en de bloemen ontspruiten hieruit. Omdat het wortelgestel van *escobaria*'s teer is en de groei langzaam had

ik besloten om een enting op jusbertii uit te voeren. Dat blijkt na vele jaren nog steeds een succes. De beheerste groeiwijze die deze onderstam levert heeft ervoor gezorgd dat de plant veel van zijn natuurlijke schoonheid behoudt en niet tot een waterige bol met ontelbare spruiten uitdijt. Intussen zijn andere *escobaria*'s die ik op eigen wortel heb gehouden al ter ziele. Dit zijn vooral planten van het *E. vivipara* groep. De mooiste bloemen van het geslacht heb ik daardoor maar een paar jaar kunnen bewonderen.

Koperwieklaan 19 2261 CL Leidschendam
e-mail: morree@casema.net

BOEKBESPREKING

Succulent Flora of Southern Africa door Doreen Court, Revised Edition.

Uitg. A.A. Balkema Rotterdam, 2000. ISBN 90 5809 323 9. 300 blz., met 478 kleurenfoto's + aantal zwart-witfoto's en tekeningen. Prijs Hfl. 175.-

Te bestellen bij Uitgeverij A.A. Balkema, postbus 1675, 3000 BR Rotterdam.

De eerste editie van dit boek verscheen in 1981 en werd destijds goed ontvangen. Intussen is de nomenclatuur, die toen gehanteerd werd, aan veel veranderingen onderhevig geweest. Daarom heeft de auteur nu besloten een tweede editie uit te brengen. In deze nieuwe editie is de tekst grotendeels herschreven en uitgebreid, de nomenclatuur is up-to-date gebracht (publicaties van ter zake deskundige botanici worden gevolgd) en een groot deel van de oorspronkelijke foto's is door andere vervangen. Ook de volgorde van de hoofdstukken is gewijzigd.

De volgende families worden achtereenvolgens besproken: Mesembryanthemaceae, Portulacaceae, Crassulaceae, Euphorbiaceae, Apocynaceae + Passifloraceae, Stapelieae en Aloaceae. De volgorde van de soorten is geografisch bepaald. Van de besproken soorten wordt een beschrijving gegeven, aangevuld met gegevens over de groeiplaats. De meeste afbeeldingen, die merendeels van redelijk tot goede kwaliteit zijn, geven planten in hun natuurlijke habitat te zien. Hinderlijk is, dat de foto's niet genummerd zijn. Cultuuraanwijzingen komen niet aan de orde.

Het boek wordt gecombineerd met een verklarende woordenlijst en een aantal kaarten van zuidelijk Afrika.

Voor liefhebbers van Afrikaanse vetplanten kan ik dit boekwerk aanbevelen, ondanks de forse prijs.

Ton Pullen

CANARISCHE EILANDEN

3. TENERIFE

Rob Bregman

Als (voorlopig) laatste deel van deze mini-serie over de succulente flora van de Canarische eilanden is nu Tenerife aan de beurt, het meest bekend als overwinteringsoord voor koukleumen. Voor plantenliefhebbers is het eiland minstens zo interessant en aangezien ik mijzelf tot beide categorieën reken, moge duidelijk zijn dat ik mij daar geen seconde heb verveeld.

Tenerife is het grootste eiland van de archipel, min of meer driehoekig van vorm, ongeveer 80 km lang en maximaal 45 km breed. Het is een bergachtig eiland met de beroemde Pico de Teide, een 3718 meter hoge vulkaan, als hoogste berg. Dit is de top van een groot bergmassief dat het grootste deel van het westelijk deel in beslag neemt. Min of meer los daarvan bevindt zich in het noord-oosten nog een bergmassief, het Anaga-gebergte dat lang niet zo hoog is als het Teide-massief; de hoogste top is daar net iets boven de 1000 m hoog.

Net als op La Palma zorgt ook hier het gebergte ervoor dat de regenwolken uit het noorden de zuidzijde van Tenerife meestal niet bereiken. Dat resulteert in grote klimaatverschillen en dus ook verschillen in vegetatie. Tot 2000 m hoogte is de noordzijde periodiek vochtig en de zuidzijde droog en als gevolg van meer uren zon ook warmer. Boven 2000 m hoogte is er niet veel verschil meer tussen noord- en zuidzijde; daar heersen vooral in de zomer schrale omstandigheden (zonnig, droog, winderig) en in de winter kan daar sneeuw vallen.

Aan de noordkust groeit de bekende drakenboom (*Dracaena draco*), vaak aangeplant maar ook in natuurlijke vegetaties voorkomend; dat zijn dan wellicht nakomelingen van cultuurexemplaren want de rode bessen worden door vogels gegeten. Het oudste (meer dan 1000 jaar oude), be-

1. De beroemde drakenboom (*Dracaena draco*) in Icod de los Vinos.

Foto's, tenzij anders is aangegeven, van de schrijver.

2. *Euphorbia obtusifolia* var. *wildpretii* Foto: Pjotr Lawant.

kendste en fraaiste exemplaar staat in Icod de los Vinos, een oud stadje aan de noordkust ten westen van Puerto de la Cruz (foto 1). De plant behoort tot de Agavaceae. Strikt genomen is het met zijn stugge, leerachtige bladeren geen succulent maar een xerofyt. Langs de noordkust, tot 600 m hoogte, komt ook een *Euphorbia* voor die we eigenlijk aan de droge west- en zuidkust zouden verwachten. Het is *Euphorbia obtusifolia* var. *wildpretii*, die zich o.a. van zijn soortgenoten onderscheidt door de bredere bladeren. Deze variëteit is pas recentelijk beschreven (Molero & Rovira 1998). In de vruchttijd is de plant getooid met fraaie rode bessen (foto 2).

Tot 1000 m hoogte langs de noordkust zijn nog restanten te vinden van de Laurasilva, het laurierbos. Vooral in het Anaga-gebergte is dat nog te bewonderen. Elders op het eiland is dit bos grotendeels gekapt ten behoeve van cultuurland. Ondanks de vochtige omstandigheden vinden we in deze boszone toch nog een paar

succulenten uit de familie van de Crassulaceae. Deze planten groeien daar vooral op plekken die snel uitdrogen, dus vooral op muren, rotswanden en taluds langs wegen. Men kan als het ware vanuit de auto botaniseren. De meest opvallende is *Aeonium urbicum* met enorme bladrozetten op stammen die niet zelden wel een meter lang zijn. Ook een grote soort, maar dan met zittende bladrozetten, is *Aeonium canariense*. Ook tussen rotsspleten groeit hier *Monanthes laxiflora*, een zodevormend en laag blijvend plantje met grijze, langwerpige succulente bladeren. Een ander (blad)succulent geslacht dat daar voorkomt is *Aichryson* met ronde, behaarde bladeren.

Aan de zuidzijde van Tenerife valt beneden de 1000 m bijzonder weinig regen en daar vinden we uiteraard de meeste succulenten, o.a. een aantal euphorbia-soorten. De bekendste hiervan is *Euphorbia canariensis* (foto 3), die kandelaervormig vertakt is en geen bladeren heeft. Daar-

3. Landschap aan de zuidkust bij San Andreas met *Euphorbia canariensis*.

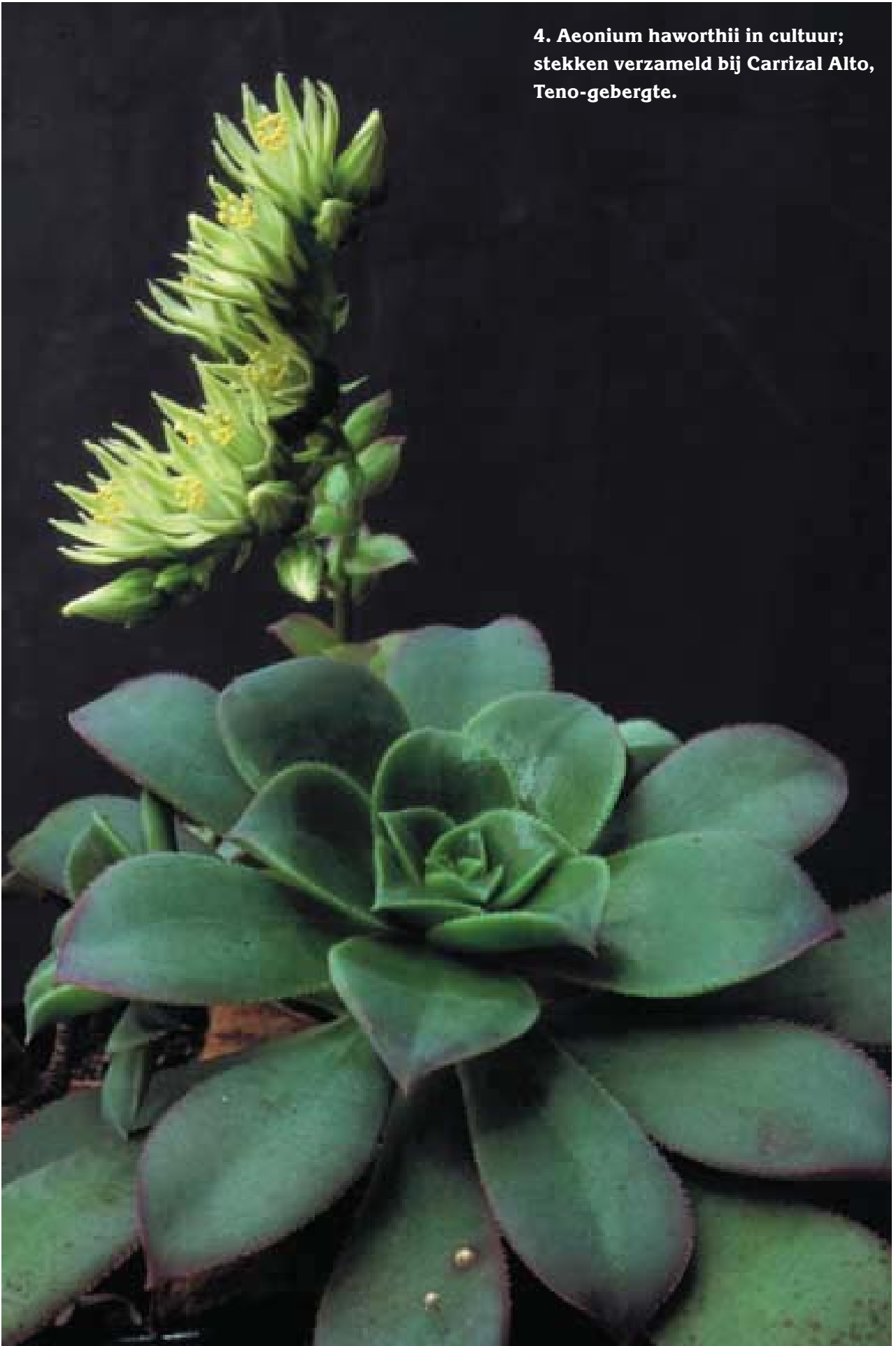
tussen vinden we de wel bebladerde *E. balsamifera* en *E. obtusifolia*, van laatstgenoemde soort de “gewone” vorm, var. *obtusifolia*.

Zo rond de 1000 m hoogte aan de zuid- en westzijde van het eiland komen interessante vegetaties voor met veel succulenten. Vooral het Teno-gebergte, het noord-westelijk deel van het Teide-massief, staat hierom bekend. Volgt men de weg vanaf de noordkust bij Buenavista landinwaarts naar Santiago de Teide, dan komt men bij een “mirador”, een uitzichtpunt waar men een fraai uitzicht heeft op het nabijgelegen eiland La Gomera. Vanaf dat punt begint een smal voetpad waarlangs je al snel allerlei succulenten tegenkomt. Na enkele meters struikel je al bijna letterlijk over Ae-

oniums. Eerst zien we tussen rotsspleten *A. haworthii*, een struikvormig vertakte soort met relatief kleine, blauwgroene bladrozetten en creme-witte bloemen (foto 4). Vervolgens, op wat steilere hellingen, *A. urbicum* (foto 5) met grote rozetten op meestal onvertakte stengels. Het is dezelfde soort als we eerder in het Anaga-gebergte zijn tegengekomen. Even verder vonden we *A. tabulaeforme* (foto 6). Deze bekende soort groeide op nagenoeg verticale rotswanden op het noorden gericht en onder struiken, dus in de schaduw. Het zijn prachtige planten, schijnbaar als lichtgroene schoteltjes tegen de rotswand geplakt. Jammer genoeg ben je de plant na de bloei kwijt want hij bloeit uit het vegetatiepunt. Stekvorming na de bloei is bij mij in cultuur nog niet gebeurd. Op wat zonniger plekken in rotsspleten groeide ook hier weer *Monanthes laxiflora*; de kleur van de blaadjes varieert van bijna wit tot grijs-groen, al naar gelang de standplaats. Een andere monanthes-soort die we langs dit pad vonden, ook in rotsspleten, is *Monanthes polyphylla*, een klein plantje met bladrozetten van nauwelijks 1 cm doorsnee (foto 7). Krijgt hij water, dan spreiden de blaadjes zich zodat het allemaal wat groter lijkt en worden er ook bloeiwijzen gevormd (foto 8). De bloeitakjes spreiden zich en groeien bijna horizontaal uit. De nauwelijks 0,5 cm grote bloemen zijn lichtgeel en doen denken aan de sterretjes van muurpeper, niet zo verwonderlijk want dat is een ver familielid.

Ongeveer tussen 1000 en 2000 m hoogte komen we zowel aan de oost- als aan de westzijde in de dennenbossen, voornamelijk bestaande uit de Canarische den (*Pinus canariensis*). Sommige open plekken hierin, en dus ook de bermen van parkeerplaatsen en wegen, zijn in de nazomer fel oranje gekleurd door talloze slaapmutsjes (*Eschscholzia*), een papaver-achtige die het op Tenerife zo te zien uitstekend naar de zin heeft maar die eigenlijk in Californië thuishoort. Op rotsen zijn in de *Pinus cana-*

4. *Aeonium haworthii* in cultuur;
stekken verzameld bij Carrizal Alto,
Teno-gebergte.

5. *Aeonium urbicum* bij Carrizal Alto, Teno-gebergte.

riensis-bossen ook weer *greenovia*'s te vinden. Er komt daarvan een drietal soorten op Tenerife voor maar deze zijn moeilijk uit elkaar te houden, zeker als ze niet bloeien. Ze lijken veel op *aeoniums* maar hebben in het algemeen een blauwere kleur.

De zone boven de 2000 m hoogte rondom de Teide is een fascinerend gebied dat Las Cañadas wordt genoemd (foto 9). Ondanks het feit dat het er 's zomers droog en zonnig is, komen er (waarschijnlijk door de lage wintertemperaturen) zo goed als geen succulenten voor. Wel een paar spectaculaire xerofyten zodat ik er toch iets over zeg. De Teide is eigenlijk een kegelvormige berg in het midden van een oudere krater van zo'n 10 km doorsnee waarvan de noord- en westwand in de loop der tijd grotendeels zijn weggeërodeerd. De Cañadas is dus een min of meer vlak, ringvormig terrein, langs de buitenrand begrensd door de oude kraterwand en in het midden door

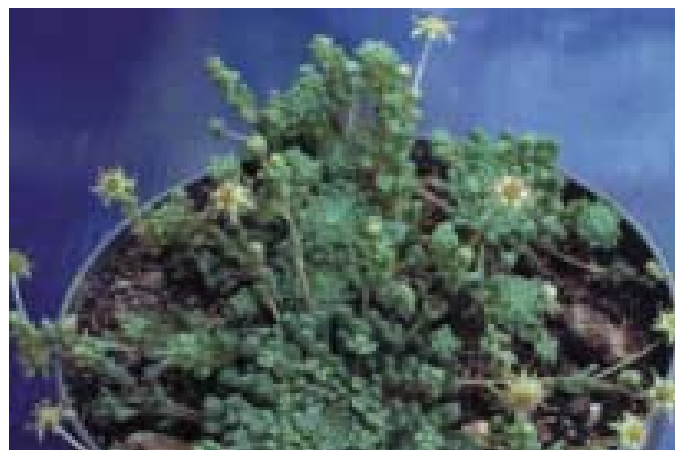
de helling van de Teide. Het landschap ziet er zeer ruig uit, overal rotsblokken van allerlei kleuren en spaarzaam begroeid. De meest indrukwekkende plant van deze streek is *Echium wildpretii*, behorend tot de ruwbladigen-familie (Boraginaceae) en dus verwant aan het slangenkruid van onze duinen. Deze plant vormt eerst een bladroszet van langwerpige, behaarde bladeren, waaruit een indrukwekkende, ongeveer 2 meter hoge bloeiwijze van talloze dicht op elkaar gepakte, rode bloemen tevoorschijn komt. Deze soort komt nergens anders ter wereld voor. Een andere xerofyt is *Pterocephalus lasiospermus* die behoort tot de kaardenbolfamilie (Dipsacaceae) en dus verwant is aan onze inheemse *Knautia*. Deze plant komt in grote hoeveelheden in de Cañadas voor en groeit zodevormend waardoor grote groepen ontstaan. De bloemen zijn roze. Tenslotte wil ik van dit gebied de *retama* noemen. Dit is een grote

6. **Aeonium tabulaeforme** bij Carrizal Alto, Teno-gebergte.

7-8. **Monanthes polyphylla**, links in habitat bij Carrizal Alto, Teno-gebergte; onder in cultuur.

struik uit de vlinderbloemenfamilie (Fabaceae) met witte bloemen die wel wat op brem lijkt. Het bijzondere van deze plant is dat hij dezelfde truc toepast als cactussen en euphorbia's om in droge tijden zonder bladeren te overleven, namelijk door de stengels als bladeren te laten fungeren. De blaadjes zijn sterk gereduceerd, klein en langwerpig terwijl de stengels groen zijn en zeer sterk vertakt om het assimilerend oppervlak zo groot mogelijk te maken. De plant heet *Spartacytismus supranubius*; dat laatste betekent "boven de wolken" hetgeen zeer toepasselijk is.

Tot zover voorlopig deze artikelenserie. Ik roep hierbij mede-leden op om deze serie te vervolgen met stukjes over de overige Canarische eilanden (bv Gran Canaria, La Gomera, Fuerteventura). Dat zou mooi zijn en dan zou deze serie nu niet hoeven te stoppen. Dus grijp uw kans!

Literatuur

- Lüthy, J. (1991). Illustrierter Führer für die Arten der Gattungen *Aeonium* und *Greenovia* (Crassulaceae) auf den Inseln Teneriffa und Gomera. *KuaS* 42 (6): 129-134; 42 (7): 158-163.
- Molero, J. & Rovira, A.M. (1998). A note on the taxonomy of the Macaronesian *Euphorbia obtusifolia* complex (Euphorbiaceae). *Taxon* 47: 321-332.
- Nyffeler, R. (1992). A taxonomic revision of the genus *Monanthes* Haworth (Crassulaceae). *Bradleya* 10: 49-82.
- Schmidt, H. (1992). *Pflanzen auf Teneriffa*. Basiliskens-Press, Marburg.

Rectificatie van de vorige aflevering

In het stukje over La Palma, in *Succulenta* van november vorig jaar, is de *Aeonium* op foto 2 niet *A. nobile*. Vermoedelijk is het *Aeonium davidbramwellii*. Dank aan Peter v.d. Puyl die mij hierop wees.

Hector Petersenstraat 7

1112 LJ Diemen

e-mail: bregman@bio.uva.nl.

9. Landschap in Las Cañadas met op de voorgrond (uitgebloeide) *Pterocephalus lasiospermus* en de Teide op de achtergrond.

Waternival van Pirareta in juli 1988.

Foto's van de schrijver.

OPEN BRIEF AAN CITES

Geachte Dames en Heren,

In oktober 2000 was ik in de gelegenheid de natuur - en dan speciaal de cactusvegetatie - van Paraguay opnieuw te bestuderen, te bewonderen en te fotograferen. Ondanks de grote afstanden en vaak de geringe cactusdichtheid kan men met een redelijke voorstudie en -kennis in vier weken een goede indruk krijgen. Deze reis was temeer interessant omdat het een excellente gelegenheid was een en ander te vergelijken met de indrukken en ervaringen die op een eerdere reis, in 1988, waren opgedaan.

Bij de eerste reis in 1988 lag het zwaartepunt in het rotsige, oostelijke deel van Paraguay en wat minder op de vegetatie van de Chaco. Ook thans hadden we een ruime periode toeberekend aan het onderzoek in het oostelijke deel van het land.

Met deze open brief wil ik u deelgenoot maken van de opgedane ervaringen en u oproepen tot een meningsvorming en stellingname.

Het oosten van Paraguay heeft, afgezien van de rotsformaties en de gebieden waar steenplaten dicht onder de oppervlakte liggen, een vruchtbare bodem. Niet voor niets is het de graanschuur van het land. Bijna het gehele gebied is in cultuur genomen en wat niet tot bouwland of weiland is omgezet, is volgebouwd met huizen en nederzettingen. De bevolking is over deze periode van twaalf jaar in het oosten sterk toegenomen.

De cactussen die hier groeien en groeien, kan men in twee groepen verdelen: de eerste groep zijn planten die in de zanderige/lemige bodem groeien, de

Het laatste restant van *G. fleischerianum* (LB 20) direct bij de waterval van Pirareta (juli 1988)

tweede groep groeit op of direct nabij rotsen of steenplaten. De bekendste en belangrijkste vertegenwoordigers van de eerste groep zijn *Gymnocalycium paraguayense* en *Frailea cataphracta*. Tot de tweede groep behoren *Gymnocalycium fleischerianum* en *Frailea friedrichii*. Van enkele groeiplaatsen/populaties wil ik hier berichten.

Waterval van Pirareta

Nabij een kleine, maar mooie waterval, niet ver van Piribebuy, is in vroegere tijd de Colonia Pira Retà ontstaan. In de jaren zestig, toen het reizen met eigen vervoer enige omvang nam, werd de waterval met omgeving een gebied voor dagjesmensen vanuit Asuncion. In die tijd heeft Albert Buining deze plek bezocht in gezelschap van onder andere Adolfo Friedrich uit Asuncion. Buining kon berichten dat direct bij de waterval en nabije omgeving grote aantallen *G. fleischerianum* (HU 304) groeiden. In het meer zanderige gedeelte kwam een vorm van *F. cataphracta* voor.

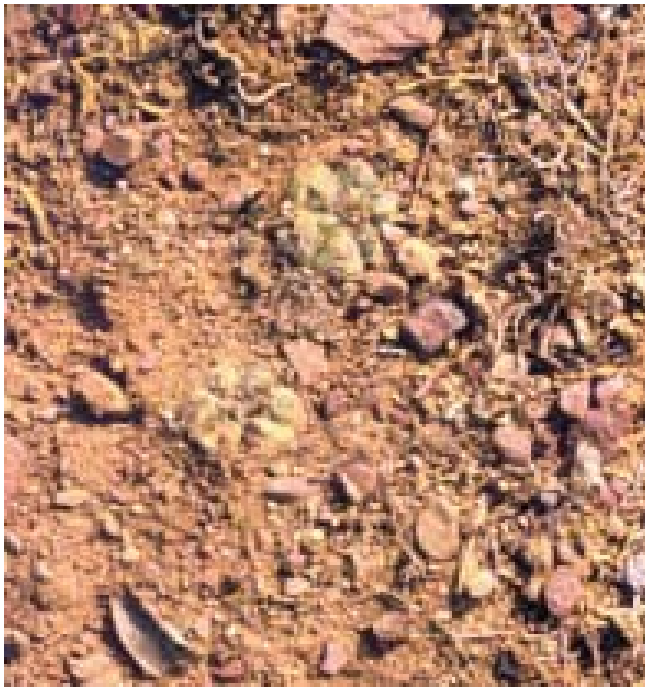
In 1988 bleek bij de waterval een restaurant gebouwd te zijn. De dagjesmensen konden daar hun gekoelde drankjes kopen en er kon gegeten worden. Direct op de rotsen bij de waterval werd nog een restant *G. fleischerianum* (LB 20) gevonden, iets verder weg waren zeer gezonde populaties

(LB 21) aanwezig. In 1996 was LB 20 verdwenen maar LB 21 was nog steeds een zeer gezonde populatie. In 2000 moest geconstateerd worden dat tot in de verre omgeving van de waterval alleen nog maar kale rotsplaten aanwezig waren. Afgezien van enkele, afgeslagen, cereussen en een monvillea, die werkelijk overal als een onkruid zich weet aan te passen en te overleven, was er geen enkele cactus meer te bekennen. Na lang zoeken hebben we onze pogingen nog iets te vinden opgegeven.

Itacurubi

Aan de Ruta 2, de verbindingsweg tussen Asuncion en Ciudad del Este (het vroegere Puerto Stroessner) aan de grens met Brazilië, ligt Itacurubi. In 1988 waren de vele dorpen aan de Ruta 2 goed van elkaar gescheiden, thans is tussen de dorpskernen een groot aantal huizen gebouwd en zijn de dorpen flink uitgegroeid. Ten oosten van Itacurubi, bij km A 83, lag in 1988 een onbebouwd terrein, bestaande uit wat steenplaten en kiezel. Enkele jaren daarvoor had de in Asuncion woonachtige Alexander Arzberger hier een populatie van *G. paraguayense* (AA 86) ontdekt die in de kiezel groeide. Rond de steenplaten kwam *F. friedrichii* (AA 88) voor en meer tussen het gras groeide *Notocactus species* (AA 87). Er bestonden zelfs plannen om

Gymnocalycium paraguayense LB 106 bij Piribebuy.

**Boven links:
Gymnocalycium paraguayense LB 100 bi jltacurubi.**

**Boven rechts:
Frailea cataphracta LB 10 bij
Piribebuy.**

**Rechts:
Salto Amambey (oktober
2000)**

dit gebied een beschermde status te laten geven met financiële steun vanuit Europa. Daar is helaas niets van terechtgekomen. Toen in 1988 deze plek bezocht werd, bestonden er al plannen voor het bouwen van een huis, exact op de plek waar de *Gymno* groeide. Toen zijn nog planten verzameld: LB 100 (*G. paraguayense*), LB 101 (*Notocactus*) en *Frailea* (LB 93A).

Bij het bezoek in 2000 was alles veranderd. Dit gedeelte was volledig bebouwd en natuur was niet meer aanwezig. Naar planten zoeken had geen enkele zin meer.

Salto de Amambey

Zo'n 7 km ten oosten van Piribebuy hebben zich in een rivier enkele lage watervallen gevormd, die bekend staan als de Salto de Amambey. In 1988 waren deze watervallen bekend, maar hooguit benut door kinderen die in het water konden spelen. Op de noordzijde van de salto waren steenplaten aanwezig, waarlangs *G. fleischerianum* (LB 91) groeide.

In 2000 bleek dit gebied gecommercialiseerd te zijn. De ingang gaf aan dat het hier een balneario (zwemplaats met verblijfsomgeving) betrof. Een grillplek was aangelegd alsmede andere voorzieningen van de hedendaagse tijd. Cactussen waren niet meer te vinden.

Yhaguy Guazu

Aan de weg die van de Ruta 2 afbuigt naar Paraguari en gedeeltelijk door de Cordilleras de los Altos voert, ligt het bekende gebied Cholulu maar ook het dorp Piribebuy. Bij het dorp passeert de weg ook het riviertje Yhaguy Guazu. Nabij de brug over het riviertje werd in 1988 in de zanderig-lemige bodem *F. cataphracta* (LB 10) en *G. paraguayense* (LB 106) aangetroffen.

Thans is Piribebuy uitgegroeid tot een groot dorp en is het groeigebied van de genoemde cactussen ontgonnen, bebouwd en ingelijfd bij het dorp. Van cactussen natuurlijk geen spoor meer.

Maar zult u, dames en heren van CITES, thans roepen: "Wat hebben wij hiermee te maken? Wij zien erop toe dat de export en import van bedreigde planten en dieren op een door nationale overheden uit te voeren juiste manier verloopt volgens de daartoe internationaal afgesproken regels. Bescherming van belangrijke groeiplaatsen of voorkomen van planten en dieren is een nationale aangelegenheid". Ik wil dit sterk betwijfelen. Gezien de ontwikkelingen in Paraguay kan ik niet onderschrijven dat de nationale of plaatselijke autoriteiten aldaar enige waarde toekennen aan de natuurlijke flora en fauna. Maar u zorgt er wel voor dat op een legale wijze nauwelijks of geen natuurplanten meegenomen kunnen worden door personen die daarbij de zuiverste bedoelingen hebben.

In 1988 konden Jörg Piltz, Detlev Metzinger en ondergetekende nog na veel moeite aan de juiste documenten komen om de genoemde planten (en de planten met overeenkomstige P- en M-nummers) legaal naar Europa te vervoeren. Dank zij de inzet van deze "gekke" liefhebbers en veel geld bestaan de genoemde planten en hun nakomelingen nog steeds in Europese [liefhebbersverzamelingen](#).

In het oosten van Paraguay zijn alle cactussen die in zanderig-lemige aarde groeien, uitgeroeid of zeer sterk bedreigd. Ook nabij de steenplaten komt nauwelijks meer een plant voor vanwege het weggakken en verbranden van de beschermende vegetatie.

Net zoals bij verschillende bedreigde of natuurlijk uitgeroeide dieren, zoals bijvoorbeeld de onyx, kunnen planten voortbestaan in collecties. Het is dan zelfs mogelijk bepaalde populaties weer te herstellen als ook de nationale autoriteiten meewerken en de benodigde beschermingsmaatregelen nemen.

Voorstel

Ik nodig u, dames en heren van CITES, uit om samen met die serieuze liefhebbers die veel tijd en nog meer geld ervoor over hebben om natuurlijke populaties kunstmatig te laten voortbestaan, na te denken over toekomstige plannen tot het redden van echt bedreigde species. Door goede afspraken en kweekprogramma's kan enerzijds bijgedragen worden aan het voortbestaan van een populatie, anderzijds kan de druk van cactuskopers door het aanbod van gekweekte planten opgeheven worden.

Het tegengaan van - al dan niet geautoriseerde - handel in natuurplanten moet sterk worden bevorderd. Echter, het voor bovengenoemde doeleinden kunnen meenemen van planten uit de natuur onder strenge controle en door daartoe geautoriseerde liefhebbers in samenwerking met bijvoorbeeld botanische tuinen, die zich het voortbestaan van deze planten tot doel stellen, lijkt mij een prachtige positieve bijdrage aan het voortbestaan van deze bedreigde planten. Het zou CITES sieren hiertoe de benodigde stappen te ondernemen.

Gymnocalycium fleischerianum LB 91 (augustus 1988).

Dit 'groeit' thans bij de Salto Amambey (oktober 2000).

Ludwig Bercht

Veerweg 18, 4024 BP Eck en Wiel

HET GESLACHT YUCCA (AGAVACEAE)

6. SERIE FAXONIANAE MCKELVEY

Fritz Hochstätter

De serie artikelen over het geslacht Yucca wordt vervolgd met de soorten waarvan de vruchten niet openspringen. Daarvan wordt nu de sectie Yucca Engelmann behandeld, te beginnen met de serie Faxoniae McKelvey.

Yucca faxoniana en de nauw verwante soort *Yucca carnerosana* werden door Trelease tot het geslacht *Samuela* gerekend. Andere auteurs (McKelvey, Webber) deelden deze mening niet omdat de bloemenmerken naar hun mening te weinig verschilden. Zij klassificeerden beide soorten in het geslacht *Yucca*, en wel in de groep boomvormige soorten met vlezig vruchten.

YUCCA FAXONIANA (Trelease) Sargent

“Faxon Yucca”, “Spanish bayonet”, “Spanish dagger”

In: Sargent, Man. Trees N. Amer. p. 121 (1905).

Type: Sierra Blanca, Texas, bloemmateriaal in het Arnold Arboretum.

Synoniemen

Yucca australis Trelease (pro parte), Missouri Bot. Garden. Ann. Rept. 4: 190 (1893).

Yucca macrocarpa Sargent, Gard. and Forest 8: 305 (1895).

Samuela faxoniana Trelease, Missouri Bot. Gard. Ann. Rept. 13: 117 (1902).

Representatief materiaal

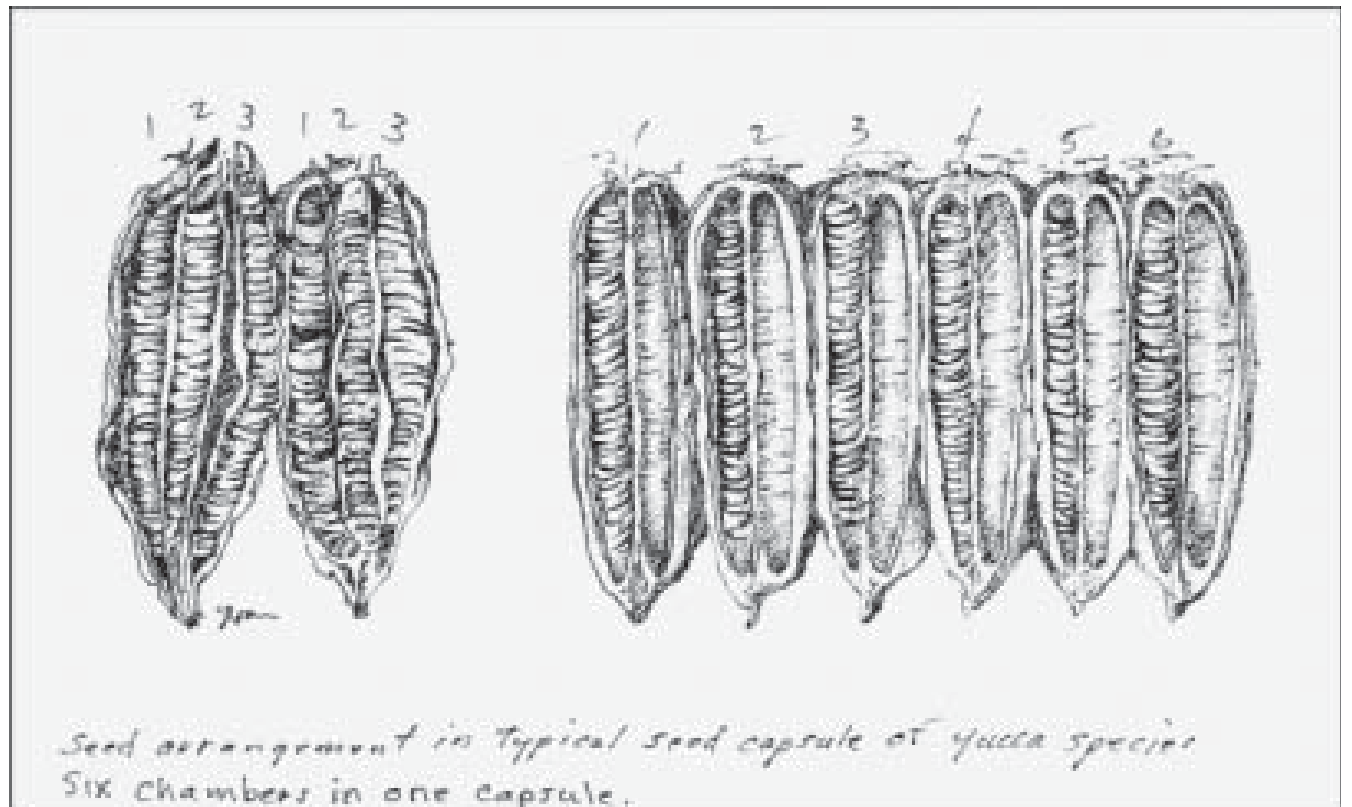
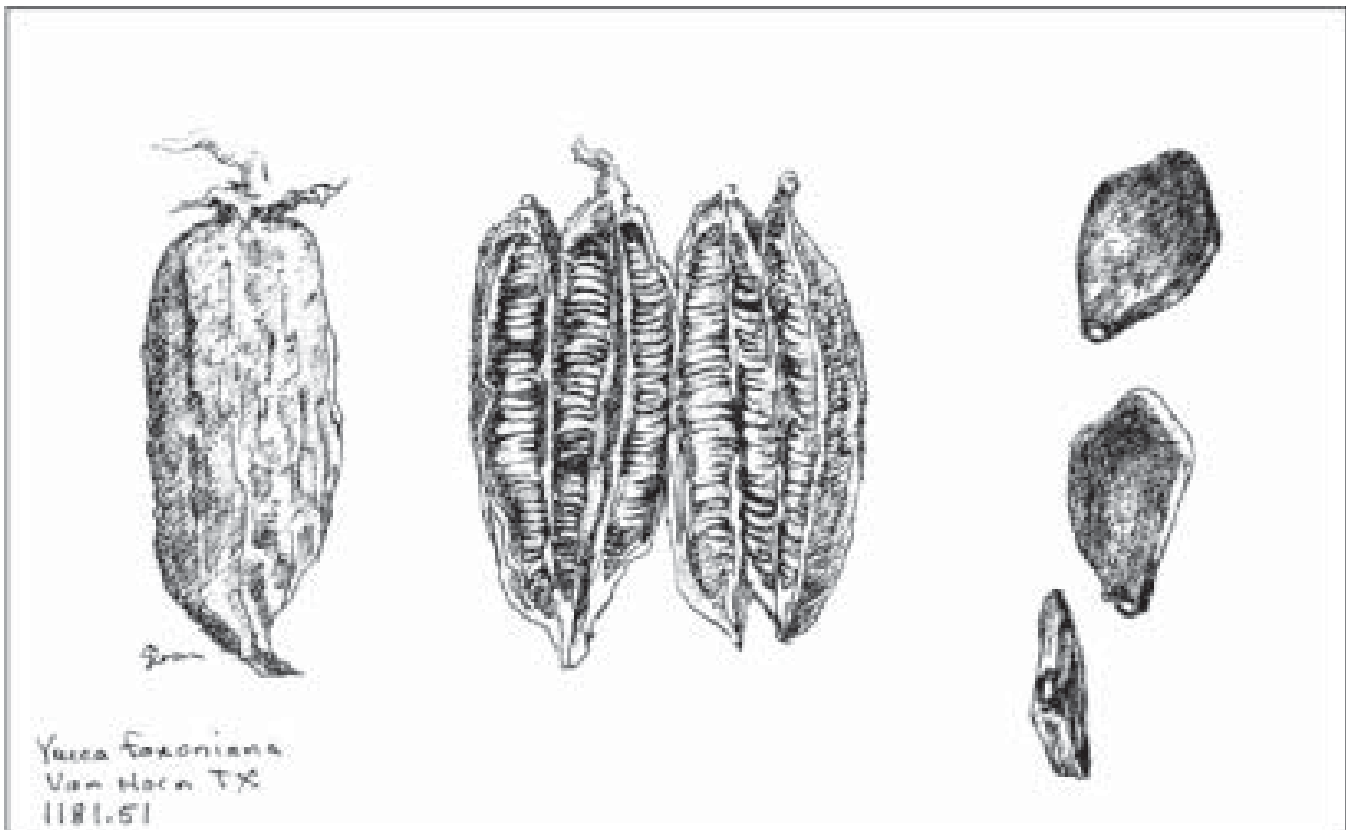
fh 1178.46, Hudspeth Co., Texas;

fh 1180.44, Sierra Blanca, Texas;

fh 1181.6, Van Horn, Texas, 1200 m.

Verspreidingsgebied

Beschrijving

Planten boomvormig, 2-7 m hoog, solitair, zelden groepen van verschillende hoogte vormend. Stam aan de voet tot 50 cm in doorsnee, meestal niet vertakt (soms in tweeën gesplitst met 2 takken van ongelijke hoogte); tot aan de voet bedekt door de oude, verdroogde, grijze bladeren. Bladrozetten tot 3 m breed; bladeren star, bleek groen, met bruine tot grijze rafels aan de rand, 1-1,4 m lang, aan de basis 12-18 cm breed, in het midden 5-7 cm breed, met bolle en holle zijde, spits toelopend, met een grijze, 1,5-2,5 cm lange doorn aan de top.

Bloeiwijze 1-1,2 m lang, boven de bladeren uitstekend, pluimvormig met 30-40 vertakkingen. Bloem wit; buitenste bloemblaadjes 5,5-9 cm lang, 1,5 cm breed; bin-

Yucca faxoniana, Quitman Mts, Tx.

Foto Bechtold

nenste bloemblaadjes 5-8 cm lang, 2-3 cm breed, aan de basis een bloembuis vormend. Meeldraden 6, helmraden 2-3 cm lang, helmhokjes 0,4-0,5 cm lang. Stamper 4,5-5,5 cm lang; vruchtbeginsel 0,6-0,8 cm in doorsnee; stijl 0,5 cm lang. Vrucht 3-hokkig met in ieder hok 2 rijen zaden, 3-9 cm lang, 3 cm breed, langwerpig, bij rijpheid bruinachtig tot zwart. Zaad 0,6 cm lang en breed, 0,1 cm dik, half-bolvormig, met fijnstructuur, mat-zwart.

Bloeitijd april-mei, de zaden rijpen in 6-8 weken.

Voorkomen

Op rotshellingen in de berggebieden van Hudspeth Co., Culberson Co., Jeff Davis Co. en Presidio Co., naar het zuiden tot in de Mexicaanse provincie Chihuahua, op 1200-1600 m hoogte, vaak samengroeiend met *Yucca torreyi*, *Y. baccata* en *Y. elata*.

Opmerkingen

De soortnaam *faxoniana* is gekozen ter ere van Charles Edward Faxon (1846-1918).

De naam *Yucca australis* is deels een synoniem van *Y. faxoniana*. Voor de planten die Trelease *Yucca australis* noemde geldt dit alleen voor de planten uit Texas. Dat geldt ook voor *Y. australis* sensu Coulter (US. Natl. Herb. Contrib. 2: 436).

Vergeleken met *Yucca carnerosana* heeft *Y. faxoniana* kortere en bredere bladeren, een bredere en kortere bloeiwijze en een kortere bloembuis. Deze verschillen worden duidelijk als men de planten van de Black Gap (*Y. carnerosana*) en de Sierra Blanca (*Y. faxoniana*) met elkaar vergelijkt.

Op de groeiplaatsen blijkt het identificeren van *Y. faxoniana* moeilijk te zijn. Er kan gemakkelijk verwisseling optreden met *Yucca treculeana* of *Y. torreyi*. Toch zijn er verschillen. Zo heeft *Y. faxoniana* een rechte en overal even dikke stam, terwijl *Y. treculeana* en *Y. torreyi* een gebogen en dunnere stam hebben.

Yucca faxoniana 1176.46, Hudspeth Co, Tx.

Foto Hochstätter.

Webber vermeldt hybriden met *Yucca torreyi* die de dominante bloem- en bladkenmerken van *Y. faxoniana* of *Y. torreyi* vertonen.

Yucca faxoniana is bestand tegen vorst. In Santa Fe, New Mexico, kunnen fraaie exemplaren van deze soort in privé-tuinen bewonderd worden.

Links:

***Yucca faxoniana* fh 80.44, Sierra Blanca
Foto Bechtold.**

Onder:

***Yucca faxoniana* fh 1178.46 op de voorgrond,
daarachter *Yucca torreyi* fh 1179.75
Foto Hochstätter.**

YUCCA CARNEROSANA (Trelease) McKelvey

“Carneros Giant Yucca”, “Giant dagger”, “Palm bareta”, Palm samandoca”

In: *Yuccas of the southwestern United States* 1:24 (1938).

Type: C.G. Pringle 3912, 11 mei 1891, op kalksteenheuvelds, Carneros Pass, Noord-Oost-Mexico.

Syntypen*: MO 135657 en 140116. Deze werden door McKelvey aangewezen.

Synoniemen

Yucca australis Trellease (pro parte), *Missouri Bot. Gard. Ann. Rept.* 4: 190 (1893).

Samulea carnerosana Trellease, *Missouri Bot. Gard. Ann. Rept.* 13: 118 (1902).

Alleen *Yucca australis* uit Pringle valt binnen de synonymie.

Representatief materiaal

fh 1179.26, Black Gap, Texas, 750 m;

fh 1179.27, Ft. Stockton, Texas, 900 m;

fh 1179.44, Santiago Mountains, Texas, 900 m;

fh 1179.45, Five Mountains, Texas, 1250 m.

Beschrijving

Planten boomvormig, 2-5 m hoog, solitair. Stam aan de voet tot 40 cm in doorsnee, meestal onvertakt (soms 2 of meer vertakkingen van verschillende hoogte), tot aan de voet bedekt door de oude, afgestorven bladeren. Bladrozetten tot 2,5 m breed. Bladeren star, donker-blauwgroen, met witte gedraaide rafels aan de rand, 1-1,4 m lang, aan de basis 10-15 cm breed, in het midden 4-6 cm breed, meestal met holle en bolle zijde, spits toelopend in een 1-1,5 cm lange doorn.

Bloeiwijze 1-2 m lang, boven de bladeren beginnend, pluimvormig vertakt, bolvormig tot ovaal, met 14-40 vertakkingen. Bloem wit tot groenachtig wit; buitenste bloemblaadjes 6,5-10 cm lang, 1-2 cm breed; binnenste bloemblaadjes 6-9 cm lang, 2-3

cm breed, aan de voet een bloembuis vormend. Meeldraden 6, helmraden 2-3 cm lang, helmhokjes 0,5-0,8 cm lang. Stamper 5-7,5 cm lang, vruchtbeginsel 0,5-1,2 cm breed, stijl 0,8 cm lang. Vrucht 3-hokkig met in elk hok 2 rijen zaden, 5-10 cm lang, 4 cm breed, langwerpig tot eivormig, roodbruin tot bijna zwart. Zaad 0,6 cm lang, 0,5 cm breed, 0,2 cm dik, met fijnstructuur, mat-zwart.

Bloeitijd maart-april, afhankelijk van de hoogte van de groeiplaats. De zaden rijpen in 6-8 weken.

Voorkomen

In bergstreken in Brewster Co., Texas, bij de Rio Grande en in de Santiago Mountains, op 500-1900 m hoogte, naar het zuiden tot in Mexico (provincies Zacatecas, Coahuila, San Luis Potosi en Durango), vaak samengroeiend met *Yucca torreyi* en *Y. rostrata*.

Opmerkingen

De soortnaam heeft betrekking op de Carneros pas in Coahuila (Mexico) waar het typemateriaal werd verzameld.

Yucca faxoniana en *Y. carnerosana* lijken veel op elkaar. Sommige auteurs beschouwen *Y. carnerosana* als een variëteit van *Y. faxoniana*.

De Mexicaanse populaties verschillen enigszins van de Texaanse in bloemvorm en habitus (stam en bladeren). Ook met *Y. torreyi* zijn er overeenkomsten. Echter, de bladeren zijn onregelmatig gerangschikt zodat de rozetten een minder compacte indruk maken.

Deze giganten onder de *Yucca*'s met hun grote bladrozetten en bloeiwijzen zijn kenmerkende elementen in het landschap en op grote afstand al te herkennen.

McKelvey meldde kruising met andere *Yucca*-soorten, bv. *Y. torreyi*.

Delen van de plant worden in Mexico voor verschillende doeleinden gebruikt. Zo maakt men van de bladeren en de stammen erfafscheidingen en hekken. Door

**Yucca carnerosana, San Louis Potosi, Mx.
Foto Bechtold.**

**Yucca carnerosana fh 1179.26, Back Gap, Tx.
Foto Hochstätter.**

**Yucca carnerosana fh 1179.45.
Foto Winkelblech.**

indianen worden plantdelen in gerechten verwerkt.

Yucca carnerosana is vorst-bestendig. De temperatuur op de groeiplaatsen kan zelfs tot onder de min 20 °C zakken.

Grote exemplaren zijn te bewonderen bv. in Belen of Albuquerque, New Mexico.

Uit zaad opgekweekte jonge planten groeien in Europa zeer langzaam. 6-Jarige planten zijn pas 20 cm hoog.

vertaling Rob Bregman

* Eensyn type is een plant of afbeelding, die als type wordt aangewezen als er geen holotype aanwezig is.

**Postfach 510201, D 68242, Mannheim, Duitsland;
Box 11, Modena, Utah 84753, U.S.A.
E-mail: Fhnavajo@aol.com**

Literatuur

- Barker, W.T. et al. (1977). Atlas of the flora of the Great Plains. Iowa State University Press.
- Barley, T.M. (1986). *Yucca L.* - Flora of the Great Plains, University Press of Kansas.
- Benson, L. & Darrow, R.A. (1981). Trees and shrubs of the southwestern deserts, 3rd ed. University of Arizona Press, Tucson.
- Clary, K.H. & Simpson, B.B. (1997). Systematics and character evolution of the genus *Yucca L.* (Agavaceae); evidence from morphology and molecular analysis. *Bol. Soc. Bot. Mex.* 56: 77-86.
- Comanor, P.L. & Clark, W.H. (2000). Preliminary growth rates and a proposed age-form classification for the Joshua tree, *Yucca brevifolia* (Agavaceae). *Haseltonia* 7: 37-46.
- Hochstätter, F. (2000). *Yucca* 1 (Agavaceae) in the southwest and midwest of the USA and Canada.
- Irish, M. & G. (2000). Agaves, Yuccas and related plants. Timber Press, Portland, Oregon.
- Jäger, E. (1974). The north American deserts. Stanford University Press, Stanford.
- Lenz, L. W. & Dourley, J. (1981). California native trees and shrubs. Rancho Santa Ana Botanic Garden, Claremont.
- Mattern, R. (1998). Von Petrograd bis Riga; die Geschichte der Yuccas in Europa. *Kakt. u. a. Sukk.* 48 (5): 100-103.
- McKelvey, S. (1938). Yuccas of the southwestern United States 1. The Arnold Arboretum of Harvard University, Jamaica Plain.
- (1947). Yuccas of the southwestern United States 2. The Arnold Arboretum of Harvard University, Jamaica Plain.
- Standley, P.C. (1920-1926). Trees and shrubs of Mexico. *Contr. US. Nat. Herb.* 23: 1-1721.
- Taylor, R.J. (1998). Desert wildflowers of North America. Mountain Press, Missoula.
- Webber, J.M. (1953). Yuccas of the southwest. Agriculture Monograph 17, US Department of Agriculture.

***Yucca carnerosana*, Coahuila, Mx.**

Foto Bechtold.

BESPREKING CD-ROM

CD-ROM 'Succulents in the wild and in cultivation', samengesteld door **Frans Noltee**. Deel 1: *Abromeitiella* tot *Eriospermum*. Engelse taal. Prijs Fl. 87,50 [Fl. 95,25 incl. verpakking en verzending].

Ook in de wereld van de succulenten beginnen, naast het gedrukte woord, de nieuwe media terrein te veroveren. Met het verschijnen van de hier besproken CD-ROM, samengesteld door een vetplantenkenners bij uitstek, heeft deze ontwikkeling ook in ons land een belangrijke stap vooruit gezet.

Deze CD-ROM is bedoeld als de eerste in een serie van drie, deel 2 zal in 2001 en deel 3 in 2002 verschijnen. Dit eerste deel omvat de vetplantengeslachten *Abromeitiella* t/m *Eriospermum*. Hieruit blijkt al, dat naast alle bekende soorten, ook soorten uit minder bekende geslachten, soms uit het randgebied van onze hobby, aan de orde komen. Cactussen worden niet behandeld.

Wat mag U allemaal verwachten van deze CD-ROM? Er wordt een overzicht geboden van de plantenfamilies en geslachten, die succulente planten leveren. Van deze families worden de karakteristieke kenmerken gegeven, met verwijzingen naar de besproken geslachten en soorten. Deze verwijzingen zijn uitgevoerd in zgn. hyperlinks, zodat U via een muisklik bij een bepaald geslacht of een bepaalde soort terecht kunt komen. De soorten worden kort voorgesteld, altijd met een of meer foto's, waarbij opvalt dat zowel standplaatsopna-

mes als foto's van cultuurplanten getoond worden. Via een klik op de muis kan men de cultuuraanwijzingen voor die soort op het scherm krijgen. Deze cultuuraanwijzingen worden in gestandaardiseerde vorm gegeven. Ook kan men via hyperlinks doorklikken naar gelijkende of verwante soorten.

Het navigeren in deze CD-ROM is dan ook kinderlijk eenvoudig.

Wil men de gegevens van een bepaalde soort op papier, dan is het eenvoudig een kwestie van uitprinten. U krijgt dan wel tekst + foto op de achtergrondkleur van het scherm, niet op een witte achtergrond.

Steekproefsgewijs heb ik de nomenclatuur van de besproken soorten nagezien.

De conclusie is, dat deze, voor zover ik kan nagaan, geheel up-to-date is.

Tenslotte is er een verklarende begrip-lijst, waarbij sommige begrippen, weer via een hyperlink, met een tekeningetje verduidelijkt worden.

Ik kan de PC-bezitters onder U de aanschaf van deze CD-ROM van harte aanbevelen!

De CD-ROM is te bestellen bij Frans Noltee, Rotterdamseweg 88, 3332 AK Zwijndrecht. E-mail: f.noltee@hccnet.nl.

Ton Pullen

SUMMARY

Rob Bregman

Succulenta's current president Rob van der Elst opens this issue with looking back to last year's activities. He gives an abstract of the plans for the new year, too.

Mrs. Smit-Reesink continues her series of articles for youngsters with guidelines how to sow cacti.

Henk Krijnen discusses another four interesting and easy to grow succulents with brief notes on their morphology and cultivation. This time the spotlight is on *Coryphantha cornigera*, *Bolivicereus samai-patanus*, *Crassula falcata* and *Echinocereus stramineus*.

The xerophytic bromeliad *Deuterocohnia longipetala* is the subject of an article by J. Lambert. He tells us about its ecology and morphology, as well as how to cultivate this species, which requires similar conditions as cacti.

Ton Pullen has a hand in the writing of four contributions this time. His first is about a cactus from his own collection, *Mammillaria melaleuca*. In "succulentennieuwtjes" he reports about the contents of the latest issues of other magazines on succulent plants. Then, on page 25, he tells us briefly about the revised edition of the book by Doreen Court on the succulent flora of South Africa. Finally, he discusses a new CD-rom compiled by Frans Noltee. On this CD, descriptions of succulent plant families other than the Cactaceae and in-

formation about their cultivation can be found.

A series of articles covering the genus *Haworthia* is started by Ingo Breuer. The first species to be described and depicted is *H. decipiens*.

Albert Pilot follows the development from bud to flower and fruit in *Echinopsis (Trichocereus) spachiana*.

Jan Jaap de Morree writes about the way he cultivates *Escobaria zilziana*.

Rob Bregman closes his short series of articles on the succulent flora of the Canary Islands with the isle of Tenerife. Emphasis is being put on members of the Crassulaceae and the Euphorbiaceae. Ecological aspects and the different vegetation belts of the island are also discussed.

Gymnocalycium specialist Ludwig Bercht directs a message to the people responsible for the implementation of trade control of endangered species (CITES). In Paraguay, he saw a dramatic decline or even complete destruction of cactus habitats after a period of only 12 years. He proposes a controlled export of specimen so that they can be prevented from total extinction.

To continue his systematic treatment of the genus *Yucca*, Fritz Hochstaetter deals with two species of the group with non-dehiscent fruits. This article is illustrated with attractive habitat photos.

**Hector Petersenstraat 7, 1112 LJ Diemen
e-mail: bregman@bio.uva.nl.**

*Inlichtingen over het lidmaatschap
en ontvangst van nummers; adreswij-
zigingen aan:*

Inquiries about membership and
receipt of issues; address changes
to:

D.H.Roozegaarde,
Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo (Gld),
Tel.: +31 (0)575 465270

COLOFON

Http://www.succulenta.nl
e-mail: info@succulenta.nl

Auteursrecht:
gehele of gedeeltelijke overname
van artikelen is alleen toegestaan
na verkregen toestemming van
de auteur/illustrator en met een
duidelijke bronvermelding.

Redactiesecretariaat:
Mevr. J.M. Smit -Reesink,
Prins Willem Alexanderlaan 104,
6721 AE Bennekom
e-mail: smitnre@worldonline.nl

Redactie:
J. van Alten (hoofdredacteur)
e-mail: vanalten@xs4all.nl
C.A.L. Bercht
e-mail: bercht@nzo.nl
R. Bregman
e-mail: bregman@bio.uva.nl
J.J. de Morree
e-mail: morree@casema.net
A.B. Pullen
e-mail: tonp@acmeander.nl
B.J.M. Zonneveld; e-mail:
Zonneveld@rulbim.leidenuniv.nl

Vormgeving: J. van Alten en H.
Viscaal

Druk: PlantijnCasparie, Almere

Bij de voorplaat:

**Mammillaria (Bartschella)
schumannii
naar een dia van Joop van
Alten, gemaakt bij Rancho
Migrino in Baja California
sur.**

INHOUD

Rob van der Elst	Achter de schermen.....	3
Joh. Smit-Reesink	Alweer een nieuw Jaar.....	4
Henk Krijnen	Aanbevolen succulenten.....	6
Ton Pullen	Mammillaria melaleuca.....	8
Henk Verkouw	Het zaaien van cactussen.....	9
J. Lambert	Deuterocohnia longipetala.....	12
Ingo Breuer	Interessante haworthia's.....	
	voor de verzamelaar.....	15
Albert Pilot	Van knop tot kelk (7) Echinopsis spachiana.....	18
Ton Pullen	Succulentennieuwtjes.....	23
Jan Jaap de Morree	Escobaria zilziana.....	24
Ton Pullen	Boekbespreking Succulent flora of Southern Africa.....	25
Rob Bregman	Canarische eilanden 3. Tenerife.....	26
Ludwig Bercht	Open brief aanCITES.....	33
Fritz Hochstätter	Het geslacht Yucca 6. Serie Faxonianae.....	38
Ton Pullen	Bespreking CD-rom Succulents in the wild and in cultivation.....	46
Rob Bregman	Summary.....	47

VERENIGINGSNIEUWS

IN DIT NUMMER :

Belangrijke adressen	2
Afdelingsactiviteiten	3
Evenementenkalender	6
Voorjaarsvergadering	7
Vraag en aanbod / Infomap	7
Nieuws Belgische verenigingen	8
Opendeurdagen	9
Verenigingsartikelen	10
Nieuwe leden	11
Advertenties	12

FEBRUARI 2001

NEDERLANDS BELGISCHE VERENIGING VAN LIEFHEBBERS VAN
CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

SUCCULENTA

BESTUUR

Voorzitter: B.G. van der Elst
Bondefanten 13, 2907 NA, Capelle a/d IJssel
Tel. 010 - 4513176
Secretaris: J.H. Bruseker,
Wilhelminalaan 15, 7204 AB Zutphen
Tel. 0575 - 518406
Penningmeester: J.E.F. Dekeling
Fazantenveld 140, 5431 JG Cuyck
2e secretaris:
Vacature

2e penningmeester: D.H. Roozegaarde
Banninkstraat 5, 7255 AT Hengelo
PR & Promotie: C.B. Grimmelikhuisen
Stationsstraat 90, 1541 LJ Koog a/d Zaan
Tel. 075 - 6227813
E-mail: grimmelik.c.b@consunet.nl
Bestuurslid: E.J.W. Smienk
P.Kooimanstraat 57, 4822 WC Breda
Tel: 076 - 5419124.

LEDENADMINISTRATIE

Verzoeken om inlichtingen, aanmeldingen en verhuizing en opzeggingen (vóór 1 december) schriftelijk bij de ledenadministrateur:

D.H. Roozegaarde, Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo. Tel: 0575-465270

E-mail: roozegaa@tref.nl

Lidmaatschap:

Leden Benelux	f 40,- (Bfr 750),
Hier wonende jeugdleden	f 20,-;
Duitsland	DM 50,-
Leden elders in Europa	f 55,-
Buiten Europa	f 65,- per jaar

FINANCIËLE ZAKEN

Betalingen via de bankrekeningen van SUCCULENTA SANTPOORT:
In Nederland: rekeningnr. 55.32.38.981 bij de ABN/AMRO of rekeningnr. 680596 bij de Postbank. In België: rekeningnummer 000.1141809-22 bij de Belgische postgiro. In Duitsland: Bitte DM 50,- überschreiben nach Rechnungnr. 15.65.907/019, ABN/AMRO, Aachen, BLZ 390.10200.

INFOMAP SUCCULENTA

Aanvullingen, wijzigingen en suggesties voor de infomap zenden naar:
J.H. Bruseker, Wilhelminalaan 15, 7204 AB Zutphen. Tel. 0575 - 518406
E-mail: jh.bruseker@12move.nl

TIJDSCHRIFT SUCCULENTA

REDACTIE

Hoofdredacteur: J. van Alten.
Simon van Collemstraat 142, 1325 RL Almere
Tel: 036-5376970.

E-mail: vanalten@xs4all.nl

Redactiesecretariaat: Mevr. J.M. Smit-Reesink,
Prins Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE
Bennekom. Tel:0318-430099. Fax:0318-430102

E-mail: smitnre@worldonline.nl

Kopij voor het tijdschrift zenden aan het redactiesecretariaat.

Verschijnt 6 maal per jaar in de even maanden.

VERENIGINGSNIEUWS

Kopij voor het Verenigingsnieuw, advertentietekst en opgave 'Vraag en aanbod voor de 15e van de even maanden zenden naar:

A.C.M. van Zuijlen,
Hoefstraat 9, 5345 AM Oss.
E-mail : a.zuijlen@tref.nl

Advertentietarieven:	1/16	pag.	f	35,=
	1/8	pag.	f	65,=
	1/4	pag.	f	100,=
	1/2	pag.	f	160,=
	1/1	pag.	f	275,=

OVERIGE INSTELLINGEN

BIBLIOTHEEK

W.P.C.H. Bervoets, Mozartstraat 108,
7391 XM Twello. Tel 0571-272841.

CLICHÉFONDS

J. Schraets, Geuldersedijk 2
5944 NH Arcen. Tel. 077-4732913

DIATHEEK

J. Deckers, Dorpsstraat 99,
6441 CC Brunssum. Tel. 045-5272461

PLANTENCENTRALE

G.Koerhuis, Weteringstraat 34,
2023 RV Haarlem

Postbankrekening 8440933

E-mail: g.koerhuis@planet.nl

VERKOOP VERENIGINGSARTIKELEN, BOEKEN EN GEBRUIKTE BOEKENBEURS

W. Alsemgeest, Succulenta boekenbeurs
Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort.
Tel. 0348-471083. Gironummer 199176

E-mail: w.a.alsemgeest@hetnet.nl

SUCCULENTA'S HOMEPAGE

P. Laney, Graaf Floris 37, 1276 XA Huizen.
E-mail: pclaney@cs.com

AFDELINGSACTIVITEITEN

ACHTERHOEK

jan	Diddy Hoogstraten over Arizona
feb.	Jaarvergadering
mrt.	Praktijkavond
apr.	Dhr. Borgonje met de lezing: Cactussen en vetplanten
mei	Vorbereiding tentoonstelling
juni	Gastpreker
juli	Tuinbezoek bij H. Viscaal en Diddy Hoogstraten
aug.	Vakantie
sep.	Dhr. G.Ubink met een lezing
okt.	Gastpreker
nov.	Lezing van eigen leden
dec.	Spel- en praatavond

De bijeenkomsten worden gehouden elke 2^e donderdag van de maand om 20.00 u in het E.N.O. gebouw, Woerdseweg, Groenlo.

ARNHEM

8 feb.	Leden van de afdeling laten dia's zien.
8 mrt.	Lezing door de heer van Dongen over Pachypodium
12 apr.	Voorjaarsverloting

Zaal van de speeltuinvereniging Tuindorp, achter het pand Floralaan 18 te Wageningen. Aanvang 20.00 uur, tel. 0317-411801

DORDRECHT

8 feb.	Lezing door Frans Noltee over fotografie
8 mrt.	Lezing door Wim Alsemgeest: "Van Pereskia tot Mammillaria"
12 apr.	Lezing door Martien Senders: "Cactussen van A tot Z".
10 mei	Determineren van cactussen en bespreking van een geslacht
14 juni	Determineren van cactussen en bespreking van een geslacht
12 juli	Kasje kijken bij een van onze leden
9 aug.	Kasje kijken bij een van onze leden

De kas van dhr. Lintsen (voorheen Frans Noltee), Burgemeester de Bruinelaan tussen 1D en 1E te Zwijndrecht, 19.30 uur

EINDHOVEN

15 jan.	Algemene ledenvergadering met als toegift dia's van Monique en Wil van Vroenhoven.
12 feb.	Ludwig Bercht: lezing over Gymnocalyciums
12 mrt.	Leo v.d.Wyngaert: Inca-trail. Reisverslag dwars door Peru met voornamelijk cactussen als doel. Ook archeologie en natuur komen aan bod.
9 apr.	Nog niet bekend

**Plaats: Wijkgebouw 't Slot, Kastelenplein 167 te Eindhoven. Tel. 040 - 2519768
De zaal is open vanaf 19.30 uur**

FRYSLAN

9 jan.	Jaarvergadering aangevuld met dia's en een praatje
13 feb.	Dirk de Jonge: lezing met nieuwe dia's over Zuid-Afrika
13 mrt.	Onderlinge ruilbeurs met daarna videofilms van Andre de Vries
10 apr.	Wiebe Bosma met cactussen en vetplanten van A tot Z
28 apr.	't Reiske tesamen met leden van de afdeling Flevozoom en Groningen
8 mei	Ludwig Bercht over Gymnocalyciums
2/3 juni	Open weekend met plantaanbiedingen in onze cactuskassen in het "Bos van Ypey" te Tietjerk can 7 km oost van Leeuwarden richting Groningen

De bijeenkomsten worden gehouden in zalen Tivoli aan de Huizumerlaan te Leeuwarden en beginnen alle om 19.30 uur.

GOOI- EN EEMLAND

9 jan.	Wim Alsemgeest: Moeilijke cactussen
13 feb.	Dhr. Veenendaal met dia's uit eigen verzameling

- 13 mrt. Martien Senders over Haworthia's
 10 apr. Dhr. Walet: Lophophora en andere
 planten
 8 mei Peter v.d. Puyl: Zuid-Afrika
 12 juni Geen vergadering
 juli/augustus is vakantie
 11 sep. Dhr. Erp Kaalman Kip: De flora en
 fauna van Nieuw-Zeeland
 9 okt. De heren Warmenhoven en Wonnink:
 Natuurreis door Baja California (dl 3)

**Wijkcentrum Noord, Lopes Diaslaan 85,
 Hilversum, aanvang 20.00 uur**

GORINCHEM-'s-HERTOGENBOSCH

- 8 jan. Jaarvergadering
 Dia's door een van de eigen leden.
 12 feb. Piet Broeren laat vooral plaatjes zien
 van zijn reis naar Zuid-Afrika
 12 mrt. Een lezing van Jos Huizer over
 Arizona en Nieuw-Mexico
 14 apr. Afsluiting winterseizoen met een
 hobby-avond
 19 mei Het jaarlijks reisje. Misschien hebben
 andere afdelingen interesse samen iets
 te organiseren?

**Herberg De Prins, Hoogstraat 50, 5258 BE
 Berlicum. Aanvang 20.00 uur.**

GOOI- EN EEMLAND

**Wijkcentrum Noord, Lopes Diaslaan 85,
 Hilversum, aanvan 20.00 uur.**

GOUDA

- 15 feb. Juul Klees: "De Alpen en zijn planten"
 15 mrt. Ludwig Bercht: "Gymnocalyciums"
 19 apr. Onderlinge ruil- en praatavond
 28 apr. Dagtocht

**Zalencentrum 't Brandpunt, Turfmarkt 58 te
 Gouda. Aanvang 20.00 uur**

's-GRAVENHAGE e.o

- 9 jan. Martien Senders met "Succulenten een
 passie?" (in overvloei)

- 13 feb. Algemene ledenvergadering
 13 mrt. H. Krijnen over Copiapoa's e.a.
 Chileense bolcactussen.
 10 apr. W. Alsemgeest met "Van Pereskia tot
 Mammillaria" (in overvloei).
 8 mei P. van Dongen over Madagascar
 12 juni Nog in te vullen

**Verenigingsgebouw Buurtschap Oud-
 Rijswijk, Esdoornstraat 3A te Rijswijk.
 Aanvang 20.00, zaal open 19.30 uur.**

GRONINGEN en OMMELANDEN

- 18 jan. Dia's van eigen leden (Anjo/Coby
 Keizer, Harmien Meems en Jacob
 Haak.
 15 feb. Dialezing door Ben Zonneveld.
 Winterharde succulenten
 15 mrt. Dialezing door F. Warmenhoven en
 C. Wonnink. Baja California, deel 2.
 Samen met de afdeling Drenthe.
 19 apr. Praatavond en onderlinge verkoop
 28 apr. Reisje met de afdeling Friesland
 17 mei Bezoek aan de kas van Gerard Geling.
 Drie planten van de maand
 20 mei Beurs van het Noorden (in Beilen)
 21 juni Kasje kijken bij Anton Duizendstraat
 en Dick Munnikma
 20 sep. Dialezing door J. Huizer (onder
 voorbehoud). Cactussen kweken
 zonder verwarming.
 18 okt. Dialezing door Wolter ten Hoeve.
 Mexicaanse momenten, deel 1.
 15 nov. Plantenkeuring en quiz.
 20 dec. Jaarvergadering

**Plaats: Zaal van de buurt- en
 speeltuinvereniging Selwerd, Elzenlaan 72
 te Groningen. Aanvang 19.30 uur.**

HOEKSCHÉ WAARD

- 8 feb. Jan Magnin met recente dia's en een
 praatje. Mogelijk ook nog wat recente
 vakantie-dia's met vetplanten.
 8 mrt. Wim Alsemgeest met een lezing over
 moeilijk te kweken soorten. Een
 aanrader voor de liefhebber van kleine

plantjes. Wim zal ook nog wat boeken meebrengen voor verkoop.

12 apr. Nico Engels zal een quiz houden. Uit ervaring weten we dat dit een leerzame, maar leuke avond wordt. We sluiten de avond af met de traditionele voorjaarsruilbeurs.

Natuurbezoekers Centrum te Numansdorp bij de Rijkshaven. Aanvangstijd is 20.00 uur precies. Tijdens pauze koffie en verloting.

NIJMEGEN

Helicon-opleidingen, MBO Nijmegen, Energieweg 19, Nijmegen. Aanvang 19.30 uur

TILBURG

Kasteelhoeve, Hasseltstraat 256, Tilburg 2e Maandag van de maand, aanvang 20.00u.

VOORNE-PUTTEN EN ROZENBURG

8 feb. Jaap van Toledo vertoont dia's van eigen verzameling

8 mrt. Een reisverslag van dhr. J.Huizer

12 apr. Een reisverslag van dhr. C.Jamin

10 mei Een lezing door dhr. Ben Zonneveld

De avonden beginnen om 20.00 uur bij Lex Mooiweer, Hoefweg 3, 3233 LG Oostvoorne.

WEST-BRABANT

Café "Marktzicht", Markt 50 in Etten-Leur. Vergaderingen beginnen om 14.00 uur.

IJSSELSTREEK - TWENTE

Wijkgebouw 't Hovenhuus, Leliestraat 27, 7419 CT Deventer. Tel. 0570 - 615010

ZAANSTREEK WATERLAND

5 jan. Nieuwjaarsreceptie

2 feb. Jaarvergadering

2 maart Lezing Frans Noltee

6 april Ton Pullen over Cactusbiologie

22 april Grote succulentenbeurs in "De Brug" Saerendamstraat, Assendelft

11 mei Lezing Martien Senders: Succulenten een passie?

1 juni Slotavond met kasbezoek

Clubgebouw "De Springplank", Saerendamstraat 34 te Assendelft. Tel. 075-6400465

ZUID-LIMBURG

9 jan. Jaarvergadering en bestuursverkiezing

6 feb. Wim Alsemgeest: Thelocactussen

6 mrt. Jo Bollen: Paddestoelen, Jan Pepels: Onze flora

3 apr. Henk Ruinaard: Reisverslag USA: Echinocereus

1 mei Paul Shirley: Caudexplanten, deel 1

5 juni Gerard Schneider: Het geslacht Ariocarpus

In juli en augustus is er geen vergadering.

4 sep. Praatavond en ruilbeurs

2 okt. Walter Dams: Tuinen in Engeland

6 nov. Frank Hoste: Van Springbok tot Kaapstad

Gemeenschapshuis te Schimmert, Hoofdstraat 12. Aanvang 19.30u. Tel.: 045 - 4042504

ZWOLLE

9 jan. Jaarvergadering met o.a. bestuursverkiezing, jaarverslag penningmeester en secretaris. Dia's van Jan Beekman.

13 feb. Dia-lezing over Thelocactussen door Wim Alsemgeest.

13 mrt. Dia-lezing van Jan Lubbers over de opbouw van zijn rotstuin.

17 apr. Onder het toezien van de eigen leden Henk Bonke en Gijs Hagoort gaan we praktische ervaring opdoen over het enten van cactussen.

14 mei Bezichtigen van de rotstuin van Jan Lubbers.

9/16 juni Excursie

EVENEMENTENKALENDER

7 april

Open dag bij Edelcactus BV

21 april

De Algemene Ledenvergadering in het voorjaar van 2001 zal gehouden worden in Haarlem op zaterdag 21 april 2001.
Datum graag reserveren.

22 april

Grote Succulentenbeurs van de afdeling **Zaanstreek-Waterland** op 22 april 2001.
Van 10.00 tot 16.00 uur.
In "De Brug", Saenredamstraat Assendelft.
(loopafstand 5 minuten vanaf NS-station Krommenie-Assendelft).

12 en 13 mei

De beurs van de afdeling **Haarlem** wordt gehouden op zaterdag 12 en zondag 13 mei in één van de kassen van de stadskweektuin, Kleverlaan 9 in Haarlem. Tevens is er op die dagen een informatieve plantenverkoop van de afdeling Natuur en Milieu van de gemeente Haarlem.
De kweektuin is goed te bereiken.
Met de auto vanaf de westelijke randweg, afslag Kleverlaan, tegenover de EXTRAN sporthal en de ijsbaan, richting Haarlem Noord rechtdoor tot voorbij de stoplichten, daar links is de kweektuin. Bezoekers gaan door het witte hek, maar de deelnemers gaan door tot aan de eerste zijstraat links, Terspijtweg, eerste hek links.
Van richting Amsterdam via station richting Haarlem Noord, Frans Halsplein, Schoterweg, doorrijden tot het eerste stoplicht, linksaf langs de kazerne en begraafplaats (voor deelnemers eerste weg rechts, eerste hek links).
Bezoekers door tot het witte hek rechts.
Met openbaar vervoer vanaf station, buslijn Haarlem Noord, IJmuiden, Beverwijk, halte Kleverlaan. Lopen vanaf station ca. 10 minuten, dezelfde route als met de auto.

19 mei

De Goudse Cactusbeurs.
Op zaterdag 19 mei organiseert de afdeling **Gouda & Omstreken** weer haar welbekende Goudse Cactusbeurs. Wij nodigen elke cactus- en vetplantenliefhebber (met hun familie, vrienden

en kennissen) dan ook van harte uit om dit jaarlijks festijn mee te maken.
De beurs wordt gehouden in "De Brug" te Reeuwijk-Brug. Bereikbaar via de A12, afslag Reeuwijk. Van daaruit zullen wegwijzers u naar de zaal leiden. Van het station NS neemt u de bus richting Reeuwijk-Bodegraven.
Bezoekers zijn welkom van 09.00 tot 15.00 uur. Toegang is gratis. Deelnemers zijn vanaf 08.00 uur welkom. Deelnemers kunnen zich opgeven bij Joost van Tilborg, Cronestein 17, 2804 EK Gouda. Tel. 0812 534093.
Tafelreservering a.u.b. zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk voor 5 mei a.s. De tafeluur bedraagt voor 1 m f 5,-, voor 2 m f 10,-, voor 3 m f 17,50 en voor 4 m f 25,-.

20 mei

Op 20 mei organiseren de afdelingen **Groningen e.o.** en **Drenthe** een cactusbeurs. Deze beurs vindt plaats in zalencentrum Muller, Platz 7 te Beilen.
De beurs is geopend van 10.00 tot 16.00 uur.

24 mei

Grote cactustentoonstelling en beurs van de afdeling **Achterhoek** op donderdag 24 mei 2001 (Hemelvaartsdag) in en om het E.N.O.-gebouw aan de Woerdseweg te Groenlo (achter de "Grolsch").
De openingstijd is van 10.00 uur tot 17.00 uur en de toegang is gratis.
De tafeluur bedraagt f 6,- per meter. Opgave graag voor 1 mei 2001.
Info: Mevr. A. Heijnen, tel. 0543564314

1, 2, 3 en 4 juni

Voorjaarsshow 2001 tijdens het pinksterweekend van 1, 2, 3 en 4 juni van 10 tot 18.00 uur.
Kastelei 111 te Wijnegem (nabij Antwerpen).
Gratis inkom. Meer dan 40.000 planten in serre en openlucht.
Info: tel. 0032.3.353.72.58 of home-page: <http://user.online.be/cactusvetplant>

2 en 3 juni

In de maanden juni, juli en augustus zijn de cactuskassen van de afdeling **Fryslan** in het zgn. "Bos van Ypey" te Tietjerk - ca. 7 km oost van Leeuwarden - iedere zondag geopend van 14.00 tot 17.00 uur.

Het weekend van 2 en 3 juni zijn de kassen geopend van 10.00 tot 16.00 uur. Op deze dagen bieden leden van onze afdeling hun overtollige planten aan. Ook andere leden van Succulenta kunnen op bescheiden schaal planten meenemen, maar moeten er rekening mee houden dat er geen tafels zijn en de opstelling in de open lucht plaatsvindt. De toegang in het Bos van Ypey en in de kassen is gratis.

9 juni

Op 9 juni houden 6 leden van de afdelingen **Dordrecht** en **Hoekse Waard** "Open Kas" in het kassencomplex van "De Koning". Zij hebben daar ongeveer 500 m2 kasruimte. Naast het bekijken van succulenten is er ook verkoop van planten.

U bent welkom vanaf 9.30 uur tot 16.00 uur.
Adres: Langeweg 53, 3343 LD Hendrik Ido Ambacht.

Inlichtingen hierover bij A. Schoonderwoerd, tel. 078 - 6131032.

10 juni

De cactusmarkt van de afdeling **Nijmegen** in het Kolpinghuis te Nijmegen. De markt duurt de gehele dag tot ongeveer 16.00 uur.

31 augustus en 1 en 2 september

Najaarsshow 2001 op 31 augustus en 1 en 2 september van 10 tot 18.00 uur.
Kasteellei 111 te Wijnegem (nabij Antwerpen).
Zie voor info bij 1, 2, 3 en 4 juni.

7, 8 en 9 september

Het **ELK 2001** wordt dit jaar gehouden op 7, 8 en 9 september. Dit is hét Europese weekend om uw internationale cactusvrienden te ontmoeten. Tijdens het weekend worden er een vijftal lezingen gehouden en is er een workshop. Bovendien is er een beurs met 200 meter verkooptafel. Voor aanmelding en/of inlichtingen kunt u bellen met Jan en Annie Linden, Onderste Wehr 53, 6433 LC Hoensbroek, tel. 045 5220966.

VOORJAARSVERGADERING

Voorlopige agenda Algemene Ledenvergadering op 21 april 2001

De voorjaarsvergadering 2001 zal worden gehouden op zaterdag 21 april 2001 in de Kweektuin te Haarlem. De bijeenkomst wordt georganiseerd door de afdeling Haarlem. Deze afdeling zal ook het ochtendprogramma verzorgen.

De agenda ziet er als volgt uit:

1. Opening
2. Agenda
3. Mededelingen
4. Ingekomen en uitgegane stukken
5. Concept verslag Najaarsvergadering 14 oktober 2000
6. Leden van verdienste
7. Convenant Arboretum Trompenburg
8. Promotie
9. Jaarverslag 2000
10. Financieel jaarverslag 2000
11. Rondvraag
12. Sluiting

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het april-nummer moeten vóór 15 februari in het bezit zijn van A.van Zuijlen, Hoefstraat 9, 5345 AM Oss.
Alleen advertenties de hobby betreffend worden opgenomen.

Te koop:

Vele soorten winterharde cactussen.
Verschillende bloeikleuren, uniek voor in de tuin of op balkon.
R. Koster, tel. 040 - 2118191.

INFOMAP

- Voorzitter van de afdeling West-Brabant is geworden de heer E.J.W. Smienk, P. Kooimanstraat 57, 4822 WC Breda.
- De heer J.E.F. Dekeling is door het bestuur benoemd tot vice-voorzitter.
- De heer G. Linsen is helaas overleden en dient dus van de sprekerslijst te worden afgevoerd.

NIEUWS VAN ONZE BELGISCHE ZUSTERVERENIGINGEN

CACTUSVRIENDEN MOL V.Z.W.

- 2 jan. Dia- en zaaijrijskamp. 19.30 uur.
6 feb. Tony Damen vertelt over zijn planten. 19.30 uur.
6 mrt. Ruilavond onder de leden. Zaaïen en enten. 19.30 uur.
31 mrt. Daguitstap naar Nederland
3 apr. Bloemschikken, thema "Pasen". Voor dames en heren, 20.00 uur.
8 mei "Zuid-Namibië" door Frank Hoste. 20.00 uur.
5 juni "Exploring Belize" door Leo van den Wyngaert. 20.00 uur.
17 juni Grote ruilbeurs. Gildenhuis Meerhout. 10.00 tot 17.00 uur.
Juli en augustus verlof.
4 sep. "Bolivië" door Walter Dams. 20.00 uur.
2 okt. Debatavond. 19.30 uur
6 nov. "Insecten in onze collectie" door L.de Meuter. 19.30 uur
8 dec. Gezellig samenzijn. 19.00 uur.

Tenzij anders vermeld heeft alles plaats in het Volkshuis op den Rosenberg in Mol.

"CACTUSWEELEDE" AFD. TURNHOUT

- 5 jan. Jaarvergadering en feestavond
1 feb. Voordracht USA '99: Frans Cuypers Turnhout
1 mrt. Dia's en ervaringen van eigen leden + zaaïen
5 apr. Voordracht "Kruiden" door Jan Dierckx, Geel
28 apr. Clubreis
3 mei Voordracht door Richard Wolf, Oostenrijk. Onderwerp nog onbekend
20 mei Van 09.00 tot 18.00 uur de Turnhoutse Bloemenmarkt op de Grote Markt met onze deelname.
7 juni Voordracht "Argentinië" door Albert Goossens, Duffel.
5 juli Voordracht over enten + interne ruilbeurs

- 6 sep. Voordracht "Een liefhebber en zijn verzameling".
4 okt. Voordracht "Mijn verzameling" door Maurice Huygaerts, Turnhout
8 nov. Voordracht "Mijn verzameling" door Louis van Tulden, Turnhout.
6 dec. Wedstrijduitslagen: zaaïen, dia's en "Plant van de maand".

**Vergaderlokaal: Café "De Koekoek",
Steenweg op Merksplas 48, 2300 Turnhout**

TE KOOP GEVRAAGD

Bent u genoodzaakt, om welke reden dan ook, uw cactusverzameling van de hand te doen neem dan contact op met

Gerrit Melissen

Korenmolen 9, 3738 WL Maartensdijk
Tel: 0346-213366

In deze uitgave van Succulenta vindt u een advertentie van Gerrit Melissen.
Indien hij geen ruimte heeft, bel dan:

Cono's Paradise

Dorfstr. 10, D-56729 Nettehöfe, Duitsland
Tel + fax : 0049 2655 3614

Bij cactus- en agavekwekerij **Geling**

vindt u een uniek agavenaanbod.

Meer info via **www.agavespecialist.NL**

Tel. 0598 - 395805

Siepweg 2, 9611 TJ Sappemeer

OPENDEURDAGEN

28 april t/m 1 mei

M. van Gompel-Opstal
Langedreef 40, 3271 Averbode

5 en 6 mei

- L. van Tulden, Meibloemstraat 10,
2300 Turnhout
- Frans Cuypers, Fonteinstraat 18,
2300 Turnhout

12, 13 en 14 mei

J. Mondelaers, Kattestraat 16, 2340
Averbode

26 en 27 mei

- L. Bosmans, Middenlaan 10,
3791 Heppen-Leopoldsburg
- E. Mondelaers, Wisselstraat 30,
3583 Paal-Beringen

23 en 24 juni

- Louis van Rooy, Neerstraat 29,
2370 Arendonk
- M. Huygaerts, Steenweg op Oosthoven,
2300 Turnhout
- J. Verhaegen, Schoolstraat 26,
2300 Turnhout
- W. Gebruers, Hoogland 9, 2275 Lille
- A. Lenaerts, Leiseinde 45,
2300 Turnhout (Zevendonk)
- L. van Tulden, Meibloemstraat 10,
2300 Turnhout

11 en 12 augustus

J. Mondelaers, Kattestraat 16, 2430 Laakdal

13 augustus

Cactus en Bloemenmarkt. J. Mondelaers,
Kattestraat 16, 2340 Laakdal.

BIBLIOTHEEK

PLANTENCENTRALE

Deze info volgt weer in het aprilnummer

PR-COMMISSIE

PROMOTIEMATERIAAL

De werkgroep PR heeft diverse artikelen om u bij evenementen etc. te helpen bij uw promotie-activiteiten:

- Tasjes met het verenigingslogo:
F 5,- (korting voor afdelingen)
- Stickers met het verenigingslogo:
F 1,- (korting voor afdelingen)
- Pakketjes met "oude" Succulenta's en
aanmeldingsfolders
- Een promotiestand (alleen te gebruiken in
samenwerking met het promotieteam)

Bestellingen, vragen en suggesties betreffende de promotie naar:

Kees Grimmelhuisen
Stationsstraat 90

1541 LJ Koog a/d Zaan

Tel.: 075 - 6227813

E-mail: grimmelik.c.b@consunet.nl

SUCCULENTA'S HOMEPAGE

www.succulenta.nl

Dit is het elektronische verenigingsnieuws voor alle liefhebbers van cactussen en vetplanten. De leden en de afdelingen kunnen copy voor de home page aanleveren aan:

Paul C. Laney,
Graaf Floris 37, 1276 XA Huizen
E-mail: pclaney@cs.com

Jaarabonnement Belgisch tijdschrift **CA.VE.KA.**
Rijk geïllustreerd met kleurenfoto's (11 nrs per jaar)
Voor de prijs van 35 gulden, verzending buitenland
inbegrepen!

Rekeningnummer postbank : 617412

Eens kennis maken? Vraag gratis een proefnummer aan bij:
Ledenadministratie en verzending Martin Van Weyenberge
Jozef Van Bogaertstraat 14, 9200 Dendermonde – België
Nieuw tel. 32.52.222210 na 18 u. of :
E- Mail: cactusweelde@skynet.be

- **De bewaarband** voor Succulenta
Vanaf 1997 Fl 13,50 (Bfr 275) per stuk
Na 1997 is Succulenta breder geworden.
Van vóór 1997 zijn tweedehands bewaarbanden te koop voor Fl 5,- (Bfr 100) per stuk.
- **Wat betekent die naam?**,
Een verklarend woordenboek van botanische namen van succulenten voor Fl 10 (Bfr 200) per stuk.
- **Het Discoboek** door Buining, zowel in het Duits als in het Engels. Prijs Fl 15 (Bfr 300)
- **Gids voor beginners**
Over het verzorgen van cactussen en andere succulenten Fl 10,-/Bfr.200 per stuk
- **Ansichtkaarten**
Een set van 6 verschillende kaarten met afbeeldingen van succulenten voor Fl 3,- (Bfr 60) per set.

Oude jaargangen van Succulenta:

(Backnumbers of Succulenta):

- 1998 t/m 1993 Fl. 25,- (Bfr 500) per jaargang
- 1992 t/m 1980 Fl. 20,- (Bfr 400)
- 1979 en 1978 Fl. 10,- (Bfr 200)
- 1977 t/m 1960 Fl. 20,- (Bfr 400)

Buitenlandse tijdschriften:

- Kakteen und andere Sukkulenten
1980 t/m 1989, 1993 en 1995
voor fl. 20,- (Bfr 400) per jaargang
- The National Cactus and Succulent Journal
(England). 1969, 1978, 1980, 1981 en 1982
voor fl. 20,- (Bfr 400) per jaargang
- Belgisch tijdschrift
1969 t/m 1987
fl 15,- (Bfr 300) per jaargang
- Kakteen Succulenten (voorheen DDR)
1980, 1981, 1982, 1984, 1985, 1986 en 1988
voor fl. 15,- (Bfr 300) per jaargang

Alles exclusief verzendkosten.

Vorige prijslijsten zijn hiermee vervallen; mogelijk zijn inmiddels jaargangen uitverkocht. Bij grote bestellingen zijn kortingen mogelijk.

Aanvragen bij:

W.Aalsemgeest,
Succulenta boekenbeurs
Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort
Tel.: (00 31) (0)348 - 471083
E-mail : w.a.alsemgeest@hetnet.nl

IN MEMORIAM JOEP VOSTERMANS

Op 30 december 2000 overleed na een langdurig ziekbed Joep Vostermans.

Gedurende een twaalfstal jaren was hij voorzitter van de toenmalige afd. Noord-Limburg. Onder zijn leiding ontwikkelde de afdeling zich tot een der grootste in het land. In de tweede helft van de jaren zeventig was hij zes jaar lang lid van het dagelijks bestuur van Succulenta, een taak die hij eveneens met veel toewijding verrichtte.

Na zijn aftreden als voorzitter van de afdeling en zijn afscheid van het dagelijks bestuur van Succulenta bleef hij beschikbaar voor hulp aan leden en vereniging. Vanaf zijn vervroegde pensionering was hij een zeer actief en zeer gewaardeerd medewerker van het Clichéfonds.

Joep was een echte cactusliefhebber. Hij verzamelde vooral Notocactussen en later ook Gymnocalyciums, maar tot verleden jaar was het middenbed met zijn vele, in de loop van 30 jaar tot forse bollen uitgegroeide Ferocactussen, vooral een sieraad voor het oog. En Joep vond het leuk om mensen over zijn hobby te vertellen, hij kon de leek prachtig demonstreren hoe je cactussen kunt enten.

Als bestuurder school de grootste waarde van Joep in zijn betrouwbaarheid. Als hij iets beloofde kon je er op vertrouwen dat het gebeurde. Dat bleek duidelijk bij zijn werkzaamheden voor het Clichéfonds. Joep zorgde ervoor dat de zaden schoon werden gemaakt. Als er plotseling meer zaden geteld moesten worden, was hij altijd bereid dat te doen. Nog in de laatste weken van zijn ziekte maakte hij zich zorgen over de voortgang van het Clichéfonds.

Tijdens de Algemene Vergadering in het voorjaar van 1999 werd Joep benoemd tot lid van verdienste van Succulenta. Het was een van de weinige gelegenheden waar hij noodgedwongen op de voorgrond trad. Want Joep werkte veelal op de achtergrond. Hij was een van die mensen, die zonder veel opzien een vereniging in staat stellen te functioneren.

Beste Joep, de afdeling, de vereniging en het Clichéfonds zullen je missen. Meer nog zullen de leden van de afdeling je missen en misschien zal ik je nog veel meer missen, want afgezien van al het werk dat je verzette, zal ik verder moeten zonder je steun bij alle hobbyzaken, zonder je vaak nuchtere kijk op de zaken als er problemen opdoken. Ik ben verdrietig omdat ik een goede vriend verlies en ik ben dankbaar voor het vele dat ik door hem heb opgestoken en voor de vriendschap die onze gezinnen 25 jaar lang met elkaar hadden. Helaas ontbreekt daaraan vanaf nu een belangrijk element....

Mia, al meer dan 45 jaar Joeps vrouw, Peter, Harrie en Hans, de kinderen, en hun echtgenoten, alsmede de kleinkinderen wens ik veel sterkte toe om dit verlies te dragen.

Moge Joep, als diepgelovig mens, in de gelegenheid zijn in hoger sferen met de in 2000 overleden afdelingsgenoten Jan Slabbers, Sjraar Linssen en Elly Janssen op ons neer te zien en te glimlachen om de nietigheden waarover wij ons voortdurend druk maken.

Jack Schraets, Voorzitter afd. Maas & Peel

NIEUWE LEDEN 1 NOVEMBER 2000 T/M 31 DECEMBER 2000

Nederland:

110597	Notmeijer, Mevr. M.E.	Weteringschans 177	1017 XD	Amsterdam
110609	Jansen, Dhr. E.J.	Adelaarsweg 138 HS	1022 CC	Amsterdam
110595	Leeuwen, Mevr. G. van	Hoofdweg 55	1424 PD	De Kwakel
110613	Dinu-Grevelink, Mevr. G.	Huis te Landelaan 32	2283 SG	Rijswijk
110612	Koene, Mevr. J.C.M.	Ambachtsweg 76	2291 EZ	Wateringen
110596	Outer, Dhr. J.M. den	Scheepmakersstraat 60	2931 GN	Krimpen a/d Lek
110598	Graaf, Dirk van der	Lekdijk 448	2957 VD	Nieuw-Lekkerland
110611	Schumacher, Dhr. Peter	Gruttostraat 19	2964 DD	Groot Ammers
110615	Lintsen, Dhr. Theo W.J.	Mauvestraat 16	3331 VJ	Zwijndrecht
110614	Sonsbeek, Dhr. J. van	Albert Plesmanring 51	3712 DA	Huis ter Heide
110606	Huisman, Dhr. D.	G.A.Brederodestraat 1	7461 ZS	Rijssen
110604	Vries, Dhr. L. de	Aert van der Neerstraat 22	8932 BM	Leeuwarden
110600	Kindt, Henriette	Hereweg 33	9725 AB	Groningen
110607	Weessies, Mevr. A.	Onnemaheerd 126	9736 AS	Groningen
110605	Toorenenbergen, Dhr. J. van	Rondweg 5	9912 PA	Leermens
110602	Boiten, Martijn	Middenstraat 14	9919 AW	Loppersum

Belgie:

110603	Leroy, Albert	Chaussee de Louvain 296	B-1300	Waver
110608	Boeynaems, Dhr. Paul	Verrieststraat 39	B-2850	Boom
110610	De Munster, Walter	Oudenaardse Heerweg 90	B-8540	Deerlijk

Duitsland:

110601	Breuer, Dhr. I.	Kirchstrasse 36	D-52382	Niederzier
--------	-----------------	-----------------	---------	------------

Griekenland:

110599	Craecker, Mevr. Rina de	Akadimias 28	10671	Athene
--------	-------------------------	--------------	-------	--------

Bericht van overlijden ontvangen van:

Mevr. R.G.A.M. Gissi-Steenwinkel te Waddinxveen

Mevr. E.F.M. Janssen-Fransen te IJsselsteyn

NIEUW!

CACTUS PARADISE AMSTERDAM

NIEUW!

Cactus-specialiteiten: schitterende wortelechte cactussen, waarvan vele met vindplaats en veldnummer!

O.a. Ariocarpus, Astrophytum, Copiapoa, Lophophora, Matucana, Neoporteria, Obregonia, Pelecypora, Saquaro, Strombocactus, Thelocephala, Turbinicarpus.

Nu ook: **Schildpadcactus**, de witte strepen tussen naastgelegen areolen vormen samen een netwerk!
Kamvormen (cristaten) met cristaatbloemen en cristaatpels!
Echinocereus davisii f. brevispinus met korte, dikke doorns (Succulenta 2000-6-121)
Aztekium hintonii, **Astrophytum "Onzuka"**, **Geohintonia mexicana (allen geënt)**

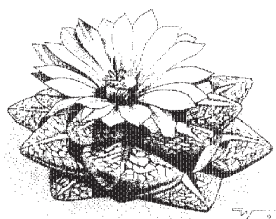
"Verzendlijst 2001" (>20 blz A4) met per soort een korte informatieve beschrijving en aanwijzingen bij de kweek wordt u toegestuurd na ontvangst van Hfl.4,- in postzegels (of Bfr 80).
Levering per post of op cactusbeurzen.

Cactus Paradise Amsterdam, Postbus 9662, 1006 GD Amsterdam.
Tel. 020 - 6191055 (22 - 23 uur, J.F.A. Wortelboer)

NIEUW!

NIEUW!

CACTUSSEN EN VETPLANTENZADEN
Schrijf vandaag nog voor gratis zaadlijst

DOUGH & VICKY ROWLAND
200 SPRING ROAD, KEMPSTON
BEDFORD, ENGLAND, mk42, 8nd

**British
Cactus &
Succulent
Society**

Het Journaal van de BCSS verschijnt eenmaal per kwartaal en bevat zowel artikelen van wetenschappelijke aard als verenigingsnieuws en artikelen van lezers.

Eenmaal per jaar publiceren wij *Bradleya* voor de serieuze verzamelaar en liefhebber van succulente planten.

Compleet lidmaatschap inclusief *Bradleya*:
In de EEG 22.00 pond
Buiten de EEG 24.00 pond
Excl. *Bradleya* resp. 12.00 en 13.00 pond
Overzeese bestemmingen per luchtpost.
Vorige nummers verkrijgbaar.

Verdere informatie bij:

Hon. Membership Secretary
Mr.D.V.Slade, 15 Brenhwood Crescent,
Hull road, York YO1 5HU, England

TE KOOP GEVRAAGD:

Tweedehands boeken en tijdschriften over succulenten. Aanbiedingen aan:
W.Alsengeest
Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort
Tel: 0348 - 471083

Postbus 1127 - 5713BP Velp
Buitengebied Dordrecht
Telefon 0781 4 76 51 - Fax 0781 4 76 78
Uhlig-parten@vsn.nl - www.uhlig-parten.nl

- Meer dan 200 geslachten, meer dan 2000 soorten zeldzame planten en zaden
- Verzending over de gehele wereld
- Bezoekers en groepen zijn van harte welkom
- Onze planten- en zaadlijst ontvangt u op aanvraag tegen een internationale antwoordcoupon

SUCCULENTA

A large, columnar cactus with green ribs and reddish-brown spines, set against a blue sky with clouds. The cactus is the central focus of the image, with its spines radiating from the ribs. The background shows a clear blue sky with some light clouds and a hint of a green hillside on the right.

ISSN 0039-4467 1 APRIL 2001 - NUMMER 2 JAARGANG 80

ZWARTIGHEID

Op de laatste vergadering van de redactie, we komen twee maal per jaar bijeen, werden de illustraties met een zwarte achtergrond ter discussie gesteld. Wat is daar nu mis mee zult U zeggen, het gaat zo slecht met onze planten in de groeigebieden en dat moet toch tot uiting worden gebracht? Alle gekheid op een stokje, daar hebben we het nu niet over.

Om te beginnen is zwart geen kleur, het kaatst geen enkel licht terug en het hoort daarom ook op geen enkele kleurenfoto thuis. Deze eigenschap is ook de reden dat je elk smetje, stofje, vlekje, schaduw!! enzovoorts erop ziet. Niet zelden moet een voor Succulenta bestemde illustratie opnieuw worden voorzien van nu een digitale zwarte achtergrond om het beoogde resultaat te bereiken.

Als het daar nu maar bij bleef, dan viel er wel mee te leven. Er is echter meer.

Vrijwel elke camera heeft tegenwoordig een ingebouwde belichtingsmeter en die willen nu eenmaal bij zwart langer en bij wit korter belichten. Uw kleurige onderwerpen komen er op deze wijze bekaaid af. Betere camera's hebben een voorziening voor belichtingscompensatie, maar als Uw camera deze voorziening kent, gebruikt u hem dan ook? De resultaten worden beter (maar geen top!)

De verleiding is groot om nu een aantal voorbeelden op te nemen, maar dat is dus niet de bedoeling van deze opening van ons blad. Geen les dus, maar een poging u met een andere (kritischer, genietender) blik naar ons blad te laten kijken. Ga bijvoorbeeld eens terug naar pagina 13 van het vorige nummer. Bekijk eens goed het onderwerp, de achtergrond en het totaal. Kies! Bent U het met mij eens of niet?

Is zwart dan nergens goed als achtergrondkleur? In ieder geval wel bij een illustratie in grijswaarden, bijvoorbeeld een zwart/wit foto. Natuurlijk zullen we in Succulenta geen gekleurde illustraties met een zwarte achtergrond weigeren. Bedenk in ieder geval wel, dat het maken van zo'n foto geen sinecure is. Het is dan ook vaak beter om achtergrondproblemen te vermijden en te kiezen voor een close-up.

Het fotoseizoen staat weer voor de deur. Hopelijk heeft U iets aan deze beschouwing. Laat U in ieder geval niet weerhouden om mooie plaatjes van Uw planten te maken. En voor al de illustraties die op de nog volgende pagina's staan:

Een smakelijke voortzetting.

Joop van Alten

JONG GELEERD

GYMNOCALYCIUM MIHANOVICHII

Johanna Smit-Reesink

Wel negentig jaar geleden werd deze plant voor het eerst beschreven door A.V. Fric (Tsjechoslowakije) en R.L.M. Guerke (Duitsland). Ze komen voor in het westen en noordwesten van de Paraguaanse Chaco, zuidelijk van Sierra Leon en in de Argentijnse provincie Formosa. Zoek je dit even op in je atlas?

Ze verdragen de warmte en de vochtigheid van de subtropen en de tropische regenwouden. Ze groeien daar zelfs in humusrijke bosgrond! En je begrijpt dat ze daar ook niet de hele dag zon hebben.

Gymnocalyciums zijn over het algemeen bolvormig. Het is een heel variabele plant wat bedorning en bloemkleur betreft. De bloemkleur varieert van wit naar roze en lichtgeel.

De naam *Gymnocalycium* komt van naakt en kelk, het zijn dus planten waarvan de bloemen een onbehaarde kelk hebben. In het Engels noemt men ze wel spinnecactus naar de vorm van de bedorning.

Het blijven kleine planten, ze worden hooguit 5 à 6 cm in doorsnede en hoogte en hebben 8 spitse ribben. De kleur van het plantenlichaam is van bruinachtig-rood tot donker-purper. De jonge planten hebben vaak lichte strepen op de ribben. De areolen (de doornkussentjes) zijn witwollig en de doortjes zijn klein en teer. Later vallen ze vaak af. Onder gunstige omstandigheden kunnen de planten bloeien van het vroege voorjaar tot laat in het najaar. Ze zijn dan bedekt met geschubde knoppen, bloemen en vruchten tegelijk! De vruchten zijn rood, het zaad geelbruin en 0,75 mm groot. Zaailingen groeien goed

na twee jaar, in het begin gaat het langzaam en dan lijken het wel gespikkelde sterretjes.

Op de vensterbank kun je ze het beste tussen de flinke waterbeurten in goed laten opdrogen. In de winter moeten ze droog worden gehouden bij ongeveer 10 °C.

**Prins Willem Alexanderlaan 104
6721 AE Bennekom**

Gymnocalycium mihanovichii uit: Rudolf Subik, Bloeiende cactussen en andere vetplanten. Wageningen 1968

AANBEVOLEN SUCCULENTEN 9

Henk Krijnen

Foto's van de schrijver.

Mammillaria longiflora

Deze mooie mammillaria is een pronkstuk wanneer hij bloeit. Een andere naam voor de plant is *Krainzia longiflora*, genoemd naar de Hr. H.Krainz, Zwitserland. Longiflora betekent: met lange bloemen.

De plant is bolvormig met een doorsnede van 3 tot 5 cm. Ongeveer 30 randdoorns zijn wit, en 4 middendoorns zijn geel tot donkerbruin, waarvan een met een hakige punt. De prachtige bloemen zijn 3 tot 4 cm breed.

Men moet deze plant van onderen water geven, en alleen als het mooi weer is, anders verliest men deze plant snel.

De groeiplaats is bij Santiago Papasquiari in Durango, Mexico.

Thelocactus leucacanthus

Het geslacht *Thelocactus* telt zeer mooie soorten, waarvan ik u er een voorstel. Deze plant is ook bekend als *Thelocactus ehrenbergii*.

De plant is bolvormig, kan tot 15 cm groot worden en krijgt later ook spruiten. De bloemen zijn glanzend lichtgeel en ongeveer 5 cm in doorsnede. Een vliegje had ook interesse voor deze mooie bloem juist toen ik de foto nam. *Thelocactus leucacanthus* is zeer variabel. De groeiplaats ligt in Hidalgo, Mexico.

Weingartia neocumingii

De weingartia's groeien in Bolivia, wijdverspreid in Midden- en Noord Bolivia. De ribben zijn als het ware opgelost in tuberkels of knobbels. De scherpe doorns staan gespreid en zijn nogal variabel wat betreft de lengte. Deze plant heeft een rijke bloei, hij is dan geheel overdekt met gele bloemen. De plant kan 10 cm groot en 15 cm hoog worden, en hij spruit zelden. Weingartia's kunnen gemakkelijk gezaaid worden.

Er zijn variaties van de plant, die oranje of rood bloeien. De naam van het geslacht is genoemd naar W. Weingart, Duitsland en de soort is genoemd naar H.Cuming, Engeland.

Dudleya pulverulenta

Deze plant is een blikvanger in mijn kas. Ik heb destijds een stek gekregen van wijlen de heer H. Rubingh. Pulverulenta betekent bepoederd, bestoven. Op elk blad ligt wit poeder en als men de plant aanraakt, zit ook je vinger meteen onder het poeder. De plant is een rozet op een stam, ongeveer 30 cm hoog en 15 cm in diameter.

De groeiplaats is Baja California in Mexico. Het geslacht Dudleya behoort tot de Crassulaceae.

De foto is genomen in april en toont de plant met knoppen. De bloemstelen worden veel langer en dragen dan aan de top trosjes met kleine witte bloempjes.

**Prof. Struyckenlaan 14
3741 EZ Baarn.**

MOOIE EN INTERESSANTE HAWORTHIA'S VOOR DE VERZAMELAAR

DEEL 2

Ingo Breuer

Haworthia cooperi var. venusta (C.L. Scott) M.B.Bayer.

H. cooperii var. *venusta* werd in 1996 door Scott in *Bradleya* 14: 87 als *H. venusta* beschreven. De naam "venusta" betekent bekoorlijk. Tot nu toe zijn er maar twee soorten haworthia's die haren op het bladoppervlak ontwikkeld hebben, *H. pubescens* en deze soort. De bouw van de rozet en de vorm van de bladeren komt volledig overeen met *H. cooperi* (uitgezonderd de beharing), alleen de bloemstelen zijn iets kleiner en met minder bloemen bezet. Tot nu toe heb ik geen spruitende planten gezien, zodat men ze hoofdzakelijk uit zaad moet vermeerderen, maar bladstekken vormen ook nieuwe rozetten. In de natuur groeien ze in zandige aarde, maar voor de cultuur zijn er verder geen bijzondere aanwijzingen.

H. cooperi var. venusta IB6130, Kenton on Sea (3326DA) Breuer 1999.

wordt vervolgd.

Vertaling: Johanna Smit-Reesink.

**Kirchstrasse 36, D-52382 Niederzier, Duitsland.
E-mail Ibreuer@t-online.de**

Tekening Coccozza 2000

Joyce L. Coccozza verkoopt aquarellen van haar tekeningen.

Haar adres is:

**15 Shrewsbury Avenue,
West Knighton,
Leicester LE2 6JN G.B.**

VAN KNOP TOT KELK

(8) PARODIA LENINGHAUSII

Albert Pilot

Parodia leninghausii, beter bekend als *Notocactus leninghausii* (F. Hge. jr.) Berg., vind ik vooral een mooie cactus. De fraai ontwikkelde, dichte bedoorning, het rijke kleurenpalet met zowel korte als lange doorns, geeft deze planten een prachtig uiterlijk. Ze vallen echt op tussen de andere cactussen van mijn verzameling. De kleine planten zijn nog bolletjes, de grotere planten zijn geelgroene stammen, die eruit springen te midden van de groene, stekelige cereussen. De aaibaarheid, die de plant uitstraalt, zal ook zeker een rol spelen in de hoge waardering voor deze soort. Zelf heb ik vaak de neiging deze planten even te aaien, zoals ik dat ook met mijn poes doe; en dat doe ik maar met enkele cactussen! Weinig cactussen hebben zo'n hoge aaibaarheidsfactor.

In de loop der jaren is mijn kleine *leninghausii* uitgegroeid tot een flink stammetje en heeft hij zijspruiten gekregen, die samen een fraai cluster vormen. Twee jaar geleden werden er tot mijn verrassing knoppen gevormd en ook afgelopen jaar zijn er weer drie knoppen verschenen. De ontwikkeling van de knoppen was goed te volgen, want snel ging het zeker niet. Des te prettiger, want dan kun je lang genieten van de ontwikkeling van knop tot kelk.

Het eerste teken van de knopvorming was de verdichting van de bedoorning net naast het groeipunt (foto 1), die bij deze cactus altijd als een toefje doorns boven op de plant zit. De verdichting groeide in enkele weken uit tot een goed zichtbare, geelbruine knop, dicht bedoornd en duidelijk in ontwikkeling. Vervolgens groeide deze eerste aanzet door tot een mooie geelbruine, spitse knop, waarin je de opgevouwen bloembladen al bijna kunt zien

zitten (foto 2). Totdat in een zonnige periode de laatste fase van de ontwikkeling doorzette en de bloemen zich uiteindelijk openen (foto 3). Ze missen helaas de voor *Notocactus* kenmerkende rode of purperen stempel. De bloembladen zijn licht, helder geel, maar niet intens, en hebben een zijdeachtig uiterlijk. De kelkbladen zijn wat groenachtig en behaard met een viltig oppervlak. De bloemen zijn groot, zo'n 5 cm in diameter en 4 cm lang, en bloeiden 3 tot 4 dagen en nachten. Opvallend is dat de bloemen zich op de eerste avond sluiten; daarna gaan de bloemen niet meer dicht tot ze zijn uitgebloeid.

Deze serie draagt als titel: Van knop tot kelk. Het lijkt me goed nu maar eens duidelijk aan te geven dat het woord 'kelk' in de taal der botanici een specifieke betekenis heeft. 'Kelk' betekent in dat vakjargon de buitenste krans van een bloem, de kelkbladen waren de knopschubben van de bloemknop. De volgende krans (naar binnen toe) heet 'kroon', die meestal groter en kleuriger is dan de kelk (Cremers e.a., 1999). Maar in het dagelijkse taalgebruik wordt 'kelk' vaak gebruikt voor het geheel van de bloem. Bij het bedenken van de titel van deze serie artikelen, 'Van knop tot kelk', ben ik uitgegaan van de betekenis van het woord kelk in de dagelijkse taal. Want in de wetenschappelijke taal van de botanici had de titel dus moeten luiden: 'Van bloemknop tot kroon'. *) Maar dat had mijn bedoelingen niet goed weergegeven. De pretentie van de serie is immers om in woorden en foto's te laten zien wat mij boeit in de betreffende cactussen en enkele praktische suggesties te geven; de bedoeling was niet om wetenschappelijke artikelen te schrijven.

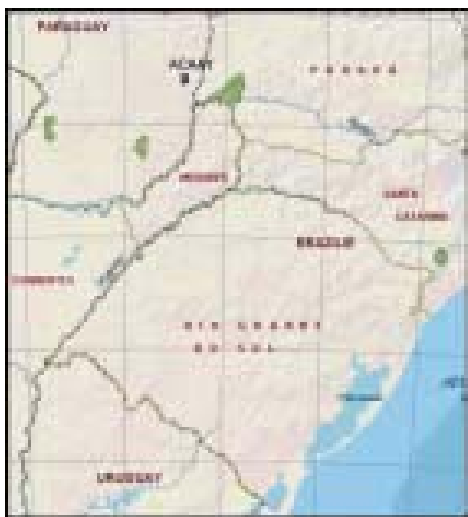

Foto 1: net naast het groeipunt worden de knoppen zichtbaar.

Foto's van de schrijver

Groei en bloei

De oorsprong van de leninghausii ligt in Zuid-Brazilië (Rio Grande do Sul) tot Paraguay (Cerro Santo Thomas en Cerro Acaay). De plant is gemakkelijk te kweken, maar een paar suggesties zijn wellicht toch waardevol.

Vaak staan de planten van de groep Parodia's, waartoe leninghausii behoort, in gedeeltelijke schaduw van struikjes en hoge grassen. De grond is rijk aan humus, droogt niet zo snel uit, en heeft een pH van 4,5 tot 5,5, dus duidelijk zuur. Gebruik daarom een goed doorlatende en licht zure grond, en regenwater. De wortels zijn zeer gevoelig voor verkalking en alkalisering van de grond. In de winter af en toe wat water geven, zodat de grond niet helemaal droog wordt, want dan sterven de kleinste

wortels af en verloopt de ontwikkeling in het voorjaar langzamer. In maart kan meer water gegeven worden, zodat in april of mei deze soorten al in bloei komen. Ook de hele zomer een beetje vochtig houden, zelfs in de regen buiten plaatsen is mogelijk. Tijdens het heetst van de zomer kunnen de planten een groeipauze houden, dan moet het gieten verminderd worden. Vanaf eind augustus kan er tot diep in de herfst nog groei en zelfs een tweede bloei plaatsvinden. Leninghausii heeft dus minder licht nodig dan veel andere cactussen, geen hete en zonnige kas, maar schermen in lente en zomer. In de winter tenminste vorstvrij houden, maar liever rond de 10°C (Heijnsdijk, 1995; Vermeulen, 1998).

De schedel van een cactus heeft de neiging naar het zuiden toe te groeien; bij enkele Braziliaanse cactussen, waaronder ook *P. leninghausii*, *P. magnificus* en *P. warasii*, is deze neiging sterk ontwikkeld en ook in de natuur duidelijk zichtbaar. Soms heeft men het idee dat de pot regelmatig gedraaid moet worden om aan alle kanten gelijkmatige groei te krijgen; dat is zeker bij deze cactussen niet gewenst, want het is teveel gevraagd van de plant te verlangen dat ze steeds de groeirichting van haar scheve schedel verandert. Een flink groeiende bladplant is daar nog toe in staat, maar niet onze cactussen.

Foto 2: de mooi bedoornde knoppen bekennen kleur

Historie en beschrijving

De *leninghausii* is voor ons een zeer bekende plant, die in veel verzamelingen aanwezig is en in zeer grote aantallen gekweekt wordt; zie bijvoorbeeld het artikel in 1980 in *Succulenta* van enkele Nederlandse kwekers in Brazilië. Maar zo'n eeuw geleden was er nog veel onduidelijkheid over de kenmerken. Britton & Rose (1937) probeerden in het begin van de 20e eeuw meer zicht te krijgen op die kenmerken en de relatie met andere cactussen en schreven daarover: "Dit is een heel merkwaardige plant, die al lange tijd in Europa is gekweekt, maar pas recent bloeide in gekweekte toestand. Dr. Rose vond dat de plant op veel plaatsen werd vermenigvuldigd, maar zag geen bloemen of vruchten."

In 1895 werd deze cactus voor het eerst beschreven, en wel door F. Haage jr. als *Pilocereus leninghausii* vanwege de slanke groei. Pas toen de bloem bekend werd bleek dat hij zich vergist had. Want korte tijd daarna, ook nog in 1895, in hetzelfde tijdschrift *Monatsschrift Kakteenkunde* slechts 40 pagina's verder, werd de plant omgedoopt tot *Echinocactus leninghausii* door Schumann. Vervolgens werd hij opgenomen door Britton & Rose in *Malacocarpus* "omdat de relatie met dit genus sterker lijkt dan met die van de andere genera waarin het beschreven is." Die argumentatie klinkt overigens niet erg sterk.

Daarna maakte Backeberg er *Eriocactus leninghausii* van, het werd vervolgens *Notocactus leninghausii*, en nu is het dan *Parodia leninghausii*. U begrijpt dat het zoeken in boeken gemakkelijker gaat als het register ook 'leninghausii' als ingang kent, en dat ik dankbaar gebruik maak van de digitale index van de jaargangen van *Succulenta*.

Overigens had het eigenlijk 'leninghausii' moeten zijn. De zoon van Ferdinand Haage jr., die de eerste beschrijving maakte onder het geslacht *Pilocereus*, beschrijft dat uit originele brieven van Friedrich Guilh. Lenninghaus (die leefde in Porto

Alegre, Brazilië) blijkt dat de juiste schrijfwijze van zijn naam met nn was. Maar volgens de regels van de nomenclatuur moet de schrijfwijze van de oorspronkelijke beschrijving nu eenmaal gehandhaafd blijven. Het geslacht *Parodia* is genoemd naar dr. Domingo Parodi, Italië (1823 - 1890), een der eerste onderzoekers van de flora van Paraguay (Korevaar, 1983).

Parodia leninghausii is in het begin enkelvoudig, maar gaat bij het ouder worden uitstoelen en met vele spruiten een cluster vormen (Haustein, 1990). De plant wordt 1 m hoog, 30 cm diameter als groep, 10 cm diameter als afzonderlijke stam, aanvankelijk rechtop, later krom of liggend. De stam is groen met een meestal scheve, witwollige kruin, waarop goudgele doorns uitsteken in een bosje. Er zijn zo'n 30 stompe, zwak ingesneden ribben. De areolen staan 4 - 5 mm uit elkaar, dicht witviltig, met 15 - 20 borstelige, honinggele, later vergrijzende randdoorns van 0,5 tot 1 cm lang. Er zijn 3 - 4 forsere, goudgele midden-doorns, die tot 4 cm lang worden. De bloemen ontstaan, vaak meer bij elkaar, bij de kruin, zijn 5 cm lang en 6 cm breed, glanzend geel met lichtgele stempels. Het buitenste van de basis van de bloembuis is dicht bezet met fijne, borstelachtige, gouden doorns. De vrucht heeft de vorm van een tol en vormt een bes van 2 cm met heel veel zaadkorrels. Zaaelingen blijven het eerste jaar klein; geënt zijn ze in 4 à 5 jaar bloeibaar, ongeënt enkele jaren later als de plant zo'n 20 cm hoog is.

Reacties op de artikelen zijn uiteraard welkom, o.a. via mijn e-mail-adres of via de discussielijst van *Succulenta*. Het webadres van *Succulenta* is: www.succulenta.nl, waar ook informatie te vinden is over de discussielijst.

Foto 3: drie stralende bloemen bovenop de stam

Literatuur

- Bravenboer, S.K. (1978). Cactussen. Amsterdam: Elsevier.
- Britton, N.L. & J.N. Rose (1937). The Cactaceae, volume II. Toronto: Dover (herdruk 1963 van de tweede uitgave).
- Cremers, P. e.a. (1999). Botanische termenlijst. Utrecht: KNNV Uitgeverij.
- Haustein, E. (1990). Cactussen. Baarn: Thieme.
- Heijnsdijk, T. (1995). Notocactus. *Succulenta* 74 (6): 249 - 254.
- Korevaar, L.C. (1983). Wat betekent die naam? *Succulenta*.
- Vermeulen, N. (1998). Cactussen. Lisse: Rebo Productions.

*) Waar 'kelk' en 'kroon' niet te onderscheiden zijn, zoals in Cactaceae, spreekt men van een 'bloemdek' c.q. 'bloemdekbladeren'. (red.)

**Berkenlaan 13, 3707 BA Zeist,
albert_pilot@hotmail.com**

OP VERKENNING IN DE BARRANCO AFUR – TENERIFE

Albert Leroy

Voordat ik start met dit eerste artikel voor Succulenta, wil ik me eerst even aan U voorstellen: ik ben Albert Leroy, 58 jaar en woon in het stadje Wavre in het Belgische Wallonië (dus franstalig). Ik ben een groot verzamelaar van Mammillaria en door mijn veelvuldige reizen (2x per jaar en dit reeds 14 jaar) een betrekkelijk goed kenner van de plantengroei op Tenerife en La Gomera. Het zit namelijk zo, het is nu reeds 8 jaar dat ik het geluk heb één maal in april en één maal in oktober een groep veldwerkers van de universiteiten van Tenerife en Gran Canaria te mogen vergezellen tijdens hun expeditie op de eilanden. We hebben reeds verschillende malen het geluk en de beloning, mogen proeven nieuwe soorten aan de fauna en flora te mogen toevoegen. In 1997 hadden wij het geluk een nieuwe boom n.l. *Dracaena tamaranae* A.Marrero & M. Gonzales, sp.nov. (beschreven in *Cactussen & Vetplanten* 1999 (9): 132/140) te mogen ontdekken. Vorig jaar hebben we een nieuwe *Aeonium*-soort op het eiland La Gomera gevonden, en dit jaar een nieuwe variëteit van *Sedum rubens* en van *Gennaria diphylla*. Deze expedities lopen steeds over een periode van 10 dagen, aansluitend hierop doe ik dan zelf mijn verkenningstochten op een veel eenvoudiger manier. Voor deze uitstappen ben ik steeds

op zoek naar een paar metgezellen die ergens een week van hun verlof willen opofferen(!) en mij vergezellen gedurende mijn private uitstappen.

Zo, dit gezegd zijnde kunnen we onze verkenningstocht aanvangen, goede wandelschoenen aan, en het nodige water, fruit en voeding zeker niet vergeten. De foto(dia)-, foto(digitaal)- en de videocamera's worden geladen, en ook de nodige objectieven (groothoek, macro(+ringen), 200mm en een 600mm), een kompas en de kaart mogen we niet vergeten.

Wij, mijn schoonbroer Guido Lallemand uit Veurne, een ornitholoog en ik, hadden besloten dit maal de vallei van Afur eens te gaan uitkammen, op zoek naar mogelijke interessante planten en vogels. Gezien het feit dat onze logies in het zuiden gelegen zijn, (dit voor de zon-minnende vrouwen) nemen we vroeg de wagen richting het uiterste noorden van het eiland Tenerife. De dames vergezellen ons tot in de hoofdstad Santa Cruz, waar ze lekker een ganse dag zullen gaan winkelen en gaan kwijlen voor de etalages, en niet onze oren zullen afzagen met steeds hetzelfde liedje: waar hangen jullie in godsnaam toch steeds uit!!!!

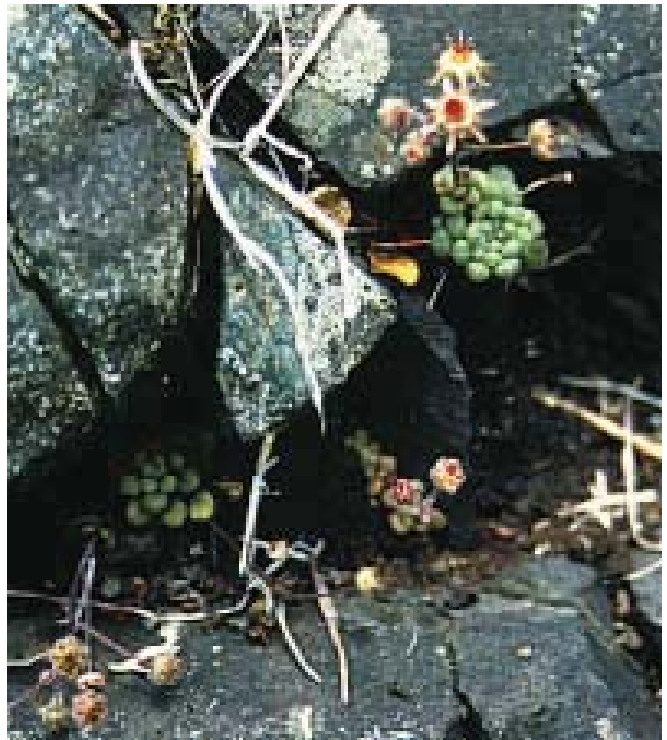
Ik heb van Duitse vrienden een weg uitgestippeld gekregen door de Barranco de Afur, maar die neemt in zuivere wandeltijd meer dan 7 uur in beslag. Dit is veel te lang voor ons, gezien wij teveel stoppen om foto's te nemen van planten, vogels en landschappen. Wij zijn dan ook niet meer van de jongste generatie berggeiten en moeten dus een beetje meer tijd hebben dan al die jonge springertjes. Daarom ook besloten wij enkel de afdaling tot de zee te doen en dezelfde weg terug. Dat moest naar mijn

schatting volstaan om ons uit de bergpaden weg te hebben voor 16 à 17 uur.

Om 09.30 uur komen we in het gelijknamige dorp Afur aan en gaan eerst in de lokale bar een kopje drinken met daarbij de nodige super. Op dit uur is de zon nog niet van de partij in de dalen, we bevinden ons hier op ongeveer 700 m hoogte, en dus is het 's morgens nogal fris.

Om te beginnen lopen we reeds een stuk verkeerd; na een 100-tal meter splitst de weg zich hier in drieën, en de wegwijzers hier in de bergen zijn nog niet uitgevonden. Eenmaal het goede pad gevonden hoeven we enkel de geitenkeutels te volgen. Dit is namelijk de enige vallei van het eiland waar het ganse jaar door water in de beek loopt (hier zeggen ze een rivier) die dan uitmondt in de zee. Dus in principe moeten we die enkel volgen. Zeer gemakkelijk!! Ja, dit denkt men, maar het moet nog komen!!

In den beginne gaat het lekker neerwaarts en lopen we over een afstand van 1 km met trapsgewijze, maar toch steile, afdalingen naar de regionen van de 250/300 m. De euforie ten top denken we niet aan de terugweg. En ja, vanaf het begin vind ik *Aeonium lindleyi* en hoe verder we stappen hoe vaker we ze vinden. Bij een volgende afzink, naar 250/200 m, leg ik toevallig mijn hand midden in een ganse groep *Monanthes minima*. Dit is een nieuwe vindplaats, nergens een spoor te vinden in de literatuur van deze locatie. We zeggen wel "minima", de plantjes halen in volwassen stadium nog geen 0,5 cm in diameter en staan nu in bloei (eind april 2000). De bloeistengeltjes zijn ongeveer 2cm lang en één- of tweemaal dichotoom gesplitst met op het uiteinde van ieder stengeltje één enkel bloempje. In het geheel draagt het plantje per bloeistengeltje 3 à 6 zeer kleine bloempjes. Dit plantje staat in alle lectuur aangegeven als zeldzaam tot zeer zeldzaam, maar volgens mij zijn de kleine afmetingen hiervan de oorzaak, daar de

Monanthes praegerii.
foto's van de schrijver

Aeonium tabulaeforme

De schrijver bij een agave

plantjes als ze niet in bloei staan zeer moeilijk te vinden zijn. Gedurende onze volledige afdaling heb ik het plantje op verschillende plaatsen gevonden, dit natuurlijk door het feit dat het plantje op het ogenblik in volle groei is en ook nog in bloei staat. Door dat feit valt het plantje nogal op, op de kale verticale rotsen, maar éénmaal in rust en ontdaan van het grootste deel van zijn ornamenten blijft er slechts een zeer klein wortelbolletje met een miniem bruin-groen rozetje over dat volledig opgaat in zijn omgeving en zodoende praktisch onvindbaar is geworden. We trekken verder en komen nu regelmatig *Aeonium ciliatum* tegen, vaak samen met *Aeonium lindleyi*. Iets verder, juist onder een in de bergwand genesteld huisje, vind ik een plant waarvan de bladeren groter zijn dan die van *A. ciliatum*, maar niet dezelfde vorm hebben. Ze zijn dikker, in een grotere rozet met naar omhoog krullende bladeren, doch deze bladeren zijn viltig. Geen sprake van een nieuwe soort, aangezien we hier ter plaatse de vermoedelijke ouders van de plant vinden. Het gaat hier hoogst waarschijnlijk om een natuurhybride: *Aeonium ciliatum* x *Aeonium lindleyi*. Ik zal nu zeker wel proberen

deze plant hier ter plaatse te volgen om te zien hoe die zal gaan bloeien. Ik besloot wel de plant hier ter plaatse te laten, met het bestaande geitengevaar, daar we toch wat respect moeten hebben voor wat ter plaatse groeit en bloeit. Gezien het feit dat ik hier toch twee maanden per jaar ben, moet het mogelijk zijn om verschillende zaken ook hier te kunnen bestuderen. Regelmatig komen we ook *Euphorbia brousouettii* tegen, alsook hier en daar een *Senecio kleinia*. Het is wel regelmatig een echte bergbeklimming en een glijpartij is nooit uit te sluiten, dus moeten we steeds onze volle aandacht richten op de te volgen weg, de weggesteldheid en de planten, en daarbij niet vergeten om herkenningpunten te zoeken voor de terugweg. Regelmatig komen kompas en GPS te voorschijn om merkpunten vast te leggen. Af en toe komen we nu ook *Euphorbia canariensis* tegen, maar hier schijnt deze plant nog niet of nog net niet te bloeien. De planten zijn dan ook niet zo weelderig uitgegroeid als op andere plaatsen van het eiland, en bereiken hier ten hoogste 2 à 2,5 m hoogte, zonder voor de groep een doorsnede van drie meter te overschrijden. Hier gaan we over een soort natuurlijk bruggetje en draaien rond de voet van een berg. Een zwarte korrelige substantie vormt de volledige bergmassa, en eenmaal rondgelopen kom ik tot mijn grootste verwondering: ik bots op een grote groep *Aeonium tabulaeforme* (nieuwe vindplaats). Deze planten groeien op een bijna loodrechte muur bestaande uit zoals gezegd een zwarte, korrelige, poreuze massa puimsteen. Gezien zijn poreusheid voelt deze bodem lekker vochtig en fris aan en moet deze berg zeker vol water steken. Sommige van deze aeoniums overschrijden de 60 cm diameter en zijn werkelijk tegen de wand aangeplakt. Aan de voet van deze berg vinden we betrekkelijk veel zaailingen, maar ook op het daarnaast liggende vlakke terrein. Hier vinden we nog steeds *Aeonium ciliatum* en ook *Aeonium lindleyi*. Het zou zeker

Aeonium tabulaeforme

Aeonium hybride x tabulaeforme

Algemeen zicht op het laatste eindje van de vallei

de moeite lonen hier eens een dagje te komen neuzen om mogelijke hybriden op te sporen. Hier vind ik ook op een N.O.-helling *Monanthes praegerii* op nog geen 50 m van een groepje *Monanthes minima*. Ook hier is hybridisatie niet uit te sluiten daar beide planten op hetzelfde ogenblik bloeien.

Verder afdalend lopen we nu langs het beekje (el Rio- de rivier) en tot mijn stomme verbazing groeit hier *Aeonium canariense*. De plant ziet er wel kleiner uit dan op het merendeel van de andere vindplaatsen. De bladeren zijn ook wat geler en de rozet is volgens mij lossier van samenstelling. Ik kon tot mijn spijt geen uitgebloeide (afgestorven) planten vinden, wat me zeker zou geholpen hebben. Is dit misschien een afwijkende of lokale vorm?

Gezien de hier talrijk voorkomende stormen zal het voor mij moeilijk zijn om hier ter plaatse een uitleg voor te vinden en

zal ik bij een volgend bezoek zeker niet nalaten om enkele zaailingetjes te verzamelen en ze in mijn tuin hier op Tenerife te planten. Hopelijk krijg ik ze dan in bloei.

Zo, hier stonden we dan aan de zee, waar het (intussen riviertje geworden) beekje zich met een mini-watervalletje in zee werpt. Met ons getreuzel tijdens onze afdaling werd het intussen 15 uur, en mochten we lekker doorstappend en zwetend de klim maken, zonder fotohaltes ditmaal, naar onze auto, waar we rond 18 uur aankwamen, uitgeteld maar gelukkig.

p/a Chaussée de Louvran 296, B 1300 Wavre.

GROOT ONDERHOUD

Ton Pullen

Inleiding.

In deze bijdrage wil ik U het een en ander vertellen over het onderhoud van een verzameling cactussen en vetplanten. Ik zal het hier niet hebben over dagelijkse dingen, zoals nevelen en watergeven, maar over de wat grotere klussen, die een of enkele malen per jaar in een verzameling gebeuren moeten.

Ik ga daarbij uit van de praktijk, zoals die door mij in dertig jaar cactusliefhebberij ontwikkeld is. Niet omdat dit de enig zaligmakende werkwijze zou zijn, ook niet omdat mijn manier van werken zo origineel is, maar meer om vanuit eigen ervaring te kunnen spreken. Het moge duidelijk zijn, dat er zoals altijd meerdere wegen naar Rome leiden.

1. VERPOTTEN VAN CACTUSSEN

1.1. Wanneer verpotten?

Hoewel men het hele jaar door met succes een cactus kan verpotten, zijn winter en vroege voorjaar daarvoor toch de meest geëigende periodes.

In mijn collectie begint de periode van verpotten altijd direct na de kerstdagen. Ik probeer daarmee te bereiken, dat er later in het jaar meer tijd vrijgemaakt kan worden voor andere bezigheden, zoals de voorjaarsbeurt in de tuin.

1.2. Substraat

Zoals de meeste lezers van ons blad intussen wel weten, kweek ik al mijn cactusplanten in een substraat dat uit puur lavagruis bestaat. Er moet dus tijdig gezorgd worden voor de benodigde voorraad schoon substraat, want eind december moet de voorraad ook [nagenoeg] droog zijn. Dat betekent, dat er al in oktober voor

aanvoer van nieuwe voorraad gezorgd is. Wanneer het substraat wordt aangevoerd in plastic zakken moeten we ervoor zorgen, dat deze op een droge plek en geopend worden weggeborgen. Stevige zakken zijn die, bedoeld voor de afvoer van puin, zoals verkrijgbaar in doe-het-zelfmarkten. Men kan het substraat natuurlijk ook in emmers of in een speciekuip bewaren. Belangrijk is wel, dat het voldoende opgedroogd is voordat men gaat verpotten.

Ook wanneer men een ander substraat dan lavagruis gebruikt, verdient het aanbeveling de ingrediënten van uw grondmengsel tijdig in huis te halen en droog weg te bergen. Recepten voor grondmengsels ga ik hier niet geven, daarover zijn al boeken volgeschreven.

1.3. Waar verpotten we?

Wanneer er grotere hoeveelheden planten verpot moeten worden, is het handig daarvoor een werkplek te hebben, waar het handig werken is. Een werktafel op goede hoogte, groot genoeg om alle hulpmiddelen direct bij de hand te hebben. Wanneer U dit soort werkjes zou gaan uitvoeren gehurkt zittend in het looppad van uw kasje, dan is dat niet alleen slecht voor uw rug en uw knieën, maar ook voor de zin in uw hobby. Omdat de planten grotendeels ontdaan worden van het oude substraat voordat men ze in vers substraat zet, ontstaat er nogal wat rommel. Het is verstandig goed na te denken over de gescheiden afvoer van oud en vervuild substraat en de aanvoer van nieuw en schoon substraat.

Voorals men veel planten te verpotten heeft, is de hele operatie niet in een dag of zelfs niet in een week te doen, zeker wanneer men ook nog een werkkring heeft.

Belangrijk is dan, dat men alles kan laten liggen en niet na een uurtje werk weer alles moet opruimen. Bovendien is het verpotten van planten zoals gezegd een rommelig karwei. Bij voorkeur doen we zoiets dan ook niet aan de keukentafel, maar in een schuur of garage, of, indien uw kas groot genoeg is om een werkbank te bevatten, in de kas zelf.

In Engeland ziet men vaak het fenomeen van de 'potting shed', een schuurtje, waarin een stevige werkbank staat op goede hoogte, en waarin ook schone bloempotten en zakken met substraat kunnen worden opgeslagen.

Ook in ons land heb ik al eens zo'n inrichting gezien, voorzien van een potkachelkje, om in stijl te blijven, wandversiering en een welgevulde koelkast, maar het is zeker geen gemeengoed bij de gemiddelde liefhebber.

1.4. Welke planten gaan we verpotten?

In mijn verzameling worden de planten gemiddeld eenmaal per 5 jaar verpot. Deze termijn is betrekkelijk willekeurig. Men kan het ook vaker doen en grote, oude planten kunnen nog wel langer in dezelfde pot blijven staan.

Welke termijn men kiest is ook een beetje afhankelijk van wat men beoogt: de eerste 10 jaar van mijn hobby ben ik bezig geweest mijn planten zo snel mogelijk groot te krijgen, daarna zorgt dreigend plaatstekort voor het omgekeerde: zorg ervoor, dat je planten langzaam groeien.

Tevoren bepaal ik welke geslachten in een bepaald jaar aan de beurt zijn om verpot te worden.

In dat jaar verpot ik dan:

1. de groepen, die 'aan de beurt' zijn.
2. alle planten, die ondergronds zo hard gegroeid zijn, dat de plastic pot kapotgebarsten of sterk vervormd is. (Lava is weinig samendrukbaar en toename van het

ondergrondse wortelvolumen zorgt ervoor, dat de pot kan barsten).

3. alle planten, die duidelijk over de potrand groeien en hun buurman hinderen.

4. alle planten, die ik in het afgelopen jaar nieuw heb gekregen via koop of ruil. Deze planten staan meestal in een turfhoudend grondmengsel, dat zorgvuldig van de wortels geborsteld moet worden voordat de plant in lava kan worden opgepot.

5. zaailingen jonger dan twee jaar.

1.5. welke potten gebruiken we?

In mijn verzameling staan vrijwel alle cactussen in vierkante plastic potten. Men kan natuurlijk ook ronde potten gebruiken, dit is een kwestie van smaak. Ik gebruik potten van 5, 7, 9, 11, 13 en 15 cm breed. Stond een plant in een 5 cm pot, dan krijgt hij een 7 cm pot als nieuwe behuizing; stond hij in een 11 cm pot, dan krijgt hij er een van 13 cm enzovoorts.

Enkele grotere zodevormers staan in platte ronde plastic schalen.

1.6. Hulpmiddelen bij het verpotten

Andere hulpmiddelen bij het verpotten zijn:

- enkele emmers of bakken, bijvoorbeeld een afwasteiltje.
- een groot, stevig pincet.
- enkele kwastjes of een stevige oude tandenborstel.
- nieuwe etiketten.
- een potlood of water- en lichtechte fijnschrijver [viltstift].
- een vergrootglas.
- een fles spiritus.
- een afvalbak.
- werkhandschoenen (bij voorkeur geen tuinhandschoenen, maar nauwsluitende huishoudhandschoenen of chirurgische handschoenen). Dit is noodzakelijk, omdat men anders na enkele uren werk geen hoornlaag meer op de handen overhoudt.
- mes/schaar.
- een klein plantschepje.

1.7. Werkwijze

De te verpotten planten worden in een kistje binnen gebracht in de werkruimte, in mijn geval in de garage.

Elke plant wordt ontdaan van het steek-etiket. Dit wordt door mij op een vaste plek neergelegd. De plant wordt uit de pot geklopt door met de pot op de rand van de tafel te kloppen en/of door stevig in de potwand te knijpen.

Vervolgens wordt de potkluit boven een emmer goed uitgeschud, waarbij het merendeel van het oude substraat wordt losgemaakt en uitgeschud. Er mag beslist geen dikke harde kluit blijven bestaan. Lange wortels kunnen worden ingekort met een scherp mes of schaar. Met het borsteltje kan men dit reinigen van de wortels goed uitvoeren. Controleer nu ook of er aantastingen van wortelluis of knobbeltjes op de wortels aanwezig zijn. De aantastingen wegsnijden, desnoods de hele plant van de wortels ontdoen en schoonborstelen. Bij een geringe aantasting van wortelluis de wortels goed afborstelen. In ernstige gevallen de hele wortelkluit in de spiritus dopen en vervolgens goed laten drogen voordat men de plant weer oppot.

Kies een nieuwe of schone pot van het juiste formaat. Doe onderin een laagje schoon substraat en houdt de plant met de linkerhand in de goede positie, terwijl men met de rechterhand de pot verder vult. Aldoende verschillende keren met de pot op de tafelrand tikken om het substraat goed tussen de wortels te verdelen. Wanneer men een grondmengsel gebruikt is het verstandig de bovenste centimeter met een grof materiaal, zoals fijn grind, hydrokorrel, lava etc. te vullen. Bij lavacultuur is dit niet nodig.

Tenslotte controleert U het etiket. Is het materiaal niet te bros geworden? Is alles nog goed leesbaar? Zo, niet, schrijf een nieuw etiket en steek dat achter de plant in het substraat.

Belangrijk is nu ook om elk oud en afgedankt etiket direct in de afvalbak te deponeren. Het is mij wel gebeurd, dat er enkele oude etiketten over de tafel zwierven en ik niet meer wist welk etiket nu bij de laatst-behandelde plant behoorde. Zeker bij nauw verwante soorten kan dit tot misverstanden leiden.

Bovengenoemde werkwijze herhaalt u net zo lang totdat alle planten verpot zijn. Bij het terugplaatsen op de tabletten van uw kas is het meestal zinvol ook de tabletten schoon te maken. Vaak ligt er vuil in, spinrag en dode insecten, een goede aanleiding voor een grondige schoonmaakbeurt. Tenslotte is het meestal noodzakelijk uw planten in het tablet opnieuw te groeperen, zodat een mooie opstelling wordt bereikt.

1.8. Wat doen we met de vuile potten?

Alle potten, die kapot of vervormd zijn kan men het beste in de vuilnisbak gooien. Wil men gebruikte potten opnieuw gebruiken, dat is het noodzakelijk deze goed schoon te maken, te drogen en per potmaat in elkaar te stapelen en op te bergen. Schoonmaken kan in een emmer sop, met een oude afwasborstel. Persoonlijk vind ik dit het minst inspirerende onderdeel van mijn cactushobby!

Wordt vervolgd

**Rinkslag 19
7711 MX Nieuwleusen**

INTELEZI EN BEZWERING VAN ONHEIL

Jan Jaap de Morree

In de oostelijke Kaapprovincie in Zuid Afrika worden succulente planten van de familie Aloaceae zoals Aloe, Gasteria en Haworthia door de oorspronkelijke bevolking voor heel verschillende toepassingen gebruikt. Wortels van een aantal succulenten wordt geraspt om met suikerwater tot een inlands bier te worden verwerkt. Een andere toepassing is het verdrijven van kwade geesten en het afweren van onheil. De planten die hiervoor worden benut en die onder de term *iNtelezi* wordt geschaard, behoren niet tot één soort. Er vallen onder meer *Gasteria excelsa*, *Haworthia attenuata*, *Aloe tenuior* maar ook *Bulbine asphodeloides* en *Satyrium parviflorum* onder. De term komt uit de Xhosa-taal en is afgeleid van theleza wat slijmerig betekent. *iNtelezi* is te omschrijven als: 'planten met een kleverig sap', wat dus niets over hun beoogde werking zegt. Bij de Zulu-bevolking van KwaZulu-Natal wordt *Haworthia limifolia* op overeenkomstige wijze onder de naam *uMathithibala* benut.

Een oudere haworthiaplant met veel spruiten.
Foto's van de schrijver.

iNtelezi-planten worden bij traditionele geneeswijzen gewaardeerd, maar niet alleen voor het verhelpen van lichamelijke kwalen. De planten worden soms gebruikt om in te nemen en braken op te wekken. Hiermee worden maagklachten behandeld. Aan een aantal soorten worden psychoactieve effecten toegeschreven. Dit zijn effecten die geestverruimend of geestvormend werken zoals mescaline, marihuana en paddo's dat ook doen, maar *iNtelezi* heeft ook rituele functies bij het reinigen van het lichaam van kwade invloeden. Hiervoor worden de planten tot pulp gestampt en in water opgelost.

Met termen als *iYezakuhlamba*, *ukuTshiza*, *ukuXhotha* en *ukuFutha* worden middelen aangeduid, die dienen voor rituele lichaamswassingen, besproeiing en uitroken van de woning en stoombehandeling van lichaam of gezicht. De planten kunnen ook worden benut als hulpmiddel om de inslag van bliksem in een huis te voorkomen. Hiertoe worden ze om het huis geplant en in bepaalde gebieden bovenop het dak van het huis geplaatst.

Voor de lezer die zich verwonderd afvraagt waarom de oorspronkelijke Xhosa-woorden in dit artikel zijn opgenomen, kan ik alleen maar antwoorden dat voor mij van deze klanken een wonderlijke aantrekkingskracht uitgaat. De plaatsing van hoofdletters heeft gedeeltelijk te maken met het gebruik van heel speciale klik- en keelklanken die voor de Xhosa-taal zo kenmerkend zijn.

De handel in *iNtelezi*-planten is illegaal, want een aantal staat op de lijst van beschermde planten, maar de controle is in zo'n groot gebied onuitvoerbaar. *Haworthia attenuata* var. *attenuata*, de plant die veel

wordt verhandeld, komt zo uitgebreid voor dat er tot nu toe geen uitroeiing dreigt. Naast officiële drogisterijen en apotheken - als die al aanwezig zijn - zijn er in de dorpen speciale amaYeza “drogisterij”-winkels met lokale producten de aangewezen plaats om de iNtelezi te kopen. Ze worden door alle lagen van de bevolking aangeschaft, waaruit blijkt dat het vertrouwen in de werking van deze traditionele producten groot is. Leraren, studenten, zakenlieden, verpleegsters en vele anderen zorgen ervoor dat 70% van de aandoeeningen met traditionele middelen wordt behandeld. Ziekten zoals TBC, mazelen, diarree, longontsteking en verkoudheid worden ermee bestreden. Vaak worden ze evenzogoed toegepast voor het ritueel afweren van politie, als amulet bij examens of voor het aan zich binden van een geliefde.

In Kwa-Zulu-Natal is de populatie van *H. limifolia* zodanig gedecimeerd dat speciaal *H. attenuata* uit heel andere districten wordt geïmporteerd. Heel opvallend is dat sinds een jaar of tien door de schaarste aan *H. limifolia* ook een volledige nieuwkomer wordt gekweekt. Het is *Tillandsia fasciculata* uit Noord Amerika. De plant heeft een vage overeenkomst met *Haworthia* en wordt volledig geaccepteerd en als afweermiddel boven de voordeur gehangen. Het grote voordeel is dat de plant snel groeit en makkelijk is te stekken. In het dorp KwaNdacama zijn zo'n beetje twee van de drie huizen van deze plant voorzien. Ook de Australische *Araucaria bidwillii* - een boom die het midden houdt tussen de bizarre slangenden (momenteel weer meer in voortuinen aangeplant) en de kamerden - wordt al toegepast. Zo zou het zeldzamer worden van oorspronkelijke Kaapplanten vanzelf leiden tot goede gekweekte alternatieven.

Maar nu de crux van het verhaal. Mocht u denken dat dit rituele gebruik van planten alleen in verafgelegen gebieden voorkomt, dan zou ik u er graag op

Tillandsiabollen hangen 's zomers aan de pergola buiten.

willen wijzen dat op heel veel daken van boerderijen al eeuwenlang *Sempervivum* wordt aangeplant. Dit alom bekende huislook weert volgens overlevering de bliksem ook af. En ja, ik moet toegeven dat ik in de zomer rond het huis overal grote ronde bollen *Tillandsia* heb hangen, die nu in de winter ook voor het raam een plaatsje hebben gekregen. En iedereen maar denken dat ik een tillandsia-verzamelaar ben.

Literatuur:

T. Dold and M Cocks. The *iNtelezi* plants of the Eastern Cape: traditional and contemporary medicines. *Aloe* 37 (1):. 10-13 2000.

Tillandsia impressie.

**Koperwieklaan 19 2261 CL Leidschendam
Morreej@wanadoo.nl**

MEXICAANSE MOMENTEN (1)

Wolter ten Hoeve

In oktober/november 1997 moest ik 6 weken voor mijn werk naar Saltillo in het noordoosten van Mexico. In de weekends had ik af en toe de gelegenheid om de omgeving te verkennen. Bij één van die tochten kwam ik zuidelijk van Saltillo *Ariocarpus retusus* tegen op een heuvel. De planten stonden in bloei, maar doordat het bewolkt en koel was, waren de knoppen niet volledig open. De bloemkleuren die ik zag waren meest wit tot lichtroze maar er was ook een plant met een roze bloem. Toen besteedde ik daar geen aandacht aan, want ik was zeker geen kenner van het geslacht *Ariocarpus*. Begin 2000 ontdekte ik via internet een website over Ario's (<http://www.living-rocks.com>) en daar las ik dat *Ariocarpus retusus* een witte tot soms iets roze getinte bloem heeft, terwijl 'mijn' *retusus* toch duidelijk een roze bloem had. Tijd om een E-mail te sturen naar de eigenaars van de Ario-site, Geoff Bailey en John Miller. Geoff's antwoord was: Dit vind ik heel interessant, waar heb je deze plant gevonden? Geoff en John zouden in najaar 2000 weer naar Mexico gaan en wilden deze vindplaats graag bezoeken. Na nog wat contacten besloot ik om mee te gaan op deze reis.

En zo is het gekomen dat op vrijdag de dertiende oktober 2000 mijn reis naar Mexico begint. Maar vrijdag de dertiende, is dat wel zo verstandig? Het is kwart over elf als ik op Schiphol arriveer en mijn maatjes (Andreas Laras uit Griekenland en Geoff Bailey en John Miller uit Engeland) zijn er nog niet. Het wordt twaalf uur en ze zijn er nog niet. Dan, eindelijk tegen half een, daar komen ze aan. Ja, het was later geworden dan de bedoeling was, want John was 's nachts flink ziek geworden. Toch moeten we maar gauw inchecken, want het vlieg-

tuig vertrekt om half 3. Helaas, bij het inchecken krijgen we een tegenvaller, want het toestel blijkt overboekt te zijn en wij staan eerste reserve. En dat terwijl we al vele maanden eerder onze vlucht geboekt hebben. Wie zei er ook al weer iets over vrijdag de dertiende?

De dame van de incheckbalie heeft echter goede hoop dat er plaatsen voor ons vrijkomen. Met die hoop gaan we door de douane en dan moeten we nog een dik uur afwachten. Uiteindelijk blijkt er voor ons toch plaats te zijn in het vliegtuig en kunnen we aan boord gaan. Een half uur later dan de planning vertrekt ons KLM-vliegtuig naar Mexico City en daarmee begint onze Mexico-reis pas echt. Maanden van E-mail-contact zijn aan deze reis voorafgegaan. De twee Engelsen heb ik voor het eerst een maand eerder op de ELK in Blankenberge ontmoet, maar Andreas Laras kent de anderen alleen via E-mail. En als je elkaar amper kent is het altijd maar afwachten of het een beetje klikt. Maar we hebben een gemeenschappelijke hobby en dat geeft alvast een binding.

Ik beschik over de vindplaatsgegevens van de Zwitser Michel Lacoste, en John Miller beschikt over allerlei 'inside information' van diverse andere Mexico-gangers. Om de locaties van cactussen te vinden, en dan vooral de locaties van zeldzame soorten, hebben we een GPS-meter bij ons, zodat we elke locatie exact kunnen bepalen.

We arriveren 's avonds veilig in Mexico City en ontmoeten daar nog twee Engelsen, Mick Rivers en zijn zoon Bradley. Zij besloten enkele weken voor de reis om ook een deel van de tocht mee te maken. Gezamenlijk nemen we een taxibusje naar ons gereserveerde hotel in het centrum

Het centrum van Bernal, met de uit de ochtendnevel tevoorschijn komende Peña de Bernal

Foto's van de schrijver

van Mexico City. Het blijkt dat ik degene ben die het beste uit de voeten kan in het Spaans, maar ook mijn kennis van het Spaans is slechts marginaal. De Griek Andreas Laras spreekt ook nog wat Spaans, maar de Engelsen kennen amper meer dan 'gracias', dat dan ook nog met een flink accent uitgesproken wordt.

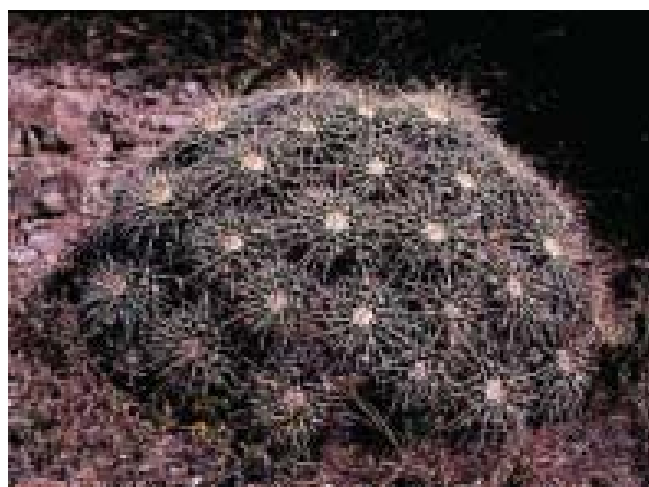
De volgende morgen gaan we naar het autoverhuurbedrijf om een Ford Blazer op te pikken, deze was door Mick Rivers vanuit Engeland gereserveerd. Helaas de gereserveerde auto was er niet (typisch Mexicaans!). We konden wel een andere auto meekrijgen tegen een veel lager tarief. Dat wilden we natuurlijk niet, want die hadden we niet gereserveerd. Na veel gepraat, enkele telefoontjes en rondkijken bij andere verhuurbedrijven kon één van deze bedrijven ergens anders voor ons een Dodge Ram Van regelen. Met deze auto durfden we de reis wel aan en we gingen op weg naar het 200 km verder gelegen Queretaro (noordwestelijk van Mexico City) om een andere gereserveerde auto, een oude Ford Bronco, op te halen. Dit

was al een oud beestje, dat diverse cactusliefhebbers in zijn leven vervoerd had. Wij met vier man in deze auto en de Bradley's in de Dodge Ram Van er achteraan. Eindelijk, op naar de cactussen!

We rijden eerst naar Bernal dat ongeveer 50 km ten oosten van Queretaro ligt en zoeken hier in de omgeving naar *Turbincarpus pseudomacrolele*. Deze plant vinden we ook, maar de kleine plantjes zijn bijzonder moeilijk te ontdekken. Omdat het al tegen de avond loopt zoeken we eerst maar een hotel in Bernal op.

De volgende dag, 15 oktober, hebben we vanuit het stadje een mooi uitzicht op de Peña de Bernal, een prachtige, zeer steile berg die uit de ochtendnevel opdoemt. Daarna kijken we eerst nog wat rond op de vindplaats van *T. pseudomacrolele* (waar ik ook nog *Mammillaria pseudocrucigera* vind) en vervolgens op een andere plek in de omgeving van Bernal, waar we o.a. *M. uncinata*, mooie groepen *M. bernalensis*, en bloeiende *Ferocactus latispinus* zien.

We rijden van Bernal via Cadereyta in de richting van Bella Vista del Rio. We hebben vindplaatsgegevens van *Ariocarpus kotschoubeyanus* var. *elephantidens* en op de vindplaats aangekomen zoeken we op het vrij vlakke terrein tussen de vegetatie. Het duurt niet al te lang voordat iemand een *Ariocarpus* ontdekt. Het feit

***Mammillaria bernalensis* (= *M. compressa* subsp. *compressa*) in de omgeving van Bernal**

Ariocarpus kotschoubeyanus (elephantidens) in bloei, tussen Puerto Salitre en Bella Vista del Rio

dat de plant in bloei staat heeft de vondst vergemakkelijkt. Bij verder zoeken vinden we diverse in bloei staande exemplaren. Het is een schitterend gezicht om op de kale bodem opeens een mooi rood bloempje te zien. Zonder de bloemen zijn de planten veel moeilijker te ontdekken. We zijn precies op de goede tijd gekomen want een week eerder of later en de Ario's waren waarschijnlijk niet in bloei. Als we terug zijn bij de auto's blijkt er vlak naast de deur van de auto zelfs een Ario te staan. Toch niet zo'n slechte keus, dat vertrek op vrijdag de dertiende!

Of toch een slechte keus? Onze oude Ford Bronco die op ons direct al niet zo'n

Strombocactus disciformis, groeiend in de omgeving van Vizarron

beste indruk maakte, wil niet meer starten. Een onderdeel heeft het begeven. Er zit niets anders op om dan maar met zijn allen in de Dodge Ram Van verder te gaan, gelukkig heeft deze auto voldoende ruimte voor 6 personen. In de omgeving van Bella Vista del Rio (het vroegere Vista Hermosa) zoeken we nog naar *Mammillaria herrerae*, maar die kunnen we niet vinden. Er is hier nogal wat veranderd sinds er een aantal jaren geleden verderop een stuwdam aangelegd is en mogelijk is *M. herrerae* niet meer op de opgegeven vindplaats aanwezig. Sommige dorpjes zijn hier verdwenen door de vorming van het stuwmeer, en ook de vindplaats van *Echinocactus grusonii* is onder water verdwenen.

We rijden terug naar Cadereyta waar we in het donker arriveren. De overnachting wordt gedaan in een motel dat bepaald niet veel sterren met zich mee zal dragen gezien de staat van de kamers.

De volgende ochtend lukt het ons om de eigenaar van de gehuurde Ford Bronco te bellen. Hij is alleszins redelijk, we kunnen de auto laten staan en hij zal hem binnenkort wel ophalen. Wij gaan nu noodgedwongen verder met één auto. Komt dat even goed uit dat deze auto zo ruim is! Een geluk bij een ongeluk.

We rijden noordwaarts en nemen weer de afslag naar Bella Vista del Rio. De oude Ford Bronco staat nog op zijn plekje en hij wil nog steeds niet starten. We gaan naar het stuwmeer en klauteren een heuvel op die van verre al enkele grote cactussen liet zien. Hier groeien mooie exemplaren van *Ferocactus histrix* en *Astrophytum ornatum*. Wat hier ook groeit is *Jatropha urens*. Wat voor plant dat is ondervind ik wanneer ik er per ongeluk tegenaan loop. Geef mij maar een gewone brandnetel die steken minder erg dan deze 'stinging nettle'. Op de contactplaatsen vormen zich blaren, maar bij mij valt het gelukkig nog wel mee want na een paar uur zijn de verschijnselen bijna weer verdwenen.

Lophophora diffusa, in de schaduw tussen de struiken langs een rivier ten noorden van Vizarron

We nemen afscheid van het stuwmeer en rijden terug naar de hoofdweg van Cadereyta naar Jalpan. Op de hoofdweg aangekomen gaan we noordwaarts. Voorbij Vizarron maken we een paar stops om naar *Strombocactus disciformis* te zoeken. Die vinden we hier ook, langs steile kalkachtige hellingen in dit heuvelachtige gebied, maar alleen op plaatsen waar ze volop zon krijgen. Op grond van literatuurgegevens had ik altijd gedacht dat *S. disciformis* langs steile hellingen in nauwe rivierdalen groeide, maar dat is dus niet zo. Het aantal Strombo's is enorm, de steile wanden zijn er mee bezet. Toch staat deze plant in Appendix I van de CITES-lijst, maar dat lijkt ons wat overdreven.

We vinden *S. disciformis* opnieuw wat verder naar het noorden, maar nu wel in de steile wanden van een brede, droge rivierbedding. Ook hier zijn heel veel planten te vinden, maar voor bloei en/of zaadbesen zitten we natuurlijk in het verkeerde seizoen. Om een close-up te maken is lastig want de wanden waarin de Strombo groeit zijn nogal brokkelig dus riskant om

tegenop te klauteren. We sjuwen een eind door de rivierbedding en bekijken de steile wanden die op diverse plaatsen voorkomen. In het vlakkere terrein langs de rivier groeien weer andere planten, we treffen hier o.a. *Lophophora diffusa*, *Mammillaria parkinsonii* en een coryphantha-soort tussen de struiken aan. Daarbij valt op dat de lophophora's altijd in de schaduw van de struiken staan, felle zon krijgen ze zeker niet. Waar het vlakkere terrein overgaat in rotsachtige hellingen vind ik zelfs een

Kamperen in cactusland

Rotswand met bloeiende *Turbinicarpus alonsoi*

Strombocactus disciformis samengroeïend met een *M. parkinsonii*.

We rijden door naar Peñamiller om daar in de omgeving een kampeerplekje te vinden. Maar dat blijkt vrij lastig te zijn want bijna alle onverharde weggetjes leiden naar huizen. Uiteindelijk vinden we in de avond-schemering een geschikt plekje. We maken een warme maaltijd klaar op de meegebrachte Coleman-branders. Opeens klinken er dichtbij een paar knallen. Schiet er iemand een geweer of vuurwerk af? Zitten we hier wel veilig? Het blijft hierna stil en het lijkt erop dat we rustig kunnen gaan slapen. De Bradley's slapen in de Dodge en de anderen gaan naast elkaar in de open lucht slapen. Om één uur 's nachts word ik ruw gestoord door een knal die behoorlijk dichtbij klinkt. Er volgen nog 5 knallen, en ik zie lichtflitsen. Blijkbaar steekt iemand in de buurt vuurwerk af om iets te vieren. De

rest van de nacht blijft het weliswaar rustig, maar rustig slapen doe ik niet, ook omdat ik voortdurend gekweld word door zoe-mende muskieten. We kamperen vrij dicht bij een rivier, vandaar die muskieten. Het zal duidelijk zijn dat ik voortaan mijn tentje liever opzet dan dat ik in de open lucht kampeer.

De ochtend geeft gelegenheid om de omgeving van de kampeerplaats te verken-nen. We zitten midden tussen welgescha-pen *Echinocactus ingens* en *Astrophytum ornatum*. Nadat we de omgeving bekeken hebben rijden we een stuk terug naar de hoofdweg en beklimmen een heuvel langs de weg. Opnieuw vinden we *M. parkinsonii* en *Loph. diffusa*, maar ook een *Mammil-laria* die volgens ons *M. geminispina* moet zijn omdat er geen sprake is van dichotome deling, zoals dat wel optreedt bij de op het oog bijna gelijke *M. parkinsonii*.

In deze rotswand groeien *Turbinicarpus alonsoi* en *Strombocactus disciformis* ssp. *esperanzae* naast elkaar

***Mammillaria albiflora* in de omgeving van Los Pozos**

Terug in de richting van Peñamiller en iets voor dit plaatsje rechtsaf een onverharde weg op die naar San Miguel Palmas voert. De weg voert door een ruig bergachtig gebied, maar is redelijk te berijden met onze auto door de hoge wielbasis. Een gewone auto zou heel wat meer moeite hebben met deze weg. Onderweg zien we veel *Echinocactus ingens* en ook een cereus-soort. Na ongeveer 25 kilometer over de onverharde weg bereiken we Palmas en daarna is de weg weer verhard zodat het tempo omhoog kan. Via Santa Catarina en Victoria komen we bij de afslag naar Xichú. Dit plaatsje willen we graag bezoeken omdat daar in de omgeving enkele jaren geleden 2 nieuwe soorten gevonden zijn, namelijk *Turbinicarpus alonsoi* en *Strombocactus disciformis* ssp. *esperanzae*. Het is een lange weg om Xichú te bereiken, ongeveer 80 km. Het eerste deel van de

***Pelecyphora aselliformis* ten noorden van San Luis Potosi**

weg is verhard en goed te berijden. De weg voert steeds hoger de bergen in, de omgeving wordt ook steeds groener. Het hoogste punt van de weg ligt op ongeveer 2400 meter en in deze omgeving zien we in de steile rotswand een roodbloeiende mammillaria. Onbereikbaar zonder klimuitrusting. Ik denk dat het *M. muehlenpfordtii* of *M. rhodantha* is. We zijn inmiddels op het onverharde deel van de route aangekomen en we moeten een flink stuk afdalen naar het op 1200 meter hoogte gelegen Xichú. Dit tweede deel van de route is een smalle weg die zeer dicht langs de soms diepe afgronden voert. Enorm indrukwekkend is deze omgeving, maar Mick Rivers, de chauffeur, is maar wat blij dat hij geen bus tegenkomt, want elkaar passeren is onmogelijk.

In de omgeving van Xichú parkeren we de auto. Een lokale bewoner heeft een *T. alonsoi* in zijn hand, maar wij weten zelf

wel waar we deze plant moeten vinden. *T. alonsoi* vinden we op steile hellingen langs kloven, de grond van de hellingen lijkt veel op opgedroogde leem. Helaas zien we geen bloeiende planten, maar wel een exemplaar met knoppen. De helling is best wel gevaarlijk om te beklimmen want het leemachtige materiaal vormt geen stevige ondergrond. Wanneer we weer beneden aangekomen zijn, komt de dorpling met een *Strombocactus disciformis* ssp. *esperanzae* aanzetten, maar waar die groeit vertelt hij niet. Daar moeten we dus toch zelf naar op zoek. Exacte gegevens over de vindplaats hebben we niet, maar deze plant moet in dezelfde omgeving groeien als *T. alonsoi*.

(wordt vervolgd)

Vreebergen 2, 9403 ES Assen.

BOEKBESPREKING

Seed diversity in the Cactaceae (subfam. Cactoideae)

Wilhem Barthlott en David Hunt

Uitgegeven door David Hunt, The Manse, Chapel Lane, Milborne Port, Sherborne, DT9 5DL England.

ISBN 0 9538134 0 1

Prijs £20.-/ SFr 50.-/DM 60.-, te bestellen bij de uitgever.

Dit, eind vorig jaar verschenen boek, geeft een overzicht van de verschillende vormen van cactuszaden. Van bijna alle geslachten van de onderfamilie Cactoideae wordt van één of meer soorten de zaadstructuur beschreven en afgebeeld met elektronenmicroscopische foto's, waarbij relevante (micro)structuren ook in detail worden getoond. De overige twee onderfamilies (de Pereskia's en Opuntia's) worden niet behandeld.

In hoofdstuk 1 worden de verschillende zaadkenmerken besproken en met schema's en tekeningen geïllustreerd, gevolgd door beschrijvingen van zaden en maar liefst 86 fotoplatten, elk samengesteld uit 8 SEM-foto's. Bij elkaar dus bijna 700 foto's. Tevens is een uitgebreide literatuurlijst opgenomen van artikelen waarin SEM-foto's van zaden voorkomen en een lijst van geslachten met verwijzing naar de publikaties waarin zaadfoto's van die geslachten te vinden zijn.

De inhoud van dit boek is gebaseerd op het werk van Wilhelm Barthlott en een promovenda van hem, Gisela Voit, die beide in de jaren 70 in het botanisch instituut van de Universiteit van Heidelberg zeer veel zaden van cactussen hebben bestudeerd. Daarover hebben ze al in 1979 een artikel geschreven en dit boek is eigenlijk hetzelfde, alleen uitgebreider. De bijdrage van David Hunt beperkt zich tot één tabel, dus dat hij als co-auteur op de kaft staat, lijkt mij wat te veel eer.

Ik vind het eerlijk gezegd een teleurstellend boek. Met zo veel fotomateriaal was er veel meer van te maken geweest. Het lijkt erop alsof de auteurs andere zaken aan hun hoofd hadden zodat het manuscript lange tijd op de plank is blijven liggen. In 1990 is de opzet van dit boek al binnen de IOS besproken en dat het vervolgens nog 10 jaar heeft moeten duren, wordt door de auteurs toegeschreven aan het feit dat voor enkele Duitse termen Engelse equivalenten moesten worden gezocht. Daar heeft men dan wel erg lang over gedaan!

Het is jammer dat de onderfamilies Pereskioideae en Opuntioideae buiten beschouwing zijn gelaten. Dan had het natuurlijk nog langer geduurd maar nu is het eigenlijk onvolledig.

Vreemd is dat in de tekst die naar de fotoplatten verwijst, een groot aantal soorten niet beschreven zijn; alleen de naam wordt vermeld. Juist bij bijzondere, recent ontdekte soorten zoals *Geohintonia mexicana* en *Aztekium hintonii* had ik graag een beschrijving gezien. Slordig!

Ook is het jammer dat geen aandacht wordt besteed aan de anatomie van de zaden. De inwendige bouw levert doorgaans interessante aanvullende informatie op.

De fotoplatten zijn ronduit slordig in elkaar gezet; de zaden zijn in wisselende posities afgebeeld, soms zijn kapotte zaden afgebeeld en de aanduiding van de vergroting is óf helemaal afwezig óf maar ten dele zichtbaar.

Ik heb me zitten afvragen voor wie dit boek nu eigenlijk bedoeld zou zijn. De gewone liefhebber heeft er weinig aan; er staan geen sleutels in, dus zaden van onbekende planten kun je niet determineren. Het is alleen een plaatjesboek (in zwart-wit uiteraard) met beschrijvingen en tabellen. Alleen voor mensen met een meer dan gemiddelde interesse in cactuszaden kan dit boek interessant zijn. Ja, juist, voor mij dus.

Rob Bregman

HET GESLACHT YUCCA (AGAVACEAE)

7. SERIE TRECULEANAE MCKELVEY

Fritz Hochstätter

Binnen de groep soorten met vlezige en niet openspringende vruchten wordt nu de serie Treculeanae behandeld. Deze serie, beschreven door McKelvey in 1938, bestaat uit boomvormige soorten. Vergeleken met de series Baccatae en Faxoniae hebben de bloemen een duidelijk kortere

stempel, zelden tot 4 cm lang zoals bij *Yucca torreyi* maar meestal korter. De helmraden zijn slechts aan de basis met de bloembuis vergroeid terwijl ze in de andere series tot iets boven het vruchtbeginsel vergroeid zijn.

***Yucca treculeana*, La Prior, Zavalla Co., Texas.**

fh 1179.86

Foto's van de schrijver, tenzij anders vermeld.

***Yucca treculeana* Carriere**

“Trecul Yucca”, “Palma-pita or de datils”

In: Rev. Hort. 1858: 580 (1858).

Type: A.A. Trecul 1496 in het herbarium van het Muséum d’Histoire Naturelle, verzameld in januari 1850 in “Amérique septentrionale”

Synoniemen

Yucca aspera Regel, Ind. Sem. Hort. Pe-trop. 1858: 24 (1858)

Yucca canaliculata Hooker, Bot. Mag. 86: pl. 5201 (1860)

Yucca longifolia Buckley, Proc. Phil. Acad. Sci. 1862: 8 (1863)

Yucca argospatha Verlot, Rev. Hort. 1868: 393 (1868)

Yucca treculeana var. *canaliculata* (Hooker) Trelease, Rep. Missouri Bot. Gard. 13: 97 (1902)

Yucca treculeana var. *succulenta* McKelvey, Yuccas of the Southwest. U.S. 1: 80 (1938)

Representatief materiaal

fh 1179.86, La Pryor, Zavala Co., Texas;
fh 1182.28, Mt. Llano, Gillespie Co., Texas, 385 m;

fh 1182.29, Kerrville, Kerr Co., Texas;
fh 1182.30, Moore, Frio Co., fh 1182.31, Hondo, Medina Co., Texas.

Yucca treculeana, Mt. Llano, Texas.
Digitale foto van Bobby Crabb.

Beschrijving

Boomvormig, 2,5-6 m hoog, met 1 of 2 vertakte stammen; stam 0,3-0,6 m dik, aan de voet breder met gescheurde schors; wortels vezelig. Bladrozetten 0,5-1 m breed, symmetrisch; bladeren blauwgroen of geel, stijf, zwak gebogen of recht, zonder rafels, 0,4-1,3 m lang, 4-8 cm breed, aan de voet breder, met holle en bolle zijde, naar de top versmalend en eindigend in een scherpe, 1 cm lange, bruine of grijze stekel.

Bloeiwijze een dichte of ijle tros (zoals druiven), 0,8-1,3 m lang, tussen de bladeren beginnend, met talrijke, variabele zijtakken. Bloem wit of creme-kleurig tot groenachtig, bolrond tot klokvormig, 2-7,5 cm breed, tijdens de bloei wijd geopend; bloemblaadjes afgerond tot gepunt, binnenste bloemblaadjes breder, iets langer en smaller dan de buitenste. Meeldraden 1,5 cm lang, helmhokjes 0,3 cm lang. Stamper 2-3 cm lang; vruchtbeginsel dun, langwerpig cilindrisch; stijl 3-5 mm lang met 3 stempellobben.

Vrucht vlezig, langwerpig cilindrisch, 5-12 cm lang, 2-3 cm breed, bij rijpheid groen tot bruin. Zaad variabel van vorm, half-cirkelvormig of langwerpig, 0,5-0,8 cm lang en breed, tot 0,3 cm dik, dui-

delijk gestructureerd, dof-zwart, zonder vleugel.

Bloeitijd maart-april, de zaden rijpen in ca. 6-8 weken.

Voorkomen

Het belangrijkste verspreidingsgebied ligt in de Chihuahua-woestijn in Mexico, in de deelstaten Nuevo Leon, Tamaulipas, Durango en Coahuila met uitlopers naar de USA

Verspreiding Yucca treculeana

(Texas). De planten groeien in Chaparral-gebieden, dikwijls in open vlaktes bij de Golf van Mexico, van Matagorda Bay, Brownsville, Uvalde, Devils River en San Antonio

via het gebied van de Rio Grande en de Rio Pecos tot Brownsville. De begeleidende vegetatie bestaat uit *Yucca elata*, *Y. baccata*, *Y. rupicola* en diverse Agaven en cactussen.

Opmerkingen

Deze soort is genoemd naar A.A.L. Trécul (1818-1896) die de plant in 1850 vanuit Texas naar Frankrijk bracht.

McKelvey publiceerde in 1938 de variëteit *succulenta*. De geringe verschillen in bloem en bloeiwijze vallen echter binnen de variatiebreedte van de soort. De summer beschreven *Yucca cardinalata* is een

regionale vorm met meestal iets bredere bladeren.

Nauw verwant met *Yucca treculeana* is *Y. torreyi*. Deze soort heeft in tegenstelling tot *Y. treculeana* bladeren met gefieldde randen. De bloeitijd valt samen met die van andere ter plaatse voorkomende *Yucca*'s. Daardoor is kruising met *Y. torreyi* mogelijk. Net als bij *Yucca whipplei* (zie pag. 70 in Hochstätter, *Yucca* deel 1) schuift de imposante, creme-kleurige bloeiwijze als het ware uit de bladeren tevoorschijn.

Yucca treculeana is winterhard. Fraaie exemplaren zijn in de verzameling van Bobby Crabb in Kerrville, Texas, te zien.

***Yucca treculeana*, Hondo, Medina co., Texas. fh 1182.31**

***Yucca treculeana?* in cultuur, Eze, Zuid Frankrijk.**

Yucca treculeana, Moore, Frio Co, Texas.

Yucca schidigera Roezl ex Ortgies

“Mohave Yucca”

In: Gartenflora 20: 110 (1871)

Type: Nuttall s.n., Gray Herbarium, San Diego, California. Volgens Webber is dit het type van *Yucca californica* Nuttall.

Het type-materiaal van Roezl is niet meer te vinden.

Synoniemen

Yucca baccata sensu Torrey, Botany, Ives Report 29 (1861)

Yucca filamentosa sensu Wood, Proc. Phil. Acad. Sci. 1868:167 (1868)

Yucca californica Nuttall ex Baker, J. Linn. Soc. Botany 18: 229 (1880)

Yucca macrocarpa sensu Merriam, N. Amer. Fauna 7: 358 (1893)

Yucca mohavensis Sargent, Gard. & For. 9: 104 (1896)

Representatief materiaal

Californië:

fh 1179.77, Victorville;

fh 1179.77.0, Hodge Road, 700 m;

fh 1181.32, Shadow Mts., 1330 m;

fh 1181.33, Cady Mts., 1200 m.

Nevada:

fh 1180.36, Las Vegas;

fh 1181.30, Las Vegas Wash, 750 m;

fh 1181.31, Highland Range, 900 m;

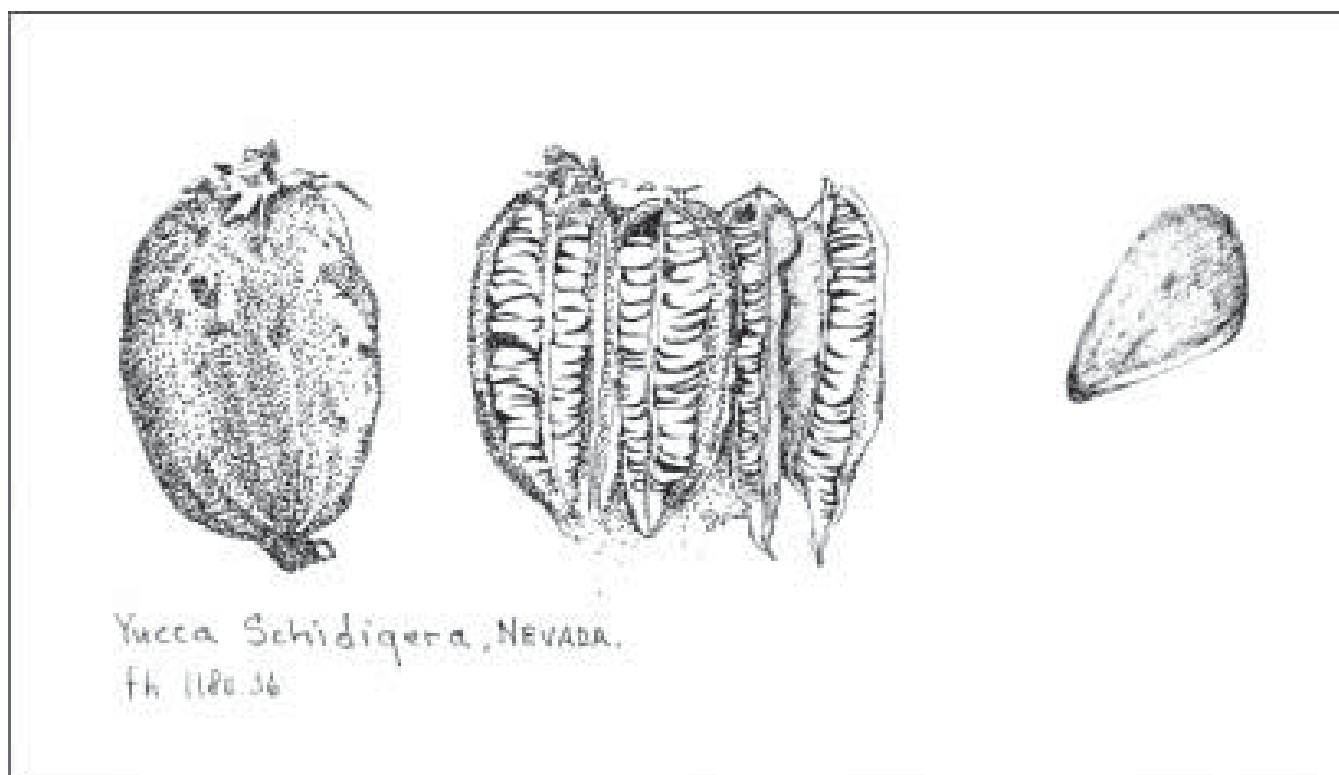
fh 1181.90, Searchlight, 1300 m.

Arizona:

fh 1179.74, Detrial Wash, 815 m.

Beschrijving

Boomvormig, tot 3,5 m hoog, solitair of struikvormig met duidelijke zijtakken en kleine stammen, in variabele groepen; stam bedekt met verdroogde bladeren; wortels vezelig. Bladrozetten 1-2 m breed; bladeren stijf, gebogen of recht, glad, geel tot groen, met dicht opeen staande, dikke rafels aan de bladranden, 0,4-1,4 m lang,

Tekening: Sloan

aan de voet smaller, in het midden 2-5 cm breed, met bolle en holle zijde, naar de top versmallend en eindigend in een korte (1-2 cm lange), bruine of grijze stekel.

Bloeiwijze 1-1,2 m lang, binnen de bladrozet beginnend, pluimvormig, met talrijke variabele zijtakken. Bloem wit tot creme, soms violet, bolrond, 3-4,5 cm breed; buitenste bloemblaadjes lancetvormig tot breed-lancetvormig, 2-4,5 cm lang, 0,5-1 cm breed; binnenste bloemblaadjes dunner en iets breder. Helmdraden 2 cm lang, helmhokjes 0,3 cm lang. Stamper 1,5-3,5 cm lang; vruchtbeingsel 0,8 cm in doorsnee; stijl 0,3 cm lang, met 3 stempellobben.

Vrucht vlezig, zoet en sappig, 3-hokkig met in elk hok 2 rijen zaden, 5-11 cm lang, tot 4 cm breed, variabel van vorm: cilindrisch tot eivormig of iets ingesnoerd, bij rijpheid groen tot bruin. Zaad 0,8-1,2 cm lang, 0,5-0,8 cm breed, 0,1-0,2 cm dik, met fijnstructuur, dof-zwart, zonder vleugel.

Bloeitijd maart tot mei; de zaden rijpen in ca. 6-8 weken.

Voorkomen

Mohave woestijn, Sonora woestijn en Great Basin woestijn, in kustgebieden van San Diego, Riverside en San Bernadino Co., California, tot in het noordelijk deel van Baja California, tevens in Mohave Co., Arizona, omgeving van Las Vegas, Nevada, in woestijngebieden of Chaparral-formaties, op 300-1800 m hoogte. De planten groeien samen met *Yucca brevifolia*, *Y. baccata*, *Y. whipplei*, Agaven, *Sclerocactus polyancistrus*, *Echinomastus johnsonii lutescens* en andere cactussen.

Opmerkingen

Afhankelijk van de groeiplaats verschillen de planten in hoogte alsook in omvang en vertakking van de stam. In het algemeen vormt *Yucca schidigera* meer en kortere stammen dan *Yucca torreyi*. Meestal zien de planten er bossiger uit dan de andere soorten van de serie Treculeanae. De compacte, boomvormige stam vertoont korte, stevige zijtakken, net als de gigant van de Mohave woestijn, Joshua Tree Yucca (*Yucca brevifolia*). De

Verspreiding van *Yucca schidigera*

***Yucca schidigera* bij Las Vegas , Nevada.
fh 1180.36**

variabele, gele tot groene bloemen lijken op die van de Datil Yucca (*Yucca baccata*).

Webber vermeldt een vorm uit de Morongo Valley, San Bernadino Co., California, met blauwgroene, smallere en buigzamere bladeren. Het verspreidingsgebied van deze vorm strekt zich naar het oosten uit over de Yucca Valley en het Twentynine Palms-gebied, en naar het westen tot Riverside Co. In de Shadow Mountains in Californië en in het Hualapai indianenreservaat overlappen de groeigebieden van *Yucca schidigera* en *Y. baccata* elkaar zodat daar hybriden kunnen ontstaan.

Exemplaren van *Yucca schidigera* uit de koelere delen van het verspreidingsgebied kunnen vorst verdragen. Zo heeft deze soort de strenge winter in Kanab, Utah, begin 90-er jaren, met temperaturen van min 24 graden overleefd. In Albuquerque en Belen, New Mexico, kunnen oude planten in privétuinen (Künzler, Ferguson) bewonderd worden.

Yucca schidigera, Joshua Tree National Monument.
Foto Bechtold

Yucca schidigera, Highland Range, Nevada.
fh 1181.31

Yucca schidigera, Detrial Wash, Arizona. fh1179.74

Yucca schidigera in cultuur.

Foto Winkelblech.

Yucca schidigera met Yucca brevifolia, Searchlight, Nevada. fh 1181.90

Wordt vervolgd.

Vertaling: Rob Bregman.

Succulenta jaargang 80 (2) 2001

Postfach 510201, D 68242, Mannheim, Duitsland;

Box 11, Modena, Utah 84753, U.S.A.

E-mail: Fhnavajo@aol.com

SULCOREBUTIA MARIANA VAR. PRANTNERI AUGUSTIN ET HENTZSCHEL VAR. NOV.

EEN NIEUWE VARIËTEIT UIT HET BOLIVIAANSE DEPARTEMENT COCHABAMBA

Karl Augustin en Günter Hentzschel

Vanaf de oostelijke rand van het Cochabamba-bekken leidt een van de belangrijkste wegverbindingen in Bolivia van Punata via Arani, Rodeo en Mizque naar Aiquile, waar zij op de hoofdverbinding in zuidelijke richting naar Sucre en Potosi uitkomt.

Het weggedeelte van Arani naar Mizque voert vanuit de zienswijze van *Sulcorebutia*-liefhebbers door een van de allerinteressantste streken van het gehele verspreidingsgebied. Lau verzamelde langs deze weg *Sulcorebutia*'s, die hij zijn veldnummer L 324 gaf. Intussen kregen zij de nieuwe naamscombinatie *Sulcorebutia mariana* Swoboda var. *loui* (Brederoo et Donald) Augustin et Gertel (Augustin et al. 2000).

Door Rausch werden in de buurt van Mizque planten verzameld onder het veldnummer R 729, die hij in 1986 beschreven heeft als *Sulcorebutia steinbachii* (Werdermann) Backbg. var. *australis* Rausch, omdat hij meende een zuidelijke populatie van

de wijd verspreide en variabele soort *Sulcorebutia steinbachii* gevonden te hebben.

Ook andere verzamelaars doorzochten dit schrale en nauwelijks bewoonde landschap. Met name Swoboda (1982) heeft hier, tijdens een poging de door Cardenas in 1969 in de directe omgeving van Mizque gevonden en in 1970 als *Rebutia vizcarrae* Card. [*Sulcorebutia vizcarrae* (Card.) Donald] beschreven plant terug te vinden, een reeks verdere *Sulcorebutia*- en *Weingartia*-populaties ontdekt. Hij vond onder andere, eveneens dicht bij Mizque, ook *Sulcorebutia*'s die hij zijn veldnummer HS 15 gaf.

Deze vondsten rechtvaardigden een nieuwe beoordeling van het voorhandene plantenmateriaal. De grote morfologische verschillen met *Sulcorebutia steinbachii* verlangden voor *Sulcorebutia spec.* HS 15 de rang van eigen soort. Swoboda beschreef haar in 1989 als *Sulcorebutia mariana*, zonder *Sulcorebutia steinbachii* var. *australis* Rausch (1986), wier groeiplaats toen niet precies bekend was, in zijn overwegingen te betrekken.

Diepgaand onderzoek van *Sulcorebutia mariana* en *Sulcorebutia steinbachii* var. *australis* toonde aan, dat deze morfologisch vrijwel identiek zijn. Derhalve werd *Sulcorebutia steinbachii* var. *australis* bij *Sulcorebutia mariana* ingelijfd. De mogelijkheid om *Sulcorebutia steinbachii* var. *australis* van de nieuwe naamscombinatie *Sulcorebutia australis* te voorzien werd verworpen, omdat deze rangschikking als soort misleidend zou zijn, aangezien haar

De nieuwe variëteit in bloei op de natuurlijke standplaats (HS 81)

Foto's Karl Augustin

verspreidingsgebied in het noordelijk gedeelte van het totale groeigebied van deze soort ligt (Augustin et al. 2000).

Een reeks duidelijk van *Sulcorebutia mariana* afwijkende populaties uit dit gebied, die Swoboda in 1983 ontdekte bij een hernieuwde poging om *Sulcorebutia vizcarrae* terug te vinden, is tot op heden alleen onder hun veldnummer bekend, zoals bijvoorbeeld de *Sulcorebutia*'s met veldnummer HS 81.

Hun vindplaats ligt vlak bij de weg Mizque- Arani- Punata, ongeveer 32 km ten noordwesten van Mizque op een hoogte van 2650- 2700 m (departement Cochabamba, provincie Mizque). De planten groeien hier op een steile helling boven een diep, romantisch ravijn. De helling ligt naar het zuidoosten en is bezaaid met stukken rots en los gesteente waartussen behalve *Sulcorebutia* HS 81 ook enkele exemplaren van *Echinopsis calorubra* (syn. *Lobivia mizquensis*) en graspollen groeien.

De grond is mineraal met een lichtzure bodemreactie (pH ca. 5). Op hun vindplaats bloeien de planten van midden oktober tot eind november, meestal kort voor het begin van de regentijd. De talrijke rode, roodgele, vaak ook zuiver gele bloemen maken pas een beoordeling van de omvang en de dichtheid van de populatie mogelijk.

Intussen is tussen Mizque, Arani en Punata een groter aantal *Sulcorebutia*-populaties bekend geworden, zodat het mogelijk is enkele tendenzen met betrekking tot de verdeling van de kenmerken te herkennen: zo bloeien bijvoorbeeld in het zuiden van het hier aangeduide groeigebied in de omgeving van Mizque de planten rood, roodgeel of geel, terwijl de bloemkleur in het noordelijk deel uitsluitend violet is (*S. mariana* var. *laui*). De grootte van het zaad neemt van zuid naar noord duidelijk af. De noordelijke groeiplaatsen liggen 800-1000 meter hoger dan de zuidelijke.

In het zuidelijk deel staat de wieg van *Sulcorebutia mariana* (HS 15). Deze soort

brenkt zeer grote bloemen te voorschijn en heeft de grootste zaden van alle *Sulcorebutia*'s (ca. 2 mm lang).

Ten noorden daarvan groeit de populatie met het veldnummer HS 81, die wij als een geografisch en morfologisch goed af te grenzen variëteit van *Sulcorebutia mariana* beschouwen.

Zij onderscheidt zich van de type-variëteit vooral door kleinere rode, roodgele, vaak zelfs zuiver gele bloemen, door haar lichtgroene, minder vaak olijfgroene lichaamskleur, door haar fijnere, deels afstaande, dichtere en lichtere bedoorning, door haar minder duidelijk ontwikkelde penwortel, door kleinere vruchten en kleinere zaden.

Behalve HS 81 stammen ook planten met de veldnummers KA 46 en JP 234 uit dezelfde populatie.

In de studie zoals die hier voor u ligt benoemen wij de *Sulcorebutia*'s met het veldnummer HS 81 ter ere van Josef Prantner uit Axams in Tirol, Oostenrijk, als *Sulcorebutia mariana* var. *prantneri* var. nov. Augustin et Hentzschel. De heer Prantner heeft door zijn intensieve, jarenlange inzet de cactusliefhebberij in Oostenrijk actief bevorderd en beïnvloed.

Onze dank gaat uit naar Mevr. Dipl. Biol. Karin Hentzschel, biologe aan de universiteit van Hamburg, voor haar controle van het manuscript, als ook naar Dipl. Ing. Johann Lederer, Radenthein, Oostenrijk, voor de levering van de REM-opnamen en naar drs Sjef Theunissen, Oud Gastel voor het maken van de Latijnse diagnose en de vertaling.

Karl Augustin, Siedlung 4

A-2454 Trautmannsdorf

Dr. Günter Hentzschel, Grutstich 15

D-25920 Risum-Lindholm

De nieuwe variëteit in bloei op de natuurlijke standplaats (HS 81)

Sulcorebutia mariana var. prantneri Augustin et Hentzschel var. nov.

Corpus solitarium, raro proliferans, subviride ad atroviride, applanate globosum et ad 3 cm altum et 4 cm altum statim in radicem ad 100 mm longam sed non valde napaceam transit; corpus in tubercula spirally disposita, 8- 11 mm longa, 4- 5 mm lata et 2- 3 mm alta dissolvitur; vertex depressus est.

Areolae in fine superiore tuberculorum 2- 5 mm longae, 0,7- 1 mm latae albomentosae sunt, veteres canescunt; in fine superiore et in parte sequenti areolarum parva ruga obliqua epidermidis est.

Spinae 18- 22 4- 22 mm longae sunt, centrales 1- 2 (-4) sursum directae, concolores, sufflavae, bediae ad nigrae, ad 22 mm longae; marginales ad 18 laterales et 1- 3 deorsum directae subbrunneae, sufflavae ad albescentes et centralibus atrioribus tenuiores, 3- 10 mm longae; plerumque una in areola spinae clariores et atriores mixtae sunt.

Gemmae viridescentes ad castaneae e fine superiore areolarum basalium enascunt.

Flores infundibuliformes rubri, rufidi vel flavi ad 35 mm longi in anthesi 30 mm aperiuntur; receptaculum ad 12 mm longum et 7 mm latum squamis ad 4 mm longis et 2,3 mm latis, olivaceis ad capparinis, quarum infimae triangulares et supremae oblongae, acute desinentes margine levi ad undata et rarius tenue dentata sunt, obtectum est; folia perianthii exteriora ad 15 mm longa et 3- 3,5 mm lata, spathulata et in acumine undata vel irregulariter tenue dentata, rufida ad atrorubra vel flava, quarum basis clarior et nerva media paulo crassata est, ut squamae instructa sunt; interiora ad 15 mm longa et 4 mm lata, spathulata, in acumine undata vel irregulariter dentata, rubra ad flava sunt, basis et nerva media paulo crassatae sunt; stilus ad 17 mm longus, flavescens, ad 0,8 mm crassus est stigmatibus 4- 6 flavescentibus et ad 2,2 mm longis; nectarium evidenter ut sul-

cus circum basim stili enatum est; stamina per totam parietem interiorum tubi in stilum inclinata, flava ad flavescencia, in basi paulo atriora sunt; flores non fragrant vel situm aut terram redolent; pericarpellum applanate globosum 4- 5 mm altum et ad 6 mm latum, atrovirens ad olivaceum squamis ad 1,8 mm longis et ad 1,4 mm latis, quarum margo levis vel undata est et in quarum axillis pauci pili albi tenuissimi sunt, intectum est; caverna seminifera applanate rotunda 3 mm alta et 4 mm lata est; ovula alba parietalia singularia ad rarius semel ramosa sunt.

Fructus pseudobacca carnosa 4- 6 mm diametitur, maturans pergameneo desiccatur et oblique in basim dehiscit et 5- 25 grana continet.

Semen irregulariter ovatum, in lateribus paulo applanatum, 1,2- 1,3 mm longum et 0,8- 1 mm latum in dorso aliquo pectinate altatum est; superficies cuticula irregulariter rugata obsolete memnonia involuta est; testa memnonia tenue tuberculata, paries cellarum periclinis extrorsa est; regio hili micropylaeque ovata textura ochrea tenera completa est, margo perspicue arcuata est; micropyle parva badia plerumque hilum prominet; hilum in textura ochrea occultum; embryo ovatus ad 1 mm longus est, cotyledones parvae sunt, perispermium deest.

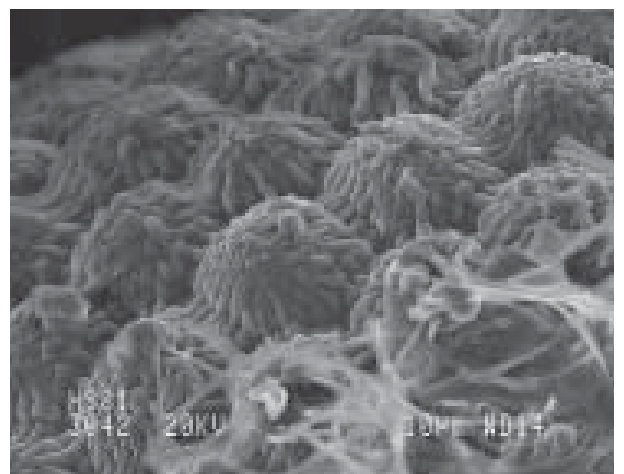
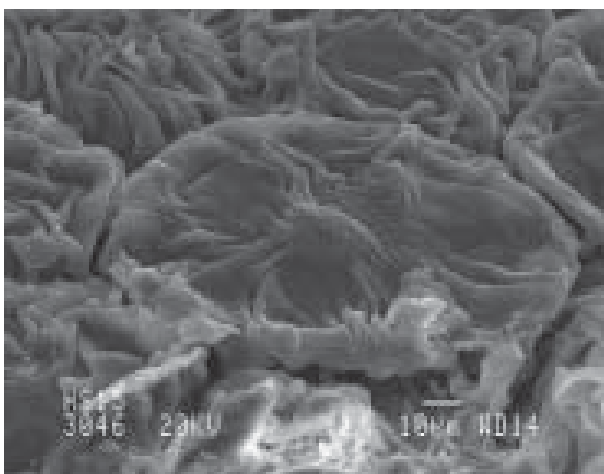
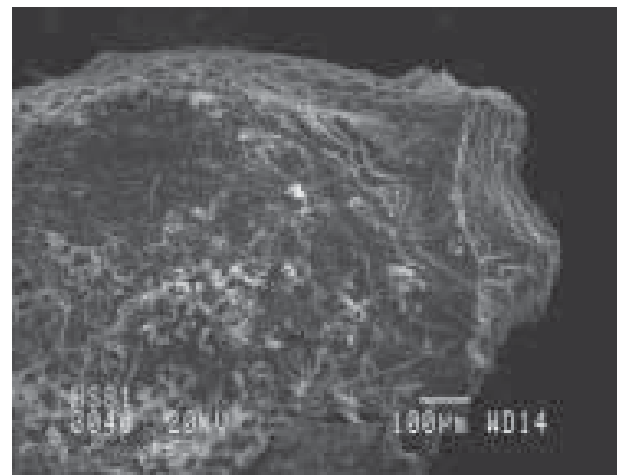
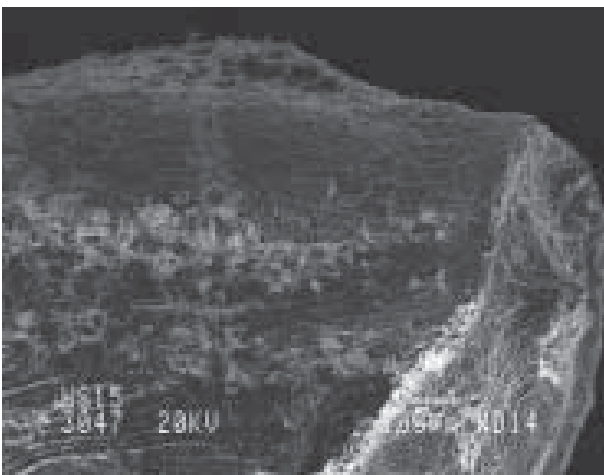
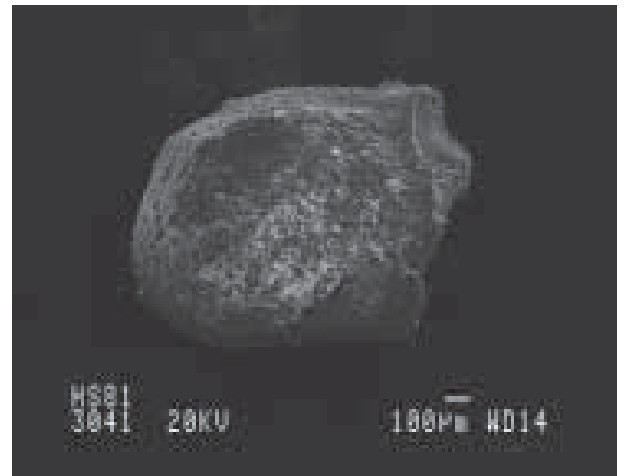
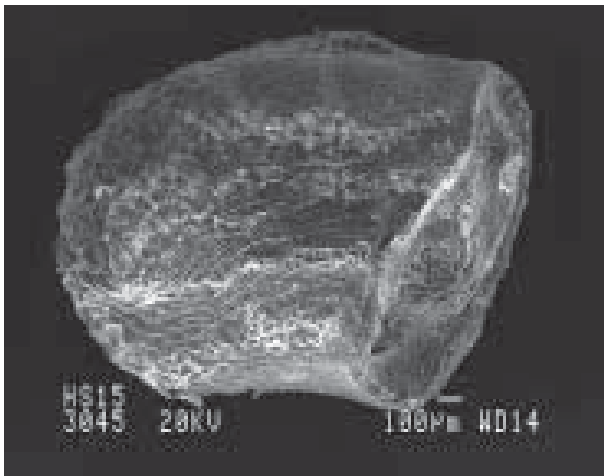
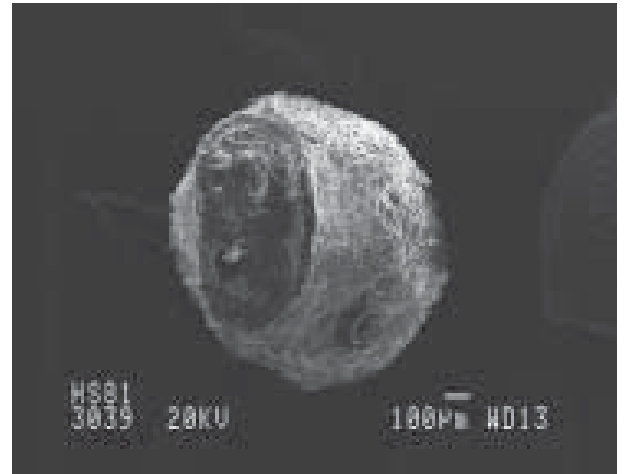
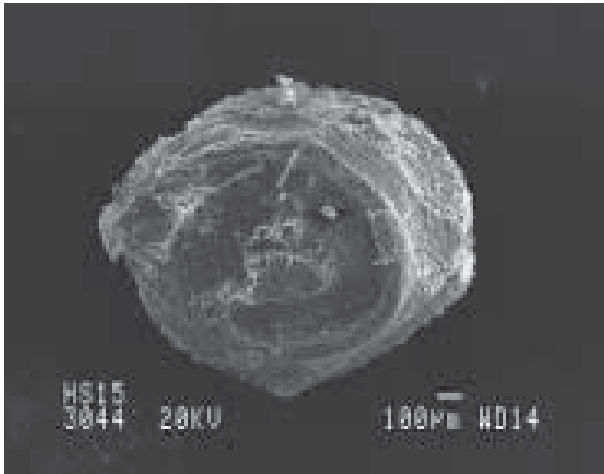
Habitat: Bolivia, departemento Cochabamba, Provincia Mizque, praeter viam a Mizque in Arani, circa 32 km inter septentriones et occasum solis ab urbe Mizque in altitudine 2750 m.

Holotypus Swoboda 81 depositus in Herbario Nationali, La Paz (LPB), Bolivia; isotypus in Herbario Instituti Botanici Universitatis Vindobonensis (WU), Austria.

Hanc varietatem novam a Josefo Prantner ex oppido Axams in Tirol, Austria, appellamus, qui multos per annos congregationis regionalis Tirolensis societatis amicorum cactearum Austriacorum praeses et praeses vicarius huius societatis erat.

Zaadfoto's HS 15 *S. mariana* var. *mariana*

Zaadfoto's HS 81 *S. mariana* var. *prantneri*

***Sulcorebutia mariana* var. *prantneri* Augustin et Hentzschel var. nov.**

Plantenlichaam enkel, zelden spruitend, licht- donkergroen, platrond, tot 3 cm hoog en 4 cm dik, direct in een tot 10 cm lange, niet erg uitgesproken penwortel overgaand, bedekt met spiraalsgewijs gerangschikte, 8- 11 mm lange, 4- 5 mm brede en 2- 3 mm hoge knobbeltjes; schedel verdiept.

Areolen aan de bovenste punt van de knobbels, langwerpig, 2- 5 mm lang en 0,7 - 1 mm breed, bedekt met wit vilt, de oude areolen worden grijs. Aan de bovenste punt en in de voortzetting van de areolen bevindt zich een lichte, schuin verlopende huidplooi.

Doorns 18- 22, 4- 22 mm lang; midden-doorns 1-2 (-4), naar boven wijzend, uniform lichtgeel, donkerbruin tot zwart en tot 22 mm lang; randdoorns tot 18, zijwaarts gericht, 1- 3 naar beneden wijzend, lichtbruin, lichtgeel tot witachtig, dunner dan de donkerder middendoorns, 3- 10 mm lang, meestal komen op 1 areool lichtere en donkerder doorns gemengd voor.

Bloemknoppen groenachtig tot roodbruin; zij ontstaan uit het bovenste punt van de oudere areolen dicht bij de voet van de plant.

Bloem trechtervormig, tot 3,5 cm lang, bij volle opening tot 3 cm breed, rood, lichtrood of geel; receptaculum ca. 12 mm lang en 7 mm breed, bedekt met tot 4 mm lange en 2,3 mm brede, olijf- tot bruingroene schubben; onderste schubben driehoekig, de bovenste langwerpig, spits toelopen, met gladde tot golvende, minder vaak ook fijn getande rand. Buitenste bloembladeren schubachtig gerangschikt, tot 15 mm lang en 3- 3,5 mm breed, spatelvormig, aan de top golvend of ook onregelmatig fijn getand, licht- tot donkerrood of geel, de basis is lichter, de middennerf iets verdikt; binnenste bloembladeren tot 15 mm lang en tot 4 mm breed, spatelvormig, aan de top golvend of onregelmatig getand, rood tot geel, basis en middennerf

iets verdikt. Stijl ca. 17 mm lang, ca. 0,8 mm dik, geelachtig; stempellobben 4-6, tot 2,2 mm lang, geelachtig. De nectarkamer bevindt zich als een duidelijke groef rondom de basis van de stijl. Meeldraden langs de hele binnenwand van de bloembuis, naar de stijl toe gebogen, geel tot geelachtig en aan de basis iets donkerder. De bloemen ruiken ofwel niet ofwel muf tot grondachtig. Pericarpellum platrond, 4- 5 mm hoog en tot 6 mm breed, donker- tot olijfgroen en bedekt met tot 1,8 mm lange en tot 1,4 mm brede schubben; de rand van de schubben is glad tot golvend; in de oksels van de schubben bevinden zich enkele zeer fijne witte haren. Zaadholte platrond, 3 mm hoog en 4 mm breed, met wandstandige, witte zaadlijsten die enkel of minder vaak eenmaal vertakt zijn.

Vrucht een donker- tot olijfgroene, vlezig schijnbes, 4- 6 mm doorsnee, bij rijpheid perkamentachtig opdrogend en schuin naar de basis toe openbarstend; zij bevat 5- 25 zaden.

Zaad onregelmatig ovaal, zijdelings licht afgeplat, 1,2- 1,3 mm lang, 0,8- 1 mm breed, aan de rugzijde iets kamvormig verhoogd; mat-zwartbruin, omhuld met een onregelmatig gevouwen cuticula; testa zwartbruin, buitenwand van de cellen convex en met fijne knobbeltjes bezet; hilum-micropylaire zone ovaal, met duidelijk gewelfde rand, opgevuld met los, okerkleurig weefsel; micropyle donkerbruin, klein, meestal buiten het hilum uitstekend; embryo ovaal, ongeveer 1 mm lang; kiembladeren klein; er is geen perisperm.

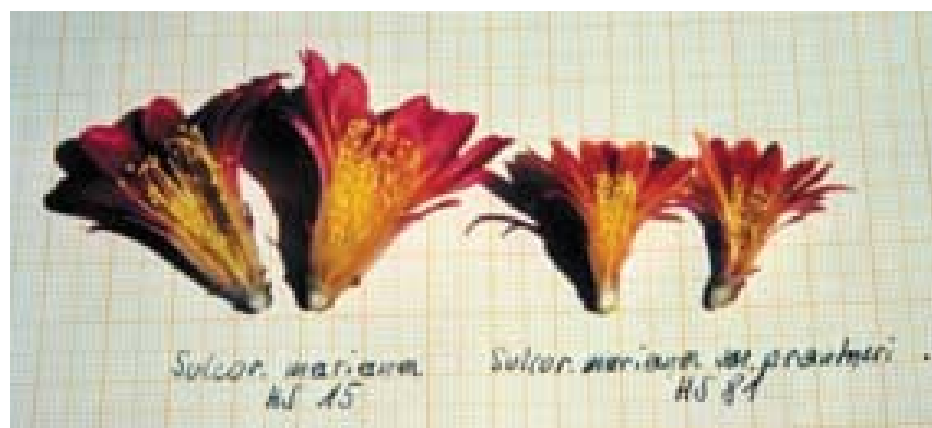
Groeiplaats: Bolivia, departement Cochabamba, Provincie Mizque, langs de verbindingsweg van Mizque naar Arani, ca. 32 km ten noordwesten van de stad Mizque, op een hoogte van 2750 m.

Holotype: Swoboda 81, gedeponeed in het Nationaal Herbarium van La Paz (LPB), Bolivia. Isotype gedeponeed in het Herbarium van het Botanisch Instituut van de Universiteit te Wenen (WU).

**Cultuuroopname van
HS 81 (KA 46)**

Bloemdoorsneden

**Vergelijking van plantenli-
chaam en bedoorning tussen
S. mariana var. *mariana* (1e
en 2e rij) en *S. mariana* var.
prantleri (3e rij)**

Wij noemen deze nieuwe variëteit naar Josef Prantner uit Axams, Tirol, de jarenlange voorzitter van de afdeling Tirol en vicevoorzitter van de Oostenrijkse Vereniging van Cactusvrienden (GöK).

Literatuur

- Augustin, K., Gertel, W., Hentzschel, G. (2000) *Sulcorebutia*, Ulmer-Verlag, 98-103
- Brederoo, A.J. & Donald, J.D. (1986): *Sulcorebutia vizcarrae* var. *laui* var. nov. - *Succulenta* 65, (3,4,5): 52-55, 89-93, 106-108.
- Hentzschel, G. (1999): Het Geslacht *Sulcorebutia* Backeberg emend. Hentzschel - *Succulenta* 78 (3): 131 - 142.
- Rausch, W. (1986): *Sulcorebutia steinbachii* var. *australis* var. nov. - *Succulenta* 65 (11): 240-241.
- Swoboda, H. (1989): *Sulcorebutia mariana* spec. nov. - *Succulenta* 68 (1): 3-8.

AFSCHEID

Er is een tijd van komen en er is een tijd van gaan. Voor mij is nu het afscheid aangebroken. Gedurende anderhalf jaar heb ik aan mijn opvolger, Henk Viscaal, alle benodigde kennis overgedragen. Hij geeft nu aan, dat hij klaar is om het vaandel over te nemen en ik heb er alle vertrouwen in. Zelf zet ik er een punt achter, ik ben nu eenmaal een voorstander van job-roulatie om de zaken levendig te houden.

Voortbouwend op het voortreffelijke werk van mijn voorganger, Aad van Uyen, heb ik met veel plezier dit werk gedaan vanuit de functies van secretaris van onze vereniging, waarnemend hoofdredacteur en hoofdredacteur. Nu is het moment daar, dat ik die zaken, die noodgedwongen voor het werk aan het tijdschrift moesten wijken, weer ter hand kan nemen.

Mijn dank gaat uit naar allen, die mij in de afgelopen jaren bij het werk van hoofdredacteur terzijde hebben gestaan.

Als eersten wil ik onze redacteuren noemen. Ludwig Bercht, Rob Bregman, Jan Jaap de Morree, Ton Pullen en Ben Zonneveld hebben ervoor gezorgd dat het blad zo foutloos mogelijk werd, er consistentie was in de opmaak en er kopij kwam, als er even niet genoeg was. Het was een voorrecht met hen te mogen werken. Verder ontving ik veel steun van Johanna Smit Reesink bij het secretariaatswerk en moet ik vanaf deze plaats alle schrijvers noemen, zonder wie een tijdschrift nu eenmaal niet mogelijk zou zijn.

Tenslotte wil ik alle lezers bedanken, die door hun kritiek of bijval er eveneens toe hebben bijgedragen dat ons blad staat en bleef staan op die vooraanstaande plaats binnen de 'Succulentenwereld'.

Zoals U begrijpt is ons tijdschrift een groepsgebeuren en aan een boom zo vol geladen.....

Ik wens U allen het beste.

Joop van Alten.

SUMMARY

Rob Bregman

The first article of this issue is written by the editor, Joop van Alten, who discusses the black background of many colour slides submitted to *Succulenta* for publication. This often causes problems with the digital working up. He suggests to use other colours or to avoid this problem by taking close-up shots.

As usual, Johanna Smit-Reesink tells our young members about how to grow succulents. This time the well-known cactus *Gymnocalycium mihanovichii* is in the spotlight.

For the ninth time, Henk Krijnen shows us four plants from his own collection. *Weingartia cumingii*, *Thelocactus leucacanthus*, *Mammillaria longiflora* and *Dudleya pulverulenta* are depicted and briefly described.

Ingo Breuer continues with the second part of his articles about the genus *Haworthia*. The first taxon to be described is *H. cooperi* var. *venusta*.

Albert Pilot writes about the development from bud to flower in *Parodia (Notocactus) leninghausii*. He also gives guidelines for successful cultivation of this species. This is his eighth contribution in this series.

Albert Leroy, on the other hand, writes for the first time in our journal. He reports about the succulent vegetation in the Barranco Afur in Tenerife, where he came across several interesting succulents such as *Aeonium* and *Monanthes*.

Our regular author Ton Pullen discusses all kinds of winter time work necessary to

keep a succulent plant collection in good shape. He focusses on how to re-pot plants cultivated in lava.

The contribution by Jan Jaap de Morree deals with the traditional use of succulents by local people in South Africa for various purposes. He outlines the use of certain *Haworthias* and *Tillandsias*, not only as medicines but also to drive away bad luck.

Wolter ten Hoeve experiences his 'Mexican moments'. This is the report of a trip to the habitats of *Ariocarpus*, *Strombocactus*, *Turbincarpus* and other rare cacti.

A recently published book on seed morphology of cacti by Wilhelm Barthlott and David Hunt is commented by Rob Bregman. He expresses his disappointment about it because it is just a picture book. No keys are included, several photos lack descriptions and most of the drawings have already been published before.

Fritz Hochstätter has come to part 7 of his extensive systematic treatment of the genus *Yucca*. This part includes the series *Treculeanae* with the species *Y. treculeana* and *Y. schidigera*. Once again, several fine habitat photos are present.

A new variety of *Sulcorebutia mariana* from the Bolivian department Cochabamba, var. *prantneri*, is described by Karl Augustin and Günther Hentzschel. This taxon differs from var. *mariana* in having smaller red to yellow flowers, a pale green epidermis, a more dense spination, a less clear tap root and smaller fruits and seeds. The article is well illustrated.

**Hector Petersenstraat 7, 1112 LJ Diemen
e-mail: bregman @ science.uva.nl**

Inlichtingen over het lidmaatschap en ontvangst van nummers; adreswijzigingen aan:

Inquiries about membership and receipt of issues; address changes to:

D.H.Roozegaarde,
Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo (Gld),
Tel.: +31 (0)575 465270

COLOFON

Http://www.succulenta.nl

e-mail: info@succulenta.nl

Auteursrecht:

gehele of gedeeltelijke overname van artikelen is alleen toegestaan na verkregen toestemming van de auteur/illustrator en met een duidelijke bronvermelding.

Redactieadres:

Henk Viscaal,

Brinklaan 31

7261 JH Ruurlo

e-mail: hviscaal@universal.nl

Redactie:

J. van Alten (hoofdredacteur)

e-mail: vanalten@xs4all.nl

C.A.L. Bercht

e-mail: bercht@nzo.nl

R. Bregman

e-mail: bregman@bio.uva.nl

J.J. de Morree

e-mail: morree@casema.net

A.B. Pullen

e-mail: tonp@acmeander.nl

B.J.M. Zonneveld; e-mail:

Zonneveld@rulbim.leidenuniv.nl

Vormgeving: J. van Alten en H.

Viscaal

Druk: PlantijnCasparie, Almere

INHOUD

Joop van Alten	Zwartigheid	50
Johanna		
Smit-Reesink	Gymnocalycium mihanovichii.....	51
Henk Krijnen	Aanbevolen Succulenten 9	52
Ingo Breuer	Mooie en interessante Haworthia's voor de verzamelaar, deel 2	54
Albert Pilot	Van knop tot kelk 8. Parodia leninghausii	55
Albert Leroy	Op verkenning in de Barranco Afur	60
Ton Pullen	Groot onderhoud	65
Jan Jaap de Morree	Intelezi en de bezwering van onheil.....	68
Wolter ten Hoeve	Mexicaanse momenten (1)	70
Rob Bregman	Boekbespreking Seed diversity in the Cactaceae.....	77
Fritz Hochstätter	Het geslacht Yucca 7. Serie Treculeanae.....	78
Karl Augustin	Sulcorebutia mariana	
Günther Hentzschel	var. prantneri (var. nova).....	86
Joop van Alten	Afscheid	94
Rob Bregman	Summary.....	95

Bij de voorlaat:

Ferocactus pilosus

Zie de reeks Mexicaanse momenten.

Foto Wolter ten Hoeve.

VERENIGINGSNIEUWS

IN DIT NUMMER :

Belangrijke adressen	13
Afdelingsactiviteiten	15
Nieuws Belgische verenigingen	19
Vraag en aanbod / Infomap	20
Evenementenkalender	21
Agenda voorjaarsvergadering 21-4	23
Opendeurdagen	24
Plantencentrale/Verenigingsartikelen	25
Programma bij de jaarvergadering op 21-4	26
Jaarverslag over 2000 van de Web-site	27
Jaarverslag over 2000 van de secretaris	28
Brief Arboretum Trompenburg	30
Jaarverslag 2000 van de penningmeester	31
Nieuwe leden	35
Advertenties	36

APRIL 2001

NEDERLANDS BELGISCHE VERENIGING VAN LIEFHEBBERS VAN
CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

SUCCULENTA

BESTUUR

Voorzitter: B.G. van der Elst
Bondefanten 13, 2907 NA, Capelle a/d IJssel
Tel. 010 - 4513176
Secretaris: J.H. Bruseker,
Wilhelminalaan 15, 7204 AB Zutphen
Tel. 0575 - 518406
Penningmeester: J.E.F. Dekeling
Fazantenveld 140, 5431 JG Cuyck
2e secretaris:
Vacature

2e penningmeester: D.H. Roozegaarde
Banninkstraat 5, 7255 AT Hengelo
PR & Promotie: C.B. Grimmelikhuisen
Stationsstraat 90, 1541 LJ Koog a/d Zaan
Tel. 075 - 6227813
E-mail: grimmelik.c.b@consunet.nl
Bestuurslid: E.J.W. Smienk
P.Kooimanstraat 57, 4822 WC Breda
Tel: 076 - 5419124.

LEDENADMINISTRATIE

Verzoeken om inlichtingen, aanmeldingen en verhuizing en opzeggingen (vóór 1 december) schriftelijk bij de ledenadministrateur:

D.H. Roozegaarde, Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo. Tel: 0575-465270
E-mail: roozegaa@tref.nl

Lidmaatschap:

Leden Benelux	f 40,- (Bfr 750),
Hier wonende jeugdleden	f 20,-;
Duitsland	DM 50,-
Leden elders in Europa	f 55,-
Buiten Europa	f 65,- per jaar

FINANCIËLE ZAKEN

Betalingen via de bankrekeningen van SUCCULENTA CUYCK:
In Nederland: rekeningnr. 55.32.38.981 bij de ABN/AMRO of rekeningnr. 680596 bij de Postbank. In België: rekeningnummer 000.1141809-22 bij de Belgische postgiro. In Duitsland: Bitte DM 50,- überschreiben nach Rechnungnr. 15.65.907/019, ABN/AMRO, Aachen, BLZ 390.10200.

INFOMAP SUCCULENTA

Aanvullingen, wijzigingen en suggesties voor de infomap zenden naar:
J.H. Bruseker, Wilhelminalaan 15, 7204 AB Zutphen. Tel. 0575 - 518406
E-mail: jh.bruseker@12move.nl

TIJDSCHRIFT SUCCULENTA

REDACTIE

Hoofdredacteur: J. van Alten.
Simon van Collemstraat 142, 1325 RL Almere
Tel: 036-5376970.
E-mail: vanalten@xs4all.nl
Redactiesecretariaat: Mevr. J.M. Smit-Reesink,
Prins Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE
Bennekom. Tel:0318-430099. Fax:0318-430102
E-mail: smitnre@worldonline.nl
Kopij voor het tijdschrift zenden aan het redactiesecretariaat.
Verschijnt 6 maal per jaar in de even maanden.

VERENIGINGSNIEUWS

Kopij voor het Verenigingsnieuw voor de 15e van de even maanden zenden naar:
A.C.M. van Zuijlen, Hoefstraat 9, 5345 AM
Oss. E-mail : a.zuijlen@tref.nl

Advertenties naar:

J.H. Bruseker, Wilhelminalaan 15, 7204 AB Zutphen. Tel. 0575 - 518406

Advertentietarieven:

1/16 pag.	f 35,=
1/8 pag.	f 65,=
1/4 pag.	f 100,=
1/2 pag.	f 160,=
1/1 pag.	f 275,=

OVERIGE INSTELLINGEN

BIBLIOTHEEK

W.P.C.H. Bervoets, Mozartstraat 108,
7391 XM Twello. Tel 0571-272841.

CLICHÉFONDS

J. Schraets, Geuldersedijk 2
5944 NH Arcen. Tel. 077-4732913

DIATHEEK

J. Deckers, Dorpsstraat 99,
6441 CC Brunssum. Tel. 045-5272461

PLANTENCENTRALE

G.Koerhuis, Weteringstraat 34,
2023 RV Haarlem

Postbankrekening 8440933

E-mail: g.koerhuis@planet.nl

VERKOOP VERENIGINGSARTIKELEN, BOEKEN EN GEBRUIKTE BOEKENBEURS

W. Alsemgeest, Succulenta boekenbeurs
Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort.

Tel. 0348-471083. Gironummer 199176

E-mail: w.a.alsemgeest@hetnet.nl

SUCCULENTA'S HOMEPAGE

P. Laney, Graaf Floris 37, 1276 XA Huizen.

E-mail: pclaney@cs.com

AFDELINGSACTIVITEITEN

ACHTERHOEK

- apr. Dhr. Borgonje met de lezing:
Cactussen en vetplanten
mei Voorbereiding tentoonstelling
juni Gastspreker
juli Tuinbezoek bij H. Viscaal en Diddy
Hoogstraten
aug. Vakantie
sep. Dhr. G.Ubink met een lezing
okt. Gastspreker
nov. Lezing van eigen leden
dec. Spel- en praatavond

De bijeenkomsten worden gehouden elke 2^e donderdag van de maand om 20.00 u in het E.N.O. gebouw, Woerdseweg, Groenlo.

ARNHEM

- 12 apr. Voorjaarsverloting
10 mei Gastspreker
14 juni Doe-avond, o.a. het bespreken van
ziekten en kwalen, hoe herken ik een
plantengeslacht, enz.
23 aug. Zomeravond bij Joop Smit
13 sep. Voordracht door Jos Huizer over
cactussen kweken zonder verwarming
11 okt. Najaarsverloting
8 nov. Voordracht door Jan Sevenster:
verzorging van cactussen en
vetplanten op basis van de methode
van Buxbaum
13 dec. Dia's van de heer Simonis: Parodia's

**Zaal van de speeltuinvereniging Tuindorp,
achter het pand Floralaan 18 te Wagenin-
gen. Aanvang 20.00 uur, tel. 0317-411801**

BRABANT-BELGIE

- 27 apr. Frank Hoste: Verrassingsavond
20 mei Opendeurdagen tuinbouwschool
25 mei Leo van den Wijngaert: Belise
9 juni Busreis naar Duitsland
29 juni Walter Dams: Cactussen en vetplanten

in Duitsland

- 31 aug. Ruilbeurs onder de eigen leden +
planten op naam zetten
28 sep. Freddy Lampo: Van Anza Borrego tot
Canyonsland, deel 3
26 okt. Jan van Dorpe: Gasteria en Haworthia
30 nov. Wim van Maele: Een vreemde reis
21 dec. Kerstvergadering (praatcafé) met
dia's, uitslaagen, koffie, taart, etc.

DORDRECHT

- 12 apr. Lezing door Martien Senders:
Cactussen van A tot Z.
10 mei Determineren van cactussen en
bespreking van een geslacht
14 juni Determineren van cactussen en
bespreking van een geslacht
12 juli Kasje kijken bij een van onze leden
9 aug. Kasje kijken bij een van onze leden

**De kas van dhr. Lintsen (voorheen Frans
Noltee), Burgemeester de Bruinlaan
tussen 1D en 1E te Zwijndrecht, 19.30 uur**

DRENTHE

- 4 apr. Lezing over zaaien: dhr. P. Ende
Uitreiking zaden zaaiwedstrijd
2 mei Kasje kijken bij W.Weideman in
Wijster
20 mei Succulentenbeurs Beilen
6 juni Kasje kijken bij L.v.Hemel in Assen
9 juni Reisje naar Rauderveen (Duitsland) en
G. Geling, Sappermeer
juli-augustus : vakantie
5 sep. Kasje kijken bij H. Nijmeyer in
Stadskanaal en W.G. Lambeck in
Slochteren
3 okt. Lezing Mexicaanse Momenten, deel 1
door W. ten Hoeve
14 nov. Dia's uit de diatheek van Succulenta;
voorkeur voor caudexplanten
12 dec. Jaarvergadering Succulenta, afdeling
Drenthe. Uitslag zaaiwedstrijd
? dec. Vogelshow Assen. Nadere datum volgt.

EINDHOVEN

9 apr. Nog niet bekend
**Plaats: Wijkgebouw 't Slot, Kastelenplein
167 te Eindhoven. Tel. 040 - 2519768
De zaal is open vanaf 19.30 uur**

FRYSLAN

10 apr. Wiebe Bosma met cactussen en
vetplanten van A tot Z
28 apr. 't Reiske tesamen met leden van de
afdeling Flevozoom en Groningen
8 mei Ludwig Bercht over Gymnocalyciums
2/3 juni Open weekend met plantaanbiedingen
in onze cactuskassen in het "Bos van
Ypey" te Tietjerk can 7 km oost van
Leeuwarden richting Groningen

**De bijeenkomsten worden gehouden in
zalen Tivoli aan de Huizumerlaan te
Leeuwarden en beginnen alle om 19.30 uur.**

GOOI- EN EEMLAND

10 apr. Dhr. Walet :Lophophora en andere
planten"
8 mei Peter v.d. Puyl: Zuid-Afrika
12 juni Evert Smienk : Sneak Preview of
Bolivia and Chili
juli/augustus: vakantie
11 sep. Dhr. R.Taalman Kip: De flora en
fauna van Nieuw Zeeland
9 okt. De heren Warminkhoven en Wonnink:
Natuurreis door Baja California, deel 3
13 nov. Dhr. Krijnen: Chileense cactussen
11 dec. Paul C.Laney: Reisverslag Bolivia-
Peru 2001

**Wijkcentrum Noord, Lopes Diaslaan 85,
Hilversum, aanvan 20.00 uur.**

GORINCHEM-'s-HERTOGENBOSCH

14 apr. Afsluiting winterseizoen met een
hobby-avond
19 mei Het jaarlijks reisje gaat dit jaar naar
België. We gaan bezoeken:
van Roosbroeck, de Herdt, Willie
Pihay en Frans Cuypers in Turnhout

**Herberg De Prins, Hoogstraat 50, 5258 BE
Berlicum. Aanvang 20.00 uur.**

GOUDA

19 apr. Onderlinge ruil- en praatavond
28 apr. Dagtocht
17 mei Gringo's avond. Nico Uittenbroek
verrast ons.
21 juni Van Hoofstadt Eduard met "De andere
succulenten"

**Zalencentrum 't Brandpunt, Turfmarkt 58
te Gouda. Aanvang 20.00 uur**

's-GRAVENHAGE e.O

10 apr. W.Alsengeest met "Van Pereskia tot
Mammillaria" (in overvloei).
8 mei P. van Dongen over Madagascar
12 juni Nog in te vullen

**Verenigingsgebouw Buurtschap Oud-
Rijswijk, Esdoornstraat 3A te Rijswijk.
Aanvang 20.00, zaal open 19.30 uur.**

GRONINGEN en OMMELANDEN

19 apr. Praatavond en onderlinge verkoop
28 apr. Reisje met de afdeling Friesland
17 mei Bezoek aan de kas van Gerard Geling.
Drie planten van de maand
20 mei Beurs van het Noorden (in Beilen)
21 juni Kasje kijken bij Anton Duizendstraat
en Dick Munniksm
20 sep. Dialezing door J.Huizer (onder
voorbehoud). Cactussen kweken
zonder verwarming.
18 okt. Dialezing door Wolter ten Hoeve.
Mexicaanse momenten, deel 1.
15 nov. Plantenkeuring en quiz.
20 dec. Jaarvergadering

**Plaats: Zaal van de buurt- en
speeltuinvereniging Selwerd, Elzenlaan 72
te Groningen. Aanvang 19.30 uur.**

HOEKSCHE WAARD

12 apr. Nico Engels zal een quiz houden. Uit
ervaring weten we dat dit een
leerzame, maar leuke avond wordt.

- Er is de traditionele voorjaarsruilbeurs.
- 10 mei Nico Engels en Jan Magnin zullen vertellen over de techniek van het fotograferen. Verschillende typen camera's en allerlei hulpmiddelen komen aan de orde.
- 14 juni De jaarlijkse bingo-avond als laatste bijeenkomst voor de vakantie. Ook introducés zijn welkom
- 13 sep. Bijpraten na de vakantie. Vraag aan de leden om dia's of foto's mee te brengen. We sluiten af met de Najaarsruilbeurs.

Natuurbezoekerscentrum te Numansdorp bij de Rijkshaven. Aanvangstijd is 20.00 uur precies. Tijdens pauze koffie en verloting.

MAAS en PEEL

- Open dagen voor de leden
- 27 mei v.d.Sterren, Industriestr. 70, Reuver
500 m2 rotstuin
- 10 juni Maessen, Muntsingel 46, Herkenbosch
Kurvers, Paterstr. 14, Panningen
ook rotstuin
- Janssen, Hennepstr.2, Helden-Grashoek
- 24 juni Tinnemans, Seringenstr. 2, Ell
Verbeek, Roerstr.33, Helmond
- Senders, Karel Doormanl.27, Helmond
- 15 juli Schraets, Geuldensedijk 2, Arcen
- 5 aug. v. Brussel, Kommerstr.56, Someren
Berkhout, Hoogerstr.11, Someren
Knapen, Kortestr. 1, Asten

NIJMEGEN

- 3 apr. Hans Dekeling: Video Succulentareis
UK en Riet Maessen: dia's kas en reis
UK + verloting
- 8 mei Plantenkeuring: zaailingenuitwisseling
- 19 mei Excursie naar o.a. Jaap Keizer
- 5 juni Jan Voets: rondleiding Helicon-tuinen
- 10 juni Cactus- en vetplantenmarkt in de
Kolping
- 3 juli Kasbezoek Nico Bergers en Lieda
Dekker
- 7 aug. Kasbezoek

- 4 sep. Nico Uittenbroek "op bezoek bij
Steven Brack ..."
- 2 okt. Zaaiewedstrijd; verloting; plant van de
maand
- 6 nov. Thema-avond zaaien
- 4 dec. Piet Giepmans: thema-avond
crassula's

**Helicon-opleidingen, MBO Nijmegen,
Energieweg 19, Nijmegen. Begin 19.30 uur.**

TILBURG

**Kasteelhoeve, Hasseltstraat 256, Tilburg
2e Maandag van de maand, aanvang 20.00u.**

UTRECHT

**Clubavonden iedere tweede donderdag van
de maand in buurthuis Ravelijn, Hooft
Graaflandstraat 2a te Utrecht.
Aanvang 20.00 uur.**

VOORNE-PUTTEN EN ROZENBURG

- 12 apr. Een reisverslag van dhr. C.Jamin
- 10 mei Een lezing door dhr. Ben Zonneveld

**De avonden beginnen om 20.00 uur bij Lex
Mooiweer, Hoefweg 3, 3233 LG Oostvoorne.**

WEST-BRABANT

- 21 apr. Quiz en interne ruilbeurs
- 19 mei Afdelingsreisje naar Limburg (met de
afdeling Zeeland)
1. Jack Schraets in Arcen
 2. Katze, net over de grens in Dld.
 3. Mevr. van Brussel in Someren
- 9 juni Demonstratie door Kees Goorden en/
of dia's (zaaien en enten)
- 19 aug. Cactus- en vetplantenbeurs van de
afdeling
- 8 sep. Gezamenlijk naar de ELK in
Blankenberge???
- 15 sep. Spreker v.d. Wijngaert: Inca Trail
- 13 okt. Uitslag zaaiewedstrijd en planten-
keuring
- 10 nov. Jaarvergadering

8 dec. Evert Smienk (Bolivia en/of Chili)

**Café "Marktzicht", Markt 50 in Etten-Leur.
Vergaderingen beginnen op zaterdag-
middag om 14.00 uur.**

WEST-FRIESLAND

- 27 apr. Doe-avond: enten, bespreking nieuwe boeken, eigen foto's/dia's, zaaien
18 mei Ruil- en verkoopbeurs bij fam. Ursem
16 juni Excursie naar Katze, Schraets, van Someren
1 juli Kasje kijken in Hoorn bij Henk, Piety, Ton
21 sep. Bijpraatavond bij Ronald Wiecherink
19/26 okt Henk Verkouw – Baja California
16/23 nov (onder voorbehoud) C. Jamin – Zuid-Afrika

**Tenzij anders vermeld, vinden de
bijeenkomsten plaats in het wijkcentrum
Risdam te Hoorn. Aanvangstijd 20.00 uur**

IJSSELSTREEK - TWENTE

**Wijkgebouw 't Hovenhuus, Leliestraat 27,
7419 CT Deventer. Tel. 0570 - 615010**

ZAANSTREEK WATERLAND

- 6 april Ton Pullen over Cactusbiologie
22 april Grote succulentenbeurs in "De Brug"
Saerendamstraat, Assendelft
11 mei Lezing Martien Senders: Succulenten
een passie?
1 juni Slotavond met kasbezoek

**Clubgebouw "De Springplank",
Saenredamstraat 34 te Assendelft.
Tel. 06-50582483 of 06-26804737**

ZEELAND

- 30 mrt Onderlinge plantenruilbeurs.
Plantennaamraadkwis. Plant van de
maand; Uebelmannia door dhr. Mesu.
11 apr. Kasje kijken bij leden (NB. Op
woensdagavond).
18 apr. Kasje kijken bij leden (NB. Op
woensdagavond).

- 27 apr. Voordracht over Namaqualand door
Martin Senders.
12 mei Plantenbeurs Groei en Bloei te Goes.
19 mei Excursie met de afdeling West-Brabant
naar Limburg
1 juni Bijeenkomst en tuinbezoek Sequoiahof
te Vlakte. (NB. Niet op de laatste
vrijdag van de maand mei).
29 juni Lezing over Mexico door Wolter ten
Hoeve (onder voorbehoud).
25 aug. OPEN DAG afdeling Zeeland.
31 aug. Programma nog niet bekend.
28 sep. Programma nog niet bekend.
26 okt. Onderlinge plantenruilbeurs. Verder
nog niet bekend.
30 nov. Voordracht Argentinië deel 2 door
Joop Minnaar.

**Plaats maandelijks bijeenkomsten:
Thomaskapel aan de Vrijlandstraat te
Middelburg. Aanvang: 19.30 uur.
Informatie: Bertus Spee (tel. 0113-352595).**

ZUID-LIMBURG

- 3 apr. Henk Ruinaard: Reisverslag USA:
Echinocereus
1 mei Paul Shirley: Caudexplanten, deel 1
5 juni Gerard Schneider: Het geslacht
Ariocarpus
In juli en augustus is er geen vergadering.
4 sep. Praatavond en ruilbeurs
2 okt. Walter Dams: Tuinen in Engeland
6 nov. Frank Hoste: Van Springbok tot
Kaapstad

**Gemeenschapshuis te Schimmert, Hoofd-
straat 12. Aanvang 19.30u. Tel.: 045 -
4042504**

ZWOLLE

- 17 apr. Onder het toeziend oog van de eigen
leden Henk Bonke en Gijs Hagoort
gaan we praktische ervaring opdoen
over het enten van cactussen
14 mei Bezichtigen rotstuintuin van Jan Lubbers
9/16 juni Excursie

NIEUWS VAN ONZE BELGISCHE ZUSTERVERENIGINGEN

CACTUSSEN EN VETPLANTEN V.Z.W

- 14 apr. Ledenvergadering: diavoordracht 'Baja California' door Domien Jacobs
- 21 apr. Begijnelingenvergadering 1: zaaien en verspenen, grondsamenstelling + vragen
- 16 juni Ledenvergadering: diavoordracht 'Kweken van moeilijke geslachten' door Wim Alsemgeest
- 30 juni Begijnelingenvergadering 2: Kweken in openlucht, kennismaking met enkele geslachten + vragen
- 14 juli Ledenvergadering: diavoordracht 'Plantengroei op de Canarische eilanden' door Albert Leroy
- 28 juli Begijnelingenvergadering 3: maandverzorging, verdere kennismaking met enkele geslachten + vragen
- 18 aug. Ledenvergadering: diavoordracht 'Evolutie van mijn hobby' door Eduard van Hoofstadt
- 15 sep. Ledenvergadering: diavoordracht
- 22 sep. Begijnelingenvergadering 4: maandverzorging, verdere kennismaking met enkele geslachten + vragen
- 13 okt. Begijnelingenvergadering 5: winterverzorging + vragen
- 20 okt. Ledenvergadering: diavoordracht 'Spint, aaltjes en andere kwalen + stapelia's 2' door Louis van de Meuter
- 15 dec. Ledenvergadering: diavoordracht 'Richtersveld' door Frank Hoste

Deze bijeenkomsten gaan steeds door in het lokaal 'Zevenbunder' in de Kasteellei te Wijnegem (Antwerpen). De voordracht start om 14.00 uur, maar iedereen is reeds van harte welkom vanaf 13.00 uur. Meer info op 0031/03/.353.72.58 en <http://user.online.be/cactusvetplant>.

CACTUSVRIENDEN LIMBURG V.Z.W.

- 16 apr. Paul Neut: Echeveria, deel 2
- 21 mei Albert Goossens: Bloeiend Argentinië
- 18 juni Eric Piens: Notocactussen
- 17 sep. Freddy Lampo: Van Anza Borrego tot Canyonsland, deel 6
- 15 okt. Viering trouwe leden, uitslag zaaiwedstrijd, dia's door eigen leden en ruilbeurs onder leden
- 19 nov. Frank Hoste: Richtersveld
- 17 dec. Diavoorstelling zaadlijst 2002.

CACTUSVRIENDEN MOL V.Z.W.

- 3 apr. Bloemschikken, thema "Pasen". Voor dames en heren, 20.00 uur.
- 8 mei "Zuid-Namibië" door Frank Hoste. 20.00 uur.
- 5 juni "Exploring Belize" door Leo van den Wyngaert. 20.00 uur.
- 17 juni Grote ruilbeurs. Gildenhuis Meerhout. 10.00 tot 17.00 uur.
- Juli en augustus verlof.
- 4 sep. "Bolivië" door Walter Dams. 20.00 uur.
- 2 okt. Debatavond. 19.30 uur
- 6 nov. "Insecten in onze collectie" door L.de Meuter. 19.30 uur
- 8 dec. Gezellig samenzijn. 19.00 uur.

Tenzij anders vermeld heeft alles plaats in het Volkshuis op den Rosenberg in Mol.

"CACTUSWEELDE" AFD. TURNHOUT

- 5 apr. Voordracht "Kruiden" door Jan Dierckx, Geel
- 28 apr. Clubreis
- 3 mei Voordracht door Richard Wolf, Oostenrijk. Onderwerp nog onbekend
- 20 mei Van 09.00 tot 18.00 uur de Turnhoutse Bloemenmarkt op de Grote Markt met onze deelname.
- 7 juni Voordracht "Argentinië" door Albert Goossens, Duffel.

- 5 juli Voordracht over enten + interne ruilbeurs
- 6 sep. Voordracht "Een liefhebber en zijn verzameling".
- 4 okt. Voordracht "Mijn verzameling" door Maurice Huygaerts, Turnhout
- 8 nov. Voordracht "Mijn verzameling" door Louis van Tulden, Turnhout.
- 6 dec. Wedstrijduitslagen: zaaien, dia's en "Plant van de maand".

**Vergaderlokaal: Café "De Koekoek",
Steenweg op Merksplas 48, 2300 Turnhout**

GRUSONIA

- 13 apr. 'Richtersveld' door Frank Hoste, om 20 uur in zaal Don Bosco te Torhout
- 21 apr. Ruilbeurs ingericht door Grusonia, vanaf 9 uur
- 5 mei Eéndagsreis
- 11 mei 'Tenerife, zijn flora en kwekerijen' door Chel Jamin, om 20 uur in zaal Vijferhof te Tielt.

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het juni-nummer moeten vóór 1mei in het bezit zijn van A.van Zuijlen, Hoefstraat 9, 5345 AM Oss.
Alleen advertenties de hobby betreffend worden opgenomen.

Gevraagd:

Wie kan mij helpen tegen eventuele vergoeding aan een plant of stek van *Senecio citrinus*?
Ruilen tegen andere *Senecio*-soorten kan ook.
Paul Mollers, tel. 0172 - 509437
of mollers42@zonnet.nl

Gevraagd:

Chorisia speciosa (ca 1 of 2 meter met stekels)
Kigelia africana
Sans. pinguicula
Sans. Schwein Furthii
Hans van 't Hoen, tel. 078 - 6318562
of hoen.luijk@worldonline.nl

Te koop:

Twee verwarmingskabels toepasbaar voor bodemwarmte. Eén met een wattage van 60 Watt, zeer geschikt voor zaaitoestel. Eén van 440 Watt, voor verwarming van een groter oppervlak. Prijs Fl. 50,-
H.Haans, tel. 013 - 4550327

PR-COMMISSIE

PROMOTIEMATERIAAL

De werkgroep PR heeft diverse artikelen om u bij evenementen etc. te helpen bij uw promotie-activiteiten:

- Tasjes met het verenigingslogo: F 5,- (korting voor afdelingen)
- Stickers met het verenigingslogo: F 1,- (korting voor afdelingen)
- Pakketjes met "oude" Succulenta's en aanmeldingsfolders
- Een promotiestand (alleen te gebruiken in samenwerking met het promotieteam)

Bestellingen, vragen en suggesties betreffende de promotie naar:

Kees Grimmelikhuisen

Stationsstraat 90

1541 LJ Koog a/d Zaan

Tel.: 075 - 6227813

E-mail: grimmelik.c.b@consunet.nl

INFOMAP

Nieuw op de sprekerslijst:

Wolter ten Hoeve, Vreebergen 2, 9403 ES Assen. Telefoon 0592 - 341660

E-mail: w.ten.hoeve@chem.rug.nl of w.ten.hoeve@syncom.nl

Kosten: Fl 0,35 per kilometer of treinkosten (inclusief van en naar het station brengen)

Onderwerpen:

1. Parken in het westen van de USA
2. *Mammillaria*
3. Standplaats Saltillo: een 6-weeks werkverblijf in Saltillo
4. Mexicaanse momenten deel 1; Mexico-reis najaar 2000
5. Mexicaanse momenten deel 2; Mexico-reis

De heer Robert Maijer is helaas gestopt met het houden van lezingen voor de afdelingen.

De onkostenvergoeding van de heer W. Alsemgeest voor het houden van lezingen wordt f 50,- + f 0,50 per gereden kilometer, met een maximum van f 175,-, ook voor België.

EVENEMENTENKALENDER

1 april

Ruildag van de Cactusvrienden Haspengouw VZW van 10 tot 16 uur in de Parochiezaal van Zepperen.

7 april

Open dag bij Edelcactus BV

21 april

De Algemene Ledenvergadering in het voorjaar van 2001 zal gehouden worden in Haarlem op zaterdag 21 april 2001.

Zie voor programma en agenda elders in dit Verenigingsnieuws.

21 april

Op 21 april aanstaande organiseert onze vereniging voor liefhebbers van cactussen en succulente planten GRUSONIA haar zevende plantenbeurs. Deze gaat, zoals vorig jaar, door in zaal De Bosgalm - Don Bosco te Torhout. Wij wensen alle liefhebbers van cactussen, vetplanten, bonsai, rotstuinplanten, fuchsia's, kuipplanten enz. hierop uit te nodigen.

Praktisch

- Datum : 21 april 2001
- Zaal : De Bosgalm - Don Bosco, Pastoriestraat te 8820 Torhout - België
- Huurprijs der tafels : 125 fr per meter
- Opstelling van de planten vanaf 8 uur
- Zaal open voor publiek vanaf 9 uur - gratis toegang
- Inschrijving en info i.v.m. deze plantenbeurs Willy Vanacker - tel. 00-32-51.56.67.53
- Bewegwijzering wordt voorzien.
- Einde om 13 uur.

22 april

Grote Internationale Succulentenbeurs van de afdeling **Zaanstreek-Waterland** In "De Brug", Saenredamstraat Assendelft. Op zondag 22 april 2001 van 10.00 tot 16.00 uur. De beurs is te bereiken per NS-station Krommenie-Assendelft (5 minuten lopen) of per auto. Volg de gele aanwijzingspijlen op de invalswegen. Gezellige koffiehoek voor uw hapje of drankje. 40 Meter verkooptafels. Toegang gratis.

12 en 13 mei

De beurs van de afdeling **Haarlem** wordt gehouden op zaterdag 12 en zondag 13 mei in één van de kassen van de stadskweektuin, Kleverlaan 9 in Haarlem. Tevens is er op die dagen een informatieve plantenverkoop van de afdeling Natuur en Milieu van de gemeente Haarlem.

De kweektuin is goed te bereiken.

Met de auto vanaf de westelijke randweg, afslag Kleverlaan, tegenover de EXTRAN sporthal en de ijsbaan, richting Haarlem Noord rechtdoor tot voorbij de stoplichten, daar links is de kweektuin. Bezoekers gaan door het witte hek, maar de deelnemers gaan door tot aan de eerste zijstraat links, Terspijtweg, eerste hek links. Van richting Amsterdam via station richting Haarlem Noord, Frans Halsplein, Schoterweg, doorrijden tot het eerste stoplicht, linksaf langs de kazerne en begraafplaats (voor deelnemers eerste weg rechts, eerste hek links).

Bezoekers door tot het witte hek rechts.

Met openbaar vervoer vanaf station, buslijn Haarlem Noord, IJmuiden, Beverwijk, halte Kleverlaan. Lopen vanaf station ca. 10 minuten, dezelfde route als met de auto.

19 mei

De Goudse Cactusbeurs.

Op zaterdag 19 mei organiseert de afdeling **Gouda & Omstreken** weer haar welbekende Goudse Cactusbeurs. Wij nodigen elke cactus- en vetplantenliefhebber (met hun familie, vrienden en kennissen) dan ook van harte uit om dit jaarlijks festijn mee te maken.

De beurs wordt gehouden in "De Brug" te Reeuwijk-Brug. Bereikbaar via de A12, afslag Reeuwijk. Van daaruit zullen wegwijzers u naar de zaal leiden. Van het station NS neemt u de bus richting Reeuwijk-Bodegraven.

Bezoekers zijn welkom van 09.00 tot 15.00 uur. Toegang is gratis. Deelnemers zijn vanaf 08.00 uur welkom. Deelnemers kunnen zich opgeven bij Joost van Tilborg, Cronestein 17, 2804 EK Gouda. Tel. 0812 534093.

Tafelreservering a.u.b. zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk voor 5 mei a.s. De tafeluur bedraagt voor 1 m f 5,-, voor 2 m f 10,-, voor 3 m f 17,50 en voor 4 m f 25,-.

20 mei

Op 20 mei organiseren de afdelingen **Groningen e.o.** en **Drenthe** een cactusbeurs. Deze beurs vindt plaats in zalencentrum Muller, Platz 7 te Beilen. De beurs is geopend van 10.00 tot 16.00 uur.

24 mei

Grote cactustentoonstelling en beurs van de afdeling **Achterhoek** op donderdag 24 mei 2001 (Hemelvaartsdag) in en om het E.N.O.-gebouw aan de Woerdseweg te Groenlo (achter de "Grolsch"). De openingstijd is van 10.00 uur tot 17.00 uur en de toegang is gratis. De tafeluur bedraagt f 6,- per meter. Opgave graag voor 1 mei 2001. Info: Mevr. A. Heijnen, tel. 0543564314

1, 2, 3 en 4 juni

Voorjaarsshow 2001 tijdens het pinksterweekend van 1, 2, 3 en 4 juni van 10 tot 18.00 uur. Kasteellei 111 te Wijnegem (nabij Antwerpen). Gratis inkom. Meer dan 40.000 planten in serre en openlucht. Info: tel. 0032.3.353.72.58 of home-page: <http://user.online.be/cactusvetplant>

2 en 3 juni

In de maanden juni, juli en augustus zijn de cactuskassen van de afdeling **Fryslan** in het zgn. "Bos van Ypey" te Tietjerk - ca. 7 km oost van Leeuwarden - iedere zondag geopend van 14.00 tot 17.00 uur. Het weekend van 2 en 3 juni zijn de kassen geopend van 10.00 tot 16.00 uur. Op deze dagen bieden leden van onze afdeling hun overvloedige planten aan. Ook andere leden van Succulenta kunnen op bescheiden schaal planten meenemen, maar moeten er rekening mee houden dat er geen tafels zijn en de opstelling in de open lucht plaatsvindt. De toegang in het Bos van Ypey en in de kassen is gratis.

9 juni

Op 9 juni houdt de afdeling Leiden voor de 14e keer haar jaarlijkse Cactus- en Vetplantenbeurs. Deze wordt ook dit jaar gehouden in de grote plantenkas bij de ingang van de Hortus Botanicus van Leiden. Op deze dag kunt u ook weer naast de Cactus- en Vetplantenbeurs een bezoek brengen aan de bijenmarkt. Ook kunt u deze dag gratis de Hortus bezoeken. De Hortus is

uitstekend te bereiken vanaf Leiden Centraal Station met buslijn 43. Uitstappen op het Witte Singel/Doelencomplex. De ingang van de Hortus is op ca. 150 meter van de halte aan de andere kant van de Singel (volg de bordjes). Parkeergelegenheid voor auto's is er op de Maliebaan (achter de Universiteitsbibliotheek), in de Groenhovensteeg en onder de Universiteitsbibliotheek.

De huurprijs van de tafels is als volgt:
1 meter: fl. 7,50 2 meter: fl. 20,-
3 meter: fl. 40,- 4 meter: fl. 65,-
Elke volgende meter kost fl. 30,- meer.

De standhouders kunnen hun planten uitladen bij de achteringang van de Hortus. Let daarbij de op de borden. Voor verdere inlichtingen en huur van tafels kunt u contact opnemen met J.W. Huizer, tel: 0252-230255 of email: jw-huizer@hetnet.nl of met T. Hoekstra, tel: 071-5211454 of email: tq-hoekstra@hetnet.nl

9 juni

Op 9 juni houden 6 leden van de afdelingen **Dordrecht** en **Hoekse Waard** "Open Kas" in het kassencomplex van "De Koning". Zij hebben daar ongeveer 500 m2 kasruimte. Naast het bekijken van succulenten is er ook verkoop van planten. U bent welkom vanaf 9.30 uur tot 16.00 uur. Adres: Langeweg 53, 3343 LD Hendrik Ido Ambacht. Inlichtingen hierover bij A. Schoonderwoerd, tel. 078 - 6131032.

10 juni

Op zondag 10 juni organiseert de afdeling Nijmegen voor de 24^e keer de jaarlijkse cactus- en vetplantenmarkt. Ook deze keer weer op de vertrouwde plaats, het Kolpinghuis, Smetiusstraat 1 te Nijmegen. De openingstijden zijn van 10.00 uur tot 16.00 uur en de entreprijs voor bezoekers is f 2,-. De tafeluur bedraagt f 5,- per strekkende meter tot een totaal van 4 meter. Elke meter meer kost f 12,50.

U kunt reserveren door het juiste bedrag over te maken op postgiro nr. 1914156 t.n.v. "Succulenta" afdeling Nijmegen te Beuningen. Reserveren vanuit het buitenland kan via onderstaand telefoonnummer. U kunt ook E-mailen naar Ljap-tjo@nl.packardbell.org Wij hopen u allen weer te kunnen begroeten op zondag 10 juni aanstaande. Nadere informatie bij Th. Heijnsdijk, Maasdijk 11, 6629 KD Appeltern. Tel. 0487-542704

19 augustus

Ook dit jaar wordt de jaarlijkse cactus- en vetplantenbeurs van de afdeling West-Brabant zoals u gewend bent gehouden op de derde zondag in augustus. Ieder jaar weer met grotere opkomst van verkopers uit Nederland, België en Duitsland. De beurs wordt gehouden in café Marktzicht, Markt 50 te Etten-Leur. Opening voor publiek van 10:00 tot 15:00 uur. Standhouders kunnen van 9:00 hun verkoopstand inrichten. Info en gratis plaatsbespreken bij Evert Smienk, tel. 076 - 5419124 of 0621868167. Ook mogelijk via e-mail: ejsmienk@concepts.nl

26 augustus

De Cactus- en vetplantenbeurs van het Oosten wordt gehouden op 26 augustus 2001 in zaal de Brug in Zutphen

26 augustus

Ruilbeurs georganiseerd door de Cactusvrienden Limburg vzw. Plaats: Burgemeester Heymansplein z/n, 3581 Beverlo-Beringen, België. Van 10.00 tot 18.00 uur.

31 augustus en 1 en 2 september

Najaarsshow 2001 op 31 augustus en 1 en 2 september van 10 tot 18.00 uur. Kasteellei 111 te Wijnegem (nabij Antwerpen). Zie voor info bij 1, 2, 3 en 4 juni.

7, 8 en 9 september

Het **ELK 2001** wordt dit jaar gehouden op 7, 8 en 9 september. Dit is hét Europese weekend om uw internationale cactusvrienden te ontmoeten. Tijdens het weekend worden er een vijftal lezingen gehouden en is er een workshop. Bovendien is er een beurs met 200 meter verkooptafel. Voor aanmelding en/of inlichtingen kunt u bellen met Jan en Annie Linden, Onderste Wehr 53, 6433 LC Hoensbroek, tel. 045 5220966.

VOORJAARSVERGADERING

Uitnodiging Algemene Ledenvergadering op zaterdag 21 april 2001

Het bestuur van Succulenta nodigt u hierbij uit voor de Algemene Ledenvergadering op zaterdag 21 april 2001.

Plaats: de Kweektuin te Haarlem.
Aanvang vergadering: 14.00 uur
Geplande sluitingstijd: 16.30 uur

Agenda Algemene Ledenvergadering:

1. Opening
2. Agenda
3. Mededelingen
4. Ingekomen en uitgegane stukken
5. Verslag Najaarsvergadering 14 oktober 2000
6. Financieel verslag 2000
7. Verslag kascommissie
8. Secretarieel jaarverslag 2000
9. Lid/leden van verdienste
10. Convenant Arboretum Trompenburg
11. Verkiezing kascommissie
12. Wat verder ter tafel komt
13. Rondvraag
14. Sluiting

Elders in deze Succulenta vindt u een advertentie van Gerrit Melissen. Indien hij geen ruimte heeft, bel dan:

Cono's Paradise

Dorfstr. 10, D-56729 Nettekötze, Duitsland
Tel + fax : 0049 2655 3614

Bij cactus- en agavekwekerij **Geling**

vindt u een uniek agavenaanbod.

Meer info via www.agavespecialist.NL

Tel. 0598 - 395805

Siepweg 2, 9611 TJ Sappemeer

OPENDEURDAGEN

28 en 29 april

René en Mieke Goris-Guens
Genebroekstraat 29, 3581 Beverlo-Beringen
Van 10 tot 18.00 uur

14 april

Elke derde zaterdag van de maand (behalve tussen 16 april en 16 mei) en verder op 20 mei, 16 en 17 juni, 21 juli, 18 en 19 augustus en 15 september is het open dag bij Habitat, Dorpsstraat 38 in Biggekerke Zeeland.
Op zaterdagen van 10.00 tot 17.00 uur
Op zondagen van 11.00 tot 17.00 uur
Elk weekend heeft een speciaal thema:
14 april : Vroeg bloeiende cactussen
20 mei : Rhodohypoxia
16 en 17 juni : Winterharde succulenten
21 juli : Andere succulenten
18 en 19 augustus : Sempervivum
15 september : Levende steentjes
Verder de rotstuin en de cactuskas.

28 en 29 april

- Schoemans Maurice, Hamstraat 22, 3840 Borgloon (Hoepertingen)
- Onkelinx Roger, St. Evermarusstraat 19, 3700 Tongeren (Rutten)
- Bellen Robert, Molenstraat 32, 3570 Alken

28 april t/m 1 mei

M. van Gompel-Opstal
Langedreef 40, 3271 Averbode

5 en 6 mei

- L.van Tuldén, Meibloemstraat 10, 2300 Turnhout
- Frans Cuypers, Fonteinstraat 18, 2300 Turnhout

12, 13 en 14 mei

J. Mondelaers, Kattestraat 16, 2340 Laakdal

20 mei

Berkhout	Hoogerstraat 11	Someren
Knapen	Kortestraat 1	Asten
Kurvers	Paterstraat 14	Panningen
	ook rotstuin	
Metselaars	Koetsiersweg 20	Helden
Peeters	Zandberg 8	Helden
Gommans	Hondsdrif 10	Venray
Schraets	Geuldersedijk 2	Arcen
v.d.Sterren	Industriestraat 70	Reuver
	500 m2 rotstuin	

24, 25 en 26 mei

Op Hemelvaartsdag en op vrijdag en zaterdag 24, 25 en 26 mei is onze rotstuin en zijn onze kassen geopend voor de geïnteresseerde liefhebbers. Tevens is er verkoop van voorradige planten tegen hobbyprijzen en ca. 60 Phyllocactussen in diverse kleuren. Verder Agave attenuata, enz.
Jaap en Gerrie Korf, Neptunus 25, 7391 RP te Twello, tel. 0571-272785

24, 26 en 27 mei

Opendeurdagen op Hemelvaartsdag 24 mei en zaterdag en zondag 26 en 27 mei bij C.Tuin, Genieweg 11 in Assendelft van 10 tot 16.00 uur. Gemengde verzameling van ca. 3500 stuks.

26 mei

Jozef van Synghel, Rue de Brasseurs 9, 7700 Mouscron België. Tel. 056-332518.

26 en 27 mei

- L. Bosmans, Middenlaan 10, 3791 Heppen-Leopoldsburg (10 tot 18 uur)
- E. Mondelaers, Wisselstraat 30, 3583 Paal-Beringen (10 tot 18 uur)

4 juni

Maandag 4 juni op 2e Pinksterdag, open kas en tuin bij Chel Jamin. De bekende kas van Eigen Huis en Tuin (70m2). Tevens verkoop tegen hobbyprijzen.
Chel Jamin, Jan Oomsstraat 6, 5324 BB te

23 en 24 juni

In Oudenburg België van 9 tot 19 uur:
- Werner Wittesaele, Middelburgsstraat 1, 8640 Oudenburg
- Dirk van Biervliet, Goedeboterstraat 42, 8460 Oudenburg
- Robert Bonjé, Guido Gezellestraat 15, 8840 Oostnieuwkerke
- Herman Westbrouck, Cockstraat 17, 8840 Oostnieuwkerke
- Ferdinand Veeckman, Brouckhof-Zuid 7, 8980 Passendale

PLANTENCENTRALE

Het doel van deze instelling is het helpen van de beginnende cactus- en vetplantenliefhebber met een beginnerspakketje. Deze leden kunnen een pakketje toegezonden krijgen met ca. 12 soorten plantjes (1 pakje per jaar, max. 3 jaar).

Gevraagd:

Aan liefhebbers die veel zaaien en zodoende veel planten over hebben, wordt gevraagd hier wat van ter beschikking te stellen voor de beginnerspakketjes. Plantjes graag (zonder pot of aarde) opsturen aan onderstaand adres.

Portokosten worden vergoed.

U wordt vriendelijk verzocht te vermelden of u inderdaad de portokosten vergoed wilt hebben. Zo ja, dan s.v.p. aangeven hoeveel en uw gironummer opgeven.

Deze beginnerspakketjes zijn aan te vragen door overmaking van f.10,- op Postbankrekening 8440933 t.n.v. G. KOERHUIS, HAARLEM

**G. Koerhuis, Weteringstraat 34,
2023 RV Haarlem.**

BIBLIOTHEEK

Hier slaagt men er ieder jaar weer in om een aantal nieuwe boeken en tijdschriften aan de bibliotheek toe te voegen.

Op dit moment zijn er in de bibliotheek meer dan 250 titels en tientallen tijdschriften, waarvan enkele al vanaf 1901.

Ook is een aantal wetenschappelijke boeken aanwezig. Aarzel niet om regelmatig een nieuwe catalogus aan te vragen. De lijst is zowel in gedrukte vorm als op floppy verkrijgbaar. Catalogus f 1,50/Bfr.30, voor floppy-disk, te verkrijgen in overleg met :

W.P.C. Bervoets
Mozartstraat 108, 7391 XM Twello
Tel: 0571-272841

De boekenlijst is nu ook via onze website (en dus gratis) te downloaden.

VERENIGINGSARTIKELEN

- **De bewaarband** voor Succulenta
Vanaf 1997 Fl 13,50 (Bfr 275) per stuk
Na 1997 is Succulenta breder geworden.
Van vóór 1997 zijn tweedehands bewaarbanden te koop voor Fl 5,- (Bfr 100) per stuk.
- **Wat betekent die naam?**,
Een verklarend woordenboek van botanische namen van succulenten voor Fl 10 (Bfr 200) per stuk.
- **Het Discoboek** door Buining, zowel in het Duits als in het Engels. Prijs Fl 15 (Bfr 300)
- **Gids voor beginners**
Over het verzorgen van cactussen en andere succulenten Fl 10,-/Bfr.200 per stuk
- **Ansichtkaarten**
Een set van 6 verschillende kaarten met afbeeldingen van succulenten voor Fl 3,- (Bfr 60) per set.

Oude jaargangen van Succulenta:

(Backnumbers of Succulenta):

- 1998 t/m 1993 Fl. 25,- (Bfr 500) per jaargang
- 1992 t/m 1980 Fl. 20,- (Bfr 400)
- 1979 en 1978 Fl. 10,- (Bfr 200)
- 1977 t/m 1960 Fl. 20,- (Bfr 400)

Buitenlandse tijdschriften:

- Kakteen und andere Sukkulanten
1980 t/m 1989
voor fl. 20,- (Bfr 400) per jaargang
- Cactus & Succulent Journal USA
1969, 1975, 1977 t/m 1980
Ingebonden in ringbanden met verenigingsstempels, fl. 30,- per jaargang
- The National Cactus and Succulent Journal (England). 1969 t/m 1982, nu voor fl. 15,- (Bfr 300) per jaargang
- Belgisch tijdschrift, 1969 t/m 1987
fl 15,- (Bfr 300) per jaargang
- Kakteen Succulenten (voorheen DDR)
1980, 1981, 1982, 1984, 1985, 1986 en 1988
voor fl. 15,- (Bfr 300) per jaargang
- CD-Rom: Succulents in the Wild and in Cultivation, van Frans Noltee. Fl.87,50

Alles exclusief verzendkosten.

Vorige prijslijsten zijn hiermee vervallen; mogelijk zijn inmiddels jaargangen uitverkocht. Bij grote bestellingen zijn kortingen mogelijk.

Aanvragen bij:

W.Alsemgeest, Succulenta boekenbeurs
Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort
Tel.: (00 31) (0)348 - 471083
E-mail : w.a.alsemgeest@hetnet.nl

Voorjaarsvergadering Succulenta

De afdeling Haarlem organiseert op 21 april 2001 de landelijke voorjaarsvergadering van Succulenta.

Het programma ziet er als volgt uit:

09.00 en 10.00 uur Ontvangst in de grote nieuwe kas met koffie/thee met een koek.

Er is ook weer een boekenbeurs door Wim Alsemgeest

Er is een kraampje van de plantencentrale, als u plantjes of zaadjes over hebt, breng ze mee.

Verder is er een computerworkshop over het gebruik van de computer in onze hobby met een demonstratie van enkele in omloop zijnde CD-roms, onder leiding van Rob van der Elst.

± 10.30 uur Een rondleiding over de prachtige kweektuin en door de kassen, onder deskundige leiding.

12.30 uur Lunch

13.30 uur Vergadering

De kosten voor het deelnemen aan de lunch bedragen *f* 16.00 en moeten vóór 15 april worden overgemaakt op girorekeningnummer 1329392 t.n.v. G. Koerhuis Weteringstraat 34 Haarlem met vermelding van naam en welke afdeling.

U mag ook e-mailen en later betalen, het nummer is g.koerhuis@planet.nl of door bellen op 023-5262624.

Stadskweektuin Kleverlaan 9 Haarlem is te bereiken met de auto van uit de richting Utrecht Amsterdam via de A9.

Afstag HAARLEM-NOORD Rottepolderplein richting Haarlem via de A200 tot aan het eind dan rechts af, weer tot einde dan links af brug over recht door tot aan het station, bij stoplichten rechts af richting Haarlem noord, Frans Halsplein, Schoterweg, bocht naar rechts, na ± 100 m. stoplicht linksaf langs de kazerne en begraafplaats, eerste weg rechts daar kunt u parkeren. Dat is de zijkant van de kweektuin, waar u door het witte hek aan de Kleverlaan naar binnen kunt

Vanaf ALKMAAR de Westelijke randweg tot sportcenter en de ijsbaan, daar bij de stoplichten linksaf richting Haarlem Noord, stoplichten rechtdoor (daar begint de kweektuin) eerste weg links in en daar kan geparkeerd worden. Dat is de zijkant van de kweektuin.

Als u vanaf LEIDEN binnendoor zou willen rijden, denkt u er wel aan dat op 21 april ook het bloemencorso gehouden wordt. Dan is die kant van de stad erg druk. Of komt u een beetje vroeger.

Vragen betreffende de activiteiten bij G. Koerhuis of K.Grimmelikhuisen.
Succulenta afdeling Haarlem
Weteringstraat 34, 2023 Haarlem
Tel. 023 - 5262624 of
E-mail: succulenta.haarlem@planet.nl

JAARVERSLAG OVER 2000 VAN SUCCULENTA's WebSite

Ook het derde jaar van ons bestaan kunnen we zeker weer een succesvol jaar noemen. Het aantal bezoekers nam ook dit jaar weer langzaam maar zeker toe. De Nederlandse site had een toename van ruim 72 % terwijl de Engelstalige site een toename van 19 % noteerde.

De geboden informatie werd uitgebreid. Hierop kwamen veel positieve reacties. De WebSite werd gemiddeld één keer per veertien dagen voorzien van nieuwe informatie. Op dit moment kunt u het volgende aantreffen:

- Algemene informatie over de vereniging
- Informatie over de instellingen
- Onze beroemde zaadlijst
- Overzicht van alle boeken uit onze bibliotheek
- Eerstbeschrijvingen die in succulenta gepubliceerd zijn
- Overzicht boeken van de Boekenbeurs
- Informatie over onze afdelingsbijeenkomsten
- Evenementen binnen onze vereniging
- Fotogalerie
- Links naar andere interessante WebSites
- Overzicht artikelen en plantenindex van de afgelopen drie jaar.
- Complete eerste nummer van 1999
- Overzicht van de sprekers
- Overzicht alle secretarissen
- Download gebied voor het downloaden van de boekenlijst, zaadlijst en voorbeeldnummer
- Big Brother Cactus en eGoups info
- Complete index van Succulenta vanaf 1919

Dat deze informatie zijn weg naar de internet-gebruikers vindt, blijkt wel uit de volgende statistiek: waren dat er 4809 stuks op onze Nederlandstalige Site en 2008 op onze Engelstalige Site.

Ten opzichte van vorig jaar komt nu de meerderheid van de bezoekers van de Nederlandstalige site uit Nederland (55%). 29 % komt uit België en de rest kwam uit de overige landen (26%).

De Engelstalige Site wordt nog steeds voornamelijk door de Amerikanen (12%) en de Brazilianen (5%) bezocht. De Europese landen leveren gemiddeld 2% per land bij aan het bezoekers aantal.

Naast onze eigen Site hebben we ook nog een Engelstalige Site bij Tony Mace (The Cactus Mail). Op deze Site staat al onze verenigingszaken in de Engelse taal. Deze Site heeft uiteraard aan link naar onze eigen Site, en wordt ververst zodra er nieuwe verenigingsinfo is. Wat daar het aantal bezoekers is, is helaas onbekend, maar gezien het aantal verzoeken tot info welke ik via deze Site ontvang, is het bezoekers aantal hoog.

De WebSite komt aan zijn informatie door directe informatie van afdelingen, het verenigingsnieuws, de redactie van Succulenta. Daarnaast verzorgt de beheerder voor de invulling van de verzoeken. Al deze informatie wordt door de beheerder omgezet in HTML-formaat (anders kan niemand het lezen) wat een arbeidsintensief werk is. Vervolgens gaat deze data naar Paul Klaassen, die alles naar het Engels vertaald. Terug gekomen bij de beheerder, verwerkt hij deze in de reeds bestaande Web-pagina's, en upload de nieuwste versie naar de WebSite.

Helaas anticiperen de afdelingen nog steeds weinig op onze site, hoewel er wel progressie in zit. Helaas wordt er nog steeds slechts sporadisch informatie aan de website beheerder doorgegeven, en dat is een gemiste kans.

Ook voor 2001 verwachten we weer een grote belangstelling. Er staat een nieuwe fotogalerie op stapel. Verder hopen we de eerstbeschrijvingen te kunnen uitbreiden. Tot slot is het belangrijk dat de afdelingen actief gaan participeren in de WebSite.

Paul C. Laney

Webmaster of the Dutch/Belgian Cactus and Succulent Journal "SUCCULENTA"

URL: www.succulenta.nl

Graaf Floris 37, 1276 XA HUIZEN

Netherlands, tel. +31 (0)35 52 68 618

Het enthousiasme waarmee ook dit jaar weer, in afdelingen maar ongetwijfeld ook door individuele leden, onze gemeenschappelijke hobby beoefend is, staat op enigszins gespannen voet met de zich nog steeds voortzettende daling van het ledenaantal. Het lijkt er gelukkig echter op dat de daling minder wordt. Het bestuur heeft hoop dat in 2001 de daling geheel tot stilstand zal komen. Dit ontslaat ons allen echter op geen enkele wijze om met inventiviteit te zoeken naar wegen om nieuwe leden aan Succulenta te binden. Onze vereniging is het waard.

De instellingen van Succulenta verheugen zich in een bloeiend bestaan. Het Clichéfonds zag zijn omzet stijgen, de web-site ontvangt een groeiend aantal bezoekers, zowel Nederlands- als Engelstalig, de boekenbeurs gaat ook, in beperkte mate, nieuwe boeken tegen gereduceerde prijs verkopen. De plantencentrale ging dit jaar in andere handen over: mevr. E. van Die- van Wijnen heeft haar taak na vele jaren overgedragen aan de heer Koerhuis. De verkoop van verenigingsartikelen viel helaas wat tegen. Het bestuur heeft zich voorgenomen om op korte termijn een extra impuls aan de promotionele activiteiten binnen onze vereniging te geven. Een Succulenta-stand is al beschikbaar voor gebruik op manifestaties en beurzen. Ook zijn er plannen om te komen tot een nieuwe folder voor belangstellenden. Ook wordt nagegaan of de introductie van een ledenpas, met de bijbehorende voordelen, tot de mogelijkheden behoort.

De kwaliteit van ons blad Succulenta was in dit jaar van een prima gehalte, de regelmatige verschijning en inhoud moet voor onze leden een belangrijke band met de hobby betekenen.

Woorden van bewondering voor allen die zich zo inzetten om de instellingen van Succulenta goed te laten functioneren zijn hier zeker op zijn plaats.

Sommige afdelingen binnen onze vereniging maakten een moeilijk jaar door. Teruglopend ledental komt immers ook tot uitdrukking in het bezoeken van de afdelingsactiviteiten. Ook het vinden van voldoende en geschikte bestuursleden blijft soms een probleem. Voor sommige afdelingen moest dit leiden tot drastische maatregelen; zo zijn de afdelingen Groningen

e.o. en Delfzijl gefuseerd. Hopelijk is dit het sein voor een nieuw en bloeiend begin. Helaas maken de afdelingen nog te weinig gebruik van moderne technieken die ook voor hen ter beschikking staan: de web-site van Succulenta bereikt veel mensen – zeker ook anderen dan (afdelings-)leden - maar wordt nog onvoldoende ingeschakeld door de afdelingen om hun activiteiten te etaleren.

De zorg over de continuïteit van sommige instellingen noopt tot concrete stappen. Zo zijn de eerste stappen gezet voor de opvolging van de huidige hoofdredacteur van Succulenta. Ook de werkzaamheden die het Clichéfonds met zich meebrengt vragen om aandacht, zij komen op dit moment op een steeds kleiner aantal mensen neer.

De door het bestuur georganiseerde reis naar Engeland was een groot succes. Bezoeken aan de Millennium-cactus show in Spalding en de Kew Gardens in Londen waren de hoogtepunten van deze reis. Het enthousiasme van de deelnemers is aanleiding om te bezien of een vergelijkbare reis, maar dan botanische tuinen in Zuid Frankrijk en Italië in 2002 georganiseerd kan worden. De eerste contacten hiervoor zijn al gelegd.

De Voorjaarsvergadering werd in Ruurlo georganiseerd, voorafgegaan door een bezoek aan de kwekerij van de familie v.d Meer. De Najaarsvergadering werd georganiseerd door de afdeling Gorinchem/Den Bosch en vond plaats in Werkendam. Ook hier bestond de mogelijkheid tot het bezoek van cactuskassen, was er plantenverkoop en werd er een zeer geslaagde plantenkeuring gehouden. Beide vergaderingen hadden een geanimeerd verloop. Een niet onbesproken onderwerp, op beide vergaderingen aan de orde, was het voornemen van het bestuur om een substantiële gift te schenken aan het Arboretum Trompenburg voor de ondersteuning van de daar gehuisveste cactussenverzameling. De discussie kon helaas nog niet afgerond worden.

In het bestuur vonden enkele mutaties plaats. De heer H. Schellart heeft afscheid genomen als penningmeester van Succulenta. Zijn grote inzet voor onze vereniging moet hier zeker vermeld worden. De heer H. Dekeling heeft zijn plaats als 1e penningmeester ingenomen, de heer

H. Roozegaarde is 2e penningmeester (tevens ledenadministrateur) geworden.

Helaas zijn er in 2000 enkele prominente leden van onze vereniging overleden. Wij hebben met verdriet afscheid van hen genomen. Zeker het overlijden van onze 2e secretaris, Gerard van Santbrink, heeft ons als een vuistslag getroffen.

Namens het bestuur,

de secretaris,

J.H. Bruseker

CORRECTIE

Bij de volgende advertentie in het decembernummer is een verkeerd telefoonnummer geplaatst.

LAVA voor het kweken van cactussen en vetplanten. Bel voor informatie naar: Het goede nummer is : 0416 - 376568
Theo Roeters.

SUCCULENTA'S HOMEPAGE

www.succulenta.nl

Dit is het elektronische verenigingsnieuws voor alle liefhebbers van cactussen en vetplanten. De leden en de afdelingen kunnen copy voor de home page aanleveren aan:

Paul C. Laney,
Graaf Floris 37, 1276 XA Huizen
E-mail: pclaney@cs.com

TE KOOP GEVRAAGD

Bent u genoodzaakt, om welke reden dan ook, uw cactusverzameling van de hand te doen neem dan contact op met

Gerrit Melissen

Korenmolen 9, 3738 WL Maartensdijk
Tel: 0346-213366

GROTE INTERNATIONALE SUCCULENTENBEURS

Afdeling

ZAANSTREEK/WATERLAND

In de "De Brug" Saerendamstraat Assendelft

Op zondag 22 april 2001 van 10.00 tot 16.00 uur.

De beurs is te bereiken per NS-station Krommenie/ Assendelft (5 minuten lopen),

of per auto (volg de gele aanwijzingspijlen op de invalswegen).

Gezellige koffiehoeke voor uw hapje of drankje.

40 Meter verkooptafels

Toegang gratis

Op zaterdag 19 mei 2001

organiseert de afdeling Gouda en omstreken van Succulenta weer haar welbekende Goudse Cactusbeurs.

Wij nodigen elke cactus- en vetplantenliefhebber (met hun familie, vrienden en kennissen) dan ook van harte uit om dit jaarlijkse festijn mee te maken.

De beurs wordt gehouden in "De Brug" te Reeuwijk-Brug. Bereikbaar via de A12, afslag Reeuwijk. Van daaruit zullen wegwijzers u naar de zaal leiden. Van het station NS neemt u de bus richting Reeuwijk-Bodegraven.

Bezoekers zijn welkom van 09.00 tot 15.00 uur. Toegang is gratis. Deelnemers zijn vanaf 08.00 uur welkom. Deelnemers kunnen zich opgeven bij Joost van Tilborg, Cronestein 17, 2804 EK Gouda, tel. 0182 - 534093.

Tafelreservering a.u.b. zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk voor 5 mei a.s.

De tafelhuur bedraagt voor 1m f5,-, voor 2m f10,-, voor 3 m f17,50 en voor 4 m f25,-.

Convenant tussen de Stichting Arboretum Trompenburg en Succulenta, Nederlands Belgische Vereniging van Liefhebbers van Cactussen en andere Vetplanten inzake een schenking ter grootte van fl. 12.500,

Dit convenant heeft tot doel een schenking mogelijk te maken aan de Stichting Arboretum Trompenburg te Rotterdam aan de Honingerdijk 86, hierna te noemen: "ARBORETUM TROMPENBURG", door Succulenta, Nederlands Belgische Vereniging van Liefhebbers van Cactussen en andere Vetplanten, kantoorhoudende bij haar secretariaat te Zutphen aan de Wilhelminalaan 15, hierna te noemen "SUCCULENTA".

De Algemene Ledenvergadering van SUCCULENTA heeft haar bestuur verzocht een convenant te tekenen met ARBORETUM TROMPENBURG om de volgende hierna te noemen redenen:

- Zekerheid dat de schenking wordt aangewend voor het hierna te noemen doel van de schenking.
- Zekerheid dat de door ARBORETUM TROMPENBURG toegezegde hierna te noemen voordelen voor de vereniging SUCCULENTA worden nagekomen.

Doel van de Schenking van SUCCULENTA aan ARBORETUM TROMPENBURG:

SUCCULENTA heeft een aantal doelstellingen. Een van de doelstellingen is het verstrekken van voorlichting. In dit kader heeft de vereniging SUCCULENTA gemeend ARBORETUM TROMPENBURG een schenking te moeten doen om reden van het initiatief van ARBORETUM TROMPENBURG het bezoekende publiek in aanraking te laten komen met de bijzondere Succulente plantengeslachten die als voornaamste kenmerk hebben het overleven in omstandigheden waar water zeer spaarzaam beschikbaar is.

De verzameling van het ARBORETUM TROMPENBURG is van grote waarde en daarom heeft SUCCULENTA gemeend een bijdrage te moeten leveren aan het in stand houden van de collectie bestaande uit volwassen en unieke oude planten.

De keuze van de aanwending van de schenking door SUCCULENTA is de volgende:

ARBORETUM TROMPENBURG zal het geld aanwenden voor het correct op naam stellen van de totale collectie succulente planten van ARBORETUM TROMPENBURG en vervolgens registreren in het plantenregister van ARBORETUM TROMPENBURG op basis van de wetenschappelijke naamgeving en andere relevante gegevens als vindplaats, auteur, familienaam etcetera. Kortom die zaken die van belang zijn voor een botanische tuin. De gedachte achter deze registratie is die van het kunnen verstrekken van correcte informatie over de in de collectie aanwezige planten aan zowel liefhebbers als professioneel betrokkenen.

Toezeggingen door ARBORETUM TROMPENBURG aan SUCCULENTA

De toegezegde voordelen voor SUCCULENTA zijn de volgende:

- De gelegenheid bieden voor het tonen van foto- en tekstmateriaal - in de vorm van een kleine permanente tentoonstelling in de entree van de kasruimte - betreffende de succulenten, de Vereniging en vooral de uiteenzetting aan het publiek: wat zijn succulenten, waar komen ze vandaan, hoe moet je de planten verzorgen, etcetera?
- Het mogen organiseren van verenigingsactiviteiten in ARBORETUM TROMPENBURG. Overeengekomen is een tweejaarlijkse manifestatie voor leden en het publiek.

Toekomstige samenwerking tussen ARBORETUM TROMPENBURG en SUCCULENTA

Het is de intentie van Succulenta ook in de toekomst nauw samen te blijven werken om de toekomst van de verzameling te kunnen verzekeren en het publiek blijvend te informeren over de planten die ook in de landen van herkomst dikwijls met vernietiging bedreigd worden of reeds als verloren beschouwd kunnen worden. Het behouden van planten in verzamelingen is in een aantal gevallen de enige mogelijkheid om levend referentiemateriaal te bewaren.

Na ondertekening van dit convenant door vertegenwoordigers van ARBORETUM TROMPENBURG en SUCCULENTA zal de schenking van fl. 12.500,= worden gedaan aan ARBORETUM TROMPENBURG op een nader af te spreken wijze.

Namens ARBORETUM TROMPENBURG
Gelezen en accoord bevonden
Ing. G. Fortgens
Directeur

Namens SUCCULENTA
Gelezen en accoord bevonden
B.G. van der Elst
Voorzitter

FINANCIEEL JAARVERSLAG 2000

Balans per 31 december
in guldens

	2000	1999
Activa		
Inventaris	6.988	8.993
Clichéfonds	14.869	20.937
Boekenmarkt + Verenigingsartikelen	14.547	9.922
Promotie	3.797	1.313
Vorderingen/vooruitbetaalde kosten	6.813	7.133
Liquide middelen	158.711	161.627
	205.725	209.925
Passiva		
Eigen vermogen	128.875	129.274
Vooruitontvangsten	58.351	61.952
Schulden/te betalen kosten	18.499	18.699
	205.725	209.925

Toelichting

Inventaris : Hieronder zijn opgenomen de aangeschafte apparatuur, software en overige inventaris ten behoeve van het secretariaat, redactie, ledenadministratie en de promotie. Afschrijvingen vinden plaats in 3 tot 5 jaar.

Clichéfonds, Verenigingsartikelen, Boekenmarkt en Promotie: Deze posten betreffen voorraden. Hieronder zijn onder meer opgenomen de te vorderen rente, waarborgsommen en vorderingen uit hoofde van advertenties.

Liquide middelen: Betreft de kas- en banktegoeden alsmede tegoeden op spaarrekeningen.

Eigen vermogen (in guldens)

Algemene reserve:

Stand begin boekjaar	110.424
Af: Nadelig saldo boekjaar	399

110.025

Af: Onttrekking ten gunste van de bestemmingsreserve	660
--	-----

Stand einde boekjaar 109.365

Bestemmingsreserve (voorheen Floriadefonds):

Stand begin boekjaar	18.850
Bij: Toevoeging ten laste van de algemene reserve	660

19.510

Stand einde boekjaar

Eigen vermogen per 31 december 128.875

De toevoeging aan de bestemmingsreserve ten laste van de algemene reserve betreft toegerekende rente over het jaar 2000

Vooruitontvangsten: Betreft voornamelijk de vooruitontvangen contributie voor het jaar 2001

Schulden/te betalen kosten: Betreft voornamelijk nog te betalen rekeningen ten laste van 2000

Staat van baten en lasten

(in guldens)	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
	2000	2000	1999
Inkomsten			
Contributies	90.923	93.500	92.936
Clichéfonds	6.436	5.500	7.677
Verenigingsartikelen en boekenmarkt	1.517	1.500	2.081
Rente	4.126	3.500	4.407
	103.002	104.000	107.101
Uitgaven			
Tijdschrift	78.309	80.000	77.260
Ledenadministratie	1.498	3.500	1.724
Bibliotheek/diatheek	1.464	2.000	1.724
Website	545	1.000	637
Algemene vergaderingen	3.034	3.000	6.304
Promotie	4.727	5.000	1.239
Bestuur:			
Reizen en vergaderingen	4.629	4.500	5.125
Porti/telefoon	1.277	3.500	2.112
Materialen/kantoorbenodigdheden	2.170	2.000	770
Rekening-courant- en incassoprovisie	302	1.000	333
Diversen	1.348	2.000	1.569
Afschrijvingen	4.098	4.000	4.055
	103.401	111.500	103.092
Voordelig/nadelig saldo	-399	-7.500	40

Specificatie tijdschriften

(in guldens)	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
	2000	2000	1999
Drukwerk artikelen	45.268	46.000	45.610
Drukwerk verenigingsnieuws	10.432	11.000	10.296
Porti	14.223	16.000	14.151
Insealen	3.404	4.000	3.604
Redactie	7.918	6.000	6.956
	81.245	83.000	80.617
Opbrengst advertenties	2.936	3.000	3.357
	78.309	80.000	77.260

Toelichting

Algemeen

Het begrotingstekort is gelukkig aanzienlijk lager uitgevallen dan was begroot. Vooral de lagere bestuurskosten hebben hiertoe bijgedragen.

Contributies

De contributies zijn minder door een kleiner aantal betalende leden. Er is inmiddels een uitbreiding van promotieactiviteiten waardoor er hopelijk in de komende jaren weer nieuwe leden zullen bijkomen

Clichéfonds

Het clichéfonds heeft meer opgebracht dan begroot, wat natuurlijk verheugend is. Toch zijn er zorgen met betrekking tot het fonds. Het aantal mensen dat zaden kan tellen dreigt te klein te worden. Aanvulling van deze zeer belangrijke groep vrijwilligers is dringend nodig.

Boekenmarkt en verenigingsartikelen

De boekenmarkt en de verenigingsartikelen zijn nu in één hand. Voorlopig zijn ze als één post opgenomen.

De boekhouding is nu in een ander computersysteem ondergebracht waardoor een betere voorraadregistratie mogelijk is. De wijze van waardering van de voorraad zal nader worden bekeken. Tengevolge hiervan zullen waarschijnlijk eenaantal cijfers worden aangepast. De verwachting is evenwel dat het een aanpassing in positieve zin zal zijn.

Tijdschrift

De uitgaven voor het tijdschrift zijn meegevallen. Alleen de kosten van de redactie vielen hoog uit mede door het toepassen van nieuwe technieken.

Bestuur

De bestuurskosten zijn lager mede door de lage porti en telefoonkosten.

OPROEP OPROEP OPROEP OPROEP

Het bestuur is op zoek naar leden die willen helpen bij de opmaak van het blad Succulenta en van het Verenigingsnieuws.

Ervaring in het werken met computers is een vereiste. Het gaat hier om werkzaamheden die van veel belang zijn voor het bestaan van onze vereniging en die u op een andere manier heel direct met onze hobby in contact brengen.

Reacties s.v.p. naar:

J.H. Bruseker,

Wilhelminalaan 15, 7204 AB Zutphen

Tel. 0575 - 518406

Cactusshow 2001

meer dan
40 000 planten
in serres en
openlucht

- uitgebreide planten- en materiaalstand
- speciale aandacht voor zelf zaaien met zaaidemonstraties en 700 soorten zaden verkrijgbaar
- vakblad in kleur en bijblad voor beginners
- inlichtingen en antwoorden op uw vragen
- koffiebar, broodjes en frisdrank verkrijgbaar

Gratis
inkom
er zijn reeds 51 jaar
cactussen in Wijnegem

1, 2, 3 en 4 juni & 31 aug., 1 en 2 sept. 2001
Kasteellei 111 Wijnegem (bij Antwerpen) van 10 tot 18 uur
org.: Cactussen en Vetplanten v.z.w. Inlichtingen : 03. 353. 72. 58
homepage: [http:// user.online. be/cactusvetplant](http://user.online.be/cactusvetplant)
e-mail: [cactusvetplant @ online.be](mailto:cactusvetplant@online.be)

De grootste Belgische cactusvereniging 'Cactussen en Vetplanten' v.z.w. stelt u graag zijn vakblad in 4-kleurendruk voor. Dit blad richt zich zowel tot beginners als gevorderden, verschijnt 11 x per jaar, wordt 2-maandelijks verzonden en dit voor slechts 30 f. per jaar. Voor 40 f. krijgt u bovendien het maandelijks kringblad met verenigingsinfo en andere bruikbare informatie en de jaarlijkse zaadlijst met meer dan 700 soorten. Ook vorige jaargangen (los of ingebonden) zijn nog verkrijgbaar.

Voor meer informatie of een proefnummer, neem contact op met onze secretaris en coördinator buitenland : André Van Damme, Jacobsaan 13, B-2980 Zoersel tel : 0032 3 384 38 65 (na 20.00 uur) fax : 0032 3 384 07 04 of bezoek onze website : <http://user.online.be/cactusvetplant> e-mail : cactusvetplant@online.be

Nouveau : nous avons aussi une traduction en français pour nos amis étrangers.

Jaarabonnement Belgisch tijdschrift **CA.VE.KA.**
Rijk geïllustreerd met kleurenfoto's (11 nrs per jaar)
Voor de prijs van 35 gulden, verzending buitenland
inbegrepen!

Rekeningnummer postbank : **617412**

Eens kennis maken?

Vraag gratis een proefnummer aan bij:

Ledenadministratie en verzending Martin Van
Weyenberge, Jozef Van Bogaertstraat 14, 9200
Dendermonde – België

Nieuw tel. 32.52.222210 na 18 u. of :

E- Mail: cactusweelde@skynet.be

Wij bieden aan:

Astrophytum asterias
Astrophytum asterias Super Kabuto
Ortegocactus macdougallii
Blossfeldia in 6 soorten
Cochiseia robbinsorum
Pelcyphora asseliformis
Eriocyse in 5 soorten
Ariocarpus in 8 soorten
Uebelmannianus erebispinus/pectinifera
Navajoa fickeneisenii

Cactuswekerij Lakerveld

Lakerveld 89, 4128 LG Lexmond
Tel. 0347 - 341718
Fax. 0347 - 344588
Geopend maandag en vrijdag +
zaterdag van 8 tot 17 uur.

NIEUWE LEDEN 1 JANUARI 2001 T/M 28 FEBRUARI 2001

Nederland:

110638	Vogel, Dhr. Ph.	J.G. Suurhoffstraat 74	1067 VV	Amsterdam
110634	Ekelschot, Jane	Zuideinde 275	1511 GN	Oostzaan
110631	Vreugdenhil, Christine	Achterburg 13	2641 LA	Pijnacker
110623	Roessen, F.C.M.	Baakwoning 13	2671 LE	Naaldwijk
110620	Linden, Dhr. N.J. v.d.	Nieuweweg 18A	2675 BH	Honselersdijk
110618	Embden, Johanneke van	De Groene Zoom 9	2825 BA	Berkenwoude
110637	Ronde, Dhr. P.J. de	Soetentytstraat 1	3077 LM	Rotterdam
110616	Jongh-Cohen, Mevr. W.A. de	Bongweg 4	3192 NC	Hoogvliet
110621	Schut-v.Deursen, Mevr. T.	Slauerhoffstraat 7B	3202 VT	Spijkenisse
110622	Poulus, A.	A.B.C. Straat 12	3512 PX	Utrecht
110627	Vegt, Bettie van der	Kamperfoelie 33	4007 TK	Tiel
110619	Vostermans, Mevr. M.	Schoolweg 55	5916 PK	Venlo
110629	Supplie, Dhr. F.	Etudestraat 10	6544 RS	Nijmegen
110632	Newton, Jeffrey	Hoevestein 239-2a	6708 AK	Wageningen
110636	Farla, Dhr. W.	Klingelbeekseweg 18	6812 DH	Arnhem
110639	Bouwman, S.	Amsterdamweg 27	8071 DV	Nunspeet
110635	Arnaud de Calavon, Cyrielle	Punter 13-08	8242 DB	Lelystad
110630	Dijkstra, F.	Ijsbloempad 8	8255 JJ	Swifterband
110626	Vegt, Dhr. R.J. van der	Boerhoorn 42	9481 HE	Vries

Belgie:

110633	Schuytener-Blondeel, Fam.	de Thirimontlaan 1	B-1700	Dilbeek
110625	Obregonia p/a Jos Van Looy	Doornstraat 111	B-2270	Herenthout
110617	Kort, Rudy de	Kastelein 5	B-2300	Turnhout
110628	Craen, Dhr. S. van de	De Leggen 13	B-2370	Arendonk

Groot Britannie:

110624	Hunt Ph D, David	The Manse, Chapel Lane, Milborne Port	Sherborne DT9 5DL
--------	------------------	--	-------------------

Bericht van overlijden ontvangen van:

De heer J. Vostermans te Venlo
 De heer C.J. de Gilde te Den Haag
 De heer H. Th Bonke te Zwolle

NIEUW!

CACTUS PARADISE AMSTERDAM

NIEUW!

Cactus-specialiteiten: schitterende wortelechte cactussen, waarvan vele met vindplaats en veldnummer!

O.a. Ariocarpus, Astrophytum, Copiapoa, Lophophora, Matucana, Neoporteria, Obregonia, Pelecypora, Saquaro, Strombocactus, Thelocephala, Turbinicarpus.

Nu ook: **Schildpadcactus**, de witte strepen tussen naastgelegen areolen vormen samen een netwerk!
Kamvormen (cristaten) met cristaatbloemen en cristaatpels!
Echinocereus davisii f. brevispinus met korte, dikke doorns (Succulenta 2000-6-121)
Aztekium hintonii, **Astrophytum "Onzuka"**, **Geohintonia mexicana (allen geënt)**

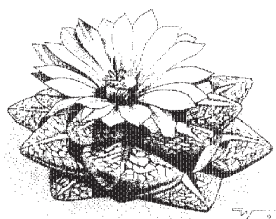
"Verzendlijst 2001" (>20 blz A4) met per soort een korte informatieve beschrijving en aanwijzingen bij de kweek wordt u toegestuurd na ontvangst van Hfl.4,- in postzegels (of Bfr 80).
Levering per post of op cactusbeurzen.

Cactus Paradise Amsterdam, Postbus 9662, 1006 GD Amsterdam.
Tel. 020 - 6191055 (22 - 23 uur, J.F.A. Wortelboer)

NIEUW!

NIEUW!

CACTUSSEN EN VETPLANTENZADEN
Schrijf vandaag nog voor gratis zaadlijst

DOUGH & VICKY ROWLAND
200 SPRING ROAD, KEMPSTON
BEDFORD, ENGLAND, mk42, 8nd

**British
Cactus &
Succulent
Society**

Het Journaal van de BCSS verschijnt eenmaal per kwartaal en bevat zowel artikelen van wetenschappelijke aard als verenigingsnieuws en artikelen van lezers.

Eenmaal per jaar publiceren wij Bradleya voor de serieuze verzamelaar en liefhebber van succulente planten.

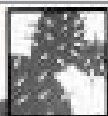
Compleet lidmaatschap inclusief Bradleya:
In de EEG 22.00 pond
Buiten de EEG 24.00 pond
Excl. Bradleya resp. 12.00 en 13.00 pond
Overzeese bestemmingen per luchtpost.
Vorige nummers verkrijgbaar.

Verdere informatie bij:

Hon. Membership Secretary
Mr.D.V.Slade, 15 Brenhwood Crescent,
Hull road, York YO1 5HU, England

TE KOOP GEVRAAGD:

Tweedehands boeken en tijdschriften over succulenten. Aanbiedingen aan:
W.Alsengeest
Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort
Tel: 0348 - 471083

Postbus 1127 - 5713BP Velp
Barkingspade Drukkerij
Telefon 0715 14 76 51 - Fax 0715 14 76 78
uhlig@adsl.vivanti.nl - www.uhlig.nl

- Meer dan 200 geslachten, meer dan 2000 soorten zeldzame planten en zaden
- Verzending over de gehele wereld
- Bezoekers en groepen zijn van harte welkom
- Onze planten- en zaadlijst ontvangt u op aanvraag tegen een internationale antwoordcoupon

SUCCULENTA

ISSN 0039-4467 JUNI 2001 NOMOR 3 JILID 80
ISSN 0039-4467 JUNI 2001 NOMOR 3 JILID 80

MAG IK MIJ EVEN VOORSTELLEN?!

De kritische lezer zal bij het lezen van de titel boven dit verhaaltje waarschijnlijk de wenkbrauwen fronsen en denken; moet dat nu een blad gaan verzorgen terwijl de eerste de beste regel die geschreven wordt meteen al voorzien is van twee leestekens?

Het vraagteken vloeit voort uit het feit dat ik een vraag stel en dan niet netjes, zoals het hoort, op een antwoord wacht, maar meteen begin te schrijven.

Het uitroepteken is voor die mensen die mij al jaren kennen en waarbij ik mij afvraag welke zin het heeft om mij nog eens voor te stellen.

Dat ik hier dit stukje schrijf is het gevolg van het verzoek van zowel het bestuur als Joop van Alten om iemand in te werken, die te zijner tijd de werkzaamheden van Joop van Alten over zou kunnen nemen.

U raadt het al, het tijdstip van de overname is aangebroken en vanaf dit moment zal ik proberen om de bijzonder goede verzorging, zoals Joop van Alten een aantal jaren heeft gedaan, voort te zetten.

Zelf ben ik al in het bezit van de zilveren speld van Succulenta, dus ik loop al weer een aantal jaartjes mee in de succulentenhobby, waar ik met wisselend succes gedurende een aantal jaren probeer om de ons zo geliefde planten een redelijk onderkomen te bieden, waarbij ze zich zo prettig voelen, dat ze nog gaan bloeien ook. Dit fenomeen doet zich dan ook regelmatig bij mijn cactussen en vetplanten voor.

Naast deze hobby neemt het verzamelen van literatuur bij mij een grote plaats in, zodat de schakel naar ons maandblad snel gelegd kan worden. Hierbij is mijn mening namelijk dat, wanneer je ergens iets op aan te merken hebt, je moet proberen om hier constructief iets aan te doen en niet alleen maar negatieve geluiden laat horen. Daarbij komt ook nog dat ik dit werk erg leuk vind, want vanaf 1982 verzorg ik het maandblaadje van mijn eigen afdeling; De Achterhoek.

Toch komt er bij het verzorgen van Succulenta wel wat meer kijken en zijn de werkzaamheden iets uitgebreider en vooral ingewikkelder.

Na dus een tijdje aan de hand van Joop meegelopen te hebben is nu het moment aangebroken om op eigen benen te gaan staan. Gelukkig is mij van diverse kanten hulp toegezegd en hebben mensen de belofte gedaan om bij te springen indien dat nodig mocht blijken.

Daar alle begin moeilijk is hoop ik dan ook zeer veel reactie te krijgen en sta ik uiteraard open voor suggesties die, wanneer ze bruikbaar zijn voor ons maandblad, zeker gebruikt zullen worden.

Verder spreek ik de hoop uit dat de uitvoering van ons blad nog meer mensen zal stimuleren om een positieve bijdrage te leveren.

Henk Viscaal

JONG GELEERD

CEROPEGIA SANDERSONII DECNE

Johanna Smit-Reesink

Ceropegia sandersonii is een klimplant, die in de zomer maandenlang achtereen beeldschone bloemen kan dragen.

Ceropegia betekent lantaarnplant. Daar zijn, gelukkig, een heleboel verschillende soorten van!

C. sandersonii is genoemd naar J. Sanderson, geboren in Zuid-Afrika in 1854!

Oorspronkelijk komen de planten uit Natal in Zuid-Afrika.

Het is een snelgroeiende windende plant met groene stengels en 3 tot 5 cm lange, dikke hartvormige bladeren, die met heel korte steeltjes aan de stengel zitten. De bladeren zijn tegenovergesteld en zitten 10 tot 20 cm uit elkaar.

De bloemen, op korte stelen, zijn lichtgroen en van boven hoekig gevormd. Als

Ceropegia sandersonii

Succulenta jaargang 80 (3) 2001

ze open zijn lijken de bloemen wel op parachootjes! Het hoedje is wat donkerder van kleur met kleine vlekjes en het is behaard! Stel je voor dat je een insect was, wat zou het lekker zijn om in de bloem te kruipen en daarin rond te rollen!

De planten kunnen de hele zomer bloeien tot laat in de herfst.

Ceropegia sandersonii verlangt een goede, voedzame grond en een ondersteuning voor de kruipende en slingerende stengels. Tijdens de groeiperiode moet je hem regelmatig voldoende water geven. In de winter droog houden en niet al te koud.

Ceropegia's kun je heel gemakkelijk stekken. In de voorzomer neem je korte stengelstukken, waaraan minstens twee bladknopen zitten. De sliertjes laat je een dag of vijf drogen, waarna je ze in de stekpoeder doopt en elk sliertje in een rondje in een potje met aangedrukte aarde legt. Het onderste stukje steek je in de grond en het rondje zet je voorzichtig vast met een paar losgemaakte paperclips, zodat het de grond blijft raken. Daarna geef je wat water en dan maar afwachten! Voordat de grond helemaal droog is geef je natuurlijk opnieuw een beetje water.

De stekjes zet je vooral in het begin niet in de volle zon, maar wel lekker warm. Het is heerlijk om te zien dat er dan weer echte blaadjes ontstaan. En dan heb je weer een nieuw plantje. Je zet er netjes een etiket met de naam bij en je kunt het, of zelf houden, of aan iemand anders met 'groene vingers' cadeau doen.

De meeste *Ceropegia's* kun je op deze manier stekken. Er zijn er echter ook, die na de bloei aan de stengel knolletjes vormen en die kun je er gewoon af nemen

en in een potje stoppen, waarna er ook weer nieuwe plantjes uit ontstaan. Leuk He?

Door heel 'gevorderde' liefhebbers worden de bewortelde knolletjes wel gebruikt om andere heel kwetsbare en moeilijk te kweken plantjes op te enten.

Tot de volgende keer!

**Prins Willem Alexanderlaan 104,
6721 AE Bennekom.**

Tekening uit:

Subik - Bloeiende cactussen en andere
vetplanten. blz. 206

Zomers & Keunings Wageningen.

HEILZAME HELENDE HOBBY

Gerard de Lange

Sinds kort ben ik bezig met het timmeren van een klein, maar fraai kastje, waarin op stijlvolle wijze een fraaie trofee kan worden tentoongesteld. Ik denk daarbij aan een of andere ridder-orde, maar het mag desnoods ook wel een Nobelprijs zijn.

Vorige maand heb ik namelijk een medisch- wetenschappelijk onderzoek afgerond en het eindresultaat van al die proeven, berekeningen en navorsingen is zeker niet van enig mondiaal belang ontbloot.

Dat klinkt allemaal erg arrogant en aanmatigend, maar daar hoeft een genie als ik zich natuurlijk niets van aan te trekken, zeker niet als je zojuist een ontdekking op wereldniveau hebt gedaan.

Eerst even een paar feiten die de aanleiding vormden tot dit diepgaande en opmerkelijke onderzoek, waarbij ik mij zal bedienen van gewone-mensen-taal, omdat de terminologie van de officiële scriptie voor leken totaal onbegrijpelijk is.

Meermalen was het me opgevallen dat cactusliefhebbers over het algemeen zéér goed geluimd zijn, prettig in de omgang en barsten van de energie! Gewoon een feit.

Neem nou zo'n werkdag in de cactuskas van het Bos van Ypey: zeven personen

werken zich het apenlazerus, riskeren rugklachten, hernia's, verwondingen en andere onprettigheden en trauma's. Toch heerst er altijd tijdens deze slavenarbeid een opperbeste stemming. Er worden allerlei wijsheden geventileerd, maar ook onwijs gave opmerkingen geplaatst, terwijl de beoogde werkzaamheden in vlot tempo vorderen. Een week later melden dezelfde geteisterde personen zich monter weer om het karwei energiek áf te maken, terwijl de cactusdoorns soms nog in hun vingertoppen steken. Hoe kan dat?

Loop eens binnen bij een cactusbeurs en verwonder u over de vitaliteit van de deelnemers aan zo'n evenement. Schriele vrouwtjes zeulen met enorme kisten vol cactussen naar hun staanplaats en gezette tachtigers torsen loodzware reuzenplanten door het lokaal, aldus spottend met de wetten van de zwaartekracht. Na een dag geduldig wachten en af en toe wat handel, is het weer sjuuwen geblazen in omgekeerde richting, maar nog steeds met dezelfde "big smile" en weer met "beurs geprikte" vingers vol doorns.

Neem eens deel aan een cactus-excursie en ervaar hoe vriendelijk u door de

kwekers ontvangen en geholpen wordt bij het uitzoeken en inpakken van uw nieuwe aanwinsten, ondanks de afgebroken glochiden in zijn beide handen. Wat is het geheim....?

(Trouwens op dat woord "ondanks" zal ik noodgedwongen moeten terugkomen, omdat daarin juist een kapitale denkfout schuilt).

Het vraagstuk liet me niet los en 's nachts lag ik wakker van dit mysterie.

Radicaal besloot ik om een paar maanden van mijn leven aan de wetenschap te wijden om dit prangende geheim te ontsluiëren. Ik schafte me een witte laboratoriumjas aan en vorderde de microscoop, die ik mijn kleinzoon cadeau had gedaan, terug. Mij voorbereidend op jarenlange research en onderzoek, begon ik cactusdoorns te bestuderen en te vergelijken en zie Al na een paar uur deed ik een wereldschokkende ontdekking.....!

Een sterk uitvergroete cactusdoorn is n.l. voortreffelijk te vergelijken met de naald van de oude chinese acupuncturisten..!

De werking ervan is echter vele malen sterker door de speciale structuur van de levende materie waaruit zij zijn opgebouwd. Ze hebben zelfrichtende eigenschappen, d.w.z. dat zenuwknopen waar de positieve krachtlijnen stagneren, worden opgespoord en bewerkt, zodat de heilzame energie-banen ongestoord het hele lichaam van kracht en vitaliteit kunnen voorzien. Algehele genezing volgt!

Het is dus niet 'ondanks' maar juist, 'dank zij' de prikkelende doorns onze hobby waardoor volledig herstel wordt bevorderd. Het is de pure oervorm van acupunctuur.

Zo'n stelling dient natuurlijk wetenschappelijk te worden bewezen. Welnu bewijzen zijn er te over, via zeer betrouwbare proefpersonen:

Een vriend en collega van mij, de tachtig al gepasseerd, zat in een dipje en overwoog om te stoppen met zijn cactushobby. Bij het verpotten van een paar planten, die hij weg wou geven, prikte hij zich ook nog danig. In plaats van de boel er bij neer te gooien gebeurde er iets opmerkelijks: Hij bouwde een nieuwe kas, breidde zijn collectie uit en maakte een nieuwe dia-serie tijdens een reis door Zuid-Afrika.

Op onze ruilbeurs hadden we onze mooiste planten listig ingeklemd tussen de venijnigste en meest wild bedoornde cactussen, zodat hebbelijke handen zich wel móésten prikken om de begeerde exemplaren te bemachtigen.

Resultaat: drie nieuwe afdelingsleden.

De penningmeester, toch erg punctueel, prikte zijn wijs- en telvinger aan een grusonii en prompt was een positief kassaldo het gevolg. Hij schreef zelfs een leuke verjaardagskaart aan mijn vrouw, terwijl zijn lezingen veel bijval oogsten.

Een cactus vriend in het buitenland kreeg een doortje in zijn tong (hoe dat kan weet ik ook niet) maar vanaf dat moment sprak hij niet meer van een "eilzame obby" maar zeer gearticuleerd van "Heilzame, Helende Hobby".

Tot slot onze voorzitter, altijd al een akelig opgewekte blijde vogel, deed na een onachtzame confrontatie met een opuntia, een geweldige ontdekking die de medische wereld versteld zal doen staan. Enhoewel vrijwel ongeletterd, schreef hij toch dit geniale artikel.

**Op de Bouwen 27,
8501 GP Joure**

AANBEVOLEN SUCCULENTEN 10

Henk Krijnen

Foto's van de schrijver

Pseudolobivia kermesina

Deze plant is beschreven door de bekende Zwitserse cactuskenner H.Krainz. De plant is bolvormig, donkergroen van kleur, en kan uitgroeien tot 15 cm doorsnede.

Mijn plant heeft 18 ribben en is rijkelijk voorzien van scherpe doorns. De bloemen staan op 16 cm lange stelen en zijn ca. 9 cm in doorsnede, reukloos, maar zeer mooi van kleur. Kermesina betekent karmijnrood. Helaas duurt de bloei maar kort, er komen echter wel meerdere knoppen tot ontwikkeling in de zomer.

Deze foto is gemaakt op 3 augustus. Het is een gemakkelijke plant die eigenlijk niet ontbreken mag in een gemengde cactusverzameling.

Pseudolobivia wordt tegenwoordig gevoegd bij het geslacht Echinopsis. De groeiplaats van deze planten is Noord-Argentinië.

Discocactus silicola

Sinds de uitgave van het Discocactusboek van A.F.H.Buining is het geslacht Discocactus beter bekend geworden. Het zijn echter moeilijke planten, niet aan te raden voor beginners. Discocactus silicola is beschreven door Buining en Brederoo in 1975. De plant is plat bolvormig tot ongeveer 15 cm diameter, tot 5 cm hoog, kleur glanzend groen. Discocactussen krijgen een cephalium, waaruit overdag de knoppen ontspringen. Diezelfde avond gaan de bloemen al open. Deze foto heb ik gemaakt op 8 juli om 19.00 uur, de bloemen zijn net open gegaan. Omdat het nachtbloeiers zijn, geuren de bloemen enigszins. Echter de volgende morgen zijn ze uitgebloeid. De moeilijkheid met deze planten is dat ze niet tegen koude kunnen en bij 15 graden moeten overwinteren. De groeiplaats is in de omgeving van Porto Murtinho, Mato Grosso, Brazilië op 140 m hoogte, in harde kiezelgrond, tussen gras en struikgewas.

Anacampseros rufescens

Deze plant behoort tot de familie der Portulacaceae, en wordt wel het Liefdesroosje genoemd. Anacampseros betekent “de liefde terugbrengend” en rufescens betekent “rossig wordend”.

Van deze familie zijn 55 soorten beschreven, waarvan Anacampseros rufescens de meest bekende is. Ze groeien allen in Zuid-Afrika en Namibie.

Onze plant bestaat uit een stammetje van 5 tot 8 cm hoog, waaraan dikke 1 tot 2 cm lange blaadjes spiraalvormig zijn bevestigd. Deze blaadjes zijn van boven groen en van onderen rood gekleurd en ze zijn met borstelige haartjes overdekt. De bloemen zijn 3 tot 4 cm in doorsnede, ze gaan alleen open bij zonnig weer. Ook wanneer de bloemen niet open gaan, geven ze kiemkrachtige witte zaden in droge hulzen. 's Zomers normaal gieten en 's winters droog houden.

Sulcorebutia totorensis

Het geslacht Sulcorebutia heeft zeer veel mooie soorten.

Sulcorebutia totorensis is een mooie donkergroene plant en een rijke bloeier. De areolen zijn langwerpig grijs-wit en daarop bevinden zich de bijna zwarte scherpe doorns. De bloei is in mei/juni.

Het grondmengsel, waarin ik deze planten houd, is klei, potgrond en grof rivierzand in ongeveer gelijke delen, en daar voeg ik een klein schepje gedroogde koemestkorrels aan toe. De planten doen het daarop zeer goed. Ze blijven compact en bloeien iedere zomer. Echter kan met een ander grondmengsel of lava ook een goed resultaat worden bereikt.

Sulcorebutia kan goed tegen kou in de winter mits ze volkomen droog worden gehouden.

Deze plant is genoemd naar de vindplaats in Bolivia bij Totora op 2800 m hoogte.

Prof.Struyckenlaan 14, 3741 Baarn

NEOHENRICIA SIBBETTII

Jan Jaap de Morree

Deze soort uit Zuid Afrika groeit in de grote Karoo. De naam was oorspronkelijk bedoeld zonder Neo-, maar er was al een ander plantengeslacht *Henricia*, dus dat ging gewoon niet door. Toch ben ik dan wel even nieuwsgierig wat er dan allemaal al *Henricia* heet. Een paar jaar geleden liet ik het bij die nieuwsgierigheid, want zoeken in de bibliotheek van de hortus in Leiden of de VU was veel te moeizaam. Nu is internet binnen 5 minuten in staat om voor me te vinden wat anders maanden kon duren. Tientallen artikelen over mooie zeestersoorten zetten me even op het verkeerde been.

Dan nog maar eens een zoekopdracht met *Henricia* + 'plant taxonomy'. Een wilde greep, maar je weet maar nooit. De tweede site is al gelijk raak met de ING Generic Name Display van de Index Nominum Genericorum (ING). A collaborative project of the International Association for Plant Taxonomy (IAPT) and the Smithsonian Institution was initiated in 1954 as a compilation of generic names published for all organisms covered by the International Code of Botanical Nomenclature. Dat klinkt serieus genoeg. Direct kan in een searchvlakje de naam ingetypt worden. En daar staan ze dan, twee geslachten, waarvan de eerste al wel heel lang bekend is.

—*Henricia cassini*. Bull. Sci. Soc. Philom. Paris 1817: 11 jan 1817. *H. agathaeoides cassini* (*agathaeoides*)
PHAN.-ASTERACEAE(11) - 18 sep 1996.

—*Henricia* Bolus. Notes Mesembry. 3:39.31 jul 1936 (non Cassini 1817)

—*H. sibbettii* (L. Bolus (*Mesembryanthum sibbettii* L. Bolus)

Nomenclatural synonym of *Neohenricia* L.
Bolus 1938 PHAN.-AIZOACEAE (10) - 9 feb 1996.

Dat is toch zo fantastisch, binnen een paar minuten weet je niet alleen wat je weten wilt, maar heb je ook een site om bij je bookmarks te plaatsen voor zoekwerk in de toekomst. Het zoeken naar een illustratie van de asterachtige liep verder op niets uit, maar daar zal ook vast wel een site voor bestaan.

De oudste plant werd in 1817 beschreven door Cassini en behoort tot de asterachtigen. De nieuwe plant is merkwaardig genoeg de plant van dit artikel, beschreven door Bolus, maar is pas na twee jaar door hem omgedoopt. Intussen is er in ook al in 1931 geworsteld met *Mesembryanthemum sibbettii*. Dr. Marquerite Henrici, waar het plantje naar genoemd is, was een plantenfysiologe te Fauresmith in de Oranje Vrijstaat in Zuid Afrika.

Neohenricia sibbettii

Foto van de schrijver

En dat is alleen nog maar de voorbereiding voor het artikeltje dat ik wil schrijven.

Op een avond in september ging ik nog even in de kas kijken en rook vaag de geur van een bloeiende selenicereus, een discocactus, wellicht een setiechinopsis of iets wat daar op lijkt.

Al snuivend kom ik uit bij de rijtjes vetplanten. Een paar uitbundig bloeiende conophytums, een lithops in knop, een aloinopsis. Daartussen staat een onooglijk klein plantje dat ik aanschafte omdat ik in het boek 'Mesembs of the world' getroffen was door de blaadjes die erg op titanopsis leken. U raadt het misschien al; *Neohenricia sibbettii*. Alleen had ik toen niet door dat het om een macro-opname ging van een dwergplantje dat niet meer dan twee centimeter hoog wordt en blaadjes van een paar milimeter bezit. De knotsvormige blaadjes zijn aan de top bezet met wratachtige bobbeltjes.

Een parmantig klein, crèmekleurig bloempje met rozerode punten had zich geopend en dichtbij geurde het sterk. Tropisch oerwoud in het klein. Het is een nachtbloeiër en het flodderige bloempje kan dus door het verspreiden van een duidelijke geur de aandacht van de

bestuivers trekken. Mesembs of the world maakt ook melding van de duidelijke geur. Vlak ernaast stond overigens een conophytum met zonodig nog veel kleinere transparante bleekroze bloempjes van een paar milimeter klein te geuren. Logisch en opvallend is daarmee ook weer dat klein en onooglijk kan compenseren met geur. Drie andere conophytumsoorten in dezelfde rij met felle grote lilaparse dagbloemen waren volledig geurloos (waaronder *C. wetsteinii* bijvoorbeeld).

Direct was ik weer volkomen tevreden met de aanschaf van een plantje dat me eerst niet erg aansprak, maar voor de collectie alleen al vanwege de naam sibbettii met de dubbele B's, T's en I's de aanschaf waard leek.

Het lokken van nachtvlinders met die geurende bloemen ga ik verder maar niet uitproberen. In september zijn die al een eind op hun retour en de huisjesslakken staan 's nachts te dringen om mijn zaailingen te slopen. De deur blijft dus hermetisch gesloten.

**Koperwieklaan 19,
2261 CL Leidschendam.
Morreej@sggm.hhs.nl**

CD - ROM BESPREKING

Titel: SulcoMania 2000;
samensteller: Johan Pot;
uitgever: Johan Pot
Gebruikersomgeving: Nederlands,
Engels, Duits, Frans of Spaans
De CD-ROM is te bestellen bij Johan Pot,
Gagarinstraat 17, 1562 TA Krommenie;
e-mailadres: j.pot@tip.nl

SulcoMania 2000 is een zeer toegankelijke databank over Sulcorebutia's op CD-ROM. Deze staat vol met informatie over de (onder)soorten, aangevuld met maar liefst 2400 foto's (geschat), en ter

verduidelijking van de bloemsamenstelling en kleuren ervan 175 bloemtekeningen (geschat). De databank bevat verder circa 20 landkaarten en 10 3D-achtige foto's alsmede informatie over groeilocatie en de hoogte ervan per veldnummer. Verder bevat het een veldnummerlijst met ongeveer 1200 veldnummers van 25 tot 30 veldonderzoekers. Bij veel veldnummers is de bijbehorende plant-, bloem- en zaadinformatie op te roepen. De soorten/ondersoortenlijst bevat circa 175 namen. Tevens zijn er teksten van ongeveer 50 eerstbeschrijvingen van

Sulcorebutia-soorten in het Nederlands, Duits of Engels; de meeste hebben ook de Latijnse tekst. De CD-ROM bevat enige gegevens over de cultuur en vermeerdering van de planten. Het klimaat en de groeiomstandigheden van de soorten ter plaatse komen niet ter sprake. De kaarten zijn duidelijk en de kwaliteit van de foto's varieert van redelijk tot zeer goed. Er zijn ook foto's van populaties in het wild waardoor men een indruk krijgt van een aantal habitats.

De CD-ROM laat zich eenvoudig aan de hand van de handleiding installeren. Het opstartscherm van het programma verrast je iedere keer met een andere foto van een Sulcorebutia, waardoor je op een speelse wijze met verschillende soorten geconfronteerd wordt. Hierna verschijnt het hoofdscherm 'SulcoMania 2000' dat opgebouwd is uit een menubalk, een taakbalk en een venster. Je zou verwachten dat de menubalk alle hoofd-functies en de taakbalk de bijfuncties zou bevatten. Dit is echter niet het geval. Een aantal hoofdfuncties komt in de taakbalk voor en enkele bijfuncties in de menubalk. Dit maakt echter de bedienbaarheid van het programma niet moeilijker. In het kort geef ik hierna vier hoofdschermen weer:

1 'SulcoMania 2000': Onder dit scherm worden bloemen en planten getoond, uitgaande van een (onder)soortnaam of een veldnummer. Verder kun je de globale groeilocatie op een kaart vinden, en is onder 'DIAGNOSE' de tekst van de eerstbeschrijving van de soort te zien. Via het data-icoon verschijnt er een tabel met (max. 22) kenmerken van de soort en verder nog andere informatie. Bij meerdere foto's van planten met hetzelfde veldnummer, kun je de soms grote variatie binnen een soort zien.

2 'Zoeken': Dit scherm is zeer handig als je een onbekende plant wilt determineren. De gegevens die je hebt,

kun je invoeren in 22 rubrieken met ieder weer onderverdelingen waaruit je kunt kiezen. Ook kun je omgekeerd te werk gaan en een veldnummer invoeren waarna de kenmerken verschijnen.

3 'Vergelijken': Deze functie bevat twee vergelijkingsschermen: Het eerste heet '2 Veldnummers'. In dit scherm kan men de eerder genoemde (max. 22) plantkenmerken van 2 veldnummers met elkaar vergelijken. Tevens verschijnt er onderaan in het scherm een groen-rood-grijze gelijkheidsbalk.

Het andere scherm heet 'Velden'. Het scherm bevat negen velden (groeigebieden). Als je een veldnummer kiest verschijnt de bijbehorende gelijkheidsbalk in het centrale groeigebied. De veldnummers en gelijkheidsbalken van planten in het centrale gebied en die er omheen worden ook getoond.

4 'Foto's': In dit scherm kun je vier foto's met elkaar vergelijken door ze uit de lijst naar één van de vier locaties te slepen. Elke foto beslaat dan een kwart van het scherm.

Tot slot moet gezegd worden dat de handleiding op een enkel punt aangevuld zou moeten worden. Vermelding van de systeemeisen en de wijze waarop de vergelijkingbalken worden samengesteld horen vermeld te worden. Samenvattend kan echter geconcludeerd worden dat SulcoMania 2000 een gebruiksvriendelijk, mooi en up-to-date programma over Sulcorebutia's is. De CD-ROM is een lust voor liefhebbers van Zuid-Amerikaanse bolcactussen en een 'must' voor Sulcorebutia-liefhebbers gezien de vele soorten, ondersoorten en - nog niet beschreven - species, de zeer vele veldnummers, de mooie foto's en de uitgebreide zoek- en vergelijkingsmogelijkheden.

Ton Rijsmus

MEXICAANSE MOMENTEN (2)

Wolter ten Hoeve

We overnachten in een lekker goedkoop (maar wel goed) hotelletje in Xichú (f 20 per persoon) en de volgende ochtend, 18 oktober, gaan we opnieuw op zoek naar *Turbinicarpus alonsoi* en vooral *Strombocactus esperanzaensis*. We onderzoeken diverse hellingen, maar *Str. esperanzaensis* vinden we niet. Wel vinden we planten zoals *Mammillaria schiedeana*, *hahniana*, *Astrophytum ornatum* en weer *T. alonsoi*. Er loopt een man langs de weg met een voorraad stro op zijn rug. Ik besluit hem te vragen of hij iets weet van een kleine roodbloeiende cactus. We laten hem het plaatje van *Str. disciformis* in het cactusboek van Preston-Mafham zien, misschien herkent hij zo de gezochte plant. Helaas, het plaatje zegt hem niets. Maar hij wijst dan op een roodbloeiende *Sulcorebutia* die op dezelfde pagina voorkomt, dat roodbloeiende cactusje kent hij wel. Sulco's in Mexico, dat kan niet waar zijn! Maar het plaatje toont op het oog wel enige gelijkenis met de gezochte roodbloeiende *Str. esperanzaensis*. Ik vraag de man of hij ons voor 50 pesos (ca. f 15) naar het plantje wil brengen. Dat wil hij wel. De bult stro wordt aan de kant gelegd en hij gaat ons voor. Het gaat bij een ondiepe rivier langs, soms moeten we hem oversteken. Na ongeveer een uur wandelen gaan we een zijdal in en even later toont de man ons de gezochte plant. Helaas, geen *sulcorebutia*, geen *strombo*, maar wel *T. alonsoi*. Toch is deze tocht zeer de moeite waard want er staan heel wat *alonsoi*'s in bloei en de rode bloemen steken prachtig af tegen de rotswand. Volgens de man groeit verderop nog een andere, eveneens roodbloeiende soort (de gezochte *strombo*?), maar om daar te komen moet je wel 5 uur wandelen

en daar hebben we helaas de tijd niet voor. Ik vermoed overigens dat er in deze bergachtige streek nog onontdekte cactussen voorkomen, want het gebied is zeer ruig en wegen zijn er nauwelijks. We wandelen dezelfde route terug en onderweg bekijk ik nog een steile helling. Hé, daar valt mijn oog op de gezochte *strombo*! Bingo! Vlak naast een *T. alonsoi* groeit het plantje. We speuren het onderste deel van deze helling verder af en vinden nog 1 *Str. esperanzaensis*. Voor we het beseffen heeft onze gids deze plant echter al uit de grond getrokken! Tja, de mensen hier kijken toch anders tegen deze planten aan dan wij. We poten de *strombo* weer in de grond en hopen dat hij het zal overleven. Overigens, we zien hier ook nog een paar mooie kluiten met *Mammillaria candida*. Blij wandelen we terug naar de auto, de *strombo* hebben we toch nog gevonden en de aanblik van de bloeiende *alonsoi*'s was schitterend.

Uit dit verhaal moge duidelijk zijn dat het een goed idee voor een Mexico-ganger is om een boek met plaatjes van cactussen mee te nemen!

Vanaf Xichú rijden we de een dag eerder afgelegde route opnieuw, maar nu omgekeerd. Via San Luis de la Paz gaan we naar het iets zuidelijker gelegen Pozos. In de omgeving van dit plaatsje groeit *Mammillaria albiflora*. Het terrein waar deze cactus groeit is een aantal jaren geleden aangekocht door CANTE. We kruipen door de omheining en zoeken in het veld naar deze cactus. We vinden diverse soorten zoals *M. perbella*, *M. vagaspina*, *glandulicactus*, *Coryphantha erecta*, *stenocactus*. Maar *M. albiflora* vinden we niet. We gaan het volgende omheinde terrein in en hier vindt iemand

Turbinicarpus klinkerianus bij Entronque El Huizache

Foto's van de schrijver

van de groep uiteindelijk de gezochte cactus. Slechts in een bepaald deel van het terrein blijkt *M. albiflora* te groeien. We vinden veel planten, maar ze zijn allemaal klein. Het grootste exemplaar heeft een doorsnede van ca. 2 cm, maar dit exemplaar staat veilig onder een struikje. Aan één plantje vind ik een zaadbes. Frappant is trouwens dat *M. perbella* hier niet voorkomt en vanaf 100 meter verderop wel. Blijkbaar is de grondsamenstelling op de albiflora groeiplaats minder gunstig voor *M. perbella*.

Het wordt tijd om een overnachtingsplaats te vinden want de zon gaat al bijna onder. We gaan naar de snelweg en rijden noordwaarts. We laten San Luis Potosi links liggen en overnachten in Villa Hidalgo in een zeer oud hotel met een minstens even oude eigenaresse en zo te voelen ook even oude bedden. Rond elf

uur werken we bij een taco-stand nog ons diner naar binnen.

De ochtend van donderdag 19 oktober begroet ons met een tot nu toe onbekend fenomeen: motregen, echt Nederlands of Engels weer. Na een paar uur klaart het echter op en wanneer we op de groeiplaats van *Pelecyphora aselliformis* aangekomen zijn is er al weer regelmatig zon. Enkele jaren geleden moest de oorspronkelijke vindplaats van *P. aselliformis* wijken voor de aanleg van een snelweg en veel planten werden toen verhuisd naar een nieuwe heuvel. Op deze heuvel doen ze het uitstekend, want we treffen veel planten aan, zowel kleine als grote exemplaren. Soms zitten er heel wat op een kluitje bij elkaar. Inmiddels zijn nog enkele locaties van *P. aselliformis* gevonden blijkens een recente publicatie in het Duitse KuaS, zodat *P. aselliformis* zeker niet meer als een bedreigde soort gezien hoeft te worden.

Ariocarpus retusus bij Entronque El Huizache

Een andere vrij zeldzame cactus die we op deze lage heuvel aantreffen is *M. aureilanata*, maar hiervan vinden we maar een paar exemplaren.

We rijden verder noordwaarts over de snelweg. Bij een heuvel maken we nog een stop om naar turbinicarpus te zoeken, maar die kunnen we niet vinden. Wel vinden we hier mooie groepen *M. vagaspina* (*M. magnimamma*) en ik vind nog een kleine mammillaria uit de stylothele-serie.

In de omgeving van El Huizache vinden we op een heuvel *Ariocarpus retusus*, mooie grote exemplaren waarvan er een aantal in bloei staat. De bloemkleur varieert van wit tot witroze. Ik loop om de hele heuvel heen en kom zo diverse exemplaren tegen. Een ander plantje dat hier zijn typevindplaats heeft is *Turbinicarpus klinkerianus*. Dit plantje zien we maar sporadisch, meestal veilig weggestopt tussen rotsspleten. Een paar

van deze turbi's staan zelfs in bloei. Ook *M. candida*, lophophora en *Neolloydia conoidea* komen we hier weer tegen. We dalen van de heuvel af en rijden een onverharde weg in die de vlakke ingaat. We stoppen op een willekeurige plek en gaan zoeken tussen het struikgewas. Al snel vinden we grote groepen *Lophophora williamsii* in de schaduw onder struiken. Sommige groepen hebben wel 100 koppen. En daar kun je behoorlijk high van worden! In deze vlakke komen we verder nog af en toe de volgende cactussen tegen: *Echinocactus horzonthalonius*, *Astrophytum myriostigma* var. *columnare* (in bloei), *Thelocactus bicolor*, *M. perbella* en een geelbloeiende coryphantha. De tijd gaat snel wanneer je zo aan het rondkijken bent, en zo moeten we wederom in het donker nog een eind reizen voordat we in het veel

Gymnocactus ysabelae in de omgeving van Tula

oostelijker gelegen Tula in een hotel gaan overnachten. Gelukkig zijn de wegen goed zodat reizen in het donker niet echt een probleem is. Alleen moet je voortdurend alert blijven op vee dat 's nachts wel eens de weg op wil wandelen.

O ja, we hebben ook nog de 'site' van *Ariocarpus bravoanus* bezocht, misschien wel de zeldzaamste ariocarpus. U hebt in Succulenta kunnen lezen dat enkele Duitsers begin 2000 op Schiphol gepakt zijn wegens illegale invoer van zeldzame cactussen. Onder de in beslag genomen cactussen waren diverse ario's, onder andere *A. bravoanus*. En dat terwijl deze cactus in de natuur al zo zeldzaam is. Hopelijk blijft deze soort toch overleven op de tot nu toe enige bekende groeiplaats. Hoewel wij daartoe natuurlijk ook wel de kans hadden, heeft gelukkig niemand van onze groep planten uit Mexico

meegenomen naar Europa. Die planten behoren we in Mexico te laten staan, dat is hun vaderland en daar horen ze thuis. Laten wij een Mexico-bezoek liever beperken tot een fotosafari en ons in Nederland bezighouden met het uit zaad opkweken van deze moeilijke soorten. U zult in dit reisverslag daarom ook geen exacte vindplaatsgegevens aantreffen, de informatie over locaties houd ik bewust vaag, zodat anderen deze locaties niet zullen kunnen vinden.

De 2 Engelsen John en Geoff waren vorig jaar ook op de bravoanus-locatie geweest, maar toen waren enkele lokale bewoners ook aanwezig en ze moesten ca. f 100 betalen om de planten te zien. Nu is er niemand te zien en wij kruipen onder de omheining door. Spoedig vinden wij de planten, maar helaas ze staan niet in bloei. Wel zijn er veel knoppen aanwezig,

Ariocarpus agavioides op een heuvel bij Tula

waarvan we verwachten dat die over een week wel open zullen zijn. Dan moeten we hier dus maar weer gaan kijken. In de omgeving vinden we aan andere cactussen o.a. *Ferocactus stainesii*, *Thelocactus hexaedrophorus*, *Leuchtenbergia principis* en *Neolloydia conoidea*.

Op de ochtend van 20 oktober vinden we in de omgeving van Tula *Gymnocactus ysabelae*, een soort die zeer zeldzaam is en voor zover ons bekend slechts op 1 heuvel voorkomt. De planten die we vinden zien er allemaal zeer gezond uit, ze zijn goed aan de groei. De grootste exemplaren zijn 10 tot 15 cm hoog. Een andere bekende cactus uit de omgeving van Tula is *Ariocarpus agavioides* en ja hoor, deze ariocarpus staat prachtig te bloeien. Zonder bloemen zou deze ario amper te vinden zijn, want de soort blijft klein en valt absoluut niet op tussen het gesteente

waar hij grotendeels in verborgen zit. Het kost me veel meer moeite om een niet-bloeiende *agavioides* te vinden dan een bloeiende. Nadat ik hier ook nog een bloeiende *coryphantha* en een *thelocactus* (dat kan natuurlijk alleen maar *T. tulensis* zijn) op de korrel genomen heb, ga ik eens op een nabij gelegen heuvel rondkijken. Hier vind ik maar 1 bloeiende *agavioides*, maar misschien dat er op een ander deel van deze heuvel meer exemplaren voorkomen.

Dan wordt het zaak om te zoeken naar *Ariocarpus kotschoubeyanus* var. *albiflorus*, een soort die in de omgeving van Tula voor moet komen, maar waarvan we geen precieze gegevens hebben. De eerste opgedroogde moddervlakte die we onderzoeken levert geen planten op. We vragen iemand die er in de buurt aan het werk is en tonen hem het plantje uit het Preston-Mafham boek. Het plantje

Ariocarpus kotschoubeyanus albiflorus met andere cactussen in de opgedroogde moddervlaktes in de omgeving van Tula

kent hij wel, maar het groeit ongeveer 4 km verderop. Wij rijden in de aangegeven richting en vragen na 4 km weer aan iemand om informatie. O ja, het plantje kent hij wel. Ongeveer 400 meter in die richting en op dat terrein moet het groeien. En inderdaad, wanneer we bij de aangegeven plek aan komen rijden, worden we al begroet door de bloemen van deze soort. Het begint bijna gewoon (maar zeker niet saai) te worden, want ook deze soort staat in bloei. De droge moddervlakte vertoont overal bloempjes en aan die bloempjes zit de ario vast. Het is een genot om over deze vlakte te lopen en planten te fotograferen. Maar je moet wel vreselijk goed uitkijken dat je niet boven op een ario stapt, want ze groeien overal. Frappant is dat er ook lichtroze bloemen voorkomen en zelfs een exemplaar dat echt roze bloeit. Conclusie: Toevallig groeit op deze plek een *A. kotschoubeyanus*

met voornamelijk witte bloemen, maar de variëteit *albiflora* kan hoogstens als een vorm beschouwd worden. Een leuke bijkomstigheid is dat we op deze plek ook bloeiende *Ech. horizonthalonius* vinden.

We rijden noordwaarts en bezoeken een plek waar Geoff en John een jaar eerder *Ariocarpus trigonus* vonden. De precieze locatie weten ze niet meer, maar het was langs een onverharde weg in de omgeving van Palmillas. We vinden hier uiteindelijk maar een paar *A. trigonus* in het vlakke terrein tussen de struiken. Verderop langs deze weg vinden we niets. Uiteindelijk blijkt dat we te ver doorgereden zijn, want een eind terug vinden we meer *A. trigonus*, helaas, voor de verandering niet in bloei. Op een andere plek in de omgeving van Palmillas vinden we echter veel meer ario's, opnieuw tussen de struiken in vlak terrein, maar weer niet in bloei. De planten zijn fors, sommige zijn 20

Echinocactus horizontalonius op hetzelfde terrein als Ariocarpus kotschoubeyanus

centimeter in doorsnede. Een poging om *Turbincarpus pseudopectinatus* te vinden moeten we opgeven. Hoewel we over de GPS-gegevens van de locatie beschikken lukt het ons niet om er te komen, want het doornige struikgewas wordt op een gegeven moment zo dicht dat we niet dichter dan 1 km bij de vindplaats kunnen komen. Vermoedelijk hebben we niet de goede onverharde weg genomen naar deze locatie.

Net ten noorden van Jaumave proberen we een kampeerplek te vinden, maar in het donker is dat lastig. Wanneer we een leuk plekje menen te hebben gevonden blijkt dit toch weer te dicht bij de grote weg te liggen, want onze lampen zijn vanaf de weg zichtbaar. We gaan dan maar naar het enige hotel in Jaumave. Helaas, hier is geen kamer meer vrij omdat er een soort jongerenconferentie is. Wat nu? Geen andere hotels binnen een straal van

50 km. Dan komt iemand op het idee om te vragen of we bij het hotel kunnen kamperen. De eigenaar kijkt verbaasd, maar na enig nadenken mag het van hem. We mogen zelfs gebruik maken van de keuken en een douche! De volgende ochtend geven we hem 100 pesos als dank voor zijn gastvrijheid.

Wordt vervolgd

**Vreebergen 2,
9403 ES Assen.
E-mail: W.ten.Hoeve@chem.rug.nl**

VAN KNOP TOT KELK

(9) ECHINOPSIS CHAMAECEREUS (SPEG.) BR. & R.

Albert Pilot

Ook alledaagse cactussen verrassen me vaak door hun groei en bloei. *Echinopsis chamaecereus* (H.Friedrich&Glaetzle), beter bekend onder de naam *Chamaecereus silvestrii* (Speg.) Br. & R., bijgenaamd de rupscactus, is zo'n bekende cactus met verrassende trekjes. In de foto's en de tekst zal ik dat laten zien.

De chamaecereus was een van de eerste cactussen die ik in bloei kreeg, pronkend met felrode bloemen op wild spruitende uitlopers. Flink 'pesten' was de aanwijzing die ik uit een boekje haalde: koel en droog in de winter, veel zon in de zomer. En dat klopte, want sinds ik die

simpele aanwijzing trouw opvolg, ontstaan er elk voorjaar weer van die mooie rode puntjes op de uitgemergelde stammetjes. Die groeien daarna gewillig uit tot harige knoppen, terwijl ik verwachtingsvol kijk en de lente vordert (foto 1). Als de zon echt krachtig is, groeien de knoppen uit, terwijl ik flink nevel en een klein beetje water geef. Want pesten moet natuurlijk, maar ik ben toch steeds bezorgd dat ik echt te ver ben gegaan als ik kijk naar die zielige, ingekrompen cactusjes (foto 2 met een gele knop). Maar dan, op een mooie dag, gaan de knoppen open tot rode kelken die de planten tooien met een zee van

Foto 1: Een mooi behaarde knop

Foto's van de schrijver

Foto 2: De knopontwikkeling toont de kleur

bloemen en je verbaasd doen staan. Dat zulke planten in staat zijn tot een dergelijke pracht (foto 3)! Het is een dankbare plant, waarvan ik inmiddels heel wat stekken in mijn kas heb staan en ook vele heb weggegeven. Na de bloei geef ik ze veel water, wat maakt dat de planten weer een fraai uiterlijk krijgen en ook verder in de zomer er goed uit zien. Het is een alledaagse cactus die je overal ziet en mij steeds weer boeit. Een goede groei en bloei vind ik aantrekkelijker dan zeldzaamheid.

Er bestaan ook mooie hybriden van de *chamaecereus*. Het is bekend dat de plant gemakkelijk hybriden vormt met bijvoorbeeld *Echinopsis famatimensis* en met *lobivia*'s. Sommige daarvan hebben prachtige kleuren bloemen: oranje en scharlaken. Ik bezit twee hybriden, een

mooie paars-violette x *Chamaecereus kreuzingerii*, en een die de naam x *Chamaecereus silvestrii* x *Lobivia* draagt (zie foto 4), beide goed bloeiend en goed te vermenigvuldigen, kortom waardevolle aanwinsten voor mijn verzameling. Meer informatie over hybriden is te vinden via de website van de Cactus Mall: <http://www.cactus-mall.com/>

Chimeer?

Enkele jaren geleden zag ik op een Succulenta-beurs een geel bloeiend exemplaar, dat ik meteen enthousiast aanschafte. De kleur is wat fletsgeel, maar sommige bloemen bleken bij nadere bestudering ook een klein rood streepje te vertonen. In de zomer van het jaar 2000 bleek dat er echter meer aan de hand was. Sommige bloemen waren helemaal geel, andere vertoonden een rode streep in een of meer bloembladen (foto 5). Maar er was zelfs een bloem die half geel, half rood was, waarbij de scheiding tussen rood en geel dwars door een bloem liep (foto 6). Tenslotte was er ook een oranje bloem. En dat allemaal afkomstig van een en dezelfde moederplant! Een goede aanleiding om eens verder te kijken naar dit verschijnsel, dat ik bij andere cactussen nooit eerder aantrof.

Wat is er zo vreemd aan die bloemen? Wat is er eigenlijk aan de hand, en waarom vind ik het zo merkwaardig? Het verschijnsel is natuurlijk vreemd omdat je zelden bloemen ziet met een deels afwijkende kleur, maar ook omdat het patroon in de kleuring bij bloemen van eenzelfde plant verschillend is. Je zou verwachten dat hetzelfde erfelijke materiaal steeds leidt tot dezelfde kleur bloem en hetzelfde kleurpatroon, hoogstens enigszins afhankelijk van externe omstandigheden, zoals vocht, temperatuur, hoeveelheid zonlicht en stoffen in de bodem. Er kan natuurlijk een hybride ontstaan uit bestuiving van een gele en een rode plant van dezelfde soort, eventueel door planten van verschillende

Foto 3: De volledig geopende rode bloemen

soorten. Een mutant is ook mogelijk. In beide gevallen heeft de plant afwijkend erfelijk materiaal, maar ik verwachtte dat dit materiaal dan stabiel de kenmerken van die plant zou bepalen. Maar bij mij gaat het om planten die van dezelfde moederplant afkomstig zijn, klonen dus, die precies dezelfde erfelijke eigenschappen behoren te hebben en dus dezelfde bloemen behoren voort te brengen. Nee dus!

Zoekend in de literatuur stuitte ik op een verschijnsel dat bekend is onder de term 'chimeer', en daarop ben ik verder gaan zoeken in de cactusliteratuur en daarbuiten. Raalte (1976) geeft aan dat soms door een mutatie slechts een deel van het weefsel van een plant wordt veranderd. Dan kan het voorkomen dat een bloem twee kleuren heeft, of dat een bloemblaadje zelfs gedeeltelijk een andere kleur krijgt. Er ontstaat dan een chimeer. Een plant is een chimeer, als cellen van twee of meer genotypen naast

elkaar aanwezig zijn in het weefsel van die plant (Lineberger, z.j.). Chimeren zijn tweeslachtige wezens, genoemd naar de Chimaerae in de Griekse mythologie. Dat waren vuurspuwende monsters die van voren een leeuw waren, in het midden een geit en aan het achtereinde een slang. Bonte planten (soms variegata genoemd) vormen misschien wel het meest gebruikelijk type chimeren: daarbij zijn sommige cellen van bladeren wit in plaats van groen, ook al zijn alle cellen van dat blad afkomstig van dezelfde groeipunt. Bekende voorbeelden zijn de graslelie (de bekende kamerplant *Chlorophytum comosum* 'Mandaianum'), *Sansevieria trifasciata laurentii*, hosta en *Cornus alba* (Lineberger, z.j.; Pogany & Lineberger, z.j.). Voorbeelden, waarbij het chimeer karakter zichtbaar wordt in de bloem, zijn het Kaaps viooltje 'Spaakwiel' (Harkes, 1997) en de roze kerstster (Bruinsma en Wessels, 1972). In het kort zal ik nu ingaan

op de achtergrond van dit verschijnsel (die wellicht ook interessant is voor een beter begrip van de cristaatvorming bij cactussen; daarop ga ik hierna nog verder in).

Wat is de oorzaak van de chimeereffecten?

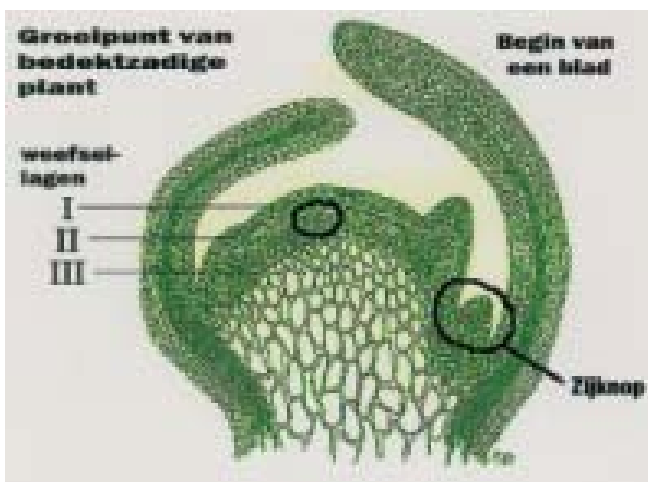
De groeipunt (het apicale meristeem) van een plant bestaat uit drie wefselflagen van cellen (zie figuur 1). In elk van die drie lagen kan een mutatie plaatsvinden en tot zichtbare effecten leiden (Lineberger, z.j.; Bruinsma & Wessels, 1972). Uit de eerste laag van de groeipunt (Laag I) ontwikkelt zich de epidermis, die de buitenste bedekking vormt van o.a. de bladeren, de stengel en de bloem- en kroonbladen. Uit de tweede laag (Laag II) ontwikkelen zich verschillende lagen binnen o.a. de stengel en een groot gedeelte van de cellen in de bladeren. Uit de derde laag (Laag III) ontwikkelt zich het grootste gedeelte van het interne weefsel van de stengel en een aantal cellen rond de nerven van de bladeren. Alle drie de lagen kunnen een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van bladeren en bloemen.

Chimeren ontstaan als er in een cel een mutatie optreedt. Als de gemuteerde cel in de groeipunt zit, dan zullen alle cellen die door deling daaruit ontstaan ook van het gemuteerde type zijn. Daardoor zullen

cellen met twee verschillende genotypen naast elkaar aanwezig zijn in het weefsel van de plant, kortom er is sprake van een chimeer.

Er zijn drie typen chimeren, afhankelijk van de plaats van de gemuteerde cel en de verhouding tussen de twee soorten cellen, de gewone en de gemuteerde. Bij de periclinal chimeren is er een gehele laag van gemuteerde cellen ontstaan, waardoor de chimeer stabiel is, gemakkelijk kan worden vermenigvuldigd en uitlopers ook van het gemuteerde type zijn. Ook bij mericlinal chimeren is de mutatie beperkt tot één laag cellen; bij deze chimeren bedekken de gemuteerde cellen maar een gedeelte van de groeipunt. Daardoor zal slechts een gedeelte van de uitlopers of zelfs een deel van een uitloper van het gemuteerde type zijn, bijvoorbeeld een deel van een blad of bloem. Sectoriale chimeren komen voort uit mutaties die sectoren van de groeipunt beïnvloeden, waarbij het gemuteerde genotype zich uitbreidt door alle cellagen. Dit type chimeer is instabiel en brengt gemuteerde en niet-gemuteerde uitlopers voort.

De beschreven achtergrond zou kunnen verklaren waarom er bij mijn chamaecereus soms geheel gele bloemen ontstaan en soms rode gedeelten zichtbaar worden. De essentie is: er is een mutatie die in een van de twee buitenste lagen aanwezig is, die afhankelijk van de groeiomstandigheden bij de knopvorming meer of minder bijdraagt aan de kleur van de bloem. Waarschijnlijk hebben we bij mijn chamaecereus te maken met een periclinal chimeer. Want laag I brengt de epidermis voort van o.a. de bloemen, en bovendien zijn mijn bloemen meestal vrijwel geheel geel, hoewel ze dus een wisselende verhouding geel/rood in de bloembladen vertonen. Maar het kan ook gaan om een mutatie in laag II.

Figuur 1: De groeipunt van een bedektzadige plant (overgenomen uit Lineberger z.j.)

Foto 4: Chamaecereus silvestrii X lobivia

Want ook zo'n mutatie in laag II kan zichtbaar worden in een gedeelte van een bloem (pigmenteffecten) of blad (chlorofyleffecten). De bijdrage van elk van de lagen I, II en III aan de vorming van een blad of bloem is meestal constant, maar is ook afhankelijk van toevallige factoren tijdens de groei. Dat is duidelijk zichtbaar in de bladeren van de eerder genoemde graslelie. Omdat de bloemen meestal geel zijn, is het dus waarschijnlijk dat de cellen in de buitenste laag (laag I) het gen voor gele bloemen hebben, en de cellen in laag II die voor rode bloemen. Afhankelijk van de groeiomstandigheden kan de rode laag II plaatselijk sterker doorgroeien en een rood gedeelte in de bloem veroorzaken.

Vermenigvuldiging van chimereën is soms eenvoudig (zoals bij de graslelie), soms ingewikkeld omdat je alle cellagen moet

nemen. In mijn geval gaat het chimeer karakter mee naar nieuwe planten die ik verkreeg door spruiten van de chamaecereus af te breken en op te potten. Overigens beschreef Theunissen (1977) een *Parodia (Notocactus) ottonis* var. *vencluianus* Schütz met een oranje-rode bloem, waarbij soms in een van de bloemblaadjes een gele streep aanwezig was. Uit zijn artikel lijkt het erop dat dit een mutant was, die hetzelfde verschijnsel vertoonde als mijn gele chamaecereus.

Is een cristaat een speciale vorm van een chimeer?

Zou dit verschijnsel ook iets kunnen betekenen voor het raadsel van de cristaatvorming? Ook de cristaatvorming doet denken aan een verandering in het genetisch materiaal van een gedeelte van de cellen van de betreffende cactus.

Foto 5: Een gele bloem met een klein rood streepje

Sommige cellen vormen steeds nieuwe cristaten, andere van dezelfde plant doen dit niet, en soms groeit een spruit weer uit zonder de cristaat-kenmerken. Is een cristaat een bijzonder voorbeeld van een chimeer? Zijn cristaten planten met cellen van twee genotypen, waarvan er één gemuteerd is tot een cel die zich bandvormig vermenigvuldigt? Kan een deel van het gedrag van een cristaat verklaard worden uit de theorie over de chimeren?

Bij mijn speurtocht in oude Succulenta's naar de chamaecereus vond ik hierover interessante bijdragen van Timmermans (1976, 1977, 1980) en Neutelings (1976). Timmermans vroeg zich af: is een cristaat een dubbele plant? Zijn theorie was dat het bij een cristaat om twee rijen meristemen gaat. Als bij het zogenaamde terugslaan van een cristaat, door een of andere oorzaak, normale uitlopers ontstaan, komen deze volgens hem meestal uit het meristeem en blijven een deel van de oude plant. Hij illustreert dit aan de hand van een chamaecereus cristaat. Deze vormt graag zulke uitlopers, terwijl deze soms later weer aan de top een normale cristaat vormen. Dat zo'n uitloper of terugslag weer tot een nieuwe cristaat kan groeien is volgens Timmermans

ook een bewijs dat de cristaatvorm in cellen aangelegd is. Als zo'n teruggeslagen stuk van een cristaat normaal blijft doorgroeien, kan hij wel stekken maken die weer cristaten vormen.

Dat brengt mij tot de veronderstelling dat een cristaat een chimeer is, waarbij in een van de drie eerder genoemde

lagen een mutatie heeft plaatsgevonden, die de cellen in die laag aanzet tot bandvormige celdeling, terwijl de andere lagen geen genetische verandering vertonen. Als de gemuteerde cellen uitgroeien ontstaat een cristaat. Maar als de groei-omstandigheden dat stimuleren, kunnen er ook spruiten uitgroeien die grotendeels of uitsluitend afkomstig zijn uit niet-gemuteerde cellen; er ontstaat dan een uitloper of terugslag zoals Timmermans dat noemt.

Er kunnen bij vermenigvuldiging via stekken opnieuw cristaten ontstaan als er cellen uit deze gemuteerde laag gebruikt worden voor vermenigvuldiging, dus als er ook gemuteerde cellen zijn naast gewone. Of dat ook daadwerkelijk gebeurt hangt af van de omstandigheden, die bepalen welke cellen uit de groeipunt zich gaan vermenigvuldigen. Gebruikt men alleen niet-gemuteerde cellen, dan ontstaat de gewone plant. De vraag is dus waar de gemuteerde cellen van een cristaat zich bevinden, alleen in de groeipunt, of ook daarbuiten, zoals Timmermans (1980) schrijft te hebben gevonden. Zaden van cristaten zullen overigens geen cristaatvorming vertonen, want ze zijn op een andere wijze ontstaan, namelijk door

Foto 6: Een geel/rode bloem

bevruchting en daarna zaadvorming uit die bevruchte cellen.

De wisselende bijdrage van de verschillende lagen van apicale cellen aan de groei die wijst op een niet-rigide controle over de groei van de plant, zoals Lineberger dit proces omschrijft, zou dit laatste verschijnsel kunnen verklaren. Misschien dat daarmee enkele van de vele vragen van Timmermans kunnen worden beantwoord.

De kern van mijn veronderstelling is dat een cristaat een chimeer is, dat er dus twee soorten cellen aanwezig zijn die genetisch verschillend zijn: gemuteerde met het cristaat-kenmerk en niet-gemuteerde. Bij het afsnijden of afbreken van stekken gaan beide soorten cellen mee naar de nieuwe planten. Beide soorten cellen kunnen doorgroeien, afhankelijk van de omstandigheden. Al met al een boeiend resultaat van een opvallend verschijnsel

bij een 'doodgewone' cactus. Zonder de verwijzingen en zoekmachines op Internet had ik overigens niet zo snel zoveel informatie gevonden.

Groei en bloei

Chamaecereus groeit van oorsprong op grote hoogte in Noord-Argentinië in Tucumán en Salta, onder struikgewas, dus in halfschaduw (Haustein, 1990). In een zonnige kas is een licht, maar niet zo zonnig plekje eigenlijk helemaal niet zo gemakkelijk te bereiken, zoals ik merkte in de zonovergoten zomer van 1999. De soort wortelt bij voorkeur in goede, oude, zwarte humusaarde. Direct na de bloei verpotten in voedzame grond wordt aanbevolen. Sterke vorming van spruiten is kenmerkend. Op de juiste wijze gekweekt, bloeit hij gemakkelijk met ongeveer 6 cm lange bloemen, maar daarvoor is winterrust echt nodig. Dat is niet zo vanzelfsprekend

als het voor ons lijkt, want Britton en Rose (1937) vermelden dat ze planten van deze soort verkregen in 1915, en dat die enkele jaren later nog niet gebloeid hadden! Deze soort moet 's winters volledig droog gehouden worden, indien mogelijk bij nachttemperaturen beneden 0 gradenC (schrijven sommigen, maar 0-6 gradenC wordt vaker aangegeven). De plant verschrompelt daarbij, maar bloeit dan later des te rijker. In volledig droge toestand kan hij het in de koude kas tot -20 gradenC uithouden. In het najaar wel eerst goed afharden. Deze soort kan 's zomers heel goed buiten worden gekweekt. De plant wordt dan veel mooier dan wanneer hij binnen wordt gehouden. Volop water geven in de zomerperiode.

Het rood worden in het voorjaar (foto 2) is een reactie van de planten tegen felle zonnestralen, die ze in de winter niet meer gewend zijn (Desender-Bruneel, 1995). Ze reageren aldus tegen het teveel aan UV-stralen en beschermen hun huid door het produceren van anthocyaan. Gelukkig is deze reactie zonder ernstige gevolgen. Verkurking is ook een risico bij de chamaecereus. Het is een reactie om verdamping tegen te gaan. Daarom is het nodig de kwaliteit van de grond (pH bijvoorbeeld) te controleren en ze desnoods een klein beetje water te geven in de winter.

De plant kan eenvoudig vermenigvuldigd worden via spruiten, die gemakkelijk afvallen en simpel wortelen. Ook uit zaad is vermeerdering gemakkelijk. Kleine scheuten groeien snel en produceren talrijke bloemen binnen 12 maanden. Enten is overbodig, behalve bij de chlorofylloze mutanten (f. aurea), waarbij het noodzakelijk is. Als die mutant op de gebruikelijke *Hylocereus* geënt is, is een wintertemperatuur van minimaal 10 °C nodig, anders begeeft de onderstam het (maar door die hoge wintertemperatuur zal knopvorming vrijwel niet op gang komen).

Het plantenlichaam is tamelijk week, waardoor deze soort zeer gevoelig is voor rode spint: het is een zogenaamde

spintindicator. Als deze plant er geen last van heeft, dan komt spint ook bij andere cactussen in de verzameling niet voor. De spintmijten kunnen er de oorzaak van zijn dat een frisgroene plant in korte tijd verandert in een grauwgrijs onogelijk exemplaar. Veel nevelen en sproeien, waardoor een vochtige atmosfeer rondom de planten ontstaat, kan dit ongedierte redelijk op afstand houden. Het is daarom raadzaam juist deze planten regelmatig te controleren op rode spint.

Historie en beschrijving

Chamaecereus is nu opgenomen in supergeslacht *Echinopsis*, met als naam *Echinopsis chamaecereus* (dus niet *Echinopsis silvestrii* zoals gebruikelijker is, waarschijnlijk omdat een andere soort al eens de naam *Echinopsis silvestrii* had gekregen). Oorspronkelijk werd deze plant beschreven door dr. C.L. (Carlo(s) Luigi) Spegazzini, uit Italië stammend, hoogleraar en directeur van het Instituut voor Biologie aan het museum van La Plata, Argentinië (1858 - 1926). Hij beschreef de plant in 1905 als *Cereus silvestrii*, verwijzend naar Dr. Philip(po) Silvestri, een vriend van Spegazzini (Haage, 1956). Het Griekse woord *chamai* betekent op de grond, verwijzend naar het kruipende groeiwijze van de plant.

Andere namen zijn: rupscactus, augurkencactus, peanutcactus, en in oudere literatuur vinden we ook *Lobivia silvestrii* en *Cereus silvestrii*. De plant staat nogal apart, want van *Chamaecereus* was slechts één soort bekend. Door kruising met vooral *Lobivia famatimensis* zijn vele hybriden bekend geworden met vastere, enigszins krachtiger spruiten en een rijk kleurenpalet aan bloemen. Via de website van de Cactus Mall zijn verschillende hybriden verkrijgbaar.

Door uitstoeling, meestal vertakkend vanuit de basis, vormt de plant dichte pollen van liggende, lichtgroene, in de

volle zon violetbruine pinkdikke stammetjes. Die zijn ca. 8-9 cm lang en tot 1,5 cm dik met 6-9 ribben. De areolen hebben 10-15 zwarte en witte, 1-1,5 mm lange zachte doorns. De bloemen zijn zijstandig, en 5-7 cm lang, trechtvormig, helder vermiljoenrood (ook wel scharlaken tot wijnrood genoemd). De vrucht is ongeveer 7 mm bolvormig, vrijwel droog, met lange wollige haren en dof-rood, met zwarte zaden, enigszins borstelig.

Met dank aan B.J.M. Zonneveld en A.B. Pullen voor hun commentaar en suggesties.

Literatuur

- Britton, N.L. & J.N. Rose (1937). The Cactaceae, volume III. Toronto: Dover (herpublicatie in 1963 van de tweede editie).
- Bruinsma, J. & J.G.H. Wessels (1972) Leerboek der plantenfysiologie. Deel 2: Groei en ontwikkeling. A. Oosthoek's Uitgeversmaatschappij, p. 41, 54
- Desender-Bruneel, M. (1995) Cactussen en vetplanten, mijn hobby. Izegem: Uitgeverij Hohepied.
- Harkes, P.A.A. (1997) Chimera Saintpaulia's - een groep apart. Rijnsenhout: Genvar Vitro BV. www.humako.nl/chimeradu.html
- Haage, W. (1956) Freude mit Kakteen. Radebeul und Berlin: Neumann Verlag.
- Haustein, E. (1990) Cactussen. Baarn: Thieme.
- Lineberger, R.D. (z.j.) Origin, development, and propagation of chimeras. Texas A&M University, Department of Horticultural Sciences. <http://extension-horticulture.tamu.edu/tisscult/chimeras/chimeralec/chimeras.html>
- Neutelings, Th. (1976) Nogmaals cristaten. Succulenta 55, 201-202.
- Pogany, M.F., & R.D. Lineberger (z.j.) Plant chimeras in tissue culture: a review. Texas A&M University, Department of

Horticultural Sciences.

- <http://extension-horticulture.tamu.edu/tisscult/chimeras/chimera.html>
- Raalte, D. van (1976) Wonderen van de bloemen. Amsterdam: Amsterdam Boek.
- Theunissen, J. (1977) Niet elke Notocactus ottonis bloeit geel! Succulenta 56, 158-160.
- Timmermans, A.J. (1976) Cristaten. Succulenta 55, 122-125.
- Timmermans, A.J. (1977) Is een cristaat een dubbele plant? Succulenta 56, 153-158.
- Timmermans, A.J. (1980) Experimenten met cristaten. Succulenta 59, 179-182.

**Berkenlaan 13,
3707 BA Zeist.
albert_pilot@hotmail.com**

MOOIE EN INTERESSANTE HAWORTIA'S VOOR DE VERZAMELAAR DEEL III

Ingo Breuer

Haworthia floribunda Poelln.

H. floribunda werd in 1936 door Von Poellnitz in Feddes Repertorium speciorum novarum regni vegetabilis 40:149 beschreven.

De naam 'floribunda' betekent 'veelbloeiend'.

De type-vindplaats is Blackdown, ten noorden van Heidelberg [3420BB].

De naam is enigszins misleidend, want deze heeft geen betrekking op een

bloeiwijze met veel bloemen, maar op het feit dat deze spruitende plant zeer vele bloeiwijzen vormt, waardoor we dan ook veel bloemen hebben. Een verder kenmerk is de afgeronde, naar de zijkant gedraaide punten van het blad. De randen van het blad zijn bij de 'type' vorm met zeer kleine tandjes bezet, die echter ook wat forser kunnen zijn. Door het scheuren van uitlopers is de plant te vermeerderen. De verzorging komt overeen met die van de andere soorten, toch zijn zulke planten met

Haworthia floribunda IB2832

Tekening cocozza 1999

**H. floribunda IB2832 Blackdown, N van Heidelberg [3420BB]
Foto's Ingo Breuer**

dunne bladeren niet zo bestand tegen te veel hitte en droogte.

Haworthia floribunda var. dentata M.B. Bayer

H. floribunda var. *dentata* werd in 1999 door Bayer in 'Haworthia revisited': 73 beschreven. De naam 'dentata' betekent 'met tanden'.

De type-vindplaats is ten westen van Riversdale [3421BA].

H. floribunda var. dentata

Cocozza 2000

H. floribunda var. dentata IB5130 Albertinia [3421BA]

Deze plant werd door Bayer nieuw beschreven en vormt, zowel geografisch als ook met betrekking tot de kenmerken van het blad, een tussenvorm van *H. floribunda* en *H. chloracantha* var. *glauca*. Vanuit de blad- en bloemkenmerken gezien zou ze eerder bij de var. *glauca* passen. Opvallend is de zwart-groene kleur van het blad, dat echter, bij een standplaats in de schaduw, min of meer verloren gaat. Zij vormt ook uitlopers en kan op die manier ook makkelijk vermeerderd worden. De plant stelt geen bijzondere eisen bij de verzorging.

Wordt vervolgd.

Vertaling Henk Viscaal

Kirchstrasse 36, D-52382 Niedertzier, Duitsland

E-mail lbreuer@t-online.de

GROOT ONDERHOUD

vervolg

Ton Pullen

1.9. Wat doen we met het oude substraat?

De gebruikte lava wordt door mij gebruikt in de tuin. Veel cactusliefhebbers hebben ook een rotstuintje, waarin oude lava goed gebruikt kan worden om de grond beter te draineren. Ook anderszins is het niet slecht de oude lava over de tuin te verspreiden en in de bovenste laag te werken.

Het is mogelijk de gebruikte lava schoon te maken en opnieuw te gebruiken.

Schudden in een platte bak scheidt de lava van allerlei andere zaken, die zodoende verwijderd kunnen worden. Vezelachtige bestanddelen zijn te verwijderen door de lava onder water te zetten, zodat zij boven komen drijven en afgegoten of met een schuimspaan verwijderd kunnen worden. Enkele malen herhalen. Wanneer er ongedierte in zit kunt u er een scheut zoutzuur ingooien, een nacht laten staan en enkele malen spoelen. De lava moet daarna weer opdrogen. Er zijn ook liefhebbers, die de oude lava een tot twee jaar buiten opslaan, deze daarna zeven en opnieuw gebruiken.

Wil of kan men dit niet, dan blijft afvoeren van het oude substraat over.

Ook gebruikte potgrond kan in de tuin verwerkt worden, schoonmaken is hierbij onmogelijk.

2. VERPOTTEN VAN ANDERE VETPLANTEN.

Hier worden alleen enkele opmerkingen gemaakt, voor zover dit afwijkt van de werkwijze bij cactussen.

2.1. Wanneer verpotten?

Het tijdstip van verpotten is voor de andere succulenten (in het dagelijks

leven de vetplanten genoemd) wat minder duidelijk aan te geven. De andere vetplanten hebben immers dikwijls een ander groei/rust-ritme, dan onze cactussen. In het algemeen kunnen we stellen, dat verpotten voor het begin van de groeitijd een goede vuistregel is. Om enkele voorbeelden te noemen: Ik verpot mijn lithopscollectie in februari, evenals de planten uit de crassula-familie, zoals echeveria, pachyphytum, graptopetalum, adromischus etc. Gasteria's, haworthia's en dergelijke planten in maart. Planten, die bij mij in de zomer buiten staan, zoals agaves, yucca's, beaucarnea's, abromeitiella's, struikvormige crassula's etc. brengen noodgedwongen de wintermaanden door onder de tabletten en worden zo nodig verpot voordat ze eind april/begin mei de tuin ingaan.

2.2. Substraat.

Hoewel lavagruis ook in het substraat voor de andere vetplanten een belangrijk ingrediënt kan zijn, gebruik ik voor veel van deze planten geen pure lava, maar een grondmengsel waarin potgrond, klei, brekerszand, lava en fijn grind in wisselende hoeveelheden gebruikt worden. Hoe meer drainage men verlangt, hoe meer grof materiaal men gebruikt. Ook hier ga ik geen recepten geven.

2.3. Welke potten gebruiken we?

In grote lijnen geldt hier hetzelfde als voor de cactussen. Toch een paar aanvullende opmerkingen hier. Sommige mensen geven voor de rozetvormende vetplanten de voorkeur aan ronde boven vierkante potten. Iedereen kan hier natuurlijk zijn of haar eigen smaak volgen.

Grote planten, zoals agaven, worden dikwijls in kuipen gekweekt. Deze kunnen van hard plastic, maar ook van hout of keramiek gemaakt zijn. Goedkoop is het gebruik van een emmer, zoals die voor enkele guldens in een bouwmarkt te koop is, eventueel ontdaan van het hengsel en voorzien van enkele gaten in de bodem.

Voor sommige planten met een grote penwortel verdient het aanbeveling om extra diepe potten te kiezen. Tenslotte zij nog vermeld, dat sommige vetplantjes het beter doen, wanneer zij gezamenlijk in een grotere bak staan.

2.4. Werkwijze.

De werkwijze bij vetplanten is grotendeels dezelfde als die voor cactussen.

Het is echter belangrijk bij de rozetvormende vetplanten, zoals echeveria's, de oude verdroogde bladresten te verwijderen. (Het is geen overbodige luxe om dit karweitje aan het einde van de zomer nog eens te herhalen).

Veel vetplanten maken door uitlopers van nature grote groepen. Vooral wanneer men plaatsgebrek heeft kan het belangrijk zijn de planten nu en dan weer 'klein te maken'. Dat doet men door een groot cluster uit elkaar te trekken en een of twee rozetten opnieuw op te potten; de overtollige delen kan men als stek behandelen of weggeven aan medeliefhebbers. Soms is het zelfs handiger om planten niet te verpotten, maar enkele stekken te nemen, die te laten drogen en opnieuw te bewortelen. In ieder geval brengt men zo geen wortelparasieten over. En, eerlijk is eerlijk, soms is een gave jonge plant mooier dan een oud gevaarte.

2.5. Bijzonderheden.

Echeveria's en dergelijke planten zijn zeer eenvoudig te vermeerderen door middel van jonge rozetten. Adromischus vormt snel nieuwe planten van bladstek. Haworthia's verliezen soms al hun wortels, de rozetten komen los bovenop de pot te liggen. Deze planten gebruiken hun rusttijd

om hun wortels te vernieuwen. In dit geval verwijdert men het oude afgestorven blad aan de onderzijde. De punten van de nieuwe wortels zijn dan meestal al weer zichtbaar en oppotten in verse grond garandeert een stevig nieuw wortelstelsel.

Agaves hebben soms de neiging worteluitlopers te vormen, die soms in vele bochten langs de potrand groeien voordat ze bovengronds zichtbaar worden. Men kan deze uitlopers bij het verpotten afsnijden en na droging als nieuwe plant oppotten.

Lithops heeft de eigenschap, dat het oude bladpaar verdroogt terwijl daarbinnen een nieuw bladpaar gevormd wordt. Wanneer het nieuwe bladpaar volledig ontwikkeld is kan men de oude 'huid' voorzichtig verwijderen.

3.DE TABLETTEN.

3.1. Hoe richten we een tablet in?

Gemakshalve ga ik er hier vanuit, dat U uw planten in een kas hebt staan en wel op zogenaamde tabletten, dat zijn tafels, die speciaal gemaakt zijn om de planten daarop te zetten.

Mijn tabletten zijn gemaakt van aluminium-profielen, met een opstaand randje van 8 cm. De bodem bestaat uit watervast multiplex. Op deze bodem ligt een laag zwart plasticfolie. Om niet elk jaar deze folie te moeten vernieuwen is het aan te raden hiervoor een dikke kwaliteit te kiezen (vijverfolie). De bedoeling van de folie is het tablet waterdicht te maken. U moet dus in een tablet een stuk folie gebruiken, dat zowel in lengte als in breedte 16 cm langer is dan de lengte en de breedte van het tablet. Zodoende kan de plasticfolie er strak in liggen en staat het aan *de zijkanten tegen de rand op*. Op de folie ligt bij mij dan nog een zogenaamde vloemat, een poetskatoenachtig materiaal, dat ervoor zorgt, dat het *water egaal* over de bodem van het tablet verdeeld

wordt. Het spreekt natuurlijk vanzelf, dat de tabletten volstrekt waterpas staan opgesteld. Het mooiste is natuurlijk wanneer een tablet tijdens het groot onderhoud helemaal leeggeruimd kan worden. Men kan het dan grondig schoonmaken, controleren of de folie en de vloeimat nog in goede staat zijn en deze zo nodig vervangen. Sommige liefhebbers gebruiken in plaats van vloeimat een laagje zand. Dit is ook goed mogelijk, maar men moet oppassen, dat zich in het zand geen wortelluis of ander ongedierte vestigt.

Nadat men het tablet grondig gecontroleerd en gereinigd heeft, kunnen de planten er weer in.

3.2. Hoe rangschikken we de planten?

Ook hier speelt de persoonlijke smaak een rol. Ik zal een aantal mogelijkheden de revue laten passeren.

A. De esthetische opstelling. Hierbij worden de planten zodanig gerangschikt in het tablet, dat er een smaakvol geheel ontstaat: grotere planten achterin; kleine en zodevormende planten op de voorgrond, cactussen en andere vetplanten door elkaar.

B. De systematische opstelling. Hier worden de planten netjes per geslacht gerangschikt, soms ook nog per land van herkomst of per werelddeel. Bijvoorbeeld: alle gymnocalyciums bij elkaar, daarnaast alle parodia's, dan alle rebutia's, alles ongeacht de grootte en de ouderdom van de planten. Soms ziet men dan ook nog de noord-amerikaanse planten bij elkaar en de zuidamerikaanse soorten ook bijeen. Ik denk, dat dit de meest gebruikte methode is.

C. Een opstelling naar potmaat: Hier worden bijvoorbeeld alle planten in een 13 cm pot strak tegen elkaar aangeschoven, vervolgens alle planten in een 11 cm pot, dan alle planten in een 9 cm pot enzovoort.

Deze methode heeft het voordeel, dat men zodoende de ruimte het beste benut, immers, bij het plaatsen van potten in

allerlei maten bij elkaar blijft er na veel passen en meten altijd nog loze ruimte over.

Voor welke methode men ook kiest, het is altijd aan te raden om een smaakvolle opstelling te maken, want wij doen dit alles toch om er in voorjaar en zomer volop van te kunnen genieten!

4. DE KAS.

Het zou ideaal zijn, wanneer men eens per jaar een kas helemaal leeg zou kunnen halen. Dat kan natuurlijk niet in de winter, men zou dat moeten doen tussen half mei en half september, tenzij iemand de mogelijkheden heeft de planten tijdelijk in een vorstvrije ruimte onder te brengen. Heeft men die niet of onvoldoende, dan moeten de planten tijdelijk buiten staan.

Zelf heb ik altijd grote behoefte om omstreeks begin mei zoveel mogelijk planten, die de winter onder de tabletten doorgebracht hebben naar buiten te brengen en de bodem van mijn kas, die uit tegels bestaat, eens goed schoon te vegen.

Een kas helemaal leeg ruimen betekent veel werk. Slechts eenmaal heb ik deze klus ter hand genomen.

Het naar buiten dragen van de totale inhoud van mijn kasje [4,60 X 6,40] kostte twee dagen hard werken, het opnieuw inruimen, waarbij alle potten goed schoongemaakt werden kostte drie dagen. Dit is voor mij niet iets wat ik jaarlijks kan opbrengen, hoewel het misschien wel zou moeten.

Het biedt de gelegenheid om niet alleen de vloer te schrobben, ook alle glasvlakken kunnen grondig gewassen worden. Het is onvoorstelbaar hoe vies de ruiten van een kas in enkele jaren kunnen worden. De buitenkant kan gemakkelijk met een hogedrukreiniger schoongemaakt worden. De binnenzijde, die minstens even vuil kan zijn, is alleen GOED schoon te maken,

als de kas leeg is, immers alle viezigheid druipt van dak en wanden op uw planten.

Als er iemand een goede methode weet om de binnenkant van een overvolle kas te reinigen zonder de planten te besmeuren houd ik mij van harte aanbevolen.

Planten, die in de zomer enige tijd buiten gestaan hebben en voor de winter weer naar binnen moeten vertonen de hebbelijkheid vol te zitten met slakken, pissebedden en ander gespuis. Elke plant, die weer in de kas gebracht wordt moet dus grondig nagezien worden op ongedierte, de potten maakt men van

buiten schoon met een borstel of oude lap. Als alles weer binnen staat is het zaak wat slakkenkorrels tussen de planten te strooien: U heeft er gegarandeerd een aantal over het hoofd gezien. Met het inruimen van de laatste planten, in september en oktober, is het seizoen weer afgelopen, op enkele winterbloeiers na. De cyclus is rond en het wachten is op de kerstdagen, waarna het hele circus weer opnieuw begint.

Veel sterkte, veel succes!.

Rinkslag 19
7711 MX Nieuwleusen.
tonpullen@wanadoo.nl

IN MEMORIAM TED ANDERSON

Rob Bregman

Onlangs ontvingen wij het schokkende bericht dat de bekende Amerikaanse bioloog en cactus-specialist dr. Edward ('Ted') Anderson op 29 maart j.l. is overleden. Hij stierf als gevolg van een acute alvleesklier-aandoening.

Ted Anderson heeft veel betekend voor de cactuswereld. Hij was jaren lang voorzitter van de IOS en heeft een aantal belangwekkende publicaties op zijn naam. Hij publiceerde onder andere systematische bewerkingen van de geslachten *Thelocactus* en *Neolloydia*. In het algemeen was hij een groot kenner van de cactusflora van de Verenigde Staten en Mexico, met name van de bolcactussen (het tribus *Cacteae*).

Ik heb Ted Anderson tijdens het IOS-congres op Malta in 1993 leren kennen als een sympathiek en prettig mens die altijd open stond voor ideeën van anderen, ook al was hij zelf een andere mening toegedaan.

Hij zal nog lang in mijn herinnering blijven.

Ted Anderson (midden) met naast hem Rob Wallace (rechts) en Dieter Supthut (Malta, maart 1993)

HET GESLACHT YUCCA (AGAVACEAE)

7. SERIE TRECULEANAE MCKELVEY (VERVOLG)

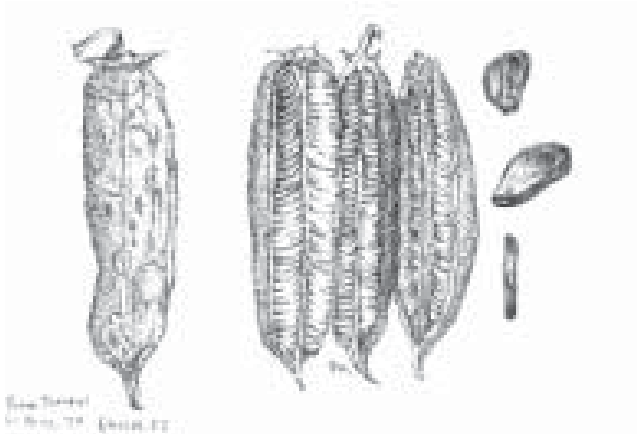
Fritz Hochstätter

Yucca torreyi Shafer

“Torrey Yucca”

In: Nat. Amer. Trees 1908: 157 (1908)

Type: J. Bigelow, bij Limpia Creek en Presidio del Norte, Texas

Tekening Sloan

Synoniemen

Yucca baccata var. *macrocarpa* Torr., in: Emory, U.S. and Mex. Bound. Bot. p. 221 (1859)

Yucca macrocarpa (Torr.) Merriam, N. Amer. Fauna 7: 358 (1893)

Yucca torreyi f. *parviflora* McKelvey, Yuccas of the Southwest. U.S. 1: 112 (1938)

Representatief materiaal

Texas: fh 1179.75, Van Horn, 1200m; fh 1179.78, East Sandersen; fh 1180.10, Odessa; fh 1180.18, Dell City; fh 1180.19, Cornudas; fh 1180.46, Marathon; fh 1181.57, El Paso, 1510 m; fh 1181.86, Apache Mts., 1000 m; fh 1181.87, Sand Lake, 800 m.
New Mexico: fh 1178.28, Guadalupe Mts., 1300 m.

Beschrijving

Boomvormig, tot 5 m hoog, stam 30 cm in doorsnee, solitair of met enkele kleine zijtakken van verschillende hoogte, het onderste deel van de stam bedekt door verdroogde bladeren; wortelsysteem vezelig.

Bladeren geel tot groen, ruw, star, iets gebogen of recht, met dikke rafels aan de bladrand, 0,3-1 m lang, 3-5 cm breed, met bolle en holle zijde, spits toelopend.

Yucca torreyi, Guadalupe Mts. area, New Mexico, met Ilse
Foto's van de schrijver

Bloeiwijze dicht pluimvormig, 0,5-0,8 m lang, tussen de bladeren beginnend. Bloem cremekleurig, soms bleek-violet, bolrond tot klokvormig, bloemblaadjes variabel in vorm en grootte; buitenste bloemblaadjes 3,5-7,5 cm lang, 0,6-1,8 cm breed; binnenste bloemblaadjes 3-8 cm lang, 1-2 cm breed. Helmdraden 1,5-2,8 cm lang. Stamper 2-3,5 cm lang, vruchtbeginsel 4-8 mm lang, stijl 3-8 mm lang.

Vrucht vlezig, zoet en sappig, 3-hokkig met in elk hok 2 rijen zaden, 5-12 cm lang, 2-4 cm breed, variabel van vorm: cilindrisch tot langwerpig, bij rijpheid groen tot roodachtig. Zaad dof-zwart, met fijnstructuur, zonder vleugel, 5-9 mm lang en breed, 1-2 mm dik.

Bloeitijd april-mei; de zaden rijpen in 6-8 weken.

Voorkomen

In de Chihuahua woestijn en de omgeving daarvan, in Texas vanaf het gebied van Devil's River naar het westen, naar het noorden tot in New Mexico en naar het zuiden tot in Mexico. Veelvuldig voorkomend op gras- en Chaparral-vlakten en op heuvels, op 300-1700 m hoogte. Groeit samen met *Yucca baccata*, *Y. reverchonii* en diverse soorten cactussen en Agaven.

***Yucca torreyi*, Maraton, Texas**

Opmerkingen

Yucca torreyi lijkt op zijn verwant *Yucca treculeana*. In tegenstelling tot laatstgenoemde bezit *Y. torreyi* bladeren met gerafelde randen. Ook zijn de bladeren smaller. Andere verschillen zijn te vinden in de grootte en dichtheid van de bloeipluim. De vruchten zijn in onrijpe toestand hard en droog.

McKelvey beschreef de forma *parviflora*. Volgens de auteur verschilt deze vorm in minder sterk vertakte bloeiwijze en kleinere, bolvormige bloemen. Binnen het totale areaal van *Yucca torreyi* zijn echter ook planten met zulke kenmerken te vinden.

Overgangsvormen met verwante soorten zijn mogelijk, bij voorbeeld in het oosten met *Yucca treculeana* en in het

Yucca torreyi, Cornudas, Texas

westen met *Y. baccata*. Ferguson maakt melding van kruisingen, zowel met soorten met vlezig vruchten (*Yucca baccata*) als met soorten met droge vruchten (*Yucca elata*). Zulke hybriden vormen intermediaire vruchten.

Yucca torreyi is vorstbestendig. In Albuquerque, New Mexico, groeit de plant overal in de stad.

Deze soort is genoemd naar John Torrey (1796-1873) die de plant in 1859 in het grensgebied van de USA en Mexico verzamelde.

Yucca schottii Engelmann

“Schott Yucca”, “Mountain Yucca”, “Hoary Yucca”

Lectotype: Schott, Sierra's ten westen van Santa Cruz Co., Arizona, juli 1855

(bloemen en vruchten, aangewezen door McKelvey onder nummer M 135693)

Synoniemen

Yucca puberula Torrey pro parte, Botany Emory Report p. 122 (1881)

Yucca macrocarpa Engelmann, Bot. Gaz. 6: 224 (1881)

Representatief materiaal

Arizona: fh 1179.54, Sonoita, 1500 m; fh 1182.27, Gila Mts., 1000 m.

Beschrijving

Boomvormig, 1-3 m hoog, zelden tot 5 m hoog, solitair of met 2-3 stammen van ongelijke (0,5-2 m) lengte, in variabele groepen. Stam bruin, door verdroogde bladeren bedekt; wortels vezelig. Bladeren blauwgroen tot grijsgroen, glad en glanzend, fijn gestreept, buigzaam, recht

Yucca schottii, Nogales, Arizona

Yucca schottii, Gila Mts., Arizona 1000 m

of soms sikkelvormig gebogen, 0,5-1 m lang, in het midden 2,5-6 cm breed, spits toelopend met korte, scherpe stekel aan de top; bladranden bij de bladtop iets omgekruld.

Bloeiwijze recht, in een ijle pluim, 0,3-0,8 m lang, tussen de bladeren beginnend. Bloem wit, bolrond, klein, 2,5-3,5 cm lang, iets verbreed aan de basis, bloemblaadjes in het midden het breedst, toegespitst. Helmdraden 1,2 cm lang. Stamper 2-2,5 cm lang; vruchtbeginsel 5-7 mm lang, langwerpige-cilindrisch; stijl 3-4 mm lang, met 3 dikke stempellobben.

Vrucht vlezig, 9-12 cm lang, 2,5 cm breed, cilindrisch tot langwerpig, soms ingesnoerd, tijdens de rijping groen tot bruin of zwart, hard. Zaad dof-zwart, met fijnstructuur, zonder vleugel, soms rond, 5-8 mm lang en breed, 0,2 mm dik.

Bloeitijd juli-september; de zaden zijn rijp in oktober-november.

Voorkomen

In de Sonora- en Chihuahua-woestijn; in zuid Arizona in Pinal Co., Pima Co., Graham Co. en Cochise Co., in zuid New Mexico in de San Luis Mountains en in noord Mexico in de Animal Mountains.

De planten groeien op droge vlakten, in graslanden en bossen, op 1200-2100 m hoogte. De begeleidende vegetatie bestaat uit *Yucca arizonica*, *Y. baccata* en diverse soorten cactussen en agaven.

Opmerkingen

Yucca schottii is door zijn buigzame, niet rafelige, donkerblauwe tot grijsgroene bladeren gemakkelijk van de andere soorten uit de serie *Treculeanae* te

Yucca schottii, Sonita, Arizona, 1500 m

onderscheiden. De soort heeft naar verhouding kleine bloemen met een korte, dikke stijl die meestal niet duidelijk van het vruchtbeginsel te scheiden is.

De andere yucca-soorten in de Sonora en Chihuahua woestijn, zowel die met droge als met vlezige vruchten, zijn voorjaarsbloeiers. *Y. schottii* daarentegen bloeit pas daarna, in de zomer. Dat zou de reden kunnen zijn dat kruising met andere soorten in hetzelfde gebied niet bekend is.

De nauw verwante *Yucca jaliscensis*, een endemische soort uit de Mexicaanse staat Jalisco, werd door Trelease als een variëteit van *Y. schottii* beschreven. Deze plant is echter groter en sterker vertakt dan *Y. schottii* en moet als aparte soort worden opgevat.

Yucca schottii is vorstbestendig in Albuquerque, New Mexico.

Deze soort werd genoemd naar Arthur Schott.

Wordt vervolgd.

Vertaling: Rob Bregman.

**Postfach 510201, D 68242, Mannheim,
Duitsland;**

Box 11, Modena, Utah 84753, U.S.A.

E-mail: Fhnavajo@aol.com

BOEKBESPREKING

Johan de Vries.

Titel: Sulcorebutia (2000).
Schrijvers: Augustin K., Gertel W., Hentschel G.
Taal: Duits.
ISBN: 3-8001-6685-2.
Prijs: DM.130,=
Uitgever: E. Ulmer, Stuttgart.

Bij het opslaan van het voorwoord, werd ik reeds getroffen door de eerste paar regels: "Nur wer je das Glück hatte, über das karge Hochland Boliviens zu wandern, wird die Faszination verstehen können, welche die einsame Landschaft mit ihren bescheidenen Bewohnern auf den Besucher ausübt." Vertaling is lijkt mij niet nodig.

Deze extra dimensie is voor de schrijvers zeker een inspiratiebron geweest, waardoor het boek geen droge opsomming van louter plantennamen c.q. beschrijvingen is geworden.

Het boek telt 178 bladzijden. Na het voorwoord en de inhoudsopgave, volgt een korte inleiding, waarin ook de status van het geslacht Sulcorebutia als zodanig besproken wordt, in relatie tot de zienswijze van de IOS working Party, Hunt & Taylor.

Meer uitgebreid komt de morfologie en de afgrenzing tot andere geslachten aan de orde.

Het in 1951 door Backeberg bescheven geslacht Sulcorebutia staat nog altijd volop in belangstelling, getuige de in de loop van bijna 50 jaren toegenomen ervaringen/kennis.

Overigens zijn er in de loop der jaren meerdere boeken verschenen over Sulcorebutia: n.l in 1976 'Die Gattung Sulcorebutia' door K.H. Brinkmann en in

1985 'Sulcorebutia & Weingartia' door John Pilbeam.

Het uitgebreide gedeelte met de kaarten, waar de diverse soorten ingetekend staan, zal voor vele niet kenners een openbaring zijn. Duidelijk is hier vaak het verloop van de wegen in af te lezen, vaak de enige weg, om in Bolivia enigszins vooruit te komen. Helaas is deze weergave al niet meer actueel, ten tijde van het verschijnen van het boek. Doch dit laatste is alleen voor een kleine groep ingewijden interessant. Speciale aandacht vraagt dit gedeelte voor de ecologische voorwaarden in de groeigebieden. Hieruit spreekt een ervaring, die op een duidelijke en *onderhoudende wijze wordt weergegeven*.

Na nog een korte inleiding over de verzorging en de cultuur volgt een zeer uitgebreid gedeelte met de beschrijving van de soorten, hetgeen rijk geïllustreerd is. De foto's zijn over het algemeen van een zeer goede kwaliteit. Temeer, daar we niet moeten vergeten, dat het vaak zeer kleine plantjes betreft.

Juist in dit gedeelte, tevens het grootste, staan m.i. onjuistheden c.q. onvolkomenheden, die voorkomen hadden kunnen worden, als de meningen/ervaringen van meerdere veldlopers in het voorwerk opgenomen waren. Dit blijkt ook uit het onvolledig vermelden van veldnummers. Mogelijk ligt de krap toegemeten omvang van het boek hieraan ten grondslag. Dit wordt overigens volledig goedge maakt door een parallel verschenen veldnummercompendium van 70 pagina's op A4 formaat. Te bestellen bij Dhr. W. Gertel privé.

Enkele voorbeelden:

Op blz.72 wordt R 475, brevispina behandeld en als een synoniem van canigueralli gezien. Deze plantjes en natuurlijk de andere veldnummers, hierop betrekking hebbende, passen beter in de groep van losenickyana.

Op blz. 73 wordt uitgebreid gespeculeerd over caracarensis, echter Cara Cara bergen bevinden zich overal in Bolivia. Wat hier ten stelligste beweerd wordt, moet toch zeker tot het niveau van speculatie teruggebracht worden.

Bij vasqueziana (blz.98) gaan de auteurs in de fout. De comb. nov. als var. van losenickyana (1974) is onjuist, daar vasqueziana (1970) een oudere naam is.

HS 125 en HS 125a , dan ontgaat mij dat volledig. Alle vindplaatsen zijn nog geen Km. van elkaar verwijderd en de plantjes hebben alle een eigen gezicht. Ontbreekt hier de moed om echt een nieuwe indeling te maken, of is men voorzichtig, om niet bepaalde personen te kwetsen?

Aan het einde van het boek worden nog een aantal uitgekozen veldnummers in woord en beeld voorgesteld. Dit betreft mogelijk in de toekomst nieuw te beschrijven materiaal.

Tevens worden de afkortingen van de veldnummer en de wetenschappelijke uitdrukkingen uit de doeken gedaan.

Als afsluiting vindt men nog een literatuuroverzicht.

Samenvattend: een goed uitziend boek, met kwalitatief uitstekende foto's, dat niet als wetenschappelijk werk gezien moet worden, maar meer voor de liefhebber/kweker.

Uiteraard komt ook de meer doorgewinterde liefhebber van deze bolivaanse dwergen ruimschoots aan zijn trekken. De prijs is fors, doch het gebodene zeker waard, mede gezien het beeldmateriaal.

Als laatste nog een opmerking over de voorplaat op de kaft. Dit had zonder meer een afbeelding van een steinbachii moeten zijn, als eerst beschreven soort in 1951. Waarschijnlijk hebben de auteurs hierin geen inspraak gehad en is dit een keuze van de uitgever geweest.

**Prinsenweg 5,
3237 LN Vierpolders. Gem. Brielle
E-mail: Vriezo.sulcoreb@planet.nl**

EUPHORBIA GLOBOSA

Rikus van Veldhuisen.

Euphorbia globosa (Haw.) Sims behoort tot een groepje van zes dwergvormige euphorbia's uit Zuid Afrika, die alle zes zeer typische en unieke kenmerken binnen het geslacht euphorbia bezitten. De vegetatieve delen bestaan bij alle zes soorten uit groene kogeltjes, die vooral in cultuur wat langgerekt kunnen worden en hebben cyathia voorzien van honingklieren met vingervormige aanhangsels, die aan de bovenzijde witte wratjes en groefjes hebben. Haworth vond deze kenmerken zo belangrijk dat hij besloot voor deze soort een apart geslacht op te richten, waarmee ze de naam *Dactylanthus globosa* kreeg, de vingerbloemige bolronde euphorbia. Later bracht Sims onze *globosa* toch weer onder bij euphorbia.

Hoewel *Euphorbia globosa* niet als eerste van deze zes soorten beschreven is, is ze wel het bekendst en het meest verspreid voorkomend in onze verzamelingen. Deze plant lijkt het meest op een pot vol met groene pepernoten. De bloemstengels, die meestal gemakkelijk en veel verschijnen, steken er ver bovenuit.

***Euphorbia ornithopus*, 20 kilometer noordelijk van Grahamstown langs de weg naar Bedford.**
Foto's Jaap Keizer

Een van de onhebbelijkheden van *Euphorbia globosa* is het feit dat cultuurplanten zo sterk afwijken van natuurplanten. Niet alleen worden cultuurplanten veel groter, ook de individuele stengelleden blijven in cultuur niet kogelrond, maar nemen meer de vorm aan van langgerekte stammetjes. En dit is nota bene het feit waaraan deze soort haar naam dankt. Het etioleren van de stengelleden zou onder de Nederlandse klimaatomstandigheden niet te voorkomen zijn. De lichtintensiteit is hier natuurlijk veel lager dan in Zuid Afrika.

Eigen observatie in de natuur maakte echter duidelijk dat ze ook op haar natuurlijke groeiplaatsen langgerekte stengelleden maakt. Ook hadden meerdere planten verdroogde stengelleden, hetgeen planten kleiner houdt natuurlijk. *Euphorbia globosa* is buitengewoon gemakkelijk te vermeerderen. Als u enkele stengelleden afbreekt, deze een paar dagen te laat drogen op een droge en schaduwrijke plaats en deze daarna oppot zullen ze snel bewortelen.

Er is een groot aantal euphorbia's die alleen vanuit zaad in hun natuurlijke vorm uitgroeien. Een stek maakt namelijk geen nieuwe hoofdspruit. Voorbeelden hiervan zijn de medusa's, zoals *E. inermis* en knolvormige soorten, zoals *E. stellata*. Na vernomen te hebben dat ook *E. globosa* een forse bietvormige knol maakt in de natuur en gezien het feit dat mijn uit stek vermeerderde planten alleen wat verdikte wortels hadden, was het besluit snel genomen om enkele *E. globosa*'s met elkaar te bestuiven en zaden te winnen. Het geeft nu eenmaal extra voldoening om planten te kweken die er zo natuurlijk mogelijk uitzien.

De aldus geproduceerde zaailingen vormden inderdaad prachtige plantjes met mooie bolvormige stengelleden. Helaas groeiden er later weer de langwerpige geetioleerde stengelleden aan. De zaailingen zagen er precies zo uit als de afbeelding in White, Dyer & Sloane, Plate XII. De in de natuur verzamelde plant laat een bietvormige hoofdwortel zien met daaraan enkele rolronde stengelleden en vervolgens langwerpige stengelleden, die vaak bloemstelen dragen. Het zou goed kunnen dat in de natuur de langwerpige stengelleden in de droge tijd uitdrogen. Ik heb mijn zaailingen in hangpotten opgepot en gedurende twee jaar slechts een maal per jaar iets water gegeven. Hoewel de planten zeer sterk verschrompelden en er wel enkele stengelleden verdroogden, bleef veruit het grootste gedeelte van de plant in leven. Ze zijn bij wijze van spreken niet dood te krijgen. De snoeischaar heeft uitkomst gebracht en de plantjes zien er nu heel natuurlijk uit met mooie ronde bolletjes. En niet in de laatste plaats, bij het verpotten hadden enkele zaailingen een mooie, dikke bietvormige wortel, echter bij sommige zaailingen waren alleen draadvormige wortels aanwezig, net zoals bij een stek.

Een opvallend verschijnsel is ook de variatie van de lengte van de bloemstelen die soms zeer kort zijn, minder dan een centimeter en die soms wel meer dan 20 centimeter bedraagt, zelfs aan één en dezelfde plant. Aan de langere bloemstelen worden soms nieuwe vegetatieve stengelleden gevormd die na verloop van tijd door hun gewicht op de grond zakken, nieuwe wortels maken en een nieuwe plant vormen.

E. globosa komt voor in de Oostelijke Kaapprovincie en altijd binnen 20 kilometer afstand van de kust. Wij vonden *E. globosa* in de omgeving van Port Elizabeth en nabij Addo. Nabij Port Elizabeth groeit *E. globosa* in een

omgeving met een zeer rijke succulente flora. Op geen enkele andere vindplaats troffen wij zeven verschillende soorten bij elkaar groeiend op één plaats. Naast *Euphorbia globosa*, die wij pas na langere tijd zoeken konden lokaliseren, vonden wij in de onmiddellijke omgeving *E. gorgonis*, *E. stellata*, *E. silenifolia*, *E. polygona*, *E. pubiglans* en *E. mauretanica*. Verder troffen wij *Pelargonium lobatum*, *P. spec.*, *Microlooma tenuifolium*, *Pachycarpus grandiflorus*, *Aloe lineata*, *Haworthia fasciata*, een prachtige terrestrische orchidee en enkele soorten mesems.

Bij de bespreking van deze soort vermelden White, Dyer & Sloane over het voorkomen van *E. globosa*; 'abundant in the karroid scrub between Uitenhage and Port Elizabeth, sometimes forming uniform mats of the dwarf branche-tips in such masses that is difficult for the passer-by not to tread on them.' Gerhard Marx spreekt heden ten dage van 'quite rare' en in een editorial van *Aloe*, het Zuid Afrikaanse vetplantentijdschrift, word zelfs gesproken over een nagenoeg onmogelijkheid om deze soort in de natuur te vinden. Hoewel zeer goed verscholen is *E. globosa* naar onze ervaring nog wel degelijk te vinden in de natuur. Toch kent deze soort in de laatste 50 jaar, op basis

**Goed verborgen en goed aan de groei.
Euphorbia globosa, noordwestelijk van Port Elizabeth**

Schoonheid in miniatuur, *E. globosa* in bloei.

van de ons beschikbare gegevens, een schrikbarende achteruitgang. De oorzaken hiervan zouden onderzocht moeten worden en wellicht dat dit onderzoek kan leiden tot het veiligstellen van haar voorkomen in de natuur.

Hoewel *Euphorbia tridentata* in de natuur bijzonder veel lijkt op *E. globosa* en *E. ornithopus*, is ze goed te onderscheiden door de wijze waarop de bloemstelen op de planten verschijnen. De bloemsteel groeit namelijk eindstandig op een stengellid en is zeer kort of zelfs geheel afwezig en staat alleen. Deze korte bloemstelen zijn in tegenstelling met de lengte van de stengelleden in cultuur. Mijn planten vertonen nog de meeste overkomst met een stapelia met liggende stammetjes. Geen enkel stengellid ziet er ook maar min of meer bolvormig uit, zoals dat in de natuur gebruikelijk is. Verder is het bloeien in cultuur een zeldzaamheid, tenminste bij mij, dus ik ben nog niet in de gelegenheid geweest om zaailingen van deze soort te kweken.

In vergelijking zijn de zaadbessen van *Euphorbia tridentata* erg groot

kolonies. Een paar honderd kilometer meer naar het westen zou ze ook groeien in de omgeving van Steytlerville.

deze altijd alleen mannelijke bloemen heeft en wanneer er zoals gewoonlijk 4 honingklieren ontwikkeld zijn, dit cyathium zowel mannelijk als vrouwelijk is.

Euphorbia tridentata westelijk van Mortimer in volle bloei.

wat afwijkend is, lijken deze planten echter tot *E. tridentata* te behoren.

De vierde en tevens de laatste uit de Oostelijke Kaapprovincie, is *Euphorbia polycephala*. Deze werd pas in 1931 beschreven door Marloth. Deze euphorbia is veruit de grootste van de genoemde soorten en het is verwonderlijk dat een klein en moeilijk te vinden plantje als *E. tridentata* al 200 jaar eerder bekend was en een grote kussenvormende soort als *E. polycephala* zo lang moest wachten op haar botanische ontdekking. Deze plant werd door de boeren gebruikt als veevoeder in droge tijden, hoewel ze niet smakelijk is en buikklachten tot gevolg heeft. Waarschijnlijk is deze geschiktheid als veevoeder de reden voor haar huidige zeldzaamheid. In recente succulentenliteratuur zijn vele artikelen te vinden die *Euphorbia polycephala* als

onderwerp hebben. Allen maken melding over haar zeldzaamheid en haar bedreigd voortbestaan in de natuur.

Wij waren dan ook buitengewoon fortuinlijk een gezonde kolonie aan te treffen ten westen van Cradock. Deze kolonie bestond uit ongeveer 25 planten, die allen in zeer goede conditie leken te zijn. Bovendien bloeiden de meeste planten en droegen vele planten zaadbessen. Dit in tegenstelling tot de situatie die in genoemde literatuur wordt geschetst, waarin sprake is van een sterke afname van het aantal planten, vooral door diervraat. Helaas konden wij geen jonge planten vinden in deze kolonie.

In dezelfde publicatie van 1931 waarin *E. polycephala* werd beschreven, is tevens een zeer nauw verwante soort beschreven, namelijk *Euphorbia wilmaniae*, de vijfde van de beloofde zes soorten. Hoewel

de overeenkomsten tussen beide soorten groot is liggen de natuurlijk groeiplaatsen bijna aan de andere kant van Zuid Afrika, namelijk in Griqualand West, zo'n 500 kilometer ten noorden van Port Elizabeth. Verbazingwekkend genoeg bestaat er nog een tweede verspreidingsgebied van deze soort, maar dan meer dan 500 kilometer naar het westen in het Richtersveld. Deze totaal verschillende vindplaatsen met geheel andere klimaatsfactoren kunnen volgens mij moeilijk een en dezelfde soort huisvesten.

Het zou buitengewoon interessant zijn om van beide vindplaatsen deze planten eens naast elkaar te kweken en te vergelijken.

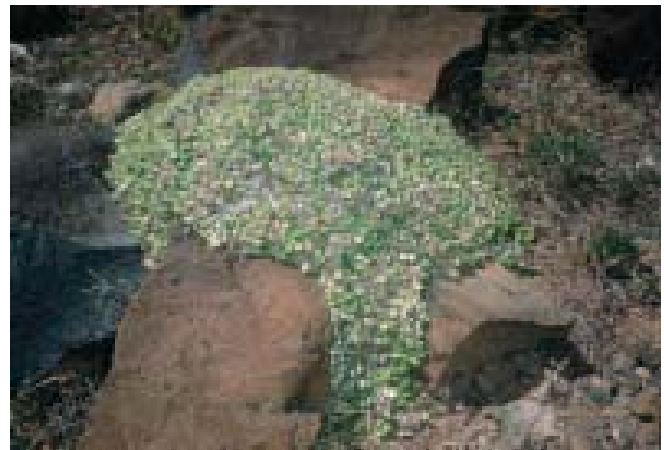
Zelf bezit ik pas sinds kort een stekje van deze soort maar ik weet haar herkomst (nog) niet. Ze schijnt eenvoudig te kweken te zijn.

De laatste soort om het zestal compleet te maken in de sectie Dactylanthes is *Euphorbia planiceps*. Ook deze soort komt uit Griqualand West en is zeer nauw verwant met *E. wilmanae*. Slechts haar groeivorm, een dikke penwortel met een platte kop van vele stengelleden tot maximaal een doorsnee van 30 centimeter, terwijl *E. wilmanae* meer een losse zode vormt. Ernst Specks heeft vorig jaar zaailingen in omloop gebracht, waarvan ik er twee heb weten te bemachtigen. Het lijken zeer interessante plantjes, die wat de groeivorm betreft, erg veel op een vingertop lijken.

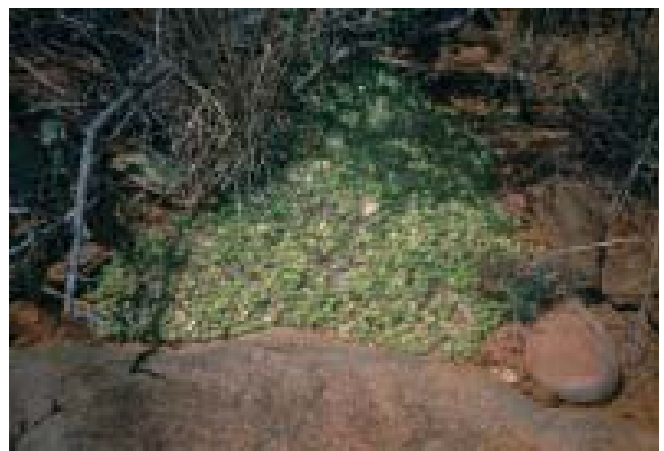
Al deze zes soorten zijn dus momenteel vertegenwoordigd in cultuur en ze zijn niet al te moeilijk om te kweken. Om planten te kweken met een zo natuurlijk mogelijk uiterlijk, kweek ik ze boven in de nok van de kas naast de ariocarpussen. Daar staan

De groeiplaats van *Euphorbia polycephala* is boven op een heuvel, blootgesteld aan weer en wind

***Euphorbia polycephala* groeiend op een harde ondergrond, waardoor de plant meer bovengronds groeit**

Op dezelfde groeiplaats groeien ook planten teruggetrokken in de grond

Planten bloeien niet overdadig, maar wel langdurig, gezien het feit dat er ook zaadbessen aanwezig zijn.

ze ook in de winter, want ze zijn niet erg koudegevoelig. Ze krijgen spaarzaam water en op deze wijze groeien ze niet erg hard en lijken de meeste soorten tenminste nog enigszins op natuurplanten. *Euphorbia globosa* en *E. ornithopus* zullen bovendien veelvuldig hun bloemen laten zien en zoals gezegd, probeer het eens met zaailingen. Deze planten zullen, mits hard gekweekt, er veel natuurlijker uitzien.

Literatuur:

Court Doreen, (1988), *Euphorbia polycephala* at Cranemere, The Euphorbia Journal, Vol. 5, page 39 – 42.
 Marx Gerhard, (1992), The Succulent Euphorbias of the Southeastern Cape

Province, Part 1, The Euphorbia Journal, Vol. 8, page 74 – 102.
 N. n., (1985), Identifying features, continued, The Euphorbia Journal, Vol. 3, page 76.
 Pritchard Daphne, (1996), *Euphorbia polycephala*, a Rare and Endangered Plant, The Euphorbiaceae Study Group Bulletin, Vol. 9, No. 1, page 14 – 19.
 Pritchard Daphne, (1996), Rooikop Revisited, The Euphorbiaceae Study Group Bulletin, Vol. 9, No. 2, page 68.
 Pritchard Daphne and Albert, (1997), Further Notes on *Euphorbia polycephala*, The Euphorbiaceae Study Group Bulletin, Vol. 10, No. 3, page 83 – 86.
 Pritchard Daphne and Albert, (1998), A Survey of the Habitats of *Euphorbia polycephala*, British Cactus and Succulent Journal, Vol. 16, No. 4, page 190 – 192.
 White A., Dyer R. A., Sloane B. L., (1941), The Succulent Euphorbiae (Southern Africa), 2 Vols.

**Samuel Gerssenlaan 63,
 3861 HB Nijkerk**

SUMMARY

Rob Bregman

Succulenta has a new editor, Henk Viscaal. He introduces himself at the beginning of this issue.

Johanna Smit-Reesink tells our youngsters about how to cultivate and propagate *Ceropegia sandersonii*.

Gerard de Lange asks himself whether there might be some magic power in cactus spines. In his well-known humorous style he noticed that some people suddenly turned into cactus enthusiasts after they had to remove some spines from their fingers.....

Recently, several authors have submitted long articles to Succulenta. One of them is Henk Krijnen, who describes and depicts another four plants (*Pseudobolivia kermesina*, *Discocactus silicola*, *Anacampseros rufescens* and *Sulcorebutia totorensis*) out of his own collection.

The mesemb *Neohenricia sibbettii* from South Africa is the subject of a contribution by Jan Jaap de Morree. There has been some nomenclatorial confusion about this plant and the internet provided most of the information used in this article.

The (former) genus *sulcorebutia* is still alive in the hearts of many specialists. One of them is Johan Pot who made a new version of his CD-ROM entitled 'Sulcomania 2000' which is commented by Ton Rijmus. The CD contains lots of information, photos, descriptions and several ways to identify unknown plants.

A new book on these popular Bolivian dwarf cacti by Augustin, Gertel and Henschel is commented by Johan de Vries.

Wolter ten Hoeve continues his series of reports about his adventures in Mexico looking for rare cacti such as *ariocarpus*, *turbincarpus*, *strombocactus*, *pelecyphora* and *mammillaria*.

The development from the cactus bud to flower is monitored in the series of articles by Albert Pilot. In part 9, the subject is *Echinopsis chamaecereus* (*Chamaecereus silvestrii*). He also discusses extensively his observations that characters may vary within a single individual of this species, such as flower colour.

Haworthia specialist Ingo Breuer has come to part 3 of his articles about this genus. In this part *Haworthia floribunda* is described.

Ton Pullen writes again about the way he cultivates his plants. This time he handles various activities that have to be done during the winter, for example repotting succulents other than cacti, cleaning the glass house, arranging the plants, and so on.

Ted Anderson, the well-known American botanist and cactus specialist who passed away late March this year, is remembered by Rob Bregman.

Another long series of articles in Succulenta deals with the genus *yucca*, written by Fritz Hochstätter. In part 7, *Yucca torreyi* and *Yucca scottii* are handled.

Rikus van Veldhuisen has been in South Africa again. He reports about a group of 6 species of *euphorbia* with globular stems.

**Hector Petersenstraat 7,
1112 LJ Diemen.**

E-mail: bregman@science.uva.nl

*Inlichtingen over het lidmaatschap
en ontvangst van nummers;
adreswijzigingen aan:*
Inquiries about membership and
receipt of issues; address changes
to:

D.H.Roozegaarde,
Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo (Gld),
Tel.: +31 (0)575 465270

COLOFON

Http://www.succulenta.nl
e-mail: info@succulenta.nl

Auteursrecht:

gehele of gedeeltelijke overname
van artikelen is alleen toegestaan
na verkregen toestemming van
de auteur/illustrator en met een
duidelijke bronvermelding.

Redactiesecretariaat:

Mevr. J.M. Smit -Reesink,
Prins Willem Alexanderlaan 104,
6721 AE Bennekom
e-mail: smitnre@worldonline.nl

Redactie:

H.W. Viscaal(hoofdredacteur)
e-mail: vanalten@xs4all.nl
C.A.L. Bercht
e-mail: bercht@nzo.nl
R. Bregman
e-mail: bregman@bio.uva.nl
J.J. de Morree
e-mail: morree@casema.net
A.B. Pullen
e-mail: tonp@acmeander.nl
B.J.M. Zonneveld; e-mail:
Zonneveld@rulbim.leidenuniv.nl

Vormgeving: H.W. Viscaal

Druk: PlantijnCasparie, Almere

Bij de voorplaat:

FO 076 wordt in verzamelingen
vaak onder de naam foutieve
Agave titanota aangetroffen

Foto: Henk Viscaal

INHOUD

Henk Viscaal	<i>Mag ik mij even voorstellen</i>	98
Johanna	<i>Jong geleerd</i>	
SmitReesink	<i>Ceropegia sandersonii</i>	99
Gerard de Lange	<i>Heilzame Helende Hobby</i>	100
Henk Krijnen	<i>Aanbevolen succulenten 10</i>	102
Jan Jaap de Morree	<i>Neohenricia sibbettii</i>	104
Ton Rijmsmus	<i>Cd bespreking</i>	
	<i>Sulcomania</i>	105
Wolter ten Hoeve	<i>Mexicaanse momenten, deel 2</i>	107
Albert Pilot	<i>Van knop tot kelk 9</i>	
	<i>Echinopsis chamaecereus</i>	114
Ingo Breuer	<i>Mooie en interessante Haworthia's</i> <i>voor de verzamelaar, deel 3</i>	123
Ton Pullen	<i>Groot onderhoud</i>	125
Rob Bregman	<i>In memoriam Ted Anderson</i>	128
Fritz Hochstätter	<i>Het geslacht Yucca</i> <i>7. Serie treculeana (vervolg)</i>	129
Johan de Vries	<i>Boekbespreking</i> <i>Sulcorebutia (2000)</i>	134
Rikus v. Veldhuisen	<i>Euphorbia globosa</i>	136
Rob Bregman	<i>Summary</i>	143

VERENIGINGSNIEUWS

IN DIT NUMMER :

Belangrijke adressen	38
Afdelingsactiviteiten	39
Nieuws Belgische verenigingen	43
Vraag en aanbod	44
Evenementenkalender	44
Opendeurdagen	46
Plantencentrale/Verenigingsartikelen	47
Advertenties	48
Nieuwe leden	49
Advertenties	50

JUNI 2001

NEDERLANDS BELGISCHE VERENIGING VAN LIEFHEBBERS VAN
CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

SUCCULENTA

BESTUUR

Voorzitter: B.G. van der Elst
Bondefanten 13, 2907 NA, Capelle a/d IJssel
Tel. 010 - 4513176
Secretaris: J.H. Bruseker,
Wilhelminalaan 15, 7204 AB Zutphen
Tel. 0575 - 518406
Penningmeester: J.E.F. Dekeling
Fazantenveld 140, 5431 JG Cuyck
2e secretaris:
Vacature

2e penningmeester: D.H. Roozegaarde
Banninkstraat 5, 7255 AT Hengelo
PR & Promotie: C.B. Grimmelikhuisen
Stationsstraat 90, 1541 LJ Koog a/d Zaan
Tel. 075 - 6227813
E-mail: grimmelik.c.b@consunet.nl
Bestuurslid: E.J.W. Smienk
P.Kooimanstraat 57, 4822 WC Breda
Tel: 076 - 5419124.

LEDENADMINISTRATIE

Verzoeken om inlichtingen, aanmeldingen en verhuizing en opzeggingen (vóór 1 december) schriftelijk bij de ledenadministrateur:

D.H. Roozegaarde, Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo. Tel: 0575-465270
E-mail: roozegaa@tref.nl

Lidmaatschap:

Leden Benelux	f 40,- (Bfr 750),
Hier wonende jeugdleden	f 20,-;
Duitsland	DM 50,-
Leden elders in Europa	f 55,-
Buiten Europa	f 65,- per jaar

FINANCIËLE ZAKEN

Betalingen via de bankrekeningen van SUCCULENTA CUYCK:
In Nederland: rekeningnr. 55.32.38.981 bij de ABN/AMRO of rekeningnr. 680596 bij de Postbank. In België: rekeningnummer 000.1141809-22 bij de Belgische postgiro. In Duitsland: Bitte DM 50,- überschreiben nach Rechnungnr. 15.65.907/019, ABN/AMRO, Aachen, BLZ 390.10200.

INFOMAP SUCCULENTA

Aanvullingen, wijzigingen en suggesties voor de infomap zenden naar:
J.H. Bruseker, Wilhelminalaan 15, 7204 AB Zutphen. Tel. 0575 - 518406
E-mail: jh.bruseker@12move.nl

TIJDSCHRIFT SUCCULENTA

REDACTIE

Hoofdredacteur: H.W.Viscaal
Brinklaan 31, 7261 JH Ruurlo
Tel: 0573-452005
E-mail: hviscaal@universal.nl
Redactiesecretariaat: Mevr. J.M. Smit-Reesink,
Prins Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE Bennekom. Tel:0318-430099. Fax:0318-430102
E-mail: smitnre@worldonline.nl
Kopij voor het tijdschrift zenden aan het redactiesecretariaat.

Verschijnt 6 maal per jaar in de even maanden.

VERENIGINGSNIEUWS

Kopij voor het Verenigingsnieuw voor de 15e van de even maanden zenden naar:

A.C.M. van Zuijlen, Hoefstraat 9, 5345 AM Oss. E-mail : a.zuijlen@tref.nl

Advertenties naar:

J.H. Bruseker, Wilhelminalaan 15, 7204 AB Zutphen. Tel. 0575 - 518406

Advertentietarieven:

1/16 pag.	f 35,=
1/8 pag.	f 65,=
1/4 pag.	f 100,=
1/2 pag.	f 160,=
1/1 pag.	f 275,=

OVERIGE INSTELLINGEN

BIBLIOTHEEK

W.P.C.H. Bervoets, Mozartstraat 108,
7391 XM Twello. Tel 0571-272841.

CLICHÉFONDS

J. Schraets, Geuldersedijk 2
5944 NH Arcen. Tel. 077-4732913

DIATHEEK

J. Deckers, Dorpsstraat 99,
6441 CC Brunssum. Tel. 045-5272461

PLANTENCENTRALE

G.Koerhuis, Weteringstraat 34,
2023 RV Haarlem

Postbankrekening 8440933

E-mail: g.koerhuis@planet.nl

VERKOOP VERENIGINGSARTIKELEN, BOEKEN EN GEBRUIKTE BOEKENBEURS

W. Alsemgeest, Succulenta boekenbeurs
Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort.

Tel. 0348-471083. Gironummer 199176

E-mail: w.a.alsemgeest@hetnet.nl

SUCCULENTA'S HOMEPAGE

P. Laney, Graaf Floris 37, 1276 XA Huizen.

E-mail: pclaney@cs.com

AFDELINGSACTIVITEITEN

ACHTERHOEK

- juni Gastpreker
juli Tuinbezoek bij H. Viscaal en Diddy
Hoogstraten
aug. Vakantie
sep. Dhr. G. Ubink met een lezing
okt. Gastpreker
nov. Lezing van eigen leden
dec. Spel- en praatavond

De bijeenkomsten worden gehouden elke 2^e donderdag van de maand om 20.00 u in het E.N.O. gebouw, Woerdseweg, Groenlo.

ARNHEM

- 14 juni Doe-avond, o.a. het bespreken van ziekten en kwalen, hoe herken ik een plantengeslacht, enz.
23 aug. Zomeravond bij Joop Smit
13 sep. Voordracht door Jos Huizer over cactussen kweken zonder verwarming
11 okt. Najaarsverloting
8 nov. Voordracht door Jan Sevenster: verzorging van cactussen en vetplanten op basis van de methode van Buxbaum
13 dec. Dia's van de heer Simonis: Parodia's

Zaal van de speeltuinvereniging Tuindorp, achter het pand Floralaan 18 te Wageningen. Aanvang 20.00 uur, tel. 0317-411801

BRABANT-BELGIE

- 9 juni Busreis naar Duitsland
29 juni Walter Dams: Cactussen en vetplanten in Duitsland
31 aug. Ruilbeurs onder de eigen leden + planten op naam zetten
28 sep. Freddy Lampo: Van Anza Borrego tot Canyonsland, deel 3
26 okt. Jan van Dorpe: Gasteria en Haworthia
30 nov. Wim van Maele: Een vreemde reis
21 dec. Kerstvergadering (praatcafé) met dia's, uitslaagen, koffie, taart, etc.

DORDRECHT

- 14 juni Determineren van cactussen en bespreking van een geslacht
12 juli Kasje kijken bij een van onze leden
9 aug. Kasje kijken bij een van onze leden

De kas van dhr. Lintsen (voorheen Frans Noltee), Burgemeester de Bruinelaan tussen 1D en 1E te Zwijndrecht, 19.30 uur

DRENTHE

- 6 juni Kasje kijken bij L.v.Hemel in Assen
9 juni Reisje naar Rauderveen (Duitsland) en G. Geling, Sappermeer
juli-augustus : vakantie
5 sep. Kasje kijken bij H. Nijmeyer in Stadskanaal en W.G. Lambeck in Slochteren
3 okt. Lezing Mexicaanse Momenten, deel 1 door W. ten Hoeve
14 nov. Dia's uit de diatheek van Succulenta; voorkeur voor caudexplanten
12 dec. Jaarvergadering Succulenta, afdeling Drenthe. Uitslag zaaiwedstrijd
? dec. Vogelshow Assen. Nadere datum volgt

EINDHOVEN

- 11 juni Spreker ... momenteel nog niet bekend wie.

Plaats: Gemeenschapshuis 'De Hoeksteen', Gerretsonlaan 1a, 5624 JL te Eindhoven. Tel. 040 - 244 17 95. Elke 2e maandag van de maand clubavond. De zaal is open vanaf 19.30 uur

FLEVOZOOM

- 18 juni Onderling kasbezoek in Hardewijk en Hierden
Juli en augustus vakantie
17 sep. Bijeenkomst, eigen avond, ruilen, vragen, problemen, vakantiedia's en alles wat zoal ter tafel komt

- 15 okt. Spreker over cactussen (nog in te vullen)
- 19 nov. Spreker over vetplanten (nog in te vullen)
- 17 dec. Jaarvergadering met een gezellig programma, de kwis of een variant hierop door leden uit Putten en Ermelo.

FRYSLAN

- 2/3 juni Open weekend met plantaanbiedingen in onze cactuskassen in het "Bos van Ypey" te Tietjerk ca 7 km oost van Leeuwarden richting Groningen

De bijeenkomsten worden gehouden in zalen Tivoli aan de Huizumerlaan te Leeuwarden en beginnen alle om 19.30 uur.

GOOI- EN EEMLAND

- 12 juni Evert Smienk : Sneak Preview of Bolivia and Chili
- juli/augustus: vakantie
- 11 sep. Dhr. R.Taalman Kip: De flora en fauna van Nieuw Zeeland
- 9 okt. De heren Warminkhoven en Wonnink: Natuurreis door Baja California, deel 3
- 13 nov. Dhr. Krijnen: Chileense cactussen
- 11 dec. Paul C.Laney: Reisverslag Bolivia-Peru 2001

Wijkcentrum Noord, Lopes Diaslaan 85, Hilversum, aanvan 20.00 uur.

GORINCHEM-'s-HERTOGENBOSCH

- 11 juni Vanaf 19.00 open kas bij:
- Ruud Haaksman
Ophemertsedijk 46 in Tiel
 - Lidy Schut
Waalbandijk 62 in Heeselt
- 9 juli Eveneens vanaf 19.00 uur bij:
- Irene Schoonus
Akkerstraat 2 in Vught
 - Piet Broeren
Bosscheweg 32 in Den Dungen

Herberg De Prins, Hoogstraat 50, 5258 BE Berlicum. Aanvang 20.00 uur.

GOUDA

- 21 juni Eduard van Hoofstadt met "De andere succulenten"
- 20 sep. Nels Verwoerd met "Van Australië naar Nieuw-Zeeland"
- 18 okt. Werner van Heek met een nieuwe lezing "Peru"

Zalencentrum 't Brandpunt, Turfmarkt 58 te Gouda. Aanvang 20.00 uur

's-GRAVENHAGE e.o

- 12 juni Nog in te vullen

Verenigingsgebouw Buurtschap Oud-Rijswijk, Esdoornstraat 3A te Rijswijk. Aanvang 20.00, zaal open 19.30 uur.

GRONINGEN en OMMELANDEN

- 21 juni Kasje kijken bij Anton Duizendstraat en Dick Munniksmas
- 20 sep. Dialezing door J.Huizer (onder voorbehoud). Cactussen kweken zonder verwarming.
- 18 okt. Dialezing door Wolter ten Hoeve. Mexicaanse momenten, deel 1.
- 15 nov. Plantenkeuring en quiz.
- 20 dec. Jaarvergadering

Plaats: Zaal van de buurt- en speeltuinvereniging Selwerd, Elzenlaan 72 te Groningen. Aanvang 19.30 uur.

HOEKSCHER WAARD

- 14 juni De jaarlijkse bingo-avond als laatste bijeenkomst voor de vakantie. Ook introducés zijn welkom
- 13 sep. Bijpraten na de vakantie. Vraag aan de leden om dia's of foto's mee te brengen. We sluiten af met de Najaarsruilbeurs.

Natuurbezoekerscentrum te Numansdorp bij de Rijkshaven. Aanvangstijd is 20.00 uur precies. Tijdens pauze koffie en verloting.

MAAS en PEEL

- Open dagen voor de leden:
- 10 juni Kurvers, Paterstr. 14, Panningen
ook rotstuin
Janssen, Hennepestr.2, Helden-
Grashoek
Tinnemans, Seringenstr. 2, Ell
- 24 juni Verbeek, Roerstr.33, Helmond
Senders, Karel Doormanl.27, Helmond
- 15 juli Schraets, Geuldensedijk 2, Arcen
- 5 aug. v. Brussel, Kommerstr.56, Someren
Berkhout, Hoogerstr.11, Someren
Knapen, Kortestr. 1, Asten

NIJMEGEN

- 5 juni Jan Voets: rondleiding Helicon-tuinen
- 10 juni Cactus- en vetplantenmarkt in de
Kolping
- 3 juli Kasbezoek Nico Bergers en Lieda
Dekker
- 7 aug. Kasbezoek
- 4 sep. Nico Uittenbroek "op bezoek bij
Steven Brack ..."
- 2 okt. Zaaïwedstrijd; verloting; plant van de
maand
- 6 nov. Thema-avond zaaïen
- 4 dec. Piet Giepmans: thema-avond
crassula's

**Helicon-opleidingen, MBO Nijmegen,
Energieweg 19, Nijmegen. Begin 19.30 uur.**

TILBURG

**Kasteelhoeve, Hasseltstraat 256, Tilburg
2e Maandag van de maand, aanvang 20.00u.**

UTRECHT

**Clubavonden iedere tweede donderdag van
de maand in buurthuis Ravelijn, Hooft
Graaflandstraat 2a te Utrecht.
Aanvang 20.00 uur.**

VOORNE-PUTTEN EN ROZENBURG

**De avonden beginnen om 20.00 uur bij Lex
Mooiweer, Hoefweg 3, 3233 LG Oostvoorne.**

WEST-BRABANT

- 9 juni Demonstratie door Kees Goorden en/
of dia's (zaaïen en enten)
- 19 aug. Cactus- en vetplantenbeurs van de
afdeling
- 8 sep. Gezamenlijk naar de ELK in
Blankenberge???
- 15 sep. Spreker v.d. Wijngaert: Inca Trail
- 13 okt. Uitslag zaaïwedstrijd en planten-
keuring
- 10 nov. Jaarvergadering
- 8 dec. Evert Smienk (Bolivia en/of Chili)

**Café "Marktzicht", Markt 50 in Etten-Leur.
Vergaderingen beginnen op zaterdag-
middag om 14.00 uur.**

WEST-FRIESLAND

- 16 juni Excursie naar Katze, Schraets, van
Someren
- 1 juli Kasje kijken in Hoorn bij Henk,
Piety, Ton
- 21 sep. Bijpraatavond bij Ronald Wiecherink
- 19/26 okt Henk Verkouw – Baja California
- 16/23 nov (onder voorbehoud) C. Jamin – Zuid-
Afrika

**Tenzij anders vermeld, vinden de
bijeenkomsten plaats in het wijkcentrum
Risdam te Hoorn. Aanvangstijd 20.00 uur**

IJSSELSTREEK - TWENTE

**Wijkgebouw 't Hovenhuus, Leliestraat 27,
7419 CT Deventer. Tel. 0570 - 615010**

ZAA NSTREEK WATERLAND

- 1 juni Slotavond met kasbezoek

**Clubgebouw "De Springplank",
Saenredamstraat 34 te Assendelft.
Tel. 06-50582483 of 06-26804737**

ZEELAND

- 1 juni Bijeenkomst en tuinbezoek Sequoiahof te Vlakte. (NB. Niet op de laatste vrijdag van de maand mei).
- 29 juni Lezing over Mexico door Wolter ten Hoeve (onder voorbehoud).
- 25 aug. OPEN DAG afdeling Zeeland.
- 31 aug. Programma nog niet bekend.
- 28 sep. Programma nog niet bekend.
- 26 okt. Onderlinge plantenruilbeurs. Verder nog niet bekend.
- 30 nov. Voordracht Argentinië deel 2 door Joop Minnaar.

Plaats maandelijks bijeenkomsten:
Thomaskapel aan de Vrijlandstraat te Middelburg. Aanvang: 19.30 uur.
Informatie: Bertus Spee (tel. 0113-352595).

ZUID-LIMBURG

- 5 juni Gerard Schneider: Het geslacht Ariocarpus
- In juli en augustus is er geen vergadering.
- 4 sep. Praatavond en ruilbeurs
- 2 okt. Walter Dams: Tuinen in Engeland
- 6 nov. Frank Hoste: Van Springbok tot Kaapstad

Gemeenschapshuis te Schimmert, Hoofdstraat 12. Aanvang 19.30u. Tel.: 045 - 4042504

ZWOLLE

- 11 sep. Kasbezoek bij Willemien Adams
- 9 okt. Dialezing door Rikus van Veldhuisen over zijn reis naar Afrika met de nadruk op Euphorbia's
- 13 nov. Dialezing door Wiebe Bosma met de titel "Bloeiende verzameling van januari tot december"
- 11 dec. Lezing door Uwe Beyer over Mesemgeslachten en hun cultuur van november tot maart

Eli Heimanszaal van het Ecodrome, Willemsvaart 19, 8019 AB te Zwolle. De bijeenkomsten beginnen om 19.30 uur.

BEDANKT JOOP VAN ALTEN

Joop van Alten heeft na het verschijnen van het aprilnummer van Succulenta, zijn werkzaamheden als hoofdredacteur van ons blad gestopt. Vele jaren heeft hij met verve deze taak vervuld en het blad Succulenta op een kwalitatief hoog niveau gebracht. Zijn inzet, enthousiasme en creativiteit zijn onweersproken. Voordat hij deze functie vervulde is hij jarenlang secretaris van de vereniging geweest. Ook deze taak heeft hij met overgave en precisie vervuld. Succulenta is Joop van Alten veel verschuldigd.

Het Bestuur

Bezoekt u Praag?

In de Tsjechische Republiek bevindt zich op 20 km van Praag één van de mooiste en prachtigste verzamelingen.

Onze specialiteiten: Ariocarpus, Turbinicarpus, Obregonia, Solisia, Pelecyphora, Lophophora, etc.

Bezoekers zijn van harte welkom op onderstaand adres. Gelieve dit op voorhand te melden.

Karl Rys, Hluboka ul. 179

273 51 Unhost-Nouzov

Tsjechische Republiek

Tel/fax 00420 312 698696

IN MEMORIAM

Op de eerste lentedag van het jaar 2001 overleed ons Erelid Isa Verduin-de Bruyn.

Isa was in de jaren negentien zestig tot negentien vijf en zeventig jarenlang secretaresse en ledenadministratrice van de vereniging.

Bescheiden en betrouwbaar vervulde ze haar werk voor Succulenta. Later hield ze zich nog met veel plezier bezig met de correctie van het verenigingsnieuws.

Haar grote liefde ging uit naar de "Zuid-Afrikaantjes". Ze zaaide en vertroetelde haar Aloe's, Pelargoniums, Lithops, bollen en knollen, terrasplanten, enz. Verder verzorgde ze met heel veel plezier haar schitterende tuin met de vele heel bijzondere vaste planten.

Zo lang Isa vitaal was onderhield ze contact met de mensen die ze op haar grote reis naar Zuid-Afrika had ontmoet. Ze was jarenlang een gewaardeerd lid van de afdeling IJsselstreek.

NIEUWS VAN ONZE BELGISCHE ZUSTERVERENIGINGEN

CACTUSSEN EN VETPLANTEN V.Z.W

- 16 juni Ledenvergadering: diavoordracht
'Kweken van moeilijke geslachten'
door Wim Alsemgeest
- 30 juni Begijnelingenvergadering 2: Kweken
in openlucht, kennismaking met
enkele geslachten + vragen
- 14 juli Ledenvergadering: diavoordracht
'Plantengroei op de Canarische
eilanden' door Albert Leroy
- 28 juli Begijnelingenvergadering 3:
maandverzorging, verdere kennisma-
king met enkele geslachten + vragen
- 18 aug. Ledenvergadering: diavoordracht
'Evolutie van mijn hobby' door
Eduard van Hoofstadt
- 15 sep. Ledenvergadering: diavoordracht
- 22 sep. Begijnelingenvergadering 4:
maandverzorging, verdere kennisma-
king met enkele geslachten + vragen
- 13 okt. Begijnelingenvergadering 5:
winterverzorging + vragen
- 20 okt. Ledenvergadering: diavoordracht
'Spint, aaltjes en andere kwalen +
stapelia's 2' door Louis van de Meuter
- 15 dec. Ledenvergadering: diavoordracht
'Richtersveld' door Frank Hoste

Deze bijeenkomsten gaan steeds door in het lokaal 'Zevenbunder' in de Kasteellei te Wijnegem (Antwerpen). De voordracht start om 14.00 uur, maar iedereen is reeds van harte welkom vanaf 13.00 uur. Meer info op 0031/03/.353.72.58 en <http://user.online.be/cactusvetplant>.

CACTUSVRIENDEN LIMBURG V.Z.W.

- 18 juni Eric Piens: Notocactussen
- 17 sep. Freddy Lampo: Van Anza Borrego tot
Canyonsland, deel 6
- 15 okt. Viering trouwe leden, uitslag
zaaiwedstrijd, dia's door eigen leden
en ruilbeurs onder leden
- 19 nov. Frank Hoste: Richtersveld
- 17 dec. Diavoorstelling zaadlijst 2002.

CACTUSVRIENDEN MOL V.Z.W.

- 5 juni "Exploring Belize" door Leo van den
Wyngaert. 20.00 uur.
- 17 juni Grote ruilbeurs. Gildenhuis Meerhout.
10.00 tot 17.00 uur.
- Juli en augustus verlof.
- 4 sep. "Bolivië" door Walter Dams. 20.00u.
- 2 okt. Debatavond. 19.30 uur
- 6 nov. "Insecten in onze collectie" door
L.de Meuter. 19.30 uur
- 8 dec. Gezellig samenzijn. 19.00 uur.

Tenzij anders vermeld heeft alles plaats in het Volkshuis op den Rosenberg in Mol.

"CACTUSWEELEDE" AFD. TURNHOUT

- 7 juni Voordracht "Argentinië" door Albert
Goossens, Duffel.
- 5 juli Voordracht over enten + interne
ruilbeurs
- 6 sep. Voordracht "Een liefhebber en zijn
verzameling".
- 4 okt. Voordracht "Mijn verzameling" door
Maurice Huygaerts, Turnhout
- 8 nov. Voordracht "Mijn verzameling" door
Louis van Tulden, Turnhout.
- 6 dec. Wedstrijduitslagen: zaaien, dia's en
"Plant van de maand".

**Vergaderlokaal: Café "De Koekoek",
Steenweg op Merksplas 48, 2300 Turnhout**

GRUSONIA

- 8 juni Om 20.00 uur in zaal Don Bosco te
Torhout: nog nader te bepalen
- 16 juni Om 16.00 uur: Groentjes bij Patrick
Vanhaerens, Tuinwijk 22, 8610
Kortemark
- 1 juli Vanaf 09.00 uur: 20ste open deur van
Grusonia

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het juni-nummer moeten vóór 1 juli in het bezit zijn van A.van Zuijlen, Hoefstraat 9, 5345 AM Oss. Alleen advertenties de hobby betreffend worden opgenomen.

Te koop:

Vanaf 1977 t/m heden het blad Succulenta. De prijs bedraagt Fl 100,- voor alle jaargangen. Te bevragen bij C.G.Oskamp. Tel. 0343-562718

Gevraagd:

Euphorbia grandicornis, bloeirijpe mannelijke plant. Ruilen tgen bloeirijpe vrouwelijke plant of kopen.

H.A.J.Corpeleijn, Brucknerstraat 1, 7204 PJ Zutphen. Tel. 0575 - 524345

Te koop:

Zeer degelijke aluminium muurkas (EURO-kas, Graafland), 457 x 195 x 180/220 cm, met drie luchtramen, één kopzijde univlakplaat i.p.v. glas, zonder fundering; prijs Fl 1500,- (nieuwwaarde ca. Fl 3700,-). Eventueel ook bijpassende tablettafels (hout/univlakplaat); prijs Fl 300,-. Aug/sep beschikbaar. Cor Oosterwijk, tel. 030-6037006 of coroost@open.net

Te koop:

Aluminium kas (incl. glas), 2,35 m lang, 1,95 m breed en 2,35 m hoog. Met 2 grote oppottafels. Informatie bij mevr. D.Hannes, tel. 0251 - 672130.

PR-COMMISSIE PROMOTIEMATERIAAL

De werkgroep PR heeft diverse artikelen om u bij evenementen etc. te helpen bij uw promotie-activiteiten:

- Tasjes met het verenigingslogo: F 5,- (korting voor afdelingen)
- Stickers met het verenigingslogo: F 1,- (korting voor afdelingen)
- Pakketjes met "oude" Succulenta's en aanmeldingsfolders
- Een promotiestand (alleen te gebruiken in samenwerking met het promotieteam)

Bestellingen, vragen en suggesties betreffende de promotie naar:

Kees Grimmelhuisen, Stationsstraat 90
1541 LJ Koog a/d Zaan. Tel.: 075 - 6227813
E-mail: grimmelik.c.b@consunet.nl

EVENEMENTENKALENDER

1, 2, 3 en 4 juni

Voorjaarsshow 2001 tijdens het pinksterweekend van 1, 2, 3 en 4 juni van 10 tot 18.00 uur. Kasteellei 111 te Wijnegem (nabij Antwerpen). Gratis inkom. Meer dan 40.000 planten in serre en openlucht.
Info: tel. 0032.3.353.72.58 of home-page: <http://user.online.be/cactusvetplant>

2 en 3 juni

In de maanden juni, juli en augustus zijn de cactuskassen van de afdeling **Fryslan** in het zgn. "Bos van Ypey" te Tietjerk - ca. 7 km oost van Leeuwarden - iedere zondag geopend van 14.00 tot 17.00 uur.

Het weekend van 2 en 3 juni zijn de kassen geopend van 10.00 tot 16.00 uur. Op deze dagen bieden leden van onze afdeling hun overvloedige planten aan. Ook andere leden van Succulenta kunnen op bescheiden schaal planten meenemen, maar moeten er rekening mee houden dat er geen tafels zijn en de opstelling in de open lucht plaatsvindt. De toegang in het Bos van Ypey en in de kassen is gratis.

2, 3 en 4 juni

LOPHOPHORA, v.z.w. cactussen Gent, richt op 2, 3 en 4 juni haar tweejaarlijkse cactustentoonstelling in onder het thema "Cactussen en vetplanten wereldwijd". De cactussen en vetplanten worden aan de hand van landkaarten, verklarende pancartes en echte planten gesitueerd op de wereldkaart. Verder zijn ook planten van enkele trouwe leden op een oppervlak van 100 m² te bezichtigen. Er is ook de mogelijkheid speciale grondmengelingen aan te schaffen en planten te kopen uit een rijke keuze. Bovendien is er een tombola, waarbij elk lot wint en kans maakt op een reuzencactus. De tentoonstelling vindt plaats tijdens de Kollefeesten te 9030 Mariakerke bij Gent in de Gemeenschapsschool, Eeklostraat 121. Inkom bedraagt Bfr. 50,- per persoon, onder de 12 jaar inkom gratis. Openingstijden:
zaterdag 2-6 : 14 - 18 uur
zondag en maandag 3 en 4-6 : 10 - 18 uur
Informatie bij Mike Goethals (secretariaat Lophophora). Tel./fax 09/385.91.59 (België).
E-mail: mike-goethals@freegates.be

9 juni

Op 9 juni houdt de afdeling Leiden voor de 14e keer haar jaarlijkse Cactus- en Vetplantenbeurs. Deze wordt ook dit jaar gehouden in de grote plantenkas bij de ingang van de Hortus Botanicus van Leiden. Op deze dag kunt u ook weer naast de Cactus- en Vetplantenbeurs een bezoek brengen aan de bijenmarkt. Ook kunt u deze dag gratis de Hortus bezoeken. De Hortus is uitstekend te bereiken vanaf Leiden Centraal Station met buslijn 43. Uitstappen op het Witte Singel/Doelencomplex. De ingang van de Hortus is op ca. 150 meter van de halte aan de andere kant van de Singel (volg de bordjes). Parkeergelegenheid voor auto's is er op de Maliebaan (achter de Universiteitsbibliotheek), in de Groenhovensteeg en onder de Universiteitsbibliotheek.

De huurprijs van de tafels is als volgt:

1 meter: fl. 7,50 2 meter: fl. 20,-
3 meter: fl. 40,- 4 meter: fl. 65,-

Elke volgende meter kost fl. 30,- meer.

De standhouders kunnen hun planten uitladen bij de achteringang van de Hortus. Let daarbij de op de borden. Voor verdere inlichtingen en huur van tafels kunt u contact opnemen met J.W. Huizer, tel: 0252-230255 of email: jw-huizer@hetnet.nl of met T. Hoekstra, tel: 071-5211454 of email: tq-hoekstra@hetnet.nl

9 juni

Op 9 juni houden 6 leden van de afdelingen **Dordrecht** en **Hoekse Waard** "Open Kas" in het kassencomplex van "De Koning". Zij hebben daar ongeveer 500 m2 kasruimte. Naast het bekijken van succulenten is er ook verkoop van planten. U bent welkom vanaf 9.30 uur tot 16.00 uur. Adres: Langeweg 53, 3343 LD Hendrik Ido Ambacht. Inlichtingen hierover bij A. Schoonderwoerd, tel. 078 - 6131032.

9 juni

11e Jaarlijkse Open Dag Handelskwekerij Ubink. Op deze dag is er namelijk een consumenten/liefhebbersdag. Tevens is er een cactusbeurs (info bij G.Ubink, tel. 0297 - 326880).

10 juni

Op zondag 10 juni organiseert de afdeling Nijmegen voor de 24^e keer de jaarlijkse cactus- en vetplantenmarkt. Ook deze keer weer op de vertrouwde plaats, het Kolpinghuis, Smetiusstraat 1 te Nijmegen. De openingstijden

zijn van 10.00 uur tot 16.00 uur en de entreeprijs voor bezoekers is f 2,-.

De tafeluur bedraagt f 5,- per strekkende meter tot een totaal van 4 meter. Elke meter meer kost f 12,50.

U kunt reserveren door het juiste bedrag over te maken op postgiro nr. 1914156 t.n.v.

"Succulenta" afdeling Nijmegen te Beuningen.

Reserveren vanuit het buitenland kan via

onderstaand telefoonnummer. U kunt ook

E-mailen naar Ljap-tjo@nl.packardbell.org

Wij hopen u allen weer te kunnen begroeten op zondag 10 juni aanstaande.

Nadere informatie bij Th. Heijnsdijk, Maasdijk 11, 6629 KD Appeltern. Tel. 0487-542704

11 en 12 augustus

Cactussen en vetplantenshow in Reet (Rumst) in België, ter gelegenheid van de 44ste Lichtfeesten. De show wordt ingericht door Cactusweelde Antwerpen op zaterdag 11 en zondag 12 augustus 2001, telkens van 15.00 tot 24.00 uur in de wijk Kleine Landeigendom (Bibliotheek-Seringenlaan).

Voor meer informatie: Danny de Raeymaeker, tel. 03/844.51.76

19 augustus

Ook dit jaar wordt de jaarlijkse cactus- en vetplantenbeurs van de afdeling West-Brabant zoals u gewend bent gehouden op de derde zondag in augustus. Ieder jaar weer met grotere opkomst van verkopers uit Nederland, België en Duitsland. De beurs wordt gehouden in café Marktzicht, Markt 50 te Etten-Leur. Opening voor publiek van 10:00 tot 15:00 uur. Standhouders kunnen van 9:00 hun verkoopstand inrichten. Info en gratis plaats bespreken bij Evert Smienk, tel. 076 - 5419124 of 0621868167. Ook mogelijk via e-mail: ejsmienk@concepts.nl

26 augustus

De Cactus- en vetplantenbeurs van het Oosten wordt gehouden op 26 augustus 2001 in zaal de Brug in Zutphen

26 augustus

Ruilbeurs georganiseerd door de Cactusvrienden Limburg vzw. Plaats: Burgemeester Heymansplein z/n, 3581 Beverlo-Beringen, België. Van 10.00 tot 18.00 uur.

31 augustus en 1 en 2 september

Najaarsshow 2001 op 31 augustus en 1 en 2 september van 10 tot 18.00 uur.
Kasteellei 111 te Wijnegem (nabij Antwerpen).
Zie voor info bij 1, 2, 3 en 4 juni.

7, 8 en 9 september

Het **ELK 2001** wordt dit jaar gehouden op 7, 8 en 9 september. Dit is hét Europese weekend om uw internationale cactusvrienden te ontmoeten. Tijdens het weekend worden er een vijftal lezingen gehouden en is er een workshop. Bovendien is er een beurs met 200 meter verkooftafel. Voor aanmelding en/of inlichtingen kunt u bellen met Jan en Annie Linden, Onderste Wehr 53, 6433 LC Hoensbroek, tel. 045 5220966.

22 en 23 september

24e Osnabrücker Cactus- en Succulentenbeurs in het Beroepsopleidingscentrum, Natruperstrasse 50 (ingang Stüverstrasse) D-49076 Osnabrück. Zaterdag van 12.00 tot 18.00 uur. Zondag van 10.00 tot 16.00 uur. Op beide dagen worden interessante diapresentaties vertoond. Op zaterdag Prof. Gröner over mammillaria's en op zondag Alan Butler over sansevieria's en Werner van Heek over Micranthocereus. De toegang tot de beurs bedraagt DM 2,-

OPROEP OPROEP OPROEP OPROEP

Het bestuur is op zoek naar leden die willen helpen bij de opmaak van het blad Succulenta en van het Verenigingsnieuws. Ervaring in het werken met computers is een vereiste. Het gaat hier om werkzaamheden die van veel belang zijn voor het bestaan van onze vereniging en die u op een andere manier heel direct met onze hobby in contact brengen.

Reacties s.v.p. naar:
J.H. Bruseker,
Wilhelminalaan 15, 7204 AB Zutphen
Tel. 0575 - 518406

OPENDEURDAGEN

4 juni

Maandag 4 juni op 2e Pinksterdag, open kas en tuin bij Chel Jamin. De bekende kas van Eigen Huis en Tuin (70m²). Tevens verkoop tegen hobbyprijzen.
Chel Jamin, Jan Oomsstraat 6, 5324 BB te Ammerzoden (10 km ten noorden van Den Bosch). Tel. 073 - 5993856

23 en 24 juni

- Louis van Rooy, Neerstraat 29, 2370 Arendonk
- M. Huygaerts, Steenweg op Oosthoven, 2300 Turnhout
- J. Verhaegen, Schoolstraat 26, 2300 Turnhout
- W. Gebruers, Hoogland 9, 2275 Lille

23 en 24 juni

- A. Lenaerts, Leiseinde 45, 2300 Turnhout (Zevendonk)
- L. van Tulden, Meibloemstraat 10, 2300 Turnhout

11, 12 en 13 augustus

J. Mondelaers, Kattestraat 16, 2430 Laakdal
Op 12 augustus van 10.00 tot 18.00 uur een cactus- en bloemenmarkt
Wel op zondag 12 en **niet** op 13 augustus zoals vermeld in het vorige Verenigingsnieuws.

SUCCULENTA'S HOMEPAGE

www.succulenta.nl

Dit is het elektronische verenigingsnieuws voor alle liefhebbers van cactussen en vetplanten. De leden en de afdelingen kunnen copy voor de home page aanleveren aan:

Paul C. Laney,
Graaf Floris 37, 1276 XA Huizen
E-mail: pclaney@cs.com

Elders in deze Succulenta vindt u een advertentie van Gerrit Melissen. Indien hij geen ruimte heeft, bel dan:

Cono's Paradise

Dorfstr. 10, D-56729 Nettehöfe, Duitsland
Tel + fax : 0049 2655 3614

PLANTENCENTRALE

Het doel van deze instelling is het helpen van de beginnende cactus- en vetplantenliefhebber met een beginnerspakketje. Deze leden kunnen een pakketje toegezonden krijgen met ca. 12 soorten plantjes (1 pakje per jaar, max. 3 jaar).

Gevraagd:

Aan liefhebbers die veel zaaien en zodoende veel planten over hebben, wordt gevraagd hier wat van ter beschikking te stellen voor de beginnerspakketjes. Plantjes graag (zonder pot of aarde) opsturen aan onderstaand adres.

Portokosten worden vergoed.

U wordt vriendelijk verzocht te vermelden of u inderdaad de portokosten vergoed wilt hebben. Zo ja, dan s.v.p. aangeven hoeveel en uw gironummer opgeven.

Deze beginnerspakketjes zijn aan te vragen door overmaking van f.13,50,- op Postbankrekening 8440933 t.n.v. G. KOERHUIS, HAARLEM

OPROEP

Vanwege de grote belangstelling voor beginnerspakketjes, hierbij een oproep aan de leden om overtollige plantjes naar onderstaand adres te sturen. Bij voorbaat hartelijk dank.

**G. Koerhuis, Weteringstraat 34,
2023 RV Haarlem.
Postbankrekening 8440933**

BIBLIOTHEEK

Hier slaagt men er ieder jaar weer in om een aantal nieuwe boeken en tijdschriften aan de bibliotheek toe te voegen.

Op dit moment zijn er in de bibliotheek meer dan 250 titels en tientallen tijdschriften, waarvan enkele al vanaf 1901.

Ook is een aantal wetenschappelijke boeken aanwezig. Aarzel niet om regelmatig een nieuwe catalogus aan te vragen. De lijst is zowel in gedrukte vorm als op floppy verkrijgbaar. Catalogus f 1,50/Bfr.30, voor floppy-disk, te verkrijgen in overleg met :

**W.P.C. Bervoets
Mozartstraat 108, 7391 XM Twello
Tel: 0571-272841**

De boekenlijst is nu ook via onze website (en dus gratis) te downloaden.

VERENIGINGSARTIKELEN

- **De bewaarband** voor Succulenta
Vanaf 1997 Fl 13,50 (Bfr 275) per stuk
Na 1997 is Succulenta breder geworden.
Van vóór 1997 zijn tweedehands bewaarbanden te koop voor Fl 5,- (Bfr 100) per stuk.
- **Wat betekent die naam?**,
Een verklarend woordenboek van botanische namen van succulenten voor Fl 10 (Bfr 200) per stuk.
- **Het Discoboek** door Buining, zowel in het Duits als in het Engels. Prijs Fl 15 (Bfr 300)
- **Gids voor beginners**
Over het verzorgen van cactussen en andere succulenten Fl 10,-/Bfr.200 per stuk
- **Ansichtkaarten**
Een set van 6 verschillende kaarten met afbeeldingen van succulenten voor Fl 3,- (Bfr 60) per set.

Oude jaargangen van Succulenta:

(Backnumbers of Succulenta):

- 1998 t/m 1993 Fl. 25,- (Bfr 500) per jaargang
- 1992 t/m 1980 Fl. 20,- (Bfr 400)
- 1979 en 1978 Fl. 10,- (Bfr 200)
- 1977 t/m 1960 Fl. 20,- (Bfr 400)

Buitenlandse tijdschriften:

- Kakteen und andere Sukkulenten
1980 t/m 1989
voor fl. 20,- (Bfr 400) per jaargang
- Cactus & Succulent Journal USA
1969, 1975, 1977 t/m 1980
Ingebonden in ringbanden met verenigingsstempels, fl. 30,- per jaargang
- The National Cactus and Succulent Journal (England). 1969 t/m 1982, nu voor fl. 15,- (Bfr 300) per jaargang
- Belgisch tijdschrift, 1969 t/m 1987
fl 15,- (Bfr 300) per jaargang
- Kakteen Succulenten (voorheen DDR)
1980, 1981, 1982, 1984, 1985, 1986 en 1988
voor fl. 15,- (Bfr 300) per jaargang
- CD-Rom: Succulents in the Wild and in Cultivation, van Frans Noltee. Fl.87,50

Alles exclusief verzendkosten.

Vorige prijslijsten zijn hiermee vervallen; mogelijk zijn inmiddels jaargangen uitverkocht. Bij grote bestellingen zijn kortingen mogelijk.

Aanvragen bij:

W.Alsemgeest, Succulenta boekenbeurs
Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort
Tel.: (00 31) (0)348 - 471083
E-mail : w.a.alsemgeest@hetnet.nl

Cactusshow 2001

meer dan
40 000 planten
in serres en
openlucht

- uitgebreide planten- en materiaalstand
- speciale aandacht voor zelf zaaien met zaaidemonstraties en 700 soorten zaden verkrijgbaar
- vakblad in kleur en bijblad voor beginners
- inlichtingen en antwoorden op uw vragen
- koffiebar, broodjes en frisdrank verkrijgbaar

Gratis
inkom
er zijn reeds 51 jaar
cactussen in Wijnegem

1, 2, 3 en 4 juni & 31 aug., 1 en 2 sept. 2001
Kastelei 111 Wijnegem (bij Antwerpen) van 10 tot 18 uur
org.: Cactussen en Vetplanten v.z.w. Inlichtingen : 03. 353. 72. 58
homepage: [http:// user.online. be/cactusvetplant](http://user.online.be/cactusvetplant)
e-mail: [cactusvetplant @ online.be](mailto:cactusvetplant@online.be)

AGAVEN EN CACTUSKWEKERIJ GELING

Tel. 0598 - 395805 / fax 0395 - 381011

UITVERKOOP VAN CACTUSSEN, AGAVEN EN VETPLANTEN

VRIJDAG	18 MEI 2001	> ALLE PLANTEN -25%
ZATERDAG	19 MEI 2001	> ALLE PLANTEN -25%
VRIJDAG	25 MEI 2001	> ALLE PLANTEN -40%
ZATERDAG	26 MEI 2001	> ALLE PLANTEN -40%
VRIJDAG	1 JUNI 2001	> ALLE PLANTEN -50%
ZATERDAG	2 JUNI 2001	> ALLE PLANTEN -50%

ZATERDAG 2 JUNI IS DE LAATSTE DAG DAT DE KWEKERIJ OP DE OUDE LOCATIE, SIEPWEG 2 TE SAPPEMEER OPEN IS.

TE KOOP GEVRAAGD

Bent u genooddaakt, om welke reden dan ook, uw cactusverzameling van de hand te doen neem dan contact op met

Gerrit Melissen

Korenmolen 9, 3738 WL Maartensdijk
Tel: 0346-213366

PEDIOS, SCLEROS, NAVAJO,
YUCCA, TOUMEYA

Liste 2001
fhnajo.com

Ariocarpus, Astrophytum, Aztekium hintonii
Echinocactus, Echinocereus, Echinomastus
Escobaria, Geohintonia mexicana,
Lophophora, Mammillaria, Turbinicarpus,
Agave, Yucca, Lewisia, Wildblumen
mit Standortdaten.

*SAMEN*PFLANZEN
*BUCHER*JOURNALS
*CD ROMS
Freiumschatz für Liste

<http://www.cactus-mall.com/navajo>
<http://members.aol.com/fhnnavajo>
<http://hometown.aol.com/fhnnavajo/index.htm>
P.o. box 310 201, d-68242 mannheim, germany
Tel. 0621-794675, telefax intl 49-621-79 00332,
E-mail: fhnnavajo@aol.com Box 11, Modena, Utah, 84753, USA

NIEUWE LEDEN 1 MAART 2001 T/M 30 APRIL 2001
--

Nederland:

110644	Hoebe, Niek	Jan van Nassastraat 39	1901 TJ	CASTRICUM
110656	Bos, Arno	Branding 46	2201 WV	NOORDWIJK
110640	Bos-Tobe, Sonja van den	Veldpad 108	3124 VM	SCHIEDAM
110652	Tol, Dhr. J.A. van der	Sophialaan 11	3708 HA	ZEIST
110650	Bus, Dhr. L.G.W.	Buitenweg 76	4021 BE	MAURIK
110655	Smit, M.	Prinses Margrietstraat 2	4205 RK	GORINCHEM
110647	Steendijk, Dhr. W.	Poststraat 17	4696 BA	STAVENISSE
110658	Arendse, Dhr. A.	Tweede Sluisweg 16	5047 TH	TILBURG
110642	Opheij, Mej. Janine	Komweg 15	5421 LA	GEMERT
110646	Frentz, J.H.	Moordakkerstraat 37	6674 AP	HERVELD
110649	Huis in 't Veld, Jos	Schrijnwerkershorst 327	7328 PH	APELDOORN
110651	Meijerink, Gerda	Schrijnwerkershorst 327	7328 PH	APELDOORN
110654	Schokker, A.J.	Sperwerweg 6	7701 JW	DEDEMSVAART
110659	Dijk, Dhr. E. van	Corellistraat 34	8031 JJ	ZWOLLE
110643	Kruisweg, Dhr. J.	Distelhoeve 30	8052 AC	HATTEM
110641	Thiel, Dhr. M. van	Hindrik de Haanweg 13A	9356 TJ	TOLBERT
110657	Aarsman, Koen	Kattenhage 1	9362 VE	BOERAKKER
110653	Dijkman, Dhr. Kasper	Eemskanaal 20	9713 AA	GRONINGEN
110645	Bos, Dhr. R.	Lichtboer 148	9732 JH	GRONINGEN

België:

110648	Deseke, Willy	Veldstraat 22/2	B-2180	EKEREN
--------	---------------	-----------------	--------	--------

Bericht van overlijden ontvangen van:

Mevr. E.A.M. Verduin-de Bruyn te Beekbergen

NIEUW!

CACTUS PARADISE AMSTERDAM

NIEUW!

Cactus-specialiteiten: schitterende wortelechte cactussen, waarvan vele met vindplaats en veldnummer!

O.a. Ariocarpus, Astrophytum, Copiapoa, Lophophora, Matucana, Neoporteria, Obregonia, Pelecypora, Saquaro, Strombocactus, Thelocephala, Turbinicarpus.

Nu ook: **Schildpaccactus**, de witte strepen tussen naastgelegen areolen vormen samen een netwerk!
Kamvormen (cristaten) met cristaatbloemen en cristaatpels!
Echinocereus davisii f. brevispinus met korte, dikke doorns (Succulenta 2000-6-121)
Aztekium hintonii, **Astrophytum "Onzuka"**, **Geohintonia mexicana (allen geënt)**

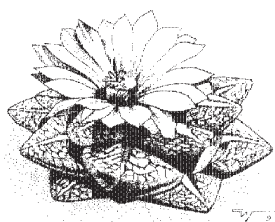
"Verzendlijst 2001" (>20 blz A4) met per soort een korte informatieve beschrijving en aanwijzingen bij de kweek wordt u toegestuurd na ontvangst van Hfl.4,- in postzegels (of Bfr 80).
Levering per post of op cactusbeurzen.

Cactus Paradise Amsterdam, Postbus 9662, 1006 GD Amsterdam.
Tel. 020 - 6191055 (22 - 23 uur, J.F.A. Wortelboer)

NIEUW!

NIEUW!

CACTUSSEN EN VETPLANTENZADEN
Schrijf vandaag nog voor gratis zaadlijst

DOUGH & VICKY ROWLAND
200 SPRING ROAD, KEMPSTON
BEDFORD, ENGLAND, MK42, 8ND

**British
Cactus &
Succulent
Society**

Het Journaal van de BCSS verschijnt eenmaal per kwartaal en bevat zowel artikelen van wetenschappelijke aard als verenigingsnieuws en artikelen van lezers.

Eenmaal per jaar publiceren wij Bradleya voor de serieuze verzamelaar en liefhebber van succulente planten.

Compleet lidmaatschap inclusief Bradleya:

In de EEG 22.00 pond

Buiten de EEG 24.00 pond

Excl. Bradleya resp. 12.00 en 13.00 pond

Overzeese bestemmingen per luchtpost.

Vorige nummers verkrijgbaar.

Verdere informatie bij:

Hon. Membership Secretary

Mr.D.V.Slade, 15 Brenwood Crescent,

Hull road, York YO1 5HU, England

TE KOOP GEVRAAGD:

Tweedehands boeken en tijdschriften over succulenten. Aanbiedingen aan:

W. Alsemgeest

Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort

Tel: 0348 - 471083

Postbus 1727 - 157008 Kesteren
Dordrechtse Dijkweg 10
Telefoon 07571 41091 - Fax 07571 41078
http://www.uhlig-kaktus.nl - www.uhlig-kaktus.com

- Meer dan 200 geslachten, meer dan 2000 soorten zeldzame planten en zaden
- Verzending over de gehele wereld
- Bezoekers en groepen zijn van harte welkom
- Onze planten- en zaadlijst ontvangt u op aanvraag tegen een internationale antwoordcoupon

SUCCULENTA

ISSN 0039-4467 - 1 AUGUSTUS 2001 - NUMMER 4 - JAARGANG 80

REDACTIONEEL

Volgens een wijs gezegde bestaat al het goede uit drieën. Maar waarom zou dat nu eens niet uit achten kunnen zijn. Hierbij denk ik aan de kas die momenteel mijn achtertuin siert en u raadt het natuurlijk al, dit is een achtkantige kas. Vergeleken met de vorige kas ben ik er een aardig stuk op achteruit gegaan, want had de oude kas bij het vorige huis nog de afmetingen van 7,30 m bij 3,50 m, de nieuwe kas heeft slechts een diameter van 3,60 m. Voorwaar een behoorlijke achteruitgang wat ruimte betreft. Een groot aantal planten heeft het afgelopen jaar door de verhuizing in een verschrikkelijk natte periode te lang buiten gestaan en dat deed toen het ergste vermoeden. Ook al was dit een periode waarbij je zou denken dat de planten het niet zouden redden, niets is minder waar en ik heb menigeen, die bij de verhuizing en bij het inrichten van de nieuwe woning behulpzaam is geweest, rijkelijk van planten kunnen voorzien. Van de weinige planten die het loodje gelegd hebben, waren er maar erg weinig die mij zeer dierbaar waren. Ergens had ik een bepaald verlies al ingecalculeerd en ik was erg blij dat een zeer groot aantal van mijn troeteltjes (die ik zelf 18 jaar geleden gezaaid had) in leven zijn gebleven. De huidige kas heeft het voordeel dat je nu letterlijk en figuurlijk tussen de planten staat en een nog groter voordeel is dat je ook om de kas heen kunt lopen, zodat je ogenblikkelijk kunt zien of er iets met de planten aan de hand is.

En als we het dan toch over voordelen hebben, je hebt een beter overzicht en wat heel belangrijk is, de verzameling glipt je niet heel langzaam tussen de vingers door. Te vaak heb ik al gezien, vooral bij oudere leden, dat de verzameling steeds verder terugzakt tot dat hij een bedenkelijk peil heeft bereikt. De planten zijn over hun glorietijd heen en eigenlijk rijp om in de vuilnisbak gedeponeerd te worden.

Hopelijk is er tegen de tijd dat het bij mij mis dreigt te gaan iemand zo eerlijk om tegen mij te zeggen dat het tijd wordt om het spulletje op te ruimen. Maar ben ik dan zo eerlijk tegenover mijzelf en die ander om dat dan ruitelijk toe te geven? Zeker wanneer je nu naar al die planten kijkt die zo overdadig staan te bloeien, of ze elkaar de loef af willen steken, waarbij ik dan natuurlijk de lachende derde ben. Deze herinnering zal zeer zwaar wegen wanneer je op het punt staat om een verzameling in te krimpen. Wat naar mijn idee een onvoorstelbaar zware beslissing zal zijn.

Gelukkig hoef ik deze beslissing nog lang niet te nemen en kom ik over het algemeen nog vrolijker uit de kas dan ik er ben ingegaan, want zonder te overdrijven; het is momenteel heel aangenaam toeven in mijn kas met al die mooie planten die zich razendsnel aan hun nieuwe omgeving hebben aangepast en naar het schijnt zich alleen maar van de goede kant willen laten zien.

Na al dit mijmeren en jubelen even weer met beide benen op de grond. Wat jammer dat er in het eerste nummer dat ik voor een groot gedeelte zelfstandig in elkaar gezet heb, de pechduivel mij toch nog parten heeft gespeeld. Inmiddels ben ik er achter wat er aan de hand was, zodat dit soort "onwetendheden" in de toekomst voorkomen kunnen worden.

Verwarmend voor mij waren de toch over het algemeen positieve reacties op deze "stomme" fout. Een enkeling meende zich negatief te moeten uiten. Jammer dat deze mensen niet gevraagd hebben naar het hoe en waarom, maar uitsluitend de vinger uitgestoken hebben. Als advies heb ik voor hen: blijf ons blad goed lezen, want ik zal beslist in de toekomst nog wel weer eens wat fout doen.

Henk Viscaal.

JONG GELEERD ...

MEDILOBIVIA AUREIFLORA

Johanna Smit-Reesink

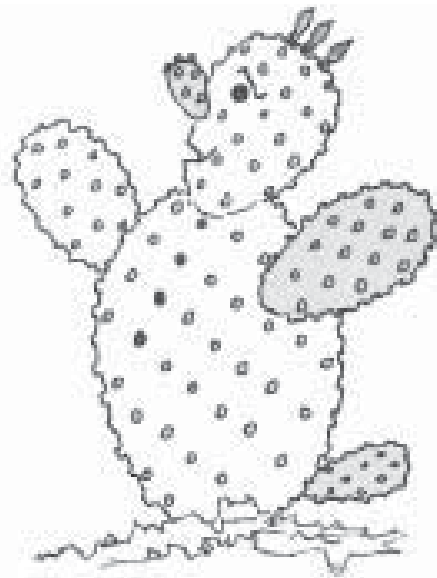
Mediolobivia's komen oorspronkelijk uit Noord-Argentinië en Zuid-Bolivia. Ze zijn voor het eerst beschreven door Curt Backeberg, een conservator van de botanische tuin Les Cedres in St. Jean, Cap Ferrat (Zuid-Frankrijk).

Het zijn bolvormige planten met een doorsnede van ongeveer 5 cm. Aan de naam aureiflora kun je al zien dat de bloemen geel (of nou ja, een beetje oranje) zijn. De stamper en meeldraden zijn crèmekleurig dus lichter van kleur dan de bloem, net als de bloemhals. Wanneer de planten wat ouder worden krijgen ze onderaan een kring van "jonkies", die op hun beurt ook weer gaan bloeien en die je met enige moeite zelfs weer apart aan de groei kunt krijgen.

De bovenkant van de planten is vrij plat en als ze zonnig staan verkleurt het groen een beetje naar bruin/rood, wat je wel

Mediolobivia aureiflora

meer ziet bij planten en ook bij mensen als ze veel in de zon zitten!

Ze hebben spiraalsgewijs geplaatste tuberkels (tepeltjes). Op de kopjes van de tepeltjes zitten de areolen, dat zijn behaarde plekjes met bij deze planten ook nog eens 3 a 4 middendoorns!

Deze Mediolobivia groeit oorspronkelijk in rotsachtige heuvels. Daaruit kun je opmaken dat je het plantenlichaam moet behoeden voor te langdurende nattigheid. Je kunt het oppervlak van het potje waarin de Mediolobivia staat het beste bedekken met wat grindjes of andere kleine steentjes om de wortelhals tegen vocht te beschermen en zo inrotten te voorkomen.

In de zomer kun je Mediolobivia's in een miniatuurbroeibakje buiten in de zon zetten, en in de winter (dus van begin september tot half mei) met bakje en al zo licht mogelijk in een vorstvrije kamer.

In de winter natuurlijk droog houden, maar dat weten jullie langzamerhand wel!

Tot de volgende keer!

Prins Willem Alexanderlaan 104

6721 AE Bennekom

E-mail: smitre@worldonline.nl

Tekening uit:

Subik - Bloeiende cactussen en andere
vetplanten. blz. 155

Zomers & Keuning Wageningen 1968

AANBEVOLEN SUCCULENTEN 11

Henk Krijnen

Notocactus mueller-melchersii

Het geslacht *Notocactus* heeft prachtige soorten en deze plant is genoemd naar de Hr. Mueller-Melchers. De groeiplaats is Uruguay, ten Noorden van de Sierra de los Animas. De plant is bolvormig, later langer tot 8 cm hoog en 6 cm in doorsnede, ca. 22 ribben, de bedoorning is kort en geel, een middendoorn tot 2 cm lang, zijwaarts gericht.

De bloemen zijn ca. 5 cm groot, glanzend geel en voorzien van een rode stamper. Deze soort is zeer geschikt voor beginners.

Uebelmannia pectinifera

Het geslacht *Uebelmannia* is beschreven door wijlen Hr.A.F.H.Buining en genoemd naar Werner Uebelmann, een bekende Zwitserse cactuskweker in Sarmenstorf. *Uebelmannia pectinifera* is de bekendste soort van dit geslacht en misschien wel de mooiste. Deze soort is in 1966 ontdekt door L.Horst en Dr.G.Baumhardt in Brazilië, Minas Gerais op 1000 m hoogte in wit kwartszand.

De planten worden bij ons meestal geënt gehouden en ze zijn niet aan te raden voor beginners.

De plant is bolvormig, later cilindrisch tot wel 50 cm hoogte en 15 cm in omtrek. Het plantenlichaam is roodachtig tot zwart, scherpe ribben met een kamvormige bedoorning. De planten komen bij ons moeilijk in bloei, maar ze zijn ook zonder bloemen een schoonheid.

Crassula barbata

De plantenfamilie Crassulaceae bevat veel leuke plantjes.

Crassula barbata is een opvallend plantje, bestaande uit rozetten met een doorsnede van 3-4 cm, grijsgroene bladeren 2-4 cm lang, voorzien van witte haren aan de randen. Barbata betekent: met een baard.

U ziet op de foto dat de plant begint te bloeien. De bloeiwijze wordt ca. 12 cm hoog, is trosvormig, de kleur is wit.

Na de bloei sterft de rozet af, maar aan de voet worden nieuwe rozetten gevormd. Men moet het plantje dus niet weggooien na de bloei, maar rustig wachten tot de nieuwe rozetten zichtbaar worden.

De herkomst is Zuid-Afrika, Kaaprovincie.

Rebutia narvaecense

Deze plant is ook bekend als *Aylosteria narvaecense* en is in 1971 beschreven door M. Cardenas. De groeiplaats is in Bolivia bij Narvaez, de plant is dus genoemd naar de plaats van herkomst.

De plant is bolvormig, 3,5 cm hoog en 2,5 tot 3,5 cm breed, groen van kleur, met witte zachte doorns.

De bloemen zijn ca. 4 cm lang en zeer mooi.

Dit leuke plantje is zeer geschikt voor beginners en ook geschikt om het zelf te zaaien.

Foto's van de schrijver

Prof. Struyckenlaan 14, 3741 EZ Baarn

OPSPORING VERZOCHT

Henk Viscaal

Vrijdagochtend 25 mei j.l. werd ik om 08.15 uur opgebeld door Hans Biesheuvel. Op dit uur van de dag is het natuurlijk nog wel een keer naar de naam vragen omdat we nu eenmaal niet iedere dag telefonisch contact met elkaar hebben. Na ook nog kwekerij Lakerveld en Lexmond genoemd te hebben ging er bij mij ogenblikkelijk het bekende lampje branden ten teken van herkenning.

De wijze van enten van Hans Biesheuvel
Foto's Henk Viscaal

Uit de stem van de heer Biesheuvel viel zowel verdriet, als woede en zeker een grote mate van onmacht te bespeuren.

Uit zijn privé-verzameling waren in de nacht van woensdag op donderdag een aantal zeer bijzondere planten verdwenen, zoals: *Neohintonia mexicana*, *Turbincarpus alonsii*, *Aztekium hintonii*, *Ariocarpus bravoanus*, *Ariocarpus fissuratus*, *Ariocarpus lloydii*, *Ariocarpus trigonus* var. *aramberrii*, *Ariocarpus furfuraceus*, *Ariocarpus furfuraceus* var. *rostratus*, *Lophophora fricii*, *Lophophora echinata* var. *diffusa* en *Lophophora* geënt op *Corryocactus brachypetalis* met een hoogte van 10 cm, waarbij de *Lophophora* een doorsnede van 10 cm

had. Vooral op de *Neohintonia mexicana*, *Turbincarpus alonsii*, *Aztekium hintonii*, *Ariocarpus bravoanus* en de *Ariocarpus furfuraceus* var. *rostratus* was hij bijzonder trots, daar hij naar zijn zeggen een van de weinigen in Europa was die deze planten in zijn bezit had. Met deze planten was hij nu zo ver, dat ze zich, na een geslaagde acclimatiseringstijd, zo goed aangepast hadden dat ze vanuit zaad vermeerderd konden gaan worden. Op die manier zouden de geïnteresseerde liefhebbers dan ook in het bezit kunnen komen van deze zeer bijzondere planten.

Helaas is door het bezoek van deze ongewenste bezoeker(s) een eind gekomen

En dan te bedenken dat deze bak helemaal gevuld was met bijzondere planten.

aan dit streven van de heer Biesheuvel om de liefhebbers op deze manier aan deze noviteiten te laten komen.

Heel erg vindt Hans Biesheuvel het feit dat nu elke bezoeker, die nu een bezoek komt brengen aan zijn bedrijf, de eventuele dader van deze laffe daad kan zijn. Want het is wel duidelijk dat degene die niet langer kon wachten tot de planten te koop aangeboden werden bekend moet zijn geweest met de situatie in het bedrijf, omdat juist deze planten zijn meegenomen.

**De plant uit de bak hiernaast
Turbinicarpus alonsi**

Hopelijk kom(en)t de dader(s) tot inkeer en bezorg(en)t hij/zij de planten weer bij de rechtmatige eigenaar terug, zodat de planten alsnog voor veel liefhebbers vermeerderd kunnen worden.

Zonder een volksgericht te willen ontke-
tenen leek het ons toch zinvol om dit soort
activiteiten een halt toe te roepen.

Oplettendheid bij onze medeliefhebbers
zou er misschien toe kunnen leiden dat
eventuele planten ontdekt kunnen worden
en eventueel terugbezorgd kunnen worden.

Juweeltjes genoeg zult u zo zeggen, maar duidelijk zijn een aantal lege plekken te zien

MEXICAANSE MOMENTEN (3)

Wolter ten Hoeve

Het gaat die ochtend door het Jaumavedal noordwaarts tot iets voorbij San Antonio. Ook daar is een *A. trigonus*-locatie, maar ook hier zijn er geen bloemen. Dan rijden we weer zuidwaarts en bezoeken een locatie van *Obregonia denegrii*. De plaatselijke bevolking wil volgens Geoff en John nog wel eens onvriendelijk zijn tegenover bezoekers. Daarom proberen we in 2 groepjes een beetje stilletjes de heuvel te beklimmen. Mijn groepje vindt al snel massa's *Obregonia*'s tussen de struiken aan de voet van de heuvel. Ongelooflijk zoveel *Obregonia*'s groeien hier, de bodem is er soms werkelijk mee bezaaid. Ik schat dat er soms wel 50 planten op een vierkante meter staan. En dan te bedenken dat deze soort op Appendix 1 van de CITES lijst staat! Op een gegeven moment ontdekt een voorbijganger ons groepje en hij vraagt wat wij daar doen, maar gelukkig blijft hij vriendelijk. Volgens mij scheelt het in zo'n geval heel veel dat je een beetje Spaans spreekt, je bent nu niet meteen een Gringo die je geld af kunt troggelen. Wel

Obregonia denegrii bij San Antonio

wil de man mijn sombrero als cadeau maar nu begrijp ik zijn Spaans opeens veel minder goed dan voorheen. De sombrero blijft dus op mijn hoofd. We klauteren de heuvel op naar het andere groepje. Ook hier groeien nog *Obregonia*'s, maar veel minder dan beneden in het struikgewas. Grappig is dat hier ook weer *A. trigonus* groeit, soms samen met *O. denegrii*. Nog grappiger is dat *A. trigonus* hier wel in bloei staat! Mooie gele bloemen aan de forse planten. Achter de naam *A. trigonus* kunnen we nu dus ook een kruisje zetten, weer een soort in bloei gevonden. Boven aan de heuvel groeien ook nog mooie exemplaren van *Astrophytum myriostigma*, de bisschopsmuts.

In Jaumave proberen we bij een locatie langs de rivier te komen waar extra grote *A. trigonus* moet groeien, maar we kunnen de goede route maar niet vinden ondanks dat we diverse weggetjes proberen.

Dan rijden we naar Palmillas en gaan rechtsaf naar Miquihuana. Vanaf Miquihuana wordt de weg onverhard en dat be-

Ariocarpus trigonus en Astrophytum myriostigma bij San Antonio

tekent dat het reistempo zakt. We zoeken iets na Miquihuana nog naar *Turb. schmiedickianus* die hier in de buurt moet groeien, helaas zonder succes. Wel vinden we nog een kleine populatie van *A. retusus*, zonder bloemen overigens. De weg wordt vervolgd naar het veel verder naar het westen gelegen Dr. Arroyo. En omdat het al wat later op de middag wordt, is er helaas geen tijd om onderweg naar meer cactussen te zoeken. Een van de stops die we onderweg nog maken is bij een splitsing waarbij het niet duidelijk is of we rechtdoor of rechtsaf moeten. Gelukkig komt er in de verte een vrachtauto aan, en de inzittenden weten ons te vertellen dat we rechtsaf moeten. De andere stops op deze weg door het vrij vlakke gebied zijn een fotostop voor de regenboog waar enkele yucca's fraai bij afsteken en voor een foto van een prachtig stukje helderblauwe lucht temidden van donkere regenwolken. Want het weer is inmiddels sterk veranderd en we zien voortdurend bliksemflitsen boven de niet ver weg gelegen bergen. Wij krijgen niet meer dan een paar spetters van de regenbuien. We rijden de vlakte uit door wat lage bergen en rijden dan in het donker naar het kletsnatte Dr. Arroyo. Het plaatselijke hotel biedt ons een goede overnachtingsmogelijkheid.

Op 22 oktober gaan we verder westwaarts op zoek naar *Pelecyphora strobiliformis*. Op de aangegeven rij heuvels kost het enige moeite om de planten te vinden, maar dit lukt toch. We vinden veel planten, vaak min of meer in kolonies. Ze zien er allemaal zeer gezond uit en de grond is behoorlijk nat ten gevolge van de regen de avond ervoor.

Andere cactussen die we hier vinden zijn o.a. *Thelocactus hexaedrophorus*, *Mammillaria formosa* en *Ariocarpus retusus*. De laatste groeit voornamelijk boven op de heuvel, terwijl *Pel. strobiliformis* vooral lager op de helling voorkomt.

In de omgeving van Matehuala beklimmen we een heuvel op zoek naar *Turb.*

macrochele en de zeldzame *Ariocarpus hintonii*. Die planten vinden we inderdaad. Zoals veel *Turbinicarpu*ssen groeit ook deze *T. macrochele* vooral in rotsspleten hoger op de heuvel. *A. hintonii* groeit op diverse plaatsen tussen de rotsen. En ook deze *Ario* treffen we prachtig in bloei. De rode bloemkleur steekt weer heel fraai af bij de vooral in grijstinten uitgevoerde omgeving. Wauw!

Een andere *Ario* is ook vertegenwoordigd op deze heuvel, namelijk de wijdverbreide *A. retusus* die we al op een paar andere vindplaatsen ontmoet hebben.

Geen bloemen helaas aan deze *Ario*'s. Onder aan de heuvel vind ik nog één exemplaar van *M. picta*. We brengen op deze heuvel een uurtje door en gaan dan terug naar Dr. Arroyo om vandaar verder naar het noorden te reizen.

Bij La Escondida zoeken we naar *Ariocarpus confusus*, een soort die zowel witbloeiende als roodbloeiende planten kent en die qua uiterlijk een beetje tussen *A. trigonus* en *A. retusus* inzit.

De naam 'confusus' is daarmee ook enigszins verklaard. Helaas, bloeiende planten treffen we niet meer aan, alleen net uitgebloeide exemplaren. Daarom gaan we verder in de richting van Aramberri waar meerdere *A. confusus*-locaties voorkomen. Op een heuvel vinden we deze planten

Ariocarpus trigonus bij San Antonio

Pelecyphora strobiliformis tussen Dr. Arroyo en Matehuala

inderdaad weer, maar opnieuw geen bloemen. Wel knoppen overigens zodat we hier over een paar dagen wel bloemen kunnen verwachten. We proberen dan door te rijden naar Lampacitos en vandaar door de bergen naar de hoofdweg.

Maar de onverharde weg wordt steeds slechter en de informatie van de schaarse lokale bevolking over de te volgen route is ook niet duidelijk. Reden voor ons om een bekende route te nemen, d.w.z. terug naar Aramberri en La Escondida en dan rechtsaf naar La Ascension en door naar de grote weg naar Linares. Deze weg voert door een zeer fraaie bergachtige omgeving maar daar hebben we niets van gezien omdat we de hele route in het donker reden.

We rijden de bergen uit en komen in Linares op de snelweg die ons naar Montemorelos brengt waar we een hotel vinden om te overnachten.

De volgende ochtend nemen we iets ten noorden van Montemorelos de afslag naar Rayones. De weg voert eerst door een vrij groene en vlakke omgeving en gaat daarna de bergen in. Het ruige gebergte biedt prachtige uitzichten. Kronkelend gaat de weg door deze bergen om uiteindelijk in een rivierdal uit te komen dat naar Rayones leidt. Rayones staat bekend als de vindplaats van *Ariocarpus scaphirostris* en *Aztekium ritteri*, dus deze planten

moeten gezocht worden. Eerstgenoemde plant blijkt niet moeilijk te vinden te zijn, want op de heuvel waar ze groeit zien we van enige afstand al de rode bloemen. Alweer een Ario in bloei! Deze Ario maakt op mij nog de meeste indruk omdat de hellingen waar de plant op groeit uit alleen maar rots bestaat, een vrij los gesteente waarvan de deeltjes ongeveer even groot zijn en dezelfde kleur hebben als de tuberkels van *Ariocarpus scaphirostris*. Zonder bloemen is deze plant bijna niet te vinden! We vinden op diverse hellingen deze plant en daarnaast ook forse exemplaren van *Mamm. winterae*, soms wel 30 cm hoog. Dan gaan we op zoek naar *Azt. ritteri*, waarvan we GPS-gegevens hebben. Het eerste dal dat we inlopen eindigt onder aan enkele heuvels en we komen zo niet bij de Aztekium. Het tweede dal dat we ingaan loopt evenwijdig aan het eerste, maar ook nu komen we niet op de goede plaats. Dan maar het derde dal in en dat brengt ons uiteindelijk op de gewenste GPS-positie. Maar wat we hier aantreffen: geen *Azt. ritteri*. Onderweg waren we nog wel een interessant zijdal gepasseerd maar de GPS wees hier niet heen. Achteraf hadden we daar waarschijnlijk wel moeten zoeken omdat we helaas pas dagen later ontdekten dat onze GPS-meter een minuut in 100 seconden verdeelde in plaats van in 60, met als gevolg dat we ca. 500 meter te ver doorgelopen waren. Enkele anderen van de groep (Andreas, Mick en Bradley) waren vanuit het allereerste dal enkele heuvels overgestoken en kwamen vlakbij ons uit. Zij hadden wel een paar Aztekiums gevonden. Andreas Laras, John Miller en ik gingen toen een droge beekbedding in die in de richting van deze Aztekiums voerde, hoger op de heuvel. John moest het al spoedig opgeven door watergebrek (dat hadden we helaas niet bij ons want de route naar de Aztekiums zou een gemakkelijke wandeling van een half uur zijn). Andreas en ik klauterden verder omhoog door de beekbedding. We kwamen in een

Ariocarpus hintonii in de buurt van Matehuala

nauwe kloof en daar zagen we eindelijk boven ons de gezochte planten! Helaas onbereikbaar want in de kloof moesten we nog 3 meter loodrecht omhoog! Via een omtrekkende beweging, een bepaald niet van gevaar ontblote klauterpartij (ik greep zelfs een stekelige *Hechtia* beet om steun te hebben!), kwamen we hoger op de helling boven de nauwe kloof uit en konden ons daarvandaan in de kloof laten zakken. En toen was het fotograferen geblazen. Hier stonden in totaal een paar honderd *Aztekiums* in de brokkelige rotswanden. De afdaling konden we gelukkig wel door de nauwe kloof doen en toen was de wandeling naar de auto een peulenschil. Daar eerst maar eens een liter Cola naar binnen werken en toen nog een lekker biertje om het uitgedroogde lichaam weer wat vocht te geven. Voort ging het daarna in de richting van Galeana over een zeer slechte onverharde weg, maar volgens de mensen in Rayones zou de weg wel berijdbaar zijn met onze auto. Een dik uur later komen we in de buurt van Galeana, waar we ook nog eventjes een *Ariocarpus retusus* vindplaats bekijken in de invallende schemering. Dan een hotel zoeken in het centrum van Gale-

ana en weer zit een dag met cactussen erop.

De 24e oktober brengt ons naar de vindplaats van *Aztekium hintonii* en *Geohintonia mexicana*. Vanuit Galeana rijden we zuidwaarts en nemen dan een afslag. De onverharde weg volgen we een aantal kilometers, dan zijn we bij de gezochte vindplaats. Een kloof met witachtige rotsen een klein stukje van de weg af vormt het decor waarin de *Aztekiums* en *Geohintonia*'s tezamen groeien. De rotswanden zijn er op sommige plaatsen werkelijk mee bezaaid! Omdat deze rotswanden erg brokkelig zijn wil er nog wel eens een plant losraken na een regenbui. En zo komt het dat er onderaan de helling diverse dode en halfdode planten liggen.

Opvallend is dat de *Aztekiums* ruimer vertegenwoordigd zijn dan de *Geohintonia*'s. Er staan zelfs nog een paar *Aztekiums* in bloei. Nadat we hier ongeveer een uur ongestoord doorgebracht hebben (de lokale bevolking wil nog wel eens geld eisen voor het bezoek!), rijden we dezelfde weg weer terug. Via de hoofdweg gaat het zuidwaarts en opnieuw rijden we naar Aramberri om daar de vindplaats van *Ario-*

In de omgeving van Rayones groeit *Ariocarpus scaphirostris* op kale hellingen

carpus confusus nogmaals met een bezoek te vereren.

Enkele dagen geleden waren de planten nog in knop, nu staan ze in volle bloei. De kleuren variëren van rood tot wit, en soms wit met een roze tint, maar de meeste bloemen zijn hier roodgekleurd. Ook *Theolocactus conothelos* var. *aurantiacus* komt hier voor. Nagenietend rijden we naar Dr. Arroyo en vandaar naar Matehuala en verder naar San Luis Potosi, waar we, bijna gewoontegetrouw, in het donker arriveren.

Onderweg konden we het natuurlijk niet nalaten om de vindplaats van *Turbinicarpus polaskii* te bezoeken. Volgens John Miller zijn bijna alle planten hier weggehaald, maar gelukkig kunnen we toch nog wel wat planten vinden, vooral in rotsspleten.

Na de overnachting in San Luis Potosi nemen we afscheid van Mick en Bradley Rivers. Zij gaan terug naar Mexico City en wij gaan op zoek naar een andere auto. Die vinden we uiteindelijk in de vorm van een Ford Club Wagon. Een auto die een beetje groot is voor 4 man, maar dat is beter dan een te kleine auto. Met deze auto rijden we wederom noordwaarts, naar Matehuala en vandaar verder naar Saltillo. We brengen die dag opnieuw een bezoek aan de vindplaats van *Ariocarpus bravoanus* en de planten die een week geleden knoppen

Geohintonia mexicana

vertoonden staan nu volop te bloeien. En zo'n bloeiende plant steekt toch wel heel mooi af bij de ondergrond! Deze keer blijft ons verblijf op deze vindplaats niet onopgemerkt want enkele lokale bewoners komen naar ons toe. We maken een gesprekje met hen en ze hebben er geen problemen mee dat wij de planten fotograferen.

Goed dat de lokale bevolking zo'n locatie met een zeldzaam soort in de gaten houdt, maar erg jammer dat ze die in het voorjaar op Schiphol opgepakte Duitsers niet gezien hebben tijdens de opgravingen.

Ten zuiden van Saltillo komen we na een flinke wandeling bij de vindplaats van 'mijn' *Ariocarpus retusus*, de roze bloeiende plant die voor mij de aanleiding vormde voor deze reis. Helaas, geen bloei meer, maar enkele planten hebben nog wel knoppen. Over een week weer eens gaan kijken hier!

Via Saltillo gaat het over de snelweg naar het westen en dan naar Parras waar we in een hotel overnachten.

Op 26 oktober kijken we eerst eens in de omgeving van Parras rond. Daar vinden we *Ariocarpus lloydii* op een heuvel. Het zal u niet verbazen dat we ook deze *Ariocarpus* in bloei aantreffen, maar het hoogtepunt van de bloei is duidelijk voorbij, want veel planten hebben verwelkte bloemen. Ook vinden we hier enkele fraai bedoorn-

Aztekium hintonii

de exemplaren van *Astrophytum capricorne*, verder *Mamm. parrasensis* (is feitelijk *M. meiacantha*) en *Thelocactus bicolor* var. *bolansis*. Van Parras gaat het eerst terug naar de snelweg en dan verder naar het westen naar Viesca. We rijden door Viesca heen en komen op een onverharde weg uit die we een flink aantal kilometers volgen. Ten zuiden van deze weg liggen heuvels en hier vinden we opnieuw *Ariocarpus lloydii*, en verder *Mammillaria lenta* en *Mammillaria pottsii*. De eerstgenoemde *Mammillaria* is minder compact dan ik verwacht had, vermoedelijk heeft deze plant zich de laatste tijd goed vol kunnen zuigen met water. *M. pottsii* die hier groeit is een wat kleinere en sterker spruitende vorm dan gebruikelijk. Verderop langs deze weg treffen we nog *Lophophora williamsii* aan. Wat we ook tegenkomen langs deze weg is een VW-busje waarin zich een zevental Tsjechen bevindt, ook op cactusjacht. We maken een gesprekje, krijgen een Tsjechisch flesje sterke drank en daarna schei-

den onze wegen. Enkele van deze Tsjechen hadden in het verleden helaas een minder goede reputatie waar het verzamelen van cactussen betreft en daarom zijn wij er niet erg happig op om met hen op te trekken.

Omdat we bij een splitsing niet zeker weten hoe we verder moeten rijden over de onverharde weg, besluiten we om terug te keren naar Viesca en daarvandaan de verharde weg naar het noorden te nemen. Via San Pedro rijden we richting Cuatrociénegas. Van de omgeving zien we weinig omdat we het hele stuk in het donker rijden.

Tegen tien proberen we iets ten zuiden van Cuatrociénegas een recreatiegebied te vinden om daar te kamperen. We nemen een onverharde weg die dit gebied ingaat. Na enkele kilometers doemt er voor ons een open vlakte op. Ik rijd dit terrein op. John Miller roept nog 'stop!', maar dat dringt niet echt tot mijn slaperige hersens door. Het waarom van zijn 'stop!' begrijp ik even later wel, want de wielen krijgen minder grip. Even later kunnen we niet

meer voor- of achteruit, we zitten vast in de modder. Nu besef ik wat Cuatrociénegas betekent: Vier moerassen. In de natte tijd staan de vlakten hier namelijk wel eens onder water. Het blijkt dat wij niet de enigen zijn die hier vastgezetten hebben, diverse sporen getuigen daarvan. We zoeken wat stukken hout (die ook al door anderen gebruikt zijn) en ander materiaal om onder de wielen te brengen. Dat kost veel moeite want de zware auto is inmiddels een eindje in de modder gezakt. Na ruim twee uur moeten we onze pogingen opgeven om de auto uit de modder te krijgen en we besluiten om te gaan slapen en bij daglicht hulp te halen.

De volgende morgen wandel ik 9 kilometer naar Cuatrociénegas en kom terug met een sleepwagen, die al vaker een auto uit deze modder losgetrokken heeft. Ook onze auto komt gelukkig weer uit de modder, de klus blijkt 300 pesos te kosten en dat vind ik heel schappelijk (en dus geef ik 400 pesos). Dan rijden we naar een nabijgelegen picknickplaats met een lekker warm meertje waar je heerlijk kunt zwemmen. Hier in de buurt beklimmen we de steile heuvels en daar vinden we *Ariocarpus fissuratus* var. *intermedius*, een plant die ik 3 jaar geleden in bloei aantrof. Bloei is er nu niet en aan de planten is te zien dat ze enkele moeilijke jaren achter de rug hebben. Dat blijkt ook uit de vele dode, compleet uitgedroogde Ario's die ik tegenkom zodat de conclusie is dat er een periode van grote droogte geweest is. Het is te hopen dat deze populatie zich herstelt. Een leuke kleine, iets bevederde *Mammillaria* komen we hier heel af en toe ook tegen, waarschijnlijk is het *Mamm. sp. SB 500* (een mooie *lasiacantha*-vorm) en daarnaast van de wat specialere geslachten *Epithelantha* en *Lophophora*.

We rijden naar Cuatrociénegas en daarna oostwaarts naar Monclova. Iets ten zuidoosten van Monclova bereiken we via een onverharde weg enkele heuvels langs een

droge rivier. We proberen hier *Turbinicarpus valdezianus* te vinden, maar de vindplaats van deze plant kunnen we niet bereiken omdat het terrein afgesloten is. Een heuvel in de buurt is wel toegankelijk en daar vinden we voor de verandering *Ariocarpus retusus*, waarvan vele planten net gebloeid hebben. We rijden dan verder naar het zuiden en kamperen een eindje bij de grote weg vandaan in de wildernis.

Slot volgt.

**Vreebergen 2,
9403 ES Assen.
E-mail: W.ten.Hoeve@chem.rug.nl**

VAN KNOP TOT KELK

(10) APOROCACTUS FLAGELLIFORMIS (L.) LEM

Albert Pilot

Aporocactus flagelliformis vind ik vooral door de afwijkende vorm een mooie cactus: hangend boven in de kas, met lange, fraai bedoornde uitlopers. Op ooghoogte heb je goed zicht op de mooie nuances in de geelgroene doorns, en op de top van de uitlopers, die in het groeiseizoen een licht rode tint hebben. Aantrekkelijk vind ik ook dat de knopvorming al heel vroeg in het voorjaar begint. Ik kan daarvoor de ontwikkeling van de knoppen

goed en lang volgen in de voorjaarsperiode. De rozerode puntjes van de nieuwe knoppen groeien in de vroege lente regelmatig door, totdat de schitterende karmijnrode knoppen open gaan. De grote bloemen blijven een aantal dagen open. De bloem heeft een aparte vorm, is tweezijdig symmetrisch en heeft een gebogen bovenkant. Door de rijke bloei is de plant dan een juweel in mijn kas: een fraai geheel van karmijnrood en geelgroen dat onmiddellijk op-

Foto 1: Veel knoppen

valt als je de kas binnenkomt. De rijk vertakte, dunne en lange takken bieden tijdens de bloeitijd een prachtige aanblik als ze van onder tot boven met de grote, levendig karmijnrode bloemen overdekt zijn.

De *flagelliformis* is bovendien een plant die heel wat kan hebben: geen risico's bij te veel water of te lange droogte. Het is een typische 'boerenplant'; vooral in Zwitserland ziet men voor de vensters van de boerderijen deze plant staan. De plant

kan in de zomer goed naar buiten, en is gemakkelijk te vermeerderen door een uitloper af te snijden en die te laten bewortelen. Gelukkig heb ik geen last van spint of wolluis.

Aporocactus is verder een uitzonderlijk geslacht met zeer weinig soorten. Volgens vele schrijvers treedt er gemakkelijk hybridisatie op; ook twijfelen ze vaak over de oorspronkelijke groeiplaats in de natuur. Bestaat die plant wel echt als een aparte soort? Sommige liefhebbers vragen zich af of het

Foto's van de schrijver

niet een oude kweekvorm is. Er zijn prachtige hybriden, waarover straks meer, maar ik merk dat mijn houding tegenover hybriden ambivalent is. Ik heb een tegenstrijdig gevoel over hybriden in mijn verzameling. Wil ik die hybriden eigenlijk wel hebben, of waarom toch niet? Kijkend naar andere plantengroepen, zoals orchideeën, fuchsia's of dahlia's, zijn hybriden toch eigenlijk heel gewoon en soms ook heel mooi en sterk. Maar wel onnatuurlijk en soms erger ik me ook aan bizarre kweekvormen. Misschien ben ik intuïtief bang dat veel aandacht voor cactushybriden zal leiden tot een overmaat aan vreemdsoortige hybriden (denk aan de massa's rode gymno's en gele chamaecereussen, die worden ingevlogen uit Zuid-Korea). Ben ik misschien ook bezorgd voor een verwaarlozing van de natuurlijke soorten? Maar wellicht is er ook een ander risico: dreigt er bij cactussen als interessegebied niet een kans op afnemende belangstelling omdat er in de plantengroep geen groei meer is, er geen nieuwe ontdekkingen meer bijkomen?

Genoeg daarover, de *flagelliformis* is een mooie cactus met een lange geschiedenis in Europa en interessante details.

Groei en bloei

Aporocactus flagelliformis is bekend uit Centraal Mexico. Ze groeien daar o.a. als epifyten op de bomen, zonder die te parasiteren, in de goed verteerde humus in de oksels van bomen op hoogten rond de 2000 m. Ook groeien ze dikwijls afhangend van rotsen in een 's zomers vochtige omgeving. Dat geeft goed aan hoe ze verzorgd moeten worden: humusrijke grond (pH, zuurgraad = 6), maar met wat zand vermengd (bijv. verhouding 4:1) en wat mest. Dan kan hij tot 30 cm per jaar groeien. Plaats de planten niet in de volle zon, maar op een licht beschaduwde plaats in een vochtige omgeving. Bij mij hangen ze tussen de bougainville en de papyrus. Geef regelmatig water, vooral gedurende hete dagen. Wat langer water geven is

ook verstandig, bijv. tot begin november. Bij te droge lucht vormen ze luchtwortels. Geënt op een onderstam (*Cereus* of *Opuntia*) doen ze het erg goed. Dan krijgen ze dikkere stammen dan normaal en bloeien dan nog beter en uitbundiger dan op eigen wortel.

Deze soort heeft in de winter een echte rustperiode nodig om tot knopvorming te komen. Vrijwel droog houden (maar voorkom het indrogen van de toppen) bij een minimum temperatuur van 5°C is daarom aan te raden. Overigens is de ervaring dat ze ook omstandigheden onder het vriespunt doorstaan zonder schadelijke gevolgen. Zodra de rozerode knopjes in januari of februari zichtbaar worden kan men voorzichtig beginnen met nevelen en water geven. In de zomer buiten hangen vanaf mei tot oktober. Daardoor bloeien ze soms zelfs verschillende keren in het jaar. Regenperiodes, afgewisseld met zeer droge periodes, doorstaan ze goed. Men geeft daarom zelden water aan *Aporocactus* die buiten hangen.

Interessant is ook de ervaring dat eenmaal water geven met rozenmestkorrels (veel kalium en magnesium) uitbundige bloei gaf (Desender-Bruneel, 1995). Maandelijks bijmesten met vooral kaliumhoudende meststoffen wordt aanbevolen. Verplanten gebeurt bij voorkeur in de herfst, omdat ze vroeg in het voorjaar hun knoppen vormen. Oude stengels aan de voet wegsnijden om nieuwe groei te bevorderen. Zaaïen gaat zonder problemen (bij 21°C, zodra het zaad rijp is, iets vochtig, bij gefilterd licht). Vermeerdering vindt gemakkelijker plaats via stekken van 10 - 15 cm in het begin van de zomer. De plant is zeer gevoelig voor rode spint. Gelukkig verdragen die beestjes vochtigheid slecht, zodat ze flink nevelen niet overleven.

Voor de vermeerdering van *Aporocactus* is ook de ervaring van Vermeulen van belang (Vermeulen, 1981). Hij had moeite om *Aporocactus flagelliformis* te stimuleren om

te groeien en nieuwe staarten te laten vormen. Daarom probeerde hij de plant te enten op een *Opuntia ficus-indica* door de schijf af te snijden op zijn breedste punt. Een scheut van de plant werd in de lengterichting doorgesneden dwars door de centrale vatenbundel, waarna over de gehele lengte de twee centrale vatenbundels op elkaar werden gedrukt. De enting pakte uitstekend en binnen twee maanden waren er meer dan 20 uitlopers. Een goed idee voor de vermenigvuldiging.

Hybriden

Er zijn ook fraaie hybriden, die prachtig bloeien en goed groeien. Süplie heeft in 1987 in Succulenta een uitvoerig overzicht gegeven van allerlei epifytische hybriden met namen en achtergronden. Hij noemt o.a. x *Aporochia* Rowley, kruisingen (sinds 1833!) tussen *Aporocactus* en *Nopalxochia*. Een tweede, meer bekende groep hybriden is x *Aporophyllum*. Zo'n groep is dus geen echt geslacht, maar een verzameling kruisingen tussen *Aporocactus* en *Epiphyllum* (Hewitt, 1994). Hewitt beschrijft deze groep en toont ook vier planten met de kleur en vorm van de bloemen. De meeste eigenschappen zijn afkomstig van het geslacht *Aporocactus*. Ze onderscheiden zich door hun grotere, open bloemen in wit en in schitterende nuances van oranje, kersrood, scharlaken en paars. De stengels worden meer dan 2 meter lang en vormen een dichte mat. Deze planten vragen meer schaduw en temperaturen boven de 6°C. Ze bloeien het beste als ze elk voorjaar en najaar goed gemest worden. Er zijn er erg veel van: op de website van de Amerikaanse kweker Bob Smoley staan meer dan 50 van deze hybriden vermeld!

Kurt Knebel heeft indertijd de groep x *Aporoheliocereus* opgesteld, kruisingen tussen *Aporocactus* en *Heliocereus* (Süplie, 1987). Deze planten lijken veel op de echte *Aporocactus*, maar zijn in alles grover: tot 3 cm doorsnede en 1,5 m lang. De bloemen gaan overdag 2-4 dagen open,

Foto 2: De knop groeit door

en zijn tot 10 cm lang en tot 15 cm in doorsnede. De bekendste hybride is x *Aporoheliocereus smithii* Pfeiff., die ook vaak *Aporocactus mallisonii* genoemd wordt. Dit is een kruising met *Heliocereus speciosus* (Gavan) Br. et R. Wellicht is het dezelfde als *Aporophyllum smithiine*: een plant die ik onlangs bij Van Donkelaar in Werkendam kocht. Oorspronkelijk heette deze hybride *Cereus smithii* Pfeiffer (1837). Het is een hybride, die ontwikkeld werd door stuifmeel van de flagelliformis over te brengen op bloemen van een *Heliocereus speciosus*. Mallison, de Britse tuinman van Sir Samuel Scott, was de vader van deze hybride, die in die tijd beschouwd werd als een van de beste hybriden. De plant bloeide in 1832 voor het eerst op een tuinbouwtentoonstelling in Londen. De juiste naam is volgens Barthlott (1978) overigens: x (geeft dus aan dat het een hybride is) He-

Foto 3: Rijk bloeiend

liaporus smithii (Pfeiffer) Rowley, de naam die aangeeft dat de hybride is gevormd uit die van de ouders *Heliocereus* en *Aporocactus*. Het is een snelle groeier met afhangende takken, die in het voorjaar vele prachtige rozerode bloemen geeft. Na de bloei verpotten, bij de grond wat goed verteerde koemest geven.

Historie en beschrijving

De *Aporocactus flagelliformis* is overigens al heel lang bekend. De eerste beschrijving is van Sloan in 1696 onder de naam *Cereus minima serpens americana*. Lange tijd was er weinig bekend over de herkomst, hoewel de plant al meer dan 300 jaar in Europa gekweekt wordt. Burow (1999) beschrijft recent twee populaties, die hij in Mexico vond. De eerste vindplaats bevindt zich op 1660 meter hoogte

in Cuesta Colorada (Hidalgo) te midden van hoge bergen met steile rotshellingen, eikenbomen, struiken, moerassen, grijze *Tillandsia*, *Agave* en *Opuntia*, waar de *flagelliformis* groeit op de rotsen. Vochtige lucht uit de Caraïben maakt dat de rotswanden dagenlang in de wolken gehuld zijn. De tweede vindplaats ligt in Piedra Gorda (Guanajuato). Ook hier is sprake van een bergachtig gebied met open eikenbossen en kalkrotsen. Op een afgestorven, vermolmd boom groeide een *flagelliformis* tussen *tillandsia's* en orchideeën. De twee vindplaatsen liggen 120 km uit elkaar, gescheiden door een droog gebied.

Britton & Rose (1937) plaatsten de plant in tribus 3. Cereeae, subtribus *Hylocereanae*, genus: *Aporocactus*. In de groep zitten o.a. *Heliocereus*, *Nopalxochia*, *Epiphyllum* en *Disocactus*. Zij beschrijven vijf species in dat genus met als typeplant de *Cactus flagelliformis*, oorspronkelijk beschreven door Linnaeus in 1753. Miller beschreef de plant als *Cactus Flagelliformis* in 1768, waarna Salm-Dyck in 1837 er *Cactus Flagelliformis minor* van maakte, gevolgd door C.A. Lemaire (België, 1801 - 1871), die in 1860 uiteindelijk *Aporocactus flagelliformis* als naam gaf. Barthlott (1991) heeft voorgesteld *Aporocactus* in te voegen in *Disocactus*, zodat de naam *Disocactus flagelliformis* (L.) Barthlott zou moeten worden.

Over de geografische verspreiding van het genus waren Britton & Rose onzeker. Enkele soorten zijn weliswaar in het wild bekend in Mexico, maar de *flagelliformis* werd volgens hen al vroeg geïntroduceerd in Europa vanuit Zuid-Amerika, waar de plant ook voorkomt. De Ierse botanicus Coulter verzamelde de *flagelliformis* in 1828 met zo'n 50 andere cactussen rond Zimapán en stuurde die naar Europa voor bestudering en beschrijving (Nelson, 1997; het artikel geeft een aardige beschrijving van het onderzoek en de

communicatie daarover omstreeks 1830). Coulter vermeerdeerde daarmee het aantal cactussoorten dat in Europa bekend was naar schatting met de helft. Na een maandenlange reis kwamen de planten grotendeels nog levend aan, waarna in 1834 de flagelliformis door De Candolle als *Cereus leptophis* werd beschreven en getekend. In Mexico kan men deze plant ook vaak bij de huizen zien, soms geplant in het uiteinde van de hoorn van een koe, en hangend aan de buitenmuur. De gedroogde bloemen gebruikt men daar als huishoudelijk geneesmiddel onder de naam flor de cuerno. De Botanical Dermatology Database vermeldt de plant als huidprikkelend middel, waarschijnlijk door aanwezigheid van alkaloiden.

Er zijn veel opvallende locale namen bekend, zoals Affenschwanz, Peitschenkaktus, rattail, slangencactus en zweepcactus. De naam Aporocactus is afkomstig uit het Latijn of Grieks en wordt soms vertaald als 'zonder poriën', maar het is onduidelijk waar dat op slaat. Soms wordt ook aangegeven dat het betekent 'moeilijk te classificeren' (Dr. L. Perry, University of Vermont). Logischer lijkt me dat het betekent 'ondoordringbaar' (van het Latijnse aporonticus), wat dan slaat op de dichte kluwen van uitlopers.

Foto 4: Een aparte bloemvorm

Flagelliformis betekent: zweepvormig, met lange dunne uitlopers (Korevaar, 1983).

De reukloze, zwak zygomorfe bloemen lijken op *Matucana formosa*, maar er is geen verwantschap; het is een biologische convergentie, ontstaan als aanpassing bij de bestuiving door nectarzuigende kolibries (Barthlott, 1978). De plant heeft

een buisvormige bloem, waarbij de mond schuin is en tegelijk zygomorfie optreedt, wat betekent dat de bloemen tweezijdig symmetrisch zijn, en dus in zijaanzicht niet symmetrisch zijn. De bovenste bloemblaadjes zijn korter dan de onderste, waardoor de bloem er min of meer uitziet als het uiteinde van de tuit van een theepot.

De I.O.S. onderscheidt maar twee soorten, namelijk *flagelliformis* met als vorm *flagriformis* (dunnere stengels, minder doorns, minder algemeen, niet zo goed bestand tegen veel water), en *martianus*, met als vorm *conzatianus* (minder, maar wel grotere bloemen, dikkere stengels, zelden vruchten).

Aporocactus flagelliformis is een cactus met slanke, bij de basis sterk vertakte, hangende of opstijgende, vrijwel ronde scheuten met lage ribben en dicht opeen staande, fijngedornde areolen, soms met luchtwortels. De scheuten zijn tot 1 m lang, slank tot vingerdik (2cm), rolrond met 8 - 13 niet erg geprononceerde ribben. De areolen staan 3-7 mm uit elkaar, met 15-20 eerst rode, dan gele of bruine fijne doorns. De 3-4 centrale doorns zijn bruin met gele toppen. De planten bloeien met grote zygomorfe bloemen, met S-vormige bloembuis, 10 cm lang. Ze bloeien vanaf februari tot augustus 4-6 dagen. Pericarpel en receptaculum hebben kleine schubjes, en zijn borstelig behaard. De schubben aan het bovenste deel van het receptaculum zijn kaal. De meeldraden vormen twee penseelvormige groepen, terwijl de stamper ver uit de bloem steekt. De vrucht is besachtig, klein, bolrond, borstelig en rood. Er zijn meestal weinig zaden; deze zijn omgekeerd eirond. De zaadhuid is roodbruin. Er zijn ook cristaten bekend.

Toen ik begon aan dit artikel verwachtte ik over deze 'gewone' cactus weinig interessante details te vinden. Maar nu ik meer weet over de oorspronkelijke groeiplaatsen, de geschiedenis en de hybriden

kijk ik toch weer op een andere manier naar deze prachtige plant.

Literatuur

- Barthlott, W. (1978). Cacteeën, soorten, herkomst, verzorging. Wageningen: Zomer en Keuning.
- Barthlott, W. (1991). *Disocactus*. In: D. Hunt & N. Taylor, Notes on miscellaneous genera of Cactaceae. *Bradleya* 9: 86-88.
- Burow, W. (1999). *Aporocactus flagelliformis* (Linné) Lemaire am Wuchsort. *Kakteen und andere Sukkulente* 50: 49-50.
- Britton, N.L. & J.N. Rose (1937). *The Cactaceae*, volume III. Toronto: Dover (herpublicatie in 1963 van de tweede editie).
- Desender-Bruneel, M. (1995). *Cactussen en vetplanten, mijn hobby*. Izegem: Uitgeverij Hohepied.
- Hewitt, T. (1994). *Cactussen en vetplanten*. Utrecht: Kosmos-Z&K Uitgevers.
- Korevaar, L.C. (1983). Wat betekent die naam? *Succulenta*.
- Nelson, E.C. (1997). Dr. Thomas Coulter's cacti from Zimapán, Hidalgo, Mexico. *Bradleya* 15: 48-64.
- Süplie, F. (1987). Epifytische hybridengeslachten. *Succulenta* 66: 244-248.
- Vermeulen, N. (1981). *Aporocactus*. *Succulenta*. 60: 268-270.

Berkenlaan 13, 3707 BA Zeist
albert_pilot@hotmail.com

MOOIE EN INTERESSANTE HAWORTHIA'S VOOR DE VERZAMELAAR

DEEL IV

Ingo Breuer

Haworthia cymbiformis var. obtusa (HAW.) BAKER

H. cymbiformis var. *obtusa* werd in 1825 door Haworth in *Philosophical Magazine and Journal* 66 :282 beschreven. De naam "obtusa" betekent "met stompe bladeren".

De type-standplaats van deze plant is niet bekend. De vindplaats van het epitype is Blinkwater, Fort Beaufort [3226DA].

Deze plant is een compact groeiende vorm van *H. cymbiformis*, met dikke ronde bladeren. Hij groeit op klippen boven de rivier in de Oost-Kaap.

Bijna alle *H. cymbiformis* typen vormen in de natuur maar weinig spruiten en groeien op of bij rotswanden boven de rivier. In cultuur spruiten ze echter veel vaker.

Bovendien kunnen we twee typen spruitvorming onderscheiden. In beide gevallen ontstaan ze aan de basis van de Plant, maar in het ene geval worden er korte zij-spruiten tussen de rozetten gevormd, die zich makkelijk laten verwijderen. In het andere geval groeien de nieuwe rozetjes bijna

***H. cymbiformis* var. *obtusa* IB4827. Ten zuiden van Adelaide [3226CB]
Breuer 1999**

zonder uitloper zonder worteltjes te vormen en deze moeten met een mes afgesneden worden. *H. cymbiformis* var. *obtusa* behoort tot het laatste type. De cultuur is verder probleemloos. Het is verbazingwekkend dat alle *H. cymbiformis*-vormen veel zon kunnen verdragen zonder te verbranden.

Vertaling Ben J.M.Zonneveld

**Kirchstrasse 36, D-52382 Niederzier, Duitsland
E-mail: lbreuer@t-online.de**

***H. cymbiformis* var. *obtusa* IB4827.
Ten zuiden van Adelaide [3226CB]
Cocozza 1999**

HET GESLACHT YUCCA (AGAVACEAE)

8. SERIE BACCATAE

(SOORTEN MET VLEZIGE VRUCHTEN)

Fritz Hochstätter

Serie Baccatae McKelvey
Yuccas of the Southwest. U.S. 1:29.
(1938).

Alle soorten uit deze serie zijn uitgerust met korte, lange, neerliggende, rechte stengels, groepenvormend (weinig tot veel groepen).

De planten zijn niet boomvormig. De bloeiwijze is pluimvormig, de bladranden zijn vezelig en de vruchten zijn vlezig. De structuur van de bloemen en de vruchten is duidelijk te onderscheiden, dit in tegenstelling tot de serie Treculeanae en Faxoniana.

Sleutel voor de ondersoorten van *Yucca baccata*

- 1A. gladde bladeren, bloeiwijze langer dan 1m **ssp. thornberi**
- 1B. ruwe bladeren, bloeiwijze korter dan 1m 2
- 2A. losse groepen vormend, bloeiwijze 60-80 cm lang **ssp. baccata**
- 2B. dichte groepen vormend, bloeiwijze 30-60 cm lang **ssp. vespertina**

Yucca baccata Torreyi ssp. baccata

“Datil Yucca”, “Banana Yucca” –

Verspreidingsgebied van *Yucca baccata*

In: Emory, U.S. and Mex. Bound. Bot. 221 (1859).

Type: Bigelow s.n. 24, sept. 1853, Cedar Woods, Guadalupe Co., NM, No. 35875 (New York).

Representatief materiaal

California: fh 1178.22, Oro Grande, 600m; fh 1178.23, Clark Mts., 1.200 m.
Arizona: fh 1178.34 Fredonia, 1.500m; fh 1180.11, Dolan Springs, 900 m; fh 1182.33, Kaibab Plateau, 2.100 m; fh 1182.37, Grand Canyon, South Rim, 2.100 m; fh 1182.38, fh 1182.39, Grand Canyon, North Rim 2.000 m; fh 1182.40, Inner Grand Canyon North, 1.700 m; fh 1182.41, Inner Grand Canyon, Havasupai Indian Reservation, 1.400 m; fh 1182.42, Inner Grand Canyon, Granite Gorge, 1.600 m; fh 1182.38, Flagstaff 2.200 m.
Nevada: fh 1182.34, Panaca Summit, 2.000 m.
Utah: fh 1180.30, Moab, 1.400 m; fh 1178.34, La Sal Mts., 1.800 m; fh 1178.57, St. George, 900 m; fh 1182.35, Cedar City, 1.800 m; fh 1182.36, White Canyon, 2.000 m.
New Mexico: fh 1182.45, Raton, 2.100 m; fh 1182.46, Sandia Mts., 2.200 m; fh 1182.47, Santa Fe Canyon, 2.400 m; fh 1182.48, Sacramento Mts., 1.600 m; fh 1182.51, Naturita, 1.600 m; fh 1182.52, Durango, 2.000 m.
Texas: fh 1182.43, Van Horn area, 1.400 m fh 1182.44, Sandersen.

Beschrijving

Zelden of nooit een stam vormend, tot 1 m hoog, laagblijvend, solitair of groepen vormend, wortelgestel met wortelstokken. Bladeren donkerblauw tot groen, in het midden breder, recht of gebogen, spits toelopen, met bolle en holle zijde, ruw, star, 30 – 70 cm lang, 2,5 – 5 cm breed, bladrand met taaie, in lengte verschillende draden.

Yucca baccata

Tekening Tom Sloan

Bloeiwijze 50 – 80 cm lang, pluimvormig, verschijnt tussen de bladeren en komt iets boven de bladeren uit, met korte vertakkingen. Bloemen klokvormig, hangend, wit tot crème, meestal violet getint; bloembladen lancetvormig, of langwerpige lancetvormig, buitenste bloembladen 4 – 10 cm lang, 1-3 cm breed, binnenste bloembladen iets breder; vruchtbeginsel dun, 3,5 – 7 cm lang, smal ovaal en naar de stempel spits toelopen, stijl 4 – 10 mm lang met 3 stempellobben; meeldraden 2 – 4 cm lang, Vriucht vlezig, bij rijpheid zoet smakend, 8 – 18 cm lang en tot 6 cm breed, cilindervormig. Zaden met oppervlaktestructuur, ruw, zwart, zonder vleugels, 3 – 8 mm lang en

Foto boven
Biotoop van *Yucca baccata* ssp. *vespertina* In
het gebied van de Colorado rivier in Arizona

Foto rechts
***Yucca baccata* in de White Canyon, Utah, op**
1.700 m (fh 1182.36)

Foto onder
***Yucca baccata* in de tuin van de schrijver**

Hualapai Reservaat, Arizona Links voor *Y. whipplei* ssp. *newberryi* fh 1181.5, rechts voor *Y. baccata* fh 1182.53 en midden achter *Y. schidigera* fh 1183.12

breed, 1 – 2 mm dik. Bloeitijd: april – juli, al naar gelang de standplaats, (de hoogte waar de plant groeit). De zaden rijpen in ca. 6 – 8 weken.

Voorkomen

USA: Great Basin -, Mojave -, Sonora - en Chihuahua-woestijn in de staten Utah, Californië, Nevada, Arizona, Colorado, New Mexico en Texas.

Mexico: Staat Queretaro, in Pinyon-Juniper-, Sagebrush-, Mountainbrush- en Ponderosa Pine-vegetaties*, op 1.500 – 2.500 m hoogte.

De begeleidende vegetatie is: *Yucca schidigera*, *Y. torreyi*, *Y. brevifolia*, *Y. arizonica*, *Y. faxoniana*, *Agave utahiensis* en andere agaven, *Sclerocactus polyancistrus*, *S. nyensis*, *S. pubispinus*, *S. spinosior*, *S. spinosior* ssp. *blainei*, *S. parviflorus*, *S. parviflorus* ssp. *havasupaiensis*, *S. whipplei* ssp. *busekii*, *S. whipplei* subv. *azteca*, *S. mese-*

verdae, *S. wrightae*, *Pediocactus bradyi*, *P. (Utahia) sileri*, *P. paradinei*, *P. simpsonii*, *Navajoa peeblesiana* ssp. *fickeisenii*, *Toumeyia papyracantha* en andere cactussen.

***Yucca baccata* op het Mogollon Plateau**
fh 1182.62

Yucca baccata, Jemez Pueblo, New Mexico, 1.700 m

fh 1182.49

Opmerkingen

Yucca baccata bestrijkt een reusachtig groot oppervlak van de woestijnen in de Verenigde Staten en is daardoor zeer variabel. Ssp. *baccata* met zijn karakteristieke brede, blauwachtige bladeren is goed te onderscheiden van ssp. *vespertina*, die dunne, buigzame bladeren heeft en dichte grote groepen vormt. Ssp. *thorneri* daarentegen is forser in de groei en vormt een stam.

De vezels van de bladeren worden door de indianen voor het vervaardigen van manden, sandalen e.d. gebruikt. De grote vlezig vruchten worden door de indianen gegeten, of bij de bereiding van soep gebruikt.

De *Yucca baccata* die in de hogere bergstreken van de Rocky Mountains voorkomt is winterhard en verdraagt extreme omstandigheden. Deze planten zijn bv. aan te treffen in tuinen in Twinn Falls, Pocatello, Idaho,, Belen, Albuquerque, Santa Fe, New

Mexico, Denver, Colorado, North Wyoming, of Zuid Canada. In centraal Europa behoren de ongeveer 20 – 25 jaar oude, exemplaren van deze ondersoort in de tuin van de schrijver (zie fig. 113, pag. 121, in *Yucca I*) met *Yucca glauca*, *Y. elata*, *Y. filamentosa*, *Y. flaccida* wel tot de meest winterharde xerofyten, die bovendien hier ook nog regelmatig bloeien.

Kruising met *Yucca glauca* lijkt waarschijnlijk. Zo zijn er in de buurt van Santa Fe attractieve planten te bewonderen. De naam *baccata* verwijst naar besachtige vrucht.

Yucca baccata ssp. vespertina (McKelvey)

Hochstätter stat.nov.

"Mohave Datil Yucca"

Basioniem

Yucca baccata var. *vespertina* McKelvey, *Yucca of the SW U.S.* 1:45. (1938).

30 mei 2000, *Yucca baccata* ssp. *vespertina* in bloei in de tuin van de schrijver

Synoniem

Yucca vespertina (McKelvey) Welsh, Rhodora. 95: 883/884, 417 (1993).

Type: McKelvey 2167 iets te oosten van Peach Springs, Arizona, 1931 (Arnold Arboretum)

Representatief materiaal

Arizona: fh 1179.57, Peach Springs, 1.560 m; fh 1182.53, New Water Point, Hualapai Reservation, Colorado River, 600m, fh 1182.54, Hackberry, 1.500 m; fh 1182.55 Kingman, 1.000 m; Utah, fh 1182.56, Beaverdam Mts., 1.500 m; fh 1182.57, Santa Clara Valley, 1.200 m; fh 1182.58, Gunlock Reservoir, 1.000 m; Nevada, fh 1182.59, Rechel, 2.000 m; fh 1182.60, Las Vegas area, 800 m. California: fh 1182.61, Ivanpah, 1.300 m.

Beschrijving

Planten zonder stam, dichte en variabele groepen vormend. Bladeren iets naar binnen gebogen, soms gedraaid, sikkelvormig, in het midden breder, met holle en bolle zijde, ruw, star, 50 – 150 cm lang, 3 – 6 cm breed, blauwachtig, bladrand met dunne ruwe rafels.

Bloeiwijze 30 – 60 cm lang, pluimvormig, tussen de bladeren beginnend en nauwelijks boven de bladeren uitstekend; bloemen klokvormig, hangend, wit tot crème, vaak met een violette of roodachtige tint, bloemblaadjes lancetvormig, 6 tot 12 cm lang, 1 – 2 cm breed; vruchtbeginsel 3,8 – 6 cm lang, smal ovaal en dunner naar de stijl toe, stijl 5 – 10 mm lang, met 3 stempellobben.

Vrucht vlezig, vrucht en zaad hetzelfde als bij ssp. *baccata*.

Bloeitijd: april – juli, al naar gelang de groeiplaats, (hoogte). De zaden rijpen in ca. 6 – 8 weken.

Voorkomen

Mojave- en Great Basin-woestijn in de staten Californië, Nevada, Utah en Arizona.

In Pinyon-Juniper-, Sagebrush-, Blackbrush- en Creosote bush-vegetaties* op 600 – 1.700 m hoogte.

De planten groeien samen met *Yucca brevifolia* ("Joshua Tree"), *Y. schidigera*, *Agave utahensis* en een groot aantal cactussoorten.

Opmerkingen

In tegenstelling tot McKelvey (1938) en Reveal (1977) beschouwt Welsh (1993) deze plant als zelfstandige soort.

Yucca baccata ssp. *vespertina* vormt grote, dichte, ruige groepen met langwerpige, stevige blauwige bladeren van meer dan 1 m, dit in tegenstelling tot ssp. *baccata*. Ook de bloeiwijze is kleiner en steekt nauwelijks boven de bladeren uit. Blikvangers zijn de donkerrood gekleurde knoppen en in de bloeitijd de niet helemaal geopende, afhanginge bloemen die violet gekleurd zijn.

Yucca baccata ssp. vespertina op 2.000 m hoogte in Rachel, Nevada

fh 1182.59

De vlezige vruchten lijken op die van ssp. *baccata*. Deze ondersoort is een buitengewone xerofyt. Zonder problemen verdraagt de plant de geringe regenval en de hoge temperaturen in de woestijn, maar ook de strenge vorst in de Rocky Mountains. Waarschijnlijk zijn kruisingen met andere soorten van het geslacht mogelijk.

Yucca baccata ssp. *vespertina* is in Centraal Europa b.v. in de tuin van de schrijver, beslist winterhard.

**Yucca baccata ssp. thornberi (McKelvey)
Hochstätter comb. et. stat. nov.**

Basioniem

Yucca thornberi McKelvey, Journal Arnold Arboretum 16:268 (1935).

Type: McKelvey 1627, Arizona. Prima Co.: foothills of the Rincon Mts., iets ten noorden van de Rincon Creek, een zijri-

vier van Pantano Wash, 1.200 m boven de zeespiegel, 23 maart 1930 (Arnold Arboretum).

Representatief materiaal

Arizona: fh 1178.82 Nogales, fh 1180.25, Oracle, 1.400 m; fh 1180.41, Santa Catalina Mts., 1.350 m.

Beschrijving

Stamvormend met meerdere stengels, vertakkend, 0,5 – 1,50 m hoog, met verdroogde bladeren bedekt, grote en dikke kussens vormend. Bladeren 0,5 – 1 m lang, 1 – 4 cm breed, met holle en bolle zijde, glad, geelachtig groen, spits toelopend, in een later stadium worden de bladranden rafelig. Bloeiwijze pluimvormig, 1 – 1,2 m lang, tussen de bladeren beginnend, met talrijke, korte variabele vertakkingen; bloemen klokvormig, wit tot crème, groot (7 – 12 cm lang); stamper 5 – 7 cm lang; vruchtbeginsel dun, langwerpig; stijl tot 7

mm lang; stempellobben rechtop; meeldraden 4 – 6 cm lang, met knotsvormige top. Vruchten vlezig, niet openspringend, groot (12 – 18 cm lang, 2 – 4 cm breed). Zaden variabel, halfrond of langwerpig, 0,3 – 0,7 cm lang en breed, 0,2 cm dik, duidelijk gestructureerd, mat zwart, zonder vleugels.

Bloeitijd: april; de zaden rijpen in 6 – 8 weken.

Voorkomen

Arizona, uitlopers van de Rincon Mts., Santa Catalina Mts., Pinal Mts. en Chirichua Mts, op een hoogte van 1.000 – 1.500 m; ze groeien in gezelschap van *Yucca arizonica*.

Opmerkingen

Ssp. *thornberi* onderscheidt zich van ssp. *baccata* door de grotere stammenvormen, de habitus en door de vorm van de bloeiwijze. De plant is ook nauw verwant met *Yucca arizonica*, alhoewel duidelijk te onderscheiden door de vorm van de bloeiwijze, bladeren en vruchten.

Volgens Webber (1953) is deze plant een kruising tussen *Y. baccata* en *Y. arizonica*. Overtuigende bewijzen werden echter niet geleverd.

Y. baccata ssp. *thornberi* is genoemd naar J.J. Thornber van de universiteit van Arizona, die de planten heeft bestudeerd. Deze ondersoort is in Colorado winterhard.

Proeven van Moeller-Jensen in Denemarken zijn nog niet beëindigd.

Wordt vervolgd

Vertaling: Henk Viscaal

Postfach 510201, D 68242, Mannheim, Duitsland:

Box 11, Modena, Utah 84753, U.S.A.

E-mail: Fhnavajo@aol.com

* zie voor de verklaring van deze termen het eerste deel van deze serie.

Yucca baccata, South Rim, Grand Canyon, 2.100 m

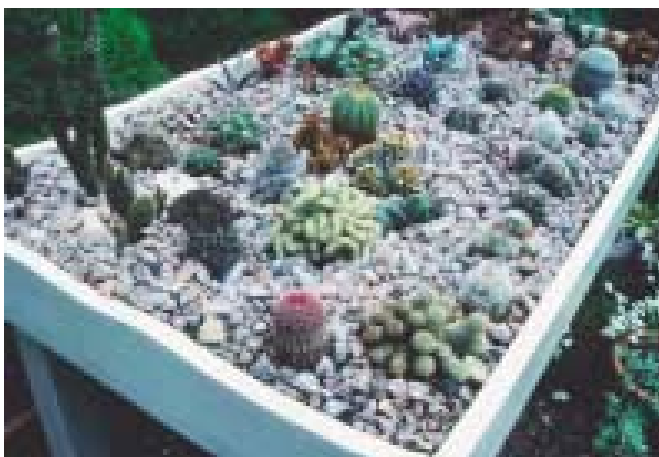
fh 1182.38

NIEUW LEVEN IN DE SUCCULENTENHOF AAN DE WATERKANT

Jos Swen

Deze keer alleen een stukje over de cactustafel: van leuk naar nuttig! Het verhaal van een serre- en terrasopstelling op een kantinetafel bij de KMTP-jubileumdag in Hoorn en op een lattenbankje in mijn hof, beide in 1999 en beschreven in Succulenta februari 2000, tot een echte succulententafel naast de hof in een stuk rotstuint, zomer 2000 en dezelfde tafel in oktober verhuisd naar de tropische binnentuin, waar ik inmiddels al zeven maanden onbezoldigd onderhoudsmedewerker ben. Zo was mijn idee intussen gegroeid tot experimenteerbare werkelijkheid. Maar de reacties bleven lauw, zo van: “wel leuk, wel aardig, ga lekker je gang Jos”. Ik ben nooit een held geweest in zaaien en ook deze keer leek het tafeltaadje niet levenskrachtig. Tot onze hoofdredacteur met zijn Millennium-Mijmering in het decembernummer 2000 voor de nodige bestuiving zorgde. Na enkele dagen was het zover, met grote kiemkracht schoot het plantje tevoorschijn en mijn idee over een mooie cactustafel kreeg opeens handen en voeten - niet alleen mooi, maar waarschijnlijk heel nuttig, om het gat op te vullen tussen vensterbank en kas, speciaal voor starters met minimale tijd voor hobby's.

Eindelijk propagandamogelijkheden! Wat is propaganda anders dan inspelen op aanwezige of sluimerende behoeften of zelfs het creëren van behoeften. Als we Joop van Alten mogen geloven zijn al die behoeften aanwezig bij veel potentiële Succulentaleden, die het voorlopig aan tijd en energie ontbreekt om gelijk met een hobbykas te beginnen. Een vensterbankcollectie samenstellen is een eerste mogelijkheid. Ik kan ervan meepraten. Op onze grote vensterbank op het Zuiden doen bepaalde succulenten het prima, het hele jaar door. Laat dat het begin zijn en het zal de meesten van ons bekend in de oren klinken. Maar wat denken Joop en onze lezers van de succulententafel als basisgereedschap voor een snelle vervolgstap van je succulentenhobby?

Je kunt het zo zien: De tafel is uitgerust, in standaarduitvoering of met variatie, te koop of zelf te maken. Verder is een zonnig plekje nodig op het terras of in de tuin, een vochtopnemende doek en drie zakken brekerzand. Vervolgens, bij voorkeur in het voorjaar op jacht naar mooie, kleine, gevarieerde succulenten, een dozijn of vier, en je hebt een verzameling waar een starter gelukkig mee is. Waar zij of hij in alle rust een zomer lang van kan genieten en vertrouwd kan raken met heel wat soorten. Tot zover een globale ontwikkelingschets met nog zeer summere gegevens over de succulententafel.

Samenstelling van de succulententafel.

In de winter van 2000 heb ik de eerste twee tafels laten maken bij de Gortla in Blokker. Peter en Lia Koeman maken en restaureren grenen meubelen, keukens enz., alles van oud grenen. De ene tafel

kwam bij ons in de rotstuin te staan, naast de succulentenhof, de andere bij hen in de verkoopserre. Mijn ideeën werden door hen vaktechnisch aangevuld en uitgewerkt, mijn tafel voor buiten en binnen, hun tafel uitsluitend voor binnen. Het tafelblad van 120 x 60 cm uit 18 mm betonplex, met enkele afwatergaatjes van een paar millimeter voor overmatig regenwater. Rondom een grenen rand, 10 tot 12 cm oplopend breed en eronder 4 grenen poten 7 x 7 x 60 cm. Al het grenenhout voor mijn tafel is zeer degelijk geschilderd voor buitenwerk en met roestvrijstalen schroeven geschroefd. De verbredende rand met het oog op grotere potten bij een oplopend landschap.

Gebruiksmogelijkheden

Het blad wordt bedekt met de vochtopnemende doek en verder bijna volgestort met brekerzand (heel grof). Daarmee heb je een goede zomerstandplaats voor, tot vier dozijn, cactusjes met een minimum aan zorg. Ook de andere vetplantjes doen het goed. Een flinke regenperiode kan geen kwaad, integendeel! De plantjes worden met pot en al ingegraven en afgestrooid met lichtgekleurde kleine steentjes en, naar gelang er ruimte over is, aangevuld met iets grotere tot fors groene stenen naar smaak. Na de zomer, rond oktober, halen we de plantjes eruit en na controle en zo nodig verpotten even wegzetten in een paar kratten, de tafel leegscheppen en schoonmaken en dan kan het zaakje naar binnen, naar een zonnige of in ieder geval lichte plek. Afwatering zal daar niet meer plaatsvinden door de afgenomen waterbehoefte.

De zomerstandplaats is uiteraard buiten, de tafel wordt iets aflopend geplaatst op stenen of tegels. De winterstandplaats binnen moet tochtvrij zijn en zo koel mogelijk, vooral in de nacht, terwijl de inrichting niet anders behoeft te zijn dan boven beschreven. Met minder planten tegelijk kunnen ze wat groter zijn en ko-

men er meer mogelijkheden voor creatieve landschapsonwerpers

Marktverkenning

Ten eerste is er de door Joop van Alten beschreven doelgroep van, kort gezegd, starters met voorlopig nog een druk bestaan. Deze mensen, stel ik me voor, zullen het een genot vinden om bij goed gesorteerde handelaars of kwekers een grote hoeveelheid mooie en afwisselend ogende plantjes te kopen, wetende dat je ze zo simpel kunt plaatsen en verzorgen. Alleen voor de winteropstelling komt er wel wat kijken, om de juiste plek te vinden. Mede-Succulenta-leden zullen graag adviseren. Zou de tafel om een of andere reden in huis niet passen, dan kun je de plantjes ook zonder pot over een paar schaaltes verdelen en de volgende zomer met schaal en al op de tafel zetten, waarbij de schaal in het zand met de steentjes eenvoudig voor het oog wordt weggewerkt. In de schalen gebruik komt een mengsel van potgrond, brekerzand en tien procent klei. Een tweede speciale groep mensen is denkbaar, die een hogere of lagere rolstoel moeten gebruiken; de tafelpootlengte kan aangepast.

Ook denk ik aan vijf- en zestigplussers, op zoek naar een mooie hobby met niet al te veel werk; voor hen zou je een korte Succulentacursus kunnen bedenken. Het leuke voordeel van de buitentafel is dat planten met voldoende zon, regen en andere weersverschijnselen tot half oktober nauwelijks menselijke hulp nodig hebben. In grof zand ingebed en over de potranden heen de

wortelhalzen met steentjes versierd, lijden zelfs groepenvormende cactussen geen schade. De hobbyist kan dus rustig met vakantie, de succulentjes op de buitentafel - hun eigen Succulentatafel - hebben het voor honderd procent naar hun zin! Bijna hetzelfde kan gezegd worden van dezelfde planten op de tafel binnen. Ze zijn in rust en als het wat minder warm is, vinden ze dat aangenaam.

Mevrouw Johanna Smit - Reesink is al bezig om de jeugd instructie te geven via ons blad. Ze wil vast wel eens met de jeugd over de Succulentatafel praten. Toch mooi om niet alleen je eigen radijzen/ aardbeientuintje te hebben, maar ook een eigen cactustafel, of een stukje ervan!

Ik ben nog niet uitverkend op de tafelmarkt. Wil onze vereniging aantrekkelijk, gezellig en leerzaam zijn voor de genoemde nieuwe groepen leden, dan lijkt het me leuk als cactustuin-, cactusreis- en cactuskashobbyisten ook cactustafels gebruiken. Sterker gezegd, het slagen van alle acties tot groeibevordering van onze club is ook afhankelijk van ons aller steun, interesse en zo mogelijk meedoen. Natuurlijk zijn er toppers in onze hobbybeleving en vele van de nieuwe groepen zullen dat onderkennen en willen dat ook op de duur wel een keer. Op de bijeenkomsten moet je gezamenlijke ervaringen kunnen uitwisselen. Daarbij kan ik u verzekeren dat veel van onze kasplantjes zo'n zomervakantie buiten erg zullen waarderen!

Actie

Om de gewenste ledenaanwas te realiseren zullen reclame en vooral goede presentaties en verkoopkanalen nodig zijn. Ik laat dat graag over aan de PR-groep en de werkgroep Succulenta 2000, die begin januari op de hoogte gebracht zijn. Nog iets. Als we de naam Succulentatafel vast kunnen houden, naast alle andere tafels, kan dat de naamsbekendheid van onze vereniging ten goede komen. Je moet je wel afvragen of het woord cactus er niet

in voor moet komen. Denkt u mee? Aanbevolen voor helpende ideeën over een goede presentatie in de tuin, op het terras of binnen, foto's en verhalen in Succulenta van mooi aangeklede hoeken met andere planten of kuisplanten eromheen kunnen de zaak verlevendigen - dat moet gewoon doorgaan - propaganda-alert! Niet te vergeten de door de hoofdredacteur gevraagde gedachtewisseling over de nieuwe verenigingsstrategie houdt natuurlijk niet op met dit ontwerp van de

S U C C U L E N T A C A C T U S T A B L E Y E A R - R O U N D O U T - A N D I N D O O R S F O R S T A R T E R S E A S Y C A R E

Stolphoeve 18, 1689 DH Zwaag

foto's Wiebe Bosma

SUCCULENTENNIEUWTJES

Ton Pullen

Een van onze leden stuurde mij een exemplaar van het tijdschrift **Avonia** [18 - 1, mei 2000], Journal der Fachgesellschaft andere Sukkulenten. Het wordt uitgegeven in Leipzig, wat doet vermoeden dat het een rudiment is uit de DDR-tijd. Ik had dit tijdschrift nooit eerder onder ogen gehad, hoewel het bezig is aan de 18de jaargang.

Het betreffende nummer bevat een aantal artikelen over Euphorbia: Machado schrijft over de succulente euphorbia's uit Brazilië, Lawant & Suntjens wijden een artikel aan de zeldzame *Euphorbia handiensis* van Fuerteventura terwijl Mies de Euphorbiaceae van het eiland Socotra behandelt.

Het Amerikaanse **Cactus and Succulent Journal** [72 - 6, 2000] brengt de nieuwbeschrijving van *Kleinia isabellae* uit Ethiopië, door Dioli & Tadesse. Een sleutel op de soorten uit deze verwantschapsgroep is bijgevoegd.

Jankalski bericht over *Sarcopilea*, een weinig bekende succulent uit de brandnetelfamilie (Urticaceae).

Zimmermann & Braun brengen de nieuwbeschrijving van *Euphorbia estevesii*, een halfsucculente soort uit Brazilië.

Shimada stelt een nieuwe cultivar van *Lithops hookeri* var. *marginata* voor. In alle bescheidenheid noemt hij deze plant 'Shimada's apricot'.

In het British **Cactus & Succulent Journal** [18 - 4, dec.2000] wijdt Rowley een artikel aan *Akersia*, een monotypisch geslacht uit Zuidamerika. De enige soort, *A. roseiflora*, wordt door hem omgecombineerd tot *Cleistocactus roseiflorus*. Tevens besteedt hij aandacht aan de verwantschap met *Cleistocactus (Seticereus) icosagonus*.

Lowry bericht over de vondst van een plant, waarvan hij veronderstelt dat het een

kruising tussen *Oreocereus* en *Lobivia* is. Hij stelt de naam *X Oreobivia* voor. James bezocht Isla Santa Catalina en vertelt over de imposante flora van dit eiland in de Zee van Cortez.

Het Tsjechische blad **Kaktusy** [36-special 2, 2000] is geheel gewijd aan het genus *Uebelmannia*, samengesteld door Van Heek en Strecker.

Holmes publiceert *Echinopsis arachnicantha* 'Bright Sprite' als nieuwe cultivar in het **Cactus and Succulent Journal of New South Wales**, Australië [22-7, dec.2000].

Het Duitstalige **KuaS** [52 - 1, jan.2001] brengt het verslag van een uitstapje naar Lake Mead, in de Mojave-woestijn, door Lutz. Het echtpaar Breckwoldt besteedt aandacht aan de vruchten van *Pachycereus pecten-aboriginum*. Anaya schrijft over *Opuntia bradtiana* in de Sierra de la Paila.

KuaS [52 - 2, feb. 2001] bevat een verhandeling over het geslacht *Lampranthus* door Klak. Lange bespreekt *Echinocereus santaritensis*. Gilmer wijdt een bijdrage aan *Sinningia leucotricha*, in liefhebberskringen ook wel bekend onder de geslachtsnaam *Rechsteineria*. Bluemlhuber was op de vindplaats van *Pediocactus simpsonii* in Utah. Niestadt schrijft over de combinatie van cactussen en orchideeën in een cactuskas.

Rinkslag 19, 7711 MX Nieuwleusen
E-mail: tonpullen@wanadoo.nl

BOEKBESPREKING

Ton Pullen

Vygies, Gems of the field, door E.J. van Jaarsveld en U. de Villiers Pienaar.

Uitgave: Cactus & Co. 2000. ISBN 88-900511-0-8. 240 pagina's, formaat 3,5 grote x 23,5 cm, prijs gebonden plm. 90 gulden.

De eerste auteur van dit groot formaat boek, Ernst van Jaarsveld, is geen onbekende in succulentenland: Eerder verschenen van zijn hand een boek over Gasteria, alsmede talrijke tijdschriftartikelen. De tweede auteur is in onze wereld minder bekend: Hij had een loopbaan in het beheer van het bekende Krugerpark in Zuid-afrika.

Het boek is tweetalig, steeds vindt men de tekst in de linker kolom in het Italiaans, terwijl in de rechter kolom de Engelse tekst staat afgedrukt.

Dit vergroot natuurlijk het afzetgebied voor zo'n boek, daar tegenover staat, dat voor dezelfde tekst de dubbele ruimte nodig is.

Met Vygies, de titel van het boek, zijn de planten uit de grote Middagbloemenfamilie (Mesembryanthemaceae) bedoeld. Vygies is het afrikaanse woord voor deze planten.

Het boek is zeer fraai uitgevoerd en staat boordevol fraaie foto's. Alleen al daarom is dit werk het aanschaffen waard.

Na een inleiding volgen hoofdstukken over verspreiding, ecologie en habitat,

bloemen en bestuiving, vruchten en zaadverspreiding, groei en aanpassing, gebruik door de mens, bescherming tegen vraat, bedreiging en bescherming.

Het grootste deel bestaat uit een alfabetische bespreking van de geslachten uit deze plantenfamilie, waarbij van een groot aantal soorten een beschrijving, voorzien van foto, gegeven wordt. De laatste 30 pagina's zijn gewijd aan de cultuur van deze planten, waarbij zaken als zaaien, stekken en ongediertebestrijding aan de orde komen, alsmede kas-, rotstuin- en vollegrondcultuur. Tenslotte wordt een verklarende termenlijst afgedrukt.

Op de titelpagina wordt als motto aan het boek meegegeven: A garden and field guide to the South-African Mesembs. Persoonlijk vind ik, dat deze belofte slechts ten dele wordt waargemaakt.

Immers, met behulp van een veldgids zou men toch in staat moeten zijn de in het veld gevonden planten te determineren. Een goede determinatietabel ontbreekt echter. Men moet gevonden planten gaan zitten vergelijken met de foto's in het boek en dat is een moeizame en onzekere bezigheid.

Voor liefhebbers van deze planten is dit boek al met al toch zeer de moeite waard!

SUCCULENTENNIEUWTJES

Ton Pullen

Grusonia [41 - 1, jan. 2001] brengt de beschrijving van *Thelocactus rinconensis* ssp. *hintonii*, door J.M. Luethy. De auteur geeft tevens een sleutel op de infraspecifieke taxa van de soort.

In **Internoto** [22 - 1, jan. 2001] publiceert Prauser een nieuwe taxonomische indeling van een deel van het geslacht *Notocactus*, waartoe bekende soorten als *N. scopae*, *N. concinnus* en *N. tabularis* behoren. De hier voorgestelde serie *Setacei* wordt getypificeerd en onderverdeeld in een aantal subseries, die op hun beurt ook weer getypificeerd worden.

Het Duitstalige **Kakteen und andere Sukkulenten** [52 - 3, maart 2001] brengt de nieuwbeschrijving van een nieuw geslacht, *Yavia*, met de (nieuwe) soort *Yavia cryptocarpa*, door Kiesling & Piltz. Deze soort is afkomstig uit het Argentijns-Boliviaanse grensgebied. De auteurs vergelijken deze nieuwe plant met *Weingartia*, *Blossfeldia*, *Neowerdermannia* en *Cintia*.

Een bijdrage van wijlen Werner Rauh handelt over *Aloe leandrii*.

Bollinger behandelt de winterharde succulenten uit Mongolië. Van Heek & Strecker wijden een bijdrage aan *Micranthocereus auriazureus*, Wede & Lauchs doen hetzelfde met *Opuntia erinacea*.

Demissew & Gilbert publiceren de nieuwe *Aloe friisii* in **Kew Bulletin** 55 [2000].

Het Italiaans/Engelse tijdschrift **Cactus & Co.** [4 - 4, dec. 2000] brengt een aantal nieuwe taxa: Cole publiceert *Lithops hermetica* (C 397), een nieuwe soort uit Namibië; Gertel geeft de beschrijving van de nieuwe ondersoort *Sulcorebutia markusii* ssp. *tintiniensis*; Mosti & Rovida bren-

gen *Sulcorebutia gemmae* als nieuwe soort voor het voetlicht. Luethy brengt een uitgebreid artikel over *Ariocarpus fissuratus* met zijn ondersoorten, met een tabel van de synonimie van deze taxa.

In **Aloe** [37 - 4, 2000] publiceert Bruyns een groot aantal nieuwe naamscombinaties in het geslacht *Orbea*, te veel om ze hier allemaal op te sommen.

Williamson brengt een tweetal artikelen over de flora van Richtersveld National Park, Zuid-Afrika, waarbij ook klimatologische en vegetatiekundige aspecten belicht worden.

Het Italiaanse tijdschrift **Piante Grasse** [20 - 3, sept. 2000] bevat de nieuwbeschrijving van *Tylecodon nolteei*, door Lavranos vernoemd naar de bekende Nederlandse vetplantenkenner Frans Noltee.

Doweld brengt een fylogenetische studie van het genus *Stenocactus* (voorheen *Echinofossulocactus*). Richter brengt de flora van het eiland Porto Santo (Madeira-archipel) voor de lezers in woord en beeld.

Het Amerikaanse **Cactus & Succulent Journal** [73 - 1, 2001] heeft een opvallende restyling ondergaan. In dit nummer wordt een nieuwe *Mammillaria*-soort uit Jamaica voorgesteld door Areces-Mallea: *Mammillaria jamaicensis*, behorend tot de serie *Supertextae*. De auteur geeft bovendien een determinatiesleutel tot de West-Indische *Mammillaria*-soorten.

Kimnach & Lavranos brengen de nieuwbeschrijving van *Euphorbia itremensis*, afkomstig van MadagascAR.

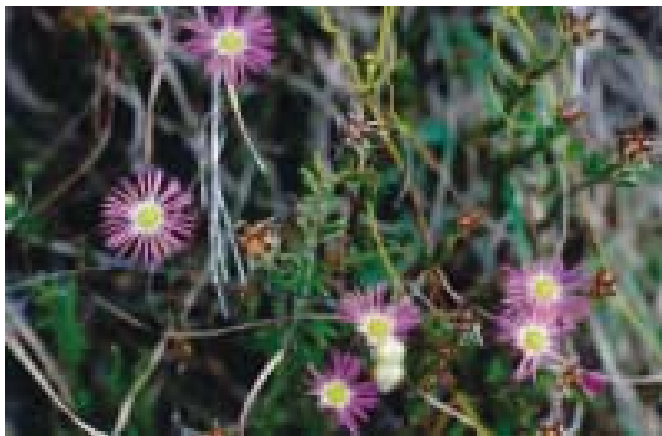
Burgoyne houdt zich bezig met het geslacht *Frithia*, geeft de verschillen aan tussen de beide soorten, met een determinatiesleutel, en besteedt aandacht aan de ecologische omstandigheden op de groeiplaatsen.

VAKANTIE IN ZUID - AFRIKA

Casper Mazurel

Zuid-Afrika is een leuk land om vakantie te houden, het is niet alleen goedkoop voor de toerist, maar ook nog erg mooi en gevarieerd aan natuur en mensen. Een Mekka voor de plantenliefhebber.

Als mijn vrouw en ik begin februari aankomen op Cape Town airport na 13 uur vliegen vanaf Amsterdam is het 38°C. In Nederland was het rond het vriespunt. Onze familie wacht ons op. Het is hartje zomer. Behalve vetplanten heeft Zuid-Afrika ook erg veel kust, en daar gaan we de tweede dag na onze aankomst eerst heen (de zondag) Er is ook al een braai georganiseerd ; kreeften. We moeten ze alleen zelf nog vangen. Ook ik krijg een kreeftentas (hier kunnen zeker 15 kreeften in zonder te ontsnappen).Voor ik het weet snorkelen we naar 6 meter diep in het kelpwier. Aan de lantaarnpaaldikke stengels van het wier trekken we ons naar beneden, naar de kreeften die zich letterlijk op het aas bestaande uit mosselen (zonder schelp) storten. Na een uur hebben we er al genoeg, zeker 40 stuks en ik verbaas me over de grote aantallen, ook in de pan een uurtje later, ze zijn verbazingwekkend gauw gekookt, rood gaar en opgegeten (erg lekker). Later deze vakantie vertel

Erepisia gracilis

Foto's van de schrijver

ik het aan iemand. “ Bettie’s bay ?!, Ben je gek, het barst daar van de grote witte haaien in dat warme water, het is geen wonder dat daar zoveel kreeft zit, niemand durft ze daar op te duiken “..... Tot zover mijn duikavontuur. Het is maandag, Kirstenbosch en de Tafelberg staan vandaag op het programma. Kirstenbosch is m.i. een van de mooiste Botanische tuinen ter wereld liggend aan de voet van de Tafelberg. Een beek nu en dan bulderend als gevolg van de overvloedige regen in de winter baant zich een weg door de tuin. Er is altijd wat te ontdekken, begin februari staan er tot mijn verbazing nog steeds velden met eenjarigen te bloeien, maar ook bloeien er nog Protea’s, heide en verschillende soorten lelies en hier en daar zelfs een Aloe. Dieren komen er ook voor als de otter (zeldzaam) maar ook mangoesten, Ibissen en suikerbekkies, een vogel die veel weg heeft van de kolibrie maar groter en veel te zien is op de bloemen van de Protea’s. Opvallend felrood bloeit ook *Crassula coccinea* in deze tijd van het jaar, her en der tussen de Aloe’s en de andere vetplanten. Ik besluit de Tafelberg eens wat beter te bekijken en kom op het Jan Smuts trale terecht. Volgens het boekje waar de wandeling in staat beschreven heeft Generaal Jan Smuts (de bekende generaal van de 2e wereldoorlog) tot op hoge leeftijd de wandeling gelopen. Dit brengt me in eerste instantie in de waan dat het wel om een gemakkelijke wandeling zal gaan; het tegendeel is waar. Stijl, constant stijl omhoog voert het pad me door het woest door elkaar groeiende Bergfijnbos. Flarden mist worden al frequenter naarmate ik hoger en hoger kom. Het wordt ook kouder en ik haal een groep Zuid Afrikanen in. Ik besluit met ze mee te lopen; gewoon omdat het veiliger is.

Crassula falcata var. coccinea

Op het steilste stuk staat een ladder. Daarna gaat het wel weer. Het begint zachtjes te regenen. “ Jij Hollander, je neemt je eigen weer mee”, merkt een van hen schamper op. Ik beaam, het voelt erg Nederlands aan en ik trek mijn zeiljack en trui aan, dit hebben de Zuid-Afrikanen niet bij zich. De bomen laten we achter ons en de vegetatie verandert compleet. Op 500 meter groeit er overal *Crassula coccinea*, heide en een heleboel planten waar ik de naam niet van ken. Het is een prachtig gezicht met de flarden woest verwaaiende wolken op de achtergrond. Ik vind ook *Erepsia*, een vetplantje (*Mesemb.*). Nog wat hoger zie ik opeens een *Disa ferruginea*, een prachtige orchidee. *Crassula coccinea* groeit uitbundig onder deze voortdurende natte omstandigheden op deze hoogte. Het gaat nu toch wel erg hard regenen, het wordt tijd voor de afdaling. Doorlopen naar het bovenste station van de kabelbaan van de Tafelberg is geen optie, het waait ook veel te hard, ik

Jan Smuts trale, Tafelberg

Protea cynaroides in het nevelwoud op de Tafelberg

schat windkracht 7! .Dan maar weer naar beneden via een andere route. De Zuid-Afrikanen zijn plots verdwenen en ik ben weer alleen. Eigenlijk vind ik het wel prettig en neem de tijd om een filmpje te verwisselen. Uit de flarden mist komen opeens bloeiende Konings Protea's te voorschijn met reusachtige bloemen! .De beloning voor de klim, mijn benen trillen van de inspanning, juist nu ik naar beneden loop. Even later neem ik afscheid van de Protea's en bereik weer de boomgrens. Ik hoor nu allerlei schurende en krakende geluiden in de bomen. Sommige grote takken schuiven over en tegen elkaar door de wind; de producenten van deze enge bosgeluiden. Na 3 uur wandelen sta ik weer met knikkende knieën op mijn beginpunt. Voor ik vertrek loop ik even langs het kantoor van Ernst van Jaarsveld (directeur van Kirstenbosch) bij de ingang van de tuin in de nieuwe kas. Dhr.van Jaarsveld is aan-

wezig in zijn kantoor, ik heb geluk. "Mr. Mazurel, ik ken jou wel, hoe is het?" Ik geef de boodschap door van Cok Grootscholten " alle geleverde planten doen het goed in Nederland". Ernst geeft me de tip eens te gaan kijken bij Karoo Bot. Gardens in Worcester, het is de zustertuin van Kirstenbosch, daar moet U als succulentenliefhebber echt eens gaan kijken en het is niet eens zover. Even later sta ik alweer buiten, maar wel met zaad en stekken.

**Gruttostraat 24,
1452 XH IJpendam.
E-mail:casmazurel@zonnet.nl**

Echinocereus longisetus ssp. delaetii

(zie artikel volgende pag.)

Foto Jos Vrenken

FRANTZ DE LAET

Freddy Delabarre en Wim Alsemgeest

Aanleiding tot het schrijven van dit artikel was de vondst van twee grote fotoalbums over de kwekerij de Laet in de bibliotheek van Succulenta. We kregen hierbij het gevoel dat het toch zonde zou zijn als er verder niets meer mee zou gebeuren. Deze fotoalbums zijn lang geleden geschonken aan de vereniging die ze gelukkig goed bewaard heeft. De kwaliteit loopt, zoals zo vaak, helaas terug, zodoende hebben wij van vele foto's weer dia's gemaakt en er zelfs een korte voordracht van in elkaar gedraaid. In België is vooral in de vereniging Lophophora al het een en ander over de kwekerij van Frantz de Laet gepubliceerd, nu is dus Succulenta aan de beurt.

We hebben vooral veel gegevens gehaald uit een artikel van J.Moens, werkend bij de Dienst Parken en Plantsoenen te Antwerpen, die voor het artikel "Het Kactusleven in het Antwerpse" in het tijdschrift Groen Kontakt heel veel spuurwerk heeft gedaan. Het is onzinnig om opnieuw alles door te spitten en we maken daar dan ook dankbaar gebruik van. We zullen de lijst met literatuur die hij heeft geraadpleegd aan het eind van dit artikel ook afdrukken zodat geïnteresseerden deze artikelen kunnen opzoeken.

Frantz de Laet werd op 7 oktober 1866 te Kontich geboren als zoon van Batista de Laet en Jeanne Thijs. Zijn vader was landbouwer van beroep. Frantz studeerde aan het Pensionnat St.Gabriel te Rijsel en een gedeelte van zijn studietijd verbleef hij in Londen, Lille en Frankfurt a/d Main om de drie hoofdtalen grondig te leren. Daarna vestigde hij zich als koffiemakelaar te Antwerpen. Op 10 juni 1893 huwde hij met Maria Reynders en uit dit huwelijk werden twee kinderen geboren, namelijk Joseph Charles en Alice Hubertina. Op 25 december 1928 overleed Frantz de Laet op 62 jarige leeftijd.

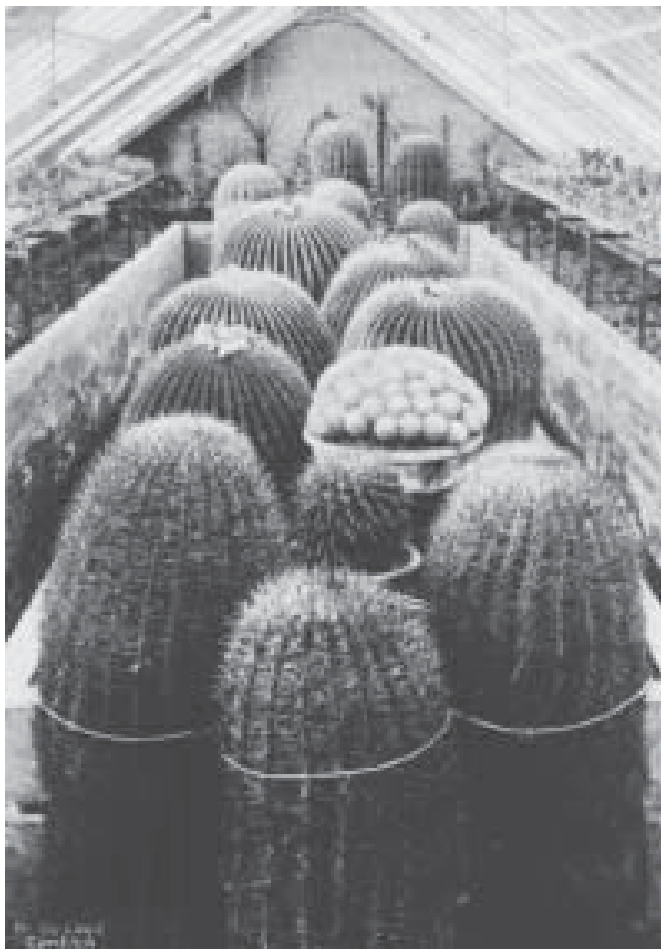
Het begon allemaal in het jaar 1887 toen hij tijdens een bezoek aan de Groenplaats te Antwerpen zijn eerste zes cactussen kocht; een daarvan was een *Mammillaria bocasana*. Ze kregen een plaats op de schrijftafel voor het raam van de door hem gehuurde, gemeubileerde kamer. In die tijd waren cactussen uiterst zeldzame en bijzondere planten. De *Mammillaria bocasana* ging zelfs bloeien en zijn interesse in deze planten zou nooit meer verdwijnen. Elke week werd de bloemenmarkt afgesnuffeld

en zijn verzameling groeide uit tot meer dan honderd planten. Door zijn functie als koffiehandelaar kreeg hij vele internationale contacten en naast de koffiebonen stroomden vele succulenten uit landen als Brazilië, Mexico, Peru en van het Afrikaanse continent België binnen. De verzameling werd zo groot dat hij in 1893 zijn eerste serre plaatste op een stuk grond dat hij in bezit had in zijn geboorteplaats op de 's Heerenlei 319 te Kontich.

Door zijn inzet werd hij niet alleen een cactushandelaar maar ook een groot kenner. Toen in 1888 te Antwerpen "De Vetplantenclub" werd opgericht, zal hij daar zeker een aandeel in gehad hebben; zijn naam werd echter niet vermeld. Dat gebeurde wel bij het oprichten van Duitse club "Gesellschaft für Kakteenkunde" in 1892 waarvan hij een van de oprichters was. In de oprichting van Succulenta had hij ook een krachtig aandeel.

Cactussen in een van de kassen

Frantz de Laet

Na tien jaar was de collectie zo uitgebreid dat zes serres plus 200 meter aan platte bakken nodig waren om alles onder te brengen. Behalve cactussen en vetplanten verzamelde hij ook orchideeën.

In de eerste wereldoorlog werd door de beschieting van Antwerpen ook de kwekerij getroffen. Twee serres werden volledig verwoest en twee andere liepen ernstige schade op. Hij vluchtte met zijn familie en personeel naar Nederland. Hij is daar echter niet lang geweest want in het Monatschrift für Kakteenkunde van 1917 lezen we dat de Laet bezoek kreeg van E. Cordes.

De kwekerij breidde voortdurend uit. In 1923 waren er al 15 serres en uiteindelijk 21 serres in 1928. Hiermee was de kwekerij de grootste succulentenkwekerij ter wereld met een totaal oppervlak van 2500 m² glas. Bekende cactusjagers, zoals zij in die tijd genoemd werden, als Purpus, Schroter en Fric voorzagen de Laet van

Kinderarbeid in de kwekerij van De Laet.

vele nieuwe soorten die door heel Europa werden verkocht.

In die tijd werden er vele plantententoonstellingen georganiseerd waar De Laet aan deelnam. Op de achterpagina van een catalogus uit 1924 telden wij 29 internationale deelnames met evenzovele prijzen. Om ons tot Nederland te beperken was dat in 1903 te Groningen, in 1910 en 1915 te Haarlem en in 1916 te Leiden. Zijn grootste tentoonstelling was die in Düsseldorf van 1 mei tot 23 oktober 1904; het was ook de tentoonstelling die het langste duurde. Hij won hiermee 1000 D-mark, in die tijd natuurlijk een gigantisch bedrag. Ook zijn er tentoonstellingen geweest op de nog steeds beroemde "Gentse Floraliën". Dat was in 1908, 1913 en 1923.

Vele bekende mensen zijn bij hem op bezoek geweest zoals K. Schumann in 1901, G.D. Duursma in 1923, Walter (uit Parras, Mexico), en Bödeker. Een verslag daarover van Duursma is te lezen in *Succulenta* van 1923.

Dat de kwekerij zo kon groeien was niet het minst te danken aan twee eminente

medewerkers, Jozef Joossens en Frans Verhaert. Eerstgenoemde kwam in dienst bij de Laet in 1899 en heeft de hele opgang en helaas ook de teloorgang van het bedrijf meegemaakt. Frans Verhaert was reeds in

1897 als jong maatje van 12 jaar bij de Laet werkzaam en bleef tot 1935. Hij was bijzonder bedreven in het enten van cactussen. Naar hem is *Mammillaria verhaertii* Bödeker vernoemd. Op een van de foto's is Bödeker ook te zien toen hij daar op bezoek was en kennelijk de nieuwe *Mammillaria* ontdekte. Wat dat betreft was natuurlijk in die tijd de kans groot dat men in de kwekerij nieuwe plantensoorten ontdekte door de enorme import.

De cactustuin

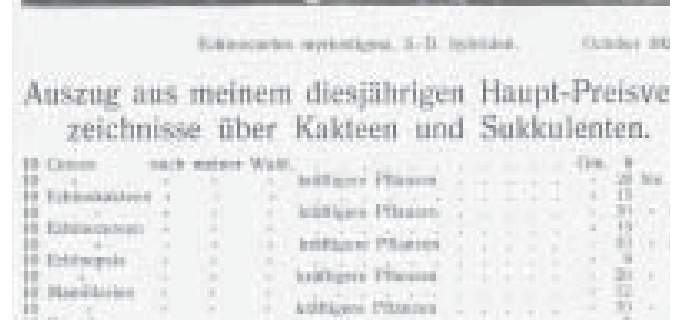
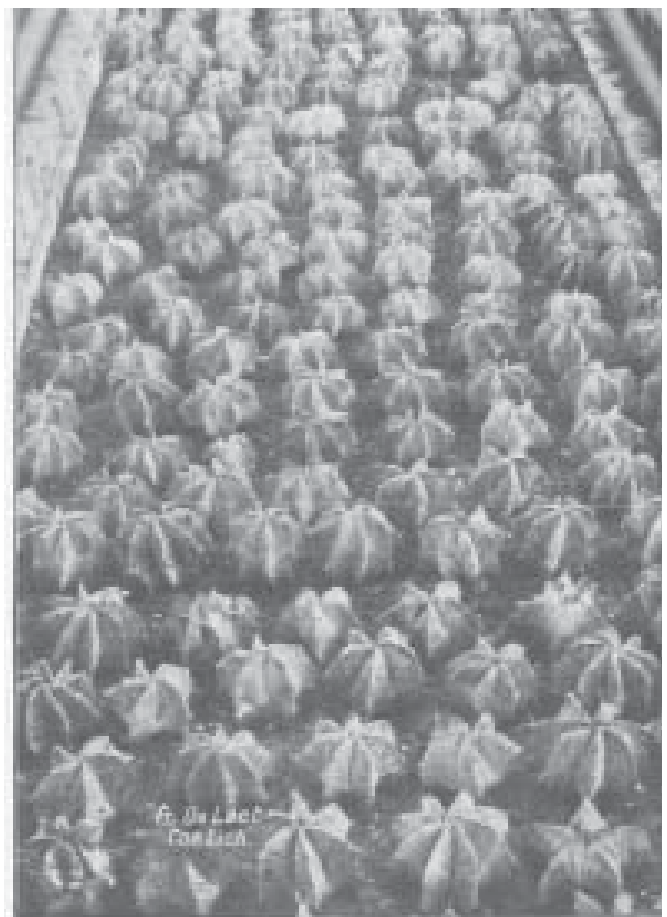
In 1899 werd de eerste catalogus uitgegeven die in de loop der jaren steeds dikker werdt en van steeds meer foto's werd voorzien. De mooiste catalogus is in 1927 verschenen met maar liefs 112 soorten *Cereus*, 164 *Mammillaria*'s en (dit is misschien nog opvallender) 450 variëteiten van het geslacht *Phyllocactus*.

Er zijn naar de Laet enkele planten vernoemd. In de catalogi kwamen we de volgende namen tegen: *Delaetia woutersiana*, *Gymnocalycium schickendantzii* var. *delaetii*, *Opuntia elata* var. *delaetiana*, *Echinocereus delaetii*, *Mammillaria delaetiana*, *Aloe delaetii*, *Mesembryanthemum delaetianum*, *Argyroderma delaetii* en *Dracophilus delaetianum*. Over *Echinocereus delaetii* staat in de catalogus vermeld dat de soort "rare" (zeldzaam) is maar verderop staat een foto afgedrukt waar honderden planten van die soort zijn te zien! *Argyroderma delaetii* zou een grotere vorm zijn van *A. testiculare*; een foto is te zien in de catalogus van 1931. Enkele namen zijn inmiddels al weer verdwenen. De meest bekende cactus die

met zijn naam verbonden blijft is natuurlijk *Echinocereus delaetii*.

Ook zijn er vele *Phyllocactus*-hybriden door De Laet in omloop gebracht, waarvan we er enkele melden zoals "Madame De Laet", "Alice De Laet" (zijn dochter), "Joseph De Laet" (zijn zoon), "Belgica", "Etoile de Contich" en "Antwerpia".

Frantz De Laet overleed plotseling op 25 december 1928 en zijn bedrijf werd voortgezet door zijn schoonzoon Arille Teuq met 35 man personeel. Rond het jaar 1932 begon de teloorgang. De laatste catalogus werd uitgegeven en de heer Joossens ver-

Een bladzijde uit een prijslijst

liet het bedrijf. Het waren L. Stevens samen met Verhaert die tot 1935 het bedrijf over-eind hielden totdat ook zij Arille de rug toe keerden.

De tweede wereldoorlog betekende het einde van het bedrijf. In 1942 begon men met het afbreken van de serres. Vele cactussen werden in bloemenzaken verkocht en waren zo ten dode opgeschreven. In 1948 werden de magazijnen, burelen en gronden verkocht. Van het rijke archief aan boeken en foto's is helaas weinig teruggevonden. Echter wij gaan rustig verder met zoeken naar oud materiaal, en zo kwamen wij onlangs enkele oude ansichtkaarten en catalogi tegen op zoek naar gegevens over deze beroemde kwekerij uit Vlaanderen!

Literatuur:

- Anoniem. 1888. "de Koophandel" van 6 januari nr.6 blz.2.
- Anoniem. 1899. Verzeichnisse abgebarer Kakteen von Frantz de Laet. Monatsschrift für Kakteenkunde 9 (9): 143.
- Anoniem. 1904. Ausstellungsberichte. Die Gartenwelt 8 (44): 517-520.
- Anoniem. 1905, 1906, 1908. Advertenties in Monatsschrift für Kakteenkunde.
- Anoniem. 1927. Catalogue General F. de Laet. Verzameling Kring voor Heemkunde Kontich. Bibliotheek nr. 489/1 (talrijke foto's).
- Anoniem. 1932. Belgisch staatsblad 91932. Bijlage van 15 oktober nr. 1152, blz. 581.
- Anoniem. 1981. Hortus botanicus Antverpiensis. Index seminum 1981 blz.IX, Antwerpen.
- Anoniem. 1981 Inventaris gift cactussen wijlen directeur F. van den Heuvel, Antwerpen. Dienst voor Parken en Plantsoenen Stad Antwerpen.
- Anoniem. 1982. Fragment uit een werkschrift. Archief Rijsel 3.6.82.
- Bödeker, F. 1909. Ein Besuch bei Herrn Frantz de Laet in Contich bei Antwerpen. Monatsschrift für Kakteenkunde 19 (9): 138-143.
- Bödeker, F. 1925. Ein Bild aus Friedenzeiten II. Monatsschrift für Kakteenkunde 27:173-175.
- Cordes, E. 1917. Ein Besuch bei Herrn Frantz de Laet in Kriegzeiten. Monatsschrift für Kakteenkunde 27: 73-175.
- Dejardins, J. 1909. Les Phyllocactees comme plantes de marche et d'amateur. Journal d'Horticulture et de Viticulture Suisse 5 (59) : 242-248.
- Duursma, G.D. 1923. Op bezoek bij de Laet. Succulenta 5 (8): 91 - 94.
- Duursma, G.D. 1929. In Memoriam Frantz de Laet. Succulenta 11 (2): 21-25.
- Duursma, G.D. 1948. Terugblik bij het dertigjarig bestaan onzer vereniging. Succulenta 30 (3): 34-36.
- Feldbrugge, J.H.B. 1940. Succulenta 22 (6): 68.
- Fournier, P. 1935. Les cactées et les plantes grasses. Encyclopedie pratique du naturaliste 28 : 85.
- Fric, A.V. 1936. Op reis naar een der rijkste cactusgebieden ter wereld.. Succulenta 18 (2): 18-20.
- Hesdorffer, M. 1903. Unsere Mitarbeiter: Frantz de Laet. Die Gartenwelt 7 (26):309-310.
- Heuvel, F. van den. 1971. Cactofielen en cactomanen. Sodipa (maandblad van het personeel van de stad Antwerpen) 19 mei '71, blz. 164-165, Antwerpen.
- Heyman, P. & Moens, J. 1981. In Memoriam "Cois" van den heuvel. Sodipa 29 (6): 245-247.
- Maass, C.A. 1929. Frantz de Laet. Monatsschrift der Deutschen Kakteengesellschaft 1 (1): 9-11.
- Leys, J. 1981. In Memoriam Frans van den Heuvel. Groenkontakt 7 (3); 6: 33.

**Damaststraat 43,
B-9030 Mariakerke Gent
België.
Stadhouderslaan 3,
3417 TT Montfoort.**

EUPHORBIA GLOBOSA

Rikus van Veldhuisen

Euphorbia globosa (Haw.) Sims. behoort tot een groepje van zes dwergvormige *Euphorbia*'s uit Zuid-Afrika, die alle zes zeer typische en unieke kenmerken binnen het geslacht *Euphorbia* bezitten. De vegetatieve delen bestaan bij alle zes soorten uit groene kogeltjes, die vooral in cultuur wat langgerekt kunnen worden en hebben cyathia voorzien van honingklieren met vingervormige aanhangsels, die aan de bovenzijde witte wratjes en groefjes hebben. Haworth vond deze kenmerken zo belangrijk dat hij besloot voor deze soort een apart geslacht op te richten, waarmee ze de naam *Dactylanthes globosa* kreeg, de vingerbloemige bolronde *Euphorbia*. Later bracht Sims onze *globosa* toch weer onder bij *Euphorbia*.

Hoewel *Euphorbia globosa* niet als eerste van deze zes soorten beschreven is, is ze wel het bekendst en het meest verspreid in onze verzamelingen. Deze plant lijkt het meest op een pot vol met groene pepernoten. De bloemstengels, die meestal gemakkelijk en veel verschijnen, steken er ver bovenuit.

***Euphorbia ornithopus*, 20 kilometer noordelijk van Grahamstown langs de weg naar Bedford. Fotos Jaap Keijzer.**

Een van de onhebbelijkheden van *Euphorbia globosa* is het feit dat cultuurplanten zo sterk afwijken van natuurplanten. Niet alleen worden cultuurplanten veel groter, ook de individuele stengelleden blijven in cultuur niet kogelrond, maar nemen meer de vorm aan van langgerekte stammetjes. En dit is nota bene het feit waaraan deze soort haar naam dankt. Het etioleren van de stengelleden zou onder de Nederlandse klimaatomstandigheden niet te voorkomen zijn. De lichtintensiteit is hier natuurlijk veel lager dan in Zuid Afrika.

Eigen observatie in de natuur maakte echter duidelijk dat ze ook op haar natuurlijke groeiplaatsen langgerekte stengelleden maakt. Ook hadden meerdere planten verdroogde stengelleden, hetgeen planten kleiner houdt natuurlijk. *Euphorbia globosa* is buitengewoon gemakkelijk te vermeerderen. Als U enkele stengelleden afbreekt, deze een paar dagen te laat drogen op een droge en schaduwrijke plaats en deze daarna oppot zullen ze snel bewortelen.

Er is een groot aantal *Euphorbia*'s die alleen vanuit zaad in hun natuurlijke vorm uitgroeien. Een stek maakt namelijk geen nieuwe hoofdspruit. Voorbeelden hiervan zijn de Medusa's, zoals *E. inermis* en knolvormige soorten, zoals *E. stellata*. Na vernomen te hebben dat ook *E. globosa* een forse bietvormige knol maakt in de natuur en gezien het feit dat mijn uitstek vermeerderde planten alleen wat verdikte wortels hadden, was het besluit snel genomen om enkele *E. globosa*'s met elkaar te bestuiven en zaden te winnen. Het geeft nu eenmaal extra voldoening om planten te kweken die er zo natuurlijk mogelijk uitzien.

De aldus geproduceerde zaailingen vormden inderdaad prachtige plantjes met mooie bolvormige stengelleden. Helaas groeiden er later weer de langwerpige

geëtiolerde stengelleden aan. De zaailingen zagen er precies zo uit als de afbeelding in White, Dyer & Sloane, Plate XII. De in de natuur verzamelde plant laat een bietvormige hoofdwortel zien met daaraan enkele rolronde stengelleden en vervolgens langwerpige stengelleden, die vaak bloemstelen dragen. Het zou goed kunnen dat in de natuur de langwerpige stengelleden in de droge tijd verdrogen. Ik heb mijn zaailingen in hangpotten opgepot en gedurende twee jaar slechts een maal per jaar iets water gegeven. Hoewel de planten zeer sterk verschrompelden en er wel enkele stengelleden verdroogden, bleef veruit het grootste gedeelte van de plant in leven. Ze zijn bij wijze van spreken niet dood te krijgen. De snoeischaar heeft uitkomst gebracht en de plantjes zien er nu heel natuurlijk uit met mooie ronde bolletjes. En niet in de laatste plaats, bij het verpoten hadden enkele zaailingen een mooie dikke bietvormige wortel, echter bij sommige zaailingen waren alleen draadvormige wortels aanwezig, net zoals bij een stek.

Een opvallend verschijnsel is ook de variatie van de lengte van de bloemstelen die soms zeer kort zijn, minder dan een centimeter en die soms wel meer dan 20 centimeter bedraagt, zelfs aan één en dezelfde plant. Aan de langere bloemstelen worden soms nieuwe vegetatieve stengelleden gevormd die na verloop van tijd door hun gewicht op de grond zakken, nieuwe wortels maken en een nieuwe plant vormen.

E. globosa komt voor in de Oostelijke Kaapprovincie en altijd binnen 20 kilometer afstand van de kust. Wij vonden *E. globosa* in de omgeving van Port Elizabeth en nabij Addo. Nabij Port Elizabeth groeit *E. globosa* in een omgeving met een zeer rijke succulente flora. Op geen enkele andere vindplaats troffen wij zeven verschillende soorten bij elkaar groeiend op één plaats. Naast *Euphorbia globosa*, die wij pas na langere tijd zoeken konden lokaliseren, vonden wij in de onmiddellijke omge-

ving *E. gorgonis*, *E. stellata*, *E. silenifolia*, *E. polygona*, *E. pubiglans* en *E. mauretanicca*. Verder troffen wij *Pelargonium lobatum*, *P. spec.*, *Microlooma tenuifolium*, *Pachycarpus grandiflorus*, *Aloe lineata*, *Haworthia fasciata*, een prachtige terrestrische orchidee en enkele soorten Mesems.

Bij de bespreking van deze soort vermelden White, Dyer & Sloane over het voorkomen van *E. globosa*; 'abundant in the karroid scrub between Uitenhage and Port Elizabeth, sometimes forming uniform mats of the dwarf branche-tips in such masses that it is difficult for the passer-by not to tread on them.' Gerhard Marx spreekt heden ten dage van 'quite rare' en in een editorial van *Aloe*, het Zuid-Afrikaanse vetplantentijdschrift, wordt zelfs gesproken over een nagenoeg onmogelijkheid om deze soort in de natuur te vinden. Hoewel zeer goed verscholen is *E. globosa* naar onze ervaring nog wel degelijk te vinden in de natuur. Toch kent deze soort in de laatste 50 jaar, op basis van de ons beschikbare gegevens, een schrikbarende achteruitgang. De oorzaken hiervan zouden onderzocht moeten worden en wellicht dat dit onderzoek kan leiden tot het veiligstellen van haar voorkomen in de natuur.

Hoewel *Euphorbia globosa* al in 1823 als *Dactylanthus globosa* door Haworth is beschreven, en in 1826 door Sims in het ge-

Goed verborgen en goed aan de groei. *Euphorbia globosa*, noordwestelijk van Port Elizabeth.

Schoonheid in miniatuur, *E. globosa* in bloei.

slacht *Euphorbia* werd geplaatst, is zij niet de oudste *Euphorbia* in het groepje *Euphorbia*'s met de vogelpootjes-achtige bloemen. Deze eer valt *E. tridentata* Lamarck te beurt, die al in 1786 werd beschreven. Linnaeus vermeldde ze zelfs al in 1753. De informatie over wie deze soort heeft ontdekt en hoe ze in Europa is gekomen is verloren gegaan, waarschijnlijk omdat dit alzo vroeg in de achttiende eeuw heeft plaatsgevonden.

Hoewel *Euphorbia tridentata* in de natuur bijzonder veel lijkt op *E. globosa* en *E. ornithopus*, is ze goed te onderscheiden door de wijze waarop de bloemstelen op de planten verschijnen. De bloemsteel groeit namelijk eindstandig op een stengelid en is zeer kort of zelfs geheel afwezig en staat alleen. Deze korte bloemstelen zijn in tegenstelling met de lengte van de stengeliden in cultuur. Mijn planten vertonen nog

de meeste overkomst met een *Stapelia* met liggende stammetjes. Geen enkel stengelid ziet er ook maar min of meer bolvormig uit, zoals dat in de natuur gebruikelijk is. Verder is het bloeien in cultuur een zeldzaamheid, tenminste bij mij, dus ik ben nog niet in de gelegenheid geweest om zaailingen van deze soort te kweken.

Euphorbia tridentata groeit ten noorden van Grahamstown in kleine en geïsoleerde kolonies. Een paar honderd kilometer meer naar het westen zou ze ook groeien in de omgeving van Steytlerville.

De derde soort is *Euphorbia ornithopus*, wat zoveel betekend als "vogelpoot *Euphorbia*", en werd in 1809 beschreven door Jacquin. Naast de grote overeenkomsten in de groeivorm wijkt ook zij in de bloeiwijze af van de beide voornoemde soorten. *E. ornithopus* maakt een bloeiwijze die ook

In vergelijking zijn de zaadbessen van *Euphorbia tridentata* erg groot.

eindstandig aan een stengellid groeit en bestaat meestal uit drie cyathia. Het verschil bestaat uit het aantal honingklieren dat per cyathium gevormd wordt. *E. ornithopus* heeft er normaal 4, soms 5, terwijl *E. tridentata* er normaal 5 heeft en soms zelfs 6. Volgens White, Dyer & Sloane is het significante verschil dat in die gevallen dat *E. ornithopus* een cyathium ontwikkelt met 5 honingklieren deze altijd alleen mannelijke bloemen heeft en wanneer er zoals gewoonlijk 4 honingklieren ontwikkeld zijn, dit cyathium zowel mannelijk als vrouwelijk is.

Zowel *E. ornithopus* alsook *E. tridentata* maken ondergrondse uitlopers. Een enkele plant kan zo een oppervlakte van wel enkele vierkante meters beslaan. Het lijkt wel alsof Zwarte Piet een handvol groene pepernoten heeft gestrooid.

Euphorbia ornithopus groeit ten noorden van Grahamstown, wij vonden haar daar tezamen met *E. meloformis* en *E. cumulata*. White, Dyer and Sloane vermelden ook de omgeving van Cradock als haar natuurlijke standplaats. Ook daar vonden wij dergelijke planten in gezelschap van *E. micracantha*. Deze planten hebben 5 honingklieren en een eindstandig cyathium per stengellid. Hoewel het plantenlichaam wat afwijkend is, lijken deze planten echter tot *E. tridentata* te behoren.

De vierde en tevens de laatste uit de Oostelijke Kaapprovincie, *Euphorbia polycepala*, werd pas in 1931 beschreven door Marloth. Deze Euphorbia is veruit de grootste van de genoemde soorten en het is verwonderlijk dat een klein en moeilijk te vinden plantje als *E. tridentata* al 200 jaar eerder bekend was en een grote kus-

***Euphorbia tridentata* westelijk van Mortimer in volle bloei.**

senvormende soort als *E. polycephala* zo lang moest wachten op haar botanische ontdekking. Deze plant werd door de boeren gebruikt als veevoeder in droge tijden, hoewel ze niet smakelijk is en buikklachten tot gevolg heeft. Waarschijnlijk is deze geschiktheid als veevoeder de reden voor haar huidige zeldzaamheid. In recente succulentenliteratuur zijn vele artikelen te vinden die *Euphorbia polycephala* als onderwerp hebben. Allen maken melding over haar zeldzaamheid en haar bedreigd voortbestaan in de natuur.

Wij waren dan ook buitengewoon fortuinlijk een gezonde populatie aan te treffen ten westen van Cradock. Deze populatie bestond uit ongeveer 25 planten, die allen in zeer goede conditie leken te zijn. Bovendien bloeiden de meeste planten en droegen vele planten zaadbessen. Dit in tegenstelling tot de situatie die in genoemde

literatuur wordt geschetst, waarin sprake is van een sterke afname van het aantal planten, vooral door diervraat. Helaas konden wij geen jonge planten vinden in deze populatie.

In dezelfde publicatie van 1931 waarin *E. polycephala* werd beschreven, is tevens een zeer nauw verwante soort beschreven, namelijk *Euphorbia wilmaniae*, de vijfde van de beloofde zes soorten. Hoewel de overeenkomsten tussen beide soorten groot is liggen de natuurlijk groeiplaatsen bijna aan de andere kant van Zuid-Afrika, namelijk in Griqualand West, zo'n 500 kilometer ten noorden van Port Elizabeth. Verbazingwekkend genoeg bestaat er nog een tweede verspreidingsgebied van deze soort, maar dan meer dan 500 kilometer naar het westen in het Richtersveld. Deze totaal verschillende vindplaatsen met ge-

De groeiplaats van *Euphorbia polycephala* is boven op een heuvel, blootgesteld aan weer en wind.

heel andere klimaatsfactoren kunnen volgens mij moeilijk een en dezelfde soort huisvesten. Het zou buitengewoon interessant zijn om van beide vindplaatsen deze planten eens naast elkaar te kweken en te vergelijken.

Zelf bezit ik pas sinds kort een stekje van deze soort maar ik weet haar herkomst (nog) niet. Ze schijnt eenvoudig te kweken te zijn.

De laatste soort om het zestal compleet te maken in de sectie *Dactylanthus* is *Euphorbia planiceps*. Ook deze soort komt uit Griqualand West en is zeer nauw verwant met *E. wilmanae*. Slechts haar groeivorm, een dikke penwortel met een platte kop van vele stengelleden tot maximaal een doorsnee van 30 centimeter, terwijl *E. wilmanae* meer een losse zode vormt. Ernst Specks heeft vorig jaar zaailingen in omloop gebracht, waarvan ik er twee heb weten te bemachtigen. Het lijken zeer

***Euphorbia polycephala* groeiend op een harde ondergrond, waardoor de plant meer bovengronds groeit.**

Op dezelfde groeiplaats groeien ook planten teruggetrokken in de grond.

Planten bloeien niet overdadig, maar wel langdurig, gezien het feit dat er ook zaadbessen aanwezig zijn.

interessante plantjes, die wat de groeivorm betreft, erg veel op een vingerpol lijken.

Al deze zes soorten zijn dus momenteel vertegenwoordigd in cultuur en ze zijn niet al te moeilijk om te kweken. Om planten te kweken met een zo natuurlijk mogelijk uiterlijk, kweek ik ze boven in de nok van de kas naast de Ariocarpussen. Daar staan ze ook in de winter, want ze zijn niet erg koudegevoelig. Ze krijgen spaarzaam water en op deze wijze groeien ze niet erg hard en lijken de meeste soorten tenminste nog enigszins op natuurplanten. *Euphorbia globosa* en *E. ornithopus* zullen bovendien veelvuldig hun bloemen laten zien en zoals gezegd, probeer het eens met zaailingen. Deze planten zullen, mits hard gekweekt, er veel natuurlijker uitzien.

Literatuur;

- Court D. (1988), *Euphorbia polycephala* at Crane-mere, *The Euphorbia Journal* 5: page 39 – 42.
- Marx G. (1992), *The Succulent Euphorbias of the Southeastern Cape Province, Part 1*, *The Euphorbia Journal* 8: page 74 – 102.
- N. n., (1985), Identifying features, continued, *The Euphorbia Journal* 3: page 76.
- Pritchard D. (1996), *Euphorbia polycephala*, a rare and endangered plant, *The Euphorbiaceae Study Group Bulletin* 9, (1):14 – 19.
- Pritchard D. (1996), Rooikop Revisited, *The Euphorbiaceae Study Group Bulletin*, 9, (2): page 68.
- Pritchard D. & A. (1997), Further Notes on *Euphorbia polycephala*, *The Euphorbiaceae Study Group Bulletin*, 10,(3): 83 – 86.
- Pritchard D.& A., (1998), A Survey of the Habitats of *Euphorbia polycephala*, *British Cactus and Succulent Journal* 16, (4): 190 – 192.
- White A., Dyer R. A., Sloane B. L., (1941), *The Succulent Euphorbiae (Southern Africa)*, 2 Vols.

**Samuel Gerssenlaan 63,
3861 HB Nijkerk
E-mail: rikvs@wxs.nl**

BOEKBESPREKING

Johan de Vries

Titel: Sulcorebutia (2000).

Schrijvers: Augustin, K., Gertel, W.,
Hentschel, G.

Taal: Duits.

ISBN: 3-8001-6685-2.

Prijs: DM.118,=

Uitgever: E. Ulmer, Stuttgart.

Bij het opslaan van het voorwoord werd ik reeds getroffen door de eerste paar regels: "Nur wer je das Glück hatte, über das karge Hochland Boliviens zu wandern, wird die Faszination verstehen können, welche die einsame Landschaft mit ihren bescheidenen Bewohnern auf den Besucher ausübt." Vertaling lijkt mij niet nodig.

Deze extra dimensie is voor de schrijvers zeker een inspiratiebron geweest, waardoor het boek geen droge opsomming van louter plantennamen cq. -beschrijvingen is geworden.

Het boek telt 178 bladzijden. Na het voorwoord en de inhoudsopgave, volgt een korte inleiding, waarin ook de status van het geslacht Sulcorebutia als zodanig besproken wordt, in relatie tot de zienswijze van de IOS working Party, Hunt & Taylor.

Meer uitgebreid komt de morfologie en de afgrenzing tot andere geslachten aan de orde.

Het in 1951 door Backeberg beschreven geslacht Sulcorebutia staat nog altijd volop in de belangstelling, getuige de in de loop van bijna 50 jaren toegenomen ervaringen/kennis.

Overigens zijn er in de loop der jaren meerdere boeken verschenen over Sulcorebutia: n.l. in 1976 die Gattung Sulcorebutia door K.H. Brinkmann en in 1985 Sulcorebutia & Weingartia door John Pilbeam.

Het uitgebreide gedeelte met de kaarten, waar de diverse soorten ingetekend staan, zal voor vele niet kenners een openbaring zijn. Duidelijk is hier vaak het verloop van de wegen in af te lezen, vaak de enige manier om in Bolivia enigszins vooruit te komen. Helaas is deze weergave al niet meer actueel ten tijde van het verschijnen van het boek. Doch dit laatste is alleen voor een kleine groep ingewijden interessant. Speciale aandacht vraagt dit gedeelte voor de ecologische voorwaarden in de groeigebieden. Hieruit spreekt een ervaring die op een duidelijke en onderhoudende wijze wordt weergegeven.

Na nog een korte inleiding over de verzorging en de cultuur volgt een zeer uitgebreid gedeelte met de beschrijving van de soorten, hetgeen rijk geïllustreerd is. De foto's zijn over het algemeen van een zeer goede kwaliteit. Temeer daar we niet moeten vergeten dat het vaak zeer kleine plantjes betreft.

Juist in dit gedeelte, tevens het grootste, staan m.i. onjuistheden c.q. onvolkomenheden, die voorkomen hadden kunnen worden als de meningen/ervaringen van meerdere veldlopers in het voorwerk opgenomen waren. Dit blijkt ook uit het onvolledig vermelden van veldnummers. Mogelijk ligt de krap toegemeten omvang van het boek hieraan ten grondslag. Dit wordt overigens volledig goedge maakt door een parallel verschenen veldnummercompendium van 70 pagina's op A4 formaat. Te bestellen bij Dhr. W. Gertel privé.

Enkele voorbeelden:

Op blz.72 wordt R 475, brevispina behandeld en als een synoniem van canigueralli gezien. Deze plantjes en natuurlijk de andere veldnummers, hierop betrekking

hebbende, passen beter in de groep van *vasqueziana*.

Op blz. 73 wordt uitgebreid gespeculeerd over *caracarensis*, echter Cara Cara-bergen bevinden zich overal in Bolivia. Wat hier ten stelligste beweerd wordt, moet toch zeker tot het niveau van speculatie teruggebracht worden.

Bij *vasqueziana* (blz.98) gaan de auteurs in de fout. De *comb.nov.* als var. van *lose-nickyana* (1974) is onjuist, daar *vasqueziana* (1970) een oudere naam is.

Het blijft dus *S. vasqueziana* en *S. lose-nickyana* is dan *S. vasqueziana* var. *losenickyana comb.nov.*

Overigens kan ik mij deze fout goed voorstellen, daar wij altijd over de groep van *losenickyana* geschreven/gepraat hebben.

Het voert te ver, om hier alles uitgebreid te behandelen, daar is dit ook niet de plaats voor. Het zijn slechts een paar opsommingen van die dingen, die anders en/of meer doorgesproken hadden moeten worden.

Een andere onvolkomenheid is het ontbreken van een alfabetische lijst met de tot variëteit omgecombineerde soorten. Wie b.v. de eerder genoemde *brevispina* wil zoeken, zal minstens moeten weten dat dit vlg. de schrijvers tot *canigueralii* behoort. Een lijst met synoniemen zou ook wenselijk zijn, hoewel ze in de tekst, eenmaal gevonden, wel degelijk vermeld worden. De voorstelling van de behandelde soorten vindt plaats in een logische alfabetische volgorde.

Een heikel onderwerp is, als men plantjes van de Calle Calle bestempelt als var. van *tarabucoesis* en men laat *rauschii* als soortnaam ongemoeid, evenals de zuidelijk van Zudanez voorkomende plantjes als o.a. HS 125 en HS 125a, dan ontgaat mij dat volledig. Alle vindplaatsen zijn nog geen km van elkaar verwijderd en de plantjes hebben alle een eigen gezicht. Ontbreekt

hier de moed om echt een nieuwe indeling te maken, of is men voorzichtig, om niet bepaalde personen te kwetsen?

Aan het einde van het boek wordt nog een aantal uitgekozen veldnummers in woord en beeld voorgesteld. Dit betreft mogelijk in de toekomst nieuw te beschrijven materiaal.

Tevens worden de veldnummerafkortingen en de wetenschappelijke uitdrukkingen nog uit de doeken gedaan.

Als afsluiting vindt men nog een literatuuroverzicht.

Samenvattend: een goed uitziend boek, met kwalitatief uitstekende foto's, wat niet als wetenschappelijk werk gezien moet worden, maar meer voor de liefhebber/kweker.

Uiteraard komt ook de meer doorgewinterde liefhebber van deze Boliviaanse dwergen ruimschoots aan zijn trekken. De prijs is fors, doch het gebodene zeker waard, mede gezien het beeldmateriaal.

Als laatste nog een opmerking over de voorplaat op de kaft. Dit had zonder meer een afbeelding van een *steinbachii* moeten zijn, als eerst beschreven soort in 1951. Waarschijnlijk hebben de auteurs hierin geen inspraak gehad en is dit een keuze van de uitgever geweest.

Prinsenweg 5.

3237 LN Vierpolders. Gem. Brielle

E-mail: Vriezom.sulcoreb@planet.nl

SUMMARY

Rob Bregman

Editor Henk Viscaal starts with an apology for the technical errors in the previous issue. Some parts of the text of two articles appeared to be missing, so we decided to publish them once again. The first is the article by Rikus van Veldhuisen who reports about four globose South African species of Euphorbia. The second is Johan de Vries' review of a new book on the genus *Sulcorebutia* by Augustin, Gertel and Hentzschel.

For our young members Johanna Smit-Reesink discusses *Mediolobivia aureiflora*.

In part 11 of his series 'recommended succulents' Henk Krijnen deals with *Notocactus mueller-melchersii*, *Uebelmannia pectinifera*, *Crassula barbata* and *Rebutia narvaecense*, all plants in his own collection.

Henk Viscaal reports about the robbery of rare cacti from a Dutch nursery.

Wolter ten Hove's article "Mexican moments" is the third report of his trip to the habitats of interesting and (in most cases) endangered Mexican cacti. He describes how he and his companions found *Ariocarpus*, *Obregonia*, *Astrophytum*, *Thelocactus*, *Turbincarpus*, *Geohintonia* and *Aztekium*. Again, the article is well illustrated.

The development from bud to flower is followed by Albert Pilot. In part 10 of this series, the subject is *Aporocactus flagelliformis*.

The series on the genus *Haworthia* is continued by Ingo Breuer with *H. cymbiformis* var. *obtusa*.

Yucca specialist Fritz Hochstätter has come to part 8 of his series about this genus. This time the 3 subspecies of *Y. baccata* are described and depicted.

Jos Swen outlines a method how to cultivate succulents during summer on a gar-

den table. He feels that it could be an attraction for new members to join our society, since this method requires only minimal attention.

As usual, the various journals on succulent plants are reviewed by Ton Pullen.

Casper Mazurel was on holiday in South Afrika and tells us about the succulent plants he came across during a walk.

Freddy Delabarre and Wim Alsemgeest present a study about the history of the famous Belgian nursery of Frantz de Laet, which at one time was the biggest in the world. The article is illustrated with historic photographs.

Hector Petersenstraat 7

1112 LJ Diemen

e-mail bregman@science.uva.nl

Inlichtingen over het lidmaatschap en ontvangst van nummers; adreswijzigingen aan:

Inquiries about membership and receipt of issues; address changes to:

D.H.Roozegaarde,
Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo (Gld),
Tel.: +31 (0)575 465270

COLOFON

Http://www.succulenta.nl
e-mail: info@succulenta.nl

Auteursrecht:
gehele of gedeeltelijke overname van artikelen is alleen toegestaan na verkregen toestemming van de auteur/illustrator en met een duidelijke bronvermelding.

Redactiesecretariaat:
Mevr. J.M. Smit -Reesink,
Prins Willem Alexanderlaan 104,
6721 AE Bennekom
e-mail: smitnre@worldonline.nl

Redactie:
H.W. Viscaal (hoofdredacteur)
e-mail: hviscaal@universal.nl
C.A.L. Bercht
e-mail: bercht@nzo.nl
R. Bregman
e-mail: bregman@science.uva.nl
J.J. de Morree
e-mail: morree@casema.net
A.B. Pullen
e-mail: tonpullen@wanadoo.nl
B.J.M. Zonneveld; e-mail:
Zonneveld@rulbim.leidenuniv.nl

Vormgeving: H. Viscaal

Druk: PlantijnCasparie, Almere

Bij de voorplaat:

Vruchten van *Pachypodium lamerei* in een kwekerij op het eiland Tenerife

Foto: Henk Viscaal

INHOUD

Henk Viscaal	Redactioneel.....	146
Johanna Smit-Reesink	Mediolobivia aureiflora.....	147
Henk Krijnen	Aanbevolen succulenten 11.....	148
Henk Viscaal	Opsporing verzocht.....	150
Wolter ten Hoeve	Mexicaanse momenten 3.....	152
Albert Pilot	Van knop tot kelk 10	
	Aporocactus flagelliformis.....	159
Ingo Breuer	Mooie en interessante Haworthia's	
	voor de verzamelaar, deel 4.....	165
Fritz Hochstätter	Het geslacht Yucca	
	8. Serie Baccatae.....	166
Jos Swen	Succulentenhof aan de waterkant.....	174
Ton Pullen	Succulentennieuwtjes.....	177
“	Boekbespreking	
	Vygies, gems of the field.....	178
“	Succulentennieuwtjes.....	179
Casper Mazurel	Vakantie in Zuid-Afrika.....	180
Freddy Delabarre		
Wim Alsemgeest	Frantz de Laet.....	184
Rikus van Veldhuisen	Euphorbia globosa (rectificatie).....	190
Johan de Vries	Boekbespreking Sulcorebutia (rectificatie)...	197
Rob Bregman	Summary.....	199

VERENIGINGSNIEUWS

IN DIT NUMMER :

Belangrijke adressen	54
Afdelingsactiviteiten	55
Opendeurdagen	58
Zaden Clichéfonds	58
Nieuws Belgische verenigingen	59
Vraag en aanbod / Infomap	60
Evenementenkalender	60
Plantencentrale/Verenigingsartikelen	62
Nieuwe leden	63
Advertenties	64

AUGUSTUS 2001

NEDERLANDS BELGISCHE VERENIGING VAN LIEFHEBBERS VAN
CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

SUCCULENTA

BESTUUR

Voorzitter: B.G. van der Elst
Bondefanten 13, 2907 NA, Capelle a/d IJssel
Tel. 010 - 4513176
Secretaris: J.H. Bruseker,
Wilhelminalaan 15, 7204 AB Zutphen
Tel. 0575 - 518406
Penningmeester: J.E.F. Dekeling
Fazantenveld 140, 5431 JG Cuyck
2e secretaris:
Vacature

2e penningmeester: D.H. Roozegaarde
Banninkstraat 5, 7255 AT Hengelo
PR & Promotie: C.B. Grimmelikhuisen
Stationsstraat 90, 1541 LJ Koog a/d Zaan
Tel. 075 - 6227813
E-mail: grimmelik.c.b@consunet.nl
Bestuurslid: E.J.W. Smienk
P.Kooimanstraat 57, 4822 WC Breda
Tel: 076 - 5419124.

LEDENADMINISTRATIE

Verzoeken om inlichtingen, aanmeldingen en verhuizing en opzeggingen (vóór 1 december) schriftelijk bij de ledenadministrateur:

D.H. Roozegaarde, Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo. Tel: 0575-465270
E-mail: roozegaa@tref.nl

Lidmaatschap:

Leden Benelux	f 40,- (Bfr 750),
Hier wonende jeugdleden	f 20,-;
Duitsland	DM 50,-
Leden elders in Europa	f 55,-
Buiten Europa	f 65,- per jaar

FINANCIËLE ZAKEN

Betalingen via de bankrekeningen van SUCCULENTA CUYCK:
In Nederland: rekeningnr. 55.32.38.981 bij de ABN/AMRO of rekeningnr. 680596 bij de Postbank. In België: rekeningnummer 000.1141809-22 bij de Belgische postgiro. In Duitsland: Bitte DM 50,- überschreiben nach Rechnungnr. 15.65.907/019, ABN/AMRO, Aachen, BLZ 390.10200.

INFOMAP SUCCULENTA

Aanvullingen, wijzigingen en suggesties voor de infomap zenden naar:
J.H. Bruseker, Wilhelminalaan 15, 7204 AB Zutphen. Tel. 0575 - 518406
E-mail: jh.bruseker@12move.nl

TIJDSCHRIFT SUCCULENTA

REDACTIE

Hoofdredacteur: H.W.Viscaal
Brinklaan 31, 7261 JH Ruurlo
Tel: 0573-452005
E-mail: hviscaal@universal.nl
Redactiesecretariaat: Mevr. J.M. Smit-Reesink,
Prins Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE Bennekom. Tel:0318-430099. Fax:0318-430102
E-mail: smitnre@worldonline.nl
Kopij voor het tijdschrift zenden aan het redactiesecretariaat.

Verschijnt 6 maal per jaar in de even maanden.

VERENIGINGSNIEUWS

Kopij voor het Verenigingsnieuw voor de 15e van de even maanden zenden naar:

A.C.M. van Zuijlen, Hoefstraat 9, 5345 AM Oss. E-mail : a.zuijlen@tref.nl

Advertenties naar:

J.H. Bruseker, Wilhelminalaan 15, 7204 AB Zutphen. Tel. 0575 - 518406

Advertentietarieven:

1/16 pag.	f 35,=
1/8 pag.	f 65,=
1/4 pag.	f 100,=
1/2 pag.	f 160,=
1/1 pag.	f 275,=

OVERIGE INSTELLINGEN

BIBLIOTHEEK

W.P.C.H. Bervoets, Mozartstraat 108,
7391 XM Twello. Tel 0571-272841.

CLICHÉFONDS

J. Schraets, Geuldersedijk 2
5944 NH Arcen. Tel. 077-4732913

DIATHEEK

J. Deckers, Dorpsstraat 99,
6441 CC Brunssum. Tel. 045-5272461

PLANTENCENTRALE

G.Koerhuis, Weteringstraat 34,
2023 RV Haarlem

Postbankrekening 8440933

E-mail: g.koerhuis@planet.nl

VERKOOP VERENIGINGSARTIKELEN,

BOEKEN EN GEBRUIKTE BOEKENBEURS

W. Alsemgeest, Succulenta boekenbeurs
Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort.

Tel. 0348-471083. Gironummer 199176

E-mail: w.a.alsemgeest@hetnet.nl

SUCCULENTA'S HOMEPAGE

P. Laney, Graaf Floris 37, 1276 XA Huizen.

E-mail: pclaney@cs.com

AFDELINGSACTIVITEITEN

ACHTERHOEK

- aug. Vakantie
sep. Dhr. G.Ubink met een lezing
okt. Gastspreker
nov. Lezing van eigen leden
dec. Spel- en praatavond

De bijeenkomsten worden gehouden elke 2^e donderdag van de maand om 20.00 u in het E.N.O. gebouw, Woerdseweg, Groenlo.

ARNHEM

- 23 aug. Zomeravond bij Joop Smit
13 sep. Voordracht door Jos Huizer over cactussen kweken zonder verwarming
11 okt. Najaarsverloting
8 nov. Voordracht door Jan Sevenster: verzorging van cactussen en vetplanten op basis van de methode van Buxbaum
13 dec. Dia's van de heer Simonis: Parodia's

Zaal van de speeltuinvereniging Tuindorp, achter het pand Floralaan 18 te Wageningen. Aanvang 20.00 uur, tel. 0317-411801

BRABANT-BELGIE

- 31 aug. Ruilbeurs onder de eigen leden + planten op naam zetten
28 sep. Freddy Lampo: Van Anza Borrego tot Canyonsland, deel 3
26 okt. Jan van Dorpe: Gasteria en Haworthia
30 nov. Wim van Maele: Een vreemde reis
21 dec. Kerstvergadering (praatcafé) met dia's, uitslagen, koffie, taart, etc.

DORDRECHT

- 9 aug. Kasje kijken bij Henri Bosman
13 sep. Ruilbeurs en boekbespreking en bespreking van het geslacht Escobaria door Henri Bosman
11 okt. Lezing "De cactus in zijn omgeving" door Marja van de Pieterman en Ada

Schoonderwoerd

- 8 nov. Bespreking zaaitest, boekbespreking en bespreking van een geslacht door Kees de Bruin
13 dec. Decemberavond

De kas van dhr. Lintsen (voorheen Frans Noltee), Burgemeester de Bruinelaan tussen 1D en 1E te Zwijndrecht, 19.30 uur

DRENTHE

- augustus Vakantie
5 sep. Kasje kijken bij H. Nijmeyer in Stadskanaal en W.G. Lambeck in Slochteren
3 okt. Lezing Mexicaanse Momenten, deel 1 door W. ten Hoeve
14 nov. Dia's uit de diatheek van Succulenta; voorkeur voor caudexplanten
12 dec. Jaarvergadering Succulenta, afdeling Drenthe. Uitslag zaaiwedstrijd
? dec. Vogelshow Assen. Nadere datum volgt

EINDHOVEN

Plaats: Gemeenschapshuis 'De Hoeksteen', Gerretsonlaan 1a, 5624 JL te Eindhoven. Tel. 040 - 244 17 95. Elke 2e maandag van de maand clubavond. De zaal is open vanaf 19.30 uur

FLEVOZOOM

- augustus Vakantie
17 sep. Bijeenkomst, eigen avond, ruilen, vragen, problemen, vakantiedia's en alles wat zoal ter tafel komt
15 okt. Spreker over cactussen (nog in te vullen)
19 nov. Spreker over vetplanten (nog in te vullen)
17 dec. Jaarvergadering met een gezellig programma, de kwis of een variant hierop door leden uit Putten en Ermelo.

FRYSLAN

De bijeenkomsten worden gehouden in zalen Tivoli aan de Huizumerlaan te Leeuwarden en beginnen alle om 19.30 uur.

GOOI- EN EEMLAND

augustus Vakantie

- 11 sep. Dhr. R.Taalman Kip: De flora en fauna van Nieuw Zeeland
9 okt. De heren Warminkhoven en Wonnink: Natuurreis door Baja California, deel 3
13 nov. Dhr. Krijnen: Chileense cactussen
11 dec. Paul C.Laney: Reisverslag Bolivia-Peru 2001

Wijkcentrum Noord, Lopes Diaslaan 85, Hilversum, aanvang 20.00 uur.

GORINCHEM-'s-HERTOGENBOSCH

- 13 aug. **Open kas vanaf 19.00 uur bij:**
Johan Emmers
van de Duinstraat 53, Sprang-Capelle
Nol Hoevenaar
Korte Nieuwstraat 43, Sprang-Capelle
Peter Pullens
Loeffstraat 72, Waalwijk
10 sep. **Open kas vanaf 19.00 uur bij:**
Ger Muller
Dijkstoel 57 in Oss
Siska en Andre van Zuijlen
Hoefstraat 9 in Oss

Herberg De Prins, Hoogstraat 50, 5258 BE Berlicum. Aanvang 20.00 uur.

GOUDA

- 20 sep. Nels Verwoerd met "Van Australië naar Nieuw-Zeeland"
18 okt. Werner van Heek met een nieuwe lezing "Peru"
15 nov. Wim Alsemgeest met "Thelocactussen" (geheel vernieuwd)!

Zalencentrum 't Brandpunt, Turfmarkt 58 te Gouda. Aanvang 20.00 uur

's-GRAVENHAGE e.o

- 11 sep. Albert Goosens over Argentinië
9 okt. Presentatie door Aad Vijverberg en Jan de Vreede
13 nov. Nels Verwoerd over Nieuw-Zeeland
11 dec. Eindejaarsbijeenkomst

Verenigingsgebouw Buurtschap Oud-Rijswijk, Esdoornstraat 3A te Rijswijk. Aanvang 20.00, zaal open 19.30 uur.

GRONINGEN en OMMELANDEN

- 20 sep. Dialezing door J.Huizer. Cactussen kweken zonder verwarming.
18 okt. Dialezing door Wolter ten Hoeve. Mexicaanse momenten, deel 1.
15 nov. Plantenkeuring en quiz.
20 dec. Jaarvergadering

Plaats: Zaal van de buurt- en speeltuinvereniging Selwerd, Elzenlaan 72 te Groningen. Aanvang 19.30 uur.

HOEKSCHE WAARD

- 13 sep. Bijpraten na de vakantie. Vraag aan de leden om dia's of foto's mee te brengen. We sluiten af met de najaarsruilbeurs.
11 okt. Een quiz door Jan Magnin en hij laat dia's zien van botanische en cactus-tuinen in Spanje en op de Canarische Eilanden.
8 nov. Ben Zonneveld geeft een lezing over Winterharde succulenten
13 dec. Traditioneel een ander onderwerp dan cactussen en/of vetplanten. Jan Magnin zal deze avond verzorgen.
10-1-02 Voor de pauze jaarvergadering. Na de pauze vertelt Nico Engels over een groep cactussen aan de hand van dia's uit de diatheek

Natuurbezoekerscentrum te Numansdorp bij de Rijkshaven. Aanvangstijd is 20.00 uur precies. Tijdens pauze koffie en verloting.

MAAS en PEEL

Open dagen voor de leden:

- 5 aug. v. Brussel, Kommerstr.56, Someren
Berkhout, Hoogerstr.11, Someren
Knapen, Kortestr. 1, Asten

NIJMEGEN

- 7 aug. Kasbezoek
4 sep. Nico Uittenbroek "op bezoek bij
Steven Brack ..."
2 okt. Zaaiedstrijd; verloting; plant van de
maand
6 nov. Thema-avond zaaien
4 dec. Piet Giepmans: thema-avond
crassula's

**Helicon-opleidingen, MBO Nijmegen,
Energieweg 19, Nijmegen. Begin 19.30 uur.**

TILBURG

**Kasteelhoeve, Hasseltstraat 256, Tilburg
2e Maandag van de maand, aanvang 20.00u.**

UTRECHT

**Clubavonden iedere tweede donderdag van
de maand in buurthuis Ravelijn, Hooft
Graaflandstraat 2a te Utrecht.
Aanvang 20.00 uur.**

VOORNE-PUTTEN EN ROZENBURG

- 13 sep. Martien Senders praat over
Haworthia's
11 okt. Avond met als onderwerp rotsplanten
8 nov. Avond met als onderwerp Euphorbia's
13 dec. Jaap van Toledo met dia's uit eigen kas

**De avonden beginnen om 20.00 uur bij Lex
Mooiweer, Hoefweg 3, 3233 LG Oostvoorne.**

WEST-BRABANT

- 19 aug. Cactus- en vetplantenbeurs van de
afdeling
8 sep. Gezamenlijk naar de ELK in

Blankenberge???

- 15 sep. Spreker v.d. Wijngaert: Inca Trail
13 okt. Uitslag zaaiedstrijd en planten-
keuring
10 nov. Jaarvergadering
8 dec. Evert Smienk (Bolivia en/of Chili)

**Café "Marktzicht", Markt 50 in Etten-Leur.
Vergaderingen beginnen op zaterdag-
middag om 14.00 uur.**

WEST-FRIESLAND

- 21 sep. Bijpraatavond bij Ronald Wiecherink
19/26 okt Henk Verkouw – Baja California
16/23 nov (onder voorbehoud) C. Jamin – Zuid-
Afrika

**Tenzij anders vermeld, vinden de
bijeenkomsten plaats in het wijkcentrum
Risdam te Hoorn. Aanvangstijd 20.00 uur**

IJSSELSTREEK - TWENTE

**Wijkgebouw 't Hovenhuus, Leliestraat 27,
7419 CT Deventer. Tel. 0570 - 615010**

ZAANSTREEK WATERLAND

**Clubgebouw "De Springplank",
Saenredamstraat 34 te Assendelft.
Tel. 06-50582483 of 06-26804737**

ZEELAND

- 25 aug. OPEN DAG afdeling Zeeland.
31 aug. Programma nog niet bekend.
28 sep. Programma nog niet bekend.
26 okt. Onderlinge plantenruilbeurs. Verder
nog niet bekend.
30 nov. Voordracht Argentinië deel 2 door
Joop Minnaar.

**Plaats maandelijks bijeenkomsten:
Thomaskapel aan de Vrijlandstraat te
Middelburg. Aanvang: 19.30 uur.
Informatie: Bertus Spee (tel. 0113-352595.**

ZUID-LIMBURG

- augustus Geen vergadering.
4 sep. Praatavond en ruilbeurs

- 2 okt. Walter Dams: Tuinen in Engeland
 6 nov. Frank Hoste: Van Springbok tot
 Kaapstad

**Gemeenschapshuis te Schimmert, Hoofd-
 straat 12. Aanvang 19.30u. Tel.: 045 -
 4042504**

ZWOLLE

- 11 sep. Kasbezoek bij Willemien Adams
 9 okt. Dialezing door Rikus van Veldhuisen
 over zijn reis naar Afrika met de
 nadruk op Euphorbia's
 13 nov. Dialezing door Wiebe Bosma met de
 titel "Bloeiende verzameling van
 januari tot december"
 11 dec. Lezing door Uwe Beyer over
 Mesemgeslachten en hun cultuur van
 november tot maart

**Eli Heimanszaal van het Ecodrome,
 Willemsvaart 19, 8019 AB te Zwolle. De
 bijeenkomsten beginnen om 19.30 uur.**

OPENDEURDAGEN

11, 12 en 13 augustus

J. Mondelaers, Kattestraat 16, 2430 Laakdal
 Op 12 augustus van 10.00 tot 18.00 uur een
 cactus- en bloemenmarkt

25 augustus

Te bezichtigen een aantal van de mooiste
 verzamelingen van de afdeling Zeeland,
 waarbij tevens een drietal rotstuinen (*).
 Van 10.00 tot 17.00 uur bent u van harte
 welkom op de volgende adressen:

1. Tonnie de Rijke, Noordweg 444,
 Middelburg (St.Laurens)
 2. Han Mesu, Nachtegaalstraat 12, Middelburg
 3. Fam. de Vrede (*), Braamstraat 34, Oost-
 Souburg
 4. Bertus Spee (*), Diepeneestraat 4,
 Borssele
 5. Cees Markusse (*), Ratelaarstraat 2, Goes
 6. Herman Weezepoel, Scheldestraat 97, Goes
 7. Sjaak de Jonge, Scheldestraat 95, Goes
- Voor meer info bel Bertus Spee, tel. 0113 -
 352595 na 18.00 uur. Gratis entree.

ZADEN CLICHÉFONDS

Evenals verleden jaar willen we u oproepen
 zaden in te zenden naar het Clichéfonds.
 Door de hoge koers van de Amerikaanse dollar
 is het niet meer mogelijk in de Verenigde Staten
 bestelde zaden voor een concurrerende prijs aan
 te bieden.

Vaak echter oogsten liefhebbers zaden, waarnaar
 anderen op zoek zijn. Door deze zaden naar ons
 te zenden kunt u diverse doelstellingen
 verwezenlijken, zoals:

- U helpt medeleden om soorten te krijgen
 voor een redelijke prijs.
- U maakt het voor het Clichéfonds mogelijk
 om een uitgebreide zaadlijst uit te brengen.
- U steunt Succulenta, want de winst die het
 Clichéfonds maakt is bestemd voor
 Succulenta.

Wellicht hebt U al vernomen dat het uiterst
 moeilijk is om voldoende mensen te vinden om
 het werk voor het Clichéfonds te doen.

Teneinde dit probleem niet nog te vergroten
 moeten we U dringend vragen alleen schoon-
 gemaakte zaden in te zenden. Wilt u uw
 medeleden van dienst zijn, dan verzoeken we

tevens dringend alleen verse zaden (dus van de
 laatste oogst) in te zenden. En alstublieft: geeft
 u de zaden alleen naam een als u zeker bent van
 de soort en als u er zeker van bent dat er geen
 hybridisatie is opgetreden bij de bestuiving.
 De grote van de porties is van minder belang.
 Als de porties erg klein zijn en het betreft geen
 zeer uitzonderlijke soort gebruiken we de zaden
 voor gemengde porties. Hetzelfde gebeurt met
 zaden waarvan u niet zeker bent van de soort.
 In het algemeen kunnen we u geen stoffelijke
 vergoeding voor de zaden aanbieden. Slechts
 ingeval u zeer veel soorten inzendt kan er
 eventueel sprake zijn van een tegemoetkoming.
 Neem in een dergelijk geval contact op met
 ondergetekende. Wel kan iedere inzender van
 zaden rekenen op onze dankbaarheid.
 Het Clichéfonds bestaat al langer dan 60 jaar en
 is er nog steeds ten dienste van de leden van
 Succulenta.

J.A. Schraets, Beheerder Clichéfonds
 Geuldersedijk 2, 5944 NH Arcen
 Tel. 077-4732913,
 E-mail: j.a.schraets@hccnet.nl

NIEUWS VAN ONZE BELGISCHE ZUSTERVERENIGINGEN

CACTUSSEN EN VETPLANTEN V.Z.W

- 18 aug. Ledenvergadering: diavoordracht 'Evolutie van mijn hobby' door Eduard van Hoofstadt
- 15 sep. Ledenvergadering: diavoordracht
- 22 sep. Begijnelingenvergadering 4: maandverzorging, verdere kennismaking met enkele geslachten + vragen
- 13 okt. Begijnelingenvergadering 5: winterverzorging + vragen
- 20 okt. Ledenvergadering: diavoordracht 'Spint, aaltjes en andere kwalen + stapelia's 2' door Louis van de Meuter
- 15 dec. Ledenvergadering: diavoordracht 'Richtersveld' door Frank Hoste

Deze bijeenkomsten gaan steeds door in het lokaal 'Zevenbunder' in de Kasteellei te Wijnegem (Antwerpen). De voordracht start om 14.00 uur, maar iedereen is reeds van harte welkom vanaf 13.00 uur. Meer info op 0031/03/.353.72.58 en <http://user.online.be/cactusvetplant>.

CACTUSVRIENDEN LIMBURG V.Z.W.

- 15 okt. Viering trouwe leden, uitslag zaaiwedstrijd, dia's door eigen leden en ruilbeurs onder leden
- 19 nov. Frank Hoste: Richtersveld
- 17 dec. Diavoorstelling zaadlijst 2002.

CACTUSVRIENDEN MOL V.Z.W.

Augustus verlof.

- 4 sep. "Bolivië" door Walter Dams. 20.00u.
- 2 okt. Debatavond. 19.30 uur
- 6 nov. "Insecten in onze collectie" door L.de Meuter. 19.30 uur
- 8 dec. Gezellig samenzijn. 19.00 uur.

Tenzij anders vermeld heeft alles plaats in het Volkshuis op den Rosenberg in Mol.

"CACTUSWEELEDE" AFD. TURNHOUT

- 6 sep. Voordracht "Een liefhebber en zijn verzameling".
- 4 okt. Voordracht "Mijn verzameling" door Maurice Huygaerts, Turnhout
- 8 nov. Voordracht "Mijn verzameling" door Louis van Tulden, Turnhout.
- 6 dec. Wedstrijduitslagen: zaaien, dia's en "Plant van de maand".

Vergaderlokaal: Café "De Koekoek", Steenweg op Merksplas 48, 2300 Turnhout

GRUSONIA

- 18 aug. Om 16.00 uur: Feestgroentjes, 25-jarig bestaan bij Len Deruyter, Bruggestraat 41, 8750 Zwevezele
- 14 sep. Om 20.00 uur in zaal Vijverhof te Tielt: Parodia's, de Argentijnse soorten door Paul Neut.
- 22 sep. Om 16.00 uur: Groentjes bij André Hostens-Debeuf, Dennenlaan 48, 8890 Dadizele-Moorslede.

GEZOCHT : JE BESTE PLANTENFOTO

Op de Succulenta-CD in wording, met onder andere de eerste 25 jaargangen van ons maandblad, is nog plaats voor een aantal mooie plaatjes. Wij nodigen je dan ook uit om een scan van je beste plantenfoto in te zenden. Dit nog het liefst met een scan van jouw pasfoto, maar dat laatste is niet verplicht!

Scan dia's op 1200 dpi of foto's op 300 dpi en sla ze op onder JPEG-compressie van een zo hoog mogelijke kwaliteit (let op de omvang van de bestanden in verband met het versturen). Verstuur de foto('s) op diskette naar Paul Laney, Graaf Floris 37, 1276 XA Huizen of per e-mail attachment naar j.v.alten@hccnet.nl

Wil je ook voor anderen scannen, meldt dit even, dan kunnen wij die anderen het volgende aanbod doen: Mis je de mogelijk tot scannen, meldt je dan per e-mail of telefonisch (035-5268618 of 036 5276970) en wij zoeken dan een scanner zo dicht mogelijk bij je in de buurt. Zo maken we er een kleurig geheel van. Paul en Joop.

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het juni-nummer moeten vóór 1september in het bezit zijn van A.van Zuijlen, Hoefstraat 9, 5345 AM Oss. Alleen advertenties de hobby betreffend worden opgenomen.

Te koop:

Wegens beëindigen cactushobby te koop 850 cactussen op lava van gemiddeld meer dan 15 jaar oud. Vijftien verschillende families, waaronder Cereus, Astrophytum, Ferocactus, Gymnocalycium, Lobivia en Rebutia. Weinig dubbele; een mooie verzameling.

Liefst in één koop. Prijs Fl 4000,-

Telefoon: 0475 - 493342,

E-mail: kehoe@hetnet.nl

Te koop gevraagd:

Chorisia speciosa

H.van 't Hoen, tel. 078 - 6318562

E-mail: hoen.luijk@worldonline.nl

INFOMAP

De afdeling Zuid-Limburg heeft een nieuwe voorzitter en penningmeester:

Voorzitter: Wim Thissen, Hekstraat 23, 6235 NK Ulestraten, tel. 043 - 3644612

Penningmeester: Henk Ruinaard, Molenweg 29, 6133 XM Sittard, tel. 046 - 4525044

In verband met ziekte van de secretaris van de afdeling Fryslan, de heer E.Schaaf, moet eventuele post voor deze afdeling gezonden worden aan de 2e secretaris, H.Sleifer, W.Brandsmalaan 27, 9218 RN Opeinde, tel. 0512 - 372750

SUCCULENTA'S HOMEPAGE

www.succulenta.nl

Dit is het elektronische verenigingsnieuws voor alle liefhebbers van cactussen en vetplanten. De leden en de afdelingen kunnen copy voor de home page aanleveren aan:

Paul C. Laney,

Graaf Floris 37, 1276 XA Huizen

E-mail: pclaney@cs.com

TE KOOP GEVRAAGD:

Tweedehands boeken en tijdschriften over succulenten. Aanbiedingen aan:

W.Alsmegeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort. Tel: 0348 - 471083

EVENEMENTENKALENDER

11 en 12 augustus

Cactussen en vetplantenshow in Reet (Rumst) in België, ter gelegenheid van de 44ste Lichtfeesten. De show wordt ingericht door Cactusweelde Antwerpen op zaterdag 11 en zondag 12 augustus 2001, telkens van 15.00 tot 24.00 uur in de wijk Kleine Landeigendom (Bibliotheek-Seringenlaan).

Voor meer informatie: Danny de Raeymaeker, tel. 03/844.51.76

19 augustus

Ook dit jaar wordt de jaarlijkse cactus- en vetplantenbeurs van de afdeling West-Brabant zoals u gewend bent gehouden op de derde zondag in augustus. Ieder jaar weer met grotere opkomst van verkopers uit Nederland, België en Duitsland. De beurs wordt gehouden in café Marktzicht, Markt 50 te Etten-Leur. Opening voor publiek van 10:00 tot 15:00 uur. Standhouders kunnen vanaf 9:00 uur hun verkoopstand inrichten. Info en gratis plaats bespreken bij Evert Smienk, tel. 076 - 5419124 of 0621868167. Ook mogelijk via e-mail: ejsmienk@concepts.nl

26 augustus

De Cactus- en Vetplantenbeurs van het Oosten 2001 wordt georganiseerd door de afdeling IJsselstreek/Twente van Succulenta.

Datum: ZONDAG 26 augustus 2001

Plaats: Zaal de Brug, Thorbeckesingel 2 te Zutphen

Openingstijden:

- vanaf 9.30 uur zaal open voor deelnemers of standhouders met inschrijvingsbewijs
- van 10.00 uur tot 16.00 uur voor belangstellenden.

Entree: f 2,50 voor belangstellenden.

Planten ruilen of verkopen? Wie een groot aantal cactussen of vetplanten (andere soorten zijn uitgesloten) wil aanbieden op de beurs kan daartoe tafelruimte huren. De tafels zijn circa 85 centimeter breed. Bovendien zijn er buiten in de patio van zaal De Brug een beperkt aantal marktkramen te huur.

Tafelhuur:

1 meter f 10,—

2 meter aaneengesloten f 15,—

4 meter aaneengesloten f 40,—

Meer dan 4 meter (aaneengesloten of niet)

toeslag van f 25,— per meter.

Marktkramen: deze zijn ca 4 meter lang; huur:

- 2 meter (= ½ kraam) f 25,—
- 4 meter (= 1 kraam) f 50,—
- 6 meter (= 1 ½ kraam) f 90,—
- 8 meter (= 2 kramen) f 120,—

Reserveren: wie een plaats wil reserveren op de beurs, kan dat uitsluitend doen door storting van het totaal verschuldigde bedrag op bankrekening 38.67.96.319, RABO bank Zutphen (postgironr van de bank: 873089) t.g.v. dhr. F.J.H. Hilge, Stokebrand 257, 7206 EE Zutphen (tel. 0575-529610)(fhilge@netmail.nl) onder vermelding van: aantal meters tafel of kraam inzake BEURS 2001 en uw naam + adres.

Pas na ontvangst van betaling is men ingeschreven en wordt een inschrijvingsbewijs toegezonden. Op 12 augustus 2001 sluit de inschrijving! Reserveer dus tijdig (daarna telefonisch informeren of er nog plaats vrij is). De mooiste plaatsen worden het eerst uitgegeven.

Verdere inlichtingen op bovenstaand adres. N.B. Natuurimporten, andere dan succulente planten, artikelen die niets met cactussen en vetplanten hebben uit te staan, zijn op deze beurs niet toegestaan!

Zaal De Brug is gelegen nabij alle in- en uitvalswegen in Zutphen, heeft voldoende parkeergelegenheid en is te bereiken met de bus, diverse buurtbussen en treintaxi; het NS station is er een kwartiertje lopen vandaan. De beurs is ook toegankelijk voor mensen in een rolstoel.

26 augustus

Jaarlijkse ruilbeurs georganiseerd door de Cactusvrienden Limburg vzw. Plaats: De Kardijk, Burgemeester Heymans-plein z/n, 3581 Beverlo-Beringen, België. Van 10.00 tot 18.00 uur. Inkom bedraagt 40 Bfr. Alle inlichtingen of inschrijvingen bij:

- Mieke Geuens, Genebroekstraat 29, 3581 Beverlo, tel. 011- 342741
E-mail: rene.goris@pandora.be
- Paul Theunis, Acacialaan 53, 3583 Paal, tel. 011- 428321
E-mail: paul_theunis@hotmail.be

31 augustus en 1 en 2 september

Najaarsshow 2001 op 31 augustus en 1 en 2 september van 10 tot 18.00 uur. Kasteellei 111 te Wijnegem (nabij Antwerpen). Zie advertentie op pagina 63.

7, 8 en 9 september

Het **ELK 2001** wordt dit jaar gehouden op 7, 8 en 9 september. Dit is hét Europese weekend om uw internationale cactusvrienden te ontmoeten. Tijdens het weekend worden er een vijftal lezingen gehouden en is er een workshop. Bovendien is er een beurs met 200 meter verkooptafel. Voor aanmelding en/of inlichtingen kunt u bellen met Jan en Annie Linden, Onderste Wehr 53, 6433 LC Hoensbroek, tel. 045 5220966.

22 en 23 september

24e Osnabrücker Cactus- en Succulentenbeurs in het Beroepsopleidingscentrum, Natruperstrasse 50 (ingang Stüverstrasse) D-49076 Osnabrück.
Zaterdag van 12.00 tot 18.00 uur.
Zondag van 10.00 tot 16.00 uur.
Op beide dagen worden interessante diaprojecties vertoond. Op zaterdag Prof. Gröner over mammillaria's en op zondag Alan Butler over sansevieria's en Werner van Heek over Micranthocereus.
De toegang tot de beurs bedraagt DM 2,-

6 oktober

Op 6 oktober houden 6 leden van de afdeling Dordrecht en Hoeksche Waard "Open kas" in het kassencomplex van "De Koning". Zij hebben daar ongeveer 500 m2 kasruimte. Naast het bekijken van succulenten is er ook verkoop van planten. U bent welkom vanaf 09.30 tot 16.00 uur. Adres: Langeweg 53, 3343 LD Hendrik Ido Ambacht. Inlichtingen hierover bij A.Schoonderwoerd, tel. 078 - 6131032.

PR-COMMISSIE PROMOTIEMATERIAAL

De werkgroep PR heeft diverse artikelen om u bij evenementen etc. te helpen bij uw promotie-activiteiten:

- Tasjes met het verenigingslogo: F 5,- (korting voor afdelingen)
- Stickers met het verenigingslogo: F 1,- (korting voor afdelingen)
- Pakketjes met "oude" Succulenta's en aanmeldingsfolders
- Een promotiestand (alleen te gebruiken in samenwerking met het promotieteam)

Bestellingen, vragen en suggesties betreffende de promotie naar:
Kees Grimmelhuisen, Stationsstraat 90
1541 LJ Koog a/d Zaan. Tel.: 075 - 6227813
E-mail: grimmelik.c.b@consunet.nl

PLANTENCENTRALE

Het doel van deze instelling is het helpen van de beginnende cactus- en vetplantenliefhebber met een beginnerspakketje. Deze leden kunnen een pakketje toegezonden krijgen met ca. 12 soorten plantjes (1 pakje per jaar, max. 3 jaar).

Gevraagd:

Aan liefhebbers die veel zaaien en zodoende veel planten over hebben, wordt gevraagd hier wat van ter beschikking te stellen voor de beginnerspakketjes. Plantjes graag (zonder pot of aarde) opsturen aan onderstaand adres.

Portokosten worden vergoed.

U wordt vriendelijk verzocht te vermelden of u inderdaad de portokosten vergoed wilt hebben. Zo ja, dan s.v.p. aangeven hoeveel en uw gironummer opgeven.

Deze beginnerspakketjes zijn aan te vragen door overmaking van f.13,50,- op Postbankrekening 8440933 t.n.v. G. KOERHUIS, HAARLEM

**G. Koerhuis, Weteringstraat 34,
2023 RV Haarlem.
Postbankrekening 8440933**

BIBLIOTHEEK

Hier slaagt men er ieder jaar weer in om een aantal nieuwe boeken en tijdschriften aan de bibliotheek toe te voegen.

Op dit moment zijn er in de bibliotheek meer dan 250 titels en tientallen tijdschriften, waarvan enkele al vanaf 1901.

Ook is een aantal wetenschappelijke boeken aanwezig. Aarzel niet om regelmatig een nieuwe catalogus aan te vragen of via de website te downloaden. De lijst is zowel in gedrukte vorm als op floppy verkrijgbaar.

Katalogus f 1,50/Bfr.30, voor floppy-disk, te verkrijgen in overleg met :

**W.P.C. Bervoets
Mozartstraat 108, 7391 XM Twello
Tel: 0571-272841**

Elders in deze Succulenta vindt u een advertentie van Gerrit Melissen. Indien hij geen ruimte heeft, bel dan:

Cono's Paradise

Dorfstr. 10, D-56729 Nettekötze, Duitsland
Tel + fax : 0049 2655 3614

VERENIGINGSARTIKELEN

- **De bewaarband** voor Succulenta
Vanaf 1997 Fl 13,50 (Bfr 275) per stuk
Na 1997 is Succulenta breder geworden.
Van vóór 1997 zijn tweedehands bewaarbanden te koop voor Fl 5,- (Bfr 100) per stuk.
- **Wat betekent die naam?**,
Een verklarend woordenboek van botanische namen van succulenten voor Fl 10 (Bfr 200) per stuk.
- **Het Discoboek** door Buining, zowel in het Duits als in het Engels. Prijs Fl 15 (Bfr 300)
- **Gids voor beginners**
Over het verzorgen van cactussen en andere succulenten Fl 10,-/Bfr.200 per stuk
- **Ansichtkaarten**
Een set van 6 verschillende kaarten met afbeeldingen van succulenten voor Fl 3,- (Bfr 60) per set.

Oude jaargangen van Succulenta: (Backnumbers of Succulenta):

- 1998 t/m 1993 Fl. 25,- (Bfr 500) per jaargang
- 1992 t/m 1980 Fl. 20,- (Bfr 400)
- 1979 en 1978 Fl. 10,- (Bfr 200)
- 1977 t/m 1960 Fl. 20,- (Bfr 400)

Buitenlandse tijdschriften:

- Kakteen und andere Sukkulenten
1980 t/m 1989
voor fl. 20,- (Bfr 400) per jaargang
- Cactus & Succulent Journal USA
1969, 1975, 1977 t/m 1980
Ingebonden in ringbanden met verenigingsstempels, fl. 30,- per jaargang
- The National Cactus and Succulent Journal (England). 1969 t/m 1982, nu voor fl. 15,- (Bfr 300) per jaargang
- Belgisch tijdschrift, 1969 t/m 1987
fl 15,- (Bfr 300) per jaargang
- Kakteen Succulenten (voorheen DDR)
1980, 1981, 1982, 1984, 1985, 1986 en 1988
voor fl. 15,- (Bfr 300) per jaargang
- CD-Rom: Succulents in the Wild and in Cultivation, van Frans Noltee. Fl.87,50

Alles exclusief verzendkosten.

Vorige prijslijsten zijn hiermee vervallen; mogelijk zijn inmiddels jaargangen uitverkocht. Bij grote bestellingen zijn kortingen mogelijk.

Aanvragen bij:
W.Alsemgeest, Succulenta boekenbeurs
Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort
Tel.: (00 31) (0)348 - 471083
E-mail : w.a.alsemgeest@hetnet.nl

NIEUW!

CACTUS PARADISE AMSTERDAM

NIEUW!

Cactus-specialiteiten: schitterende wortelechte cactussen, waarvan vele met vindplaats en veldnummer!

O.a. Ariocarpus, Astrophytum, Copiapoa, Lophophora, Matucana, Neoporteria, Obregonia, Pelecypora, Saquaro, Strombocactus, Thelocephala, Turbinicarpus.

Nu ook: **Schildpadcactus**, de witte strepen tussen naastgelegen areolen vormen samen een netwerk!
Kamvormen (cristaten) met cristaatbloemen en cristaatpels!
Echinocereus davisii f. brevispinus met korte, dikke doorns (Succulenta 2000-6-121)
Aztekium hintonii, **Astrophytum "Onzuka"**, **Geohintonia mexicana (allen geënt)**

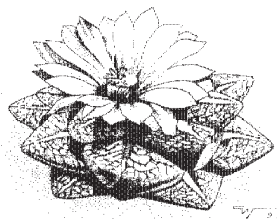
"Verzendlijst 2001" (>20 blz A4) met per soort een korte informatieve beschrijving en aanwijzingen bij de kweek wordt u toegestuurd na ontvangst van Hfl.4,- in postzegels (of Bfr 80).
Levering per post of op cactusbeurzen.

Cactus Paradise Amsterdam, Postbus 9662, 1006 GD Amsterdam.
Tel. 020 - 6191055 (22 - 23 uur, J.F.A. Wortelboer)

NIEUW!

NIEUW!

CACTUSSEN EN VETPLANTENZADEN
Schrijf vandaag nog voor gratis zaadlijst

DOUGH & VICKY ROWLAND
200 SPRING ROAD, KEMPSTON
BEDFORD, ENGLAND, mk42, 8nd

**British
Cactus &
Succulent
Society**

Het Journaal van de BCSS verschijnt eenmaal per kwartaal en bevat zowel artikelen van wetenschappelijke aard als verenigingsnieuws en artikelen van lezers.

Eenmaal per jaar publiceren wij *Bradleya* voor de serieuze verzamelaar en liefhebber van succulente planten.

Compleet lidmaatschap inclusief *Bradleya*:
In de EEG 22.00 pond
Buiten de EEG 24.00 pond
Excl. *Bradleya* resp. 12.00 en 13.00 pond
Overzeese bestemmingen per luchtpost.
Vorige nummers verkrijgbaar.

Verdere informatie bij:

Hon. Membership Secretary

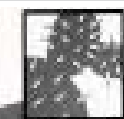
Mr.D.V.Slade, 15 Brenhwood Crescent,
Hull road, York YO1 5HU, England

TE KOOP GEVRAAGD

Bent u genoodzaakt, om welke reden dan ook, uw cactusverzameling van de hand te doen neem dan contact op met

Gerrit Melissen

Korenmolen 9, 3738 WL Maartensdijk
Tel: 0346-213366

Postbus 1127, 1570GS, Avenhe
Zandmeerwijk, Bussum
Telefoon 07151 14 19 51, Fax 07151 14 17 25
http://www.uhig-farten.nl

- Meer dan 200 geslachten, meer dan 2000 soorten zeldzame planten en zaden
- Verzending over de gehele wereld
- Bezoekers en groepen zijn van harte welkom
- Onze planten- en zaadlijst ontvangt u op aanvraag tegen een internationale antwoordcoupon

VERENIGINGSNIEUWS

IN DIT NUMMER :

Belangrijke adressen	65
Afdelingsactiviteiten	66
Evenementenkalender / Vraag en aanbod	70
Nieuws Belgische verenigingen	71
Verslag Voorjaarsvergadering	72
Zaden Clichfonds	73
Agenda Najaarsvergadering 13 oktober 2001	74
Entreebewijzen De Uithof voor 13 oktober	75
Plantenkeuring op 13 oktober	77
Verzoek voor reisbeschrijvingen	78
Begroting Succulenta 2002	79
Mappa Mondo Haarlem 2001	81
Plantencentrale/Verenigingsartikelen	82
Nieuwe leden	83
Advertenties	84

OKTOBER 2001

NEDERLANDS BELGISCHE VERENIGING VAN LIEFHEBBERS VAN
CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

SUCCULENTA

BESTUUR

Voorzitter: B.G. van der Elst
Bondefanten 13, 2907 NA, Capelle a/d IJssel
Tel. 010 - 4513176
Secretaris: J.H. Bruseker,
Wilhelminalaan 15, 7204 AB Zutphen
Tel. 0575 - 518406
Penningmeester: J.E.F. Dekeling
Fazantenveld 140, 5431 JG Cuyck
2e secretaris:
Vacature

2e penningmeester: D.H. Roozegaarde
Banninkstraat 5, 7255 AT Hengelo
PR & Promotie: C.B. Grimmelikhuisen
Stationsstraat 90, 1541 LJ Koog a/d Zaan
Tel. 075 - 6227813
E-mail: grimmelik.c.b@consunet.nl
Bestuurslid: E.J.W. Smienk
P.Kooimanstraat 57, 4822 WC Breda
Tel: 076 - 5419124.

LEDENADMINISTRATIE

Verzoeken om inlichtingen, aanmeldingen en verhuizing en opzeggingen (vóór 1 december) schriftelijk bij de ledenadministrateur:

D.H. Roozegaarde, Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo. Tel: 0575-465270
E-mail: roozegaa@tref.nl

Lidmaatschap:

Leden Benelux	f 40,- (Bfr 750),
Hier wonende jeugdleden	f 20,-;
Duitsland	DM 50,-
Leden elders in Europa	f 55,-
Buiten Europa	f 65,- per jaar

FINANCIËLE ZAKEN

Betalingen via de bankrekeningen van SUCCULENTA CUYCK:
In Nederland: rekeningnr. 55.32.38.981 bij de ABN/AMRO of rekeningnr. 680596 bij de Postbank. In België: rekeningnummer 000.1141809-22 bij de Belgische postgiro. In Duitsland: Bitte DM 50,- überschreiben nach Rechnungnr. 15.65.907/019, ABN/AMRO, Aachen, BLZ 390.10200.

INFOMAP SUCCULENTA

Aanvullingen, wijzigingen en suggesties voor de infomap zenden naar:
J.H. Bruseker, Wilhelminalaan 15, 7204 AB Zutphen. Tel. 0575 - 518406
E-mail: jh.bruseker@12move.nl

TIJDSCHRIFT SUCCULENTA

REDACTIE

Hoofdredacteur: H.W.Viscaal
Brinklaan 31, 7261 JH Ruurlo
Tel: 0573-452005
E-mail: hviscaal@universal.nl
Redactiesecretariaat: Mevr. J.M. Smit-Reesink,
Prins Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE
Bennekom. Tel:0318-430099. Fax:0318-430102
E-mail: smitnre@worldonline.nl
Kopij voor het tijdschrift zenden aan het redactiesecretariaat.

Verschijnt 6 maal per jaar in de even maanden.

VERENIGINGSNIEUWS

Kopij voor het Verenigingsnieuw voor de 15e van de even maanden zenden naar:

A.C.M. van Zuijlen, Hoefstraat 9, 5345 AM
Oss. E-mail : a.zuijlen@tref.nl

Advertenties naar:

J.H. Bruseker, Wilhelminalaan 15, 7204 AB
Zutphen. Tel. 0575 - 518406

Advertentietarieven:

1/16 pag.	f 35,=
1/8 pag.	f 65,=
1/4 pag.	f 100,=
1/2 pag.	f 160,=
1/1 pag.	f 275,=

OVERIGE INSTELLINGEN

BIBLIOTHEEK

W.P.C.H. Bervoets, Mozartstraat 108,
7391 XM Twello. Tel 0571-272841.

CLICHÉFONDS

J. Schraets, Geuldersedijk 2
5944 NH Arcen. Tel. 077-4732913

DIATHEEK

J. Deckers, Dorpsstraat 99,
6441 CC Brunssum. Tel. 045-5272461

PLANTENCENTRALE

G.Koerhuis, Weteringstraat 34,
2023 RV Haarlem

Postbankrekening 8440933

E-mail: g.koerhuis@planet.nl

VERKOOP VERENIGINGSARTIKELEN,

BOEKEN EN GEBRUIKTE BOEKENBEURS

W. Alsemgeest, Succulenta boekenbeurs
Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort.
Tel. 0348-471083. Gironummer 199176

E-mail: w.a.alsemgeest@hetnet.nl

SUCCULENTA'S HOMEPAGE

P. Laney, Graaf Floris 37, 1276 XA Huizen.
E-mail: pclaney@cs.com

AFDELINGSACTIVITEITEN

ACHTERHOEK

- okt. Gast spreker
nov. Lezing van eigen leden
dec. Spel- en praatavond

De bijeenkomsten worden gehouden elke 2^e donderdag van de maand om 20.00 u in het E.N.O. gebouw, Woerdseweg, Groenlo.

ARNHEM

- 11 okt. Najaarsverloting
8 nov. Voordracht door Jan Sevenster: verzorging van cactussen en vetplanten op basis van de methode van Buxbaum
13 dec. Dia's van de heer Simonis: Parodia's

Zaal van de speeltuinvereniging Tuindorp, achter het pand Floralaan 18 te Wageningen. Aanvang 20.00 uur, tel. 0317-411801

BRABANT-BELGIE

- 26 okt. Jan van Dorpe: Gasteria en Haworthia
30 nov. Wim van Maele: Een vreemde reis
21 dec. Kerstvergadering (praatcafé) met dia's, uitslagen, koffie, taart, etc.

DORDRECHT

- 11 okt. Lezing "De cactus in zijn omgeving" door Marja van de Pieterman en Ada Schoonderwoerd
8 nov. Bespreking zaaitest, boekbespreking en bespreking van een geslacht door Kees de Bruin
13 dec. Decemberavond

De kas van dhr. Lintsen (voorheen Frans Noltee), Burgemeester de Bruinlaan tussen 1D en 1E te Zwijndrecht, 19.30 uur

DRENTHE

- 3 okt. Lezing Mexicaanse Momenten, deel 1 door W. ten Hoeve

- 14 nov. Dia's uit de diatheek van Succulenta; voorkeur voor caudexplanten
12 dec. Jaarvergadering Succulenta, afdeling Drenthe. Uitslag zaaiwedstrijd
? dec. Vogelshow Assen. Nadere datum volgt

EINDHOVEN

- 8 okt. Wordt verzorgd door eigen leden
12 nov. Dhr. Ben Zonneveld: Vetplantensoorten en hybriden: Echeveria, Graptopetalum, Pachysedum, Sinocrassula en Euphorbia.
10 dec. Interne clubavond

Plaats: Gemeenschapshuis 'De Hoeksteen', Gerretsonlaan 1a, 5624 JL te Eindhoven. Tel. 040 - 244 17 95.

Elke 2e maandag van de maand clubavond. De zaal is open vanaf 19.30 uur

FLEVOZOOM

- 15 okt. Spreker over cactussen (nog in te vullen)
19 nov. Spreker over vetplanten (nog in te vullen)
17 dec. Jaarvergadering met een gezellig programma, de kwis of een variant hierop door leden uit Putten en Ermelo.

FRYSLAN

De bijeenkomsten worden gehouden in zalen Tivoli aan de Huizumerlaan te Leeuwarden en beginnen alle om 19.30 uur.

GOOI- EN EEMLAND

- 9 okt. De heren Warminkhoven en Wonnink: Naturreis door Baja California, deel 3
13 nov. Dhr. Krijnen: Chileense cactussen
11 dec. Paul C.Laney: Reisverslag Bolivia-Peru 2001
13 nov. Heer Warmenhoven en heer Wonnink. Naturreis door Baja California (dl 3)

- 11 dec. Paul C. Laney: Reisverslag Bolivia-Peru 2001
 8-1-02 Dhr. Veenendaal: Cactussen uit eigen verzameling
 12-2-02 Dhr. Krijnen: Chileense cactussen
 12-3-02 Martien Senders: Succulentenpassie (2)

Wijkcentrum Noord, Lopes Diaslaan 85, Hilversum, aanvang 20.00 uur.

GORINCHEM-'s-HERTOGENBOSCH

- 8 okt. Terugblik op de zomer, onderlinge ruilbeurs en dia's van eigen leden
 12 nov. Andre van Zuijlen met een reisverslag van Zuidwest-Amerika in april 2001
 8 dec. Wolter ten Hoeve met "Mexicaanse momenten"

Herberg De Prins, Hoogstraat 50, 5258 BE Berlicum. Aanvang 20.00 uur.

GOUDA

- 18 okt. Werner van Heek met een nieuwe lezing "Peru"
 15 nov. Hr. Nels Verwoerd met "Van Australië naar Nieuw-Zeeland"
 13 dec. Bingo, Eindejaarsbijeenkomst
 25-5-02 Goudse Cactusbeurs

Zalencentrum 't Brandpunt, Turfmarkt 58 te Gouda. Aanvang 20.00 uur

's-GRAVENHAGE e.o

- 9 okt. Presentatie door Aad Vijverberg en Jan de Vreede
 13 nov. Nels Verwoerd over Nieuw-Zeeland
 11 dec. Eindejaarsbijeenkomst

Verenigingsgebouw Buurtschap Oud-Rijswijk, Esdoornstraat 3A te Rijswijk. Aanvang 20.00, zaal open 19.30 uur.

GRONINGEN en OMMELANDEN

- 18 okt. Dialezing door Wolter ten Hoeve. Mexicaanse momenten, deel 1.
 15 nov. Plantenkeuring en quiz.

- 20 dec. Jaarvergadering

Plaats: Zaal van de buurt- en speeltuinvereniging Selwerd, Elzenlaan 72 te Groningen. Aanvang 19.30 uur.

HOEKSCHE WAARD

- 11 okt. Een quiz door Jan Magnin en hij laat dia's zien van botanische en cactus-tuinen in Spanje en op de Canarische Eilanden.
 8 nov. Ben Zonneveld geeft een lezing over Winterharde succulenten
 13 dec. Traditioneel een ander onderwerp dan cactussen en/of vetplanten. Jan Magnin zal deze avond verzorgen.
 10-1-02 Voor de pauze jaarvergadering. Na de pauze vertelt Nico Engels over een groep cactussen aan de hand van dia's uit de diatheek

Natuurbezoekerscentrum te Numansdorp bij de Rijkshaven. Aanvangstijd is 20.00 uur precies. Tijdens pauze koffie en verloting.

NIJMEGEN

- 2 okt. Zaaiedstrijd; verloting; plant van de maand
 6 nov. Thema-avond zaaien
 4 dec. Piet Giepmans: thema-avond crassula's

Helicon-opleidingen, MBO Nijmegen, Energieweg 19, Nijmegen. Begin 19.30 uur.

TILBURG

Kasteelhoeve, Hasseltstraat 256, Tilburg 2e Maandag van de maand, aanvang 20.00u.

UTRECHT

Clubavonden iedere tweede donderdag van de maand in buurthuis Ravelijn, Hooft Graaflandstraat 2a te Utrecht. Aanvang 20.00 uur.

VOORNE-PUTTEN EN ROZENBURG

- 11 okt. Avond met als onderwerp rotsplanten
8 nov. Avond met als onderwerp Euphorbia's
13 dec. Jaap van Toledo met dia's uit eigen kas

De avonden beginnen om 20.00 uur bij Lex Mooiweer, Hoefweg 3, 3233 LG Oostvoorne.

WEST-BRABANT

- 13 okt. Uitslag zaaiwedstrijd en planten-
keuring
10 nov. Jaarvergadering
8 dec. Evert Smienk (Bolivia en/of Chili)

**Café "Marktzicht", Markt 50 in Etten-Leur.
Vergaderingen beginnen op zaterdag-middag
om 14.00 uur.**

WEST-FRIESLAND

- 19/26 okt Henk Verkouw – Baja California
16/23 nov (onder voorbehoud) C. Jamin – Zuid-
Afrika

**Tenzij anders vermeld, vinden de
bijeenkomsten plaats in het wijkcentrum
Risdam te Hoorn. Aanvangstijd 20.00 uur**

IJSSELSTREEK - TWENTE

**Wijkgebouw 't Hovenhuus, Leliestraat 27,
7419 CT Deventer. Tel. 0570 - 615010**

ZAA NSTREEK WATERLAND

- 5 okt. Praatavond met o.a. plantenher-
kenning, ruilen en verkoop
2 nov. Lezing door Ben Zonneveld met als
onderwerp "Vetplanten en hybriden"
7 dec. Lezing door Wolter ten Hoeve met als
onderwerp "Een reis door Mexico"

**Clubgebouw "De Springplank",
Saenredamstraat 34 te Assendelft.
Tel. 06 - 50582483 of 06 - 26804737**

ZEELAND

- 26 okt. Onderlinge plantenruilbeurs. Verder
nog niet bekend.
30 nov. Voordracht Argentinië deel 2 door
Joop Minnaar.

**Plaats maandelijks bijeenkomsten:
Thomaskapel aan de Vrijlandstraat te
Middelburg. Aanvang: 19.30 uur.
Informatie: Bertus Spee (tel. 0113-352595).**

ZUID-LIMBURG

- 2 okt. Walter Dams: Tuinen in Engeland
6 nov. Frank Hoste: Van Springbok tot
Kaapstad

**Gemeenschapshuis te Schimmert, Hoofd-
straat 12. Aanvang 19.30u. Tel.: 045 -
4042504**

ZWOLLE

- 9 okt. Dialezing door Rikus van Veldhuisen
over zijn reis naar Afrika met de
nadruk op Euphorbia's
13 nov. Dialezing door Wiebe Bosma met de
titel "Bloeiende verzameling van
januari tot december"
11 dec. Lezing door Uwe Beyer over
Mesemgeslachten en hun cultuur van
november tot maart

**Eli Heimanszaal van het Ecodrome,
Willemsvaart 19, 8019 AB te Zwolle. De
bijeenkomsten beginnen om 19.30 uur.**

EVENEMENTENKALENDER

6 oktober

Op 6 oktober houden 6 leden van de afdeling Dordrecht en Hoeksche Waard "Open kas" in het kassencomplex van "De Koning". Zij hebben daar ongeveer 500 m2 kasruimte. Naast het bekijken van succulenten is er ook verkoop van planten. U bent welkom vanaf 09.30 tot 16.00 uur. Adres: Langeweg 53, 3343 LD Hendrik Ido Ambacht. Inlichtingen hierover bij: A.Schoonderwoerd, tel. 078 - 6131032.

5 mei 2002

Door de afdeling Gorinchem-'s-Hertogenbosch wordt een cactustentoonstelling en cactusbeurs, georganiseerd in samenwerking met wijkcentrum Ussen in Oss. Er zal ruim aandacht aan worden besteed in plaatselijk kranten en op de lokale TV. Er is een royale ruimte beschikbaar voor een mooie tentoonstelling en voor diverse kramen. Inlichtingen kunt u krijgen bij: Andre van Zuijlen, tel. 0412-630733

25 mei 2002

25 Mei 2002 is weer de Goudse Cactusbeurs. Deze vroege aankondiging is bedoeld om afdelingen de kans te geven er in de planning van hun jaarlijks cactusuitstapje rekening mee te kunnen houden. Immers zo'n uitstapje zou best ook eens langs de Goudse beurs kunnen voeren. Onze beurs is daar interessant genoeg voor. Wij houden ons aanbevolen om u op gepaste wijze te ontvangen.

PR-COMMISSIE PROMOTIEMATERIAAL

De werkgroep PR heeft diverse artikelen om u bij evenementen etc. te helpen bij uw promotie-activiteiten:

- Tasjes met het verenigingslogo:
F 5,- (korting voor afdelingen)
- Stickers met het verenigingslogo:
F 1,- (korting voor afdelingen)
- Pakketjes met "oude" Succulenta's en aanmeldingsfolders
- Een promotiestand (alleen te gebruiken in samenwerking met het promotieteam)

Bestellingen, vragen en suggesties betreffende de promotie naar:

Kees Grimmelikhuisen, Stationsstraat 90
1541 LJ Koog a/d Zaan. Tel.: 075 - 6227813
E-mail: grimmelik.c.b@consunet.nl

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het decembern timer moeten vóór 1 november in het bezit zijn van A.van Zuijlen, Hoefstraat 9, 5345 AM Oss. Alleen advertenties de hobby betreffend worden opgenomen.

Te koop:

Door omstandigheden is onze gemengde verzameling van cactussen, vetplanten en agaves te koop. Hier onder zeer oude planten. Het gaat om ruim 1000 cactussen, een 30 potten phyllo's en lidcactussen en diverse agaves. Liefst in één koop. Prijs fl 3750,-
Tel. 075 - 6423720 of 06 - 23556936.

Te koop:

Wegens gevorderde leeftijd een cactusverzameling van ca. 2000 planten. De verzameling is ca. 25 jaar oud.
Willy Vandesteene
Laconiastraat 7
8000 Brugge België
Tel. 0032 50 311871
GSM 0032 0479 542475

CLICHÉFONDS ZOEKT STEUN

Het Clichéfonds levert ieder jaar weer zaden van succulenten aan leden van onze vereniging. Daarmee is deze instelling van groot belang belang voor Succulenta.

Een belangrijk deel van het werk binnen het Clichéfonds is het tellen en verzenden van de zaden. De beheerder van het fonds, de heer Sj. Schraets, zoekt dringend leden die bereid zijn om een deel van dit werk te doen.

Het gaat daarbij, voor alle duidelijkheid, om een behoorlijke hoeveelheid tijd die men beschikbaar moet willen stellen, bijv. een week werk of langer, in een korte periode.

Graag reacties naar de heer Sj. Schraets, Geuldersedijk 2, 5944 NH Arcen, tel. 077-4732913.

NIEUWS VAN ONZE BELGISCHE ZUSTERVERENIGINGEN

CACTUSSEN EN VETPLANTEN V.Z.W

- 13 okt. Beginnelingenvergadering 5:
winterverzorging + vragen
- 20 okt. Ledenvergadering: diavoordracht
'Spint, aaltjes en andere kwalen +
stapelia's 2' door Louis van de Meuter
- 15 dec. Ledenvergadering: diavoordracht
'Richtersveld' door Frank Hoste

Deze bijeenkomsten gaan steeds door in het lokaal 'Zevenbunder' in de Kastelei te Wijnegem (Antwerpen). De voordracht start om 14.00 uur, maar iedereen is reeds van harte welkom vanaf 13.00 uur. Meer info op 0031/03/.353.72.58 en <http://user.online.be/cactusvetplant>.

CACTUSVRIENDEN LIMBURG V.Z.W.

- 15 okt. Viering trouwe leden, uitslag
zaaiwedstrijd, dia's door eigen leden
en ruilbeurs onder leden
- 19 nov. Frank Hoste: Richtersveld
- 17 dec. Diavoorstelling zaadlijst 2002.

CACTUSVRIENDEN MOL V.Z.W.

- 2 okt. Debatavond. 19.30 uur
- 6 nov. "Insecten in onze collectie" door
L.de Meuter. 19.30 uur
- 8 dec. Gezellig samenzijn. 19.00 uur.

Tenzij anders vermeld heeft alles plaats in het Volkshuis op den Rosenberg in Mol.

"CACTUSWHEELDE" AFD. TURNHOUT

- 4 okt. Voordracht "Mijn verzameling" door
Maurice Huygaerts, Turnhout
- 8 nov. Voordracht "Mijn verzameling" door
Louis van Tulden, Turnhout.
- 6 dec. Wedstrijduitslagen: zaaien, dia's en
"Plant van de maand".

**Vergaderlokaal: Café "De Koekoek",
Steenweg op Merksplas 48, 2300 Turnhout**

GRUSONIA

- 12 okt. Om 19.30 uur in zaal Don Bosco te
Torhout: Najaarsbeurs + aanvullend
programma.
- 20 okt. Om 16.00 uur: Groentjes bij Hilaire
Vande Moortel, Izegemse Aardeweg
136, 8800 Roeselare.
- 9 nov. Om 20.00 uur in zaal Vijverhof te
Tielt: "Evolutie en sex bij cactussen"
door Robert Fonteyne
- 17 nov. Familiedag
- 14 dec. Om 20.00 uur in zaal Don Bosco te
Torhout : van Anza Borrego tot
Canyonsland (deel 5) door Freddy
Lampo.

GEZOCHT

Ik zoek cactusliefhebbers die één à twee foto's van hun bestaande serre, kas, terras, enz. kunnen opsturen met de volgende informatie:

1. je naam
 2. hoeveel jaar je met de hobby bezig bent
 3. de gemeente waar je woont
- D bedoeling hiervan is om een groot foto-album samen te stellen van de liefhebbers, verspreid in België en Nederland. Dit foto-album wordt gebruikt om op tentoonstellingen neer te leggen als documentatie van bestaande liefhebbers, jong en oud, Het adres wordt niet vermeld, om misbruikt te voorkomen.

Ik dank jullie voor deze kleine medewerking.
Johan Vlaemink,
Molen Kouterstraat 44, 9200 Schoonaarde-
Dendermonde. Tel. 0476 - 644 233

SUCCULENTA'S HOMEPAGE

www.succulenta.nl

Dit is het elektronische verenigingsnieuws voor alle liefhebbers van cactussen en vetplanten. De leden en de afdelingen kunnen copy voor de home page aanleveren aan:

Paul C. Laney,
Graaf Floris 37, 1276 XA Huizen
E-mail: pclaney@cs.com

Opening

De vertegenwoordigers van de afdelingen Friesland en Nijmegen hebben laten weten dat zij niet aanwezig kunnen zijn. Dit geldt ook voor de heren Bervoets en Deckers, resp instellingbeheerder bibliotheek en diatheek.

Agenda

Aan de in het Verenigingsnieuws gepubliceerde agenda worden geen onderwerpen toegevoegd.

Mededelingen

De voorzitter doet mededeling van het feit dat de heer Van Alten, hoofdredacteur van Succulenta, besloten heeft om zijn functie neer te leggen. De heer H. Viscaal, die al enige tijd samenwerkte met de heer Van Alten, heeft zijn functie overgenomen. De voorzitter hoopt en verwacht dat het blad Succulenta zijn hoge kwaliteit zal kunnen vasthouden. Hij beklemtoont dat de vereniging de heer Van Alten dankbaar is voor het vele werk dat deze voor de vereniging, in verschillende hoedanigheden, heeft verricht.

Ingekomen en uitgegane stukken

Er zijn geen aan de algemene ledenvergadering gerichte brieven ontvangen, noch zijn er namens de algemene ledenvergadering brieven verstuurd in de afgelopen periode.

Verslag najaarsvergadering dd 14 oktober 2000

Over dit verslag worden geen opmerkingen gemaakt, zodat het ongewijzigd wordt vastgesteld.

Financieel verslag 2000

De penningmeester licht het verslag, zoals dat gepubliceerd is in het Verenigingsnieuws toe. Hij is verheugd dat het begrotingstekort lager is uitgevallen dan oorspronkelijk werd verwacht. De terugloop in het ledental komt natuurlijk ook tot uitdrukking in de contributie-opbrengst, maar de hoop is gevestigd op de promotionele activiteiten, waardoor er mogelijk weer meer mensen lid van Succulenta willen worden. Het Clichéfonds heeft een goed jaar achter de rug, met een hogere opbrengst dan was voorzien, maar de continuïteit van deze instelling, met haar belangrijke financiële bijdrage aan de inkomsten van Succulenta staat onder druk. Vrijwilligers om dit werk voort te kunnen zetten zijn dringend nodig.

De kosten voor het blad Succulenta zijn enigzins beneden het geraamde bedrag gebleven.

De penningmeester stelt dat het bestuur van mening is dat er waarschijnlijk tot 2002, het jaar van de introductie van de euro, nog geen aanpassing van de contributie nodig is, maar dat in het jaar 2003 daaraan niet te ontkomen valt. De penningmeester wil graag komen tot de situatie dat de contributie, eenmaal op peil, jaarlijks met het percentage van de inflatie-correctie wordt aangepast.

Verslag kascommissie

De kascommissie heeft de boeken gecontroleerd en in orde bevonden. De vergadering gaat op grond daarvan akkoord met het decharge verlenen aan de penningmeester.

Secretarieleel jaarverslag 2000

De secretaris licht het jaarverslag toe. Hij benadrukt de betekenis van de activiteiten in de verschillende afdelingen, waarvan de jaarverslagen van de afdelingen mededeling doen. Helaas blijft het ledental dalen, maar het is wel zo dat de daling minder wordt. Misschien kunnen wij binnenkort spreken van een tot stilstand komen van de daling. Extra inspanningen om het ledental weer op peil te krijgen zijn noodzakelijk.

De diverse instellingen hebben een goed jaar achter de rug, maar zorg over de continuïteit van sommige instellingen is wel op zijn plaats. Vrijwilligers zijn dringend nodig om deze activiteiten gaande te houden. Met name het Clichéfonds heeft versterking nodig.

Leden van verdienste

De heer Koerhuis, voorzitter van de afdeling Haarlem, is vanwege zijn grote verdienste voor onze hobby en voor Succulenta voorgedragen voor benoeming tot lid van verdienste. Met algemene stemmen wordt hij benoemd tot lid van verdienste van Succulenta. De heer Bregman, die ook is voorgedragen als lid van verdienste, kon helaas vandaag niet aanwezig zijn. Tijdens de najaarsvergadering zal deze voordracht alsnog aan de orde komen. Van een verrassing voor hem kan dan geen sprake meer zijn, maar dat doet niets af aan zijn grote verdiensten.

Convenant Arboretum Trompenburg

De voorzitter memoreert kort het hoofddoel van de schenking van 12.500 gulden, nl. het

classificeren van de aanwezige verzameling in het Arboretum Trompenburg en de toezeggingen die door het bestuur van het arboretum aan Succulenta als tegenprestatie worden gedaan. In de korte discussie die ontstaat naar aanleiding van dit voorstel wordt benadrukt dat terecht in het convenant wordt benadrukt dat Succulenta de intentie heeft om te blijven werken aan het behoud van de verzameling en het daarmee verbonden informeren van het publiek, maar dat deze intentie ook zou moeten gelden voor het bestuur van het arboretum. Dit zal alsnog in het convenant worden opgenomen, aannemend dat het bestuur van het arboretum daar geen enkele moeite mee zal hebben. De vergadering gaat akkoord met de schenking van 12.500 gulden.

Verkiezing kascommissie

De heer Zaunbrecher wordt benoemd tot lid van de kascommissie.

Wat verder ter tafel komt

Er komt van de zijde van het bestuur verder niets ter tafel

Rondvraag

Er ontstaat een korte discussie over de vraag of de voorafgaand aan sommige ledenvergaderingen georganiseerde succulententbeurzen geen afbreuk doen aan de regulier door de afdelingen georganiseerde beurzen. De vergadering deelt deze vrees niet.

De heer Zaunbrecher doet een sterk beroep op de aanwezigen (en andere leden van Succulenta) om reisverslagen met een succulente inslag naar hem op te sturen zodat deze gebundeld en verspreid kunnen worden, zodat a. iedereen hiervan kan kennis nemen en b. er zijn voordeel mee kan doen tijdens een eigen cactusreis.

Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering, waarbij hij de gelegenheid aangrijpt om mevrouw en de heer Koerhuis, alsmede de verder nog aanwezige dames van de afdeling Haarlem, te bedanken voor de organisatie van deze bijeenkomst. Met waardering kijkt hij terug op deze dag

J.H.Bruseker
Secretaris

ZADEN CLICHÉFONDS

Evenals verleden jaar willen we u oproepen zaden in te zenden naar het Clichéfonds. Door de hoge koers van de Amerikaanse dollar is het niet meer mogelijk in de Verenigde Staten bestelde zaden voor een concurrerende prijs aan te bieden.

Vaak echter oogsten liefhebbers zaden, waarnaar anderen op zoek zijn. Door deze zaden naar ons te zenden kunt u diverse doelstellingen verwezenlijken, zoals:

- U helpt medeleden om soorten te krijgen voor een redelijke prijs.
- U maakt het voor het Clichéfonds mogelijk om een uitgebreide zaadlijst uit te brengen.
- U steunt Succulenta, want de winst die het Clichéfonds maakt is bestemd voor Succulenta.

Wellicht hebt u al vernomen dat het uiterst moeilijk is om voldoende mensen te vinden om het werk voor het Clichéfonds te doen. Teneinde dit probleem niet nog te vergroten moeten we u dringend vragen alleen schoon-gemaakte zaden in te zenden. Wilt u uw medeleden van dienst zijn, dan verzoeken we tevens dringend alleen verse zaden (dus van de laatste oogst) in te zenden. En alstublieft: geeft u de zaden alleen naam een als u zeker bent van de soort en als u er zeker van bent dat er geen hybridisatie is opgetreden bij de bestuiving. De grote van de porties is van minder belang. Als de porties erg klein zijn en het betreft geen zeer uitzonderlijke soort gebruiken we de zaden voor gemengde porties. Hetzelfde gebeurt met zaden waarvan u niet zeker bent van de soort. In het algemeen kunnen we u geen stoffelijke vergoeding voor de zaden aanbieden. Slechts ingeval u zeer veel soorten inzendt kan er eventueel sprake zijn van een tegemoetkoming. Neem in een dergelijk geval contact op met ondergetekende. Wel kan iedere inzender van zaden rekenen op onze dankbaarheid. Het Clichéfonds bestaat al langer dan 60 jaar en is er nog steeds ten dienste van de leden van Succulenta.

J.A. Schraets, Beheerder Clichéfonds
Geuldersedijk 2, 5944 NH Arcen
Tel. 077-4732913,
E-mail: j.a.schraets@hccnet.nl

NAJAARSLEDENVERGADERING SUCCULENTA

Het bestuur nodigt u uit voor het bijwonen van de Algemene najaarsledenvergadering op zaterdag 13 oktober 2001 in de Uithof te Utrecht.

Het programma voor deze dag ziet er als volgt uit:

9.30 uur inbrengen van planten voor de keuring (tot 11.00 uur)
inbrengen van planten voor de beurs en inrichten stands

10.00 uur koffie met koek

11.00 uur plantenkeuring door de keurmeester

12.00 uur lunch (zie reserveringsmogelijkheden)

13.30 uur algemene najaarsledenvergadering

- Agenda**
- opening
 - vaststellen agenda
 - mededelingen
 - ingekomen en uitgegane stukken (gericht aan cq verzonden namens de Algemene Vergadering)
 - vaststellen notulen voorjaarsvergadering dd 21 april 2001
 - begroting 2002
 - lid/leden van verdienste
 - situatie blad Succulenta
 - stand van zaken Clichéfonds
 - stand van zaken overige instellingen:
 - diatheek
 - boekenmarkt
 - bibliotheek
 - website
 - deelname Floriade 2002
 - rondvraag
 - uitslag plantenkeuring en prijsuitreiking

16.30 uur sluiting

Lunch reserveren bij Kees Grimmelikhuisen

Prijs f. 18,50 (Succulenta catering)

Tel: 075-6227813

e-mail grimmelik.c.b@consunet.nl

Ook dit jaar tijdens de najaarsvergadering

De laatste plantenbeurs van het jaar
Tafel reserveren voor de beurs f.5,00 per m.
1^e meter gratis.
Bij Kees Grimmelikhuisen
Tel: 075-6227813
e-mail: grimmelik.c.b@consunet.nl

Uw overvloedige zaailingen zijn uiteraard zeer welkom voor de plantencentrale.
Gerard Koerhuis is op de vergadering.

Entreebewijs

Voor de Algemene Leden-
vergadering op zaterdag 13
oktober 2001 in de Uithof
te Utrecht

SUCCULENTA

NEDERLANDS BELGISCHE VERENIGING VAN LIEFHEBBERS VAN
CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Entreebewijs

Voor de Algemene Leden-
vergadering op zaterdag 13
oktober 2001 in de Uithof
te Utrecht

SUCCULENTA

NEDERLANDS BELGISCHE VERENIGING VAN LIEFHEBBERS VAN
CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

PLANTENKEURING OP ZATERDAG 13 OKTOBER 2001

UITNODIGING VOOR ALLE LEDEN

Op 13 oktober 2001 zal voorafgaande aan de Algemene vergadering in de botanische tuin van de Universiteit van Utrecht de vijfde traditionele plantenkeuring worden georganiseerd door het bestuur van Succulenta.

De gedachte achter de plantenkeuring is de Algemene vergadering aantrekkelijker te maken voor de leden. Het doel is het bevorderen van contacten tussen leden en te leren van anderen. Observeren, vragen, discussiëren, bewonderen van de kweekkunst van anderen en vragen stellen is de manier om meer kennis te vergaderen over onze prachtige hobby.

In afwijking van de Engelse traditie houden we de drempel voor deelname zo laag mogelijk. Een mooie gezonde plant is belangrijker dan de soortnaam op het etiket.

Waar het om gaat: wie heeft het kweken werkelijk in de vingers en daar kunnen we allemaal van leren.

In totaal kunt u deelnemen in maximaal 6 categoriën:

Categorie	Aantal	Omschrijving	Potmaat *)
A	1	Astrophytum	Maximaal 20 cm
B	3 x 1	Cactus van één geslacht	Maximaal 11 cm
C	1	Notocactus of Parodia	Maximaal 20 cm
D	1	Euphorbia	Maximaal 20 cm
E	1	Mesems in schaal	Geen limiet
F	3 x 1	Aloe en/of Gasteria	Maximaal 11 cm

*) Bij vierkante potten wordt de afstand gemeten tussen de twee overstaande zijden van de pot.

De planten zullen aan de hand van de volgende criteria worden beoordeeld:

Criteria	Maximaal
Uiterlijk van de plant	5 punten
Ouderdom van de plant	5 punten
Bewijs van bloei	2 punten
Vrij van ongedierte en ziekten	2 punten
Moeilijkheidsgraad kweken	3 punten
Zeldzaamheid	1 punt
Presentatie van de plant	2 punten

Voor ieder criterium wordt een aantal punten toegewezen. Hierna worden alle punten per plant getotaliseerd en dat vormt de basis van de uitslag.

Ingeval de inzending voor de desbetreffende categorie uit meerdere planten bestaat, worden de per plant toegekende punten bij elkaar geteld en vervolgens gedeeld door het aantal planten. Het aldus verkregen gemiddelde is de basis voor de uitslag in de betreffende categorie.

Voorbeeld: een inzending in categorie B bestaande uit 3 planten van het geslacht Cactus. Uitslag van de keurmeester: Plant 1 = 14 punten; Plant 2 = 12 punten; Plant 3 = 13 punten. Totaal score 39 punten voor 3 planten. $39 \text{ punten} : 3 = 13 \text{ punten}$ als gemiddelde score en dit is tevens de uitslag voor de inzending in categorie B.

De plantenkeuring wordt georganiseerd in de grote kas van de botanische tuin "De Uithof" van de Universiteit van Utrecht. Er is een beknopte routeaanduiding: bijeenkomst Succulenta op de Universiteitscampus. De bordjes hebben de bekende gele Succulenta kleur.

Om de keuring voor allen prettig te laten verlopen hebben we een eenvoudig reglement van deelname opgesteld. Het is niet de bedoeling om allerlei regeltjes op te leggen. We gaan ervan uit dat een ieder meedoet voor zijn plezier. Er zijn geen grote prijzen te winnen. Door onze kleine spelregeltjes te respecteren weten we zeker dat de basis voor succes is gelegd.

Hier zijn dan de spelregeltjes:

- Aanleveren van de te keuren planten op zaterdagmorgen 13 oktober 2001 vanaf 9.30 uur.
- Geënte planten zijn niet toegestaan tijdens deze plantenkeuring.
- Er wordt niet gelet op de soortnaamgeving. Dit houdt een hoop discussie buiten de deur en bevordert derhalve de sfeer van het evenement.
- U bent zelf verantwoordelijk voor uw planten. De organisatoren zullen u de tentoonstellingsplaats aanwijzen en de bij de inzending behorende identificatiekaartjes aanreiken. Die u vervolgens bij de betreffende inzending legt.
- Don't shoot de keurmeester. Om veiligheidsredenen is het niet mogelijk met de keurmeester te discussiëren met betrekking tot de uitslag. Steekpenningen boven 1 miljoen Euro vormen wellicht een uitzondering. De keurmeester zorgt in de voorkomende gevallen zelf voor een "second opinion". Dit ter voorkoming van verkeerd beoordelen.

Aan de deelnemers van de Algemene vergadering:

Doe mee met een eigen beoordeling van de ingezonden planten. Bij het showsecretariaat zijn beoordelingsformulieren verkrijgbaar. Er zal weer een publieksprijs zijn voor de mooiste plant van de show.

Tot ziens op 13 oktober 2001, wij stellen uw deelname zeer op prijs en daar doen we het voor. Namens de Plantenkeuringscommissie,

Rob vander Elst
Keurmeester

Kees Grimmelikhuisen
Showsecretaris

REISBESCHRIJVINGEN

Tijdens de voorjaarsvergadering van de vereniging hebben we verder over (het nut van) reisbeschrijvingen gesproken. Een aantal leden heeft met elkaar overlegd over de inhoud. Die zou in ieder geval bescheiden van omvang moeten zijn, met een vanzelfsprekende volgorde van de onderwerpen. De bedoeling is immers dat leden na een reis als vanzelf een beschrijving ervan naar de vereniging sturen. Er zou niet naar zaken moeten worden gevraagd die niemand wat aangaan en/of waar niemand op zit te wachten.

Ben Zonneveld wist in de discussie op de voorjaarsvergadering het beste een perspectief te schetsen van wat het doel zou kunnen zijn. Veronderstel dat we uit al die gegevens uit die reisbeschrijvingen werkelijk konden halen wat op een bepaalde plek groeide. Met gegevens over de bloei, vruchten enz. En we hadden daar kaarten van. Dan werd reizen wat betreft het zoeken naar succulenten een stuk eenvoudiger, ook voor degenen die dat zoeken eigenlijk het leukst vinden. Ten slotte kun je verder zoeken, dat beschrijven en de kennis vermeerderen. De inhoud van een reisbeschrijving dient de volgende onderwerpen omvatten:

1. Waarheen en wanneer
2. Naam
3. Soort reis; bijv. vakantie- of studiereis.

4. Doel van de reis: landen, landschappen en nader aan te duiden doelen als planten
5. Doel bereikt en hoe.
6. Opmerkingen over bijzonderheden: landschappen, dieren, enz.
7. Korte beschrijving van de reis voorzien van een routekaart met daarin gegevens over:
 - overnachting.
 - wijze van vervoer.
 - verkeersregels.
 - eventueel wijze van omgaan met mensen in het bezochte gebied.
 - wat u zelf voor anderen nuttig acht om te weten.
8. Literatuur.

Met dank aan de leden de heren Senders te Helmond, v.d. Sneeu te Lelystad en v.d. Puijl te Den Burg. Van deze leden (en van de schrijver van dit artikel) zijn reisbeschrijvingen beschikbaar. Ze zijn opvraagbaar via internet (site van de vereniging). We sturen ze nog naar de afdelingen.

Ik ben aanspreekpunt voor informatie en het ontvangen van nieuwe beschrijvingen. Ik neem me voor regelmatig over de resultaten verslag te doen, zowel in ons blad als op vergaderingen.

Karel Zaunbrecher

BEGROTING SUCCULENTA 2002

in guldens en euro's	Begroting 2002		Begroting 2001		Werkelijk 2000	
	guldens	euro's	guldens	euro's	guldens	euro's
Inkomsten						
Contributies	89.500	40.613	90.000	40840	90.923	41259
Clichéfonds	5.500	2.496	5.500	2496	6.436	2921
Verenigingsartikelen	1.500	681	500	227	1.517*	688
Boekenmarkt			1.500	681		
Rente	3.500	1.588	3.500	1588	4.126	1872
	100.000	45.378	101.000	45832	103.002	46740
Uitgaven						
Tijdschrift	83.000	37664	81.000	36756	78.309	35535
Ledenadministratie	2.000	907,5	2.500	1134	1.498	680
Bibliotheek	2.000	907,5	2.000	908	1.464**	664
Diatheek			1.000	454		
Web site	1.000	454	1.000	454	545	247
Algemene vergaderingen	4.500	2042	3.500	1588	3.034	1377
Promotie	5.000	2269	4.000	1815	4.727	2145
Bestuur						
- Reizen en vergaderingen	5.500	2496	4.500	2042	4.629	2100
- Porti/telefoon/internet	3.000	1361	2.500	1134	1.277	579
- Kantoorbenodigdheden	2.000	907,5	2.500	1134	2.170	985
- Bank- en incassoprovisie	500	227	500	227	302	137
- Diversen	2.000	907,5	2.000	908	1.348	612
- Afschrijvingen	4.000	1815	4.500	2042	4.098	1860
	114.500	51958	111.500	50596	103.401	46921
Voordelig/nadelig saldo	-14.500	-6580	-10.500	-4764	-399	-181

Toelichting

Contributies

De contributieopbrengst is begroot op basis van ongeveer 2100 betalende leden.

Tijdschrift

De drukkosten zijn begroot op f. 64.000,- de porti op f. 14.000,- de overige kosten minus de advertentieopbrengsten op f. 5000,-

Promotie

Bij het promotiebudget is rekening gehouden met de verkoopopbrengsten van promotiemateriaal.

* Verenigingsartikelen en boekenmarkt zijn in één bedrag opgenomen

** Bibliotheek en Diatheek zijn in één bedrag opgenomen

NB. De guldens zijn volgens de officiële koers (1 euro = 2,20371 gulden) omgerekend. De bedragen zijn daarna (op een enkele uitzondering na) afgerond op hele euro's.

GEZOCHT : JE BESTE PLANTENFOTO

Op de Succulenta-CD in wording, met onder andere de eerste 25 jaargangen van ons maandblad, is nog plaats voor een aantal mooie plaatjes. Wij nodigen je dan ook uit om een scan van je beste plantenfoto in te zenden. Dit nog het liefst met een scan van jouw pasfoto, maar dat laatste is niet verplicht!

Scan dia's op 1200 dpi of foto's op 300 dpi en sla ze op onder JPEG-compressie van een zo hoog mogelijke kwaliteit (let op de omvang van de bestanden in verband met het versturen). Verstuur de foto('s) op diskette naar Paul Laney, Graaf Floris 37, 1276 XA Huizen of per e-mail attachment naar j.v.alten@hccnet.nl

Wil je ook voor anderen scannen, meldt dit even, dan kunnen wij die anderen het volgende aanbod doen: Mis je de mogelijk tot scannen, meldt je dan per e-mail of telefonisch (035-5268618 of 036 5276970) en wij zoeken dan een scanner zo dicht mogelijk bij je in de buurt. Zo maken we er een kleurig geheel van.

Paul en Joop.

MEDEDELING VOOR ABONNÉES OP DUITSE TIJDSCHRIFTEN

Ook dit jaar kunt U weer aanzienlijk besparen op de kosten van Uw Duitse contributies, indien U gebruik wenst te maken van de mogelijkheid om gezamenlijk te betalen via een Nederlandse rekening. U bespaart dan op de provisiekosten, die zowel giro als bank U in rekening brengen. De contributie van de DKG voor het jaar 2002 is voor buitenlandse leden vastgesteld op 35 Euro, indien U vóór 15 november betaald hebt. Wacht U langer, dan krijgt U een rekening toegestuurd, hetgeen 5 Euro **extra** kost. In beide gevallen moet U bovendien nog bankkosten betalen.

Vrijwel alle **extra** kosten kunt U vermijden, indien U 35,50 Euro (of / 78,25) vóór 15 november overmaakt op giro 1401427 t.n.v. J. Theunissen te Oud Gastel. (Om de kosten te verdelen betaalt iedereen 0,5 Euro extra.) Wilt U s.v.p. zo vriendelijk zijn om Uw lidnummer (te vinden op de adressering) bij betaling te vermelden? Indien U later wenst te betalen, dient U vóór 31 december 2001 / 89,25 op genoemde rekening over te maken. Ná 31 december kunt U alleen nog rechtstreeks in Duitsland betalen. Voor de volledigheid: U kunt ook rechtstreeks bij de penningmeester van de DKG met Uw creditcard betalen, in welk geval U 36,75 Euro schuldig bent.

J. Theunissen

BERCHT ZAADLIJST 2001

Voor velen van u al een begrip, voor anderen een nieuwe ontdekkingsreis.

Vele zaden die u zoekt, zult u in deze zaadlijst vinden, waaronder een groot aantal voorzien van goede bekende vindplaatsen, c.q. onder veldnummer. U vindt soorten uit de geslachten Acanthocalycium, Astrophytum, Cereus, Coryphantha, Echinocereus, Notocactus, Echinopsis, Lobivia, Mammillaria, Parodia, Uebelmannia, Turbinicarpus, Agave, Conophytum, Anacampseros, Portulaca, enz., enz., maar bovenal een vrijwel volledig assortiment Gymnocalycium.

Kortom 3500 soorten wachten op u.

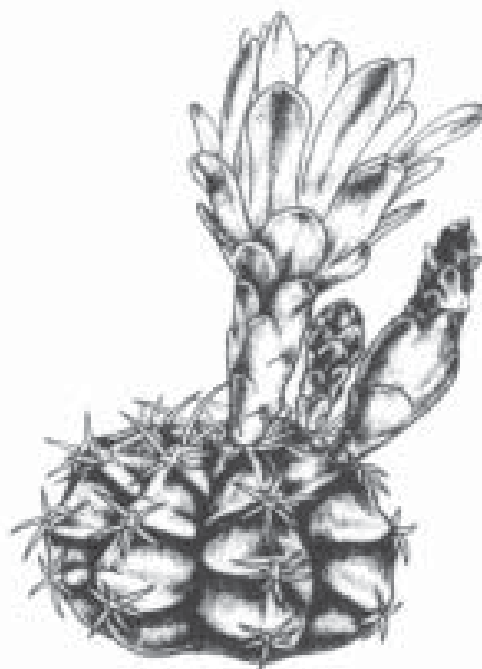
Bestel de zaadlijst bij:

L.Bercht, Veerweg 18, 4024 BP Eck en Wiel.

Tel.: 0344 - 693321, Fax 0344 - 693744

E-mail : bercht@nzo.nl

De zaadlijst wordt eind november verzonden. Hebt u vorig jaar reeds besteld, dan ontvangt u de lijst automatisch.

DONATEURS EN MEDEWERKERS BEDANKT

Haarlem Augustus 2001

De groenmanifestatie ten bate van het Mappa- Mondohuis heeft dit jaar weer plaats gevonden op het raadhuisplein in Hoofddorp op Zaterdag 12 Mei.

Mappa-Mondo een gezinsvervangend t(e)huis van het Rode Kruis voor terminaal zieke kinderen. Het was wederom een groot succes (voor de 5^e keer).

De groenmarkt was weer georganiseerd door de Kuipplantengroep Hoofddorp e.o. met medewerking van een groot aantal andere groenverenigingen waar onder ook Succulenta afdeling Haarlem. Alle planten die op die dag verkocht werden waren verkregen door sponsoring van kwekers en handelaren waar onder ook een groot aantal cactus en vetplanten kwekers.

De planten die werden aangeboden waren van zeer goede kwaliteit.

De verkoop liep zoals altijd zeer goed, we waren dan ook niet anders gewend de vorige jaren.

De opbrengst was ook heel goed (voorlopige schatting is f 63.000,00 totaal).

Met die opbrengst hopen we een bijdrage te leveren aan de aanleg van de tuin van het nieuwe te bouwen Mappa-Mondo huis in Rijswijk.

Ik wilde dan ook langs deze weg iedereen die meegeholpen heeft en planten ter beschikking hebben gesteld heel hartelijk bedanken, mede namens het Rode Kruis.

De gulle gevers en medewerkers waren:

- Handelskwekerij van de Hoorn uit Nieuwveen (m.m.v. Romke Romkema)
- Handelskwekerij Morcus uit Maasdijk (m.m.v. Alfons Morcus)
- Eurocactus uit Nieuwveen (m.m.v. van de Hoorn)
- Handelskwekerij H. van de Hoorn uit Nieuwveen (m.m.v. de fam van de Hoorn)
- Cactuskwekerij "Klein Mexico" uit de Kwakel (m.m.v. Cock Lek)
- Handelskwekerij Edelcactus uit Amstelveen (m.m.v. Nico Uitenbroek)
- Handelskwekerij Ubink bv uit Kudelstaart (m.m.v. Gert Ubink)

Ook wilde ik een aantal mensen bedanken die voor Succulenta op de markt hebben gestaan om de planten aan de man te brengen, omdat ik daar zelf niet kon staan i.v.m. de beurs van de afdeling Haarlem. Maar deze mensen hadden al de nodige ervaring op dit gebied.

Het waren de heren Harrie Dijkema, Kees van der Weele, Kees Grimmelhuisen.

Heren bedankt voor de zoveelste keer ook mede namens de kinderen in het Mappa Mondohuis, want daar doen we het uiteindelijk toch voor. Wij weten nog niet of we er nog mee doorgaan de volgende jaren, maar zo ja dan reken ik wel weer op jullie medewerking.

Ook wilde ik de organisatie van het geheel onder leiding van de Henk Naaldenberg, heel hartelijk bedanken voor de prettige samenwerking.

Want ik blijf er bij: wat is een goede groenvereniging zonder kwekers, maar wat zijn kwekers zonder een groep promotors in de vorm van een goede groenvereniging?

Men wil toch graag samenwerking met andere groenverenigingen? Dat kan op die manier.

Hoogachtend Gerard Koerhuis

Voorzitter /Secretaris afdeling Haarlem

PLANTENCENTRALE

Het doel van deze instelling is het helpen van de beginnende cactus- en vetplantenliefhebber met een beginnerspakketje. Deze leden kunnen een pakketje toegezonden krijgen met ca. 12 soorten plantjes (1 pakje per jaar, max. 3 jaar).

Gevraagd:

Aan liefhebbers die veel zaaïen en zodoende veel planten over hebben, wordt gevraagd hier wat van ter beschikking te stellen voor de beginnerspakketjes. Plantjes graag (zonder pot of aarde) opsturen aan onderstaand adres.

Portokosten worden vergoed.

U wordt vriendelijk verzocht te vermelden of u inderdaad de portokosten vergoed wilt hebben. Zo ja, dan s.v.p. aangeven hoeveel en uw gironummer opgeven.

Deze beginnerspakketjes zijn aan te vragen door overmaking van f.13,50,- op Postbankrekening 8440933 t.n.v. G. KOERHUIS, HAARLEM

**G. Koerhuis, Weteringstraat 34,
2023 RV Haarlem.
Postbankrekening 8440933**

BIBLIOTHEEK

Hier slaagt men er ieder jaar weer in om een aantal nieuwe boeken en tijdschriften aan de bibliotheek toe te voegen.

Op dit moment zijn er in de bibliotheek meer dan 250 titels en tientallen tijdschriften, waarvan enkele al vanaf 1901.

Ook is een aantal wetenschappelijke boeken aanwezig. Aarzel niet om regelmatig een nieuwe catalogus aan te vragen of via de website te downloaden. De lijst is zowel in gedrukte vorm als op floppy verkrijgbaar.

Katalogus f 1,50/Bfr.30, voor floppy-disk, te verkrijgen in overleg met :

**W.P.C. Bervoets
Mozartstraat 108, 7391 XM Twello
Tel: 0571-272841**

VERENIGINGSARTIKELEN

- **De bewaarband** voor Succulenta
Vanaf 1997 Fl 13,50 (Bfr 275) per stuk
Na 1997 is Succulenta breder geworden.
Van vóór 1997 zijn tweedehands bewaarbanden te koop voor Fl 5,- (Bfr 100) per stuk.
- **Wat betekent die naam?**,
Een verklarend woordenboek van botanische namen van succulenten voor Fl 10 (Bfr 200) per stuk.
- **Het Discoboek** door Buining, zowel in het Duits als in het Engels. Prijs Fl 15 (Bfr 300)
- **Gids voor beginners**
Over het verzorgen van cactussen en andere succulenten Fl 10,-/Bfr.200 per stuk
- **Ansichtkaarten**
Een set van 6 verschillende kaarten met afbeeldingen van succulenten voor Fl 3,- (Bfr 60) per set.

Oude jaargangen van Succulenta: (Backnumbers of Succulenta):

- 1998 t/m 1993 Fl. 25,- (Bfr 500) per jaargang
- 1992 t/m 1980 Fl. 20,- (Bfr 400)
- 1979 en 1978 Fl. 10,- (Bfr 200)
- 1977 t/m 1960 Fl. 20,- (Bfr 400)

Buitenlandse tijdschriften:

- Kakteen und andere Sukkulenten
1980 t/m 1989
voor fl. 20,- (Bfr 400) per jaargang
- Cactus & Succulent Journal USA
1969, 1975, 1977 t/m 1980
Ingebonden in ringbanden met verenigingsstempels, fl. 30,- per jaargang
- The National Cactus and Succulent Journal (England). 1969 t/m 1982, nu voor fl. 15,- (Bfr 300) per jaargang
- Belgisch tijdschrift, 1969 t/m 1987
fl 15,- (Bfr 300) per jaargang
- Kakteen Succulenten (voorheen DDR)
1980, 1981, 1982, 1984, 1985, 1986 en 1988
voor fl. 15,- (Bfr 300) per jaargang
- CD-Rom: Succulents in the Wild and in Cultivation, van Frans Noltee. Fl.87,50

Alles exclusief verzendkosten.

Vorige prijslijsten zijn hiermee vervallen; mogelijk zijn inmiddels jaargangen uitverkocht. Bij grote bestellingen zijn kortingen mogelijk.

Aanvragen bij:

W.Alsemgeest, Succulenta boekenbeurs
Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort
Tel.: (00 31) (0)348 - 471083
E-mail : w.a.alsemgeest@hetnet.nl

NIEUWE LEDEN 1 JULI T/M 31 AUGUSTUS 2001

Nederland:

110686	Steege, Mevr. Y.	Albert Cuypstraat 171C	1073 BC	Amsterdam
110695	Hartman, Dhr. J.H.	Componistenlaan 113	2215 PS	Voorhout
110685	Pijfers, Mevr. T.	Ambachtsweg 74	2291 EZ	Wateringen
110693	Sandifort, A.F.	Isaac Hubertstraat 181	3034 CS	Rotterdam
110698	Lodji, Mevr. M.H.	Paul Whitemansingel 90	3069 XV	Rotterdam
110694	Verkaart, Dhr. Piet	p/a Valkenkamp 46	3972 ZE	Driebergen
110705	Amerhauser, Dhr. H.	p/a Veerweg 18	4024 BP	Eck en Wiel
110700	Broek, Dhr. H. van den	Korenbloemstraat 13	4221 LA	Hoogblokland
110702	Monden, Mevr. P.	Bankenstraat 12	4874 NE	Etten-Leur
110701	Beek, Dhr. B. van	Papenstraat 14	4931 BV	Geertruidenberg
110706	Ceelen, Dhr. L.	Varkensmarkt 16	5341 DB	Oss
110688	Dielissen, Carel	Speelweide 44	5404 KD	Uden
110687	Franssen, Mevr. C.	Edenstraat 56	5615 GA	Eindhoven
110704	Mortel, Dhr. Th. v.d.	Albert Kuijperstraat 4	5712 CK	Someren-Eind
110703	Spiertz, Mej. E.F.C.	Diepenbroeklaan 14	5991 PT	Baarlo
110697	Gerven, Dhr. W.I. van	Fred. van Eedenstraat 65	6824 PL	Arnhem
110690	Post, Fam.	Linthorst Homanstraat 38	7902 NH	Hoogeveen
110696	Ippel, Inge	Kastanjelaan 18	7941 XW	Meppel
110699	Schouwenburg, Mevr. A.W.J. van	Lavendel 3	8101 CR	Raalte
110692	Buitenkamp-Saeys, Mevr. W.E.	Middenstraat 175	9611 KF	Sappemeer
110689	Nieboer, Diana	Onstwedderweg 37	9663 BB	Nieuwe Pekela
110691	Kool, A.	Fivelgolaan 26	9727 DB	Groningen

Bericht van overlijden ontvangen van:

De heer P. Th. Kaptein te Bleskensgraaf

CACTUSKWEKERIJ LAKERVELD LEXMOND

Wij bieden aan:	Mammillaria neobertrandiana	f 12 - 18
	luethyi	f 25 - 35
	sanchez-mejoradae	f 20
	Turbincarpus spec. Negrila	f 8 - 12
	spec. Rio 3	f 8 - 12
	dickinsoniae	f 8 - 12
	Lophophora williamsii	f 13 - 18
	w. caespitosa	f 13 - 18
	w. decipiens	f 13 - 18
	diffusa	f 13 - 18
	jourdaniiana	f 15 - 18
	Cristaten ca. 300 soorten	f 15 - 30

Wij vragen te koop groeenvormende cacteën met een minimum doorsnede van 15 cm. Lobivia's, Mammillaria's, etc.

Cactuskwekerij Lakerveld, Lakerveld 89, 4128 LG Lexmond'

Telefoon 0347 - 341718 / fax 0347 - 344588

Geopend vrijdag en zaterdag van 8 - 16 uur

Maandag t/m donderdag alleen na een telefoontje

Elders in deze Succulenta vindt u een advertentie van Gerrit Melissen. Indien hij geen ruimte heeft, bel dan:

Cono's Paradise

Dorfstr. 10, D-56729 Nettekölfe, Duitsland
Tel + fax : 0049 2655 3614

TE KOOP GEVRAAGD:

Tweedehands boeken en tijdschriften over succulenten. Aanbiedingen aan:
W. Alsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort. Tel: 0348 - 471083

NIEUW!

CACTUS PARADISE AMSTERDAM

NIEUW!

Cactus-specialiteiten: schitterende wortelechte cactussen, waarvan vele met vindplaats en veldnummer!

O.a. Ariocarpus, Astrophytum, Copiapoa, Lophophora, Matucana, Neoporteria, Obregonia, Pelecypora, Saquaro, Strombocactus, Thelocephala, Turbinicarpus.

Nu ook: **Schildpadcactus**, de witte strepen tussen naastgelegen areolen vormen samen een netwerk!
Kamvormen (cristaten) met cristaatbloemen en cristaatpels!
Echinocereus davisii f. brevispinus met korte, dikke doorns (Succulenta 2000-6-121)
Aztekium hintonii, **Astrophytum "Onzuka"**, **Geohintonia mexicana (allen geënt)**

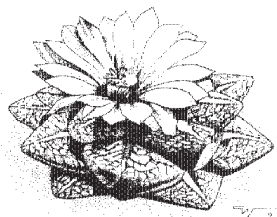
"Verzendlijst 2001" (>20 blz A4) met per soort een korte informatieve beschrijving en aanwijzingen bij de kweek wordt u toegestuurd na ontvangst van Hfl.4,- in postzegels (of Bfr 80).
Levering per post of op cactusbeurzen.

Cactus Paradise Amsterdam, Postbus 9662, 1006 GD Amsterdam.
Tel. 020 - 6191055 (22 - 23 uur, J.F.A. Wortelboer)

NIEUW!

NIEUW!

CACTUSSEN EN VETPLANTENZADEN
Schrijf vandaag nog voor gratis zaadlijst

DOUGH & VICKY ROWLAND
200 SPRING ROAD, KEMPSTON
BEDFORD, ENGLAND, mk42, 8nd

**British
Cactus &
Succulent
Society**

Het Journaal van de BCSS verschijnt eenmaal per kwartaal en bevat zowel artikelen van wetenschappelijke aard als verenigingsnieuws en artikelen van lezers.

Eenmaal per jaar publiceren wij *Bradleya* voor de serieuze verzamelaar en liefhebber van succulente planten.

Compleet lidmaatschap inclusief *Bradleya*:
In de EEG 22.00 pond
Buiten de EEG 24.00 pond
Excl. *Bradleya* resp. 12.00 en 13.00 pond
Overzeese bestemmingen per luchtpost.
Vorige nummers verkrijgbaar.

Verdere informatie bij:

Hon. Membership Secretary
Mr.D.V.Slade, 15 Brenhwood Crescent,
Hull road, York YO1 5HU, England

TE KOOP GEVRAAGD

Bent u genoodzaakt, om welke reden dan ook, uw cactusverzameling van de hand te doen neem dan contact op met

Gerrit Melissen

Korenmolen 9, 3738 WL Maartensdijk
Tel: 0346-213366

Postbus 1127, 1570GB, Almere
Zuidnederlandse Provincie
Telefoon 07151 14 19 51, Fax 07151 14 17 25
http://www.uhig-farten.nl, www.uhig-farten.com

- Meer dan 200 geslachten, meer dan 2000 soorten zeldzame planten en zaden
- Verzending over de gehele wereld
- Bezoekers en groepen zijn van harte welkom
- Onze planten- en zaadlijst ontvangt u op aanvraag tegen een internationale antwoordcoupon

SUCCULENTA

ISSN 0039-4467 - 1 OKTOBER 2001 - NUMMER 5 - JAARGANG 80

REDACTIONEEL

STERKE VERHALEN...

Als u dit leest is het oktober, het cactus- en vetplantenseizoen is voorbij. Een enkele plant durft op een zonnige dag nog een bloem naar buiten te schuiven. Was het een goed seizoen?

Onder liefhebbers en in de afdelingen, wordt daarover gediscussieerd. Er is nogal eens wat 'cactuslatijn': Veel bloemen gezien dit jaar! De planten zijn goed gegroeid! Mijn zaailingen staan er fantastisch bij! U kent die verhalen wel. Soms zijn ze ook wel eens in mineur: Weinig bloei gezien! 't Zal wel aan het slechte weer gelegen hebben! Bijna geen zaad opgekomen!

Ook dat soort praatjes kent u wel. Ik vraag mij wel eens af hoe waarheidsgetrouw dit soort verhalen nou eigenlijk zijn. Zijn dit echt objectieve waarnemingen? Wat blijft er van zo'n verhaal over, wanneer je goed kijkt en luistert? En... waarom komen we dat soort ervaringen zo weinig tegen in ons aller Succulenta?

Waarschijnlijk heeft u er zelf ook wel eens over nagedacht. Heb ik nu echt zoveel meer bloemen gezien dan vorig jaar? En hoe zou dat dan komen?

Bij een rijke bloei kan men natuurlijk denken aan een helder weertype in het voorafgaand seizoen, wanneer de bloemknoppen worden aangelegd. Of ligt het misschien toch aan de langdurig lage temperatuur in de afgelopen winter. We weten er eigenlijk nog weinig van.

Wel weet ik zeker, dat bijvoorbeeld de ligging van de kas van invloed kan zijn op de bloeitijd, met name die van de voorjaarsbloeiers. In mijn huidige kas valt het begin van de bloeiperiode zeker een maand later dan in de kas op mijn vorige adres. Zelf wijt ik dit aan het gegeven, dat mijn huidige kas in de wintermaanden, bij laagstaande zon, nauwelijks direct zonlicht krijgt door de woning van de achterburen, terwijl de kas op het vorige adres altijd, ook in de winter, elke straal zonlicht kon ontvangen.

Een ander 'sterk verhaal' wil ik u niet onthouden: Dit afgelopen seizoen lukte het bewortelen van stekken naar mijn gevoel beter en sneller dan in andere jaren. Een 70 cm hoog exemplaar van *Oreocereus urmirensis* (*O. fossulatus*), dat aan de onderkant lelijk geworden was, werd (met een ijzerzaagje!) ontdaan van de nog gaafuitziende bovenste helft. Deze 'stek' werd gedurende twee weken te drogen gelegd en vervolgens in een 13 cm pot met lavagruis weggezet onder een van de tabletten. Een week later ging ik nog eens kijken en tot mijn verbazing was de kopstek al geheel doorgeworteld. Ook bij andere stekken ging het bewortelen buitengewoon snel. Wat moet je nu met zo'n waarneming? Leuk om mee te maken, leuk om aan u door te vertellen, maar een verklaring?

Daarom aan het einde van dit stukje een oproep aan u, de lezer: Deel uw ervaringen met uw medeleden, hoe eenvoudig of oninteressant zij ook mogen lijken. Wanneer veel van die gegevens, die 'sterke verhalen' worden vastgelegd, lukt het vroeg of laat misschien er een patroon, een wetmatigheid in te ontdekken. En dan is de verklaring niet ver meer!

Ton Pullen

JONG GELEERD

FAUCARIA LUPINA (HAW.) SCHWANT

Johanna Smit-Reesink

Dat *Faucaria lupina* wolfsbek heet is niet zo'n wonder als je goed naar de blaadjes van deze plant kijkt. *Faucaria* betekent muil of kaak en *lupus* wolf. De plant behoort tot de mesembs oftewel middagbloemen. Je kunt dus verwachten dat de planten 's middags in bloei komen.

In Zuid-Afrika, waar de plant in het wild voorkomt in de Kaapprovincie noemt men ze "vygies"!

De *Faucaria* groeit eerst alleenstaand. Bij het ouder worden stoelt hij uit en in de natuur kan hij wel een doorsnede bereiken van 15 cm!

De bladeren zijn kort, dik en helder groen. Op de bovenste twee ribben zitten heel gemeen uitziende tanden. De knoppen zijn heel mooi en sierlijk van vorm. De bloemen zijn heldergeel en kunnen ongeveer 4 cm in doorsnede worden. De plan-

Faucaria lupina

ten hebben graag veel zon, warmte en frisse lucht in de zomer en bloeien aan het eind van het seizoen. In de winter moeten ze praktisch droog worden gehouden en willen ze ook graag veel droge, frisse lucht en licht. De plantjes kun je natuurlijk met enige ervaring zelf zaaien en anders bij een kweker of op een beurs kopen.

Gekochte plantjes moet je vooral in het begin goed controleren op het grondmengsel en beestjes! Als het grondmengsel turfachtig is peuter dat er dan maar zo snel mogelijk uit, laat de plant een dag of wat drogen om wortelrot te voorkomen en doe ze dan in je eigen goed vochtdoorlatende zanderige grondmengsel! Als je turf droog laat staan in de winter kunnen planten wanneer je weer water gaat geven in het voorjaar namelijk geen vocht meer opnemen en dan is het: dag plantjes! Planten met meerdere rozetten kun je in de voorzomer delen. Eerst weer even laten drogen en dan oppotten.

Het is een plant die al twee eeuwen in verzamelingen gekweekt wordt vanwege zijn interessante uiterlijk!

(Haw.) staat voor Adrian Haworth, botanicus en groot succulentenkenner uit Groot-Brittanie (1771-1832) en Schwant. voor prof.dr. G.Schwantes (1851-1904) een Duitse mesemb-specialist, die heel veel onderzoek heeft gedaan en gepubliceerd over het geslacht mesembryanthemum.

Tot de volgende keer!

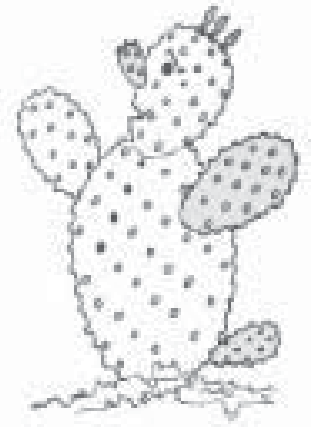
Prins Willem Alexanderlaan 104

6721 AE Bennekom

E-Mail: smitnre@worldonline.nl

Tekening uit: Subik-Bloeiende catussen en andere vetplanten, blz. 226

Zomer en Keuning, Wageningen 1968

AANBEVOLEN SUCCULENTEN 12

Henk Krijnen

Copiapoa laui

Dit is de kleinste soort uit het geslacht Copiapoa . De hoofdjes van deze Copiapoa zijn minder dan 2,5 cm in doorsnede. Ze kunnen op eigen wortel rijkelijk bloeien. De bloemen zijn naar verhouding zeer groot en ze hebben opvallend veel lange meeldraden. *Copiapoa laui* is een sterk spruitende soort en heeft een stevige penwortel. De soort is in 1980 beschreven door Diers. De groeiplaats is in de provincie Esmeralda in Chili.

Echinocereus polyacanthus

In 1993 zaaide ik deze plant en de foto heb ik gemaakt op 13 mei 2000. De plant was toen uitgegroeid tot 12 cm hoog en de bloemen zijn ca. 6 cm in doorsnede, mooi rood van kleur met een gele keel en een groene stamper. Van Echinocereus is bekend dat de bloemen een week lang mooi blijven, als het maar geen heel warm weer wordt. De plant is reeds in 1849 beschreven door G. Engelmann.

Polyacanthus betekent: rijkelijk bevoornd. De groeiplaatsen zijn in Mexico: de staten Chihuahua en Durango, een zeer groot gebied, de plant is daardoor nogal variabel.

Euphorbia horrida var.noorsveldensis

Het geslacht Euphorbia is genoemd naar Euphorbos, een lijfarts van Koning Juba van Mauretanië, 54 v.Chr. Er zijn ongeveer 2000 soorten bekend van bomen, struiken en honderden succulente soorten. De laatste groep wordt vaak voor cactussen aangezien. De Nederlandse naam voor Euphorbia is Wolfsmelk. Alle Euphorbia's bevatten melksap, dat bij aanraking schadelijk kan zijn. De bloeiwijze wordt "cyathium" genoemd. In een omhulsel zitten eenslachtige afzonderlijke bloemen: of mannelijke met enkel meeldraden, of vrouwelijke met een vruchtbeginsel en een stijl met 3 stempellobben. Er zijn beschermende bracteen en ook honingkliertjes. Bij dit soort zijn deze honingkliertjes donkerrood gekleurd. Op de foto ziet u de honingdruppels glinsteren. Het groeigebied van deze Euphorbia is Zuid-Afrika, Kaapprovincie.

Gymnocalycium multiflorum

Deze plant is het eerst beschreven door Hooker en later is de plant door Britton en Rose in het geslacht Gymnocalycium ingedeeld. De plant is bolvormig, fris groen van kleur en kan wel tot 9 cm hoog en 12 cm in doorsnede worden. De bedoorning is variabel, geelachtig van kleur en kort, zonder middendoorn. De bloemen zijn naar verhouding groot tot 4 cm in doorsnede, en ze kunnen variëren van wit tot rose.

De herkomst is Argentinië: Provincies Cordoba en San Luis. In het algemeen moeten Gymnocalyciums bij ons enigszins beschermd worden tegen te fel zonlicht.

Foto's van de schrijver
Prof.Struyckenlaan 14,
3741 EZ Baarn

TELLEN, TELDE, GETELD.

Henk Viscaal

Tijdens de laatste bestuursvergadering die ik bijwoonde was Sjaak Schraets ook uitgenodigd om een toelichting te geven over het Clichéfonds.

Voor de mensen die wat over Sjaak

Schraets willen weten verwijst ik naar het decembernummer van 1995, want nogmaals het wiel uitvinden is niet een van mijn favoriete bezigheden.

Zoals de meesten van ons weten we van het bestaan van het Clichéfonds en dat het wat met zaden te maken heeft, maar daar houdt dan vaak onze wetenschap op. We wachten meestal tot de zeer gedetailleerde zaadlijst uitkomt, proberen beheerst te blijven, maar het ontaardt vaak in een bui van hebberigheid om al die fel begeerde juweeltjes aan te kunnen schaffen. En wie is er nu niet apetrots op dat plantje, dat tig jaren terug gezaaid is, dat we door allerlei moeilijkheden hebben geloodst en dat nu in de verzameling staat te pronken, of dat het een ik weet niet hoe duur exemplaar is. Voor de bezitter van dit plant(je) klopt dat dan ook helemaal, want de geschiedenis die zo'n plantje met zich meedraagt is voor de eigena(a)r(esse) van onschatbare waarde en beslist niet in geld uit te drukken.

Terug naar het Clichéfonds. Na veel snuffelen in oude jaargangen kwam ik eindelijk

Clichéfonds 1951-'52

INKOMSTEN :

Saldo 1950-W	f 467.19
Restitutie circulaires	" 24.40
Verloting Grasheuvel	" 31.12
Verloting boeken en albums	" 33.—
Verkoop oude cliché's	" 1.50
Verkoop albums Leiden	" 13.—
Advertent. in Cact. en Vetpl.	" 160.—
Zaadverkoop	" 808.91
Plantenverkoop	" 38.80

f 1.577.92

Gezien en accoord bevonden.
Voorburg 27 Jan. 1953.

W.G. Not e b o o m.

UITGAVEN :

Cliche's	f 626.76
Cliche's, uitg. Cact. en Vetpl.	" 300.—
Circulaires	" 24.40
Aankoop zaad	" 52.40
" planten	" 34.20
" albums	" 68.59
Planten voor nieuwe leden	" 25.80
Foto's	" 59.15
Verzendkosten	" 38.67
Saldo	" 347.95

f 1.577.92

Apeldoorn, 21 Dec. 1952.

J. J. E. v. d. T h o o r n,

Een pagina uit een oude jaargang met daarop de boekhouding van het Clichéfonds

wat bruikbaar tegen over dit fonds. In de jaren 30 werd het Clichéfonds opgericht en had tot doel om in de kosten van de clichés, die nodig waren voor de foto's in het maandblad, bij te dragen.

Zo vermeldt het artikel dat ik las dat er in 1936 het aantal beschikbaar gestelde soorten zaden tot 55 was opgelopen.

Ook met de saldi van de boekhouding was het nogal wisselend en stonden er bedragen vermeld die een beetje wereldvreemd aan zouden doen in deze tijd. Zo was er in 1940 een batig saldo van f 3,54, maar gaf 1941 een tekort van f 33,52 te zien. Gelukkig had men in 1942 alweer het bedrag van f 5,64 als batig saldo.

De bestellingen van zaden namen steeds in aantal toe en het bedrag dat het Clichéfonds voor de clichés beschikbaar kon stellen bleek toereikend te zijn.

Nu ik toch zo met getallen bezig ben. Waren er in 1944 nog 48 leden die zaden bestelden, zo waren er in 1952 rond de 250 leden die een bestelling plaatsten.

Bij hetzelfde nasuffelen dat ik nu aan het doen ben, blijkt dat op de kaft van het januarinumnummer van 1954 een bestellijst heeft moeten staan, want die is helaas uit het blad geknipt zodat ik daar verder niets zinnigs over kan zeggen. Nr. 2 van diezelfde jaargang maakt echter weer een hoop goed, want hierop zijn de namen van een 164-tal planten gedrukt waarvan de zaden te bestellen zijn.

Voor 1955 weet men dan te melden dat er voor het bedrag van f673,- voor clichés afgedragen kon worden. In deze jaren stond er steeds in diverse maandbladen een gedeelte van de zaadlijst afgebeeld.

In 1959 wordt een eerste aparte zaadlijst (helaas niet in mijn bezit) uitgegeven. Het jaar daarop volgt dan een rectificatie van nummers en een aantal aanvullingen. In mijn jaargang van 1962 kom ik dan de eerste complete zaadlijst tegen. Deze heeft, cactussen en vetplanten door elkaar genomen, 589 plantennamen in de lijst staan. Voorwaar een respectabel aantal.

Vanaf 1965 duikt dan de naam van de heer W. Ruysch te Bennekom op, die de bestellingen van het Clichéfonds verzorgt.

Bij de zaadlijsten wordt dan ook steeds een grote lijst van mensen gegeven die zaden aan het Clichéfonds geschonken hebben. Het aantal aanbiedingen is dan al (we spreken van 1969) tot boven de 600 gestegen.

In 1974 wordt de naam van de heer Linssen uit Venlo als correspondentieadres voor het Clichéfonds genoemd.

Zo wordt in 1977 voor het eerst de zaadlijst in de gele pagina's afgedrukt. De oudere leden onder ons weten nog wel wat hiermee bedoeld wordt. In dit jaar duikt dan ook voor het eerst de naam van Sjaak Schraets op. Een eenvoudig rekensommetje leert ons dan dat Sjaak volgend jaar voor het 25ste jaar de scepter zwaait bij het Clichéfonds.

Het aantal verschillende zaden dat in die tijd aangeboden wordt bedraagt ongeveer 550 soorten. Het geld dat door het Clichéfonds binnenkomt wordt nog steeds gebruikt om er, de naam zegt het al, clichés van te bekostigen, voor ons maandblad.

In 1984 is men afgestapt van het doornummers van de porties zaden. Men geeft nu een afkorting van het geslacht waaruit men kiezen wil en de soortnamen worden met een nummer aangeduid. Bij de diverse geslachten wordt wel steeds een kleine karakteristiek gegeven.

Waarschijnlijk geïnspireerd door de oliecrisis wordt in de lijst van 1987 ineens de minimumtemperatuur die de planten kunnen verdragen genoemd bij de beschrijving van de planten.

In 1992 verschijnt de zaadlijst dan apart en niet meer in de gele pagina's. Wel wordt ons maandblad nog steeds bij de firma van Spijk gedrukt zodat er nog steeds clichés nodig zijn om de foto's in ons maandblad te krijgen.

Omdat ook in Succulenta het computergebeuren heeft toegeslagen, wordt vanaf april 1998 het maandblad elektronisch bij

drukkerij Plantijn Casparie in Almere aangeboden en aldaar gedrukt. Aangezien de foto's nu met behulp van de computer be- en verwerkt worden vervalt vanaf dat moment de noodzaak van de clichés.

De batige saldi van het Clichéfonds gaan nu naar de algemene middelen. Op zich is daar niets mis mee en zoals het nu bruist van de dadendrang binnen het bestuur voor wat betreft de propaganda voor de vereniging, zouden deze gelden voor dit onderdeel van de vereniging zeer welkom zijn.

Terug naar de zaden en eigenlijk de oorspronkelijke gedachte van dit artikeltje. Een ieder kan zich waarschijnlijk voorstellen dat, om de zaden bij de diverse leden te

krijgen, er een onvoorstelbare hoeveelheid monnikenwerk verricht moet worden.

Voordat de afgebeelde kast gevuld is moet er erg veel geteld worden. Er is jarenlang een trouwe ploeg geweest die er steeds voor gezorgd heeft dat men alleen maar hoefde te bestellen zonder te weten wat voor werk er allemaal al verricht was om aan de wensen van de leden tegemoet te komen. Door het toch steeds wat kleiner worden van deze groep harde werkers en het toch niet op tijd aanvullen van de tellers, wordt deze bezigheid voor de overgeblevenen steeds zwaarder. Hierbij is dan ook een **oproep** aan verse krachten zeker op zijn plaats. Wel dient opgemerkt te worden dat het niet om een paar avond-

Een blik in de lades van de zadenkast van Sjaak Schraets, die geheel belangeloos door Henk v.d. Broek uit Someren gemaakt is

Bij deze *Gymnocactus viereckii* staat nummer 77052 vermeld. De eerste twee cijfers waren voor het jaartal bestemd, dus rekt u maar uit. Foto van de schrijver

jes werk gaat, maar dat er tienduizenden zaden geteld moeten gaan worden en dat men daarom over de nodige vrije tijd moet beschikken en zeer zeker over een grote dosis doorzettingsvermogen. Het tellen is beslist niet in een aantal uurtjes gedaan. Het vergt een flink aantal uren.

Gezien het unieke karakter van deze activiteit van Succulenta, die door de meeste leden als vanzelfsprekend beschouwd wordt, zullen zich toch een aantal mensen beschikbaar moeten gaan stellen om de continuïteit van het Clichéfonds te waarborgen.

Mocht u besluiten om de uitdaging aan te gaan dan kunt u met Sjaak Schraets contact opnemen.

Bestuursleden van de afdelingen zouden ook eens in hun ledenbestand kunnen kij-

ken of er misschien bescheiden mensen zijn die van nature niet op de voorgrond willen treden, maar die uitermate geschikt zouden zijn voor deze werkzaamheden.

Waarschijnlijk hoopt u ook eens over een flink aantal jaren vol trots die oude plant te tonen aan beginnende leden waarbij u dan voldaan kunt vertellen dat u die planten ooit zelf eens opgekweekt hebt uit zaad dat u toen en toen bij het Clichéfonds besteld hebt.

Voorwaar een goede reden om eens bij Sjaak te informeren over het hoe en wat.

**Brinklaan 31,
7261 JH Ruurlo
0573 452005**

BEZOEK AAN KAROO BOTANIC GARDENS

Casper Mazurel

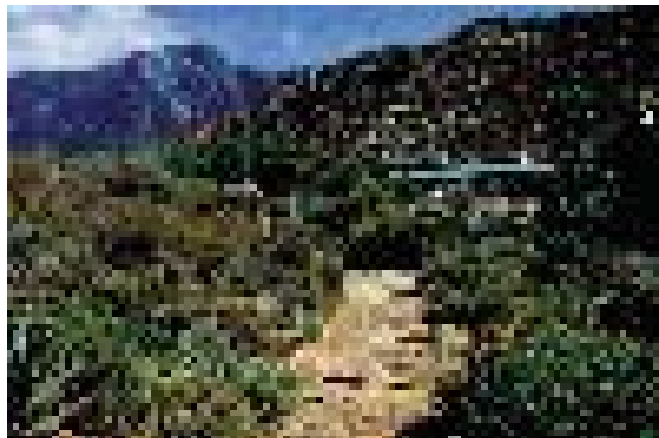
Worcester ligt op ongeveer 2 uur rijden van Kaapstad, midden in een gebied met succulenten. De botanische tuin is prachtig en ligt langs de snelweg, net even voorbij Worcester (ongeveer een kilometer) richting Touwsrivier.

De ingang van de botanische tuin

Foto's van de schrijver

Uitzicht op het bezoekerscentrum

Rond 10 uur, als ik arriveer, is het al tegen de 30° C en het zou die dag alleen nog maar warmer worden. Bij het bezoekerscentrum krijg ik wat informatie over de tuin. Ook deze botanische tuin is ingedeeld naar gebied.

Zo is er onder meer een stukje kwartsveld van de Knervlakte te bewonderen, de Tankwaa Karoo, Kleine Karoo en de Grote Karoo en een stukje Namibië met de welbekende Welwitschia's. "Helaas, het zijn twee mannetjes", verzucht de heer Viljoen, de directeur van de tuin (Welwitschia's zijn tweehuizig...).

"Zaden zullen er dus wel nooit aan komen". De heldere kleuren van het bolgewas *Brunsvigia* vallen direct op. De medewerkers van de botanische tuin geven nu al water en vervroegen zo de bloeiperiode.

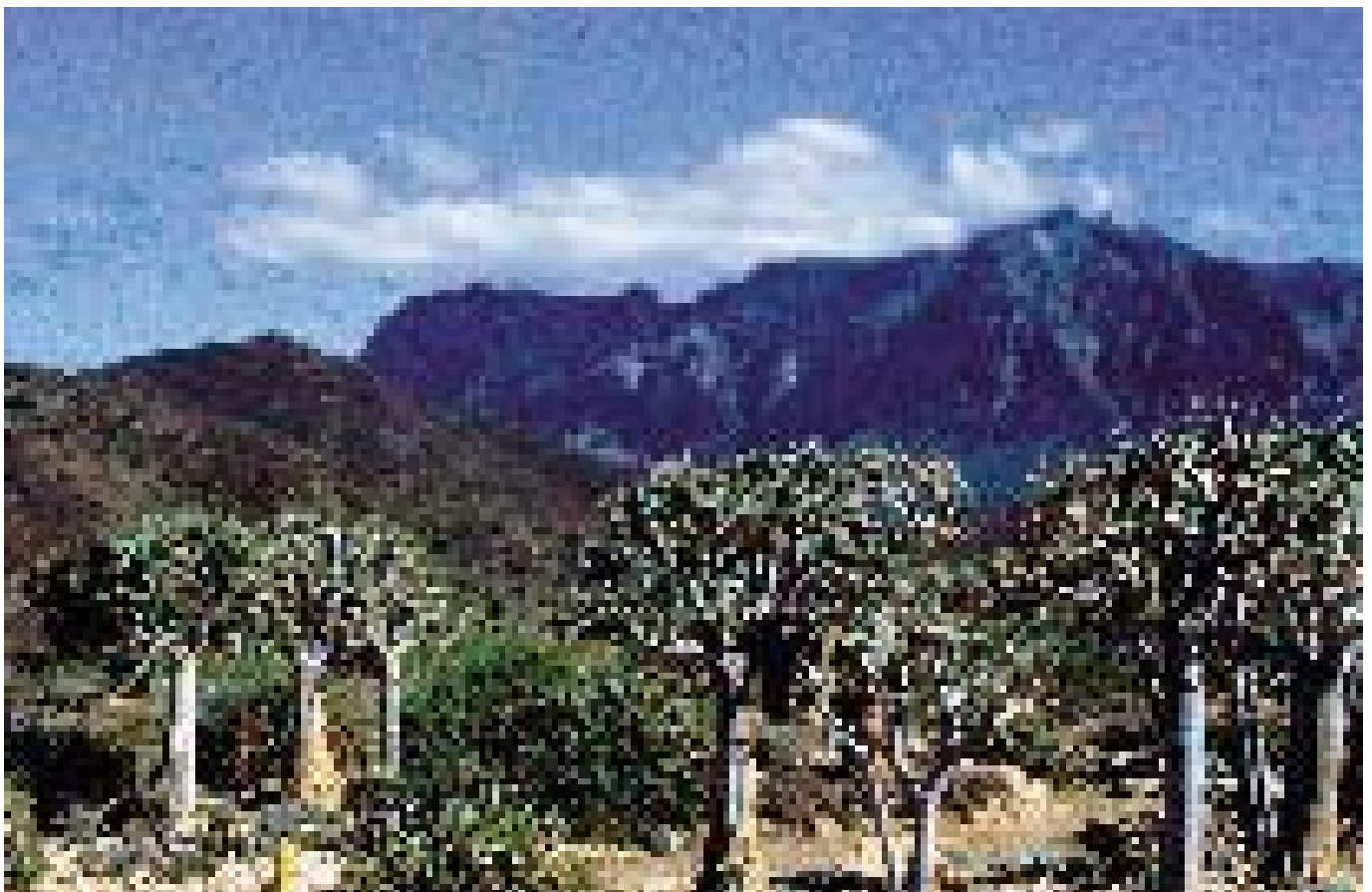
In het bezoekerscentrum krijg ik een kaart van het terrein met verschillende wandelingen. Ik besluit de wandeling van 3 kwartier te doen. Het pad slingert zich 30 meter langs de berg omhoog en geeft, boven angekommen, een prachtig uitzicht over de omgeving en de botanische tuin zelf met de vele kokerboomaloe's. De route is educatief opgezet, regelmatig staan er bordjes langs het pad, die wijzen op bijzonderheden. Zo is er een dat aangeeft eens te letten op wat er in de rotsricheltjes groeit.

Zodoende vind ik mijn eerste *Conophytums*. Even verderop onder struiken vind ik de eerste *Haworthia herbacea* en *H. pumila* ('Pumila' betekent namelijk 'dwerg', terwijl het de grootste *Haworthia* is, rond de naamgeving van *pumila* is al heel wat gebeurd, begonnen is het bij Linnaeus. Ook is de plant een tijd margaritifera genoemd. Nu is er weer een andere "groep" noem ik het maar, die de plant weer wil omdopen naar *maxima*. Zo gaat het maar door. Bayer, de taxonoom die ik

Twee mannelijke Welwitschia's

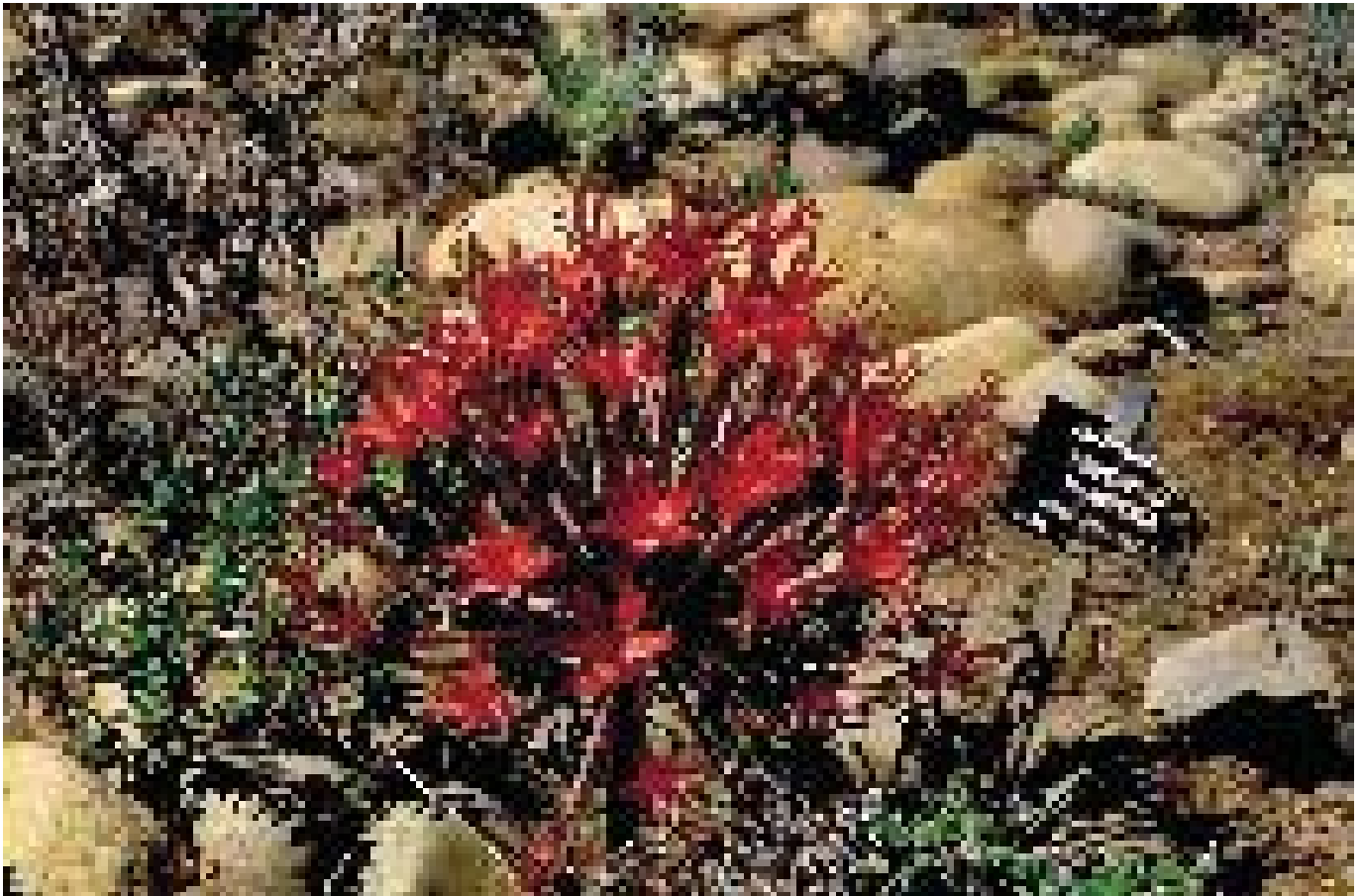
Een Aloe dichotoma- "bos"

De eerste Conophytums die ik in Zuid Afrika vond

Brunsvigia marginata

volg is tegen de wijziging, o.a. omdat *pumila* bij iedereen zo'n bekende en geaccepteerde naam is. En het is verstandig om het maar zo te laten, iedereen weet wat er mee bedoeld wordt. Om uit te leggen hoe het allemaal precies zit met *pumila* is een verhaal, zelfs een boek apart). De *pumila*'s op hun natuurlijke groeiplaats zijn dor uitziende, bijna verdroogde plantjes, helemaal niet zo groot.

Het loopt tegen 12 uur, de zon begint te branden en het wordt toch wel heel erg warm. Is het een luchtspiegeling of droom ik? Ik zie een Afrikaanse muis, een spitsmuis met de grootte van een merel. Op dit uur van de dag had het beest geen mensen verwacht, het maakt zich weer bliksemsnel uit de voeten. Ik doe hetzelfde, het wordt gewoon te warm boven de 40° C.

In de schaduw van een boom bij het bezoekerscentrum eet ik mijn brood op, net als het personeel van de botanische tuin.

Bij het bezoekerscentrum is ook een (teleurstellende) verkoophoek.

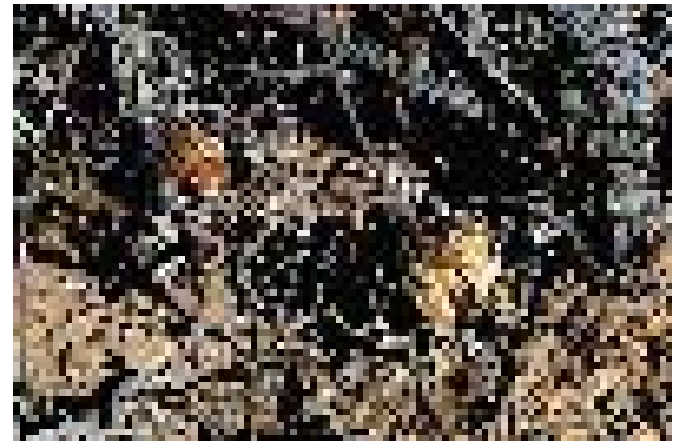
Er staan geen vindplaatsen en veldnummers bij de planten. Als reden hiervoor geeft de heer Viljoen aan, dat de mensen er dan heen gaan om te plunderen, en veel *Haworthia*'s zijn al zeldzaam aan het worden door het verzamelen.

Dat plantenliefhebbers vaak alleen planten met veldnummers willen hebben omdat je anders niet weet wat voor planten je in handen hebt wil er bij de heer Viljoen niet in. In het laatste boek van de heer Bayer staan alle planten vermeld met vindplaatsen en veldnummers. Echter bij veel zeldzame soorten worden de groeiplaatsen verhuld. Ik laat het maar voor wat het is en reik ook nu weer het logo van Succulenta uit. Ook dit keer mist het zijn uitwerking niet.

Ik krijg gelijk een folder met planten en dieren van de Karoo Botanic Gardens en allerlei adressen die de moeite waard zijn om te bezoeken. "Als U met een groep plantenliefhebbers uit Nederland komt: we hebben ook een diashow die alle seizoenen laat zien, dat is zeer de moeite waard,

Haworthia viscosa

Haworthia pumila

ik verzeker u dat u deze botanische tuin niet herkent in de tijd van de winterregens, die in juni begint". (De seizoenen in Nederland en Zuid-Afrika zijn tegenovergesteld). Voor ik weer terug rijd naar Kaapstad neem ik de kans waar om de smalle weg langs de botanische tuin in tegengestelde richting van de snelweg in te rijden. Toch even kijken of er nog bijzondere plantjes zo langs de weg te vinden zijn en na een kilometer of 3 stop ik bij de Proteafarm. Een 100 meter van de weg heuvelopwaarts, tussen de rode kwartshoudende grond onder wat struiken, groeien weer overal *Haworthia herbacea* en *H. pumila*, het valt niet mee om ze te vinden, ze zijn uitzonderlijk goed verstopt. Dan rijd ik weer terug naar Kaapstad, nu niet door de Hugenotentunnel, maar via een steile pas met schitterende uitzichten.

Gruttostraat 24,1452 XH Ilpendam.

E-mail: casmazurel@zonnet.nl

MOOIE EN INTERESSANTE HAWORTHIAS VOOR DE VERZAMELAAR

DEEL V

Ingo Breuer

Haworthia gracilis VON POELLNITZ

H. gracilis werd in 1929 door Poellnitz in Feddes Repertorium specierum novarum regni vegetabilis 27:133 beschreven. De naam “gracilis” betekent “sierlijk”.

De typevindplaats van deze plant is onduidelijk. Ze groeit zowel ten noorden als ten noordwesten van Grahamstown, maar ook ten noordwesten van Port Elizabeth in de omgeving van Hankey en Patensie.

***H. gracilis* IB5711 Hellskloof, ten noorden van Grahamstown [3326AB] Breuer 1999**

Foto van de schrijver

De vormen van *H. gracilis* vertonen veel overeenkomst met *H. cooperi* en *H. cymbiformis* var. *incurvula*. Ze hebben slanke, rechtop staande en wat doorschijnende bladeren, met een blauwgroene kleur en weinig opvallende bladnerven. De bladranden zijn verspreid met vrij krachtige tanden bezet, maar soms ontbreken ze ook geheel. Omdat deze soort spruit kan ze probleemloos vermeerderd worden. Men moet wel bedenken, dat planten die altijd via spruiten vermeerderd worden een steeds sterkere neiging tot spruiten kunnen krijgen. Daarom is het beter af en toe tussendoor te zaaien. De cultuur geeft in het algemeen geen problemen, maar men moet niet te veel water geven om te voorkomen dat de planten hun habitus verliezen.

Vertaling:

Ben J.M.Zonneveld,

Kirchstrasse 36, D-52382 Niederzier, Duitsland

E-mail: ibreuer@t-online.de

***H. gracilis* IB5711 Hellskloof, ten noorden van Grahamstown [3326AB]**

Tekening Coccozza 2000

VAN KNOP TOT KELK

(11) REBUTIA HELIOSA RAUSCH.

Albert Pilot

Het was liefde op het eerste gezicht. Ik zag een foto van een *Rebutia heliosa*, wist dat ik verkocht was, en ging op zoek om deze plant in het echt te bewonderen. Dat heeft zeker te maken met de prachtige oranje-rode bloemen. Maar het gaat mij ook om het uiterlijk van de plant.

De bedoorning is bijzonder fraai en geheel anders dan de bedoorning van andere soorten cactussen. Het is daarmee een opvallende aanwinst voor de verscheidenheid in vormen, die zo kenmerkend is voor onze verzamelingen.

De bedoorning en de ontwikkeling van de knoppen tot aan de bloemen is te zien op de foto's bij dit artikel. De tekst daaromheen bevat natuurlijk ook een paar aardige aspecten, maar de *heliosa* zelf maakt mij in zomer en winter steeds weer enthousiast. Gelukkig is het niet al te moeilijk om de

Foto's van de schrijver

Foto 1: de eerste wollige knoppen zijn net zichtbaar.

heliosa in goede conditie te houden en tot bloei te brengen.

Het oppervlak van de heliosa is vooral mooi omdat het zo regelmatig is en bij nauwkeurige beschouwing ook veel fijne details toont in de bedooring (foto 1). Dat komt vooral door het grote aantal ribben, een verbazingwekkend aantal van zo'n 38. Op die ribben zit weer een prachtige verzameling van witte doorns met een geelachtig bruin vilt dat veel kleurnuances heeft. De knoppen zijn gemakkelijk zichtbaar (foto 2) en groeien, tegen het plantlichaam, uit tot mooi gevormde bloemen. De plant krijgt meestal veel knoppen (foto 3) en bloeit vervolgens prachtig. Vaak is het een heel cluster van oranje bloemen dat de plant overdekt, want de bloemen zijn relatief groot en bloeien vaak tegelijk of kort na elkaar, afhankelijk van de weersomstandigheden in het voorjaar (foto 4). Mijn eerste heliosa is geënt op een opuntia

en dat gaat goed. Maar ongeënt gaat het ook, mits de grond goed doorlatend en voedzaam is met wat humus. Kortom een prachtige plant in mijn verzameling, een waardevol onderdeel van al die mooie kleine rebutia's, die als geslacht natuurlijk nog veel meer mooie planten omvat.

Ter verdere toelichting nog iets over de achtergronden, soms ver terug in de tijd, soms tamelijk actueel omdat de plant pas recent (nou ja, in 1970) gevonden is.

Rebutia's als groep zijn rond 1900 ontdekt. Zo schrijven Britton en Rose in 1920: "Er zijn vijf soorten. We weten zo weinig van deze planten, dat we niet in staat zijn ze nauwkeurig te beschrijven en zijn grotendeels afhankelijk van beschrijvingen en afbeeldingen van anderen." Schumann beschreef in 1895 *Rebutia minuscula*; de *R. fiebrigii* werd omstreeks 1912 van Berlijn naar New York gebracht en daar be-

Foto 2: de knopontwikkeling zet door.

Foto 3: de eerste oranje bloemen gaan open.

schreven door Britton en Rose. Enkele andere beschrijvingen dateren van de periode tussen 1904 en 1916.

Rebutia's groeien in het Andesgebergte, daar waar de Andes op z'n breedst is, gemiddeld op 3000 m hoogte, met uitschieters van 1500 – 4000 m. Het vriest er regelmatig, vooral in de winterperiode, waarin er ook sneeuw valt. Lage temperaturen blijken voorwaarde voor rijke bloei; vaak wordt een koude kas of zelfs een droge plaats buiten beschreven als zeer succesvol om planten te laten bloeien en zaad te laten ontkiemen. De knopvorming komt kennelijk vooral op gang bij echt lage temperaturen. Want bij temperaturen van 7°C of hoger blijken ze matig of helemaal geen knoppen te ontwikkelen. Rebutia's groeien over het algemeen probleemloos, maar op hun rotsachtige groeiplaatsen is het in de winter droog (sneeuw is niet nat!). De enige groeiplaats die genoemd wordt

voor *Rebutia heliosa* is in Bolivia, bij de plaats Tarija op 2450 m hoogte. Vandebroek bezocht deze plaats, en schreef in zijn reisverslag in 1998 in *Succulenta* dat deze juweeltjes van planten met de uiterst fijne stralvormige bedoorning daar uitbundig bloeiden met orangerode bloemen. Ze bleken bovendien gewillig te spruiten (foto 3) en hij illustreerde dat met een foto van een rijk uitgegroeid groepje. Anderen beschreven dat ze de *heliosa* daar in de sneeuw aantroffen, in een rotsachtige bodem, maar wel omgeven door mossen en humus. Dat geeft de achtergrond voor het verzorgen van *Rebutia heliosa*, waarvan Pilbeam overigens aangeeft dat het een moeilijke soort is om goed te laten groeien. Het meest gebruikelijke probleem is dat er te veel water wordt gegeven.

Groei en bloei

Rebutia's kweken is in het algemeen niet moeilijk, maar een paar punten vragen aandacht. Rebutia's groeien dus in de hoge Andes, waar het licht intenser is dan bij ons en meer UV-straling bevat. Daarom veel zon, niet schermen en geen schaduw. Maar ook niet te heet: veel frisse lucht in lente en zomer, dat geeft compacte groei, sterke ontwikkeling van doorns en meer bloei. Beschutten tegen regen. Veel zonlicht in het voorjaar is gewenst om knopvorming te stimuleren. Denk bij de temperatuur aan de groeiplaats op hellingen in de hoge bergen: in de winter licht en koud mits droog. Als de sneeuw smelt komt het water als vocht beschikbaar. Condens uit mist of nachtelijke afkoeling zal ook een bron voor water zijn, dus nevelen in het voorjaar en besproeien op warme dagen. Bij goed doorlatende grond mag bij warm weer veel water gegeven worden, maar daarna moeten ze opdrogen. Grond die te lang vochtig is veroorzaakt sterfte, met name door het wegrotten van de penwortel die sommige planten hebben. In de lente en zomer bij warm weer veel frisse lucht.

De uitstekende monografie van Pilbeam (1997) over rebutia's bevat naast een classificatietabel, foto's en kaartjes ook een uitvoerige beschrijving van groeiomstandigheden in de natuur en de vertaling daarvan naar onze situatie. Hij stelt dat het verstandig is rebutia's regelmatig te verpoten: jonge planten elk jaar, oudere eens per 2 of 3 jaar. Dat voorkomt ziekten en plagen, terwijl ze dan ook beter groeien en bloeien. De grond moet iets zuur zijn (pH iets lager dan 7) en hij beveelt bijvoorbeeld de volgende samenstelling aan: een derde op turf gebaseerde compost, een derde op goede grond gebaseerde compost en een derde grof zand. Potten moeten eerder breed dan diep zijn. De beste werkwijze is om de oude grond van de wortels af te schudden en er dan nieuwe grond omheen aan te brengen. Gedurende de rustperiode aan het eind van de winter is de grond

Foto 4: *Rebutia heliosa* overdekt met bloemen.

gemakkelijk te verwijderen en krijgen beschadigde wortels de tijd om callus te vormen voordat er water gegeven wordt; dus daarbij droge potgrond gebruiken. In andere jaargetijden moet beschadiging van wortels zoveel mogelijk voorkomen worden; daarna moet men één of twee weken geen water geven omdat de wortels anders gemakkelijk gaan rotten.

Vermeerdering gaat gemakkelijk door spruiten af te snijden op het smalste verbindingspunt en te bestrijken met houtskoolpoeder. De spruiten daarna enkele dagen laten drogen alvorens ze in droge grond te plaatsen. Pas water geven als de wortels verschijnen (in het groeiseizoen na zo'n drie weken) en in de schaduw houden tot ze duidelijk groeien. Daarna geleidelijk meer zonlicht geven. Zaaïen kan het beste in het begin van de lente bij een temperatuur van 15 – 20 °C. Water geven met een

Foto 5: Rebutia heliosa var. cajasensis met knoppen.

fungicide oplossing (zie Succulenta van februari 2001). Het zaad komt binnen drie weken op en de zaailingen kunnen enkele maanden in gesloten polyetheen zakjes gehouden worden. Daarna verpotten en in de winter vervolgens droog houden. Er worden ook goede ervaringen gemeld met het laten ontkiemen van zaad in de buitenlucht bij lage temperaturen door het gewoon buiten te laten staan, en alleen bij hele strenge vorst in een onverwarmde kas te plaatsen. Deze behandeling geeft geen grotere verliezen, maar wel veel ontkiemend zaad.

Rode spint vormt het grootste gevaar voor deze planten; het veroorzaakt bruine verkleuring van het oppervlak, te beginnen bij de groeipunt en is zichtbaar met een sterk vergrootglas. Rode spint is te bestrijden door tenminste wekelijks regenwater of een insecticide te spuiten; lang volhouden (een jaar) want uit de eieren komt een nieuwe generatie. Rebutia's zijn daarnaast ook gevoelig voor wolluis en wortelluis.

Rebutia heliosa wordt soms beschreven als een plant voor de gevorderde liefhebber, maar dat lijkt mij wat overdreven. Het is echter nodig de bovenstaande punten goed in acht te nemen. 's Zomers buiten zetten is gunstig, want ze houden van zon en frisse lucht. 's Winters koel (ca. 8 °C) en eventueel heel weinig water. Pas water geven in het voorjaar als de eerste bloemknoppen te zien zijn. Heliosa is erg gevoelig voor veel nattigheid, daarom water geven van onderen, en de doorlatendheid van de grond vergroten met wat extra zand. In de zomer gerust zo nu en dan voedsel geven.

Bij enten spruiten rebutia's sneller en kunnen hele plantenklompen vormen. We kunnen als onderstam daarvoor naast *Trichocereus spachianus* ook *Trichocereus schickendantzii* en *Opuntia tomentosa* of *O. bergeriana* gebruiken, vooral voor kleinere soorten die sterk uitstoelen (Bravenboer, 1978; Desender-Bruneel, 1995). Maar het

risico is dat ze dan gerechter en sappiger worden, waarmee ze hun charme als gebergteplant verliezen. Bij een heliosa, die geënt is op een opuntia heb ik daar geen last van, het resultaat is eerder positief. Rebutia's zijn ook geschikt voor hydrocultuur.

Historie en beschrijving

Zoals gewoonlijk vroeg ik me af waar de naam Rebutia vandaan kwam. Die naam blijkt afkomstig te zijn van 'Rebut', een wijngaardenier in Frankrijk. Het was een bijzondere man want hij had tegen het einde van de 19^e eeuw in Chazay d'Azergues een van de grootste cactusbedrijven van die tijd opgebouwd (Barthlott, 1978). Het geslacht Rebutia werd in 1895 voor het eerst beschreven door de Duitse botanicus Karl Moritz Schumann (1851-1904), conservator van het botanisch museum in Berlijn. *Rebutia minuscula* is in 1892 in Frankrijk ingevoerd. De ongeveer 40 soorten rebutia's groeien van Argentinië tot Bolivia en vertonen grote verschillen, omdat ze vele honderden vormen omvatten, die vroeger werden gerekend tot *Aylostera*, *Digitorebutia*, *Lobivia*, *Mediolobivia*, *Sulcorebutia* en *Weingartia* (Hewitt, 1994). In het wild ontwikkelen ze zich nog voortdurend als aanpassing aan de hoogte en andere plaatselijke omstandigheden.

Rebutia heliosa is door Walter Rausch gevonden in het Andes-gebergte in Bolivia (bij Tarija op 2450 m hoogte) en door hem beschreven in 1970 als *Aylostera heliosa*; tegenwoordig wordt *Rebutia heliosa* in het subgenus *Aylostera* geordend. Vanwege de regelmatige, aan stralen herinnerende areolen werd deze soort genoemd naar de Griekse zonnegod Helios.

De soort werd snel populair na introductie, want vooral een cluster is erg fraai, met of zonder bloemen. De plant spruit in cultuur al snel, met stammetjes van 20 mm hoogte of meer, en 25 mm doorsnede (Pilbeam, 1997; Backeberg, 1976).

Foto 6: Var. *cajasensis* met rode bloemen.

Heliosa heeft tot 38 (!) ribben, waarop de kleine areolen en doorns geometrisch gerangschikt zijn in spiralen. De areolen zijn opvallend bruin wollig (foto 2). De 24-26 doorns zijn allemaal radiaal, klein, 1 mm lang, liggen plat tegen het plantlichaam aan, zijn wit en aan de basis bruin. De bloemen zijn oranje, 4,5 tot 5,5 cm lang met een smalle buis, 4 cm breed, de stempeel is wit. Vruchten: rond, 4 mm doorsnede, violet behaard. Zaad rond en ruw, slechts 10-20 per vrucht.

Opvallend is dat de witte randdoorns tegen de plant gedrukt liggen en kamvormig naar beneden wijzen (foto 1). Een mid-dendoorn ontbreekt. De bloemen worden 4 cm in doorsnede en zijn oranje.

Het belangrijkste onderscheidende kenmerk van de aylosteragroep is dat het onderste deel van de stamper tot een vaste zuil vergroeid is met de bloembuis,

terwijl bij de andere *rebutia*'s de stamper vrij staat in de bloembuis. (Aulos betekent (bloem)buis; stereos betekent vast, hard.) Ook heeft de *aylosteragroep* een meer cilindrisch, lang lichaam.

Er zijn volgens Pilbeam twee variëteiten: *Rebutia heliosa* var. *cajasensis* Donald (foto 5 en 6). Deze variëteit groeit forser uit, met meestal een gladder, meer geelachtig bruin tot bruin oppervlak dan de andere variëteit (die opvallender tuberkels heeft, witter is, kortere doorns heeft en meestal donkerder rode bloemen). De plant heeft 4 cm hoge stammetjes van 3 cm doorsnede, en is grijsgroen met 25 - 30 ribben. De areolen zijn klein, spits met donker bruine wol. De 10 - 12 doorns zijn alle radiaal, 3 - 5 mm lang, dun, wit tot bleek geel of bruin. De bloemen zijn variabel, van oranje- tot karmozijnrood (foto 6), in vorm gelijk aan de typeplant. Deze variëteit groeit in Bolivia bij Tarija op 2500 m hoogte.

Rebutia heliosa var. *condorensis* Donald. Deze plant ziet er heel anders uit, maar is toch ingedeeld bij *Rebutia heliosa* op grond van dezelfde groeiplaats en identieke bloem, zij het anders gekleurd. De grijsgroene stammetjes zijn groter dan die van de typeplant, tot 4 cm hoog, 3 cm doorsnede, met 30 - 40 ribben. De areolen zijn verlengd en bedekt met geelachtig bruine wol. De 12 - 16 doorns zijn alle radiaal, 4 mm lang, dun, kamvormig, wit tot bruin-geel. De bloemen zijn rood tot karmozijn-purper, opvallend donker van kleur, de stijl en stempel zijn geelachtig wit. Deze variëteit groeit eveneens in Bolivia bij Tarija op 2500 m hoogte.

Pilbeam noemt ook nog de hybride *R. heliosa* x *albiflora* Hort (cv. Sunrise). Dit is een kruising met dichte witte bedoorning (dicht zoals de eerste ouder), en heeft de witte bloemen van de laatste, die rozeachtig oranje zijn als ze open gaan.

Literatuur

- Backeberg, C. (1976) Das Kakteenlexicon. Stuttgart: Gustav Fischer Verlag.
- Barthlott, W. (1978) Cacteeën, soorten, herkomst, verzorging. Wageningen: Zomer en Keuning.
- Britton, N.L. & J.N. Rose (1937). The Cactaceae, volume II. Toronto: Dover (herpublicatie in 1963 van de tweede editie).
- Bravenboer, S.K. (1978) Cactussen. Amsterdam: Elsevier.
- Desender-Bruneel, M. (1995) Cactussen en vetplanten, mijn hobby. Izegem: Uitgeverij Hohepied.
- Hewitt, T. (1994) Cactussen en vetplanten. Utrecht: Kosmos-Z&K Uitgevers.
- Pilbeam, J. (1997) *Rebutia*. The Cactus File Handbook. Southampton: Cirio Publishing Services.

Berkenlaan 13, 3707 BA Zeist
albert_pilot@hotmail.com

HET GESLACHT YUCCA (AGAVACEAE)

8. SERIE BACCATAE (VERVOLG)

(SOORTEN MET VLEZIGE VRUCHTEN)

Fritz Hochstätter

Yucca confinis McKelvey

Yucca of the boundary – Yuccas SW. U.S.
1:49. 1938

Type: McKelvey 2099 ongeveer 23 km ten noordoosten van Douglas langs de weg naar Rodeo, 1.600 m, onder Mesquites (het stekelige gewas *Prosopis juliflora*, red.) 3 mei 1931 (Arnold arboretum.)

Ander representatief materiaal dat bestudeerd werd:

Arizona: fh 1180.26, Apache 1.300 m, fh 1180.47, Pendregosa Mts. gebied, 1.700 m.

New Mexico: fh 1180.40, omgeving Rodeo, 1.400 m.

Beschrijving:

Stamloos, of met korte stammetjes en weinig rozetten, wortelgestel vormt wortelstokken; bladeren donker blauwachtig groen tot geelachtig groen, glad, sterk, rechtop of licht gebogen, met variabele (korte, lange, gekrulde) draden aan de randen, 0,5 – 0,8 m lang, spits toelopend, 2 - 2,5 cm breed, het breedst in het midden, hol of bol gebogen kanten en aan de basis van het blad plat-bol.

Bloeiwijze pluimvormig 1 – 1,3 m lang, verschijnt tussen de bladeren met rechtopstaande vertakkingen van 5 - 20 cm lang; bloem wit tot crèmekleurig, klokvormig, 6 – 12 cm lang; bloembladeren breedlancetvormig; stamper 5 – 6,5 cm lang;

Yucca confinis, Rodeo area, fh 1180.40

Foto's van de schrijver

Yucca confinis, Rodeo area, Arizona, 1400 m,

fh 1180.40

vruchtbeginsel dun, spits toelopend; stijl 5 – 7 mm lang en breed; stempellobben 3, rechtop en variabel; meeldraden 3 – 4 cm lang. Vruchten vlezig, cilindervormig, 10 – 16 cm lang, 3 – 5 cm breed, als ze rijp zijn groenachtig tot bruinachtig, zaden met structuur, mat, zwart.

Voorkomen

U.S.A.: Sonora- en Chihuahuan-woestijn. Arizona: Cochise Co., Pima Co.; New Mexico: Hidalgo Co.

Noord Mexico.

In een rotsachtig heuvellandschap en op plateaus op hoogtes van 1.200 – 1.700 m.

Opmerkingen

De taxonomische positie van *Yucca confinis* is zeer verwarrend. Kearney & Peebles (1942) hebben *Y. confinis* met *Y. baccata* ssp. *vespertina* bij *Y. baccata* ssp. *baccata* ondergebracht. Benson & Darrow classificeerden in 1943 deze soort met *Y. arizonica* en *Y. baccata* ssp. *thornberi* als een

synoniem van hun nieuwe combinatie *Y. baccata* var. *brevifolia* (Schott) Benson & Darrow. Webber (1953) daarentegen ziet hem weer als een hybride van *Y. baccata* of *Y. arizonica*.

De bladeren zijn hetzelfde als die van *Y. torreyi*. De bloeiwijze lijkt op die van *Y. arizonica*, alhoewel *Y. confinis* minder vertakt is. *Y. confinis* groeit, klein van gestalte, tezamen met *Y. arizonica*. De groei van de bloeiwijze is zeer variabel, dit in tegenstelling tot de andere leden uit de *baccata*-serie die een constante vorm van de bloeiwijze hebben.

Yucca arizonica McKelvey

Sahuiliqui (lengua Pima) *Yucca*. – Arnold Arboretum Jour. 16: 270. 1935

Synoniemen

Yucca puberula sensu Torrey, in Emory, U.S. and Mex. Bound. Bot., 221. 1859, pro parte, non Haworth 1828.

Yucca confinis fh 1180.47 Pendregosa MTS, Arizona, 1700 m

Yucca brevifolia Schott ex Torrey, in Emory, U.S. and Mex. Bound. Bot., 221. 1859, pro parte als synoniem van *Yucca puberula*, non Engelman, 1871.

Yucca treleasei MacBride, Gray Herbarium, Harvard Univ. Contr. 56: 15. 1918, non Sprenger. 1901.

Yucca baccata var. *brevifolia* Benson & Darrow, Amer. Jour. Bot. 30. 234. 1943, in part.

tussen de bladeren, met variabele vertakkingen 10 – 20 cm lang; bloem wit tot crèmekleurig, klokvormig; bloembladen lancetvormig, zelden omgekeerd lancetvormig; buitenste bloembladen, 5 – 12 cm lang, 1,5 – 3 cm breed; binnenste bloembladen, 6 – 12,5 cm lang, 2 – 3,5 cm breed; meeldraden 3,5 – 5,5 cm lang; helmknoppen tot 5 mm lang; stamper 4,5 – 7,5 mm lang; stijl 5 – 10 mm lang;

Type: Schott, s.n., Tubac Valley, bij Nogales, Arizona (MO 135693).

Representatief materiaal

Arizona: fh 1180.42, omgeving Bisbee, 1.450 m, fh 1182.32, Atascosa Mts., 1.500 m.

Beschrijving

Stamvormend, in dichte groepen bij elkaar staand met een hoogte van 1 – 3 m en een breedte van 4 m, 5 – 40 rozetten, zelden vertakt, de stam is tot aan de basis met oude bladeren bedekt; wortelgestel bestaat uit wortelstokken; rozetten solitair, 0,5 – 1 m hoog, 1 – 1,5 m breed; bladeren blauwachtig tot geelachtig groen, recht tot gebogen, gedraaid, sikkelvormig, van plat – bol tot hol – bol, met fijne, rechte vezeldraden, 0,3 – 0,7 m lang, spits toelopend.

Bloeiwijze pluimvormig 1 – 1,5 m lang, rechtop of naar een zijde hangend, beginnend

Yucca arizonica, fh 1182.32, Atasco Mts., Arizona, 1300 m Foto boven

Yucca arizonica, fh 1180.42, Bisbee area, Arizona, 1450 m Foto rechts

stempellobben 3, rechtopstaand. Vruchten vlezig, spoelvormig tot cilindervormig, 7 – 15 cm lang, 2 – 4 cm breed, als de vrucht rijp is groenig tot bruinachtig, zaden variabel, halfrondd tot langwerpige, 0,5 – 1 cm lang en breed, 0,2 cm dik, met een duidelijke structuur, mat zwart, vleugelloos.

Bloeitijd: maart tot mei. De zaden rijpen in 6 – 8 weken.

Voorkomen

USA: Sonora- en Chihuahuan-woestijn.
Arizona: Pima Co., Santa Cruz Co. en Cochise Co.;

New Mexico: Hidalgo Co.

Mexico: in de staat Sonora.

In rotsachtig heuvellandschap en plateaus, voorkomend op hoogtes van 1.100 – 2.100 m. Groeiend in gezelschap

van *Yucca elata*, *Yucca schottii*, *Agave parviflora* en andere agaven, *Echinocereus rigidissimus* en andere cactussen.

McKelvey heeft in het jaar 1935 deze naam gepubliceerd voor het door Schott verzamelde herbariummateriaal, dat vroeger ten onrechte met *Yucca schottii* gelijkgesteld werd. Webber bericht over tussenvormen, respectievelijk hybriden die in de uitgestrekte gebieden tussen de verspreidingsgebieden van *Y. arizonica* en *Y. baccata* voorkomen en waardoor *Y. thornberi* en *Y. confinis* geen echte soorten zouden zijn. Overtuigend bewijs werd echter niet geleverd.

Op grond van zijn uiterlijk is *Yucca arizonica*, een lid van de *baccata* serie, duidelijk van *Yucca baccata* ssp. *thornberi* te onderscheiden door de vorm van de rozetten, de bladeren en de karakteristieken van de bloeiwijze.

***Yucca arizonica*, fh 1180.42, Bisbee area, Arizona, 1450 m**

Einde van de *baccata*-serie

Vertaling: Henk Viscaal

**Postfach 510201, D 68242, Mannheim, Duitsland:
Box 11, Modena, Utah 84753, U.S.A.
E-mail: Fhnavajo@aol.com**

SUCCULENTENNIEUWTJES

Ton Pullen

Deze aflevering wil ik graag beginnen met de publicatie van een nieuwe *Escobaria* in het Tsjechische blad **Kaktusy** [27 - 2, 2001]. De dopeling heet *Escobaria grata* en wordt voorgesteld door Kaplan, Kunte & Snicer. Vanwege de aanwezigheid van een tweetal planten met de naam *Oreocereus urmiriensis* op het etiket in mijn verzameling heb ik meermalen gezocht naar een publicatie van deze naam, die in zaadcatalogi nogal eens opduikt. Volgens Slaba is *O. urmiriensis* n.n. een op grote hoogte groeiend ecotype van *O. fossulatus*. Weer een probleem opgelost!

In **Piante Grasse** [20 - 4, 2000], het Italiaanse cactustijdschrift, behandelt Van Heek het geslacht *Micranthocereus* in een uitgebreid artikel (33 pagina's).

Ariu wijdt een bijdrage aan de succulenten van Zuid-Afrika en Namibië.

Het volgende nummer [21 - 1, 2001] bevat deel 2 van Hochstätter's *Yucca*-artikel.

Het Italiaans/Engelse Periodiek **Cactus & Co.** [5 - 2, april 2001] is voor een belangrijk deel gevuld met een revisie van het geslacht *Ancistrocactus* van de hand van A. Doweld. Een aantal naamsveranderingen wordt hier doorgevoerd. Een tweede groot artikel, door R. Corti, handelt over sempervivums in het Piora-dal (Ticino, Zwitserland).

De hierboven reeds genoemde heer Doweld heeft zich eveneens onledig gehouden met een bewerking van het geslacht *Eriocactus* in het Russische tijdschrift **Turczaninowia** [3 - 3, 2000]

Haworthiad [jan. 2001], het blad voor de *Haworthia*-fanaten, brengt de introduc-

tie van een aantal nieuwe namen door Hayashi: *H. crausii*, *H. bronkhorstii*, *H. scabra* var. *johanii*, *H. retusa* var. *quimutica*, *H. opalina* en *H. zenigata*.

In het Belgische blad **CaVeKa** [14 -5, mei 2001] vindt u een artikel van Fritz over de verwantschapsgroep rond *Sulcorebutia breviflora*. En passant wordt een tweetal variëteiten omgecombineerd tot subspecies. Echt nodig?

Het Duitse **K.u.a.S.** [52 - 6, juni 2001] brengt de introductie van een nieuwe groep *Hylocereus*-cultivars, een bijdrage van E. Meier. Thiede & Eggli brengen de genera *Manfreda* en *Polianthes* terug onder het geslacht *Agave*. Een aantal nieuwe naamscombinaties is het gevolg. Gilmer & Hofacker houden zich bezig met de weinig bekende knolsucculent *Sinningia macrostachya*.

Het volgende nummer van deze periodiek [**K.u.a.S.** 52 - 7, juli 2001] bevat een reisverslag van Mies & Lavranos over Ras Fartaq (Jemen). Rischler was op de groeiplaatsen van *Mammillaria longiflora* en bericht daarover. Alt deed onderzoek naar de invloed van voedingsstoffen op de groei en bloei van een tweetal *Cactus*soorten.

Het augustusnummer van dit tijdschrift [**K.u.a.S.** 51 - 8, aug.2001] opent met een bijdrage van Fritz & Gertel over de veelvormigheid van *Sulcorebutia vasqueziana*. Papsch houdt zich bezig met de cactusflora van Patagonië. Eggli brengt een nieuwe naam, *Sedum alexandri*, voor een oude bekende, *Sedum platyphyllum*. Mies & Lavranos vervolgen hun reisverslag naar Ras Fartaq.

Het Amerikaanse **Cactus & Succulent Journal** (U.S.) [73 - 2, 2001] bevat de nieuwbeschrijving van *Gasteria pendulifolia*, door E. van Jaarsveld.

Piccione publiceert een nieuwe cultivar-naam in Lithops: *L. herrei* 'Splendido'.

Turbinicarpus knuthianus vormt het onderwerp van een bijdrage van Sotomayor, Arredondo & Martinez. Stephenson schrijft over *Aeonium*-hybriden in de natuur.

Het volgende nummer [**C.&S.J.** (U.S.) 73 - 3, 2001] brengt een reisverslag van Kimmach over zijn reis naar Socotra. Juan Chahinian beschrijft *Sansevieria nitida* uit Kenia als nieuwe soort. *Gasteria polita*, een nieuwe soort uit de westelijke Kaapprovin-

cie, wordt voorgesteld door van Jaarsveld. Rebman wijdt een artikel aan de succulenten van Baja California. Lavranos & Mies vonden een nieuwe *Aloe* in Jemen: *Aloe mccoysi*. Newton beschrijft *Aloe lolwensis* als nieuwe soort.

Rinkslag 19, 7711 MX Nieuwleusen
E-mail: tonpullen@wanadoo.nl

MEXICAANSE MOMENTEN (SLOT)

Wolter ten Hoeve

Op 28 oktober rijden we verder naar het zuiden om na enige tijd een onverharde weg te nemen die naar Hipolito voert. De weg is goed te berijden, we halen af en toe bijna 80 km/uur. Voorbij Hipolito hebben we weer een verharde weg en na een tijdje stoppen we bij een vlak gebied waar *Ariocarpus kotschoubeyanus* moet groeien. Die vinden we ook vlak langs de weg, maar helaas, geen bloei, en o, wat hebben ze het moeilijk gehad hier! Blijkbaar is er in deze streek weinig regen gevallen, want de planten die hier groeien staan er mistroostig bij. Een paar *Lophophora*'s snakken naar water, een *Leuchtenbergia principis* is amper te herkennen, want alle tuberkels zijn verdroogd op een paar in de top na. Gauw verder, nu naar Estacion Marte dat dicht langs de hoofdweg van Saltillo naar Torre-

on ligt. We verkennen de nabije omgeving van dit dorpje. In een vlak gebied, dat tijdens regenperiodes onder water staat, vinden we weer *Ariocarpus kotschoubeyanus*, maar ook deze planten hebben al gebloeid. Het kan duidelijk niet altijd prijs zijn wat bloeiende Ario's betreft en tot nu toe hebben we ontzettend veel Ario-soorten in bloei gezien. De beide Engelsen, Geoff en John, hebben Mexico een jaar eerder ook bezocht en toen hebben ze lang niet zo veel bloeiende Ario's gezien. Je moet het net treffen dat je na een regenrijke periode op het goede moment in Mexico bent!

Een andere plant die in deze vlakke omgeving voor kan komen is *Mammillaria coahuilensis*, en daar ga ik naar op zoek. Uiteindelijk vind ik op een bijna kale vlakke ook planten die aan de beschrijving van

Aztekium hintonii

M. coahuilensis zouden kunnen voldoen, alleen zijn de volwassen planten te groot. De grootste exemplaren meten bijna 10 centimeter in doorsnee, en zo groot behoort *M. coahuilensis* niet te worden. Zou het dan een *M. heyderi* zijn? Waarschijnlijk wel, echter deze vorm heeft wel de habitat van *M. coahuilensis*, de planten bevinden zich namelijk in een kuiltje en blijven onder de oppervlakte van de omgeving. In bepaalde jaargetijden zullen de planten dan ook niet zichtbaar zijn omdat er zand overheen gewaaid is. Op grond van mijn waarnemingen kan ik me wel voorstellen dat Jonas Lüthy in zijn indeling van het geslacht *Mammillaria* *M. coahuilensis* slechts als een subspecies van *M. heyderi* beschouwt.

We trekken verder naar het noorden, over een vrij goede onverharde weg gaan we de bergen in. Volgens John moet ergens in die bergen een *Leuchtenbergia*-bos zijn (van de vorm die erg hoog wordt), maar exacte

gegevens hebben we niet en het lukt ons ook niet om een zijweg te vinden die we in zouden moeten gaan. Uiteindelijk komen we vele kilometers verder bij enkele mijnen uit en daar neuzen we nog wat rond op de heuvels zonder veel interessants tegen te komen (nou ja, *Astrophytum capricorne*, *Mammillaria pottsii*, 1 *Ariocarpus retusus* en wat gewoner spul). We keren om en rijden al die 20, 30 kilometers terug tot we weer uit de bergen zijn. In de omgeving van de laatste heuvels voor de vlakte stappen we nog eens de auto uit en dat blijkt een goede keus, want hier vinden we een behoorlijke variatie aan planten, o.a. *Ariocarpus retusus*, *M. lasiacantha* (opnieuw een bevederde vorm), *Epithelantha*, *Theolocactus rinconensis*. Helaas kan ik geen foto's meer nemen van de cactussen want het is al schemerig aan het worden. Geoff en John nemen nog wat opnamen met de flitser en dan gaat het in het donker nog een 15 km over de onverharde weg door

Wit- en roodbloeiende *Ariocarpus confusus* (*), met *Thelocactus conothelos* (aurantiacus)

de vlakte naar Estacion Marte. Via de grote weg komen we in Saltillo, waar we in een hotel dichtbij het vliegveld overnachten.

De volgende dag voert ons naar het zuiden, het wordt geleidelijk aan tijd om richting Mexico City te gaan. We bezoeken opnieuw 'mijn' retusus-vindplaats en nu vinden we diverse planten in bloei. Helaas alleen maar planten met witte bloemen (tot wit met een roze zweem), maar geen planten met roze bloemen. Omdat we onderweg vrij dicht bij de vindplaats van *M. sanchez-mejoradae* langskomen, besluiten we het erop te wagen om naar de boerderij, op welks land deze plant groeit, te gaan en aan de landeigenaar te vragen of we de vindplaats mogen bezoeken (om het hele terrein bevindt zich overigens elektrische bedrading). De eigenaar blijkt op deze zondag niet aanwezig maar er is nog wel wat personeel. Via een klein jongetje raak ik

aan de praat met zijn moeder en misschien kunnen we de heuvel wel bezoeken, zegt ze. Ze zal haar man vragen die met de tractor op het land aan het werk is. Even later komt haar man, en hij is bereid om ons naar de vindplaats te brengen. Met zijn zoon-tje bezoeken we een heuvel en daar, bijna bovenaan, groeit *M. sanchez-mejoradae*. De plantjes zijn ongelooflijk klein, bijna altijd minder dan 1 cm in doorsnee! Meestal groeien ze in rotsspleten. Pa en zoon houden ons goed in de gaten terwijl wij foto's nemen, je kunt nooit weten, hè! Nou, ze hoeven zich geen zorgen te maken, want wij nemen alleen foto's mee terug. Toch is het goed om te weten dat deze mensen beseffen dat hier waardevolle plantjes groeien en geen onkruid. Nadat we onze gids teruggebracht hebben naar de ranch en hem als blijk van waardering 100 pesos gegeven hebben, gaan we verder zuidwaarts. De onverwachte mogelijkheid om deze vindplaats te bezoeken geeft ons als cactusfreaks een echte

Ariocarpus lloydii ten westen van Parras

Ariocarpus bravoanus

kick. En we bedenken ons dat wanneer de baas zelf aanwezig was geweest we misschien helemaal niet naar de vindplaats hadden gemogen.

In de omgeving van Entronque San Roberto beklimmen we een heuvel. Deze

heuvel is bijna letterlijk bezaaid met *Ariocarpus retusus*, van onderen aan de voet van de heuvel tot boven op de top kom je deze plant tegen. Ook vinden we een enkel exemplaar van *Leuchtenbergia principis*. Een paar andere heuvels in de buurt bekijk ik ook nog even, maar veel nieuws is er niet te vinden. Dan gaan we in de richting van Matehuala en net voor deze plaats nemen we de afslag naar het westen. We moeten dan nog iets meer dan 100 km rijden, waarvan het grootste deel in het donker, om uiteindelijk in San Tiburcio aan te komen waar we in het enige, zeer slechte motel een paar kamers vinden om te overnachten.

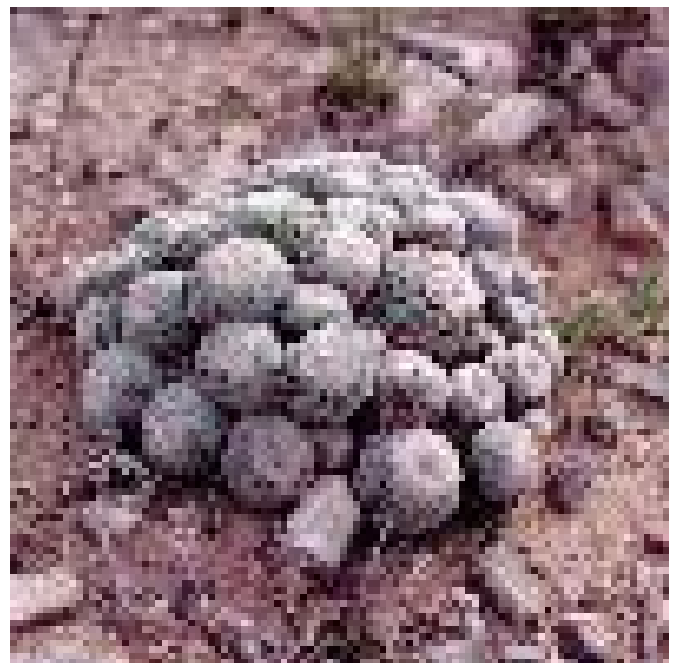
De dag die volgt brengt ons terug naar het oosten, iets ten oosten van San Tiburcio vinden we aan de voet van enkele heuvels opnieuw *Ariocarpus retusus*, die hier haar meest westelijke verspreidingsgebied kent. Het begint trouwens wel een beetje eentonig te worden, want het lijkt erop dat wanneer je in dit gedeelte van Mexico een heuvel tegenkomt dat dan de kans redelijk

Mammillaria lenta ten oosten van Viesca

groot is om *A. retusus* aan te treffen. Ho-gerop de heuvels kom ik deze plant niet tegen, alleen op de top vind ik nog 1 exem-plar. Wel zien we hier af en toe *M. pottsii* en een *M. heyderi*-variant. Ook *Lophophora williamsii* is weer eens aanwezig. Via Matehuala gaan we naar Entronque El Huizache en dan oostwaarts. We zoeken bij El Huizache nog naar *Ariocarpus kotschoubeyanus* in de vlakke delen, maar deze soort vinden we hier niet (volgens Anton Hofer komt deze soort hier waarschijnlijk niet meer voor). Wel vinden we enkele bloeiende *Lophophora*'s en dat is wel een paar dia's waard. Verder naar het oosten nemen we de afslag naar Palmillas en Las Tablas. Op een heuvel zoeken we naar *Turbinicarpus jauernigii*. Bijna boven aan de heuvel vinden we een aantal exemplaren van deze soort, meestal tussen rotsspleten groeiend. Op deze heuvel vind ik ook een paar *Mammillaria*'s uit het ondergeslacht *Dolichothele*. Het zouden jonge *M. longimamma* of *M. melaleuca* kunnen zijn. In de omgeving van Las Tablas zoeken we in

Epithelantha tussen Monclova en Saltillo

vlak terrein naar *Turbinicarpus lophophoroides*, maar we slagen niet in onze mis-sie. Het kan zijn dat de planten tussen de graspollen groeien en alleen in de droge tijd zichtbaar worden. Wel vinden we

Ariocarpus kotschoubeyanus in de omgeving van Hipolito

Astrophytum myriostigma en ook de nudum-vorm hiervan op een heuveltje. In de omgeving van het zuidelijker gelegen San Francisco zetten we op een vlakke in het halfduister onze tenten op. Op deze vlakke moet ook *Ariocarpus kotschoubeyanus* groeien en we vinden in de schemering inderdaad enkele exemplaren. De volgende morgen vinden we bij daglicht nog meer planten. Een eindje verderop treffen we op diverse plaatsen *Lophophora koehresii* aan en ik vind onder een struikje nog een *M. prolifera*. Over de onverharde weg rijden we verder naar het zuiden tot we bij een grotere weg aankomen. Daar gaan we rechtsaf, richting Rio Verde. Na een aantal kilometers klauteren we een paar steile heuvels op om *Ariocarpus retusus* fa. *scaphirostroides* te zoeken. Die vinden we in eerste instantie niet, maar wel komen we schitterende groepen van *M. albata* tegen, met soms enkele bloemen en ook *M. candida* zie je af en toe. Maar de Ario, ho maar. Ik beklim een heuvel aan de andere

kant van de weg en bovenop de vlakke top van deze heuvel zie ik wel allerlei gekke kuiltjes. Het lijkt er verdacht veel op dat iemand hier planten geroofd heeft! Jammer, jammer! Gelukkig blijken Andreas en John op een andere plaats deze retusus-vorm intussen wel gevonden te hebben. Maar meer dan 7 exemplaren zijn niet te vinden. Hopelijk herstelt deze populatie zich weer.

Via Rio Verde gaan we over de splinter-nieuwe Supercarretera (tol!) naar Cerritos en vandaar over een onverharde weg in de richting van Derramaderos. We nemen een afslag om op zoek te gaan naar *Turbinicarpus pseudopectinatus*, maar het lukt ons niet om de vindplaats te bereiken. Wel komen we aardig in de buurt via een ander onverhard weggetje en omdat het toch nog niet donker is, kijken we daar maar eens rond. Binnen de kortste keren vind ik daar een mooie vorm van *Ariocarpus retusus*, met wat langere tepels en een vrij licht-groene kleur. Bij verder zoeken komen we

Mammillaria sanchez-mejoradae

vrij veel exemplaren tegen op de wat openere plekken. Deze populatie ziet er zeer gezond uit, want we zien kleine en grote exemplaren. Ik zie zelfs een plant met 2 piepkleine zaailingen tussen de tepels. De bloeiperiode is helaas al voorbij. Maar het vinden van een nieuwe retusus-locatie maakt veel goed. We vinden het hier zo interessant dat we tot aan de schemering rondneuzen op deze plek. Het gevolg is dat we in het donker nog bijna 400 kilometer moeten rijden tot Queretaro. Daar komen we om middernacht aan. Gelukkig kunnen we nog een hotel vinden, maar de warme maaltijd schiet er niet voor de eerste keer bij in.

De volgende dag, dinsdag 31 oktober, rijden we naar Mexico City. 's Avonds vliegen we terug naar Nederland en dan is deze cactus-trip echt ten einde. Gelukkig kan ik in Nederland nagenieten van deze vakantie door de 650 dia's die ik genomen heb.

De fraaie bedoorning van bovengenoemde plant

**Vreebergen 2,
9403 ES Assen.**

E-mail: W.ten.Hoeve@chem.rug.nl

(* Red. confusus = retusus ssp. retusus)

EUPHORBIA STELLAESPINA HAWORTH

Rikus van Veldhuisen.

De oplettende lezers onder U zullen misschien zeggen; “Hé, *Euphorbia stellaespina* hebben we toch al gehad, er zijn zoveel succulente soorten *Euphorbia*'s en nu valt hij in herhaling.” U heeft niet alleen een goed geheugen maar bovendien ook gelijk. Laat het mij even uitleggen. In mijn geschrift over *Euphorbia stellaespina* van 1997 zaten naar mijn gevoel nog enkele losse eindjes. Dit betreft onder andere het voorkomen van de forma *viridis* in de natuur. Over deze forma maakt alleen Jacobsen een vermelding. Inmiddels heeft uw schrijver in 1999 deze prachtige soort in haar natuurlijke omgeving gevonden en

een verslag vergezeld van beeldmateriaal wil hij u niet onthouden.

Al meer dan 15 jaar houd ik mij bezig met euphorbia's en heb gedurende deze tijd alle publicaties over deze planten verzameld. Het aantal succulente soorten waarover ik momenteel gegevens bezit bedraagt 706. Bovendien zijn er vele meldingen van nog niet officieel beschreven succulente soorten. Daarbij wil ik geenszins beweren compleet te zijn. Zelfs in botanisch al zeer goed onderzochte gebieden worden nog steeds met enige regelmaat nieuwe soorten gevonden. Als je daarbij

Verspreide groepen van *E. stellaespina* in een veld vol met bloeiende bestekelde mesem-struiken. Tussen Richmond en Victoria Wes.

bedenkt hoeveel gebieden er nog zijn die nauwelijks onderzocht zijn, dan ben ik ervan overtuigd dat er nog vele juweeltjes op hun ontdekking wachten. Voeg daar het aantal soorten van de geslachten *Monadenium* en *Jatropha* bij en de kleinere geslachten zoals *Endadenium*, *Pedilanthus* en *Synadenium*, dan komt het totaal aantal succulente *Euphorbia*-achtigen op zo'n 1000 soorten. En dat is dan nog zonder subspecies en variëteiten. Als ik dus in dit tempo blijf doorschrijven in ons tijdschrift is een mensenleven in ieder geval tekort om alle soorten aan bod te laten komen, zeker als je dan ook nog soorten op herhaling laat komen.

Tijdens onze reis eind oktober 1999 door Zuid Afrika troffen wij op meerdere plaatsen grote groepen aan van *Euphorbia stellaespina*. Deze soort is een van de meest indrukwekkende planten die wij hebben gevonden. Op de meeste vindplaatsen is zij zeer dominant aanwezig in het landschap en zeker niet schaars, zoals eerder verondersteld. Op sommige plaatsen is zij zelfs zeer algemeen, zoals langs de weg van Beaufort West naar De Rust, waar wij bij bijna elke tussenstop een populatie van *Euphorbia stellaespina* aantreffen.

De eerste kennismaking met deze soort was toen wij met een behoorlijke snelheid over een dirtroad reden vanaf Richmond naar Victoria Wes. Het rijden over deze onverharde wegen in Zuid Afrika is bij het doorkruisen van dit prachtige land, meer regel dan uitzondering. Na enige gewening is dit goed te doen, want over het algemeen zijn deze wegen van goede kwaliteit. De hoge snelheid laat zich verklaren door het feit dat je dan minder last hebt van het zogenaamde wasbordeffect. Rijd je wat langzamer dan tril je de auto uit, althans in de door ons gehuurde Opel corsa. Wel moet je behoorlijk opletten op deze dirtroads, want als je te hard gaat, dan kun je gaan vlieën. Bovendien worden scherpe

Een veelkoppige cluster, groots en indrukwekkend, tussen Richmond en Victoria Wes.

Op de vindplaats tussen Richmond en Victoria Wes groeien ook planten met groene jonge stekels.

bochten en dergelijke lang niet altijd aangegeven.

Juist toen we een rotsachtige richel passeerden in het landschap moesten we vol in de remmen. Vele planten stonden in veelkoppige groepen verspreid in het veld en waren zelfs bij het passeren met hoge snelheid niet over het hoofd te zien. Deze groep *E. stellaespina* verschilde in enkele aspecten van de planten op de andere

Even ten zuiden van Beaufort West vinden we weinig vertakte planten.

vindplaatsen. Allereerst bevonden zich in deze populatie planten met roze stekels in de nieuwgroei, terwijl andere planten groene stekels hadden. Deze planten groeiden soms naast elkaar. Deze stekels, die bestaan uit een sterretje, hebben een vrij lange hoofdsteel en het sterretje van stekels is zeer onregelmatig vertakt met ook hier vrij lange stekels. Al met al geeft dit een vrij ongeordend geheel.

Ten zuiden van Beaufort West vonden we meerdere populaties van *Euphorbia staelaespina*. Op deze vindplaatsen troffen we alleen planten aan die roze stekels op de jonge nieuwgroei hadden staan. Even ten zuiden van Beaufort West waren de planten weinig vertakt en waren de planten in hoge mate verkurkt. Het verkurken van het on-

Verder naar het zuiden, halverwege Beaufort West en Klaarstroom treffen we planten aan die volop aan de groei zijn.

derste deel van de stam is ook in cultuur een veel voorkomend verschijnsel. Ook in de natuur komt dit dus voor. Het slecht kweken van cultuurplanten of te weinig licht is dus niet alleen de oorzaak van het verkurken. Wel viel het op dat het plantlichaam niet effen groen is, maar voorzien is van een donkere dwarstekening, hetgeen de aantrekkelijkheid van deze planten alleen maar groter maakt.

Op één vindplaats verder naar het zuiden waren de stekels kort en zeer regelmatig vertakt en zuurstokroze van kleur. Bovendien waren deze planten volop aan de groei en kleurde het frisse groen van de nieuwgroei prachtig tussen de dichte ringen van jonge roze stekels. Wij waren dermate onder de indruk van deze planten, dat we bijna vergaten toch nog wat opnames te maken van deze prachtige planten.

Aan de hand van onze waarnemingen kunnen we stellen dat deze wijd verspreide soort in de natuur ook behoorlijk variabel in haar uiterlijk is en zeker niet schaars

voorkomt. Het is jammer dat het kweken van een mooie *Euphorbia stellaespina* zo moeilijk is hier in Nederland. Het is echter zeer goed mogelijk dat planten van een bepaalde vindplaats zich wel heel goed kunnen aanpassen aan onze culturomstandigheden. Daarom is het gelukkig dat er van steeds meer verschillende vindplaatsen planten in de cultuur komen. De tijd zal leren of deze planten gemakkelijker zullen uitgroeien tot prachtige showplanten.

Literatuur;

- Jacobsen, H., 1970, Das Sukkulenten Lexicon.
- Veldhuisen, Rikus van,, *Euphorbia stellaespina*, *Succulenta*. 76 - 5 , 1997

Samuel Gerssenlaan 63, 3861 HB Nijkerk.

E-mail; rikvs@wxs.nl

Ook hier staan veelkoppige planten te pronken.

VERZAMELEN

I POSTZEGELS

Rob Bregman

Enige tijd geleden heeft de redactie van ons blad aangekondigd dat er aandacht besteed zou worden aan het thema “verzamelen”. En dan bedoelen we het verzamelen van zaken die met het kweken van succulenten samenhangen. Behalve planten worden er de meest uiteenlopende dingen verzameld. Je kunt het zo gek niet bedenken of ergens ter wereld zijn er wel verzamelaars van.

Veel mensen verzamelen postzegels, al loopt het aantal de laatste jaren sterk terug; deze hobby heeft wat je tegenwoordig noemt een stoffig imago gekregen omdat het vooral ouderen (en opvallend weinig vrouwen trouwens) zijn die “postzegelen”. Op bijeenkomsten van postzegelclubs ruikt het ook vaak naar sigaren. Vroeger werden vooral postzegels van een bepaald land verzameld waarbij het doel natuurlijk was om alle zegels van dat land te bemachtigen; de verzameling moest immers compleet worden. Toen de waarde van vooral de oudere zegels dermate begon te stijgen dat ze voor veel verzamelaars onbetaalbaar werden, kwam het zogenaamd thematisch verzamelen in zwang. Daarbij verzamelt men postzegels met een bepaald soort afbeelding, zoals auto's, schepen, sport, ruimtevaart, staatshoofden, enz., en natuurlijk ook planten. Thematisch verzamelen heeft het voordeel dat je zelf bepaalt wat er in je verzameling thuis hoort. Is een zegel te duur of niet mooi genoeg, of beantwoordt hij om andere redenen niet aan je eisen, dan koop je 'm gewoon niet. Je bent dan ook meteen verlost van de drijfveer om de verzameling compleet te krijgen. Een thematische verzameling is immers nooit compleet omdat iedere thematische verzamelaar het begrip compleet anders interpreteert.

De eerste postzegels dateren van rond 1850; de eerste Nederlandse zegels verschenen in 1852. Meestal werd in die begintijd het staatshoofd op de zegels afgebeeld; pas halverwege de 20e eeuw werden andere onderwerpen als zegelbeeld gekozen. Rond die tijd zien we ook de eerste planten op postzegels verschijnen, al zijn die, net als de meeste andere

Fig. 1

zegels uit die tijd, nog niet zo veelkleurig als tegenwoordig (Fig. 1).

Tegenwoordig is er een ruime keus in postzegels met afbeeldingen van planten.

Fig. 2

Duizenden zijn er in de loop der tijd overal ter wereld uitgebracht. De plantensoort die het meest op postzegels staat afgebeeld is zonder twijfel de Chinese roos (*Hibiscus rosa-sinensis*). In mijn verzameling zijn daarmee alleen al twee albumvellen te vullen. Als we het over plantenfamilies hebben, dan scoren wat dit betreft de orchideeën het hoogst. Dat komt natuurlijk doordat deze familie de grootste qua aantal soorten is en bovendien in zowat elk land voorkomt, van de poolstreken tot de tropen.

Het aantal zegels met afbeeldingen van cactussen en vetplanten is een stuk kleiner, hoewel het er toch niet weinig zijn, ik schat meer dan duizend. Niet alleen de landen waarin succulenten van nature groeien, brengen zulke zegels uit. Bekend zijn de series met succulenten uit (voormalige) oostbloklanden als de DDR, Tsjecho-Slowakije, Polen, Bulgarije en Rusland (Fig. 2-4). De druk kwaliteit van die zegels liet, zeker in de jaren toen het IJzeren Gordijn nog bestond, vaak te wensen over (Fig. 3). Ons land heeft tot dusver geen succulenten op postzegels uitgebracht, onze

Fig.3

PTT is sowieso nogal karig met planten op postzegels. België daarentegen brengt regelmatig zegels uit naar aanleiding van de 5-jaarlijkse tentoonstelling “Gentse Floraliën”, vaak met succulenten (Fig. 5). Ook Suriname en de Antillen kiezen regelmatig succulenten als onderwerp voor hun zegels (Fig. 6). De beroemde Jardin Exotique in Monte Carlo heeft gezorgd voor vele plantenzegels van Monaco (Fig. 7).

Rotsplanten zoals Sempervivums, Crasula's en Saxifraga's zijn vaak terug te vinden op zegels van landen met hoogge-

bergten zoals de Alpenlanden en de Scandinavische landen (Fig. 8).

Op postzegels komen allerlei fouten en vreemde zaken voor. Sommige filatelisten maken er een sport van om juist zulke zegels te pakken te krijgen. Zo is het bijvoorbeeld merkwaardig als tropische landen, waar veel mensen nog nooit sneeuw hebben gezien, postzegels uitgeven met wintersporters erop. Wel begrijpelijk want het levert geld op. Ook de wetenschappelijke namen van afgebeelde planten worden nogal eens fout gespeld. Een voorbeeld

Fig. 4

Fig.5

hiervan is *Matucana madisoniorum* op een zegel uit Monaco (Fig. 9). Ook de Belgische posteries zijn ooit in de fout gegaan want de cactus op een zegel van de Gentse Floraliën (Fig. 5) lijkt mij een *Echinocereus* en geen *Echinocactus* zoals op de zegel staat.

De enquête

Tot dusver heeft *Succulenta* nauwelijks aandacht besteed aan afbeeldingen van cactussen en andere vetplanten op postzegels, dit in tegenstelling tot buitenlandse

succulententijdschriften waarin wel regelmatig over dit onderwerp geschreven wordt. Dat gaan we nu rechtzetten. Vandaar de oproep vorig jaar aan de filatelisten onder ons om zich te melden.

Die oproep leverde 9 reacties op. Deze verzamelaars zijn allemaal benaderd met het verzoek een aantal vragen te beantwoorden die op deze hobby betrekking hadden. Deze verzamelaars zijn Henri Berton, Ferry Bouman, Bob de Brouwer, Mia Bieshaar, Dan Hortensius, Alphons Morcus en Tim Scholten,

in het vervolg van dit artikel aan te duiden als resp. HB, FB, BB, MB, DH, AM en TS. Daar kom ik (RB) dan zelf nog bij.

De eerste vraag die aan de verzamelaars werd gesteld was hoe men ertoe was gekomen om met het verzamelen van dit soort postzegels te beginnen. Wat dit betreft zijn er twee groepen verzamelaars te onderscheiden. Een aantal (AM, RB en BB) gaf aan al eerder filatelist te zijn voordat met een thematische verzameling werd begonnen; zij verzamelden zegels van o.a. Nederland of België. Hier is dus slechts sprake

Fig.6

Fig.7

Fig.8

fig.9

van een uitbreiding van het verzamelgebied. De overigen gaven aan met verzamelen te zijn begonnen omdat ze de planten mooi vinden

Het belangrijkste in deze hobby is natuurlijk welke planten worden afgebeeld. Sommige liefhebbers verzamelen alle typen planten op postzegels (DH, FB en RB), anderen specialiseren zich op cactussen en vetplanten (MB, AM en TS) of uitsluitend cactussen (BB).

De meeste verzamelaars zijn nog niet zo lang bezig, variërend van 1 jaar (DH) tot ca. 10 jaar. Hoe langer men verzamelt, hoe groter meestal de verzameling. De omvang van de verzameling varieert van een paar honderd tot enkele duizenden. DH heeft het zelfs gepresteerd om in slechts één jaar meer dan 5000 zegels bijeen te krijgen!

De zegels worden meestal bewaard in insteekboeken waarin de zegels achter een doorschijnende strip worden geschoven. Dat heeft het voordeel dat de zegels makkelijk hanterbaar zijn en steeds opnieuw kunnen worden gerangschikt. Een nadeel hiervan merk je vanzelf wanneer je zo'n boek per ongeluk stoot of laat vallen: alle zegels zijn eruit geschoten en je kunt opnieuw beginnen. Dat is RB wel eens gebeurd en daarom plakt hij de zegels met plakkertjes vast en moet dus wel eens de zegels uitnemen en opnieuw opplakken. Bij gebruik van een insteekboek is het moeilijk om er informatie bij te schrijven. Dat doen de meesten dan ook niet. Het gebruik van een losbladig album biedt wat dat betreft meer mogelijkheden. DH en RB schrijven de naam van de afgebeelde plant onder de zegel.

Het rangschikken van de zegels kan op verschillende manieren. Veel liefhebbers hebben hun zegels op land gerangschikt. DH, FB en RB pakken het anders aan en rangschikken hun zegels op plantenfamilie, geslacht en soort. Voorwaarde

is dan natuurlijk wel dat de naam van de afgebeelde plant ook op de zegel moet staan. Op die manier kun je dus alle zegels van eenzelfde plantengroep bij elkaar brengen. Dan kun je die zegels ook met elkaar vergelijken

Fig.10

waarbij direct de verschillen opvallen in compositie, druktechniek, ontwerp, enz. die de verschillende landen toepassen.

Uit de antwoorden op de vraag of men ook bijzondere of kostbare zegels bezit, blijkt al dat iedereen de waarde van de zegels onbelangrijk vindt. Ze moeten vooral mooi zijn. Velen hebben zelfs geen flauw benul wat de zegels waard zijn. Het aanbod aan goedkope zegels (aanschafprijs beneden een gulden) is echter vele malen groter dan de duurdere. Dat heeft ongetwijfeld te maken met het feit dat zegels met fraai gekleurde afbeeldingen (en daar gaat het hier om) meestal nog niet erg oud zijn; dure zegels zijn toch meestal oud; vaak van vóór de oorlog.

Hoe krijg je een verzameling postzegels bij elkaar? Wel, postzegels kun je overal kopen, in boekwinkels, in warenhuizen, in gespecialiseerde winkels, op beurzen of op de markt. In Amsterdam is er op de

Nieuwezijds Voorburgwal elke woensdag en zaterdagmiddag een postzegel- en muntenmarkt. Je kunt ook lid van een postzegelvereniging worden. Veel van zulke verenigingen hebben een zgn. rondzendverkeer, dat is een systeem waarbij elk lid boekjes met overvloedige zegels kan volplakken die vervolgens langs alle leden rouleren. Je kunt zegels kopen door die er gewoon uit te halen en het lege vakje af te stempelen. AM, HB en RB zijn lid van een postzegelvereniging en hebben dus het voordeel van het rondzendverkeer. De anderen bezoeken ruilbeurzen en markten om hun verzameling uit te breiden. Voorts ruilen de meesten met andere liefhebbers.

Postzegels worden gestempeld of ongestempeld verzameld. Gestempelde zegels zijn doorgaans goedkoper maar het stempel ontsiert vaak de afbeelding. Het is dan de kunst om juist die zegels te pakken te krijgen waarbij het stempel net een hoekje

Fig.11

van de zegel heeft geraakt en dus de afbeelding intact laat. Bijna iedereen gaf aan zowel gestempelde als ongestempelde zegels te verzamelen, alleen BB verzamelt uitsluitend ongestempelde zegels.

Smaken verschillen, ook als het om postzegels gaat. Wat de een mooi vindt, vindt de ander afgrijselijk. Dus als je vraagt naar welke zegel(s) men het mooist vindt, krijg je uiteenlopende antwoorden. FB heeft een zwak voor Magnolia's en Rhododendrons op Chinese zegels, BB vindt de succulentenzegels uit Zuid Afrika mooi (Fig. 10), TS noemt ook deze zegels, met name die waarop Aloë's zijn afgebeeld. DH noemt in dit verband de bloemenzegels van (het voormalige) Joegoslavië, IJsland en Zwitserland. De favoriete zegels van RB zijn die van Zwitserland en Duitsland voor de "gewone" planten en die van de USA voor de succulenten (Fig. 11). Ook TS noemt de Amerikaanse zegels vanwege de mooie kleur. Hij vindt de zegels van Mongolië daarentegen te licht van kleur. MB noemt Suriname, Monaco en Nicaragua als landen die fraaie bloemenzegels uitgeven.

Tot slot kon iedereen wensen/opmerkingen kwijt. FB, TS en DH zouden

graag in contact komen met andere verzamelaars. Er zijn geen speciale clubs van verzamelaars van plantenzegels. Hieruit blijkt maar weer eens te meer dat een hobby het leukst is als je die met anderen kunt delen.

Samenvattend kan geconcludeerd worden dat het verzamelen van succulenten op postzegels een interessante aanvulling is op onze plantentenhobby. Bovendien is het leerzaam en is het een mogelijkheid om ook in de winter met succulenten bezig te zijn. Dus wat let u

Hector Petersenstraat 7

1112 LJ Diemen

e-mail: bregman@science.uva.nl

De afgebeelde zegels behoren tot de collectie van de schrijver

SUMMARY

Ton Pullen

Johanna Smit-Reesink discusses *Faucaria lupina*, especially for our youngsters.

In part 12 of his series 'recommended succulents' Henk Krijnen deals with *Copiapoa laui*, *Echinocereus polyacanthus*, *Euphorbia horrida* var. *noorsveldensis* and *Gymnocalycium multiflorum*.

Henk Viscaal reports about the history of the 'Clichéfonds', the seed distribution system of Succulenta.

Casper Mazurel tells us about his visit to the Karoo Botanical Gardens in South-Africa.

The series on the genus *Haworthia* is continued by Ingo Breuer with *Haworthia gracilis*.

The development from bud to flower is followed by Albert Pilot. This time he deals with *Rebutia heliosa*.

Fritz Hochstätter continues his series on the genus *Yucca*. This time part two of the *Baccatae* serie.

Ton Pullen reports as usual about the contents of other magazines.

Wolter ten Hoeve closes the report of his trip to the Mexican habitats.

Rikus van Veldhuizen writes about *Euphorbia stellaespina*.

Rob Bregman reports about collecting succulents on stamps.

Inlichtingen over het lidmaatschap en ontvangst van nummers; adreswijzigingen aan:
 Inquiries about membership and receipt of issues; address changes to:

D.H.Roozegaarde,
Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo (Gld),
Tel.: +31 (0)575 465270
E-mail: roozegaa@tref.nl

COLOFON

Http://www.succulenta.nl
 e-mail: info@succulenta.nl

Auteursrecht:

gehele of gedeeltelijke overname van artikelen is alleen toegestaan na verkregen toestemming van de auteur/illustrator en met een duidelijke bronvermelding.

Redactiesecretariaat:

Mevr. J.M. Smit -Reesink,
 Prins Willem Alexanderlaan 104,
 6721 AE Bennekom
 e-mail: smitnre@worldonline.nl

Redactie:

H.W. Viscaal (hoofdredacteur)
 e-mail: hviscaal@universal.nl
 C.A.L. Bercht
 e-mail: bercht.timmer@12move.nl
 R. Bregman
 e-mail: bregman@science.uva.nl
 J.J. de Morree
 e-mail: morree@casema.net
 A.B. Pullen
 e-mail: tonpullen@wanadoo.nl
 B.J.M. Zonneveld; e-mail:
 Zonneveld@rulbim.leidenuniv.nl

Vormgeving: H. Viscaal

Druk: PlantijnCasparie, Almere

Bij de voorplaat:

**Astrophytum myriostigma
 in bloei.**

Foto Henk Viscaal

INHOUD

Ton Pullen	Redactioneel.....	202
Johanna		
Smit-Reesink	Jong geleerd - <i>Faucaria lupina</i>	203
Henk Krijnen	Aanbevolen succulenten 12.....	204
Henk Viscaal	Tellen, Telde, Geteld.....	206
Casper Mazurel	Bezoek aan de Karoo Botanical Gardens	210
Ingo Breuer	Mooie en interessante Haworthia's voor de verzamelaar, deel 5	214
Albert Pilot	Van knop tot kelk. 11. <i>Rebutia heliosa</i>	216
Fritz Hochstätter	Het geslacht <i>Yucca</i> 8. Serie <i>Baccatae</i> (2)	223
Ton Pullen	Succulentennieuwtjes.....	228
Wolter ten Hoeve	Mexicaanse momenten 4 (slot).....	230
Rikus van Veldhuisen	<i>Euphorbia stellaespinæ</i>	236
Rob Bregman	Verzamelen Deel 1 - Postzegels.....	240
Ton Pullen	Summary.....	247

SUCCULENTA

REDACTIONEEL

REDACTIONEEL

J.J. de Morree

Het aantal zonuren neemt gestaag af en binnenkort is het alweer de kortste dag. In deze periode raast de wind door het geboomte. De maan schijnt en de Goedheiligman doet zijn best. Jammer dat hij altijd te vroeg is om bestellingen van de zaadlijst van *Succulenta* bij de koopgrage leden rond te brengen. Dat zou de afhandeling van de vele bestellingen kunnen vereenvoudigen. Ook de zwarte pietten zijn voor deze klus niet te vinden. Maar ja, het is tegen zijn natuur. Kinderen die vragen worden overgeslagen. Zeker degenen die een forse verlanglijst hebben met wensen waarvoor ze ook nog zelf moeten betalen. Zo gaat de sint niet te werk. En voor de afvalligen onder u... de kerstman is evenmin van zins om bestellingen rond te brengen. U zult nog even moeten wachten tot de medewerkers van het Clichéfonds alles weer uitgezocht hebben.

Afijn, de sint is ook vooral een kindervriend en Joop Smit-Reesink tracht met haar teksten de jeugdige aanwas binnen de vereniging te stimuleren. Misschien moeten de zaaiwensen intensief voor de schoorsteen gezongen worden.

Sommigen hebben wellicht het gehele jaar door een grijsaard in de kas staan om het gemis van de sint in de zomermaanden te compenseren. In mijn prille jeugd jaren bladerde ik in het boekje "Cactussen" van J.M. van Houten dat mijn vader in 1927 had aangeschaft. Daar staat een afbeelding in van *Cephalocereus senilis* op een foto van Frantz de Laet. In de beschrijving wordt vermeld dat het een moeilijke soort is die vaak wordt vervangen door de eenvoudiger te kweken *Echinocereus de Laetii* (zie de schrijfwijze). Zojuist nam ik het boekwerkje even ter hand ter verificatie. En wat staat er op de laatste regels van die uitgave?

"Voor hen kan het nuttig zijn te vermelden, dat er ook in ons land een afzonderlijke vetplantenvereniging bestaat, die in haar maandblad *Succulenta*, al datgene behandelt, wat de meergevorderden liefhebber zal interesseeren. Secretaris is G.D. Duursma, Achter de Hoven 114 te Leeuwarden". Einde citaat.

Zo, we hebben de Sint, het Clichéfonds, Ledenwerven, een oude kweker van grijsaards en ons Tijdschrift in kort bestek weer de revue laten passeren, vooraleer het jaar 2002 aanbreekt.

JONG GELEERD

ECHINOPSIS CHAMAECEREUS

Johanna Smit-Reesink

Deze plant werd vroeger *Chamaecereus silvestrii* genoemd naar de zoöloog Dr. Silvester.

“Chamae” betekent klein en “cereus” betekent kaars.

En wij noemen hem maar gewoon rupscactus!

Rupscactussen komen oorspronkelijk uit N.W. Argentinië, de provincies Tucuman en Salta.

Als je altijd in een atlas de groeiplaatsen opzoekt en kijkt naar klimaat en ligging, dan krijg je een beetje begrip voor de omstandigheden waaronder de planten leven. De planten waar wij nu over spreken zijn zodenvormend en vrij klein. Het plantenlichaam bestaat uit meerdere, zachte, vlezige, lichtgroene leden, die elk

Echinopsis chamaecereus

1-1,5 cm dik kunnen worden en hooguit 8 cm lang.

De prachtige felrode bloemen verschijnen in het vroege voorjaar. De vruchtjes zijn bezet met kleine stekeltjes.

De 6-9 ribben zijn laag en zijn bedekt met viltige areolen (doornkussentjes). De randoorns zijn wit of iets donkerder, 1-2 mm lang en dun.

De planten zijn gemakkelijk te kweken als je je aan de volgende voorschriften houdt.

De grond moet goed doorlatend en vruchtbaar zijn. In de groeiperiode staan ze graag licht en warm en worden ze graag regelmatig van water voorzien. Als ze in een hete, droge omgeving staan zijn ze vatbaar voor rode spint, waar ze lelijke bruinrode vlekken van krijgen. Dus pas op!

In de winter kun je ze het beste op een koele, droge plek zetten. Als ze volkomen droog staan, dus ook wat luchtvochtigheid betreft, kunnen ze zelfs tot bijna 0 graden C verdragen!

Bij het verplaatsen van de planten in het vroege voorjaar kunnen er gemakkelijk leden afvallen, maar geen nood! We kunnen deze leden een paar dagen laten drogen en ze dan eenvoudig in een nieuw potje oppotten. Ze krijgen dan, als ze een beetje water gehad hebben, al snel weer worteltjes en dan hebben wij weer nieuwe plantjes!

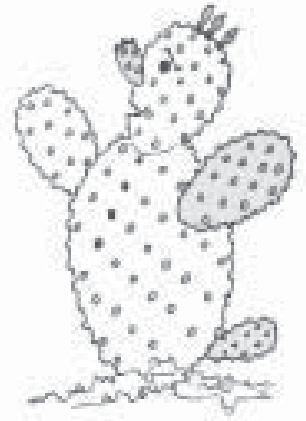
Tot de volgende keer in 2002!

**Prins Willem Alexanderlaan 104
6721 AE Bennekom**

E-mail: smitnre@worldonline.nl

Tekening uit: Subik: Bloeiende cactussen en andere vetplanten, blz. 86

Zomer en Keuning, Wageningen 1968

AANBEVOLEN SUCCULENTEN 13

Henk Krijnen

Trichocereus thelegonoides

Door Curt Backeberg is deze plant in 1962 beschreven.

Jaren geleden kreeg ik een stek van deze plant van wijlen Herman Rubingh. Toen ik de foto nam, was deze plant ca. 1 m hoog.

Het is een nachtbloeier, de bloemen gaan 's avonds open, ze ruiken heerlijk naar vanille. Als het niet zo warm is blijven de bloemen de volgende morgen ook nog mooi. Deze bloemen zijn ca. 25 cm in doorsnede, wit van kleur, hebben een diepe keel met gele stamper en meeldraden. De plant kan wel 3 m hoog worden en is ca. 8 cm in doorsnede, met een fris groene kleur met fijne gele bedooring.

Toen de plant 1.20 m hoog was, heb ik hem op 60 cm afgesneden, en opnieuw beworteld. Sindsdien hebben zich een paar spruiten ontwikkeld.

Rebutia aureiflora

Deze plant is ook door Curt Backeberg beschreven en wordt momenteel ook wel ingedeeld bij het geslacht *Rebutia*. De plant is groen van kleur en door spruiten wordt een groepje gevormd. De doorns zijn zeer fijn. De bloemen zijn ongeveer 4 cm in doorsnede en kunnen ook geel of violetoze van kleur zijn. De bloei is in mei.

Als u van rijk bloeiende planten houdt, dan beveel ik de soorten van *Rebutia* aan.

Ze kunnen ook heel goed zelf gezaaid worden.

De groeiplaatsen zijn in Argentinië: Jujuy en Salta, op 2800 m hoogte.

De plant is nogal variabel.

Frithia pulchra

Dit is een rozetvormige plant met een korte stam, waaraan talrijke, opgerichte, knotsvormige bladen zitten. De bladen hebben aan het uiteinde een lichtvenster. De bloemen zijn karmijnrood van kleur met een witte keel. De groeiperiode valt in de winter, zodat de planten 's zomers tamelijk droog moeten worden gehouden. Ze bloeien dan in september of oktober. De groeiplaats is in kwartsrotsen van de Magaliesberg bij Pretoria, Zuid-Afrika. Deze soort is de enige van het geslacht *Frithia*.

In Zuid-Afrika groeit de plant tot aan het venster onder de grond. Bij ons moet de plant niet zo diep maar wel op een lichte plaats worden gekweekt.

Notocactus (Parodia) roseoluteus

In 1974 heeft onze landgenoot Dirk van Vliet deze soort beschreven.

Ik vind deze soort een van de mooiste uit dit geslacht. De plant is bolvormig, heeft een frisse groene kleur en heeft gele doorns, die naar beneden zijn gericht. De bloemen zijn van een bijzondere kleur, zacht roze met een geel hart, veel meeldraden en een rode stamper; de bloemen zijn ongeveer 8 cm in doorsnede. Deze plant spruit niet en kan tot 18 cm hoog en breed worden.

Het verspreidingsgebied is Uruguay, op heuvels bij Tranqueras.

Foto's van de schrijver

Prof.Struyckenlaan 14, 3741 EZ Baarn

VAN KNOP TOT KELK

(12) LOBIVIA WRIGHTIANA BACKBG.

Albert Pilot

In de loop der jaren heb ik lobivia's leren waarderen als boeiende en goed bloeiende planten. Als je nauwkeurig kijkt, zie je al vroeg in het voorjaar de eerste tekenen van knopvorming verschijnen (foto 1).

Geleidelijk groeien de knoppen door, nogal afhankelijk van de hoeveelheid zonlicht en dus warmte in het voorjaar. Mijn kas blijft in het voorjaar lang koud, omdat ik zo min mogelijk verwarm en een flinke isolatielaag heb aangebracht. Maar bij de omslag in maart met sterkere zon kan een deel van de isolatie weg en komt er meer zon en warmte binnen, en dan gaat het vlug met de lobivia's. De knoppen groeien steeds sneller door (foto 2) en uiteindelijk staan daar dan de prachtige

Foto 1: de eerste knoppen worden zichtbaar.

Foto's van de schrijver

bloemen te bloeien, vaak enkele dagen lang.

Bij een van de kwekers waar ik soms rondsnuffel, ontdekte ik enkele jaren geleden een *Lobivia wrightiana*. Die viel toen, zo rond Kerstmis, vooral op door de prachtige lange middendoorns die de plant omgeven (foto 3). Omdat zo'n middendoorn wel 7 cm lang wordt, is dat het bepalende kenmerk van deze cactus. Een tweede opvallend kenmerk is de kleur van de bloemen, die pastelachtig lilaroze is. De bloem is bovendien 6 cm lang en trechtersvormig, doornloos maar wel enigszins behaard, en steekt dus duidelijk uit ten opzichte van de plant (foto 4). Ik heb daarom nog wat meer exemplaren gekocht, die nogal verschillen van elkaar en daarmee tezamen een mooie aanwinst vormen in de verzameling. De foto's laten zien hoe inspirerend de ontwikkeling van de knoppen tot de bloemen is. Gelukkig komt deze lobivia gemakkelijk in bloei en is er elk jaar een reeks van bloemen te bewonderen. Doordat er bovendien een flink aantal spruiten ontstaan, is deze cactus gemakkelijk te vermenigvuldigen.

Groei en bloei

Lobivia Br. & R. is een Zuid-Amerikaans geslacht van bolcactussen, dat een groot aantal gemakkelijk bloeiende soorten omvat. Ze komen vooral voor in Noord-Argentinië, Bolivia en Peru. Het zijn goede planten voor beginners, omdat ze gemakkelijk en veel bloeien. Ze vragen geen bijzondere verzorging, maar hebben wel

een voorkeur voor enigszins humeuze grond en wat meer vochtigheid in de groeiperiode dan de meeste andere cactussen.

Lobivia's staan in rotskloven en op steile berghellingen in de hoger gelegen delen van het Andesgebergte tot een hoogte van 3500 m. Het zijn dus hooggebergteplanten, die veel frisse lucht willen hebben en veel zon. Ook de aanzienlijke temperatuurverschillen tussen dag en nacht in het gebergte is een aspect om rekening mee te houden bij de

Foto 2: de prachtig behaarde knoppen worden groter.

verzorging hier, als we die vergelijken met de omstandigheden op de oorspronkelijke groeiplaatsen.

In de zomer kunnen ze buiten in de open lucht staan; een zeer zonnige plek is gewenst, en voldoende vocht in de bodem is goed in de groeiperioden in de lente en de vroege herfst. De overwintering moet zeer droog en koel zijn, ook om de knopvorming goed op gang te brengen. 3 °C wordt aanbevolen.

Foto 3: dunne bloembuizen, net voor het open gaan van de bloemen.

Nevelen in het voorjaar is aan te bevelen, evenals humusgrond met rijnzand vermengd, enigszins zuur, dus een pH van ongeveer 6,5. Meststoffen geven in de zomerperiode, vooral gericht op extra bloei, dus relatief veel kalium en fosfaat in het mengsel van meststoffen gebruiken. Lobivia's zijn gevoelig voor wortelluis en spint.

Sommige lobivia's komen 's morgens bij volle zon snel tot volledige bloei

maar sluiten zich rond het middaguur weer voorgoed.

Andere lobivia's, waaronder wrightiana gaan de tweede dag opnieuw open.

Spruiten komen bij de meeste lobivia's veel voor, het zijn zodenvormende planten. Die spruiten laten gemakkelijk los en ze wortelen ook snel. Lobivia's groeien uit zaad gemakkelijk op en kleine planten zijn al bloeirijp.

Als entstam genieten *Eriocereus jusbertii*, *Trichocereus spachianus* of *T. schickendantzii* de voorkeur, dus zachte entstammen die snel groeien. Maar tal van soorten groeien goed op eigen wortel, en dat geldt ook voor de wrightiana's die ik al enkele jaren bezit. Enten wordt wel aanbevolen omdat ze dan rijker schijnen te bloeien en sneller groeien (Backeberg, 1976). Backeberg laat in zijn boek ook bijzonder fraai bloeiende *Lobivia*-hybriden zien, die in Japan ontwikkeld zijn door o.a. Yoshio Ito.

Historie en beschrijving

Britton & Rose hebben de naam Lobivia bedacht, toen

ze in 1920 dit geslacht opstelden en de lobivia's afscheidden van *Echinopsis*, waarbij ze door de Duitse botanicus Zuccarini aan het begin van de 19e eeuw waren ingedeeld. De naam Lobivia is een anagram (letteromzetting) van Bolivia.

Maar tegenwoordig worden de lobivia's vaak weer gezien als een groep binnen het geslacht *Echinopsis* Zucc. Bijna geen ander cactusgeslacht onderging zoveel indelingsveranderingen van haar soorten als *Echinopsis*. Veel soorten werden eerder gerekend tot *Cereus*, *Chamaecereus*, *Echinocactus*, *Lobivia*, *Pseudolobivia*, *Setiechinopsis*, *Soehrensia*, en *Trichocereus*.

Door kruisbestuiving is er natuurlijk vaak een opvallende variabiliteit in de populaties. Maar de soorten uit het

geslacht *Lobivia* variëren zo sterk in grootte, doorns en bloemkleur, dat extreme vormen uit een en dezelfde populatie telkens weer voor nieuwe soorten worden aangezien, waarbij gemakshalve maar wordt voorbijgegaan aan de aanwezigheid van talrijke overgangsvormen (Haustein, 1990).

Het geslacht *Lobivia* heeft allerlei ribvormen. Bij veel soorten zijn de ribben opgelost in bijlvormige knobbels die schuin boven elkaar geplaatst zijn (foto 3). Het verloop van de ribben blijft echter goed zichtbaar. Door de bijlvormige knobbels komt er wel een spiraalvormige structuur in het verloop van de ribben. Binnen dit geslacht kunnen we ook een groep onderscheiden die geen bijlvormige knobbels heeft. *Lobivia famatimensis*, een

Foto 4: de bloemen tonen hun lilaroze kleur.

andere bekende soort heeft zeer lage ribbetjes en een dichte bedooring met kleine knobbeltjes waarop de areolen zitten (Bravenboer, 1978).

De nieuwbeschrijving van *Lobivia wrightiana* werd in 1937 gepubliceerd door Curt Backeberg in *Blätter für Kakteenforschung*. Als standplaats geeft Backeberg op in zijn nieuwbeschrijving: Centraal Peru, Mantarodal, boven Mariscal Caceres.

In het begin zijn de planten kogelvormig, later min of meer cilindrisch (tot 12 cm hoog en 5 cm doorsnede), met een donker grauwgroene kleur. Ze hebben een lange penwortel, ca. 17 ribben, ca. 10 randoorns, die ca. 5 - 7 mm lang zijn, en een opvallende, gehaakte middendoorn die 7 cm lang en zacht is en zich soms in alle richtingen buigt. Jonge planten hebben deze doorn niet. De bloemen zijn ca. 6 cm lang en 4 cm doorsnede, dun trechtersvormig en zacht lilaroze (foto 4). Bloembuis en vruchtbeginsel zijn nauwelijks behaard (foto 3). De plant wordt beschreven als enkelvoudig, maar vormt in cultuur vaak grote groepen. De forma *brevispina* Backbg. heeft kortere doorns en blekere bloemen. Er is ook nog een *Lobivia wrightiana* var. *winteriana*, die er heel anders uitziet als plant en ook in de vorm en kleur van de bloemen.

Andere namen zijn: *Neolobivia wrightiana*, *Lobivia chilensis* en *Lobivia backebergii* subsp. *wrightiana*. In 1983 en 1984 is Gottfried Winkler in *Succulenta* uitvoerig ingegaan op de verwarring over de naamgeving door importen van Karel Knize van in Chili verzamelde soorten, met foto's in kleur van de verschillende variaties en/of soorten. Soms hebben die geelachtige, maar soms ook roze stempels, met meestal naar de schedel gebogen lange middendoorns. Allemaal hebben ze sierlijke bloemen met lange, dunne bloembuizen en lange en smalle bloemblaadjes, die van buiten bleekroze en van binnen lilaroze zijn.

In zaadlijsten kom je deze soorten nog tegen met de afkorting KK.

Zoals de foto's en de beschrijving laten zien is *Lobivia wrightiana* een interessante cactus die ik zeer de moeite waard vind voor onze verzamelingen.

Literatuur

- Backeberg, C. (1976) *Das Kakteenlexikon*. Stuttgart: Gustav Fischer Verlag.
- Britton, N.L. & J.N. Rose (1937). *The Cactaceae*, volume III. Toronto: Dover (herpublicatie in 1963 van de tweede editie).
- Bravenboer, S.K. (1978) *Cactussen*. Amsterdam: Elsevier.
- Haustein, E. (1990) *Cactussen*. Baarn: Thieme.
- Winkler, G. (1983) *Lobivia wrightiana* Backeberg. *Succulenta* 62 (7) 144-147.
- Winkler, G. (1984) *Lobivia zecheri* Rausch. *Succulenta* 63 (11) 252-255.

Berkenlaan 13, 3707 BA Zeist.
albert_pilot@hotmail.com

OP BEZOEK BIJ SELECTA SUCCULENTS

Casper Mazurel

Tijdens mijn verblijf in Zuid-Afrika bracht ik een bezoek aan Selecta Succulents van Etwin Aslander te Simondium.

Een interessante kwekerij (veel haworthia's, crassula's, vele soorten mesems, gasteria, aloë, aasbloemen en vele andere soorten) op ongeveer een half uur rijden van Kaapstad (vlakbij Paarl), langs de N1, afslag Franschenhoek. Selecta Succulents (Watervliet Farm Michael Falkson) is gelegen midden in een streek met veel wijnbouw, er worden echter ook veel appels en citrusvruchten geteeld. Half februari is de oogsttijd van de druiven, maar ook van de appels. Ik word gastvrij onthaald en onder het eten van een boterham met kaas en het drinken van een kopje thee vertelt Etwin dat hij 15 jaar geleden, na het voltooien van zijn

Overzicht rondom het huis met citrusboomgaard

De ingang van de kas

opleiding (teelt bloemisterijgewassen) aan de Middelbare Tuinbouwschool naar Zuid-Afrika is gekomen, om de kweek van de potchrysanthen op gang te helpen. Deze kwekerij was gevestigd in Houtbay (langs de kust veroorzaakt de oceaan een wat koeler klimaat, geschikt voor de teelt van de chrysanth).

Na enige jaren is Etwin voor zichzelf begonnen met een kwekerij. Hij levert vooral aan lokale tuincentra, maar ook aan liefhebbers uit het buitenland. Na een ritje van hooguit anderhalve minuut over een zandweg met veel hobbels, geflankeerd door vruchtdragende citroenbomen, komen we aan bij de kwekerij, 4 grote plastic tunnels van 15 meter lang en 6 meter breed. Uitzoeken maar! Etwin heeft gelukkig een rijke verscheidenheid aan haworthia's. "Eigenlijk zijn ze allemaal bijzonder, iedere vindplaats is uniek en herbergt vaak maar een beperkte hoeveelheid planten van een soort". Etwin verkoopt zijn haworthia's allemaal met vindplaats en verzamelnummer. Ik krijg nog wat plantjes voor Cok mee; geen probleem. Paklijst en rekening mag ik zelf maken bij Etwin op de computer, onder het genot van een kopje koffie. "Je moet wel de wortels en de aarde verwijderen als

De kas

je een gezondheidsverklaring wilt hebben. Je bent erg geïnteresseerd in Haworthia, begrijp ik; dan kan ik je een bezoek aan Kobus Venter en Bruce Bayer aanraden". Etwin geeft me de telefoonnummers. Tenslotte krijg ik nog een goede raad: "Als je naar planten wilt zoeken op een boerderij, vraag het eerst even, het is hier bij sommigen zo, dat ze eerst schieten en dan pas vragen stellen". Ik bedank en neem afscheid. Het is al tegen 18.00 uur, tijd om naar huis te gaan. Het valt tegen, de zon staat erg laag aan de horizon en schijnt recht in mijn gezicht. De andere automobilisten schijnen er weinig last van te hebben. De volgende dag ga ik weer naar het douanegebouw voor de gezondheidsverklaring, (Phytosanitary Certificate) kortweg ook wel Phyto genaamd. Ik moet mezelf hier inschrijven in het bezoekersregister en krijg een plastic kaartje "visitor 205". Ze kennen me al

op de 5e etage, het is mijn derde bezoek tijdens deze vakantie. De beambte heeft ook last van de warmte gehad vannacht en er waren bij hem thuis in de slaapkamer ook muggen. Wij hebben dezelfde ervaring, het is verstikkend warm in Kaapstad op dit moment en de muggen zijn zelfs iets venijniger dan in Nederland.

Er worden wat fraaie groene stempels op de uitvoerdocumenten gezet en ik moet 75 Rand betalen. Ik loop weer naar buiten de zon tegemoet, eenmaal voorbij de ingang voel ik naar mijn portemonnee. Die is er nog; maar ook het kaartje "visitor 205" realiseer ik me, een leuk souvenir.

**Gruttostraat 24,1452 XH Ilpendam.
E-mail: casmazurel@zonnet.nl**

Het woonhuis

HET GESLACHT YUCCA (AGAVACEAE)

9. YUCCA BREVIFOLIA

Fritz Hochstätter

De “Joshua tree”, *Yucca brevifolia*, is het symbool van de Mojave woestijn, en behoort met de Saguaro (*Carnegiea gigantea*) tot de meest indrukwekkende wonderen der natuur van de Noord-Amerikaanse woestijnflora. Deze reuzen groeien zeer langzaam en kunnen 15 meter hoog worden zoals in het San Bernadino National Forest en in het Joshua Tree National Monument.

Die planten zijn naar schatting ongeveer 900 jaar oud. Andere solitaire en beschermde exemplaren zijn meer dan 800 jaar oud. De “Joshua tree” is daarmee een van de oudste bewoners van de woestijn. Andere elementen in dit ecosysteem zijn struikvormige planten als de “desert tea” (*Ephedra nevadensis*), “spiny menodora” (*Menodora spinescens*) en vele diersoorten zoals spechten (“cactus woodpecker” en “red-shafted flicker”), uilen en knaagdieren die in deze imposante gebieden een geschikt leefmilieu hebben gevonden en overlevingsstrategieën hebben ontwikkeld. Spectaculaire bestanden van *Y. brevifolia* zijn te vinden in Arizona, in het Hualapai-reservaat en in het Joshua Tree National Monument in Californië.

De plant bloeit niet ieder jaar. Hoewel de zaadproductie zeer hoog is, ziet men zelden zaailingen. De vermeerdering

Yucca brevifolia in bloei, Victorville, CA

Foto: Dibrell

gebeurt in elk geval ook door ondergrondse uitlopers. De karakteristieke, rijk vertakte groeiwijze vormt een bekend decor in de filmindustrie. De plant is wettelijk beschermd door de Amerikaanse overheid. Desondanks zijn de populaties door allerlei activiteiten de laatste decennia helaas aanzienlijk in omvang afgenomen. Oude, afgestorven en gedroogde stammen en takken worden voor vele doeleinden gebruikt, bij voorbeeld voor de fabricage van papier en karton; ook in een xerofytenantuin kunnen deze bizarre vormen blikvangers zijn.

Yucca brevifolia wordt in drie ondersoorten opgesplitst; de onderscheidende kenmerken zijn als volgt:

- ssp. *brevifolia*: 5-15 m hoog, ijle vertakking vanaf 2-3 m hoogte.
- ssp. *jaegeriana*: 3-6 m hoog, dichte vertakking vanaf 0,5-1 m hoogte.
- ssp. *herbertii*: groepen vormend bestaande uit talrijke stammen.

Yucca brevifolia* Engelm ssp. *brevifolia

In: King, U.S. Geol. Expl. 40, rpt. 5: 496 (1871).

Synoniemen

Yucca draconis var. *arboescens* Torrey, Pacific R. Rpt. 4: 147 (1857).

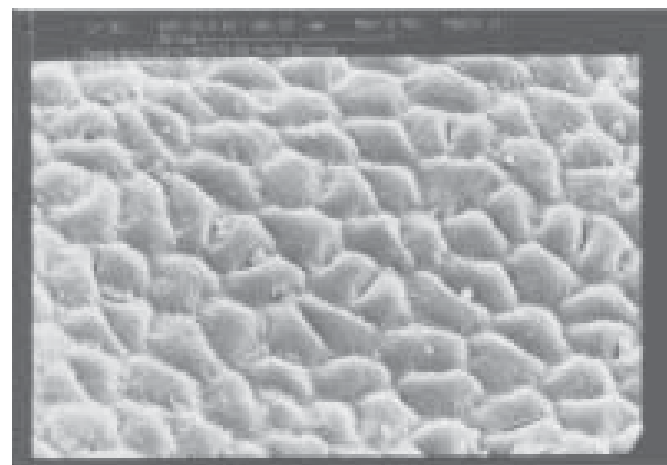
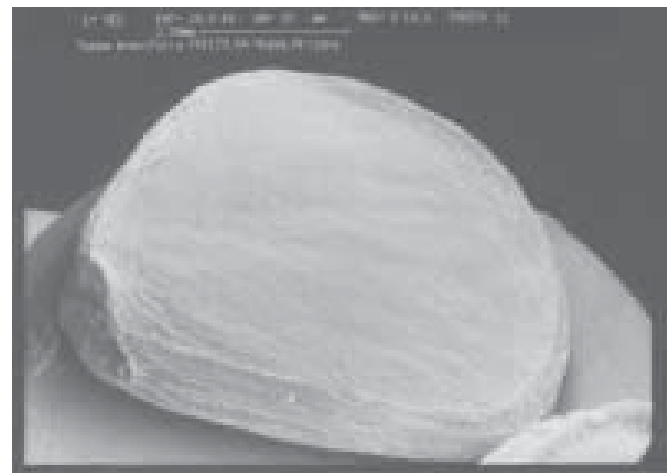
Yucca arboescens (Torrey) Trelease, Missouri Bot. Gard. Ann. Rpt. 3: 163 (1892).

Clistoyucca arboescens (Torrey) Trelease, Missouri Bot. Gard. Ann. Rpt. 13: 4 (1902).

Clistoyucca brevifolia (Engelmann) Rydberg, Flora Rocky Mountains and adjacent plains: 170 (1917).

Herbariummateriaal

Type: Bigelow s.n., op zandige en stenige vlakten ten westen van de Colorado-rivier langs de noord-oever van de Mojave-rivier, bij Barstow, San Bernadino Co., Californië, 15 maart 1854 (in New York).

***Yucca brevifolia*: sem-opnamen van het zaad. fh 1179.64**

Hochstätter fh 1179.64, zaden verzameld bij Hualapai, Arizona, 10 januari 2001, gedeponerd in het herbarium van de Universiteit van HEID (Institut für systematische Botanik und Pflanzengeographie).

fh 1182.79, *Yucca brevifolia*, Joshua Tree National Park, Californië op 600 m. met *Yucca schidigera*

Foto: Bechtold

Overig representatief materiaal

Arizona: fh 1178.79, Joshua Tree Parkway; fh 1178.41, Littlefield, 900 m; fh 1178.79, Virgin River, 1150 m; fh 1179.64, Hualapai Valley, 1150 m; fh 1182.73, Gold Basin, 1200 m.
Californië: fh 1178.24, Mojave Desert, 1000 m; fh 1178.25, Mojave, 900 m; fh 1178.36, Mojave; fh 1181.35, Inyo Mts., 2300 m; fh 1181.89, Ivanpah Mts., 1200 m; fh 1182.63, Hesperia, 1000 m; fh 1182.64, California Desert; fh 1182.65, Oro Grande, 600 m; fh 1182.66, Big Pines, 1600 m; fh 1182.67 ("Y. kernensis"), Red Rock Canyon, 900 m; fh 1182.72, Cerro Gordo, 2100 m; fh 1182.79, Joshua Tree National Park, 600 m.
Utah: fh 1178.55, Beaver Dam Mts.; fh 1180.70, Red Mountain, 1400 m.
Nevada: fh 1179.65, Oak Springs, 1800 m; fh 1182.68, Goldfield, 2000 m; fh 1182.69, Silver Peak, 1800 m; fh 1182.70, Monitor Range, 1960 m; fh 1182.71, Hancock Summit, 1700 m; fh 1182.78, Searchlight, 1200 m.

Beschrijving

Boomvormig, met 1-3 dikke vertakkingen, 5-15 m hoog, stamdoorsnede aan de basis 1-1,5 m, soms vorkvormig vertakt; zijtakken variabel gerangschikt, uitlopend in dichte, ronde tot langwerpige bladrozetten. Wortelsysteem breed uitgespreid, met lange ondergrondse uitlopers.

Bladeren geelachtig groen, met fijne lengtestrepen, star, recht, met vlakke en bolle zijde of driekantig, 15-40 cm lang, 0,6-1,6 cm breed, spits toelopend in een 1 cm lange scherpe, roodbruine stekel; bladrand hoornvormig getand.

Bloeiwijze pluimvormig, tussen de bladeren beginnend, dicht, 20-50 cm lang, bolvormig tot ovaal, rechttop staand of zijwaards gericht, met korte vertakkingen. Bloem wit tot groenachtig, nauwelijks geopend, bolvormig; bloemblaadjes dik

en vlezig, langwerpig tot lancetvormig; buitenste bloemblaadjes 2,7-6 cm lang, 1-2 cm breed; binnenste bloemblaadjes 2,6-6,5 cm lang, 1,3-2,2 cm breed. Stamper 2-3,5 cm lang; vruchtbeginsel 8-11 mm lang, spits toelopend, lichtgroen; stijl 0-5 mm lang, met 3 rechttop staande stempellobben. Helmdraden 1-2 cm lang, dik, star; helmhokjes 3,2 mm lang.

Vrucht eivormig tot elliptisch, 6-10 cm lang, 3-6,5 cm breed, bij rijpheid droog en sponsachtig, groen tot lichtbruin. Zaad half-rond, zwart, met fijnstructuur (zie SEM-foto van fh 1179.64), 0,8-1,2 cm lang en breed, iets verdikt, zonder vleugel.

Bloeitijd maart-mei. De zaden rijpen in 6-8 weken.

Voorkomen

In de Mojave-woestijn, Sonora-woestijn en Great Basin-woestijn in Californië, Zuid Nevada, Zuid-West Utah en West Arizona (USA), en in de Arizona-woestijn (Mexico), in typische woestijngebieden op rotsige hellingen maar ook in den/jeneverbessenbossen op 800-2300 m hoogte. De begeleidende vegetatie bestaat uit *Yucca schidigera*, *Y. baccata*, *Y. whipplei*, *Agave utahiensis eborispina*, *Sclerocactus polyancistrus*, *Sclerocactus nyensison* en vele andere cactussoorten.

Opmerkingen

Engelmann plaatste *Yucca brevifolia* bij zijn beschrijving in 1871 in de sectie *Clistocarpa*. Trelease beschreef in 1902 het geslacht *Clistoyucca*, met de sectie *Clistocarpa* Engelmann als basioniem. Het geslacht *Clistoyucca* en de sectie *Clistocarpa* zijn dus synoniemen.

De stam van *Yucca brevifolia* kan een doorsnede van meer dan 1 meter bereiken. De lange stammen gekroond met bladrozetten vertonen soms een bizarre vertakking die uniek is voor het geslacht *Yucca*. Net als bij *Y. whipplei*, *Y. rostrata* en *Y. thompsoniana* zijn de bladeren getand.

De bladvorm verschilt van die van *Y. baccata* en verwante soorten.

De vruchten van *Y. brevifolia* zijn heel bijzonder. In tegenstelling tot soorten met besvruchten en droge vruchten drogen ze relatief snel in. Ze zijn dunwandig en zacht en poreus. Zo'n vruchttype kan een overgang zijn van bessen naar droge vruchten.

De kleine, pluimvormige bloeiwijze is zeer compact; vergeleken met andere soorten staan de vertakkingen en bloemen dichter op elkaar. Doordat de planten zelf zo groot zijn, vallen de bloemen minder op. De bijzondere en penetrante geur van de bloemen is daarentegen wel opvallend. Deze geur heeft geleid tot een relatie met nachtvlinders die voor de bestuiving zorgen. Deze vlinders bezoeken geen enkele andere *Yucca*-soort.

Dibrell maakte melding van een vorm "kernensis", uit Kern County, die o.a. ook in het Red Rock Canyon State Park voorkomt

en na de bloei slechts één vertakking vormt. De andere ondersoorten vormen meerdere zijtakken. Nader onderzoek aan deze populaties is nodig.

Planten in de Mojave-woestijn kunnen ingesneeuwd raken, meestal voor korte tijd want de sneeuw smelt door de sterke instraling van de zon zeer snel weg. Planten uit hoger gelegen streken krijgen behalve met sneeuw ook met vorst (min 12 °C en lager) te maken. Toch blijkt het kweken van deze bergplanten in Noord-Oost USA en in centraal Europa moeilijk.

Ssp. brevifolia wordt gekweekt van Utah (Salt Lake City) tot in het zuiden van Idaho (Twin Falls), New Mexico (Albuquerque) en Colorado (Denver). Exemplaren bij St. George, Enterprise en Cedar City in Utah zijn ingevoerd. Die streken behoren niet tot het natuurlijke verspreidingsgebied. In west en centraal Europa (Nederland, Italië, Duitsland) zijn enkele exemplaren zonder bescherming tegen vorst in cultuur.

***Yucca brevifolia* ssp. *herbertii*, Oak Hills, CA**

***Yucca brevifolia* Engelmann ssp. jaegeriana (McKelvey) Hochstätter stat. nov.**

“Pygmae Yucca”

Type: McKelvey 2732, omgeving Shadow Mountains, San Bernadino Co., Californië, 1500 m, 30 april 1932, gedeponerd in het Arnold Arboretum.

Basioniem

Yucca brevifolia Engelmann var. *jaegeriana* McKelvey, Journal Arnold Arboretum 16: 269 (1935).

Synoniem

Yucca brevifolia Engelmann var. *wolfei* Jones, West Bot. Contr. 18: 25 (1935).

Overig representatief materiaal

Californië: fh 1178.26, Pass Mts., 1400 m; fh 1182.76, Shadow Mts., 1200 m, fh 1182.77, New York Mts, 1300m. Nevada: fh 1178.27, McCullough Range; fh 1182.80, Sand Spring, 1700 m.

Beschrijving

Boomvormig, 3-6 m hoog, dwergvorm. Bladeren star, getand, 15-35 cm lang, 1,5 cm breed, in elk opzicht kleiner dan ssp. *brevifolia*. Bloem, vrucht en zaad identiek aan ssp. *brevifolia*. Bloeitijd april-mei.

Voorkomen

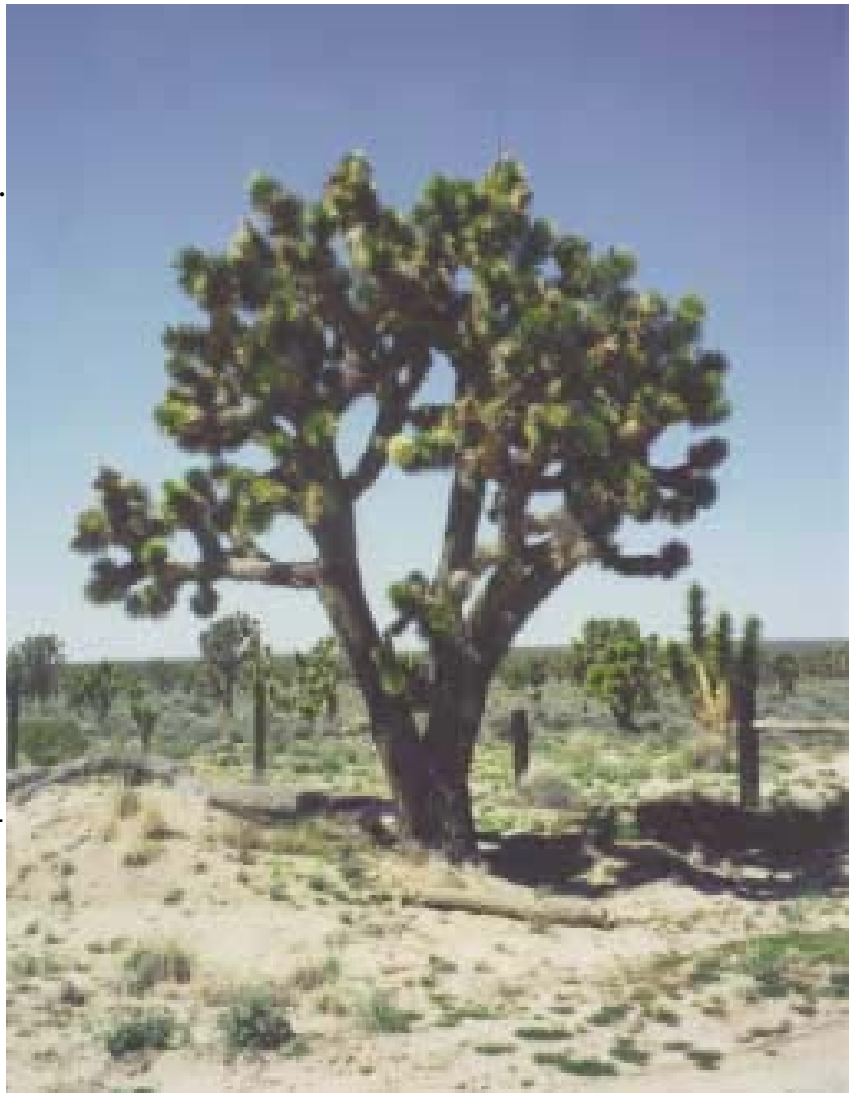
Mojave-woestijn en Great Basin-woestijn, Californië, Noord-West Arizona, Zuid Nevada en Zuid-West Utah, op 1000-2000 m hoogte. Groeit samen met *Yucca baccata*, *Echinocactus polycephalus*, *Echinomastus johnsonii*, *Echinocereus engelmannii*, en andere.

Opmerkingen

Yucca brevifolia ssp. *jaegeriana* is duidelijk kleiner dan ssp. *brevifolia*. De dichte, compacte miniatuurvorm (dwergvorm) wordt zelden 6 m hoog, veel kleiner dan de Joshua tree.

***Yucca brevifolia* Engelmann ssp. herbertii (Munz) Hochstätter stat. nov.**

Type: J.M. Webber 424, Univ. Calif. Herbarium; isotype Webber 423, U.S. Dept. Agr., Plant Indus. Herbarium, Westelijk deel Antelope Valley, Los Angeles Co., 21 mijl ten westen van Lancaster, Californië, 2940 m hoogte, 11 april 1946.

***Yucca brevifolia* ssp. *jaegeriana*, volwassen boom met veel bloemknoppen en bloemclusters, Mojave National Preserve CA**

Basioniem

Yucca brevifolia Engelm. var. *herbertii* (Webber) Munz, Aliso 4(1): 88 (1958).

Synoniem

Yucca brevifolia Engelm. forma *herbertii* Webber, *Yuccas of the Southwest*, U.S.D.A. Agric. Mon. 17: 32 (1953).

Overig representatief materiaal

fh 1179.76, Cajon Pass, 1200 m; fh 1182.74, Scodies Mts., 1550 m; fh 1182.75, Tehachapi Mts., 1200 m.

Beschrijving

Boomvormig, 3-6 m hoog, zelden vertakt, in dichte, ca. 10 m brede groepen van talrijke stammen; met wortelstokken. Bladeren star, getand, 4-10 cm lang, 1,2 cm breed. Bloem, vrucht en zaad als bij *ssp. brevifolia*.

Bloeitijd april-mei.

Voorkomen

***Yucca brevifolia* forma *kernensis* - Red Rock Canyon State Park. fh 1182.67**
Foto's van de schrijver mits anders vermeld.

Californië: westelijk deel van de Antelope Valley, Tehachapi Mts. tot Monolith en Walker Pass, op zuid- en westhellingen.

Opmerkingen

Ssp. herbertii vormt omvangrijke, dichte groepen met meerkoppige bladrozetten en krachtig ontwikkelde wortelstokken. Deze kenmerken komen niet voor bij *ssp. brevifolia* en *ssp. jaegeriana*. Volwassen groepen kunnen een doorsnede van 10 meter bereiken en meer dan 40 bladrozetten ontwikkelen.

Deze ondersoort is genoemd naar van de vader van de auteur, Herbert John Webber, die de specifieke kenmerken van de planten opmerkte.

Literatuur

- Dibrell, A. & A. 1998. Joshua Trees. *Amateur's Digest* 10 (1): 28.
- Irish, M. & G. 2000. *Agaves, Yuccas and related plants*. Timber press, Portland, Oregon.
- McKelvey, S. 1935. Notes on *Yucca*. *Journal of the Arnold Arboretum* 16: 268-271, plaat 138 en 139.
- McKelvey, S. 1938. *Yuccas of the southwestern United States 1*. The Arnold Arboretum of Harvard University, Jamaica Plain, Massachusetts.
- Munz, P. 1958. *California miscellany* 4. *Aliso* 4(1): 87-88.
- Munz, P. 1959. *A California Flora*: 1360-1362.
- Munz, P. 1974. *A Flora of southern California*. Agavaceae: 866-867. University of California Press, Berkeley, Los Angeles.
- Munz, P. & Keck, D. 1973. *From a Californian Flora*. University of California Press, Berkeley.
- Webber, J. 1953. *Yuccas of the Southwest*. U.S. Dept. of Agriculture, monograph 17

Vertaling en bewerking: Rob Bregman

Postfach 510201, D 68242, Mannheim, Duitsland
Box 11, Modena, Utah 84753, U.S.A.
E.mail: Fhnavajo@aol.com

MOOIE EN INTERESSANTE HAWORTHIA'S VOOR DE VERZAMELAAR: DEEL VI

Ingo Breuer

Haworthia lockwoodii ARCHIBALD

H. lockwoodii werd in 1940 door Archibald in *Flowering Plant of Africa* 20:792 beschreven. Ze is naar S. Lockwood-Hill genoemd.

De type-vindplaats van deze plant is Laingsburg [3320BB].

Deze altijd solitair groeiende plant vormt stevige rozetten, met brede, geelgroene

bladeren, die aan de top voor een derde van de lengte van het blad verdroogd zijn.

In de rustperiode bedekken de bladeren elkaar zodanig dat alleen nog de verdroogde delen te zien zijn. Net als *H. decipiens* vormt ze flinke, veelbloemige en stevige trossen. Ze kan alleen via zaad vermenigvuldigd worden, wat meestal eenvoudig is. Omdat ze uit een heel droog gedeelte van de Kleine Karoo komt, is ze gevoelig voor te veel water op de

H. lockwoodii

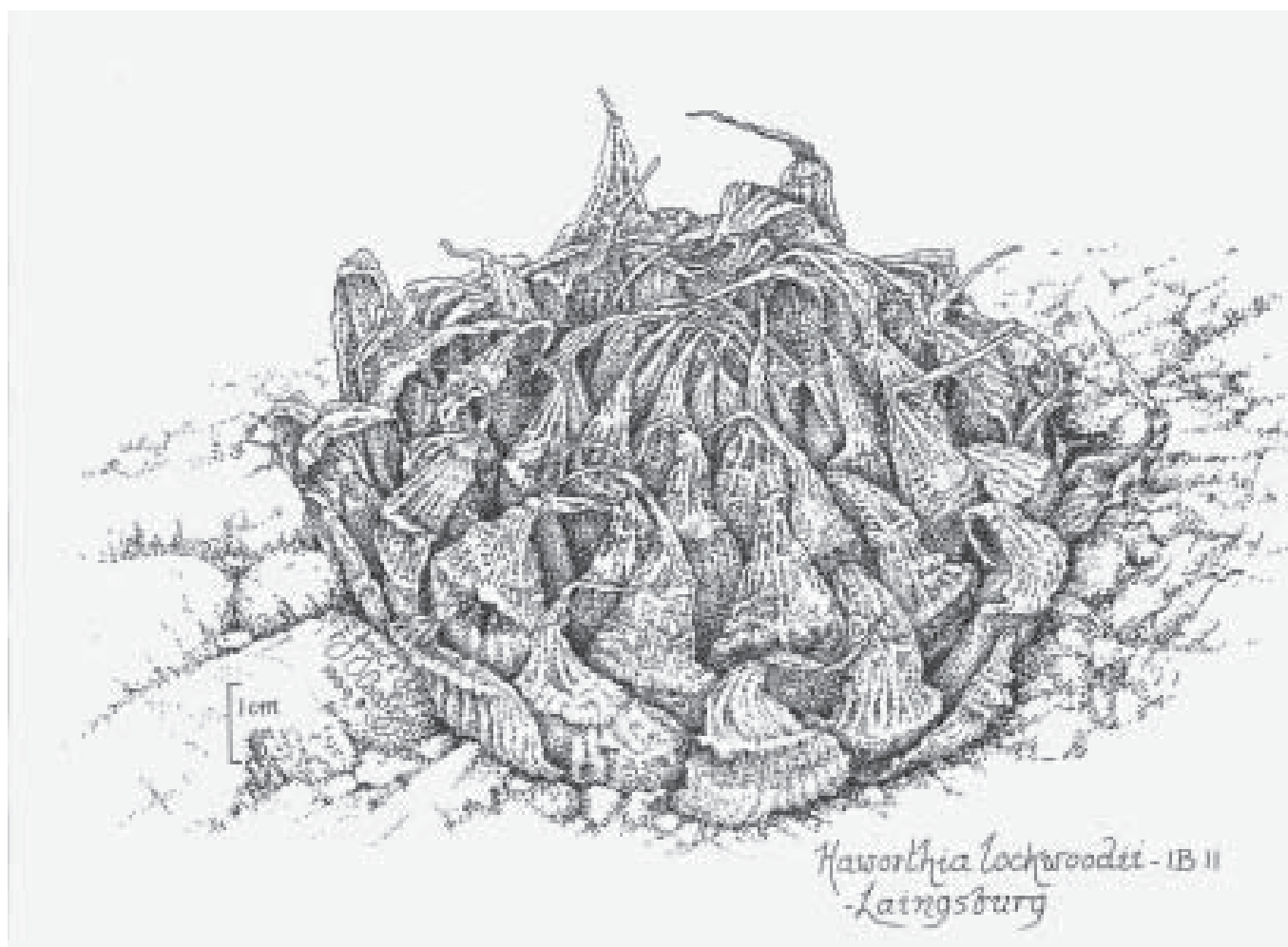
Laingsburg [3320BB]

Breuer 1999

verkeerde tijd. Dit betekent dat men ze tijdens kille regenperioden in de groeitijd geen water moet geven.

Vertaling:
Ben J.M.Zonneveld

Kirchstrasse 36, D-52382 Niederzier, Duitsland
E-mail: lbreuer@t-online.de

H. lockwoodii

Laingsburg [3320BB]

Cocozza 1999

VERLEDEN, HEDEN, TOEKOMST.

I.M.Vassiljeva

De Botanische Tuin van het Komarov Botanisch Instituut van de Russische Academie van Wetenschappen heeft de oudste collectie planten uit aride gebieden in Rusland. De geschiedenis van deze tuin gaat terug tot de eerste helft van de achttiende eeuw, toen in 1714 op last van Peter de Grote een kruidentuin gesticht werd in St. Petersburg.

De kruidentuin, waarin aanvankelijk alleen geneeskrachtige en andere nuttige planten gekweekt werden, is dus maar 11 jaar jonger dan de Noordelijke Hoofdstad [Russische aanduiding van St. Petersburg, het voormalige Leningrad (vert.) en is de op een na oudste tuin in Rusland na de Botanische tuin van de universiteit van Moskou. Vanaf deze eerste jaren werden er ook 'merkwaardige en vreemde' planten geteeld.

Deshisaue, een Franse reiziger, die de Botanische tuin van St. Petersburg in het begin van de achttiende eeuw bezocht, vermeldde in zijn aantekeningen al vele succulente planten, zoals *Euphorbia*, *Aloe Opuntia's* en *Cereus*. In de periode

De schrijfster bij een volwassen exemplaar van *Agave salmiana*

E.L. Regel - Directeur van de Botanische Tuin van 1855 - 1866 en van 1875 - 1892 - onder wiens leiding de verzameling zijn hoogste niveau bereikte

waarin Johann Siegesbeck, de eerste officiële directeur van de Kruidtuin, deze bestuurde [1735-1742], werden er al meer dan 200 warme-kasplanten gekweekt, waaronder 20 aloësoorten, 35 cereussoorten, opuntia's enz.

In 1755 begon de verkoop van overtollige planten, inclusief cactussen, aan 'mensen uit de hogere kringen en de burgerij'.

Een belangrijke rol bij de opbouw van de succulentencollectie en de studie van cactussen was weggelegd voor Wilhelm Friedrich von Karwinsky, die een tweetal expedities naar Mexico [1826-1843] organiseerde om daar planten te verzamelen, op kosten van de Botanische Tuin van St. Petersburg. Van deze reizen bracht Karwinsky bijzondere

planten mee, zoals *Astrophytum asterias* en *Ariocarpus kotschoubeyanus*, de laatste werd vernoemd naar de Russische minister van binnenlandse zaken, graaf V.P. Kotchubei.

Karwinsky vond en beschreef ook planten als *Deamia testudo*, *Copiapoa coquimbana*, *Cereus baxaniensis*, *Haseltonia columna-trajani*, evenals *Agave tehuacanensis* en *A. atrovirens*.

In de tweede helft van de negentiende eeuw, toen Eduard August (Eduard Lyudvigovich) von Regel directeur was [1855-1866, 1875-1892] bezat de Botanische Tuin van St. Petersburg waarschijnlijk de grootste collectie levende planten in Europa, meer dan 16.000 soorten.

Daar komt nog bij dat Regel ongeveer 1000 zaadplanten als nieuwe soort beschreven heeft. Daar zaten ook veel cactussen en vetplanten bij, waaronder *Gymnocactus conothelos*, *Rhipsalidopsis gaertneri*, *Crassula schmidtii*, *Agave maximoviczii*, *A. maculata*, *Sedum maximoviczii* en vele anderen.

In de jaren dat Regel directeur was bereikte de collectie succulenten haar hoogtepunt. In het midden van de jaren vijftig van de negentiende eeuw telde zij ongeveer 550 taxa, in 1889 werd het aantal van 2103 taxa bereikt (waaronder 1026 cactussen). De verzameling omvatte vele soorten *Mammillaria*, *Coryphantha*, *Opuntia*, alsmede zeldzamere genera zoals *Leuchtenbergia*, *Notocactus*, *Gymnocalycium*, *Echinocactus* en andere. In 1913 was het aantal teruggelopen naar 1700 taxa, waaronder 700 cactussen.

De volgende periode in de Russische geschiedenis was schadelijk voor de opbouw van de verzameling. De economische ineenstorting en de verwarring na de Eerste Wereldoorlog en de eerste jaren van de Sovjetregering hebben geleid tot een aanzienlijke verarming van de collectie. Voor de Grote Vaderlandse Oorlog (Russische aanduiding voor de

Tweede Wereldoorlog (vert.)] was de totale collectie teruggelopen tot minder dan 1000 taxa, waaronder 694 cactustaxa. Daarvan was een aantal van minder belang: *Opuntia*: 112 taxa, *Echinopsis*: 57, *Epiphyllum*: 104. In de tuin werden ook nog 88 mammillaria-soorten gekweekt, alsmede 30 rhipsalis-, 23 echinocereus-, 26 cereus-, 22 gymnocalycium- en 25 ferocactussoorten. Er waren echter meer zeldzame soorten: *Leuchtenbergia*, *Ariocarpus*, *Lophophora*, *Obregonia*, *Gymnocalycium*, *Notocactus*. Behalve cactussen omvatte de verzameling nog 18 families (met 54 genera), waaronder Agavaceae (5 genera, 178 taxa), Asclepiadaceae (6, 50), Asphodelaceae (3, 170), Crassulaceae (11, 42), Euphorbiaceae (met 42 soorten Euphorbia). Sommige geslachten omvatten een groot aantal soorten en variëteiten, zoals bijvoorbeeld 118 in het geslacht *Agave*, 86 in *Aloe*, 49 in *Gasteria*, 35 in *Haworthia*, 37 in *Stapelia*.

De Tweede Wereldoorlog [1941-45] veroorzaakte veel schade aan alle levende verzamelingen van de Botanische Tuin. Tijdens de jaren van het beleg stierven bijna alle tropische planten; de meeste overlevenden waren cactussen en andere vetplanten! In de warme kassen hebben, behalve de succulenten, slechts 6 *Cycadophyta*, *Rhododendron ponticum* en diverse palmzaailingen de oorlog overleefd.

Volgens de verslagen heeft 70 % van het aantal vooroorlogse succulenten de winter van het beleg (1941/42) overleefd tegen 20-25 % van de soorten uit de gematigde zone, 10-15 % van de tropische planten, afgezien van de cactussen, die in particuliere appartementen overwinterd hadden. Tijdens de herfst en winter van 1941 gooiden de Duitse vliegtuigen meer dan 50 brandbommen op het terrein van het Komarov Botanisch Instituut, in 1942/43 vielen er nog eens 85 granaten, waardoor alle warme kassen totaal vernield

De oudste planten van de Botanische Tuin - Euphorbia's - uit zaad gekweekte planten uit 1876

Overzichtskas van de planten uit Madagascar

Didieria trollii die van een expeditie naar Madagascar in 1983 werd meegenomen

Agave Americana een plant uit 1947

Mexicaanse planten

werden terwijl een groot deel van de collectie bomen in het park vernield werd.

“Als resultaat van de operaties tijdens het beleg van Leningrad, (luchtbombardementen en granaataanvallen

op het staatsmuseum) is de basiscollectie levende tropische en subtropische planten in de warme kassen van de Botanische Tuin bijna volledig doodgegaan. Cactussen en andere vlezige woestijnplanten, een speciale collectie planten die door experts verzorgd werd, hadden minder te lijden dan de andere, wat te danken is aan het feit dat 50 % werd ondergebracht in appartementen van de staf, waar zij voor de winter 1942/43 heen verhuisd werden, en toen terug naar de warme kassen”

De schade aan de collecties van de Botanische Tuinen, of de kosten van herstel, aangeduid in het ‘Certificaat van schatting van de schade veroorzaakt in de Botanische Tuin door Nazi-binnendringers 1941-1943’ werd in 1943 geschat op 9.458.000 roebels. Ondanks onze eigen grote verliezen en ondanks de vernielingen was het een extreem moeilijke periode, toen de Botanische Tuinen van het Komarov Instituut er in toestemde een aanzienlijk aantal planten van de Leningrad Staatsuniversiteitskassen, die ook vernield waren tijdens de jaren van het beleg, te redden. Dat waren *Austrocyllindropuntia subulata*, *A. salmiana*, *Gasteria columbrina*, *Neobuxbaumia polylopha*, *Astrophytum asterias*, *Cochemiea poselgeri*, *Cylindropuntia leptocaulis*, *Echinocereus melanocentrus*, *E. viridiflorus*, *Echinopsis eyriesii*, *E. cochabambensis*, *Epiphyllum hybridum*, *Gymnocalycium nigriareolatum*, *Lobivia chrysantha*, *L. pampana*, *Mammillaria karwinskiana* en enkele anderen.

Slechts dankzij de onbaatzuchtige inspanningen van de tuinlieden in moeilijke oorlogsjaren is men erin geslaagd een groot deel van de collectie succulenten te redden. Zodoende bestond de collectie, volgens de inventarisatie van 1 januari 1943, uit 9 families, 79 genera, 551 soorten, in totaal 1575 exemplaren, en op 1 januari 1944 telde de collectie 4 families, 74 genera, 517 soorten, in totaal 1454 exemplaren.

Ondanks zware verliezen bleef de Botanische Tuin bestaan. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het feit, dat men in 1945 een zaadlijst uitgaf van zaden, die tussen 1941 en 1944 verzameld waren, voor ruil met andere Botanische tuinen, waarin 6 genera met 9 soorten cactussen voorkwamen. Daaronder

Astrophytum asterias, *Hamatocactus setispinus*, 4 soorten *Notocactus* etc.

Volgens de gegevens uit 1947 is de blokkade overleefd door ongeveer 800 cactussoorten (61 genera, 297 soorten en variëteiten).

In totaal is het beleg overleefd door meer dan 1000 succulenten, behorende tot 19 families, 75 geslachten, 354 soorten en variëteiten.

Het redden van al deze planten is vooral te danken aan de tuinbouwdeskundige Nikolai Ivanovich Kurnakov. Men kan zich nauwelijks voorstellen, deze hele stekelige toestand in zijn kleine kamertje in een gedeeld appartement, waar alle ruimte ingenomen werd door planten: vensterbanken, tafels, vloer etc. Slechts een smal pad, vrij van cactussen, leidde naar het bed. Hij redde 48 soorten Cerei, 59 Trichocerei, 55 *Gymnocalyciums*.

Maar dit was een aanzienlijk deel van de planten, die in de dertiger jaren uit zaad afkomstig uit Duitsland, onder meer van de welbekende firma Haage en de cactuspecialist Backeberg, waren opgekweekt. Het Russische volk heeft dus weer een opzienbarend feit meer te gedenken betreffende de Grote Vaderlandse Oorlog.

Het was dan ook terecht, dat N.I. Kurnakov de 'Orde van de Rode Vlag van de Arbeid' werd toegekend, en de felicitatieboodschap ter gelegenheid van zijn zestigste verjaardag luidde als volgt: "In de jaren van ernstige verwoesting van de burgeroorlog, in het jaar van de grote overstroming van Leningrad in 1924 en speciaal in de jaren van de Grote Vaderlandse Oorlog tegen de Nazi-bezitters, toen het Botanisch Instituut en de tuin buitengewoon moeilijke tijden doormaakten, demonstreerde u een hartelijke toewijding aan de zaak door onzelfzuchtig de nationale rijkdom te redden. Dankzij Uw energie, ervaring en kennis was het mogelijk de cactussen,

Een Agave vera-cruz van 54 jaar

orchideeën en andere collecties levende planten te redden"

De oorlog eindigde. Ondanks het feit, dat het warmekassencomplex bijna volledig verwoest was, stond men voor de taak de collecties weer op te bouwen, inclusief de tropische en subtropische. Dit werd toevertrouwd aan G.I. Rodionenko, die directeur van de tuin werd en de supervisie had tussen 1970-1980. In 1946, terwijl hij herstellende was in een sanatorium in Suhumi, na een zware verwonding in oorlogstijd, besteedde Georgi Ivanovich aandacht aan een arboretum, dat 2 km van Suhumi lag.

Dit was gesticht omstreeks 1890 en tot de revolutie gefinancierd door een lokale landeigenaar, N.N. Smetskoi. Ooggetuigen uit die periode zeggen dat dit een zeer bijzondere tuin was, in het bijzonder

Kwekerij met 2 - 3 jaar oude zaailingen

De mammillaria-verzameling

Lobivia's en rebutia's in bloei

vanwege de prachtige collectie cactussen en palmen. Zodoende vermeldde de lijst van coniferen, palmen, succulenten en eucalyptussen, samengeteld door N.N. Smetskoi op de Russische Rivieratentoonstelling in 1913 14 soorten

cactussen en 17 soorten *Agaven*. Deze mecenas subsidieerde uit eigen middelen het Gulripsh-sanatorium voor teringlijders, het algemeen sanatorium Agudzere, dat samen met het park, 8400 m² land omvatte. De bouw kostte Smetskoi 444.000 roebels en het onderhoud 25.000 roebels per jaar. De parken rondom deze sanatoria waren beroemd om de veelheid aan zeldzame soorten sierplanten. G.I. Rodionenko deed een beroep op de toenmalige directeur van het N.N. Smetskoi-arboretum om te helpen bij de wederopbouw van de collecties van het Komarov Botanisch Instituut, die bijna geheel gesneuveld was tijdens de oorlog. Een verzoek daartoe werd ingediend bij de Academie van Wetenschappen van Georgië en de Sovjet-Unie en dit werd ingewilligd. Voor het transport waren 6 wagons nodig.

Er ging een expeditie van 7 tuinlieden naar Sukhumi, onder leiding van A.A. Knyazev. Zij spitten een groot aantal tropische en subtropische planten, waaronder een aantal *Agaven*, *Yucca's* (*Y. aloifolia*, *Y. elephantipes*, *Y. recurvifolia*), drakenbomen, *Furcraea selloa*, *F. cinchona*, *Phoenix canariensis* en andere planten, uit en laadden die in de wagons. De trein werd naar Leningrad gereden, met veel onderbrekingen en vertraging, maar na 24 dagen werden de planten afgeleverd bij de Botanische Tuin.

Nu zien de planten, die in 1946 uit Sukhumi gekomen zijn om de kassen van het Komarov Instituut op te fleuren, er perfect uit en bloeien regelmatig, zoals *Phoenix canariensis*, *Agave americana*, *A. salmiana* etc.

Het is vermeldenswaard, dat *Yucca elephantipes*, die zich onder de Sukhumi planten bevond, in 1859 uit de Botanische Tuin van St.Petersburg beschreven is door E.A. Regel, die daar toen directeur was.

Een andere bron van levende planten, om de collectie van het Komarov Botanisch Instituut te herstellen na de

oorlog, was de Botanische Tuin van Moskou. In de naoorlogse jaren werden daar planten, die verkregen waren als herstelbetaling uit het verslagen Duitsland, bijeengebracht. P.A. Baranov, die toentertijd directeur was van de Botanische Tuin van Moskou, en later directeur werd van het Komarov-Instituut, was lid van de commissie die planten uitzocht voor de warme kassen. Dus een aanzienlijk deel van de succulente aanwinsten kwam in 1945 in Leningrad terecht via de Botanische tuin van Moskou en was afkomstig uit Potsdam, waar een warme kas van de fameuze koninklijke residentie Sans-Souci geplaatst werd. Daaronder bevonden zich planten die nu nog steeds leven in de collectie van het Komarov-instituut: *Euphorbia pseudocactus*, *Marginatocereus marginatus*, *Mitrocereus fulviceps*, *Myrtillocactus geometrizans*, *Cleistocactus baumannii*, *C. strausii*, *Helianthocereus pasacana*, een aantal *Lobivia*'s, *Mammillaria*'s, *Parodia*'s, *Trichocereus* en enkele andere cactussen. Op dezelfde wijze werden in 1946, 1947 en 1949 planten verkregen voor de succulentencollectie. Tot op de dag van vandaag zijn er in de collectie planten aanwezig met collectienummers met de letter 'G' (Germany).

Het is interessant, dat Epiphyllum-hybriden, verkregen uit Duitsland in 1923-1936 van Duitse handelaren (Haage Junior en Haage & Schmidt, en voorzien van glorieuze Duitse namen, zoals 'Deutsche Kaiser', 'Bismarck', 'Grafin Keller' etc. na de oorlog herdoopt werden tot 'Sovetskaya Zvezda' ('Sowjet Star') Nr. 1 - 17.

In 1949 werden de kassen van het Komarov Instituut bezocht door Walther Haage, de eigenaar van de welbekende Duitse firma 'Kakteen-Haage', gesticht in 1888. Deze firma is al jaren gespecialiseerd in de verkoop van cactuszaden. Het hoofd van deze firma bracht zaden mee van vele cactussoorten, om die cadeau

te geven aan de Botanische tuin van het Komarov-Instituut. Tot op heden groeien de planten, die uit deze zaden ontkiemd zijn, uitstekend en vele soorten bloeien elk jaar. Hiertoe behoren onder meer *Cephalocereus senilis*, *Coryphantha clavata*, *Echinopsis bonplandii*, *Gymnocalycium quelianum*, *Helianthocereus pasacana*, *Neochilenia jussieui*, *Mediolobivia pygmaea* en vele anderen.

Walther Haage bezocht de Botanische Tuin voor de tweede maal in de zeventiger jaren en sprak bij die gelegenheid zijn waardering uit voor de tuinlieden, die ervoor gezorgd hadden dat de collecties in de naoorlogse periode weer van de grond af opgebouwd en aanzienlijk uitgebreid waren.

In de jaren '50-'70 was een belangrijke rol in de ontwikkeling van de tuin weggelegd voor Nadezhda Georgievna Vyugina, een landbouwkundige, die veel zeldzame cactussoorten aanplante. De huidige samenstelling van de collectie is een afspiegeling van de algemene principes, die gelden voor de acquisitie van planten voor tropische kassen: het tonen van een zo groot mogelijke verscheidenheid van de plantenwereld, het verzamelen van zoveel mogelijk vertegenwoordigers van geslachten en families (taxonomisch principe); planten, afkomstig uit zoveel mogelijk floristische regio's (geografisch principe); planten met zoveel mogelijk verschillende verschijningsvormen (morfologisch principe); almede endemische-, relict- en siervormen.

Tegenwoordig bestaat de succulentencollectie uit 2087 taxa, waarvan 1200 cactussen. Deze planten komen uit 34 families, 291 genera, waaronder 160 cactussen (zie tabel 1).

In de collectie zijn planten vertegenwoordigd uit 5 floristische rijken op aarde, waaronder de aride gebieden van het neotropische, palaeotropische en holarctische rijk.

Lobivia schieleana

De cactusflora van de Hoge Andes is bijzonder goed vertegenwoordigd evenals de Peruaanse kustwoestijnen met verschillende soorten *Neochilenia*, *Neoporteria* en *Copiapoa*. Typische dominante planten uit Arizona en de Sonora-woestijn zijn *Carnegiea gigantea* en *Lemaireocereus thurberi*.

De Amerikaanse succulente flora wordt ook gekarakteriseerd door de talrijke agaven, die vertegenwoordigd zijn met 52 soorten en variëteiten. Veel agaven werden in andere tijden uitgeplant in warme kassen en hebben daar ook gebloeid. Het is niet oninteressant om de leeftijd waarop agaven hier gaan bloeien weer te geven. *Agave vera-cruz* op 29-jarige leeftijd, *A. univittata* na 39 jaar, *A. kerchovei* na 44 jaar, *A. ferox* na 55 jaar, Bij de niet-monocarpe agaven bloeide *A. attenuata* in 1976, 1989, 1992, 1999, 2001; *A. polyacantha* in 1971 en 1972.

Afrikaanse succulenten worden vertegenwoordigd door diverse soorten *Aloe* (meer dan 60 soorten), die ieder jaar bloeien en vrucht zetten, zowel boomvormige als ook liggende vormen.

Typisch voor deze flora is ook een groot aantal vertegenwoordigers van de *Crassulaceae*, *Aizoaceae* en *Euphorbiaceae*.

Relatief kort geleden werden vertegenwoordigers van de *Didiereaceae* aan de collectie toegevoegd, planten, die tot de meest interessante planten van Madagascar gerekend kunnen worden. Er staan 3 soorten *Alluaudia* en *Didierea trollii*. Zij werden meegebracht als kleine plantjes van 10-20 cm hoog door de expeditie met het schip 'Academician Vernadsky' in 1981. Een deel werd uitgeplant in de volle grond van de warme kas. Intussen heeft *Alluaudia procera* een hoogte van een meter bereikt; de plant heeft een zuilvormige stam.

Didierea trollii, ook uitgeplant in de volle grond, heeft nog de juveniele groeivorm. Haar stammen zijn goed ontwikkeld, hangend over het grondoppervlak. Een deel van de stammen begint echter in opwaartse richting te groeien. Dit is typisch voor de volwassen planten, die in de natuurlijke habitat ondoordringbare struikvegetaties vormen van al die dicht opeen groeiende, opgaande, stekelige stammen, zodat je een machete nodig hebt om er een weg door te banen.

Onder de condities in de Botanische Tuinen van St. Petersburg begint deze plant dus na 25 jaar aan de ontwikkeling van jonge naar volwassen plant.

Een aanzienlijk aantal soorten van de huidige collectie is endemisch. 240 Daarvan zijn bedreigd of zeldzaam, dat is ongeveer 13 % van de hele collectie. Daaronder zitten 166 soorten en variëteiten cactussen en 74 andere vetplanten.

De succulentenverzameling

Table 1

Development of the collection of plants from arid regions of the Earth in St. Petersburg Botanical Garden

Years	Information on presence or number of taxa	
	Total	Cacti
1728	First records of presence of cereuses, opuntias, aloe, sporges	Number unclear
1749	35 cereuses and other cacti	The same
1755	Sale of excess specimens	Sale of excess cacti specimens
1824	240	Number unclear
1857	550	377
1873	910	710 (80% on the other data)
1889	2103	1026
1897	1731	740
1900	Data absent	700
1905	1659	700
1913	1659	700
1914-1940	Data absent	Data absent
1941	1007	694 (30% of them are hybrids)
1946	354	297
1970	982	680
1974	1140	804
1977	1330	904
1980	1448	953
1983	1550	1000
1992	1813	1083
2000	2087	1200

Table 2

The oldest succulent plants of the Botanical Garden, Komarov Botanical Institute, cultivated in the collection since XIX century

Name	Year of accession	Source of origin
<i>Cereus glaucus</i>	1886	Germany, Erfurt, Schmidt firm
<i>Cereus hidemontanus</i>	1887	Italy, Rome
<i>Cereus jamaicensis</i>	1896	Germany, Haage firm
<i>Cereus mollescens</i>	1900	Germany, Haage firm
<i>Cereus pachyrhizus</i>	1887	Germany, Haage firm
<i>Cereus peruvianus</i>	1896	Germany, Erfurt
<i>Cereus peruvianus f. monstrosus</i>	1900	Germany, Haage firm
<i>Euphorbia neglecta</i>	1879	Antwerp
<i>Euphorbia canariensis</i>	1864	Antwerp
<i>Selenicereus grandiflorus</i>	1824	Antwerp
<i>Selenicereus macdonaldi</i>	1837	Antwerp
<i>Hatiora salicoides</i>	1892	Ruba Company
<i>Mammillaria centricircha</i>	1897	Germany, Voesburg
<i>Mammillaria elegans</i>	1849	Uspensky
<i>Mammillaria elegans</i>	1866	V. Houze
<i>Mitillocactus geometricus</i>	1894	Palermo
<i>Neoraculus ottois var. tortuosus</i>	1893	Berlin

Een aantal planten, die men in cultuur heeft sinds het midden van de negentiende eeuw, is van bijzonder belang. Daaronder de oudste plant uit de collectie, een *Selenicereus*, die sinds 1824 in cultuur is (Tabel 20). Het is vermeldenswaard, dat de meeste van deze oude exemplaren gezond zijn en elk jaar bloeien. Meer dan 1000 planten in de collectie succulenten van onze Botanische tuin, gelegen op 60e breedtegraad en daarmee de meest noordelijke tuin in Rusland, bloeien jaarlijks. De bloei strekt zich zodoende over het hele jaar uit, van januari tot en met december.

Tabel 1

Ontwikkeling van het aantalsverloop van de collectie planten uit de aride gebieden der aarde in de Botanische Tuin van St. Petersburg.

Tabel 2

De oudste succulente planten van de Botanische Tuin, Komarov Botanisch Instituut, in de collectie sinds de 19e eeuw in cultuur.

Vertaling: Ton Pullen

CACTACEAE CONSENSUS INITIATIVES

EEN NIEUW TIJDSCHRIFT OVER TAXONOMIE

Rob Bregman

De naamgeving van cactussen blijft de gemoederen bezig houden. Bekende geslachtsnamen als *Notocactus*, *Sulcorebutia*, *Neoporteria*, *Lobivia* e.a. zijn volgens de laatste inzichten van de internationale succulentenorganisatie IOS niet meer geldig en zijn in de synonymie verdwenen of tot ondergeslachten gedegradeerd. Deels als gevolg daarvan hebben veel planten ook andere soortsnamen gekregen. Daar is al veel over geschreven en dat mag dus bekend verondersteld worden.

Toch zijn er maar weinig liefhebbers die zich daar iets van aantrekken. En de kwekers al helemaal niet, om begrijpelijke redenen overigens. Op beurzen, clubavonden en bij kasbezoeken valt het mij steeds weer op dat de meeste etiketten nog de oude Backeberg- en Ritter-namen dragen. Wij zijn blijkbaar wat dat betreft een conservatief volkje.

Voor de laatste jaren zijn er veel nieuwe namen en naamscombinaties gepubliceerd, en lang niet altijd voor nieuwe planten; vaak betreft het reeds lang geleden beschreven planten. Zowel geslachtsnamen als soortnamen worden

**1. *Neoporteria multicolor* of *Eriosyce senilis*?
Foto's van de schrijver**

2. *Borzicactus sepium* of *Cleistocactus sepium*?

veranderd, vooral als gevolg van het bij elkaar vegen (“lumpen”) van een aantal geslachten/soorten tot één geslacht/soort. Voortdurend verschijnen er in de verschillende succulententijdschriften zulke taxonomische studies. Door de vele publicaties op dit gebied en de veelheid aan nieuwe namen dreigde het overzicht verloren te gaan en daarom was het eind 1996 een goed initiatief van David Hunt om een nieuw tijdschrift over de nomenclatuur en taxonomie van cactussen te beginnen.

Dit tijdschrift, “Cactaceae Consensus Initiatives”, verschijnt enigszins onregelmatig, gemiddeld 2 x per jaar. Hierin worden alle nieuwe soortnamen en nieuwe combinaties die sinds de vorige aflevering zijn gepubliceerd vermeld. Verder staan er ook “gewone” artikelen over taxonomie en nomenclatuur in, meestal geschreven door

3. *Gymnocactus of Turbinicarpus* of *Thelocactus* of *Neolloydia beguinii*?

specialisten van één cactusgeslacht. Vaak zijn dat lezenswaardige artikelen, alhoewel, zo kan ik mij voorstellen, de stof door veel mensen nogal “droog” wordt gevonden. Daar komt bij dat men voor een goed begrip wel enige taxonomische kennis in huis moet hebben.

Behalve lijsten met nieuwe namen en naamscombinaties wordt dit blad in toenemende mate gevuld met bijdragen van opposanten die het met de door de IOS voorgestelde nomenclatuur niet eens zijn en proberen de heren Hunt en Taylor op andere gedachten te brengen. Dat lukt ze natuurlijk niet. Vaak worden zulke artikelen door één van beide genoemde heren van commentaar voorzien. Dat roept dan weer nieuwe reacties op en dan wordt het een welles-nietes-discussie die de betrokkenen wat mij betreft beter aan de borreltafel kunnen uitpraten.

Maar soms staan er ook goed onderbouwde artikelen in met een van het IOS-standpunt afwijkende conclusie omtrent de taxonomie. Dat begint zowaar amusant te worden. In de commentaren van Hunt en Taylor merk je dat ze wat geïrriteerd beginnen te raken omdat steeds meer mensen hun opvattingen niet wensen te delen. Soms is dat terecht, soms niet. Ik noem enkele voorbeelden:

Gerhard Frank, Echinocereus-specialist, bekritiseert het niet erkennen van veel Echinocereus-soorten. Taylor reageert kribbig en is uiteraard niet van plan zijn mening te herzien.

De Rus Alexander Doweld, door Hunt al "Russian revolution" genoemd, begint een ware kweelgeest voor de IOS te worden. Deze man heeft het aangedurfd om meer dan 10 nieuwe cactusgeslachten (let wel, voor reeds bestaande soorten) te introduceren, alleen op grond van zaadkenmerken. Daar is hij in Succulenta mee begonnen (het opsplitsen van het geslacht Echinocactus) en toen onze redactie dat te ver vond gaan en verdere artikelen op dit gebied weigerde, is hij uitgeweken naar een obscuur Russisch tijdschrift dat bijna niemand in West-Europa leest. Overbodig te zeggen dat Doweld's opvattingen door Hunt en Taylor radicaal verworpen werden. Daar kwam nog bij dat hij zich soms baseerde op dubieus materiaal (hij werd door Jonas Lüthy ontmaskerd toen hij de zaden van *Turbinicarpus (Gymnocactus) beginii* aanzag voor die van *T. mandragora*). Omdat het zo opmerkelijk is, volgt hieronder de tot nu toe door Doweld opgestelde nieuwe geslachten:

4. Glandulicactus of Ancistrocactus of Ferocactus of Hamatocactus of Pediocactus of Sclerocactus uncinatus?

5. Wigginsia of Notocactus of Parodia erinacea?

Bolivicactus, type: *Parodia maassii*

Bravocactus, type: *Turbinicarpus horripilus*

Emorycactus, type: *Echinocactus polycephalus*

Escobariopsis, type: *Mammillaria prolifera*

Escobrittonia, type: *Coryphantha gracilis*

Escocoryphantha, type: *Escobaria chihuahuensis*

Kadenicarpus, type: *Turbinicarpus pseudomacrochele*

Meyerocactus, type: *Echinocactus horizontalonius*

Parrycactus, type: *Ferocactus glaucescens*
Peronocactus, type: *Notocactus ottonis*
Puebloa, type: *Pediocactus bradyi*
Ritterocactus, type: *Notocactus mammulosus*
Torreycactus, type: *Thelocactus conothelos*

Dit soort extreme opvattingen hebben we niet meer gezien sinds de Japanner Ito in de jaren '50. Zulke fratsen kun je natuurlijk nu niet meer uithalen. Doweld had zich de moeite kunnen besparen.

De Italianen Allesandro Mosco en Carlo Zanovello doen een poging om het geslacht *Hamatocactus* weer in ere te herstellen (was bij *Thelocactus* gevoegd). Dat ondersteun ik van harte want een plant met zulke afwijkende kenmerken kan geen *Thelocactus* zijn. Hunt en Taylor onthouden zich hier van commentaar.

Frailea-specialist Karl Heinz Prestlé wordt hard aangepakt. Hij wordt beschuldigd van het niet kennen van de nomenclatuurregels omdat van zijn 178 nieuwe namen in het geslacht *Frailea* er 165 ongeldig bleken te zijn.

Pierre Braun beschreef in 1990 samen met Esteves Pereira een nieuw geslacht, *Siccobaccatus*. Dat geslacht wordt door de IOS niet erkend en is bij *Micranthocereus* ondergebracht. Braun is daarover duidelijk in zijn wiek geschoten en houdt een vurig pleidooi voor het behoud van "zijn" geslacht.

Dit tijdschrift geeft mij de gelegenheid om wat dieper in te gaan op de handelwijze van de IOS wat betreft de problemen in de cactussystematiek. Deze problemen hebben m.i. twee oorzaken, namelijk de oude controversen "lumpers" versus "splitters" en de recente ontwikkelingen in de moleculaire biologie.

Lumpers erkennen weinig soorten en geslachten, splitters veel. Het blijft een kwestie van opvatting hoe groot de

zichtbare morfologische verschillen moeten zijn voordat men planten tot één categorie (bv. soort of geslacht) rekent of tot twee verschillende categorieën. Er bestaan geen duidelijke definities van wat een variëteit, een soort, een geslacht, enz. is. Classificatie van levende organismen is dus in hoge mate subjectief en van de tegenstelling lumpers-splitters komen we nooit af. Een voorbeeld is de recente bewerking door Fred Kattermann van een aantal Chileense geslachten. Hij erkent voor die groep slechts één geslacht, *Eriosyce*, met daarin (sub)secties als *Neoporteria*, *Islaya*, *Pyrrhocactus*. Dezelfde namen dus die vroegere auteurs als geslachten beschouwden. Kattermann verandert dus slechts de rang van de plantengroepen, het aantal taxa (nu echter op het niveau van sectie of subsectie) blijft nagenoeg hetzelfde.

Denkt U overigens niet dat dit soort problemen zich alleen bij cactussen voordoen. Ook soorten uit onze inheemse flora veranderen nogal eens van naam. De bekende Dagkoekoeksbloem heette nog niet zo lang geleden *Melandrium rubrum*, nu moeten we daar *Silene dioica* tegen zeggen. Het zou een cactus kunnen zijn! Zelfs familienamen van Nederlandse planten veranderen. In elke van de laatste drie drukken van de Nederlandse Flora heeft bijvoorbeeld de hertshooifamilie (waartoe o.a. het St. Janskruid behoort) drie verschillende namen, achtereenvolgens *Hypericaceae*, *Guttiferae* en *Clusiaceae*. Ook dat is het gevolg van het bijeenvoegen dan wel scheiden van verschillende taxa, in dit geval families.

Een vergelijkbaar verschijnsel is het omkombineren van variëteiten naar de rang van ondersoort. De IOS heeft enige jaren geleden aanbevolen om voor de rangen lager dan de soort alleen die van ondersoort (subspecies) te gebruiken. De rang variëteit moest dus verdwijnen. Een dom voorstel, want je kon verwachten wat er zou gebeuren: een stortvloed van

6. *Notocactus roseoluteus* of *Parodia mammulosa*?

“nieuwe” ondersoorten, simpelweg door het tussenvoegsel “var.” te vervangen door “subsp.”, gevolgd door (uiteraard!) de naam van de “nieuwe” auteur. Afgezien van het ontbreken van de noodzaak voor zo’n maatregel had de IOS beter de rang van variëteit kunnen aanbevelen; dat had een hoop veranderingen gescheeld. Bovendien is het merkwaardig dat zo’n aanbeveling alleen voor succulenten zou gelden. In de algemene plantentaxonomie worden/zijn beide rangen nog steeds gebruikt.

In zijn serie over het geslacht *Yucca* in ons blad begon Fritz Hochstätter al meteen in deel 1 met het omkombineren van variëteiten naar ondersoorten. Aanvankelijk was onze redactie niet bereid hieraan mee te werken maar we hebben Hochstätter uiteindelijk toch het groene licht gegeven. Al was het alleen maar om te voorkomen dat anderen in een ander tijdschrift met deze “eer” zouden gaan strijken.

De tweede oorzaak van de taxonomische problemen bij cactussen is vooral een gevolg van de afspraak, lang geleden gemaakt, dat een classificatie van levende organismen de evolutie moet weerspiegelen. Elk taxon moet zoals dat heet monofyletisch zijn, dwz. één gemeenschappelijke voorouder hebben. Zo moeten alle soorten in één geslacht van één oudersoort afstammen. Is dat niet zo, bv. is een soort uit een andere oudersoort ontstaan dan de overige soorten van dat geslacht maar heeft men dat vanwege morfologische overeenkomsten nooit gemerkt, dan heet zo’n geslacht polyfyletisch en moet dus eigenlijk die ene soort eruit gehaald worden en naar een ander geslacht (of nieuw geslacht!) overgebracht worden.

Het zijn vooral de recente ontwikkelingen in de moleculaire biologie geweest die polyfyletische groepen aan het licht hebben gebracht. Via DNA-analyse kunnen verwantschappen tussen planten worden

aangetoond. Vervolgens kan een stamboom geconstrueerd worden en kan gecheckt worden of alle soorten van een geslacht wel een gemeenschappelijke oorsprong hebben. De Amerikaan Robert Wallace van de Universiteit van Iowa is de belangrijkste expert op dit gebied.

Gordon Rowley is een van de weinigen die een kritisch geluid laat horen om niet te snel conclusies te trekken op basis van DNA-analyses. Hij heeft een leuke interpretatie van de afkorting D.N.A. bedacht: “damned nasty answers”.

Een voorbeeld van de taxonomische gevolgen van DNA-onderzoek is het geslacht *Opuntia*. De IOS heeft al in de jaren ‘80 de meeste *Opuntia*-achtigen die daarvoor als aparte geslachten waren beschreven (zoals *Tephrocactus*, *Austrocyllindropuntia*, *Cumulopuntia*) op één hoop geveegd tot één geslacht *Opuntia*. Nu is uit DNA-analyse gebleken dat al deze vroegere geslachten niet dezelfde voorouder hebben en dus wordt het verzamelgeslacht *Opuntia* weer opgedeeld. Voor de Andiene kleinblijvende *Opuntia*’s is al een nieuw geslacht beschreven, *Tunilla*, nota bene door Hunt, die zelf één van de voortrekkers van de lumpgedachte was. Wie weet blijkt straks *Eriosyce* sensu Kattermann ook polyfyletisch te zijn, en dan krijgen we misschien de oude geslachtsnamen weer terug.

Zo blijkt maar weer eens dat taxonomische veranderingen niet overhaast gedaan moeten worden maar dat er gedegen onderzoek aan vooraf dient te gaan.

Hector Petersenstraat 7
1112 LJ Diemen
E-mail: bregman@science.uva.nl

WARMTEPERIKELLEN

Cor Tuijn

Naast het feit, dat je constant bezig bent om je verzameling op peil te houden en zo mogelijk uit te breiden. Dit om in de zomer het volle respijt van al je inspanningen te kunnen incasseren en om jezelf en wellicht ook anderen er van te kunnen laten genieten. Daarnaast heb je ook je zorgen om zo goed als mogelijk de winter door te komen.

Het is zaak om je verzameling vorstvrij te houden en dan het liefst met zo weinig mogelijk kosten. Elektra is duur, maar dat geldt ook voor (aard)gas.

Vanaf het begin, zo'n 25 jaar geleden, heb ik een aardgaskachel in mijn kas. In het begin, als de kas nog niet zo groot is, kun je dat redelijk in de hand houden. Wordt de oppervlakte van je kas groter, dan gaat het al wat moeilijker, want in de nabijheid van de kachel is het warm, maar om de verste hoeken ook goed verwarmd te krijgen, moet je in de nabijheid van je kachel warmer stoken dan je wenselijk vindt..

Ik had de afvoerpip van de kachel eerst recht naar boven door het dak naar buiten laten lopen. Het feit deed zich voor dat de kat van de buurman heerlijk op het dak bij de pijp lag te kroelen.

Ik dacht, die warmte kan ik beter zelf gebruiken. Ik heb de pijp toen zo'n 11 m langs de zijkant op ongeveer 60 cm hoog laten lopen, voordat ik hem naar buiten liet gaan.

Dat loste al een deel van de warmteverdeling op vanwege de warmte die vanaf de pijp kwam.

Ik was een keer bij Clazien Bouwman in de kas en zij had een paar ventilatoren in de kas, die de warme lucht over de hele kas verspreidden.

Ik heb dat voorbeeld opgevolgd met heel goed resultaat. De warmte was beter verdeeld tot in alle hoeken en de kachel kon op een lagere stand branden. De kachel was oud en nodig aan vervanging toe. Ik kreeg een goede gebruikte kachel van een kennis, maar die haard had de euvele moed om iedere steeds weer uit te gaan.

De installateur werd erbij gehaald en wat bleek de oorzaak te zijn? In de afvoerpip bleven de afvoergassen hangen en de haard sloeg dus automatisch af. Goede raad is duur, want wat nu?

De pijp weer korter maken? We waren net zo op de goede weg. De installateur wist er wel raad op. Goede raad hoeft niet altijd duur te zijn. Aan het einde van de pijp plaatste hij een aanjager, die de afvoergassen verder naar buiten stuwt.

Resultaat: de pijp heeft nog nooit zoveel warmte afgegeven. Ik zou de pijp zeker nog een paar meter langer kunnen maken. De aanjager verbruikt veel minder stroom dan de ventilatoren die ik reeds had staan. Verbruik ± 25 cent per week.

Ik had veel last van condens uit de afvoergassen, die wordt nu ook naar buiten geblazen. En wat ook belangrijk is, het gasverbruik is tevens gedaald.

Ik ben er zeer content mee en ik wilde u dit niet onthouden. Misschien kunt u er ook uw voordeel mee doen.

**Genieweg 11,
1566 NJ Assendelft**

SUMMARY

Rob Bregman

Jan Jaap de Morree opens this issue with some general remarks related to this time of year.

Joop Smit-Reesink continues her series for youngsters with *Echinopsis chamaecereus*.

Henk Krijnen presents another four flowering cacti from his collection. These four are *Trichocereus rubinghianus*, *Mediolobivia aureiflora*, *Frithia pulchra* en *Notocactus roseoluteus*.

In part twelve of his series of articles about the development from bud to flower, Albert Pilot discusses the Andean cactus *Lobivia wrightiana*.

Casper Mazurel reports about his visit to the South African nursery Selecta Succulents. He also describes the procedure how to get an export certificate for native South African plants.

The series on the genus *Yucca* by Fritz Hochstätter is continued. In part nine, the subject is the well-known Joshua tree, *Yucca brevifolia*. The three varieties *brevifolia*, *jaegeriana* and *herbertii* are transferred to the rank of subspecies.

In part six of his series on the genus *Haworthia*, Ingo Breuer deals with *H. lockwoodii*.

The history of the botanic garden of the Komarov Botanical Institute in St. Petersburg, Russia, is outlined by I.M. Vassiljeva. It covers almost three centuries ago, despite severe damage during wartime.

Rob Bregman reviews the recently introduced journal *Cactaceae Consensus Initiatives*. In addition, he discusses the ongoing controversy between splitters and lumpers as to the nomenclature of cacti.

Cor Tuijn tells us about the heating system in his glasshouse.

Finally, as usual at the end of the year, there are three indexes (pictures, authors and articles respectively) in *Succulenta* during 2001, compiled by Henk Viscaal.

Rectificatie:

De foto in het aprilnummer van 2001 is niet een *Gymnocalycium mihanovichii*, maar een *Gymnocalycium friedrichii*.

In het oktobernummer van 2001 staat op pagina 205 bij de onderste plant de naam *Gymnocalycium multiflorum*. Dit is echter foutief. De afgebeelde plant is een hybride en dan waarschijnlijk een hybride van *Gymnocalycium baldianum* en *G. denudatum*.

BESTUUR EN REDACTIE VAN SUCCULENTA

WENSEN DE LEZERS VAN ONS TIJDSCHRIFT

FIJNE FEESTDAGEN EN EEN VOORSPOEDIG JAAR 2002

REGISTER AFBEELDINGEN

JAARGANG 80 (2001)

- A**
- Aeonium
 haworthii.....29
 hybride x tabulaeforme.63
 nobile.....4
 tabulaeforme.....31; 61; 63
 urbicum.....30
- Agave.....62
 americana.....274
 FO 076.....97
 salmianae.....271
 vera-cruz.....275
- Aloe
 dichotoma.....211
- Anacampseros
 rufescens.....103
- Ancistrocactus
 uncinatus.....283
- Anderson Ted.....128
- Aporocactus
 flagelliformis159; 161; 162;
163
- Ariocarpus
 agavoides.....111
 bravoanus.....232
 confusus.....231
 hintonii.....155
 kotschoubeyanus...72;112;
234
 lloydii.....232
 retusus.....109
 scaphirostris.....156
 trigonus.....152; 153
- Astrophytum
 myriostigma.....152; 201
- Aztekium
 hintonii.....157; 230
- B**
- Bartschella
 schumannii.....1
- Bolivocereus
 samaipatanus.....6
- Borzicactus
 sepium.....282
- Brunsvigia
 marginata.....212
- C**
- Ceropegia
 sandersonii.....99
- Chamaecereus
 silvestrii x Lobivia.....118
- Cleistocactus
 sepium.....282
- Conophytum.....212
- Copiapoa
 laui.....204
- Coryphantha
 cornifera.....6
- Crassula
 barbata.....149
 falcata.....7
 falcata var. coccinea.....181
- D**
- Deuterocohnia
 longipetala.....12; 13; 14
- Didieria
 trollii.....273
- Discocactus
 silicola.....102
- Dracaena
 draco.....26
- Dudleya
 pulverulenta.....53
- E**
- Echinocactus
 horizontalonius.....113
- Echinocereus
 polyacanthus.....204
 stramineus.....7
- Echinopsis
 chamaecereus114; 115; 116;
119; 120; 251
 spachiana18; 19; 20; 21; 22
- Enten.....150
- Epithelantha
 micromeris.....233
- Erepsia
 gracilis.....180
- Eriosyce
 senilis.....281
- Escobaria
 zilziana.....24
- Euphorbia
 canariensis.....28
 globosa137; 138; 191; 192
 horrida var. noorsveldensis
205
 obtusifolia var. wildpretii27
 ornithopus.....136; 190
 planiceps.....196
 polycephala.....141; 195
 stellaespina236; 237; 238;
239
 tridentata139; 140; 193; 194
- F**
- Faucaria
 lupina.....203
- Ferocactus
 pilosus.....49
 uncinatus.....283
- Frailea
 cataphracta.....35
- Frantz de Laet.....186
- Frithia
 pulchra.....253
- G**
- Geohintonia
 mexicana.....156
- Glandulicatus
 uncinatus.....283
- Gymnocactus
 beguinii.....282
 viereckii.....209
 ysabelae.....110
- Gymnocalycium
 baldianum x denudatum205

- cristaat..... 249
 fleischerianum..... 34; 37
 friedrichii..... 51
 paraguayense..... 35
- H**
 Hamatocactus
 uncinatus..... 283
 Haworthia..... 68
 cooperi var. venusta 54
 cymbiformis var. obtusa 165
 decipiens 15; 17
 floribunda..... 123; 124
 floribunda var. dentata 124
 gracilis..... 214; 215
 lockwoodii 269; 270
 viscosa 213
- L**
 Lobivia
 schieleana..... 278
 wrightiana. 254; 255; 256;
 257
 Lophophora
 diffusa..... 73
- M**
 Mammillaria
 albiflora..... 75
 bernalensis 71
 compressa subsp. compressa
 71
 lenta..... 233
 longiflora 52
 melaleuca..... 8
 sanchez-mejoradae..... 235
 schumannii 1
 Mediolobivia
 aureiflora 147; 252
 Monanthes
 polyphylla 31
 praegerii 61
- N**
 Neohenricia
 sibbettii 104
 Neolloydia
 beguinii 282
 Neoporteria
 multicolor 281
 Notocactus
 erinaceus..... 283
 leninghausii..... 56; 57; 59
 mueller-melchersii..... 148
 roseoluteus..... 253; 284
- O**
 Obregonia
 denegrii..... 152
- P**
 Pachypodium
 lamerei vruchten 145
 Parodia
 erinacea 283
 leninghausii..... 56; 57; 59
 mammulosa..... 284
 Pediocactus
 uncinatus..... 283
 Pelecyphora
 aselliformis 76
 strobiliformis..... 154
 Protea
 cynaroides 182
 Pseudolobivia
 kermesina..... 102
 Pterocephalus
 lasiospermus..... 32
- R**
 Rebutia
 heliosa. 216; 217; 218; 219
 heliosa var. cajasensis 220;
 221
 narvaecense..... 149
 Rochea
 falcata 7
- S**
 Sclerocactus
 uncinatus..... 283
 Strombocactus
 disciformis 72; 75
 Sulcorebutia
 mariana var. mariana 91; 93
 mariana var. prantneri 87; 89;
 91; 93
 totorensis 103
- T**
 Testudinaria
 elephantipes..... 5
 Thelocactus
 aurantiacus..... 231
 beguinii 282
 conothelos 231
 leucanthus 52
 Tillandsia..... 69
 Tillandsiabollen 69
 Trichocereus
 rubingianus 252
 Turbinicarpus
 alonsoi..... 74; 75; 151
 beguinii 282
 klinkerianus..... 108
- U**
 Uebelmannia
 pectinifera..... 148
- W**
 Weingartia
 neocumingii 53
 Welwitschia 211
 Wigginsia
 erinacea 283
- Y**
 Yucca
 arizonica..... 226; 227
 baccata 167; 168; 169; 170;
 171; 173
 baccata ssp. vespertina 172
 brevifolia 85; 262; 263; 264
 brevifolia forma herbertii 266
 brevifolia forma kernensis
 268
 brevifolia var. jaegeriana 267
 carnerosana 44; 45
 confinis..... 223; 224; 225
 faxoniana..... 39; 40; 41; 42
 schidigera.. 82; 83; 84; 85;
 169
 schottii..... 132; 133
 torreyi..... 129; 130; 131
 treculeana.. 78; 79; 80; 81
 whipplei ssp. newberryi 169
- Z**
 Zadenkast 208

INDEX AUTEURS

2001

Alsemgeest, Wim	184
Alten, Joop van	50; 94
Augustin, Karl.....	86
Bercht, Ludwig.....	37
Bregman, Rob.....	26; 47; 77; 95; 128; 143; 199; 240; 281; 287
Breuer, Ingo.....	15; 54; 123; 165; 214; 269
Delabarre, Freddy.....	184
Elst, Rob van der.....	3
Hentzschel, Günther	86
Hochstätter, Fritz.....	38; 78; 129; 166; 223; 262
Hoeve, Wolter ten.....	70; 107; 152; 229
Krijnen, Henk.....	6; 52; 102; 148; 204; 252
Lambert, J. Ir. A.I.Gx.	12
Lange, Gerard de	100
Leroy, Albert.....	60
Mazurel, Casper.....	180; 210; 259
Morree, Jan Jaap de	24; 68; 104; 250
Pilot, Albert	18; 55; 114; 159; 216; 254
Pullen, Ton.....	8; 23; 25; 46; 65; 125; 177; 178; 179; 202; 228; 247
Rijmsmus, Ton.....	105
Smit-Reesink, Johanna.....	4; 51; 99; 147; 203; 251
Swen, Jos.....	174
Tuijn, Cor.....	288
Vassiljeva, I.M.....	271
Veldhuisen, Rikus van.....	136; 190; 236
Verkouw, Henk.....	9
Viscaal, Henk.....	98; 146; 150; 206
Vries, Johan de.....	134; 197

REGISTER JAARGANG 80 (2001)

ARTIKELEN

CULTUUR

Groot onderhoud.....	65; 125
Het zaaien van cactussen.....	9

INFORMATIEF

Bespreking CD-rom	
'Sulcomania 2000'.....	105
'Succulents in the wild and in cultivation'.....	46
Boekbespreking	
Cactaceae consensus initiatives.....	281
Seed diversity in the Cactaceae (subfam. Cactoideae).....	77
Succulent Flora of Southern Africa.....	25
Sulcorebutia.....	134; 197
Vygies, Gems of the field.....	178
Intelezi en bezwering van onheil.....	68
Succulentennieuwtjes.....	23; 177; 179
Tekening Carla Wolters.....	288
Verzamelen	
1 Postzegels.....	240
Warmteperikelen.....	288

JEUGD...

Jong geleerd	
Alweer een nieuw jaar!.....	4
Ceropegia sandersonii.....	99
Echinopsis chamaecereus.....	251
Faucaria lupina.....	203
Gymnocalycium friedrichii.....	51
Mediolobivia aureiflora.....	147

LIEFHEBBERS

Frantz de Laet.....	184
Heilzame helende hobby.....	100
Nieuw leven in de succulentenhof aan de waterkant.....	174
Verleden, Heden, Toekomst.....	271

PLANTEN

Aanbevolen succulenten.....	6; 52; 102; 148; 204; 252
Deuterocohnia longipetala.....	12
Escobaria zilziana.....	24
Euphorbia	
globosa.....	136; 190
stellaespina.....	236

Het geslacht <i>Yucca</i> (Agavaceae)	
6. Serie <i>Faxonianae</i>	38
7. Serie <i>Treculeanae</i>	78
7. Serie <i>Treculeanae</i> (vervolg).....	129
8. Serie <i>Baccatae</i>	166
8. Serie <i>Baccatae</i> (vervolg).....	223
9 <i>Brevifolia</i>	262
<i>Mammillaria melaleuca</i>	8
Mooie en interessante haworthia's voor de verzamelaar	
(1) <i>Haworthia decipiens</i>	15
(2) <i>Haworthia cooperi</i> var. <i>venusta</i>	54
(3) <i>Haworthia floribunda</i>	123
(4) <i>Haworthia cymbiformis</i> var. <i>obtusata</i>	165
(5) <i>Haworthia gracilis</i>	214
(6) <i>Haworthia lockwoodii</i>	269
<i>Neohenricia sibbettii</i>	104
Van knop tot kelk	
(7) <i>Echinopsis spachiana</i>	18
(8) <i>Parodia leninghausii</i>	55
(9) <i>Echinopsis chamacereus</i>	114
(10) <i>Aporocactus flagelliformis</i>	159
(11) <i>Rebutia heliosa</i>	216
(12) <i>Lobivia wrightiana</i>	254

REDACTIONEEL

Achter de schermen	3
Afscheid	94
Index	290
In memoriam Ted Anderson.....	128
Mag ik mij even voorstellen?!	98
Open brief aan CITES	33
Opsporing verzocht	150
Redactioneel 146;	250
Sterke verhalen	202
Succulentennieuwtjes	228
Summary	47; 95; 143; 199; 247; 287
Tellen, telde, geteld	206
Zwartigheid	50

REISVERHALEN

Bezoek aan Karoo Botanic Gardens	210
Canarische eilanden	
3. Tenerife	26
Mexicaanse momenten	
(1).....	70
(2).....	107
(3).....	152
(4).....	229

Op bezoek bij Selecta Succulents.....	259
Op verkenning in de Barranco Afur - Tenerife.....	60
Vakantie in Zuid-Afrika.....	180

TAXONOMIE

<i>Sulcorebutia mariana</i> var. <i>prantneri</i>	86
---	----

Een fraaie afbeelding van *Epithelantha micromeris* zoals deze te vinden is in de kalender voor 2002 van Carla Wolters

*Inlichtingen over het lidmaatschap
en ontvangst van nummers;
adreswijzigingen aan:*
Inquiries about membership and
receipt of issues; address changes
to:

**D.H.Roozegaarde,
Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo (Gld),
Tel.: +31 (0)575 465270
E-mail: roozegaa@tref.nl**

Jan Jaap de Morree	Redactioneel.....	250
Joop Smit- Reesink	Jong geleerd Echinopsis chamaecereus.....	251
Henk Krijnen	Aanbevolen Succulenten (13).....	252
Albert Pilot	Van knop tot kelk (12) Lobivia wrightiana.....	254
Casper Mazurel	Op bezoek bij Selecta Succulents	259
Fritz Hochstätter	Het geslacht Yucca (9) Brevifolia	262
Ingo Breuer	Mooie en interessante Haworthia's voor de verzamelaar (6).....	269
Irina Vassiljeva	Verleden, Heden, Toekomst.....	271
Rob Bregman	Cactaceae consensus initiatives	281
Rob Bregman	Summary	287
Cor Tuijn	Warmteperikelen.....	288
Henk Viscaal	Index Jaargang 80 (2001).....	290

COLOFON

Http://www.succulenta.nl

e-mail: info@succulenta.nl

Auteursrecht:

gehele of gedeeltelijke overname
van artikelen is alleen toegestaan
na verkregen toestemming van
de auteur/illustrator en met een
duidelijke bronvermelding.

Redactiesecretariaat:

Mevr. J.M. Smit -Reesink,
Prins Willem Alexanderlaan 104,
6721 AE Bennekom
e-mail: smitnre@worldonline.nl

Redactie:

H.W. Viscaal (hoofredacteur)
e-mail: hviscaal@universal.nl
C.A.L. Bercht
e-mail: bercht@nzo.nl
R. Bregman
e-mail: bregman@science.uva.nl
J.J. de Morree
e-mail: morree@wanadoo.nl
A.B. Pullen
e-mail: tonp@wanadoo.nl
B.J.M. Zonneveld; e-mail:
Zonneveld@rulbim.leidenuniv.nl

Vormgeving: H.W. Viscaal

Druk: PlantijnCasparie, Almere

Bij de voorplaat:

**Uit de privéverzameling van
Gert Ubink komt deze cris-
taatbloem op een cristaat
van een Gymnocalcium**

Foto: Henk Viscaal

VERENIGINGSNIEUWS

IN DIT NUMMER :

Belangrijke adressen	86
Afdelingsactiviteiten	87
Evenementenkalender / Vraag en aanbod	90
Nieuws Belgische verenigingen	91
Uitslag plantenkeuring op 13 oktober	93
Plantencentrale/Verenigingsartikelen	94
Nieuwe leden	95
Advertenties	96

DECEMBER 2001

NEDERLANDS BELGISCHE VERENIGING VAN LIEFHEBBERS VAN
CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

SUCCULENTA

BESTUUR

Voorzitter: B.G. van der Elst
Bondefanten 13, 2907 NA, Capelle a/d IJssel
Tel. 010 - 4513176
Secretaris: J.H. Bruseker,
Wilhelminalaan 15, 7204 AB Zutphen
Tel. 0575 - 518406
Penningmeester: J.E.F. Dekeling
Fazantenveld 140, 5431 JG Cuyck
2e secretaris:
Vacature

2e penningmeester: D.H. Roozegaarde
Banninkstraat 5, 7255 AT Hengelo
PR & Promotie: C.B. Grimmelikhuisen
Stationsstraat 90, 1541 LJ Koog a/d Zaan
Tel. 075 - 6227813
E-mail: grimmelik.c.b@consunet.nl
Bestuurslid: E.J.W. Smienk
P.Kooimanstraat 57, 4822 WC Breda
Tel: 076 - 5419124.

LEDENADMINISTRATIE

Verzoeken om inlichtingen, aanmeldingen en verhuizing en opzeggingen (vóór 1 december) schriftelijk bij de ledenadministrateur:

D.H. Roozegaarde, Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo. Tel: 0575-465270
E-mail: roozegaa@tref.nl

Lidmaatschap:

Leden Benelux	f 40,- (Bfr 750),
Hier wonende jeugdleden	f 20,-;
Duitsland	DM 50,-
Leden elders in Europa	f 55,-
Buiten Europa	f 65,- per jaar

FINANCIËLE ZAKEN

Betalingen via de bankrekeningen van SUCCULENTA CUYCK:
In Nederland: rekeningnr. 55.32.38.981 bij de ABN/AMRO of rekeningnr. 680596 bij de Postbank. In België: rekeningnummer 000.1141809-22 bij de Belgische postgiro. In Duitsland: Bitte DM 50,- überschreiben nach Rechnungnr. 15.65.907/019, ABN/AMRO, Aachen, BLZ 390.10200.

INFOMAP SUCCULENTA

Aanvullingen, wijzigingen en suggesties voor de infomap zenden naar:
J.H. Bruseker, Wilhelminalaan 15, 7204 AB Zutphen. Tel. 0575 - 518406
E-mail: jh.bruseker@12move.nl

TIJDSCHRIFT SUCCULENTA

REDACTIE

Hoofdredacteur: H.W.Viscaal
Brinklaan 31, 7261 JH Ruurlo
Tel: 0573-452005
E-mail: hviscaal@universal.nl
Redactiesecretariaat: Mevr. J.M. Smit-Reesink,
Prins Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE
Bennekom. Tel:0318-430099. Fax:0318-430102
E-mail: smitnre@worldonline.nl
Kopij voor het tijdschrift zenden aan het redactiesecretariaat.

Verschijnt 6 maal per jaar in de even maanden.

VERENIGINGSNIEUWS

Kopij voor het Verenigingsnieuw voor de 15e van de even maanden zenden naar:

A.C.M. van Zuijlen, Hoefstraat 9, 5345 AM
Oss. E-mail : a.zuijlen@tref.nl

Advertenties naar:

J.H. Bruseker, Wilhelminalaan 15, 7204 AB
Zutphen. Tel. 0575 - 518406

Advertentietarieven:

1/16 pag.	f 35,=
1/8 pag.	f 65,=
1/4 pag.	f 100,=
1/2 pag.	f 160,=
1/1 pag.	f 275,=

OVERIGE INSTELLINGEN

BIBLIOTHEEK

W.P.C.H. Bervoets, Mozartstraat 108,
7391 XM Twello. Tel 0571-272841.

CLICHÉFONDS

J. Schraets, Geuldersedijk 2
5944 NH Arcen. Tel. 077-4732913

DIATHEEK

J. Deckers, Dorpsstraat 99,
6441 CC Brunssum. Tel. 045-5272461

PLANTENCENTRALE

G.Koerhuis, Weteringstraat 34,
2023 RV Haarlem

Postbankrekening 8440933

E-mail: g.koerhuis@planet.nl

VERKOOP VERENIGINGSARTIKELEN,

BOEKEN EN GEBRUIKTE BOEKENBEURS

W. Alsemgeest, Succulenta boekenbeurs
Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort.
Tel. 0348-471083. Gironummer 199176

E-mail: w.a.alsemgeest@hetnet.nl

SUCCULENTA'S HOMEPAGE

P. Laney, Graaf Floris 37, 1276 XA Huizen.
E-mail: pclaney@cs.com

AFDELINGSACTIVITEITEN

ACHTERHOEK

dec. Spel- en praatavond

De bijeenkomsten worden gehouden elke 2^e donderdag van de maand om 20.00 u in het E.N.O. gebouw, Woerdseweg, Groenlo.

ARNHEM

- 13 dec. Dia's van de heer Simonis: Parodia's
- 10 jan. Jaarvergadering
- 14 feb. Lezing door Paul Shirley over het geslacht Epiphyllum
- 14 mrt Dia's van de afgelopen zomer door Jan Sevenster
- 11 apr. Grote voorjaarsvergadering

Zaal van de speeltuinvereniging Tuindorp, achter het pand Floralaan 18 te Wageningen. Aanvang 20.00 uur, tel. 0317-411801

BRABANT-BELGIE

- 21 dec. Kerstvergadering (praatcafé) met dia's, uitslagen, koffie, taart, etc.

DORDRECHT

- 13 dec. Decemberavond

De kas van dhr. Lintsen (voorheen Frans Noltee), Burgemeester de Bruinelaan tussen 1D en 1E te Zwijndrecht, 19.30 uur

DRENTHE

- 12 dec. Jaarvergadering Succulenta, afdeling Drenthe. Uitslag zaaiwedstrijd

EINDHOVEN

- 10 dec. Interne clubavond

Plaats: Gemeenschapshuis 'De Hoeksteen', Gerretsonlaan 1a, 5624 JL te Eindhoven. Tel. 040 - 244 17 95.

Elke 2e maandag van de maand clubavond. De zaal is open vanaf 19.30 uur

FLEVOZOOM

- 17 dec. Jaarvergadering met een gezellig programma. Kwis of variant hierop door leden uit Putten en Ermelo

FRYSLAN

- 11 dec. De heer A. Veenstra met een dialezing (deel 2)
- 8 jan.02 Avond met jaarvergadering, aangevuld met dia's van eigen leden
- 12 feb. Doe-avond, demonstraties en workshop, planten op tafel
- 12 mrt Onderlinge ruilbeurs. De laatste twee keer was het een groot succes. "Houwen zo"
- 9 apr. Dialezing verzorgd door "mystery guest" als spreker
- 27 apr. Cactusreisje
- 14 mei De heer de Jonge met een dialezing over zijn recente reis naar Zuid-Afrika
- 16 mei + Werkdag in het Bos van Ypey
- 23 mei Kas en rotstuin
- 1+2 juni Open dagen in Bos van Ypey

De bijeenkomsten worden gehouden in zalen Tivoli aan de Huizumerlaan te Leeuwarden en beginnen alle om 19.30 uur.

GOOI- EN EEMLAND

- 11 dec. Paul C.Laney: Reisverslag Bolivia-Peru 2001
- 13 nov. Heer Warmenhoven en heer Wonnink. Natuurreis door Baja California (dl 3)
- 11 dec. Paul C. Laney: Reisverslag Bolivia-Peru 2001
- 8jan.02 Dhr. Veenendaal: Cactussen uit eigen verzameling
- 12 feb. Dhr. Krijnen : Chileense cactussen
- 12 mrt Martien Senders: Succulentenpassie (2)

Wijkcentrum Noord, Lopes Diaslaan 85,
Hilversum, aanvang 20.00 uur.

GORINCHEM-'s-HERTOGENBOSCH

- 8 dec. Wolter ten Hoeve met "Mexicaanse momenten"
14 jan.02 Jaarvergadering, gevolgd door een quiz door Chel Jamin
4 feb. Lezing over "Can Canal" door Jan Bots
8 mrt Lezing door E. Smienk
8 apr. Lezing door E. Piens
5 mei Cactusbeurs in Oss

Herberg De Prins, Hoogstraat 50, 5258 BE
Berlicum. Aanvang 20.00 uur.

GOUDA

- 13 dec. Bingo, Eindejaarsbijeenkomst
25 mei 02 Goudse Cactusbeurs

Zalencentrum 't Brandpunt, Turfmarkt 58 te
Gouda. Aanvang 20.00 uur

's-GRAVENHAGE e.o

- 11 dec. Eindejaarsbijeenkomst

Verenigingsgebouw Buurtschap Oud-
Rijswijk, Esdoornstraat 3A te Rijswijk.
Aanvang 20.00, zaal open 19.30 uur.

GRONINGEN en OMMELANDEN

- 20 dec. Jaarvergadering

Plaats: Zaal van de buurt- en
speeltuinvereniging Selwerd, Elzenlaan 72
te Groningen. Aanvang 19.30 uur.

HOEKSCHÉ WAARD

- 13 dec. Traditioneel een ander onderwerp dan
cactussen en/of vetplanten. Jan
Magnin zal deze avond verzorgen.
10 jan.02 Voor de pauze jaarvergadering.
Na de pauze vertelt Nico Engels over
een groep cactussen aan de hand van
dia's uit de diatheek

Natuurbezoekerscentrum te Numansdorp
bij de Rijkshaven. Aanvangstijd is 20.00
uur precies. Tijdens pauze koffie en
verloting.

NIJMEGEN

- 4 dec. Piet Giepmans: thema-avond
crassula's

Helicon-opleidingen, MBO Nijmegen,
Energieweg 19, Nijmegen. Begin 19.30 uur.

TILBURG

- 14 jan.02 Wim Alsemgeest met "Van Peireskia
tot Mammillaria"
18 feb. Chel Jamin met "Een reisverslag door
de Sierra Madre naar Baja California"
11 mrt Frank Hoste met "Zuid-Namibië"
13 mei Dominicus Jacobs met "Dominicaanse
Republiek en Haiti"
25 mei Busreis
10 juni Interne tentoonstelling met inbreng
van eigen leden
9 sep. Walter Dams met "De tuinen van
Engeland"
9 dec. Interne plantenbeurs en Algemene
Vergadering

Kasteelhoeve, Hasseltstraat 256, Tilburg
2e Maandag van de maand, aanvang 20.00u.

UTRECHT

Clubavonden iedere tweede donderdag van
de maand in buurthuis Ravelijn, Hooft
Graaflandstraat 2a te Utrecht.
Aanvang 20.00 uur.

VOORNE-PUTTEN EN ROZENBURG

- 13 dec. Jaap van Toledo met dia's uit eigen
kas

De avonden beginnen om 20.00 uur bij Lex
Mooiweer, Hoefweg 3, 3233 LG Oostvoorne.

WEST-BRABANT

8 dec. Evert Smienk (Bolivia en/of Chili)

Café "Marktzicht", Markt 50 in Etten-Leur.
Vergaderingen beginnen op zaterdag-middag
om 14.00 uur.

WEST-FRIESLAND

Tenzij anders vermeld, vinden de
bijeenkomsten plaats in het wijkcentrum
Risdam te Hoorn. Aanvangstijd 20.00 uur

IJSSELSTREEK - TWENTE

Wijkgebouw 't Hovenhuus, Leliestraat 27,
7419 CT Deventer. Tel. 0570 - 615010

ZAANSTREEK WATERLAND

- 7 dec. Lezing door Wolter ten Hoeve met als
onderwerp "Een reis door Mexico"
- 4 jan.02 Nieuwjaarsreceptie
- 1 feb. Jaarvergadering
- 1 mrt Lezing Wiebe Bosma met als
onderwerp "Cactussen en Vetplanten"
- 5 apr. Lezing Nico Uittenbroek met als
onderwerp "Cactussen van A tot
Zeldzaam"
- 21 apr. Grote Succulentenbeurs in "De Brug",
Saerendamstraat te Assendelft
- 3 mei Verrassingsavond met o.a. lichtbeelden
(dia's uit ons archief)
- 11 mei Busreis
- 7 juni Laatste avond met kasbezoek

Clubgebouw "De Springplank",
Saerendamstraat 34 te Assendelft.
Tel. 06 - 50582483 of 06 - 26804737

ZEELAND

dec. In de maand december is er geen
bijeenkomst

Plaats maandelijkse bijeenkomsten (op de
laatste vrijdag van de maand, behalve juli en
december: Thomaskapel aan de Vrijland-
straat te Middelburg. Aanvang: 19.30 uur.
Informatie: Bertus Spee (tel. 0113-352595)
of bezoek de website: [http://
clubnet.zeelandnet.nl/cactus/custom.html](http://clubnet.zeelandnet.nl/cactus/custom.html)

ZUID-LIMBURG

Gemeenschapshuis te Schimmert, Hoofd-
straat 12. Aanvang 19.30u. Tel.: 045 -
4042504

ZWOLLE

11 dec. Lezing door Uwe Beyer over
Mesemgeslachten en hun cultuur van
november tot maart

Eli Heimanszaal van het Ecodrome,
Willemsvaart 19, 8019 AB te Zwolle. De
bijeenkomsten beginnen om 19.30 uur.

PR-COMMISSIE PROMOTIEMATERIAAL

De werkgroep PR heeft diverse artikelen om u
bij evenementen etc. te helpen bij uw promotie-
activiteiten:

- Tasjes met het verenigingslogo:
F 5,- (korting voor afdelingen)
 - Stickers met het verenigingslogo:
F 1,- (korting voor afdelingen)
 - Pakketjes met "oude" Succulenta's en
aanmeldingsfolders
 - Een promotiestand (alleen te gebruiken in
samenwerking met het promotieteam)
- Bestellingen, vragen en suggesties betreffende
de promotie naar:
Kees Grimmelhuisen, Stationsstraat 90
1541 LJ Koog a/d Zaan. Tel.: 075 - 6227813
E-mail: grimmelik.c.b@consunet.nl

EVENEMENTENKALENDER

21 april 2002

Grote Succulentenbeurs op 21 april 2002, van 10.00 tot 16.00 uur in "De Brug", Saerendamstraat te Assendelft.

Loopafstand 5 minuten vanaf het NS-station Krommenie/Assendelft.

5 mei 2002

Door de afdeling Gorinchem-'s-Hertogenbosch wordt een cactustentoonstelling en cactusbeurs, georganiseerd in samenwerking met wijkcentrum Ussen in Oss. Er zal ruim aandacht aan worden besteed in plaatselijk kranten en op de lokale TV. Er is een royale ruimte beschikbaar voor een mooie tentoonstelling en voor diverse kramen. Inlichtingen kunt u krijgen bij: Andre van Zuijlen, tel. 0412-630733

25 mei 2002

25 Mei 2002 is weer de Goudse Cactusbeurs. Deze vroege aankondiging is bedoeld om afdelingen de kans te geven er in de planning van hun jaarlijks cactusuitstapje rekening mee te kunnen houden. Immers zo'n uitstapje zou best ook eens langs de Goudse beurs kunnen voeren. Onze beurs is daar interessant genoeg voor. Wij houden ons aanbevolen om u op gepaste wijze te ontvangen.

2 juni 2002

Op 2 juni 2002 organiseert de afdeling Nijmegen e.o. weer de jaarlijkse cactus- en vetplantenbeurs in het Kolpinghuis in Nijmegen

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het februarinummer moeten vóór 1 januari in het bezit zijn van A.van Zuijlen, Hoefstraat 9, 5345 AM Oss. Alleen advertenties betreffende de hobby worden opgenomen.

Te koop:

- Succulenta, jaargangen '96, '97 en '98
- Brittish Cact. & Succ. Journal, jaargangen '96, '97 en '98
- B. & E. Lamb, The Illustrated Reference on Cacti & Succulents. Volumes 1/5

M. Heylens,
van Lierdestraat 41, 9470
Denderleeuw, België.

Te koop:

300 Cactussen, waar onder 200 verschillende mammillaria's, wegens beëindiging hobby.

J. Brak
Aleaanderstraat 46
3473 JT Zegveld
Tel. 0348 - 691750

INFOMAP

Aanvulling van de sprekerslijst:

Eric J.M. Piens:

Onderwerp 14

Aeoniums - Behandeling van het complete geslacht op de Canarische eilanden, Madeira en Kaapverdië.

Onderwerp 15

Hortus Gandavensis - De botanische tuin van de Vlaamse Universiteit te Gent in de vier seizoenen (met tropische, subtropische, bromelia-, orchideeën- en succulentenkassen).

NIEUWS VAN ONZE BELGISCHE ZUSTERVERENIGINGEN

CACTUSSEN EN VETPLANTEN V.Z.W

15 dec. Ledenvergadering: diavoordracht
'Richtersveld' door Frank Hoste

Deze bijeenkomsten gaan steeds door in het lokaal 'Zevenbunder' in de Kasteellei te Wijnegem (Antwerpen). De voordracht start om 14.00 uur, maar iedereen is reeds van harte welkom vanaf 13.00 uur. Meer info op 0031/03/353.72.58 en <http://user.online.be/cactusvetplant>.

CACTUSVRIENDEN LIMBURG V.Z.W.

17 dec. Diavoorstelling zaadlijst 2002.

CACTUSVRIENDEN MOL V.Z.W.

8 dec. Gezellig samenzijn. 19.00 uur.

Tenzij anders vermeld heeft alles plaats in het Volkshuis op den Rosenberg in Mol.

"CACTUSWEELEDE" AFD. TURNHOUT

6 dec. Wedstrijduitslagen: zaaien, dia's en
"Plant van de maand".

**Vergaderlokaal: Café "De Koekoek",
Steenweg op Merksplas 48, 2300 Turnhout**

GRUSONIA

14 dec. Om 20.00 uur in zaal Don Bosco te
Torhout : van Anza Borrego tot
Canyonsland (deel 5) door Freddy
Lampo.

GEZOCHT

Ik zoek cactusliefhebbers die één à twee foto's van hun bestaande serre, kas, terras, enz. kunnen opsturen met de volgende informatie:

1. je naam
2. hoeveel jaar je met de hobby bezig bent
3. de gemeente waar je woont

De bedoeling hiervan is om een groot foto-album samen te stellen van de liefhebbers, verspreid in België en Nederland. Dit foto-album wordt gebruikt om op tentoonstellingen neer te leggen als documentatie van bestaande liefhebbers, jong en oud, Het adres wordt niet vermeld, om misbruik te voorkomen.

Ik dank jullie voor deze kleine medewerking.

Johan Vlaemink,

Molen Kouterstraat 44, 9200 Schoonaarde-
Dendermonde. Tel. 0476 - 644 233

SUCCULENTA'S HOMEPAGE

www.succulenta.nl

Dit is het elektronische verenigingsnieuws voor alle liefhebbers van cactussen en vetplanten.

De leden en de afdelingen kunnen copy voor de home page aanleveren aan:

Paul C. Laney,

Graaf Floris 37, 1276 XA Huizen

E-mail: pclaney@cs.com

CLICHÉFONDS ZOEKT STEUN

Het Clichéfonds levert ieder jaar weer zaden van succulenten aan leden van onze vereniging. Daarmee is deze instelling van groot belang voor Succulenta.

Een belangrijk deel van het werk binnen het Clichéfonds is het tellen en verzenden van de zaden. De beheerder van het fonds, de heer Sj. Schraets, zoekt dringend leden die bereid zijn om een deel van dit werk te doen.

Het gaat daarbij, voor alle duidelijkheid, om een behoorlijke hoeveelheid tijd die men beschikbaar moet willen stellen, bijv. een week werk of langer, in een korte periode.

Graag reacties naar:

de heer Sj. Schraets,

Geuldersedijk 2, 5944 NH Arcen.

Tel. 077-4732913.

GEZOCHT : JE BESTE PLANTENFOTO

Op de Succulenta-CD in wording, met onder andere de eerste 25 jaargangen van ons maandblad, is nog plaats voor een aantal mooie plaatjes. Wij nodigen je dan ook uit om een scan van je beste plantenfoto in te zenden. Dit nog het liefst met een scan van jouw pasfoto, maar dat laatste is niet verplicht!

Scan dia's op 1200 dpi of foto's op 300 dpi en sla ze op onder JPEG-compressie van een zo hoog mogelijke kwaliteit (let op de omvang van de bestanden in verband met het versturen). Verstuur de foto(s) op diskette naar Paul Laney, Graaf Floris 37, 1276 XA Huizen of per e-mail attachment naar j.v.alten@hccnet.nl

Wil je ook voor anderen scannen, meldt dit even, dan kunnen wij die anderen het volgende aanbod doen: Mis je de mogelijk tot scannen, meldt je dan per e-mail of telefonisch (035-5268618 of 036 5276970) en wij zoeken dan een scanner zo dicht mogelijk bij je in de buurt. Zo maken we er een kleurig geheel van.

Paul en Joop.

KUNSTKALENDER TE KOOP

De nieuwste 'glossy' Succulentenkalendar is zojuist verschenen.

Het is een bundeling van de meest recente pentekeningen in combinatie met full-colourprints & foto's van mijn schilderijen.

Het volledig handmatig product wordt in beperkte oplage uitgegeven en handmatig gesigineerd.

Grijp deze kans voor een exclusief geschenk! Verkrijgbaar voor 10 euro (excl. porto).

Showy Artcalendar with the latest renderings of my work available for 10 euro (excl. postage).

Kunstkalender mit neue farbige Bilder zu haben fur 10 euro (zuzugl. Porto).

Carla Wolters
Kroonstraat 10c
NL-6019 AS Wessem
Tel/ Fax: 0475.563559
E-mail: CLMWolters@planet.nl

Elders in deze Succulenta vindt u een advertentie van Gerrit Melissen. Indien hij geen ruimte heeft, bel dan:

Cono's Paradise

Dorfstr. 10, D-56729 Nettehöfe, Duitsland
Tel + fax : 0049 2655 3614

TE KOOP GEVRAAGD:

Tweedehands boeken en tijdschriften over succulenten. Aanbiedingen aan:
W.Alsmegeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort. Tel: 0348 - 471083

UITSLAG VAN DE PLANTENKEURING OP ZATERDAG 13 OKTOBER 2001

Categorie A: Eén Astrophytum in pot tot 20 cm

1. dhr. C.A. Markusse
2. dhr. A. Pullen
3. dhr. W. Alsemgeest

Categorie B: Drie x één cactus van één geslacht in pot tot 11 cm

1. dhr. A. Pullen
2. dhr. C.A. Markusse
3. dhr. E. Smienk

Categorie C: Eén Notocactus of Parodia in pot tot 20 cm

1. dhr. A. Pullen
2. dhr. A. Vijverberg
3. dhr. H.G. Krijnen

Categorie D: Eén Euphorbia in pot tot 20 cm

1. dhr. P. vd Puyl
2. dhr. A. Pullen
3. dhr. G. Koerhuis

Categorie E: Mesems in schaal

1. dhr. H.G. Krijnen
2. dhr. P. vd Puyl
3. dhr. C.A. Markusse

Categorie F: Drie keer één Aloë of Gasteria in pot tot 11 cm

1. dhr. A. Pullen
2. dhr. P. vd Puyl

De Publieksprijs is gewonnen door:

de heer A. Pullen met een Euphorbia in een pot tot 20 cm.

PLANTENCENTRALE

Het doel van deze instelling is het helpen van de beginnende cactus- en vetplantenliefhebber met een beginnerspakketje. Deze leden kunnen een pakketje toegezonden krijgen met ca. 12 soorten plantjes (1 pakje per jaar, max. 3 jaar).

Gevraagd:

Aan liefhebbers die veel zaaïen en zodoende veel planten over hebben, wordt gevraagd hier wat van ter beschikking te stellen voor de beginnerspakketjes. Plantjes graag (zonder pot of aarde) opsturen aan onderstaand adres.

Portokosten worden vergoed.

U wordt vriendelijk verzocht te vermelden of u inderdaad de portokosten vergoed wilt hebben. Zo ja, dan s.v.p. aangeven hoeveel en uw gironummer opgeven.

Deze beginnerspakketjes zijn aan te vragen door overmaking van f.13,50,- op Postbankrekening 8440933 t.n.v. G. KOERHUIS, HAARLEM

**G. Koerhuis, Weteringstraat 34,
2023 RV Haarlem.
Postbankrekening 8440933**

BIBLIOTHEEK

Hier slaagt men er ieder jaar weer in om een aantal nieuwe boeken en tijdschriften aan de bibliotheek toe te voegen.

Op dit moment zijn er in de bibliotheek meer dan 250 titels en tientallen tijdschriften, waarvan enkele al vanaf 1901.

Ook is een aantal wetenschappelijke boeken aanwezig. Aarzel niet om regelmatig een nieuwe catalogus aan te vragen of via de website te downloaden. De lijst is zowel in gedrukte vorm als op floppy verkrijgbaar.

Katalogus f 1,50/Bfr.30, voor floppy-disk, te verkrijgen in overleg met :

**W.P.C. Bervoets
Mozartstraat 108, 7391 XM Twello
Tel: 0571-272841**

VERENIGINGSARTIKELEN

- **De bewaarband** voor Succulenta
Vanaf 1997 Fl 13,50 (Bfr 275) per stuk
Na 1997 is Succulenta breder geworden.
Van vóór 1997 zijn tweedehands bewaarbanden te koop voor Fl 5,- (Bfr 100) per stuk.
- **Wat betekent die naam?**,
Een verklarend woordenboek van botanische namen van succulenten voor Fl 10 (Bfr 200) per stuk.
- **Het Discoboek** door Buining, zowel in het Duits als in het Engels. Prijs Fl 15 (Bfr 300)
- **Gids voor beginners**
Over het verzorgen van cactussen en andere succulenten Fl 10,-/Bfr.200 per stuk
- **Ansichtkaarten**
Een set van 6 verschillende kaarten met afbeeldingen van succulenten voor Fl 3,- (Bfr 60) per set.

Oude jaargangen van Succulenta: (Backnumbers of Succulenta):

1998 t/m 1993 Fl. 25,- (Bfr 500) per jaargang
1992 t/m 1980 Fl. 20,- (Bfr 400)
1979 en 1978 Fl. 10,- (Bfr 200)
1977 t/m 1960 Fl. 20,- (Bfr 400)

Buitenlandse tijdschriften:

- Kakteen und andere Sukkulenten
1980 t/m 1989
voor fl. 20,- (Bfr 400) per jaargang
- Cactus & Succulent Journal USA
1969, 1975, 1977 t/m 1980
Ingebonden in ringbanden met verenigingsstempels, fl. 30,- per jaargang
- The National Cactus and Succulent Journal (England). 1969 t/m 1982, nu voor fl. 15,- (Bfr 300) per jaargang
- Belgisch tijdschrift, 1969 t/m 1987
fl 15,- (Bfr 300) per jaargang
- Kakteen Succulenten (voorheen DDR)
1980, 1981, 1982, 1984, 1985, 1986 en 1988
voor fl. 15,- (Bfr 300) per jaargang
- CD-Rom: Succulents in the Wild and in Cultivation, van Frans Noltee. Fl.87,50

Alles exclusief verzendkosten.

Vorige prijslijsten zijn hiermee vervallen; mogelijk zijn inmiddels jaargangen uitverkocht. Bij grote bestellingen zijn kortingen mogelijk.

Aanvragen bij:

W.Alsengeest, Succulenta boekenbeurs
Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort
Tel.: (00 31) (0)348 - 471083
E-mail : w.a.alsengeest@hetnet.nl

NIEUWE LEDEN 1 SEPTEMBER 2001 T/M 31 OKTOBER 2001
--

Nederland:

110710	Rijk, Rik de	Noordeinde 22	2451 AG	Leimuiden
110709	Vasen, Mevr. E.E.	Rijnauwenstraat 128	2532 VH	Den Haag
110712	Atteveld, Dhr. H.G. van	Menninckstraat 59	2583 BL	Den Haag
110708	Clewits, Dhr. G.K.	Karekietlaan 9	3233 BD	Oostvoorne
110722	Hurk, Dhr. C. van de	Van Gaasbeekstraat 1	3961 VS	Wijk bij Duurstede
110728	Dijk, Dhr. C. van	Kermenstein 3	4033 XA	Lienden
110713	Hoekstra, Dimitrie	Lieievrouwestraat 8	4611 JK	Bergen op Zoom
110714	Bakx, Rob	Morelberg 100	4708 NL	Roosendaal
110723	Prinsen, Dhr. J.P.H.	Hommelsedijk 35	5473 RE	Heeswijk-Dinther
110727	Curfs, Mattie	Pr.Mauritslaan 114	6191 EJ	Beek
110724	Torn Broers, Dhr. J.H.	Molenbelterweg 6	7451 JB	Holtten
110729	Vreugdenhil, Mr. B.J.	Giervalk 35	7827 HX	Emmen
110707	Kok, Mevr. G.	Tiendstraat 28	8162 WH	Epe
110719	Muis, Dhr. M.	Van Haersoltelaan 6	8325 ES	Vollenhove
110720	Kroeze, Rogier	Diepenbrockstraat 22	8916 EJ	Leeuwarden
110721	Smid, Dhr. B.P.	Strandweg 4	9163 GM	Nes
110725	Roggen, Dhr. H.	Borgercompagniestr.126	9611 KD	Sappemeer

Belgie:

110726	Sergooris, Willy	J.van Ruusbroeckstraat 7	B-1760	Roosdaal
110711	Deschepper, Dhr. W.	Vlaestraat 10	B-8610	Kortemark
110717	Monsez, Bruno	Heirweg-zuid 37	B-8770	Ingelmunster
110718	Claes, Josef Th.	Vermynlenstraat 230	B-9200	Baasrode

Duitsland:

110716	Wagner, Gerhard F.	Lindenhof 9	D-12555	Berlin
110715	Sonderhüsken, Hartmut	Paul-Gerhardt-Str. 11	D-59071	Hamm

Bericht van overlijden ontvangen van:

De heer L. Velmans te Tegelen
 De heer M. van Aart te Alblasserdam

NIEUW!

CACTUS PARADISE AMSTERDAM

NIEUW!

Cactus-specialiteiten: schitterende wortelechte cactussen, waarvan vele met vindplaats en veldnummer!

O.a. Ariocarpus, Astrophytum, Copiapoa, Lophophora, Matucana, Neoporteria, Obregonia, Pelecypora, Saquaro, Strombocactus, Thelocephala, Turbinicarpus.

Nu ook: **Schildpadcactus**, de witte strepen tussen naastgelegen areolen vormen samen een netwerk!
Kamvormen (cristaten) met cristaatbloemen en cristaatpels!
Echinocereus davisii f. brevispinus met korte, dikke doorns (Succulenta 2000-6-121)
Aztekium hintonii, **Astrophytum "Onzuka"**, **Geohintonia mexicana (allen geënt)**

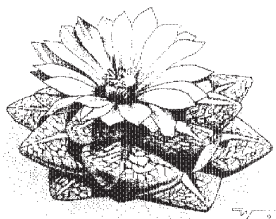
"Verzendlijst 2002" (>30 blz A4) met per soort een korte informatieve beschrijving en aanwijzingen bij de kweek wordt u toegestuurd na ontvangst van Hfl.4,40- (Bfr 80 of 2 Euro) in postzegels.
Levering per post of op cactusbeurzen. Verzendlijst 2002 verschijnt eind januari 2002!

Cactus Paradise Amsterdam, Postbus 9662, 1006 GD Amsterdam.
Tel. 020 - 6191055 (22 - 23 uur, J.F.A. Wortelboer)

NIEUW!

NIEUW!

CACTUSSEN EN VETPLANTENZADEN
Schrijf vandaag nog voor gratis zaadlijst

DOUGH & VICKY ROWLAND
200 SPRING ROAD, KEMPSTON
BEDFORD, ENGLAND, mk42, 8nd

Postfach 1107 · D-71385 Kernen
Bundesrepublik Deutschland
Telefon 071 51/41891 · Fax 071 51/467 28

- Meer dan 200 geslachten, meer dan 2000 soorten zeldzame planten en zaden
- Verzending over de gehele wereld
- Bezoekers en groepen zijn van harte welkom
- Onze planten- en zaadlijst ontvangt u op aanvraag tegen een internationale antwoordcoupon

**British
Cactus &
Succulent
Society**

Het Journaal van de BCSS verschijnt eenmaal per kwartaal en bevat zowel artikelen van wetenschappelijke aard als verenigingsnieuws en artikelen van lezers.

Eenmaal per jaar publiceren wij Bradleya voor de serieuze verzamelaar en liefhebber van succulente planten.

Compleet lidmaatschap inclusief Bradleya:
In de EEG 22.00 pond
Buiten de EEG 24.00 pond
Excl. Bradleya resp. 12.00 en 13.00 pond
Overzeese bestemmingen per luchtpost.
Vorige nummers verkrijgbaar.

Verdere informatie bij:

Hon. Membership Secretary
Mr.D.V.Slade, 15 Brenhwood Crescent,
Hull road, York YO1 5HU, England

TE KOOP GEVRAAGD

Bent u genoodzaakt, om welke reden dan ook, uw cactusverzameling van de hand te doen neem dan contact op met

Gerrit Melissen

Korenmolen 9, 3738 WL Maartensdijk
Tel: 0346-213366

ZAADAANBIEDING CLICHFONDS 2001

Bij het begin van deze zaadlijst wil ik allereerst twee medewerkers van het Clichfonds memoreren, die ons sedert de uitgave van de vorige lijst ontvallen zijn. Allereerst is dat Joep Vostermans, die de voorlaatste dag van 2000 overleed. Op 2 oktober 2001 overleed Louis Velmans. Beiden hebben vele jaren meegewerkt aan de verzending van bestellingen. Louis deed dit, eerst met zijn vrouw Netty, al ongeveer 20 jaar. Joep vooral in de laatste 10 à 12 jaar. Hun vele belangeloze werk en de vele vriendschappelijke contacten die deze werkzaamheden opleverden, zullen me blijven.

Deze zaadlijst bevat als meest opvallende nieuwigheid een prijs die overall is aangegeven in euro's. Wanneer Uw bestelling ontvangt zal de euro in West-Europa het wettige betaalmiddel zijn. Helaas konden we ook deze keer niet ontkomen aan een gemiddelde prijsverhoging. De koers van de dollar blijft nog steeds zeer hoog, zodat de aankopen in de Verenigde Staten tot een minimum zijn beperkt.

In het vorige seizoen werden minder zaden verkocht dan in het seizoen 1999 – 2000. De lijst bevatte nogal wat minder soorten en dat verklaart voor een groot deel dit verschil.

Overigens neemt in de laatste jaren het aantal bestellingen enigszins af. Daar staat tegenover, dat het aantal bestelde porties per bestelling toeneemt.

Basis voor de naamgeving van cactussen is het Kakteenlexikon van Backeberg. Soorten die in dit werk niet vermeld zijn, worden in het algemeen aangeduid met de naam die de leverancier eraan gaf. Waar geslachten zijn samengevoegd is dit vermeld. Voor de andere succulenten wordt op dezelfde wijze het Sukkulentenlexikon van Jacobsen als basis gebruikt.

Bij een aantal soorten zijn veldnummers vermeld. In het algemeen betekent dit, dat de zaden afkomstig zijn van planten die voldoen aan dit veldnummer. De volgende afkortingen zijn gebruikt:

AB = A. Buining; BB = Bernard Bohle; C = Cole; FO = Felipe Otero; FR = Friedrich Ritter; GS = Gruber & Schatzl; HS = Heinz Swoboda; H, HU = Leopoldo Horst; KK = Karel Knize; L = Alfred Lau; LB = Ludwig Bercht; P = Jörg Piltz; SB = Steven Brack; WR = Walter Rausch.

Bij de soorten zijn in de tweede kolom de namen van de leveranciers vermeld. Het symbool L wijst op zaden afkomstig van liefhebbers of van incidentele leveranciers. Hun namen kunnen eventueel worden opgevraagd.

De volgende symbolen zijn in de tweede kolom van de lijst gebruikt:

B = Ludwig Bercht, Eck en Wiel

C = Uwe Beyer, Nettehöfe, Duitsland

E = G. Eerkens, Commewijne, Suriname

H = Gebr. De Herdt, Rijkevorsel, België

I = ImZaadEx, Honselersdijk

M = Mesa Garden (Steven Brack), Belen, U.S.A.

P = Brigitte & Jörg Piltz, Düren-Birgel, Duitsland

L = Zaad afkomstig van liefhebbers of incidentele leveranciers.

De lijst is verdeeld in de groepen Cactussen, Andere Succulenten en Gemengde Zaden. Binnen de groepen zijn de geslachten alfabetisch gerangschikt. Binnen de geslachten zijn de soorten in volgorde van binnenkomst geplaatst.

De geslachten hebben een éénduidige aanduiding die in de lijst vóór het geslacht is vermeld.

Vele soorten, waaronder steeds meer zeldzame, zijn afkomstig van liefhebbers. Deze zaden en de zaden afkomstig van G.

Eerkens worden ons zonder kosten toegezonden. Deze soorten vormen de basis van de lijst en in feite maken deze liefhebbers het mogelijk winst voor de vereniging te boeken. Van enkele liefhebbers zijn tientallen soorten in de lijst opgenomen. Dat loopt op tot bijna 100 soorten bij één liefhebber. Hartelijk dank aan de inzenders van zaden!

De zaden waren afkomstig van: W. Alsemgeest, Montfoort; Mw. W. van Brussel, Someren; H. Corpelijn, Zutphen; P. van

Cruchten, Haelen; G. Eerkens, Commewijne, Suriname; J. Enderink, Borculo; L. van Erkel, Nieuwerkerk a/d IJssel; Th.

Gommans, Venray; J. Huijs, Horst; T. Kierkels, Nijmegen; J. Mellema, Nes; G. Roest, Reusel; J. van Thiel, Beek; H. van Veen,

Krommenie; F. Warmenhoven, Zutphen; R. Weeda, Mijnsheerenland; C. Wonnink, Zutphen.

Nog steeds worden de meeste zaden geteld door dhr. P. Hermans, Beesel. Voorts werden zaden geteld door Mw. A. Coopmans,

Grubbenvorst en Mw. M. Gerrits, Ohé en Laak.

Dhr Th. Nabben, Sevenum nam de tekst van deze lijst kritisch door en Mw. Schraets ontwierp de omslag van de lijst.

Tenslotte wensen we U veel plezier met het uitzoeken van de te zaaien soorten en daarna bij het zaaien. Berichten over de zaairesultaten zijn zeer welkom en zullen zorgvuldig worden bestudeerd.

Namens het Clichéfonds
J.A. Schraets

WIJZE VAN BESTELLEN

Bestel bij voorkeur via één van de bijgevoegde bestellijsten. Bestel de soorten door bij de juiste prijsklasse de soorten te vermelden die U wenst te ontvangen. Geef van deze soorten de geslachtsaanduiding en het nummer van de soort op de volgende wijze: MAL 2, 14, 121; SUL 1 t/m 5, 12; AN 1, 3, 8 enz.

In de derde kolom zijn de bijzonderheden vermeld van de soorten wat betreft prijs en hoeveelheden waarin de soort verkrijgbaar is. De cijfers in deze kolom hebben de betekenis die onder aan deze pagina is weergegeven.

Het aantal zaden per portie is bij iedere soort aangegeven.

Het is ook mogelijk 10 soorten van één geslacht of groep van geslachten te bestellen en de keuze van de soorten aan ons over te laten. In dat geval kosten deze 10 porties (verschillend en op naam) €3,-. Deze pakketjes kunt U bestellen door in de daarvoor bestemde ruimte aan de achterzijde van het bestelformulier de gewenste pakketjes te omcirkelen. **Let op: deze pakketjes zijn alleen verkrijgbaar van de aangegeven geslachten en de keuze van de soorten wordt door ons gedaan!**

Indien U voor uitverkochte soorten vervangers wenst te ontvangen kunt U dat aangeven op de daarvoor bestemde plaatsen.

Leden van Succulenta

Wacht met betaling van de zaden op de rekening. Deze ontvang U tegelijk met de zaden. Vermeld wel Uw adm. Nr. (lidnr.), dat vermeld staat op de acceptgiro die U van Succulenta hebt ontvangen. Uw voordeel is dat U alleen bestelde soorten ontvangt.

Bestellers die geen lid van Succulenta zijn

Op het bestelformulier kunt U aangeven of U direct bij bestellen betaalt en op welke wijze. Geef wel voldoende vervangers op. Desgewenst zenden we U eerst een rekening. De extra kosten daarvan bedragen €2,-. U ontvangt dan alleen bestelde soorten. De zaden worden U toegezonden na ontvangst van het verschuldigde bedrag.

Minimumbestelling

Voor elke bestelling geldt een minimum bedrag van €5,- per bestelling exclusief de portokosten van €1,20.

Bij een bedrag van de rekening boven €17,- exclusief verzendkosten nemen wij de verzendkosten voor onze rekening!

Wijze van betaling

In Nederland kan men betalen door storting op Postrek. Nr. 14465 t.n.v. Beheerder Clichéfonds, Arcen, of op bankrek. Nr. 1738.48.877 t.n.v. Beheerder Clichéfonds, Arcen.

In België kan men betalen door storting op Rek. nr. 000.1141809-22 van de Belgische Postgiro t.n.v. Succulenta, Cuyck onder vermelding van "zaadbestelling". Vergeet deze toevoeging niet, omdat anders de penningmeester de reden van de betaling niet kent.

In Duitsland is betaling mogelijk door storting op Rek. nr. 15.65.907/019 bij de ABN/AMRO te Aachen, BLZ390, 10200.

Vermeld "Zaadbestelling".

Bij betaling vanuit het buitenland dient U rekening te houden met eventuele bankkosten. De hoogte hiervan is mij niet bekend. U gelieve zich daarvan zelf te vergewissen.

Zaadlijst

In de derde kolom van de lijst zijn gegevens vermeld omtrent de prijs van de zaden, waarbij de gebruikte cijfers de hieronder vermelde betekenis hebben.

1 = Prijs per portie €0,35.

2 = Prijs per portie €0,55.

3 = Prijs per portie €1,40.

4 = Prijs per portie €0,35; prijs per 5 porties €1,40.

5 = Prijs per portie €0,55; prijs per 5 porties €2,20.

6 = Prijs per portie €1,40; prijs per 5 porties €5,60.

7 = Prijs per portie €0,35; per 5 porties €1,40; per 100 zaden €5,60.

zpp = zaden per portie

De porties bevatten minimaal het aantal zaden dat bij de soort is aangegeven.

Vergeet niet bij Uw bestelling ook geslachtsaanduiding en nummer te vermelden!

Zaadlijst 2001

Aan Dhr. _____
Mevr. _____
Mej. _____

Adres _____
Postcode _____
Plaats _____

Clichéfonds "Succulenta"
Geuldersedijk 2
5944 NH Arcen

Ondergetekende wenst de hieronder en aan ommezijde vermelde soorten uit de lijst 2001-2002 te ontvangen.

Soorten à €0,55	
Vervangnrs. à €0,55	
Soorten à €1,40	
Vervangnrs. à €1,40	

Bestelling van: Dhr. _____
Mevr. _____
Mej. _____

Adres _____
Postcode _____
Plaats _____
Lid/Adm. Nr. _____

Totaal bestelling:

----- soorten à €0,35 = €

----- soorten à €0,55 = €

----- soorten à €1,40 = €

----- soorten à €2,20 = €

----- porties à €5,60 = €

----- pakketjes à €3,- = €

Bijdrage Portokosten

(beneden €17,-) = € _____ 1,20

Totaal = €

Als lid van Succulenta betaal ik na ontvangst van zaden en rekening.

Ik betaal na ontvangst van een rekening. (Extra kosten €2,-)

Bovengenoemd bedrag overgemaakt op via

Kruis het gewenste vakje aan

Denk eraan: Minimum bestelling (excl. porto) €5,-) !!!

ZADEN VAN CACTUSSEN

- ACA ACANTHOCALYCIUM**
 Gemakkelijk groeiende en bloeiende bolcactus uit het noorden van Argentinië. Grote en bijzonder mooie bloemen. Geschikt voor beginners en niet kougevoelig.
1	H	1	catamarcense	20 zpp (plant grijsgroen; zwarte doorns)
2	H	1	chionanthum	20 zpp (grijsgroen; geen middendoorns; bloem wit)
3	H	1	glaucum rubriflorum	20 zpp (plant kalkwit; roodachtige bloemen)
4	H	1	glaucum	20 zpp (plant loodgrijs; doorns zwart; gele bloemen)
5	H	1	klimperianum	20 zpp (geelachtige doorns; bloemen wit)
6	B	1	peitscherianum LB1056	20 zpp (lila bloemen; doorns bleekbruin)
7	H	1	peitscherianum	20 zpp (lila bloemen; doorns bleekbruin)
8	B	1	spiniflorum LB0311	20 zpp (uit het noorden van de Siera del Moro)
9	H	1	thionanthum	20 zpp (ietwat langwerpig; gele bloemen)
10	H	1	variiflorum	20 zpp (bloemkleur van geel tot oranje)
11	H	1	violaceum	20 zpp (grote lila bloemen; lange doorns)
12	P	1	spec. B191	20 zpp (donkergroen; doorns bruin; bloem geel)
13	P	1	munitum DH10	20 zpp (van Cerro Zorrito; bloem roodoranje)
14	P	1	glaucum rubriflorum n.n.	20 zpp (plant kalkwit; roodachtige bloemen)
15	P	1	chionanthum P67	20 zpp (grijsgroen; geen middendoorns; bloem wit)
16	P	1	griseum P144	20 zpp (nauw verwant met A. glaucum)
17	P	1	variiflorum P149	20 zpp (lange doorns; bloem oranje tot rood)
18	P	1	klimpelianum var. P91	20 zpp (uit Noord-Cordoba; witte bloemen)
19	P	1	klimpelianum P120	20 zpp (van het grensgebied Cordoba/Santiago del Estero)
20	P	1	glaucum P394	20 zpp (groeit zuidelijk van Hualfin)
21	P	1	griseum var. P49	20 zpp (Noordelijke vindplaats van de soort)
22	P	1	thionanthum copiapoides P54	20 zpp (lijkt op 'n Copipoa)
23	P	1	violaceum P110a	20 zpp (van Salsacate)
24	P	1	variiflorum var. P48	20 zpp (geelbloeiend)

- ARI ARIOCARPUS**
 Bizar gevormde planten uit Mexico. De soorten blijven vrij klein en groeien langzaam. Vaak worden deze soorten geënt. Niet kougevoelig, maar door de langzame groei en grote penwortel niet al te gemakkelijk.

Zaadlijst 2001

- 1 H 5 confusus 10 zpp (van Aramberri/N.L.; bloem meestal purper, soms wit)
- 2 H 5 furfuraceus 10 zpp (wollige schedel; grote witte bloemen)
- 3 H 5 retusus 10 zpp (scherpe driekantige tepels; bloem bleekroze)
- 4 H 5 trigonus 10 zpp (lang driehoekige tuberkels; grote gele bloemen)

ARR ARROJADOA

Slanke, klein blijvende zuilen uit noordelijk Brazilië met een fraaie wasachtige bloem. De planten zijn kougevoelig en daarom misschien beter te enten.

- 1 H 1 aureispina 20 zpp (goudgele bedoorning; donkerroze bloemen)

AST ASTROPHYTUM

Zeer geliefde Mexicaanse bolcactussen. De planten zijn wat vochtgevoelig en daardoor behoren ze niet tot de gemakkelijke soorten. Rijke bloeiers in zomer en herfst. Niet kougevoelig.

- 1 H 4 asterias 20 zpp (platrondr doornloze plant met 8 vlakke ribben)
- 2 H 3 asterias cv 'Super Kabuto' 10 zpp (bezet met zeer grote witte vlokken)
- 3 H 4 asterias xcapricorne 20 zpp (zaad van zuiver groene planten; grote areolen)
- 4 H 4 asteriasX capricorne 20 zpp (prachtige vormen; grote bloemen)
- 5 H 3 capricorne cv. 'Crassispinoides' 10 zpp (zachte doorns; gele bloemen; zeldzaam)
- 6 H 1 capricorne major 20 zpp (dichte bestippeld; lange doorns)
- 7 H 1 capricorne minor 20 zpp (zeer lange, zachte, dichte bedoorning)
- 8 H 4 capricorne niveum 20 zpp (dicht, sneeuwwit bestippeld; doorns lang, priemend)
- 9 H 4 capricorne niveum nudum 20 zpp (zuiver groene vorm; stevige bedoorning)
- 10 H 4 coahuilense 20 zpp (dicht wit bestippeld; gele bloem met rode keel)
- 11 H 3 myriostigma fa. 3 ribben 10 zpp ()
- 12 H 3 myriostigma cv 'Onzuka' 10 zpp (V-vormige areolen; prachtig bevlokt)
- 13 H 1 myriostigma tulense 20 zpp (scherpe, dichtbevlokte ribben)
- 14 H 1 ornatum mirbelii 20 zpp (lange goudgele doorns; zeer mooi)
- 15 H 4 ornatum virens 20 zpp (plant volledig groen; fraaie goudgele doorns)
- 16 H 4 senile 20 zpp (zonder stippels; zachte lange bedoorning)
- 17 H 4 senile fa. 20 zpp (meer rozerode bloemen)
- 18 H 4 senile aureum 20 zpp (plant groen; lange, goudgele, gedraaide doorns)
- 19 P 1 capricorne major 20 zpp (in de nieuwgroei bruine vlokken)
- 20 L 4 myriostigma 20 zpp (de

- 'bisschopsmuts'; plant wit bestippeld)
- 21 L 4 asterias 20 zpp (platronde doornloze plant met 8 vlakke ribben)
- 22 L 1 myriostigma 4 ribben 15 zpp (zaad van planten met 4 ribben)
- 23 L 1 senile aureum 20 zpp (plant groen; doorns goudgeel en vervlochten)
- 24 L 4 coahuilense 20 zpp (dicht wit bestippeld; gele bloem met rode keel)
- 25 P 1 capricorne major P368 20 zpp (uit noordelijk Saltillo)
- 26 P 4 senile aureum P289 20 zpp (uit de heuvels noordelijk van Est. Marte)
- 27 P 1 capricorne minor P269 20 zpp (tussen Saltillo en Monvlova)
- 28 P 1 capricorne minor 20 zpp (dicht dooreen gevlochten doorns)
- 29 P 1 ornatum 20 zpp (kan 'n meter hoog worden; grote gele bloemen)
- 30 P 4 crassispinum 20 zpp (plant groen; grote bloemen)

AUS AUSTROCEPHALOCEREUS

Braziliaanse zuilen met eenzijdig cephalium en onbehaarde bloem. Vaak schitterend behaard en berijpt. Helaas zijn de soorten kougaveelig en daarom worden ze vaak geënt.

- 1 I 4 dybowskii 20 zpp (zilverwit behaard en bedoord)
- 2 I 4 estevesii 20 zpp (prachtig blauw met donkerbruine doorns)
- 3 I 4 purpureus 20 zpp (dicht goudgeel bedoord)

AZT AZTEKIUM

Mexicaans van kleine, uiterst langzaam groeiende cactussen. De kweek uit zaad is zeer moeilijk en daarom een uitdaging voor de ervaren zaaier. Niet kougaveelig. Enten is beter, omdat anders nauwelijks planten volwassen zullen worden.

- 1 H 5 ritteri 10 zpp (minicactus met witte of roze bloemen)

AZU AZUREOCEREUS

Prachtig blauw berijpte, forse zuilen uit Peru. Zaailingen zijn zeer aantrekkelijk. Ook geschikt voor de beginnende liefhebber.

- 1 I 4 hertlingianus 20 zpp (als zaailing al met een mooie blauwe epidermis)
- 2 I 4 viridis 20 zpp (zeldzaam in verzamelingen)

BLO BLOSSFELDIA

De kleinst blijvende bolcactussen. Bloei is al mogelijk bij minder dan 1 cm doorsnede. De kweek uit zaad is moeilijk en enten is aan te bevelen. Niet kougaveelig.

- 1 P 4 atroviridis 20 zpp (n.n.)
- 2 P 4 campaniflora 20 zpp (plant donkergroen; witviltige areolen)
- 3 L 4 fechseri 20 zpp (zeer klein)

- 4 P 4 fechseri P244 20 zpp (van de oostelijk hellingen van de Sa. Ambato)
- 5 L 4 liliputana 20 zpp (rijk spuitend)
- 6 P 4 pedicellata 20 zpp (donkergroen-bruine plant)
- CAR** **CARNEGIEA**
 Monotypisch geslacht van Noordamerikaanse zuilen. Jonge planten groeien traag. In vele western films vormen deze planten een typisch decor.
- 1 I 4 gigantea 20 zpp (de 'saguaro'; groeit als zaailing langzaam)
- CAS** **CASTELLANOSIA**
 Grote struiken uit Bolivia en Zuid-Peru. In plaats van normale bedoorning heeft de bloeibare zone een borstelige bedoorning. De vrucht zou giftig zijn.
- 1 P 1 caineana 20 zpp (grijsgroene zuilen)
- CER** **CEREUS**
 Zuilcactussen met grote nachtelijke witte bloemen. Vroeger was het een verzamelgeslacht van vele zuilen. De meeste soorten zijn eenvoudig te kweken. Sommige soorten zijn wat kougvoelig.
- 1 I 4 aethiops 20 zpp (blauwe epidermis; zwarte doorns)
- 2 B 1 cochabambensis 20 zpp ()
- CLE** **CLEISTOCACTUS**
 Slanke zuil, soms kruipend en soms rechtop groeiend. Rijk bloeiend met weinig openende buisvormige bloemen. De kweek is eenvoudig en de planten zijn niet kougvoelig.
- 1 I 4 candelila 20 zpp (niet erg groot wordende slanke soort)
- 2 I 4 strausii 20 zpp (fraai wit bedoord; bloemen wijnrood)
- 3 I 4 tarijensis 20 zpp (witte zij- en bruine middendoorns)
- 4 B 1 baumannii LB0080 20 zpp (van Cerro Acahay, Paraguay)
- 5 B 1 clavicaulis 20 zpp (blijft klein; kleine slanke bloem)
- 6 B 1 schattianus 20 zpp (vlgs. Backbg. Cephalocleistocactus)
- 7 H 1 strausii 20 zpp (witte bedoorning; bloemen wijnrood)
- 8 H 1 x Espostoa 20 zpp (bloeit rijk karmijnkleurig uit wollige areolen)
- COA** **COCHEMIEA**
 Korte zuiltjes met felrode zygomorfe bloemen, die verwant zijn met Mamillaria. De planten zijn niet kougvoelig en in verzamelingen niet zeer algemeen.
- 1 H 1 maritima 20 zpp (plant blauwgroen; rijk spuitend; doorns roodbruin)
- 2 H 1 pondii 20 zpp (blijft klein; bloemen scharlakenkleurig)

- 3 H 1 poselgeri 20 zpp (lang haakdoorns;
rode, zygomorfe bloemen)
4 H 1 setispina 20 zpp (witte haakdoorns;
bloemen vuurrood)

COE COLEOCEPHALOCEREUS

Braziliaans geslacht van aan Buiningia verwante zuilcactussen. De planten worden groter dan Buiningia. De soorten zijn warmteminnend.

- 1 I 4 goebelianus 20 zpp (wordt niet zeer groot)

COL COLORADOA

Monotypisch geslacht uit de Verenigde Staten en Nieuw-Mexico. Het zijn moeilijk te kweken planten, zeker op eigen wortel. De soort is zeker niet

- 1 P 3 mesae-verdae 10 zpp (moeilijk; beter geënt te kweken)

COP COPIAPOA

Geel bloeiende, Chileense bolcactussen, die meestal langzaam groeien. Sommige soorten zijn vochtgevoelig door hun penwortel. De epidermis is vaak bijzonder aantrekkelijk van kleur en structuur. De soorten zijn niet kougevoelig.

- 1 H 2 atacamensis fa. KK655 10 zpp (van Mejillones; brede, scherpe ribben)
2 H 1 barquitenis 20 zpp (dwergsoort; schedel witwollig; rijkbloeiend)
3 H 1 calderana 20 zpp (grijsgroen; viltige areolen; sterke donkere doorns)
4 H 2 cuprea 10 zpp (koperbruine epidermis; zwarte doorns)
5 H 1 esmeraldana 20 zpp (wollige schedel; grote gele bloemen; dwergsoort)
6 H 1 fiedleriana 20 zpp (grijsgroen; spruit; priemende bedoorning)
7 H 2 grandiflora 10 zpp (priemende doorns; grote gele bloemen)
8 H 1 humilis 20 zpp (dwergsoort met knollige wortels; bloeit rijk)
9 H 2 hypogea 10 zpp (zeer fraaie dwergsoort; vrij zeldzaam)
10 H 1 mollicula 20 zpp (kleine witwollige plant; bloeit rijk)
11 H 1 montana 20 zpp (bloeit al kleine met grote bloemen)
12 H 1 pseudocoquimbana 20 zpp (vormt grote groepen; zware bedoorning)
13 H 2 spec. 10 zpp (frisgroen; wollige schedel; doorns geelbruin)
14 H 1 tenuissima 20 zpp (dwergsoort; plant donkergroen; bedoorning licht)
15 H 1 vallenarensis 20 zpp (blijft klein; vormt groepen; stevige bruine doorns)
16 H 2 paposoensis 10 zpp (zeldzaam)

COT CORYNOPUNTIA

Noordamerikaanse Opuntia-achtigen, die tegenwoordig ook wel in het grote geslacht Opuntia worden geplaatst. De

spruiten zijn meestal kort en geled.
Aantrekkelijke planten, die niet erg

- gemakkelijk bloeien.
1 P 3 invicta 20 zpp (zwaar bedoord; groeit langzaam)

COY CORYPHANTHA

Noordamerikaanse, diet kougevoelige bolcactussen. De bloemen verschijnen willig uit een groef boven het areool. Sterke planten die vaak vorst verdragen. Sommige Escobaria's en Lepidocoryphantha zijn hier vermeld.

- 1 I 4 maiz-tablasensis 20 zpp (blauwgroene plant; bloem geelwit)
2 B 1 echinus 20 zpp (van Valverde Co, Tex.)
3 B 1 cornifera 20 zpp (zwarte, opwaarts gebogen zware middendoorn)
4 H 1 pseudonickelsae 20 zpp (in het groeipunt een bundel vervlochten doorns)
5 H 1 pseudechinus 20 zpp (bloem violet)
6 H 1 pallida 20 zpp (plant blauwgroen, meest 3 middendoorns)
7 H 1 maiz-tablasensis 20 zpp (blauwgroen; spruit; bloem geelwit)
8 H 1 hesteri 20 zpp (dwergsoort, bloeit hele zomer met purperen bloemen)
9 H 1 garessii 20 zpp (spruit rijkelijk; gele bloemen)
10 H 1 delaetiana v. L1230 20 zpp (van Ceballos/Dur.; bloeit al klein)
11 H 1 cornifera 20 zpp (1 stevige naar beneden gebogen middendoorn)
12 H 1 calipensis 20 zpp (wollige schedel; grote gele bloemen)
13 H 1 andreae 20 zpp (witwollige axillen; grote gele bloemen)
14 P 1 echinus 20 zpp (gele bloemen met rode meeldraden)
15 P 1 lauii 20 zpp (kleine grijsbruine soort)
16 P 1 pseudoechinus 20 zpp (violette bloemen)
17 P 1 pseudonickelsae 20 zpp (lange vervlochten doorns in het groeipunt)

DEO DENMOZA

Argentijns geslacht waarvan de soorten later kort zuilvormig worden. Tussen de stevige doorns ontstaan later haarachtige doorns. Niet kougevoelig.

- 1 H 1 rhodacantha 20 zpp (prachtige roodbruine bedooring)
2 L 4 rhodacantha 20 zpp (prachtige roodbruine bedooring)

DIC DISCOCACTUS

Warmteminnende, cephaliumvormende bolcactussen met grote nachtelijke, witte, geurende bloemen. Als ent goed te kweken op voorwaarde dat de temperatuur hoog genoeg is in de winter.

- 1 B 3 horstii HU360 20 zpp (donkerbruin; witte areolen)

- 2 B 2 horstii hybride 10 zpp ()
- ECA ECHINOCACTUS**
 Groot wordende bolcactussen met krachtige bedoorning. Bloei is in cultuur zeldzaam. De bekendste soorten zijn gemakkelijk te kweken. Niet kougevoelig. Vroeger was dit een verzamelgeslacht van zeer vele bolcactussen.
- 1 I 4 grusonii 20 zpp (de bekende schoonmoederstoel)
- 2 I 4 ingens 20 zpp (groot wordende, stevig bedoornde bolcactus)
- 3 M 3 xeranthemoides SB475 15 zpp (van Little Colorado River, Az.)
- ECC ECHINOCEREUS**
 Kort zuilvormige planten uit Mexico en de U.S.A. De planten zijn veelal weekvlezig en een aantalsoorten verdraagt vorst. Meest eenvoudig te kweken. De bloemen blijven lang open en zijn bijzonder mooi.
- 1 I 4 dasyacanthus 20 zpp (grote gele bloemen)
- 2 I 4 fendleri bonkerae 20 zpp (korte, aanliggende bedoorning)
- 3 I 4 fendleri rectispinus 20 zpp (stevige middendoorn met een donkere punt)
- 4 H 1 amoenus 20 zpp (korte bleke doorns; purperrode bloemen)
- 5 H 1 armatus 20 zpp (lange, zwarte middendoorns; grote purperen bloemen)
- 6 H 1 baileyi caespiticus 20 zpp (blijft klein; spruit rijk; wit bedoorn)
- 7 H 1 bristolii 20 zpp (van Soyopa/Son.; heldere bedoorning)
- 8 H 1 caespitosus 20 zpp (dicht witroze bedoorn; grote roze bloemen)
- 9 H 1 chloranthus 20 zpp (groenachtige bloemen; slanke plant)
- 10 H 1 chloranthus neocapillus 20 zpp (jonge planten hebben haren als een Espostoa)
- 11 H 1 davisii 20 zpp (zeer klein; bloemen geelgroen)
- 12 B 1 davisii 20 zpp (van Brewster, Tex.)
- 13 H 1 enneacanthus sarissophorus 20 zpp (van Saltillo/Coah.; middendoorns vaak blauwachtig)
- 14 H 1 fendleri fa. 20 zpp (van Ignacio/Col.; dwergvorm; grote dieproze bloem)
- 15 H 1 fendleri rectispinus 20 zpp (rechte middendoorn met donkere punt)
- 16 H 1 ferreirianus 20 zpp (lange doorns, onderaan roodachtig, verder zwart)
- 17 H 1 freudenbergeri 20 zpp (dicht geelwit bedoorn, bloemen purper)
- 18 H 1 hempelii 20 zpp (grote purperviolette bloemen)
- 19 H 2 kuenzleri 12 zpp (grote purperen bloemen)
- 20 H 2 lindsayi 12 zpp (kogelvormig; lange gebogen donkere doorns)
- 21 H 1 melanocentrus 20 zpp (donkere doorns;

Zaadlijst 2001

- vele purperen bloemen)
- 22 H 2 metornii 12 zpp (kleine planten; purperen bloemen, zeldzaam)
- 23 H 1 morricalii 20 zpp (vormt groepen; weinig ribben; dieppurperen bloemen)
- 24 H 1 nivosus 20 zpp (stijve, sneeuw witte doorns; bloemen helder purper)
- 25 H 1 ochoterenae fa. 20 zpp (meestal 4 langere, bleke middendoorns)
- 26 H 1 ochoterenae v. L771 20 zpp (van Cerro Culagua/Sin.; langere zwarte doorns)
- 27 H 1 pamanesiorum 20 zpp (grote purperen bloemen)
- 28 H 1 papillosus angusticeps 20 zpp (grote gele bloemen met een rode keel)
- 29 H 1 parkeri gonzalezii 20 zpp (kleine groepjes, zwaardere doorns dan de typeplant)
- 30 H 1 pectinatus fa. De Huizache/SLP 20 zpp (van Huizache/SLP.; plant slanker)
- 31 B 1 pentalophus LB0127 20 zpp (van Rio Grande City, Starr Co, Tex.)
- 32 H 1 perbellus 20 zpp (dicht bedoord; zeer grote purperen bloemen)
- 33 H 1 polyacanthus fa. L643 20 zpp (priemende doorns; korte scharlakenkleurige bloemen)
- 34 H 1 primolanatus 20 zpp (vormt eerst in de schedel lange bruine borstels)
- 35 H 2 pulchellus sharpii 12 zpp (witte bloemen)
- 36 H 1 reichenbachii (de Saltillo/Coah.) 20 zpp (Saltillo/Coah.; genoemd als E. pectinatus pailanus)
- 37 H 1 rigidissimus 20 zpp (de 'regenboogcactus'; prachtig)
- 38 H 1 rigidissimus rubispinus 20 zpp (dicht aanliggende donkerpurperen doorns; mooi)
- 39 B 1 rigidissimus rubispinus L88 20 zpp (aanliggende purperen bedooring)
- 40 H 1 roetteri 20 zpp (rijke bloeier; bloem van roze en oranje tot purper)
- 41 H 1 russanthus 20 zpp (van Texas; zware, lange, purperen doorns)
- 42 H 1 scheeri koehresianus L1143 20 zpp (zygomorfe, oranjeroede bloemen)
- 43 H 1 scheeri obscuriensis L091 20 zpp (fraaie, oranje-abrikooskleurige bloemen)
- 44 H 1 schwarzii 20 zpp (lange, zwarte middendoorns)
- 45 H 1 sciurus 20 zpp (zware gele doorns; grote purperen bloemen)
- 46 H 1 scopulorum 20 zpp (grote, dieproze, geurende bloemen)
- 47 H 1 stoloniferus L073 20 zpp (van Guirocoba/Son.; spruit sterk, bloemen geel)
- 48 H 1 stramineus 20 zpp (lange strogele bedooring; bloem purper)
- 49 H 1 stramineus fa. 20 zpp (van Coahuila; steviger witte doorns)
- 50 H 1 tayopensis v. L095 20 zpp (van Agua

Zaadlijst 2001

- Blanca/Son.; plant slanker; doorns geel)
- 51 H 1 tayopensis v. L1142 20 zpp (van Sierra Obscura/Chih.; dichter bedoornd)
- 52 H 1 triglochidiatus gurneyi 20 zpp (lang houdende, fraaie bloemen)
- 53 H 1 viereckii fa. L1295 20 zpp (korte witte doorns)
- 54 H 1 viereckii huastecensis 20 zpp (witte doorns; diep purperviolette bloemen)
- 55 H 1 viridiflorus 20 zpp (bloem groenachtig)
- 56 H 1 viridiflorus 20 zpp (van Santa Fe/NM.; dwergvorm met bloedrode doorns)
- 57 H 1 viridiflorus correllii 20 zpp (wordt groter; dicht geelachtig bedoornd)
- 58 H 1 viridiflorus montanus 20 zpp (dwergsoort, zwak bedoornd, rijk bloeiend)
- 59 H 1 weinbergii 20 zpp (dwergsoort; purperrode bloemen)
- 60 P 1 coccineus gurneyi 20 zpp (purperen bloemen)
- 61 P 1 fiehnii 20 zpp (roodbruine bloemen; van Chihuahua)
- 62 L 4 floresii 20 zpp (penwortel; helder purperen bloemen)
- 63 P 1 grandis 20 zpp (van Isla San Esteban; witte bloemen)
- 64 P 1 knippelianus reyesii 20 zpp (roze bloemen)
- 65 P 1 knippelianus kruegeri 20 zpp (lange buigzame doorns; bloeit uit de schedel)
- 66 P 2 maritimus 20 zpp (vormt groepen; geelbloeiend)
- 67 P 2 pacificus 20 zpp (van Rio San Carlos/BC.; oranje tot rode bloemen)
- 68 P 1 pectinatus P278 20 zpp (van Cuatro Cienegas; dicht en bont bedoornd)
- 69 P 1 pentalophus albiflorus 20 zpp (wit bloeiend)
- 70 P 1 polyacanthus densus P312 20 zpp (van Fresnillo; spruit; rode bloemen)
- 71 P 1 scheeri gentryi 20 zpp (lange, roze bloemen, die 's avonds openen)
- 72 P 1 schererii P300 20 zpp (van de bergen bij Rio Nazas; grote bloem, violet)
- 73 L 1 schererii 20 zpp (grote, donkerviolette bloemen)
- 74 L 1 subinermis 15 zpp (grote, gele
- 75 P 1 viereckii huastecensis 20 zpp (lange goudgele middendoorns; purperen bloemen)
- 76 P 1 viereckii moricalli 20 zpp (glanzend groene epidermis; kort bedoornd)
- ECF ECHINOFOSSULOCACTUS**
 Veelribbige Mexicaanse bolcactussen met gegolfde ribben. Vroege en rijke bloeiers. De kweek is eenvoudig en de planten zijn niet kougevoelig. Ook wel Stenocactus genoemd.
- 1 H 1 dichroacanthus 20 zpp (de zware, platte bovenste doorns zijn eerst rood)

Zaadlijst 2001

- 2 H 1 guerrianus 20 zpp (grootste soort van 't geslacht; violette bloemen)
- 3 H 1 lloydii 20 zpp (veelribbig; zeer lange doorns)
- 4 H 1 multicostatus 20 zpp (oudere planten hebben meer dan 100 ribben)
- 5 H 1 obvallatus 20 zpp (stevige roodachtige doorns; purperrode doorns)
- 6 H 1 ochoterenaus 20 zpp (transparante zijdoorns, lange gele middendoorns)
- 7 H 1 pentacanthus 20 zpp (weinig doorns per areool)
- 8 H 1 spec. L1092 20 zpp (van Valparaiso/Zac.)
- 9 H 1 spec. L1341 20 zpp (van Nunvio/Coah.; vorm van E. multicostatus?)
- 10 H 1 tricuspidatus 20 zpp (kortbedoornd; geel bloeiend)
- 11 P 1 spec. Sandia 20 zpp (zee lange omhoog gebogen middendoorns; bloem geel)

ECN ECHINOPSIS

Veel gekweekte en gemakkelijk te verzorgen planten met fraaie grote bloemen. Ook soorten van Pseudolobivia en Lobivia kunnen hier zijn opgenomen. Niet kougevoelig. Zeer onderschat geslacht.

- 1 B 1 adolfofriedrichii LB0085 20 zpp (zeer lange bloem; bij Caapucu, Paraguay)
- 2 B 1 chacoana LB0071 20 zpp (zuidelijk van Cerro Leon in dicht loofbos)
- 3 B 1 histrichoides 20 zpp ()
- 4 B 1 klingleriana 20 zpp ()
- 5 B 1 meirenana 20 zpp ()
- 6 B 1 nidus 20 zpp ()
- 7 B 1 oxygona LB0702 20 zpp (ten noorden van Curtina, Uruguay)
- 8 B 1 pachyacantha 20 zpp ()
- 9 B 1 perezensis 20 zpp ()
- 10 P 1 ancistrophora P231a 20 zpp (van Abra Sta. Laura)
- 11 P 1 ancistrophora- kratochviliana P231 20 zpp (van Campo Quijano, Salta)
- 12 P 1 mamillosa 20 zpp (witte, soms iets roze getinte bloemen)
- 13 P 1 melanopotamica P98 20 zpp (zwarte, omhoog gebogen doorns, eerst hoornkleurig)
- 14 L 4 "Oranje Glorie" 20 zpp (fraaie bloeier, geschikt als entstam)
- 15 P 1 polyancistra P68a 20 zpp (plant platronnd; bloemen wit)
- 16 L 4 Hybride 20 zpp (uitstekend geschikt als entstam)

ENC ENCEPHALOCARPUS

Kleine bolcactus met penwortel. De plant groeit zeer langzaam en is nogal vochtgevoelig. Kweek uit zaad is dus moeilijk. De enige soort is niet

- 1 H 2 kougevoelig.
strobiliformis 10 zpp (dieppurperen
bloemen; voorraad beperkt)
- EPT EPITHELANTHA**
Klein blijvende, veelal wit bedoornde
bolletjes met zeer kleine maar leuke
bloemen. De zaadbessen vormen daarna
een sieraad op de plant. Moeilijk op
eigen wortel, maar niet kougevoelig.
- 1 L 5 micromeris 10 zpp (miniplanten; dichte,
witte, aanliggende bedoorning)
- ERE ERIOCEREUS**
Slanke zuilen die gemakkelijk bloeien
met grote, nachtelijke, witte bloemen.
Vaak gebruikt als entstam. Kweek
gemakkelijk. Niet erg kougevoelig, maar
minder sterk als Trichocereus.
- 1 P 5 jusbertii 20 zpp (uitstekende)
- ERI ERIOSYCE**
Groot wordende, maar langzaam
groeiende bolcactussen uit Chili. Op
eigen wortel moeilijk. De planten bloeien
zelden in cultuur of ze worden er niet oud
genoeg voor. Niet kougevoelig.
- 1 H 2 ihotzkyanae 20 zpp (van Ovale, grote
planten; stevige bedoorning)
- 2 H 2 ihotzkyanae fa. 20 zpp (van Saladillo;
groeit boven 2000 m.)
- 3 H 2 ihotzkyanae fa. 20 zpp (van Tulahuén;
relatief kleine planten)
- ESC ESCOBARIA**
Prachtige, klein blijvende bolcactussen
die rijkelijk bloeien en niet kougevoelig
zijn. Sommige soorten kunnen
voorkomen onder Coryphantha. Ideale
planten voor liefhebbers met weinig
ruimte.
- 1 H 1 chihuahuensis 20 zpp (dicht, bruin
bedoornd; roze bloemen)
- 2 B 5 minima 20 zpp (van Marathon, Tex.;
ook wel E. nelliae genoemd)
- 3 H 3 robbinsorum 15 zpp (Vroeger
Cochiseia, zeldzaam)
- 4 H 1 tuberculosa 20 zpp (dicht, porseleinwit
bedoornd; rijk roze bloeiend)
- 5 H 1 varicolor 20 zpp (van Texas; bloem en
doorns verschillend van kleur)
- 6 H 1 zilziana 20 zpp (bloemen groenachtig
bruin)
- ESP ESPOSTOA**
Prachtige wollige zuilen uit Peru. De
planten zijn niet moeilijk te kweken en ze
zijn niet kougevoelig. De groei is vrij
traag en daardoor kunnen ze ook in
kleine kasjes lang een sieraad vormen.
- 1 I 4 lanata 20 zpp (boomvormend; zeer
mooi)
- 2 I 4 melanostele 20 zpp (Ps.esp.; forse,
dichtbehaarde zuil)
- 3 I 4 melanostele inermis 20 zpp (Ps.esp.;

- nog dichter behaard)
- 4 I 4 mirabilis 20 zpp (als volwassen plant struikvormig)
 - 5 I 4 nana 20 zpp (Ps.esp.; blijft wat kleiner)
 - 6 H 1 lanata sericata 20 zpp (geheel verborgen onder haren; korte doorns)
 - 7 H 1 ritteri 20 zpp (vertakt als een kandelaar; donker bedoord)
 - 8 H 1 X Oreocereus 20 zpp (goudgele doorns en witte haren; wijnrode bloemen)

EUL EULYCHNIA

Chileens geslacht van groot wordende zuilcactussen, die opvallen door hun priemende bedoorning. In cultuur willen de planten wel eens een jaar overslaan met groeien. Niet kougevoelig.

- 1 H 1 acida v. 20 zpp (van Cuesta Las Cardas)
- 2 H 1 spec. 20 zpp (van Cuesta Buenos Aires; kleine sierlijke soort)

FER FEROCACTUS

Groot wordende, schitterend bedoornde bolcactussen. Bloei meestal pas op oudere leeftijd, maar zeer aantrekkelijk door de forse bedoorning. Niet kougevoelig en meestal gemakkelijk te kweken. De groei is niet erg snel.

- 1 I 4 acanthodes eastwoodii 20 zpp ()
- 2 I 4 acanthodes lecontei 20 zpp (blijft kleiner dan de typeplant)
- 3 I 4 herrerae 20 zpp (bruine, gehaakte middendoorns)
- 4 I 4 histrix 20 zpp (rechte, geelachtige bedoorning)
- 5 I 4 horridus 20 zpp (zware gehaakte middendoorns)
- 6 I 4 latispinus 20 zpp (de 'duivelstong'; platronde plant)
- 7 M 2 rectispinus 20 zpp (zeer lange, soms gebogen doorns)
- 8 I 4 stainesii pilosus 20 zpp (rode bedoorning; in de areolen harige bedoorning)
- 9 I 4 townsendianus 20 zpp (niet zeer groot; gehaakte middendoorns)
- 10 I 4 viscainensis 20 zpp (zeer lange middendoorns)
- 11 I 4 wislizenii 20 zpp (wordt later kort zuilvormig)
- 12 H 1 gracilis 20 zpp (prachtig purperrood bedoord)
- 13 H 1 peninsulae 20 zpp (robijnrode doorns)
- 14 H 1 rhodanthus 20 zpp (door Schwarz gevonden, zeldzame soort)
- 15 H 1 schwarzii 20 zpp (viltige schedel; bedoorning relatief licht)

FRA FRAILEA

Kleine Zuid-Amerikaanse bolcactussen. De meeste soorten zetten zaad zonder dat de bloem geopend is geweest. Niet kougevoelig, maar door de penwortel wel vochtgevoelig.

Zaadlijst 2001

- 1 H 1 asterioides backebergii 20 zpp (heeft ca. 14 vlakke blauwgroene ribben)
- 2 H 1 spec. HU66 20 zpp (dicht vosbruin bedoord)
- 3 H 1 spec. SCHL55 20 zpp (van Topador/Urug.; plant donker olijfgroen)
- 4 P 4 angelesii n.n. P390 20 zpp (uit Entre Rios/Arg.; bruine borstelige bedooring)
- 5 L 4 aureispina 20 zpp (zeer klein; rechte gele bedooring)
- 6 L 1 columbiana 20 zpp (borstelige gele bedooring)
- 7 L 4 knippeliana 20 zpp (goudgeel bedoord)
- 8 P 1 piltzii n.n. P432 20 zpp (uit de centrale Chaco van Paraguay)

GLA GLANDULICACTUS

Klein blijvende verwanten van Ferocactus. De planten bl;oeien in het vroege voorjaar. De planten zijn niet kougevoelig.

- 1 H 1 uncinatus wrightii 20 zpp (zeer lange, buigzame haakdoorn; bloem donkerpurper)
- 2 P 1 crassihamatus 20 zpp (plant grijsgroen; stevige doorns)
- 3 P 1 uncinatus 20 zpp (roodbruine bloemen)

GYC GYMNOCACTUS

Mooie, kleine en gemakkelijk bloeiende bolcactussen. Niet kougevoelig. Sommige soorten zijn op eigen wortel moeilijk door hun vochtgevoeligheid. Bloei kan de hele zomer door plaatsvinden.

- 1 H 1 beguinii 20 zpp (dicht bedoord; grote purperen bloemen)
- 2 H 1 gielsdorfianus 20 zpp (plant blauwgroen; wollige schedel; doorns zwart)
- 3 H 1 horripilus 20 zpp (dieppurperen bloemen)
- 4 H 1 roseanus 20 zpp (blijft klein; strokleurige bloemen; gele bloemen)
- 5 H 1 viereckii 20 zpp (witte zij- en zwarte middendoorns; bloem purper)
- 6 P 1 beguinii 20 zpp (glazige witte doorns met een donkere punt)

GYM GYMNOCALYCIUM

Groot Zuid-Amerikaans geslacht van bolcactussen die rijk en langdurig bloeien. De planten gedijen ook goed bij iets minder licht. Niet kougevoelig en in het algemeen gemakkelijk. De bloemknoppen zijn onbedoord.

- 1 B 1 achirasense chacrasense LB0349 20 zpp (noordelijk van Paso Grande, San Luis)
- 2 B 1 achirasense echinatum LB0278a 20 zpp (bij Estancia Grande, San Luis)
- 3 B 1 achirasense kainradiae LB0283 20 zpp (bij El Trapiche, San Luis; grote roze bloemen)

Zaadlijst 2001

- 4 B 1 achirasense orientale LB0332 20 zpp
(van Las Albahacas, Cordoba)
- 5 H 1 ambatoense 20 zpp (plant donker
grijsgroen)
- 6 B 1 berchtii LB0320 20 zpp (uit het noorden
van San Luis; plant blauw berijpt)
- 7 H 1 bozsingianum 20 zpp (bloemen roze
met wijnrode keel)
- 8 H 1 brachypetalum 20 zpp (recht afstaande,
priemende doorns)
- 9 P 1 zegarrae 20 zpp (plant matgroen;
stevige bedooring)
- 10 B 1 buenekeri LB0586 20 zpp (noordelijk
Sao Francisco de Assis, Rio Gr. do Sul)
- 11 H 1 cardenasianum 20 zpp (plant
blauwgroen; zeer lange, zware doorns)
- 12 H 1 carminanthum 20 zpp (karmijnrode
bloemen)
- 13 H 1 chiquitanum 20 zpp (rijk lilaroze
bloeiend; vrucht blauw)
- 14 H 1 eurypleurum 20 zpp (rijk roze bloeiend)
- 15 B 1 friedrichii moserianum LB2193 20 zpp
(zuielijk Cruce 4 de Mayo)
- 16 H 1 griseo-pallidum 20 zpp (plant helder
grijsgroen; bloem wit)
- 17 B 1 horstii HU0079 20 zpp (zeer grote roze
bloemen)
- 18 H 1 izozogsii L371 20 zpp (plant platronde;
platte ribben)
- 19 H 1 matoense 20 zpp (donkergroene plant;
doorns grijsgeel)
- 20 H 1 mesopotamicum 20 zpp (blijft klein;
donkergroen; bruine doorns)
- 21 B 1 mihanovichii LB2195 20 zpp
(noordoostelijk van Filadelfia)
- 22 H 1 nidulans 20 zpp (stevige omhoog
gebogen doorns; grote roze bloemen)
- 23 B 1 ochoterenai LB0378 20 zpp (oostelijk
van Quines; 3 korte aanliggende doorns)
- 24 B 1 ochoterenai herbsthofarianum LB0386 15
zpp (bij Lujan; licht bedoorn, later iets
zuilvormig)
- 25 B 1 paediophilum LB2187 20 zpp (van Cerro
Leon)
- 26 B 1 pflanzii paraguayense LB2201 20 zpp
(van La Patria)
- 27 B 1 poeschlii LB0306 20 zpp (zuidwestelijk
van La Toma)
- 28 B 1 stenopleurum LB2188 20 zpp (van Cerro
Leon)
- 29 H 1 uebelmannianum 20 zpp (plant
blauwgrijs; witte zijdoorns)
- 30 P 1 achirasense P104 20 zpp (van Villa del
Carmen; grote roze bloemen)
- 31 P 1 ambatoense P22 20 zpp (uit de Sierra
Ambato; roze-grijze doorns)
- 32 P 1 andrea fechseri P378 20 zpp (= G.
doppianum n.n.)
- 33 P 1 baldianum P127 20 zpp (uit de Sierra
Ancasti; roodbloeiend)
- 34 P 1 bicolor P116 20 zpp (tweekleurige
bedooring; bloem wit met rode keel)

Zaadlijst 2001

- 35 P 1 bodenbenderianum pipanacoense n.p.
P140 20 zpp (uit het zoutbekken van de
Pipanaco)
- 36 P 1 bodenbenderianum var. P31 20 zpp (van
de oostelijke hellingen der Sa. De
Velasco)
- 37 P 1 bodenbenderianum P76b 20 zpp (vorm
van Nonogasta met veel ribben)
- 38 P 1 borthii P178 20 zpp (van de Rio
Quinto/SL.; vorm van G. gibbosum)
- 39 P 1 bruchii P174 20 zpp (oostelijk van
Copina, Cordoba)
- 40 P 1 bruchii brigittae P214 20 zpp (van de
westelijke hellingen van de Sa. Grande)
- 41 P 1 calochlorum proliferum P109 20 zpp
(klein, donkergroen; lange bloemen)
- 42 P 1 capillaense P82 20 zpp (van Capilla del
Monte; bloem wit met rode keel)
- 43 P 1 carminanthum P133 20 zpp (uit de Sa.
Ambato; bloemen karmijnrood)
- 44 P 1 castellanosii bozsingianum P205 20 zpp
(variabel; roze bloemen; epidermis grijs)
- 45 P 1 castellanosii P209 20 zpp (uit de
oostelijke Sierra Malanzan)
- 46 P 1 catamarcense schmidianum P218 20
zpp (zuidelijk van Tinogasta)
- 47 P 1 catamarcense P72 20 zpp (van
Andalgala; witte bloem met roze keel)
- 48 P 1 catamarcense belenense P73a 20 zpp
(zuidelijk van Capillitas; dicht bedoord)
- 49 L 1 chubutense 15 zpp (zuiver witte
bloemen)
- 50 P 1 gibbosum P95 20 zpp (grijsgroene plant;
grote witte bloemen)
- 51 P 1 gibbosum brachypetalum P100 20 zpp
(plant zeer donker; grote witte bloem)
- 52 P 1 guanchinense P226 20 zpp (uit de Sierra
Famatina; lange roze doorns)
- 53 P 1 hossei P139 20 zpp (platrond;
grijsgroen; witte tot roze bloemen)
- 54 P 1 intermedium n.p. P113 20 zpp (overgang
tussen G. intertextum en G. vatteri)
- 55 P 1 intertextum P81 20 zpp (aanliggende
bedooring)
- 56 P 1 kieslingii castanea P220 20 zpp (van La
Rioja; lange witte bloemen met roze keel)
- 57 P 1 kieslingii P383 20 zpp (uit de Cuesta
Huaco; lange penwortel)
- 58 P 1 mazanense ferox P30a 20 zpp (zwaar
bedoord en variabel)
- 59 P 1 mazanense P30 20 zpp (uit de
Quebrada de la Sebila)
- 60 P 1 mihanovichii filadelfiense P430 20 zpp
(westelijk van Filadelfia, Gran Chaco
Paraguay)
- 61 P 1 monvillei steineri P182 20 zpp (uit de
hogere delen van de Sierra Grande)
- 62 P 1 monvillei P12 20 zpp (uit Noord-Cordoba;
wordt groot)
- 63 P 1 moserianum P90 20 zpp (bij Zerrezuela;
variabel)

Zaadlijst 2001

- 64 P 1 mostii P84 20 zpp (uit Cordoba; roze-witte bloemen)
- 65 P 1 mucidum P36a 20 zpp (lange penwortel; oud planten met middendoorn)
- 66 P 1 mucidum ferrarii P136 20 zpp (blauwgrijs; witte tot dieproze bloemen)
- 67 P 1 nidulans P138 20 zpp (van Senor de la Pena; woest bedoornd)
- 68 P 1 nigriareolatum simoi P39 20 zpp (Sierra Graciana, Catamarca)
- 69 P 1 nigriareolatum densispinum P24 20 zpp (uit Catamarca)
- 70 P 1 obductum P121 20 zpp (kleine soort uit de Salinas Grandes)
- 71 P 1 occultum P131a 20 zpp (van de Sierra Ambato)
- 72 P 1 pflanzii P154 20 zpp (van de oever van de Rio Juramento)
- 73 P 1 piltziorum P38 20 zpp (plant violetbruin; stevige doorns)
- 74 P 1 platense ventanicola P94 20 zpp (uit de Abra de la Ventana)
- 75 P 1 quehlianum flavispinum P180 20 zpp (kleine plant uit Zuid-Cordoba)
- 76 P 1 quehlianum P13a 20 zpp (uit de Sierra Tulumba; kleine 4-ribbige plant)
- 77 P 1 ritterianum P219 20 zpp (uit het Famatima massief)
- 78 P 1 saglionis P126 20 zpp (uit de Sa. Anacasti; grote platte kogels)
- 79 P 1 schatzlianum P93 20 zpp (noordelijk van de Sa. De la Ventana)
- 80 P 1 schickendantzii P17e 20 zpp (vorm van Paganzo, La Rioja)
- 81 P 1 spegazzinii P43 20 zpp (fraaie bedoornd)
- 82 P 1 spegazzinii punillense P43d 20 zpp (van La Punilla, Salta)
- 83 P 1 tanningaense P212 20 zpp (kleine soort uit Cordoba; lange, witte bloemen)
- 84 P 1 tillianum WR227 20 zpp (stevige doorns en rode bloemen)
- 85 P 1 valnicekianum P83 20 zpp (uit Cordoba; dicht bedoornd; bloem wit, rode keel)

HAM HAMATOCACTUS

Aan Ferocactus verwante bolcactussen. Ze worden minder groot en bloeien zeer gemakkelijk met grote gele bloemen. Kweek is eenvoudig en ze zijn niet kougevoelig.

- 1 I 4 hamatacanthus 20 zpp (zeer lange, gehaakte middendoorn)
- 2 I 4 setispinus 20 zpp (grote gele bloemen met rode keel)
- 3 H 1 setispinus orcuttii 20 zpp (lange goudgele doorns; gemakkelijke bloeier)
- 4 L 4 hamatacanthus davisii 20 zpp (ook wel als Brittonia davisii genoemd)

HEL HELIANTHOCEREUS

Aan Trichocereus en Lobivia verwant geslacht met overdag bloeiende soorten. De soorten zijn niet kougevoelig en

- zonder veel problemen te kweken.
- 1 I 4 poco 20 zpp (fraaie, dichte, gele bedoorning)
- 2 B 1 huascha LB1195 20 zpp (uit de Sierra Ancasti bij Anquincilla; bloem geel)
- 3 P 1 crassicaulis 20 zpp (vuurrode bloemen)
- 4 P 1 huascha 20 zpp (gele bloemen)
- HIL HILDEWINTERA**
Kleine kruipende en/of hangende zuilen die ook wel bij Borzicactus worden ingedeeld. Bloeit rijk gedurende de hele zomer. De planten zijn niet kougevoelig en worden niet zeer groot.
- 1 H 1 aureispina 20 zpp (dicht, goudgeel bedoord; rijk oranje-rood bloeiend)
- HOM HOMALOCEPHALA**
Nauw aan Ferocactus verwant monotypisch geslacht. Niet kou-, maar wel vochtgevoelig. De groei is traag en daardoor ziet men niet vaak mooie grote planten.
- 1 H 1 texensis 20 zpp (zwaarbedoord; wollige schedel; roze bloemen)
- HOR HORRIDOCACTUS**
Zie ook Neochilena, Neoporteria of Pyrrhocactus. De soorten zijn niet kougevoelig.
- 1 H 1 choapensis 20 zpp (donkergroen; stevige grijsbruine doorns)
- 2 H 1 curvispinus petorcensis 20 zpp (van Petorca/Chincolo; bronskleurig)
- 3 H 1 engleri 20 zpp (verstopt onder lange witte doorns met donkere punt)
- 4 H 1 horridus 20 zpp (van Punitaqui, stevige, priemende doorns)
- 5 H 1 horridus robustus 20 zpp (van Petorca; stevige, gekromde doorns)
- 6 H 1 limariensis 20 zpp (van Caren; gele bloemen met donkere streep)
- 7 H 1 pamaensis 20 zpp (donker bruingroen; rode bloemen)
- 8 H 1 spec. de Tulahuén 20 zpp (groeit op een hoogte van 2500 m.)
- HYL HYLOCEREUS**
Geslacht van epifytische, klimmende cactussen uit vooral Midden-Amerika. De grote nachtelijke bloemen zijn meestal wit gekleurd. De meeste soorten zijn wat kougevoelig.
- 1 M 2 nopaloensis 20 zpp (warmteminnend)
- ISL ISLAYA**
Peruaanse bolcactussen met zeer fraai gekleurde, opvallende zaadbessen. Op eigen wortel is de kweek niet zeer eenvoudig. Ook de kweek uit zaad vereist enige kundigheid.
- 1 H 1 copiapoides 20 zpp (plant blauwgroen; rijk geelbloeiend)
- 2 H 1 copiapoides chalaensis 20 zpp (weinig donkere doorns; bloemen geel)

- 3 H 1 divaricatiflora 20 zpp (donker karmijnviolette bloemen)
- 4 H 1 islayensis minor 20 zpp (lange, zwartachtige bedoorning)
- 5 H 1 maritima 20 zpp (veel gele doorns met bruine punt)
- 6 H 1 mollendensis 20 zpp (geelbloeiend)
- ISO** **ISOLATOCEREUS**
 Monotypisch Mexicaans geslacht van grote zuilcactussen. Helder groene plant met naaldvormige geelwitte doorns.
- 1 I 4 dumortieri 20 zpp (wordt groot; kleine nachtelijke bloemen)
- LER** **LEUCHTENBERGIA**
 Monotypisch geslacht van planten met penwortel en driekantige tepels. Zeer grote gele bloemen, die willig verschijnen bij oudere planten. In de zomer houden ze van veel water en in de winter van volkomen droogte. Niet kougevoelig.
- 1 H 1 principis 20 zpp (lange tepels en lange zachte doorns; enorme bloem)
- 2 L 4 principis 20 zpp (lange tepels en lange zachte doorns; enorme bloem)
- LOB** **LOBIVIA**
 Zie ook Echinopsis. Pseudolobivia is deels hier en deels bij Echinopsis ondergebracht. Schitterende bloeiers, maar helaas slechts enkele uren per bloem. De kweek is eenvoudig en de planten zijn niet kougevoelig. Voor mij de mooiste cactusbloemen!
- 1 H 1 acanthoplegma roseiflora 20 zpp (purperviolette bloemen met een witte keel)
- 2 B 1 aurea LB1015 20 zpp (zuidelijk van Cienaga del Coro, Cordoba)
- 3 H 1 backebergii larae 20 zpp (lange, gebogen doorns; bloem purperviolet)
- 4 H 1 caineana albiflora 20 zpp (zeldzame vorm met zuiver witte bloemen)
- 5 H 1 chrysochete 20 zpp (platronde plant; lange geelbruine doorns)
- 6 H 1 cinnabarina grandiflora 20 zpp (donker geelbruine doorns; donkerrode bloemen)
- 7 B 1 dobeana LB1181 20 zpp (noordelijke Bella Vista, Catamarca)
- 8 H 1 haematantha amblayensis 20 zpp (dwergsoort met grote gele tot oranje bloemen)
- 9 B 1 horrida 20 zpp (grijsgroene plant met gele bloemen)
- 10 H 1 jajoiana 20 zpp (bloem rood met donkerviolette keel)
- 11 H 1 lateritia cintiensis 20 zpp (lange, omhoog gebogen doorns; fraaie bloemen)
- 12 H 1 marsoneri iridescens 20 zpp (bloemen meestal okergeel)
- 13 B 1 omasuyana 20 zpp (van Penas, Dpt. La Paz)
- 14 H 1 pentlandii 20 zpp (zeer lange doorns;

Zaadlijst 2001

- bloem van geel tot violet)
- 15 H 1 pugionacantha rossii 20 zpp (oranjegele bloemen)
- 16 B 1 rosarioana rubriflora LB1246 20 zpp (bij Buena Vista, Catamarca; roodbloeiend)
- 17 H 1 saltensis schreiteri 20 zpp (mooie purperrode bloemen met violette keel)
- 18 H 1 saltensis 20 zpp (dwergsoort; bloemen rood met donkere keel)
- 19 H 1 tarabucensis 20 zpp (tot 6 cm lange donkerrode bloemen)
- 20 H 1 tiegeliana 20 zpp (dichte, vervlochten bedoornig; bloem purperviolet)
- 21 H 1 wrightiana 20 zpp (zeer lange doorns; lange, lilakleurige bloemen)
- 22 P 1 andalgalensis 20 zpp (roodbloeiend)
- 23 P 1 aurea robustior P105 20 zpp (uit San Luis; lange gebogen middendoorn)
- 24 P 1 aurea shaferi P142 20 zpp (oostelijk Andalgalá; spruit; gele bloemen)
- 25 P 1 caineana 20 zpp (grote violette)
- 26 P 1 calochrysea P61 20 zpp (lange gele bloemen)
- 27 P 1 cardenasiana WR498 20 zpp (platronde plant lange violette bloemen)
- 28 L 1 cinnabarina 20 zpp (grote karmijnkleurige bloemen met donkere keel)
- 29 P 1 drijveriana P179 20 zpp (van Cachipampa; bloemen geel of oranje)
- 30 P 1 ferox longispina P71 20 zpp (van Purmamarca; witte bloemen)
- 31 P 1 grandiflora P188 20 zpp (grote plant uit de Sa. Ambato; grote rode bloemen)
- 32 P 1 haematantha L459 20 zpp (donkergroene plant met bloedrode bloemen)
- 33 P 1 haematantha elongata P183 20 zpp (slank zuiltje; gele tot oranje bloemen)
- 34 P 1 incuiensis 20 zpp (ook wel Acantholobivia; rode bloemen)
- 35 P 1 leptacantha WR422 20 zpp (bloemkleur variabel)
- 36 L 4 leucomalla 20 zpp (witbedoornd)
- 37 P 1 rebutioides OF72/80 20 zpp (grote gele of rode bloemen)
- 38 P 1 winteriana 20 zpp (grote roze bloemen met witte keel)

LOP LOPHOPHORA

Kleine, soms groepen vormende bolcactussen. In de natuur bevat de wortelhals mescaline. De planten zijn onbedoornd en bezitten viltige areolen. Niet kou-, maar wel vochtgevoelig.

- 1 H 2 echinata diffusa 10 zpp (plant grijsgroen; ribben vlak; vrijwel witte bloem)
- 2 H 2 williamsii 10 zpp (doornloos, maar met dikke viltige areolen)
- 3 B 2 williamsii 10 zpp (van Matehuala)
- 4 H 2 williamsii decipiens 10 zpp (grotere en

- langere violetroze bloemen)
- 5 L 5 williamsii 10 zpp (doorloos, maar met dikke viltige areolen)
- LOX LOXANTHOCEREUS**
 Slanke, vrij klein blijvende zuilen met zygomorfe bloemen, die ook wel bij Borzicactus worden geplaatst. De kweek is eenvoudig, want de planten zijn niet kougevoelig en vaak zeer bloeiwillig.
- 1 H 1 ferrugineus 20 zpp (dicht roestbruin bedoord; lange rode bloemen)
- MAL MAMILLARIA**
 Grootste en meest gekweekte geslacht van cactussen. Binnen het geslacht bestaat een grote schakering in vorm, grootte en bloemen. Bloei meestal in een krans om de schedel. Kweek bij veel
- 1 I 4 albilanata 20 zpp (wollige axillen; dicht wit bedoord)
- 2 I 4 claviformis 20 zpp (uit de nunezii-groep)
- 3 I 4 geminispina 20 zpp (fraai witbedoornde, kortzuielige planten)
- 4 I 4 melanocentra 20 zpp (donkere doorns; dieproze bloemen)
- 5 I 4 microhelia 20 zpp (slanke cilindervormige plantjes)
- 6 I 4 spinosissima rubra 20 zpp (roodbedoornde vorm)
- 7 I 4 toluca 20 zpp (mij onbekend)
- 8 H 1 angelensis 20 zpp (grote bleekroze bloemen)
- 9 H 1 baumii 20 zpp (Dolichothele; grote gele bloemen)
- 10 H 2 boelderliana 10 zpp (dwergsoort met penwortel; bloemen wit)
- 11 H 1 bombycina 20 zpp (gazigwitte zij- en rode gehaakte middendoorns)
- 12 H 1 capensis 20 zpp (grote roze bloemen)
- 13 H 1 carmenae 20 zpp (fijn goudgeel bedoord)
- 14 H 1 crassior 20 zpp (vormt groepen; bloemen karmijn-roze)
- 15 H 1 crinita 20 zpp (bleekgele bedooring, witachtige bloemen)
- 16 H 1 crinita fa. 20 zpp (vorm met purperen bloemen)
- 17 H 2 deherdtiana 10 zpp (zeer grote purperen bloemen)
- 18 H 1 dixanthocentron 20 zpp (lange, goudgele bedooring; bloem karmijnkleurig)
- 19 H 1 duwei 20 zpp (witte, gevederte zij-, gele, gehaakte middendoorns)
- 20 H 1 eriacantha fa. L1104 20 zpp (van Jalapa/Ver.; dicht goudgeel bedoord)
- 21 H 1 ernestii fa. 20 zpp (vorm met zuiver witte doorns)
- 22 H 1 estebanensis 20 zpp (purperbruine middendoorns; bloemen witachtig)
- 23 H 1 fraileana 20 zpp (vormt clusters; grote

Zaadlijst 2001

- roze bloemen)
- 24 H 1 guelzowiana 20 zpp (Krainzia; dicht
behaard; rode haakdoorns)
- 25 H 1 guelzowiana robustior 20 zpp (Krainzia;
meer, sterkere middendoorns)
- 26 H 1 guelzowiana splendens 20 zpp
(Krainzia; witte haren; gouden doorns)
- 27 B 3 hernandezii 10 zpp (zeldzame
dwergsoort; grote karmijnrode bloemen)
- 28 H 1 kladiwae 20 zpp (doorns geelachtig;
bloemen karmijnkleurig)
- 29 H 2 kraehenbuehlii 10 zpp (clusters met
kleine kopjes; witte doorns)
- 30 H 1 lenta 20 zpp (dichte, wit, aanliggend
bedoornd; grote roze bloem)
- 31 H 1 lindsayi 20 zpp (wollige axillen;
bloemen geelachtig)
- 32 H 1 longiflora 20 zpp (Krainzia; lange, rode
haakdoorns; grote roze bloem)
- 33 H 1 longiflora stampferi 20 zpp (Krainzia;
kortere en grovere tepels)
- 34 H 1 magnifica 20 zpp (stevige geelbruine
haakvormige bedoornig)
- 35 H 1 melaleuca 20 zpp (Dolichothele; zwarte
middendoorns; gele bloemen)
- 36 H 1 microhelia fa. 20 zpp (vorm met
pekzwarte middendoorns)
- 37 H 1 moelleriana 20 zpp (roodbruine,
gehaakte middendoorns; mooi)
- 38 H 1 multiseta 20 zpp (wollige axillen met
veel borstels)
- 39 H 2 napina 10 zpp (lange penwortel; witte
doorns; zeldzaam)
- 40 H 1 pennispinosa 20 zpp (fijnbehaarde,
oranje doorns; bloemen roze)
- 41 H 1 pseudoalamensis 20 zpp (grote
purperen bloemen)
- 42 H 2 reppenhagenii 10 zpp (veel witte zij- en
purperbruine middendoorns)
- 43 H 1 saint-pieana 20 zpp (wollige axillen;
plant blauwgroen; bloemen wit)
- 44 H 1 schumannii 20 zpp (Bartschella; veel
grote, rozekleurige bloemen)
- 45 H 1 schumannii globosa 20 zpp (plant
robuuster; doorns korter)
- 46 H 1 schwarzii 20 zpp (dwergsoort; dicht
haarachtig bedoornd)
- 47 H 1 slevinii 20 zpp (grote, roze bloemen;
zeer mooi)
- 48 H 2 spec. L1357 10 zpp (groeit tussen
Metzquitic en Huejuquilla)
- 49 H 1 sphaerica 20 zpp (Dolichothele;
grootbloemig)
- 50 H 1 spinosissima rubens 20 zpp (vorm met
bloedrode doorns)
- 51 H 1 swinglei 20 zpp (1 middendoorn
gehaakt; grote roze bloemen)
- 52 H 1 swinglei iniae 20 zpp (vorm met rechte
middendoorns)
- 53 H 1 tayloriorum 20 zpp (wollige axillen;
dieproze bloemen)
- 54 B 2 tepexicensis FO177 10 zpp (van

Zaadlijst 2001

- Tamazulapan; roze bloemen)
- 55 H 1 vallensis brevispina 20 zpp (spruit niet)
- 56 H 1 wilcoxii 20 zpp (grote purperen)
- 57 H 1 wolfii 20 zpp (zeer grote witte bloemen)
- 58 H 1 zeyeriana 20 zpp (dorns violetbruin; vrij grote bloemen)
- 59 L 1 albata 20 zpp (spruit; dicht wit bedoornd)
- 60 L 4 apozolensis saltensis 20 zpp (wollige axillen; bloem karmijnkleurig)
- 61 L 4 baxteriana 20 zpp (vlakke plant; bloemen geel)
- 62 L 1 beneckeii 20 zpp (Dolichothele; grote gele bloemen)
- 63 L 4 bombycina 20 zpp (glazig witte zij- en rode gehaakte middendoorns)
- 64 L 1 brandegeei 20 zpp (grote planten; bloemen geel)
- 65 L 1 bravoae 20 zpp (spruit zelden; roze bloemen)
- 66 L 1 bucareliensis 20 zpp (roze tot purperen bloemen)
- 67 L 1 chionocephala 20 zpp (witwollige axillen; rijk roze bloeiend)
- 68 L 4 compressa 20 zpp (wordt later kort zuilvormig; purperen bloemen)
- 69 L 1 craigii 20 zpp (spruit zelden; bloemen roze)
- 70 L 1 crocidata 20 zpp (plant blauwgroen; bloem karmijnkleurig)
- 71 L 4 dioica 20 zpp (roodbruine, gehaakte middendoorns)
- 72 L 4 eriacantha 20 zpp (kleine bleekgele bloemen)
- 73 L 4 euthele 20 zpp (vorm van M.melanocentra?)
- 74 L 4 floresii 20 zpp (helder karmijnkleurige bloemen)
- 75 L 4 geminispina nobilis 20 zpp (vormt groepen; wit bedoornd)
- 76 P 1 gigantea P359 20 zpp (van El Vergel, SLP.; grote kogels; gele bloemen)
- 77 L 4 ginsumari 20 zpp ()
- 78 L 4 glassii 20 zpp (rijk spruitende dwergsoort; bloemen roze)
- 79 L 1 guillauminiana 20 zpp (dwergsoort die verwant is met M. mercadensis)
- 80 L 4 haasii 20 zpp (n.n.?)
- 81 L 1 hahniana 20 zpp (prachtig wit behaarde en bedoornde bol)
- 82 P 1 halbingeri rubriflora n.p. P349 20 zpp (van Teposcolula; blijft klein)
- 83 L 4 hertrichiana 20 zpp (wollige axillen; lange roodbruine doorns)
- 84 L 4 hubertmulleri 20 zpp (bloemen karmijn-roze)
- 85 L 1 johnstonii sancarlensis 20 zpp (heeft lange, gedraaide middendoorns; mooi)
- 86 L 4 kewensis 20 zpp (M. polythele?)
- 87 L 1 lewisiana 20 zpp (klein, blauwgroen; lange, zachte middendoorns)
- 88 L 4 magnimamma 20 zpp (platronde plant;

Zaadlijst 2001

		witachtige bloemen)
89	L 1	mainae 20 zpp (stevige geelbruine haakdoorns; grote bloem, purper)
90	L 4	marshalliana 20 zpp (vlakke, blauwgroene plant; bloemen geelgroen)
91	L 4	mazatlanensis 20 zpp (grote, purperen bloemen)
92	L 1	mexicensis 20 zpp (vrij klein; gele bloemen)
93	L 4	miegeana 20 zpp (rode bloemen)
94	L 4	mihavoinandis 20 zpp (naam voor planten die lijken op M. meyranii)
95	L 4	mollihamata 20 zpp (wit bloeiend)
96	L 4	muehlenpfordtii 20 zpp (rode bloemen)
97	L 4	multiceps 20 zpp (vormt groepen; bloemen groengeel)
98	L 1	nealeana 20 zpp (= M. celsiana?)
99	L 4	neoschwarzeana 20 zpp (wollige axillen; donkerrode doorns)
100	L 4	obconella 20 zpp (karmijnkleurige bloemen)
101	L 1	pachyrhiza 20 zpp (stevige plant; wit bloeiend)
102	L 4	pacifica 20 zpp (groengele bloemen; purperrode vruchten)
103	L 1	parkinsonii 20 zpp (witbedoornd; deelt zich graag dichotoom)
104	L 4	phymatothele 20 zpp (blauwgroen; karmijnkleurige bloemen)
105	L 4	polyedra 20 zpp (bleekroze bloemen)
106	L 1	pringlei 20 zpp (goudgele middendoorns; karmijnkleurig bloeiend)
107	L 4	prolifera 20 zpp (spruit sterk; geel bloeiend)
108	L 1	pseudoperbella 20 zpp (witte zij- en zwarte middendoorns)
109	L 4	pubispina 20 zpp (blijft klein; witachtige bloemen)
110	L 4	rhodantha 20 zpp (geliefde soort, al zeer lang bekend)
111	L 1	roseoalba 20 zpp (vrij grote witte bloemen)
112	L 4	rubida 20 zpp (groenwitte bloemen; plant blauwgroen)
113	L 4	saetigera 20 zpp (witwollige axillen; witte bloemen)
114	L 4	schelhasei 20 zpp (witte bloemen)
115	L 4	schumannii 20 zpp (Bartschella, klein; grote roze bloemen)
116	L 1	soehlemannii 20 zpp (spruit zelden; rode bloemen)
117	L 4	sonorensis 20 zpp (plant blauwgroen; bloem dieproze)
118	L 1	spec. de Zacatecas, Dur. 20 zpp ()
119	L 1	spec. de Malinalco 20 zpp ()
120	L 1	supertexta 20 zpp (helderrode bloemen)
121	L 4	tayloriorum 20 zpp (wollige axillen; witte doorns met rode punt)
122	L 4	tesopacensis 20 zpp (spruit niet; blauwgroen)
123	L 4	vagaspina 20 zpp (roze bloemen)
124	P 1	vergelensis n.p. P358 20 zpp (uit

- 125 L 4 grensgebied SLP. - Guanojuato
vonwyssiana 20 zpp (karmijnroze
bloemen)
- 126 L 4 yaquensis 20 zpp (vorm lijkt op M.
elongata; bloem witroze)
- 127 E 4 mamillaris 20 zpp (van Curacao;
roodbruine bedooring)
- MAM MAMILLOPSIS**
Monotypisch geslacht. Dichte, witte
bedooring. Middendoorns gehaakt.
Grote rood-oranje bloemen, die helaas in
cultuur niet al te vaak verschijnen. Niet
kougevoelig.
- 1 H 2 senilis fa. 10 zpp (vorm met witte
bloemen)
- MAN MARENOPUNTIA**
Kleine struikjes met enorme knollen
afkomstig uit Mexico. In cultuur
- 1 M 3 marenae SB164 10 zpp (van
Caborca/Son.; grote penwortel)
- MAS MARSHALLOCREUS**
Grote zuilcactussen uit Noord-Amerika.
De soort met zijn prachtige donkerbruine
areolen komt in verzamelingen regelmatig
voor.
- 1 I 4 thurberi 20 zpp (grote zuilen met grote
bruine areolen)
- MAT MATUCANA**
Zuidamerikaanse bolcactussen met
grote, vaak zygomorfe bloemen. Hier zijn
ook Submatucana en Eomatucana
geplaatst. In cultuur zijn de meeste
soorten niet kougevoelig. Over de
naamgeving heerst nogal verwarring.
- 1 H 1 aurantiaca 20 zpp (Subm.; stevige gele
doorns; bloem zygomorf en geel)
- 2 H 1 aureiflora 20 zpp (Subm.; gele,
actinomorfe bloemen)
- 3 H 1 calliantha 20 zpp (Subm. Lange,
gedraaide doorns; grote bloem)
- 4 H 1 cereoides 20 zpp (veel witte zijdoorns;
gele middendoorns)
- 5 H 1 comacephala 20 zpp (bloemen
karmijnkleurig)
- 6 H 1 huagalensis 20 zpp (Subm.;
driekleurige bloemen)
- 7 H 1 hystrix 20 zpp (zeer wild bedoorn;
lange bloemen)
- 8 H 1 intertexta 20 zpp (Subm.; lange
zygomorfe, oranje bloemen)
- 9 H 1 madisoniorum pujupatii 20 zpp (Subm.;
plant grijsgroen; bloem donkerrood)
- 10 H 1 oreodoxa 20 zpp (Eomat.; lange
actinomorfe, rode bloemen)
- 11 H 1 paucicostata 20 zpp (Subm.; lange,
grijze doorns; slanke rode bloemen)
- 12 H 1 tuberculosa 20 zpp (Subm.; kleine
tuberkels; lange grijze doorns)
- 13 H 1 weberbaueri flammea 20 zpp (Subm.;
dichte, goudgele bedooring; bloemen
oranje)

- 14 L 1 formosa 15 zpp (
 15 L 4 madisoniorum 20 zpp (Subm.; weinig of
 geen doorns; oranjerode bloemen)

MEL MELOCACTUS

Cephaliumvormende bolcactussen. In het algemeen zijn de planten willige groeiers, als de temperatuur 's winters voldoende hoog is. De planten bloeien pas na vorming van het cephalium, dus na 10 of meer jaren.

- 1 H 1 azureus 20 zpp (schitterend blauw berijpte plant)
 2 H 1 ocujalii 20 zpp (lange, rode, gedraaide doorns; zeldzaam)
 3 L 1 canescens 20 zpp (cephalium donkerrood)
 4 L 4 disciformis 20 zpp (
 5 L 4 neryi 20 zpp (blijft vrij klein; mooi cephalium)
 6 L 4 salvadorensis 20 zpp (oranjebruin bedoord; mooie bloemen)
 7 E 1 "rubrispinus" 15 zpp (heel bijzonder, met kleine witte vruchtjes)
 8 E 1 ammotrophus HU353 20 zpp (van Grao Mogol; breed cephalium)
 9 E 1 arcuatispinus HU424 10 zpp (blauwige, opvallende soort)
 10 E 1 azulensis multiceps HU112 20 zpp (zaden van plant met monstuoos cephalium)
 11 E 7 bahiensis 20 zpp (van Machado Portella; de echte soort)
 12 E 4 brongniartii 20 zpp (van Honduras)
 13 E 4 caesius AHB65 20 zpp (van het eiland Patos)
 14 E 4 calderanus HU465 20 zpp (grote, platronde plant met harde rechte doorns)
 15 E 4 canescens FR1333 20 zpp (grote, grijsgroene, platronde plant)
 16 E 4 canescens montealtoi FR1437 20 zpp (platronde met rood cephalium)
 17 E 1 depressus HU482 20 zpp (zeker geen M. violaceus)
 18 E 1 ernestii HU745 20 zpp (heeft de langste doorns)
 19 E 4 glauxianus HU382 20 zpp (mooi rood cephalium)
 20 E 1 humilis 20 zpp (veelribbige groene soort; noordelijk van Caracas)
 21 E 4 inconcinus AB1003 20 zpp (oranjebruine bedooring; zeer mooi)
 22 E 4 krainzianus HU364 20 zpp (lange vorm; blauwachtig)
 23 E 4 lanssensianus HU474 20 zpp (kleine bloem)
 24 E 1 lensselinkianus HU381 20 zpp (grote, hardgroene plant)
 25 E 1 macrodiscus minor 20 zpp (lijkt veel op M. robustispinus)
 26 E 1 maxonii 20 zpp (van Guatamala, grote bloem)
 27 E 1 mazelianus 20 zpp (van de Rio Orinoco)

Zaadlijst 2001

- 28 E 7 neglectus FR1334 20 zpp (lijkt op M. lensselinkianus, maar vruchten groter)
- 29 E 1 neomontanus 81-135 20 zpp (kleine soort met roodbruine bedoorning)
- 30 E 4 neryi 20 zpp (van de Rio Araca)
- 31 E 1 permutabilis HU576 15 zpp (van Licinio Almeida, Bahia; niet M. salvadorensis)
- 32 E 4 ruestii 20 zpp (witte doorns en vruchten, cephalium ook wit)
- 33 E 7 salvadorensis HU306 20 zpp (mooie oranjebruine bedoorning)
- 34 E 1 schulzianus AB1005 20 zpp (van het Volzgebergte)
- 35 E 1 spec. HU752 15 zpp (kleine grijsgroene soort)
- 36 E 1 spec. HU407A? 20 zpp (wel mooi)
- 37 E 1 spec. HU768 20 zpp (mooie rode bedoorning)
- 38 E 4 spec. HU475 20 zpp (dicht gebogen bedoorn)
- 39 E 4 spec. Hovens 81-152 20 zpp (Rui-Barbosa, Bahia; scherpe doorns; blijft klein)
- 40 E 1 spec. Serra Talhada 20 zpp (bloem blijft in cephalium steken)
- 41 E 4 spec. Quemadas, Bahia 20 zpp (donkere, bruinachtige bedoorning)
- 42 E 4 spec. HU534 20 zpp (zie Succulenta Nr.6./2000)
- 43 E 4 spec. HU166 20 zpp (rechte, bruine, naaldvormige bedoorning)
- 44 E 4 spec. BB79C 20 zpp (rode naaldvormige bedoorning; zeer mooi)
- 45 E 1 spec. 81-154 20 zpp (van Rui-Barbosa; kleine plant)
- 46 E 1 spec. BR390 20 zpp (hogere soort met golvende ribben; zelfsteriel)
- 47 E 4 spec. Barquisimeto 20 zpp (Venezuela; grote roze bloem)
- 48 E 1 spec. HU729 15 zpp (jonge doorns donkerrood)
- 49 E 1 spec. HU747 15 zpp (zeer robuuste soort met klein cephalium)
- 50 E 4 spec. HU481 20 zpp (bruine naaldvormige bedoorning)
- 51 E 4 spec. RWB338 20 zpp (lijkt op M. bahiensis, maar is veel robuuster)
- 52 E 1 spec. Aruba 20 zpp (kleine plant en zeker niet M. macrocanthos)
- 53 E 4 spec. Capitanejo 20 zpp (grasgroene, lang kegelvormige soort)
- 54 E 4 spec. Puerto Cruz 20 zpp (Venezuela; verwant met M. caesius)
- 55 E 4 violaceus depressus 20 zpp (zeker geen M. depressus Hooker HU482)
- 56 E 4 violaceus 20 zpp (van Pernambuco; kleine soort; beter enten)
- 57 L 1 obtusipetalus 20 zpp (roze bloemen uit een witachtig cephalium)

MIA

MICRANTHOCEREUS

Klein blijvende, zeldzaam mooi behaarde

- en bedoornde zuilen. Ze bloeien met vele kleine bloemen in herfst en winter. De planten zijn warmteminnend.
- 1 I 4 densiflorus 20 zpp (dichte gele bedoorning; rode bloemen)
- MIL MILA**
Kleine Peruaanse zuilen, die groepen vormen. Oudere planten bloeien met gele bloemen. De soorten zijn niet kougevoelig.
- 1 I 4 caespitosa 20 zpp (gele bedoorning; gele bloemen)
- 2 I 4 churinensis 20 zpp ()
- MON MONVILLEA**
Slanke zuilcactussen uit het Noorden van Zuid-Amerika. De planten bloeien met slanke en lange nachtelijke witte bloemen. Waarschijnlijk zijn ze niet al te
- 1 B 1 zeer tegen kou bestand. vallegrandensis 20 zpp ()
- MYR MYRTILLOCACTUS**
Geslacht van Mexicaanse zuilen die in de natuur struikvormig groeien. De planten zijn wat kougevoelig, maar worden toch wel als onderstam bij enten gebruikt. De kweek is niet moeilijk.
- 1 I 4 geometrizans 20 zpp (struikvormende zuil; mooie grijsgroene stam)
- NCA NEOCARDENASIA**
Grote Boliviaanse zuilcactussen, die reeds als jonge plant zeer aantrekkelijk zijn. Bloei is in verzamelingen niet te verwachten. Niet kougevoelig.
- 1 I 4 herzogiana 20 zpp (prachtige, grote, bruine, viltige areolen)
- NCH NEOCHILENIA**
Zie ook onder Horridocactus, neoporteria en Pyrrhocactus. Vele van deze Chileense bolcactussen hebben een opvallend gekleurde epidermis. Niet kou-, maar op eigen wortel wel vochtgevoelig.
- 1 H 1 aerocarpa 20 zpp (dwergsoort met grote rode bloemen)
- 2 H 1 carrizalensis 20 zpp (grijsgroen; stevige gebogen middendoorns)
- 3 H 1 chilensis albidiflora 20 zpp (gele bloemen met een roze-violette zweem)
- 4 H 1 confinis 20 zpp (donkergele doorns; witte bloemen met rode strepen)
- 5 H 1 crispa 20 zpp (donkere plant; fijne gewonden zwarte doorns)
- 6 H 1 echinus 20 zpp (dwergsoort; wollige areolen; rijk roze bloeiend)
- 7 H 1 floccosa 20 zpp (dwergsoort; lichaam verborgen onder wollige haren)
- 8 H 1 glabrescens 20 zpp (vorm van N. mitis?)
- 9 H 1 glaucescens 20 zpp (klein, plant grijsgroen; wollige areolen)
- 10 H 1 huascensis 20 zpp (donkere doorns; rode bloemen met witte randen)

Zaadlijst 2001

- 11 H 1 krausii 20 zpp (dwergsoort; wollige schedel; vosbruin bedoornd)
- 12 H 1 occulta 20 zpp (zwartgroen; klein; vrijwel doornloos; bloemen roze)
- 13 H 1 paucicostata 20 zpp (plant wit berijpt; zwarte doorns; lila bloemen)
- 14 H 1 paucicostata viridis 20 zpp (plant frisgroen; zwarte doorns)
- 15 H 1 pilispina 20 zpp (lange, zwarte doorns; bleekgele bloemen)
- 16 H 1 pulchella 20 zpp (plant grijsgroen; gebogen zwarte doorns)
- 17 H 1 recondita 20 zpp (dwergsoort; plant violetgroen)
- 18 H 1 setosiflora 20 zpp (klein; grote geelroze bloemen)
- 19 H 1 simulans 20 zpp (prachtige tweekleurige bloemen)
- 20 H 1 taltalensis 20 zpp (lange zwarte doorns; bloemen purper)
- 21 H 1 transitensis 20 zpp (roodbruine, gebogen doorns met zwarte punt)
- 22 H 1 vallenarensis 20 zpp (rijkbloeiend met geelachtige bloemen)
- 23 H 1 vexata 20 zpp (dwergsoort, zeer variabel, zeldzaam)
- 24 H 1 wagenknechtii 20 zpp (fraaie bloeier met variabele bloemkleur)
- 25 P 1 glabrescens 20 zpp (grijsgroene plant; zeer kort bedoornd)
- 26 P 1 huascensis 20 zpp (donbkere doorns; karmijnroze bloem met witte rand)
- 27 P 1 napina 20 zpp (dwergsoort met penwortel; geelroze bloemen)

NEL NEOLLOYDIA

Grootbloemige Noordamerikaanse bolcactussen. De planten zijn op eigen wortel vochtgevoelig, maar niet kougevoelig. Het geslacht telt maar enkele soorten.

- 1 H 1 conoidea 20 zpp (zwarte, rechte niddendoorns; grote purperen bloem)
- 2 H 1 odorata 20 zpp (Cumarinia; kleine soort met donkerbrine haakdoorns)

NEP NEOPORTERIA

Zie ook Neochilenia, Horridocactus en Pyrrhocactus. Chi;leense bolcactussen die vaak in de winter bloeien. De planten vallen op door de vaak opvallend gekleurde epidermis en de afwisselende bedoorning. Niet kougevoelig.

- 1 H 1 atrispinosa 20 zpp (fijne witte zij- en steviger zwarte middendoorns)
- 2 H 1 clavata 20 zpp (frisgroen; stevige doorns; purperode bloemen)
- 3 H 1 gerocephala 20 zpp (mooie vervlochten bedoorning; grote bloemen)
- 4 H 1 laniceps 20 zpp (dwergsoort; gele doorns)
- 5 H 1 litoralis intermedia 20 zpp (lange, buigzame, gele doorns; rijk bloeiend)
- 6 H 1 microsperma 20 zpp (grijsgroen; lange

- zwarte doorns)
- 7 H 1 multicolor 20 zpp (zaden van
zwartbedoornde planten)
- 8 H 1 multicolor 20 zpp (zaden van
geelbedoornde planten)
- 9 H 1 nigrihorrida 20 zpp (vrij groot; stevige
zwarte doorns)
- 10 H 1 sociabilis 20 zpp (priemende, donkere
bedoorning)
- 11 H 1 villosa 20 zpp (grijsgroen; dicht, fijn
bedoornd)
- 12 H 1 wagenknechtii napina 20 zpp (stevig
bedoornd; rijk purper bloeiend)
- 13 H 1 wagenknechtii 20 zpp (stevige
geelbruine doorns; bloeit rijk in winter)

NER NEORAIMONDIA

Grote kandelabervormige zuilen uit Peru en Chili. Jonge planten vallen op door de grote fraaie wollige areolen. Niet kougevoelig.

- 1 I 4 gigantea 20 zpp (grote zuil met
purperode bloemen)
- 2 I 4 roseiflora 20 zpp (rozerode bloemen;
bloeit zelden in cultuur)

NOR NORMANBOKEA

Geslacht van kleine, bolvormige cactussen uit Mexico. De soorten

worden ook wel ingedeeld bij Pelecyphora, Gymnocactus of Turbinicarpus, zie ook daar. Niet erg gemakkelijk, maar wel erg mooi.

- 1 H 2 pseudopectinata 10 zpp (dichte,
pectinate bedoorning)
- 2 H 2 pseudopectinata rubriflora 10 zpp (vorm
met grote purperviolette bloemen)
- 3 H 2 valdeziana 10 zpp (dwergsoort; bloemen
violet)
- 4 H 2 valdeziana albiflora 10 zpp (vorm met
vrijwel witte bloemen)

NOT NOTOCACTUS

Gemakkelijke en schitterend bloeiende bolcactussen, waarvan de meeste soorten niet erg groot worden. De planten kunnen toe met iets minder licht. Hier zijn ook soorten van Brasilicactus, Eriocacxtus en Wigginsia vermeld.

- 1 H 1 apricus 20 zpp (grote, gele bloemen,
die willig verschijnen)
- 2 H 1 graessneri flaviflorus 20 zpp (Bras.c.;
dicht, goudgeel bedoornd; bloemen geel)
- 3 B 1 grossei LB0054 20 zpp (Erioc.; hellingen
Cerro Acahay, Paraguay)
- 4 B 1 herteri WRA122 20 zpp (grote planten;
geelbruine bedoorning)
- 5 H 1 horstii 20 zpp (wollige kop; lange
roodbruine doorns; bloem oranje)
- 6 B 1 medinanensis 20 zpp ()
- 7 B 1 muelgelianus LB0571 20 zpp
(noordwestelijk van Candelaria, Rio Grande do Sul)

Zaadlijst 2001

- 8 B 1 notabilis 20 zpp ()
9 H 1 rudibueneri 20 zpp (lange, witte
doorns; witwollige, gele bloemen)
10 B 1 rudibueneri LB0911 20 zpp (lange,
witte doorns; witwollige, gele bloemen)
11 H 1 sucineus 20 zpp (dichte, fijne, goudgele
bedoorning)
12 B 1 sucineus albispinus LB0893 20 zpp
(Cerro do Ouro, RS; fraai witbedoornd)
13 H 1 uebelmannianus 20 zpp (vlakke ribben;
grote violette bloemen)
14 H 1 vanvletii 20 zpp (eerst roodachtige later
zwartbruine, lange doorns)
15 B 1 vila-velhensis 20 zpp ()
16 H 1 werdermannianus 20 zpp (grote planten;
dicht, lang geelbedoornd)
17 L 1 caespitosus 20 zpp ()
18 L 4 claviceps 20 zpp (Erioc.; lang, goudgeel
bedoornd)
19 L 4 leninghausii 20 zpp (Erioc.; goudgele,
borstelige doorns)
20 L 4 roseoluteus 20 zpp (prachtige roze
bloemen met een gele keel)
21 L 1 rutilans 20 zpp (prachtige
geel-karmijnkleurige bloemen)
22 L 4 schlosseri 20 zpp (dichte roodbruine,
lange bedoorning)
23 P 1 tureczekianus P398 20 zpp
(donkergroen, platrond; zware
middendoorns)
24 L 4 warasii longispinus 20 zpp (Erioc.; vorm
met langere doorns)
25 B 1 uebelmannianus LB0908 20 zpp (nabij
Gruta de Segredo; violette bloemen)

OBR OBREGONIA

Monotypisch geslacht van platronde
planten. De planten zijn wat
gemakkelijker te kweken dan b.v.
Ariocarpus. Ze zijn niet kougevoelig en
bloeien willig uit de wollige schedel.

- 1 H 5 denegrii 10 zpp (wollige schedel)

OPU OPUNTIA

De bekende schijfcactussen. Ook enkele
cyloindervormige soorten zijn hier
geplaatst. De planten zijn in het
algemeen gemakkelijk in cultuur. Wel
kiemen de zaden vaak pas na lange tijd.
Sommige soorten zijn in de natuur
winterhard.

- 1 M 2 cymochila SB98 10 zpp (zeer beperkte
voorraad)
2 M 5 tardospina DJF801. 20 zpp (van Taylor
Co., Tex.)
3 M 2 whipplei DJF167 20 zpp (van
Snowflake/Az.)

ORO OROYA

Peruaanse bolcactussen met vaak
bijzonder mooie tweekleurige bloemen.
De kweek is niet moeilijk en de planten
zijn niet kougevoelig.

- 1 I 4 borchersii 20 zpp (platrond; bloemen)

- citroengeel)
- 2 I 4 peruviana 20 zpp (prachtige tweekleurige bloemen)
- PAC PACHYCEREUS**
 Grote zuilcactussen uit Mexico. De planten bezitten een robuuste bedoorning en zijn eenvoudig te kweken. Niet kougevoelig.
- 1 I 4 pringlei 20 zpp (de bekendste soort, wordt in de natuur zeer groot)
- PAR PARODIA**
 Geslacht van veelal vrij klein blijvende bolcactussen uit Zuid-Amerika. Kleurrijke en afwisselende bedoorning. Bloei gedurende de gehele zomer. Niet kougevoelig. Niet te warm zaaien geeft de beste resultaten.
- 1 P 4 aureicentra albifuscata P252 20 zpp (van de Rio Chalchaqui)
- 2 P 4 aureicentra P172 20 zpp (van de Cachipampa op 3300 m. hoogte)
- 3 L 4 aureispina 20 zpp (klein; goudgeel bedoord)
- 4 P 4 cabracoralensis P235 20 zpp (uit de bosgebieden van Salta; gele bloemen)
- 5 P 4 campestra L576 20 zpp (zwarte middendoorns)
- 6 P 4 catamarcensis P23 20 zpp (van Dique Catamarca; korte rode haakdoorns)
- 7 P 4 chrysacanthion 20 zpp (dicht goudgeel bedoord; gele bloemen)
- 8 P 4 dextrhamata P44 20 zpp (korte gehaakte middendoorns; gele bloemen)
- 9 P 4 dichroacantha P44a 20 zpp (rode of heldergele bloemen)
- 10 P 4 fuscato-viridis P239 20 zpp (uit de provincie Jujuy)
- 11 P 4 glischrocarpa KH283 20 zpp (witte zij- en grijsbruine middendoorns; bloem geel)
- 12 P 4 hummeliana L567 20 zpp (van Amblayo, Salta; rode bloemen)
- 13 P 4 maassii shaferi P237 20 zpp (van Humahuaca)
- 14 P 4 malyana igneiflora P128 20 zpp (zeer dicht bedoord; bloedrode bloemen)
- 15 P 4 mazanensis n.n. P27 20 zpp (uit het grensgebied Catamarca/La Rioja)
- 16 P 4 mesembrina P210 20 zpp (uit het zuiden van La Rioja)
- 17 P 4 microsperma P151 20 zpp (lange haakdoorns; gele bloemen)
- 18 P 4 microsperma cafayatensis P56 20 zpp (witte zijdoorns; donkerbruine middendoorns)
- 19 P 4 minuscula OF11/80 20 zpp (dwergsoort; donker karmijnkleurige bloem)
- 20 P 4 muhrii P155 20 zpp (roodbruine bedoorning; koperrode bloemen)
- 21 P 4 parvula 20 zpp (dwergplant met borstelige bedoorning; bloem geel)
- 22 P 4 penicillata nivosa P250 20 zpp (van

- Cafayate; glazig witte doorns)
- 23 P 4 rauschii P63a 20 zpp (westelijk van Cachi; goudgeel bedoord)
- 24 P 4 riojensis P135 20 zpp (van de Cerro Mazan)
- 25 P 4 rubellihamata P253 20 zpp (van Cuesta el Cebilar, Salta)
- 26 P 4 rubriflora P158 20 zpp (platrond; oranje tot donkerrode bloemen)
- 27 P 4 sanagasta P225 20 zpp (nabij Sanagasta)
- 28 P 4 sanguiflora 20 zpp (roodbruine, gehaakte middendoorns; rode bloemen)
- 29 P 4 setosa P171 20 zpp (plant grijsblauw; rode bloemen)
- 30 P 4 spaniosa P146 20 zpp (rood- tot grijsbruine doorns; roodoranje bloemen)
- 31 P 4 tafiensis 20 zpp (Tafi del Valle; middendoorns gehaakt, zwartbruin)
- 32 P 4 uebelmanniana P153 20 zpp (van de Rio Juramento; dicht bedoord)
- 33 P 4 wagneriana P141 20 zpp (van Andalgala)
- 34 P 4 weberiana P247 20 zpp (uit het grensgebied van Salta)

PEL PELECYPHORA

Kleine bolcactussen met korte, pectinate bedooring. Sommige soorten worden ook wel ingedeeld bij *Gymnocactus*, *Normanbokea* of *Turbinicarpus*. De soorten zijn niet kougvoelig, maar op eigen wortel wel vochtgevoelig. Kweek uit zaad is vrij moeilijk.

- 1 H 2 aselliformis 10 zpp ('bijtjesactus'; zeer fraaie areolen)

PIL PILOSOCEREUS

Geslacht van schitterend berijpte en behaarde zuilcactussen. De meeste soorten zijn warmteminnend. De bloemen verschijnen pas op latere leeftijd en ruiken vaak onaangenaam.

- 1 I 4 azureus 20 zpp (fraai blauw berijpte)
- 2 I 4 bradei 20 zpp (mooi blauw berijpt; zwarte doorns)
- 3 I 4 gounellii 20 zpp (priemende, bruine bedooring)
- 4 I 4 magnificus 20 zpp (azuurblauw berijpt; zeer mooi)
- 5 I 4 werdermannianus densilanatus 20 zpp ()
- 6 H 1 aurisetus 20 zpp (goudgeel bedoornde zuil)
- 7 H 1 chrysacanthus 20 zpp (goudgeel bedoord en wit behaard)
- 8 H 1 palmeri 20 zpp (blauwgroene plant; bloeit wel in verzamelingen)

PYR PYRRHOCACTUS

Zie ook *Horridocactus*, *Neochilenia* en *Neoporteria*. Mooie zwaar bedoornde planten met fraaie klokvormige bloemen. De soorten zijn niet kougvoelig, maar men ent ze vaak.

- 1 H 1 bulbocalyx 20 zpp (zwarte, omhoog

- gebogen, roodbruine doorns)
- 2 H 1 dubius 20 zpp (priemende omhoog gebogen doorns met zwarte punt)
- 3 H 1 megliolii 20 zpp (plant grijsgroen; bloemen roze)
- 4 H 1 sanjuanensis 20 zpp (zware roodbruine, omhoog gebogen doorns)
- 5 H 1 strausianus 20 zpp (priemende, omhoog geboegen bedooring)
- 6 H 1 umadeave marayesensis 20 zpp (zware, priemende, grijszwarte doorns)
- 7 P 1 choapensis 20 zpp ()
- 8 P 1 garaventai 20 zpp ()
- 9 P 1 limariensis 20 zpp ()
- 10 P 1 robustus cabildensis 20 zpp ()

REB REBUTIA

Hieronder zijn ook de geslachten Aylosteria en Medioblobia geplaatst. De planten bloeien vroeg in het voorjaar met relatief zeer grote bloemen. De soorten zijn zeer bloeiwillig, niet kougevoelig en gemakkelijk te kweken.

- 1 H 1 atrovirens rowleyi WR493 20 zpp (Mediol.; dwergsoort; nietige bruine bedooring)
- 2 H 1 donaldiana 20 zpp (Ayl.; vormt kleine groepjes; bloem oranje)
- 3 H 1 einsteinii conoidea L533 20 zpp (Mediol.; oranjegele bloemen)
- 4 H 1 einsteinii elegans 20 zpp (Mediol.; heldergroene plant, van onder iets violet)
- 5 H 1 flavistylus 20 zpp (Ayl.; geelwitte doorns; bloemen oranje-rood)
- 6 H 1 fulviseta 20 zpp (Ayl.; borstlige roodbruine bedooring; bloem rood)
- 7 H 1 haagei canacruzensis 20 zpp (Mediol.; witroze bloemen met roze keel)
- 8 H 1 heliosa cajasensis 20 zpp (Ayl.; practinaat bedooring; rode bloemen)
- 9 H 1 kupperiana 20 zpp (Ayl.; grote rode bloemen)
- 10 H 1 muscula 20 zpp (Ayl.; rijk oranje bloeiend)
- 11 H 1 narvaecense 20 zpp (Ayl.; roze-lila bloemen)
- 12 H 1 pygmaea friedrichiana 20 zpp (Mediol.; bloemen roodoranje)
- 13 H 1 spagazziniana 20 zpp (Ayl.; nietige aanliggende bedooring; bloem rood)
- 14 H 1 steinmannii christinae 20 zpp (Mediol.; vervlochten, gele, naaldachtige doorns)
- 15 H 1 steinmannii eucaliptana 20 zpp (Mediol.; helderrode bloemen)
- 16 H 1 violascens 20 zpp (Mediol.; grijsgroen; bloem vermiljoenrood)
- 17 H 1 vulpina 20 zpp (Ayl.; vosrode bedooring)
- 18 L 1 donaldiana 20 zpp (Ayl.; vormt kleine groepjes, bloem oranje)
- 19 L 1 muscula 20 zpp (Ayl.; rijk oranje bloeiend)
- 20 L 4 senilis 20 zpp (witbedooring; oranje-rode)

bloemen)

ROC

ROSEOCACTUS

Vaak bij Ariocarpus geplaatst geslacht.
Beide geslachten zijn zeer nauw verwant.
Zie ook bij Ariocarpus.

- 1 H 5 fissuratus 10 zpp ('levende rots'; grote violette bloemen)
- 2 H 5 fissuratus hintonii 10 zpp (miniaturvorm; zeer mooi)
- 3 H 5 kotschoubeyanus 10 zpp (kleine plantjes met in de herfst violette)
- 4 H 5 kotschoubeyanus albiflorus 10 zpp (vorm met witroze bloemen)
- 5 H 2 kotschoubeyanus macdowellii 10 zpp (kleiner; bloemen purper)
- 6 H 5 lloydii 10 zpp (zeer wollige schedel; bloem purper)

SCL

SCLEROCACTUS

In ons klimaat moeilijk te kweken planten uit de U.S.A. De planten verdragen in de natuur vorst en vereisen zeer veel licht. Een uitdaging voor de echte zaaispecialist!

- 1 P 3 wrightiae 10 zpp (vochtgevoelig, misschien beter enten)

SEE

SETICEREUS

Vrij klein blijvende zuilen uit Peru, die verwant zijn met Borzicactus. De planten zijn niet kougevoelig en een sieraad in iedere verzameling. Bloei is mogelijk bij grotere planten.

- 1 I 4 icosagonus 20 zpp (goudgeel bedoord)
- 2 I 4 roezlii 20 zpp (bij oudere planten verschijnen de rode bloemen)

SET

SETIECHINOPSIS

Rijk bloeiende zuiltjes, die in het tweede levensjaar al kunnen bloeien. De bloemen zijn 1 nacht geopend, geuren sterk en zijn zelffertil.

- 1 L 4 mirabilis 20 zpp (zuiltje; rijk bloeiend met geurige bloemen)
- 2 P 4 mirabilis 20 zpp (zuiltje; rijk bloeiend met geurige bloemen)

SOE

SOEHRENSIA

Tegenwoordig soms bij Lobivia ingedeeld geslacht. De bloemen zijn rood of geel en erg mooi. De planten bloeien pas op latere leeftijd en worden in het algemeen nogal groot. Niet kougevoelig.

- 1 I 4 bruchii 20 zpp (verwant met Lobivia; wordt groot)
- 2 B 1 formosa 20 zpp (lange bedooring; goudgele bloemen)
- 3 P 1 bruchii P40 20 zpp (wordt groot)
- 4 P 1 formosa 20 zpp (lange bedooring; goudgele bloemen)

STI

STETSONIA

Zuidamerikaanse, groot wordende zuilcactussen met zeer stevige donkere dpoorns. Reeds zaailingen zijn zeer

aantrekkelijk. De kweek is niet moeilijk en de planten zijn niet kougevoelig.

- 1 I 4 coryne 20 zpp (fraaie, grote zuil met knotsvormige zijtakken)

STO STROMBOCACTUS

Monotypisch geslacht van kleinblijvende bolcactussen. De kweek is niet gemakkelijk. Het beste kan men in grotere porties zaaien, daarom bevatten

- 1 L 6 de porties minimaal 100 zaden. Niet disciformis 100 zpp (schijfvormig; zachte nietige bedooring)

SUL SULCOREBUTIA

Aan Rebutia verwante, klein b;lijvende bolcactussen. Niet kougevoelig, maar door hun penwortel wel vochtgevoelig. Het zijn prachtige en gemakkelijke bloeiers. Het zaad blijft niet lang kiemkrachtig.

- 1 H 2 albissima 12 zpp (dichte bedooring, meestal wit)
 2 H 2 arenacea 12 zpp (bleekbruine aanliggen doortjes; gele bloemen)
 3 H 2 breviflora 12 zpp (gele, variabele bedooring; gele bloemen)
 4 H 2 canigueralii 12 zpp (nietige, aanliggende doorns; rode bloemen)
 5 H 2 cylindrica HS44A 12 zpp (stevige doorns; veel gele bloemen)
 6 H 2 flavissima 12 zpp (dicht goudgeel bedoord; purperviolette bloemen)
 7 H 2 frankiana 12 zpp (roodbruine doorns; bloemen magentarood)
 8 H 2 glomeriseta 12 zpp (lange gele, vervlochten, borstelige bedooring)
 9 H 2 lepida 12 zpp (bloedrode doorns; grote magentarode bloemen)
 10 H 2 polymorpha 12 zpp (stevige, zwarte doorns; gele of purperen doorns)
 11 H 2 pulchra v. HS78A 12 zpp (afstaande, vervlochten, geelbruine doorns)
 12 H 2 tiraquensis 12 zpp (stevige roodbruine middendoorns)
 13 H 2 tunariensis 12 zpp (groepvormende dwergsoort; rode bloem met gele keel)
 14 H 2 vasqueziana 12 zpp (dwergsoort; magentakleurige bloemen)
 15 H 2 zavaletae 12 zpp (dwergsoort; nietige doorns; violette bloemen)

TEP TEPHROCACTUS

Merendeels klein blijvende planten uit de groep der Opuntia-achtigen. De planten

vormen korte, meestal cilindervormige leden. De soorten groeien in de Andes. Niet kougevoelig. Bloei in cultuur is

- 1 I 4 floccosus 20 zpp (vormt zoden; lange witte haren)
 2 P 2 alexanderi bruchii P509 20 zpp (van

Senor de La Pena; zwartgrijze doorns)

THE**THELOCACTUS**

Noordamerikaanse bolcactussen met knobbelige ribben en vaak grote attractieve bloemen. De kweek is meestal gemakkelijk en de meeste soorten bloeien gemakkelijk en langdurig. De soorten zijn niet kougevoelig.

1	H	1	bicolor pottsii 20 zpp (middendoorns afwaarts gebogen)
2	H	1	bicolor fa. De Cuencame/Dur. 20 zpp (1 zeer lange middendoorn)
3	H	1	bicolor fa. De Monclova/Coah 20 zpp (slank; dicht bedoord)
4	H	1	bicolor tricolor 20 zpp (dichte gele en purperrode bedooring)
5	H	1	bueckii 20 zpp (donkere epidermis; purperrode bloemen)
6	H	1	conothele argenteus 20 zpp (dichte, wit, priemend bedoord)
7	H	1	conothele aurantiacus 20 zpp (donker goudgele bedooring)
8	H	1	conothele macdowellii 20 zpp (dicht, lang, wit bedoord, bloem purperviolet)
9	H	1	flavidispinus 20 zpp (dicht goudgeel bedoord; grote purperen bloemen)
10	H	2	freudenbergeri 10 zpp (grote tuberkels; lange doorns; bloem purper)
11	H	2	hastifer 10 zpp (slak zuiltje, bloem violetroze; zeldzaam)
12	H	1	heterochromus 20 zpp (stevige, kleurige doorns; purperviolette bloemen)
13	H	1	hexaedrophorus fossulatus 20 zpp (grijsgroen; grote roze bloemen)
14	H	2	lausseri 10 zpp (bloem lijkt op die van Echinofossuloc.; zeldzaam)
15	H	1	leucacanthus schmollii 20 zpp (heldere doorns; karmijnviolette bloemen)
16	H	1	lloydii 20 zpp (zwarte kleurige bedooring)
17	H	1	lophothele 20 zpp (zeer lange, priemende doorns; bloem geelachtig)
18	H	1	matudae 20 zpp (lange, zachte tuberkels)
19	H	1	nidulans 20 zpp (grijsgroen; lange asbestachtige doorns)
20	H	1	panarottoanus 20 zpp (van Hincada/SLP.; ruzendoorns, gele bloem)
21	H	1	phymatothelos 20 zpp (grijsgroen; grote roze bloemen)
22	H	1	rinconensis 20 zpp (donkere doorns; witachtige bloemen)
23	H	1	saussieri 20 zpp (lange priemende doorns; purperen bloemen)
24	H	1	schwarzii 20 zpp (bloeit hele zomer met fraaie bloemen)
25	H	1	tulensis 20 zpp (plant donkergroen; grijbruine doorns; roze bloemen)
26	H	1	wagnerianus 20 zpp (nieuwe doorns rood, daarna godugeel)

THR**THRIXANTHOCEREUS**

Met *Espostoa* verwante zuilen. De planten hebben een fijne dichte bedoorning. Bij oudere planten kunnen de nachtelijke, onaangenaam ruikende bloemen wel verschijnen.

- 1 I 4 *blossfeldiorum* 20 zpp (vele bosjes witte doorns)
- 2 I 4 *cullmannianus* 20 zpp (geelachtige bloemen)
- 3 I 4 *senilis* 20 zpp (lijkt op 'n *strausii* door witte haarachtige doorns)
- 4 H 1 *blossfeldiorum* 20 zpp (fraaie witt, haarachtige bedoorning)
- 5 B 1 *senilis* 20 zpp (lijkt op 'n *strausii* doer witte haarachtige doorns)

TOU

TOUMEYA

tegenwoordig ook bij *Pediocactus* geplaatst geslacht van kleine bolcactussen. De enige soort heeft lange

papierachtige doorns. De kweek is op eigen wortel moeilijk en daarom wordt de *papyracantha* 10 zpp (fraaie papierachtige bedoorning)

- 1 P 3

TRI

TRICHOCEREUS

Groot geslacht van uiterlijk zeer verschillende zuilen uit Zuid-Amerika. Meestal gemakkelijke groeiers en niet kougevoelig. Vele soorten worden gebruikt als onderstam, hetgeen wijst op de sterkte van deze planten. Zeer grote witte bloemen.

- 1 I 4 *pachanoi* 20 zpp (spaarzaam bedoord; goede entstam)
- 2 I 4 *pasacana* 20 zpp (*Helianthocereus*; langzame groeier)
- 3 I 4 *schickendantzii* 20 zpp (spruitende, kortbedoornde vorm; grote witte bloem)
- 4 I 4 *terscheckii* 20 zpp (zeer zwaar bedoord; trage groeier)
- 5 H 1 *chilensis borealis* 20 zpp (van Rivadavia/Valle del Elqui)
- 6 H 1 *spec. de La Paloma/Chile* 20 zpp (forse plant)
- 7 P 1 *strigosus* 20 zpp (enogszins kruipende soort)
- 8 P 1 *terscheckii* 20 zpp (zeer zwaar bedoord; trage groeier)
- 9 P 1 *pasacana* 20 zpp (*Helianthocereus*)
- 10 P 1 *smrzianus* 20 zpp (wordt niet zeer

TUR

TURBINICARPUS

Kleine, zeer bloeiwillige Mexicaanse bolcactussen. Het geslacht omvat een beperkt aantal soorten. De planten zijn niet kougevoelig, maar vaak is enten gewenst vanwege de vochtgevoeligheid.

- 1 H 3 *alonsoi* 15 zpp (afgevlakte tuberkels; bruine, gekromde doorns)
- 2 H 2 *dickisoniae* 10 zpp (lijkt op *T. gracilis*; veel zijdoorns)
- 3 H 2 *gracilis* 10 zpp (vervlochten, lange,

Zaadlijst 2001

- bruine doorns)
- 4 H 2 hoferi 10 zpp (grijsgroen; weinige, zachte doorns)
- 5 H 2 klinkerianus 10 zpp (klein; witte bloemen)
- 6 H 2 krainzianus 10 zpp (klein; gele of roze bloemen)
- 7 H 2 krainzianus minimus 10 zpp (nog kleiner; kleinere gele bloemen)
- 8 H 2 lauii 10 zpp (grote, roze bloemen)
- 9 H 2 lophophoroides 10 zpp (dwergsoort, wollige schedel; zachtroze bloemen)
- 10 H 2 macrochele 10 zpp (gebogen en vervlochten doorns; bloemen roze)
- 11 H 2 polaskii 10 zpp (bloeit hele seizoen met roze bloemen)
- 12 H 2 pseudomacrochele 10 zpp (lange, zachte, geelbruine doorns, roze bloemen)
- 13 H 2 roseiflorus 10 zpp (witwollige schedel, zwarte middendoorn; roze bloem)
- 14 B 3 schmiedickeanus liliinkeuidius 10 zpp (geelbedoord)
- 15 H 2 schmiedickeanus 10 zpp (dooreen groeiende, gebogen doorns)
- 16 H 2 schwarzii 10 zpp (lijkt op T. polaskii)
- 17 H 2 swobodae 10 zpp (bloemen witachtig)

VAT

VATRICANIA

Monotypisch geslacht van grote Boliviaanse zuilcactussen. De planten vertakken op latere leeftijd en maken bij bloeirijpheid een cephalium.

- 1 I 4 guentheri 20 zpp (prachtige geelbruine zuil)

WEI

WEINGARTIA

Kleine Zuidamerikaanse bolcactussen, die de hele zomer door bloeien. Probleemloze planten, die niet erg groot worden en zeker ook geschikt zijn voor beginners. De bloemen zijn vrijwel steeds geel. De planten zijn niet kougvoelig.

- 1 H 1 corroana 20 zpp (wollige areolen; priemende gele doorns)
- 2 H 1 erinacea catarirensis 20 zpp (vlakke bol; bleke doorns)
- 3 H 1 erinacea 20 zpp (vlakke plant; korte, rechte, geelwitte doorns)
- 4 H 1 lanata 20 zpp (grote wollige areolen; stevige gele doorns)
- 5 H 1 longigibba 20 zpp (wollige areolen)
- 6 H 1 multispina 20 zpp (fijn, dicht, geelbruin bedoord)
- 7 H 1 neocumingii trollii 20 zpp (geelbruine doorns; oranje bloemen)
- 8 H 1 neocumingii koehresii 20 zpp (stevige grijsgele doorns met donkere punt)
- 9 H 1 neocumingii 20 zpp (rechte, strogele doorns; rijk bloeiend)
- 10 H 1 pilcomayensis 20 zpp (viltige areolen; priemende, lange doorns)
- 11 H 1 riograndensis 20 zpp (gele, gedraaide

doorns; veel gele bloemen)

WIL

WILCOXIA

Kleine struikjes met wortelknollen, die ook wel bij Echinocereus worden ingedeeld. De planten kunnen rijk bloeien in het vroege voorjaar. De planten zijn niet kougevoelig, maar worden vaak geënt gekweekt.

- 1 B 2 albiflora 10 zpp (vrijwel witte bloem)

ZADEN VAN VETPLANTEN

- AG AGAVE (AGAVACEAE)**
Bladsucculenten met eindstandige enorme bloeiwijze. Enkele soorten verdragen nachtvorst. De planten zijn zeer geliefd en meest eenvoudig te kweken, maar ze nemen later veel plaats in. Vorig seizoen waren de meeste soorten zeer snel uitverkocht.
1	I	4	filifera	20 zpp (kleinblijvende soort)
2	I	4	victoriae-reginae	20 zpp (wit gestreepte bladeren)
- AO ALOE (LILIACEAE)**
Groot geslacht van Afrikaanse (blad)succulenten. De meeste soorten zijn gemakkelijk te kweken en ook geschikt voor beginners. Een aantal soorten wordt groot. Meestal niet kougevoelig.
1	I	4	aculeata	20 zpp (bloem citroengeel)
2	I	4	broomii	20 zpp (bloemen groengeel; bladeren tot 25 cm lang)
3	I	4	dichotoma	20 zpp (wordt in de natuur groot; bloemen geel)
4	I	4	ferox	20 zpp (oranje bloemen)
5	I	4	gariensis	20 zpp (lijkt op A. microstigma; bloemen geel)
6	I	4	microstigma	20 zpp (bloem eerst oranje, dan groengeel)
7	I	4	striata	20 zpp (oranjerode bloemen)
8	I	4	peglerae	20 zpp (bloemen eerst roze, daarna citroengeel)
- AN ANACAMPSEROS (PORTULACACEAE)**
Kleine succulente struikjes. In de zomer bloeien ze langdurig, maar per bloem slechts één dag. De soorten in de lijst zijn afkomstig van een gespecialiseerde liefhebber. Niet kougevoelig.
1	L	1	albidiflora	20 zpp (11 km noordelijk van Prince Albert, RSA)
2	L	1	albissima	20 zpp (32 km zuidelijk van Aus, Namibie)
3	L	1	arachnoides	20 zpp (zuidelijk van Aberdeen Road, RSA)
4	L	1	australiana	20 zpp (uit Australie)
5	L	1	baeseckeii	20 zpp (3 km noordoostelijk van Aus, Namibie)
6	L	1	crinita	20 zpp (Gamsberg, westelijk van Pofadder, RSA)
7	L	1	dinteri	20 zpp (van Namibie)
8	L	1	filamentosa	20 zpp (westelijk van Upington, RSA)
9	L	1	filamentosa tomentosa	20 zpp (nabij Aus, Namibie)
10	L	1	herreana	20 zpp (nabij Kubus, Richtersveld, RSA)
11	L	1	karasmontana	20 zpp (Tantalite Vallei, zuidelijk van Warmbad, Namibie)
12	L	1	kurtzii	20 zpp ()
13	L	1	lanceolata lanceolata	15 zpp (nabij

Zaadlijst 2001

- Matjiesfontein, RSA)
- 14 L 1 lancifolia n.p. 20 zpp (Pakhuis Pass, Clanwilliam, RSA)
- 15 L 1 marlothii 20 zpp (nabij Aberdeen, RSA)
- 16 L 1 miniatura n.p. 20 zpp (10 km zuidelijk van Steinkopf, RSA)
- 17 L 1 namaquensis 20 zpp (Komaggas Pass, RSA)
- 18 L 1 papyracea namaensis 20 zpp (Umduas, noordelijk van Steinkopf, RSA)
- 19 L 1 pisina 20 zpp (nabij Seekoegat, Western Cape, RSA)
- 20 L 2 prominens 20 zpp (nabij Lekkersing, RSA)
- 21 L 2 quinarie 15 zpp (Namiesberg, westelijk Pofadder; grote witte bloem)
- 22 L 2 quinarie 15 zpp (nabij Gamoep, RSA; grote rode bloemen)
- 23 L 1 recurvata minuta 20 zpp (Gamsberg, westelijk van Pofadder, RSA)
- 24 L 1 recurvata recurvata 20 zpp (15 km zuidelijk van Pofadder, RSA)
- 25 L 1 retusa 'wiesei' 20 zpp (Groot Graafwater, RSA)
- 26 L 1 retusa 20 zpp (Sultan, nabij Bbuffelsank, RSA)
- 27 L 1 rufescens 20 zpp (nabij Bloemfontein, RSA)
- 28 L 1 rufescens cv "Sunrise" 15 zpp ()
- 29 L 2 ruschii 20 zpp (Namiesberg, westelijk van Pofadder, RSA)
- 30 L 2 spec. nova 15 zpp (Magaliesberg, RSA)
- 31 L 2 subnuda lubbersii 20 zpp (7 km oostelijk van Middelburg, RSA)
- 32 L 1 subnuda subnuda 20 zpp (Loskop, noordelijk van Middelburg, RSA)
- 33 L 1 telephiastrum 15 zpp (8 km zuidwestelijk van Oudtshoorn, RSA)
- 34 L 2 ustulata 15 zpp (nabij Vondeling, westelijk van Willowmore, RSA)
- AT** **ANTIMIMA (AIZOACEAE)**
 Zeer kleinblijvende heestertjes uit Zuid-Afrika.
- 1 M 3 dualis 20 zpp (van Holrivier; kleine vorm; vormt groepjes)
- AR** **ARGYRODERMA (AIZOACEAE)**
 Stamloze hoogsucculente planten met vrij kleine bloemen. De bladeren zijn vaak mooi berijpt. De planten zijn niet kou-, maar wel vochtgevoelig.
- 1 M 1 congregatum SB614 20 zpp (bij Vredendal; eivormige bladeren)
- 2 M 1 delaetii SB617 20 zpp (van Grootgraafwater; vlakke robuuste lichamen)
- 3 M 1 fissum SB618 20 zpp (Van Quaggaskop, zilveren vingers; roze bloemen)
- 4 M 1 framesii minus 20 zpp ()
- 5 M 1 framesii minus 20 zpp (kleine hoofdjes; mooi)
- 6 M 1 patens 20 zpp (van Kliprand;

- 7 M 1 pastelleurige bloemen)
pearsonii 20 zpp (van Quaggaskop;
bloemen wit, roze of purper)
- 8 M 1 ringens SB613 20 zpp (van Vierfontein;
bloemen purper)
- BJ BIJLIA (AIZOACEAE)**
Zeer compacte hoogsucculente plantjes.
Niet kougevoelig.
- 1 M 2 cana 20 zpp (gele bloemen; dikke
bleekgroene bladeren)
- 2 M 2 tugwelliae 15 zpp (van Gamka; grote
pedeelvormige bladeren)
- BO BOWIEA (LILIAEAE)**
Ui-achtige planten met lange vertakte
ranken en vrijwel geen blad. De planten
zijn eenvoudig te kweken en ze zijn niet
kougevoelig. In de winter verdwijnen de
bovengrondse delen, waarna in de lente
nieuwgroei ontstaat.
- 1 L 1 volubilis 20 zpp (zelffertil; gemakkelijk
en attractief)
- CA CARRUANTHUS (AIZOACEAE)**
Vertakte, zodevormende,
hoogsucculente planten met een korte
stam. Niet kougevoelig.
- 1 M 2 caninus 15 zpp (van Georgida)
- 2 M 1 peersii 20 zpp (van Toorwater)
- CP CEPHALOPHYLLUM (AIZOACEAE)**
Lage, zodevormende, succulente
struikjes. Prachtige bloeiërs. In de zomer
goed buiten te kweken, in de winter niet
kougevoelig.
- 1 M 2 alstonii 20 zpp (roodpurperen bloemen)
- 2 M 1 caespitosum 20 zpp (van Bitterfontein;
rijk roze-zalmskleurig bloeiend)
- 3 M 1 compactum 20 zpp (korte bladeren;
gele bloemen)
- 4 M 1 diversiphyllum 20 zpp (roze en gele
bloemen)
- 5 M 1 loreum SB619 20 zpp (van Gifberg;
goudkleurige bloemen)
- 6 M 1 pillansii 20 zpp (gele bloemen met een
rood hart)
- 7 M 1 purpureo-album 20 zpp (bloeit rijkelijk)
- CN CONOPHYTUM (AIZOACEAE)**
Dwergsucculenten die vooral in de herfst
en winter groeien en bloeien. Water
geven tijdens de koude en lichtarme
periode maakt de kweek moeilijker. Deze
sieraden in de verzameling zijn niet
kougevoelig.
- 1 M 2 altum 20 zpp (van Augrabies; klompje
van 100-en hoofdjes)
- 2 M 2 ampliatum 20 zpp (= C. elishae; van
Nababeep)
- 3 M 2 breve 20 zpp (van Koornhuis)
- 4 M 2 brevisectum RR1136 20 zpp (van
Nakanas, Port Nolloth; = C. bilobum)
- 5 M 1 brevitubum 20 zpp (van Seven
weekspoort; bloem roze of wit)
- 6 M 2 concavum 20 zpp (van Riethuis)
- 7 M 2 conradii SB1363 20 zpp (van Eenriet)

- 8 M 2 ectypum tischleri 20 zpp (chroomgele bloemen)
- 9 M 2 elishae SB1334 20 zpp (van Springbok)
- 10 M 2 hians 20 zpp (kleine kielvormige bladeren)
- 11 M 2 pellucidum 20 zpp (aardkleurig)
- 12 M 1 subfenestratum 20 zpp (van de Knersvlakte)
- DI DINTERANTHUS (AIZOACEAE)**
Stamloze, hoogsucculente planten, die zoden vormen. Meestal brengen ze grote gele bloemen voort. De planten zijn vaak nog mooier als Argyroderma. Weinig kougevoelig.
- 1 M 1 microspermus 20 zpp (afgeronde grijze vormen)
- 2 M 1 microspermus puberulus 20 zpp (witroze bloemen)
- 3 M 1 pole-evansii CM54 20 zpp ('n levende golfbal)
- 4 M 1 vanzylii 20 zpp (planten lijken wel ivoor)
- 5 M 1 wilmotianus 20 zpp (vormen met blauwe stippen)
- 6 M 1 wilmotianus impunctatus 20 zpp (witgrijze vorm)
- EU EUPHORBIA (EUPHORBIACEAE)**
Soortenrijk geslacht met vele stamsucculente soorten. Het (melk)sap van deze planten is giftig. Veel soorten zijn tweehuizig. De cultuur is niet moeilijk, hoewel sommige soorten wat vochtgevoelig en warmteminnend zijn.
- 1 L 5 obesa 10 zpp (fraaie symmetrisch gevormde bol; later langgerekt)
- 2 L 5 leuconeura 15 zpp (verdikte stam; blad niet succulent)
- FA FAUCARIA (AIZOACEAE)**
Hoogsucculente planten, die later zeer korte stammetjes kunnen krijgen. De planten bloeien willig met grote, meestal gele bloemen. De planten zijn niet kougevoelig.
- 1 I 4 tigrina 20 zpp (goudgele bloem; 'tijgerbekje')
- 2 I 4 tuberculosa 20 zpp (kleiner en met kleinere bloemen)
- HE HEREROA (AIZOACEAE)**
Zodevormende planten met een korte stam en tegenover elkaar geplaatste succulente bladeren. De planten zijn niet kougevoelig.
- 1 M 1 calycina 20 zpp (grote, geurende bloemen)
- 2 M 2 pallens SH394 10 zpp (van Achab; dikke wortels)
- 3 M 1 puttkameriana 20 zpp (sikkelvormige grijsgroene bladeren)
- 4 M 1 teretifolia SB1400 20 zpp (van de Ceres Karoo)
- HO HOODIA (ASCLEPIADACEAE)**
Nauw met Stapelia verwante planten uit Angola en ZW-Afrika. De planten zijn

- zeer gevoelig voor coht en de meeste soorten zijn wat kougevoelig.
- 1 I 6 gordonii 10 zpp (zeer vochtgevoelig)
- 2 I 6 rushii 10 zpp (bloemen tot 4 cm doorsnede)
- IR IRIS (IRIDACEAE)**
Groot geslacht van nietsucculente planten uit de gematigde streken. Vele soorten zijn winterhard, waaronder de hier aangeboden soort.
- 1 L 4 pardanka norisii 20 zpp (bloem oranje en gespikkeld)
- JB JACOBSENIA (AIZOACEAE)**
Compacte struikjes met steriele takjes die op de grond liggen en bloeiende takjes die reacht op groeien.
- 1 M 1 kolbei 20 zpp (grote witte bloemen)
- LA LAPIDARIA (AIZOACEAE)**
Monotypisch geslacht van hoogsucculente planten. Deze bladsucculenten zijn zodenvormend. Niet kougevoelig.
- 1 M 1 margaretae 20 zpp (gele bloemen)
- LE LEWISIA (PORTULACACEAE)**
Op niet te vochtige plaatsen winterharde Amerikaanse rozetten met fraaie bloemen. Bij sommige soorten sterven de bladeren na een korte groeiperiode af. Overwinteren in de koude kas voorkomt uitval door vocht in de winter.
- 1 L 2 coryledon 15 zpp (kleine rozetten; bloeiend in de lente)
- LI LITHOPS (AIZOACEAE)**
Levende steentjes. Deze stamloze bladsucculenten zijn niet kou-, maar wel vochtgevoelig. De meeste soorten bloeien in de late zomer of in de herfst. De planten zijn populair door hun fraaie kleuren en de geringe ruimte die ze innemen.
- 1 M 4 divergens BM7941 20 zpp (van Arizona, Knersvlakte)
- 2 M 5 karasmontana eberlanzii H4395 20 zpp (relatief grote koppen)
- 3 M 5 marmorata SB1533 20 zpp (van Animub'steengrijze plant; witte bloemen)
- 4 M 4 optica H4707 20 zpp (vormt clusters)
- 5 M 6 optica cv Rubra C287 20 zpp (rode epidermis)
- 6 M 4 schwantesii 20 zpp (grijzige epidermis met rode lijnen)
- 7 M 4 schwantesii triebneri 20 zpp (van Tiras)
- 8 M 4 schwantesii urikosensis 20 zpp (van Mooifontein)
- 9 C 3 gracilidelineata brandbergensis C383 20 zpp (met oranje zweem)
- 10 C 2 bromfieldii mennellii C44 20 zpp (grijsbruine top met rode lijnen)
- 11 C 6 optica cv Rubra C81A 20 zpp (roodpurperen epidermis)
- 12 C 2 hallii ochracea C98 20 zpp (venster met rode lijnen)

- 13 C 5 herrei translucens C237 20 zpp (bloeit niet gemakkelijk)
- 14 C 2 lesliei venteri C1 20 zpp (grijszwarte top)
- 15 C 2 otzeniana C280 20 zpp (licht roze oppervlak)
- 16 C 2 dorotheae C300 20 zpp (rode lijnen met mosterdkeurige begrenzing)
- 17 C 2 villetii deboerii C258 20 zpp (roestige grijsroze epidermis)
- 18 C 2 dinteri multipunctata C326 20 zpp (met rode punten en strepen)
- 19 C 4 lesliei 20 zpp (van Walkerville)
- 20 C 2 naureeniae C304 20 zpp (met transparante zones)
- MA MALEPHORA (AIZOACEAE)**
 Rechtop staande of kruipende, struikachtig vertakte planten. De bloei vindt laat in de zomer of in de herfst plaats. De planten zijn niet kougevoelig.
- 1 M 1 crassa SB1218 20 zpp (van de Ceres Karoo; dikke bladeren; gele bloemen)
- 2 M 1 crocea SB1308 20 zpp (van Meulsteen; fraaie oranje bloemen)
- 3 M 1 crocea purpureo-crocea 20 zpp (tweekleurige oranje-rode bloemen)
- ME MESTOKLEMA (AIZOACEAE)**
 Geslacht van kleine strukjes met knolvormige wortelstok. Niet kougevoelig.
- 1 M 2 tuberosum 15 zpp (kleine rode tot oranje bloemen)
- 2 L 4 spec. 20 zpp ()
- OP OPHTHALMOPHYLLUM (AIZOACEAE)**
 Zeer kleine, stamloze planten die veel op Lithops lijken. De bloei vindt in de herfst of late nazomer plaats. De soorten zijn niet kou-, maar wel vochtgevoelig.
- 1 M 1 friedrichiae 20 zpp (opperhuid bruingrijs; bloem wit)
- 2 M 1 praesectum 20 zpp (grote roze bloem; plant groen)
- 3 M 1 triebneri 20 zpp (epidermis purpergrijs; grote witte bloemen)
- OX OXYPETALUM (ASCLEPIADACEAE)**
 Kleine struikjes, afkomstig uit Zuid-Brazilië, Uruguay en Argentinië. De soort is niet winterhard, maar uitstekend geschikt als kuipplant.
- 1 L 1 caeruleum 20 zpp (lichtblauwe)
- PE PELARGONIUM (GERANIACEAE)**
 Geslacht met een aantal succulente soorten. De planten zijn stamsucculent en hebben vaak de neiging in de winter te groeien.
- 1 L 3 ceratophyllum 10 zpp (verdikte stam; witachtige bloemen)
- 2 L 3 drummondii 10 zpp (mij niet bekend)
- PL PLEIOSPILOS (AIZOACEAE)**
 Planten van dit geslacht worden wel levend graniet genoemd. Het zijn herfstbloeiers met grote gele bloemen. Niet kougevoelig, maar wel gevoelig voor teveel vocht.

1	I	5	nelii 20 zpp (grote, bijna oranje)
ST			STAPELIA (ASCLEPIADACEAE)
Geslacht van succulente zuiltjes die graag spruiten en zo groepen vormen. De planten zijn vooral vochtgevoelig, terwijl ook ze ook veel door wolluis worden aangetast.
1	L	2	variegata 15 zpp (zeer variabele soort met fraaie bloemen)
TA			TALINUM (PORTULACACEAE)
Struikjes met knollige wortels. De bloemen verschijnen aan lange stengels en zijn vaak zelffertil. De meeste bloemen slechts op één dag. Niet kougvoelig.
1	L	1	paniculatum "Kingswood Gold" 20 zpp ()

GEMENGDE ZADEN

- MIX AST** Astrophytum gemengd € 0,35/20; € 1,40/100 en beperkt € 5,60/1000 zaden. Mengsel van vrijwel alle soorten en hybriden.
- MIX CAC** Cactuszaden gemengd € 1,40/150 en € 5,60/1500 zaden. Mengsel van honderden soorten. Geen kleinere porties verkrijgbaar.
- MIX ECC** Echinocereus gemengd € 0,35/20 en € 1,40/100 zaden. Enkele porties van 1000 zaden voor € 5,60 verkrijgbaar.
- MIX ECF** Echinofossulocactus gemengd € 0,35/20 e, € 1,40/100 zaden. Vele soorten.
- MIX GYM** Gymnocalycium gemengd € 0,35/20 en € 1,40/100 zaden.
- MIX MAL** Mamillaria gemengd € 0,35/25; € 1,40/125 en € 5,60/1250 zaden. Zeer rijk mengsel. Op aanvraag ook grotere hoeveelheden leverbaar.
- MIX MEL** Melocactus gemengd € 0,35/20 en € 1,40/100 zaden.
- MIX NOT** Notocactus gemengd € 0,35/20 en € 1,40/100 zaden.
- MIX REB** Rebutia, Aylostera en Medioblobivia gemengd € 0,35/20; € 1,40/100 zaden en beperkt € 5,60/1000
- MIX TUR** Turbinicarpus gemengd € 0,35/10 en € 1,40/50 zaden. Rijk mengsel.
- MIX WEI** Weingartia gemengd € 0,35/20 en € 1,40/100 zaden.
- MIX CN** Conophyrum gemengd € 0,35/20 en € 1,40/100 zaden.
- MIX LI** Lithops gemengd € 0,35/20; € 1,40/100 en € 5,60/1000 zaden. Bij de gemengde zaden het meest gevraagde geslacht.
- MIX OP** Ophthalmophyllum gemengd € 0,35/20 en zeer beperkt € 1,40/100 zaden.